

પ્રાકૃત્યન

મહારાજ સર પ્રતાપસિંહ ગાયકવાડે ૧૯૪૮ માં ભારતીય વિદ્યા લવનને રૂા. ૩૦,૦૦૦ નુ અનુદાન કયું હતુ. અનુદાનનો ઉપયોગ પ્રાચીન ગુજરાતી સાહિત્યની પ્રશિષ્ટ કૃતિઓના શાસ્ત્રીય સપાદનને અર્થે કરાનો હતો. એ શરત અનુસાર શામળ ભટ્ટની જે કૃતિઓ પ્રામાણિક રૂપમાં પ્રગટ ન થઈ હોય તેમનુ સપાદન કરાવનાનો નિણય કરવામાં આવ્યો. એ નિણય પ્રમાણે ભારતીય વિદ્યા લવનની નમંદ ગુજરાતી શિક્ષાપીઠ તરફથી જે કૃતિઓનુ સપાદન કરાવવામાં આવ્યુ, તેમાંથી આ શામળ ભટ્ટની ‘સિંહાસનબત્રીશી’ માંથી પાંચ વાર્તાઓનુ સપાદન પ્રગટ કરવામાં આવ્યુ છે. પ્રસ્તુત આવૃત્તિ નૈયાર કરવાનો યશ લવનની નમંદ શિક્ષાપીઠના પ્રાધ્યાપક શ્રી લાપાણીને છે

આ પ્રસંગે લવન તરફથી મહારાજ શ્રી પ્રતાપસિંહ ગાયકવાડનો હું આભાર માનુ છુ

કનૈયાલાલ મુનશી

પ્રાસ્તાવિક

સદ્ગત રામનારાયણ પાઠકના પ્રધાન સંપાદકત્વ નીચે ભારતીય વિદ્યા ભવને શામળ ગ્રંથાવલીનું સંપાદનકાર્ય ૧૯૪૮ થી હાથ ધરેલું. એ યોગના નીચે તેવાર થયેલી કૃતિઓમાંથી પ્રસ્તુત ‘સિંહાસનખત્રીશી’ની પાંચ વાર્તાઓ પહેલા ગ્રંથ તરીકે પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવી છે. ૧૯૨૬ માં સદ્ગત અંબાલાલ જાની દ્વારા પ્રામાણિક રૂપમાં સંપાદિત સિંહાસનખત્રીશીની પહેલી સત્તર વાર્તાઓ પ્રકાશિત થયેલી. બાકીની વાર્તાઓનો વિશ્વદત્ત મૂળપાઠ મળતો ન હતો. એ ખોટ પૂરી પાડવાની દૃષ્ટિએ એ દિશામાં આ પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો છે.

શામળની આ રચનાઓનો અત્યારે તો મુખ્યત્વે લોકકથા, ભાષા કે સાહિત્યઈતિહાસની દૃષ્ટિએ જ રસ છે. અત્યારની સાહિત્યિક રુચિ ધરાવતો વર્ગ સાચા અર્થમાં તેમને કલાકૃતિ કેટલે અંશે કહે એ વિચારવું રહ્યું. અંગત રીતે મને એમાં ઝાઝી આશા નથી લાગતી. આ વાર્તાનો વિચાર કરનારે શામળના શ્રેનાવર્ગની સામાજિક દૃષ્ટા અને એમનો ‘સાહિત્ય’નો ખ્યાલ નજર સામે ગણવો અનિવાર્ય છે. એ પણ ભૂલવાનું નથી કે વાર્તાઓ વાંચતા અને સાભળતા પડતી ઝાપ જુદી જુદી હોય છે.

પ્રસ્તુત સંપાદન માટે હસ્તપ્રતો સુલભ કરી આપી તેમનો ઉપયોગ કરવા દેવા માટે હું કાર્યસંચયગુજરાતી સભા (મુગ્ધ), ગુજરાત વિદ્યા સભા (અમદાવાદ), પ્રાચ્ય વિદ્યા મંદિર (વડોદરા), એમ. ટી. બી. કોલેજ (સુરત) અને કાઠીલક્ષ્મી લાયબ્રેરી (નડિયાદ) એ સંસ્થાઓનો ઋણી છું. ભૂમિકામાં ‘શામળનું વાર્તા સાહિત્ય’ (નવલરામ જ. ત્રિવેદી), ‘કવિ શામળ’માનો લેખ ‘ભાભારામની વાર્તા’ (મંજુલાલ ર. મજુમદાર), ‘સિંહાસનપદ્મશિક્ષા’ (એનટી), ‘મહાવયંદ્રકૃત સિંહાસનખત્રીશી’ (રણજીત પટેલ) અને ‘લોકવાર્તાવિષયક પ્રાચીન ગુજરાતી સાહિત્ય’ (ભોગીલાલ સંડેસરા) એ

દેલિઓમાથી કેટલીક સામગ્રી ઉપયોગમા લીધી છે અને તે માટે તેમના ડના-
 ઓનો નુ ઋણુટીકાર કરું છું. જે. ગણુજીત પટેલે તેમનો અપ્રદાશિત મહાનિબધ
 સહભાવપૂર્વક સુલભ કરી ન આપ્યો હોત તો ભૂમિદા ઘોડીક વધુ દુશ્મની-
 પાતળી થાત. અદ્યતન ગમનાગયલુભાઈએ ખૂબ જ સહભાવથી મને આ કામ
 મોખેલુ તે બદલ તેમના પ્રત્યે, અને ભાગતીય વિદ્યા ભવને કરી આપેલી
 અભ્યાસ અને પ્રદાશનની અનુકૂળતા બદલ તેના કૃલપનિ થી. મુનરીજી પ્રત્યે
 અદી મારી આભાગની લાગલુ વ્યક્ત કરું છું.

નાલિયેરી પૂનમ, ૨૦૧૬
 ભાજીય વિદ્યા ભવન,
 મુબઈ.

હરિવલ્લભ ભાયાળી

અનુક્રમ

વિષય	પૃષ્ઠ
પ્રાકૃત્યત	૩
પ્રાસ્તાવિક	૫
ભૂમિકા	૯-૪૯
૧. ગ્રંથપાઠની આધારભૂત સાધનસામગ્રી	૯-૧૫
૨. સંપાદનપદ્ધતિ	૧૫-૧૯
૩. સિંહાસનચત્રીશીની પરંપરા	૧૯-૪૩
૪. સિંહાસનચત્રીશીનાં દયામુક્તકો	૪૩-૪૭
૫. સંપાદિત વાર્તાઓ	૪૭-૪૯
મૂળપાઠ	
(૧૮) વર્કાણીની વારતા	૧-૪૬
(૧૯) ભાભારામની વારતા	૪૭-૧૧૩
(૨૦) વેનાલ ભાટની વારતા	૧૧૪-૧૬૯
(૨૧) પાંનની વારતા	૧૭૦-૨૩૦
(૨૨) કામધેનુની વારતા... ..	૨૩૧-૨૬૮
પાઠાંતર	૨૬૯-૪૦૪
શબ્દમૂચી	૪૦૫-૪૧૨

ભૂમિકા

૧. ગ્રંથપાઠના આધારભૂત સાધનસામગ્રી

સ પાદિત વાર્તાઓના પાઠનિયુગ્ય માટે ઉપયોગમા લીધેલી હાથપ્રતોની ભાળ કે. ઠા. શાઓની ગુજરાતી હાથપ્રતોની સંકલિત યાદી(૧૯૩૯, ગુજરાત વર્નાક્યુલર સોસાયટી, અમદાવાદ) ને આધારે મેળવેલી છે. તે અનુસાર ક્યા સમ્રદની પ્રત છે તે નામોના સકેતો દ્વારા સચ્ચવેલું છે :

✓ દ = ગુજરાત વર્નાક્યુલર સોસાયટી(ગુજરાત વિદ્યા સભા)નો કપીશ્વર દલપતરામ હસ્તલિખિત પુસ્તકસમ્રદ.

ફા = કાપ્પાસ ગુજરાતી સભા(મુબઈ)નો હસ્તલિખિત પુસ્તકસમ્રદ.

હા = શ્રી ડાહીનક્ષી લાયબ્રેરી(નર્મ્યાદ)નો હાથપ્રતસમ્રદ.

વ' = વડોદરા પ્રાચ્યવિદ્યામંદિરનો સમ્રદ.

હે' = ડેક્કન કોલેજ લાયબ્રેરી(પૂના)નો સમ્રદ.

જ' = સ્વ. ઇન્દ્રારામ સપ્તારામ દેસાઈનો ગુજરાતી પ્રેસ(મુબઈ)નો હાથપ્રતોનો સમ્રદ.

ઝ = શ્રી અબ્બાસલાલ શુ. જાનીનો ખાનગી સમ્રદ.

પુ' = શ્રી પુરુષોત્તમ વિશ્વામ માવજીનો ખાનગી સમ્રદ.

સૂ = એમ. ટી. બી. કાલેજ(સુગત)નો સમ્રદ

દરેક વાર્તા વાર ઉપયોગમા લીધેલી પ્રતોનું વર્ણન વગેરે નીચે આપનામા આવ્યું છે. તેમા પ્રતોનું પ્રાપ્તિસ્થાન, તેમની પત્રસંખ્યા, તેમા મળતી છતર કૃતિઓ, ઉતાર્યાસાલ, તેમની પુષ્પિકાઓમાથી મળતી ઉપયોગી માહિતી, તેમની લેખન તેમજ ત્રેણીવિષયક વિશિષ્ટતાઓ વગેરે વિશે વીગતો આપેલી છે. દરેક વાર્તા માટે ઉપયુક્ત પ્રતોનું વર્ણન સામાન્યતઃ એ પ્રતોની પાઠપર પરાની વિશ્વસનીયતાના ઊતરતા ક્રમે કરવામા આવ્યું છે. કે. પ્રતનો પાઠ સામાન્ય નિયમ તરીકે ખ. ગ. વગેરેના પાઠ કરતા વધારે વિશ્વસનીય છે. ખ.નો પાઠ ગ. ઘ. વગેરે કરતા પ્રાચીન છે માત્ર એકે ૨૧મી વાર્તામા ખ. કરતા ગ. પદપદની દૃષ્ટિએ પ્રાચીન જણાય છે સંકલિત યાદીમા નોંધાયેલી બધી પ્રતો પ્રસૂત સંપાદન માટે ઉપયોગમા નથી લઈ રાખઈ, કારણ કે પ્રથમ ક્યાં છતાં એક કે બીજા કારણે તે પ્રતો મળી નથી.

૧૮ મી વાર્તા. સંકલિત યાદીમા ૧૮ મી વાર્તા (વહાણુની વાર્તા)ની
 દ ૮૨, ફા ૧૧૯ લ, દ ૧૦૩૯ લ, અ ૫૦ (નકલ), અને ૪૫૯૮
 એમ પાંચ પ્રતો નોધાયેલી છે. આમાંથી પ્રસ્તુત સંપાદન માટે મને
 માત્ર પહેલી બે, એટલે કે ફા ૧૧૯ લ અને દ ૮૨ મળી શકી છે.
 એટલે ૧૮ મી વાર્તાનો અથપાઠ એ બે પ્રતોને આધારે તૈયાર કરાયો છે.

(૧) ફા ૧૧૯ લ પ્રસ્તુત સંપાદનમા તેને માટે ક. સંકેત ચોંચ્યો છે.
 આ પ્રતમા ૮૨૯ પૃષ્ઠ છે. પૃષ્ઠસંખ્યા કોઈએ પાઞ્ણથી મૂકેલી છે.
 મૂળમા અનુકૂળતા પ્રમાણે બે ત્રણ કે વધારે વાર્તાઓને માટે એક
 સળંગ ક્રમાંક આપેલા છે, અને જમણા પૃષ્ઠ પર નવી કૃતિ
 શરૂ થતા નવેસરથી નંબર અપાયો છે. આરંભના ૨૫ પૃષ્ઠ શામળની
 નંદળત્રીશીએ રોક્યા છે. પછીથી સિદ્ધાસનળત્રીશી શરૂ થાય છે. તેમા
 ૧૪ મી વાર્તાના પત્ર દેરા છે. આખી પ્રત સળંગ એક જ હાથે
 લખાયેલી છે અને લેખનને લગતી છૂટકૂટક વીમતો નંદળત્રીશીને
 અતે તથા સિદ્ધાસનળત્રીશીની સાતમી, દસમી, બારમી, પંદરમી,
 સોળમી, વીસમી, એકવીસમી, ત્રેવીસમી, એગણત્રીસમી ને બત્રીસમીને
 અતે આપેલી છે. તે ઉપરથી આપણે જાણીએ છીએ કે પ્રત સવત
 ૧૮૩૬ થી ૧૮૪૬ ના ગાળામા ૪૫૬ વર્ણનમા ગોરજી શ્રી ૫ મીઠાજના
 શિષ્ય જીવણજીએ પંચપકારાચં લખી છે લેખન ધણું શુદ્ધ અને મૂળની
 ભાષાને ચીવટથી સાચવવાના વલણ વાળું છે.

ધંકારની માત્રા બાબત કેટલીક શિથિલતા છે એકિ, મુકિ,
 આવિયો-લાવિયો, ભરી-હરિ, કાપીઈ-આપિઈ, હકાર તથા યકાર વાળા
 રૂપો મળે છે. ભૂતકાળમા જણ્યો, વાધ્યુ, ચલવદ્યુ કયો એ નિષમ છે.
 તેડો, ટાણું જેવા અપવાદ, કવચિત સંકાર-તુલ, સુક. ખાસ
 વિશિષ્ટતા તે અર્વાચીન ગુજરાતીમા જ્યાં વિષ્ટત એકાર મળે છે, તેવા
 એકાર સાનુનાસિક 'એ' (ઁએ) તરીકે લખવાનું અમળ વલણ પ્રતે
 કહે, છે, રહે, હેર, હેતે થી, જેણે, મુઝને, વગેરે. લાઠારકર પ્રાચ્ય
 વિદ્યામંદિરમાની મહાપન્થીશીની (નં. ૧૬૯, ૧૮૭૨-૭૩) પ્રતમા પણ
 આ વલણ. તેમા બેઠા, કહેચુ, વેપાર, ઝવેર બેઠા જેર, વેર, કૈર,
 છે, સવા બે, બેસારિ, સો વરા, પેલા, ઘેલા, ઘેર પેર, નોધારા
 વગેરે છે ક. પ્રત અનેક દષ્ટિએ શુદ્ધ અને પ્રાચીનતર છે.

- (૨) દ. ૮૨. એને માટે ખ. સંકેત થોળ્યો છે. પૃ. ૧-૭૦. ઉત્તરપાસાલ નથી. ક. ની તુલનાએ ખ. ની ભાષા અર્વાચીન છે. વિચિટ્ટનાઓ :
 (૧) 'એ' સર્વત્ર 'ડો' જેવો. (૨) 'ડ' 'ઠ' 'ડ' વચ્ચે સંભ્રમ. (૩) 'ત' ને 'જ' વચ્ચે પણ ક્વચિત. (૪) 'દ્ર' ને 'ડ' વચ્ચે સંભ્રમ
 (૪) 'ઝ' ને બદલે ધણુંખરું 'જ'. (૫) તૃતીયા-સપ્તમીના 'ઇ' ને બદલે 'યે'. (ક) સર્વત્ર 'રૂ' (દીધી). (૭) 'વ્યા' ને બદલે 'વા'.
 (૮) 'તમે', 'તમારી' 'નવ' ને બદલે 'તમે' 'તમારી' 'ન્વ'.

મુખ્ય પ્રત તરીકે ફા ૧૧૬ જ. ને ગણી છે.

૧૬ મી વાર્તા. સંકલિત યાદીમાં આ વાર્તા (ભાભારામની વાર્તા) ની ફા. ૧૧૬ જ., દ. ૮૮, વ. ૯૮૬૮, સૂ. ૪, દ. ૧૦૦૩, દ. ૭૩૭, મ. ૫૧, પુ. ૨૮. એમ આઠ પ્રતો નોંધી છે. તેમાંથી પ્રસ્તુત સંપાદન માટે પહેલી પાંચ પ્રતોનો ઉપયોગ કરી ચકાવે છે. તેમનું વર્ણન આ પ્રમાણે છે :

(૧) ફા. ૧૧૬ જ. આનો ક. સંકેત રાખ્યો છે. આનું વર્ણન આગળ આવી ગયું છે.

(૨) દ. ૮૮. આનો ખ. સંકેત રાખ્યો છે. પૃ. ૧-૨૮. ઉત્તરપાસાલ નથી.

(૩) વ. ૯૮૬. આનો ગ. સંકેત રાખ્યો છે. આ પ્રતમાં પ્રેમાનંદનું ઓખાદરણ (પા. ૧૮-૮૦), શામળની સિંહાસનજત્રીશીમાંની કસ્તુરચંદની વાર્તા (૨૩ મી વાર્તા) (૮૦-૧૩૪), ભાભારામની વાર્તા (૧૩૪-૧૫૮) અને સિંહાસનજત્રીશીમાંની ભરથરીની વાર્તા (૩૦ મી વાર્તા) (૧૫૮-૧૬૩, અધૂરી) એટલી કૃતિઓ છે. ભાભારામની વાર્તાની ઉત્તરપાસાલ સં. ૧૯૦૯ છે. આ પ્રતની ખીમ કૃતિઓની પુષ્પિકામાંથી ઉપયોગી માહિતી આ સાથે આપી છે :

ઓખાદરણની પુષ્પિકામાંથી : સંવત ૧૯૦૬ ના પૌષ વદિ ૮ વાર ચંદ્રે ઓઠાદમધે લખ્યું છે. લખિતંગ દેવે ગમચંદ્ર મોરારજી વાસ્તવ્ય લીબડીમધ્યે અનદિય શાંતિ.

કસ્તુરચંદની વાર્તાની પુષ્પિકામાંથી : સંવત ૧૯૦૮ શાકે ૧૭૭૩ ના પ્રવૃત્તિમાંન્યે કારતક વદી ૭ ને શનો સંપૂર્ણ : ૧ લખિતંગ દેવે રામચંદ્ર મોરારજી ઇદ પુસ્તક.

આની ભાષા ખીજી પ્રતોની તુલનાએ અર્વાચીન છે.

- (૪) સૂ. ૪ : આનો ઘ. સંકેત રાખ્યો છે. પૃ. ૧-૪૪. ઉત્તાર્યાસાલ સં. ૧૯૩૦
(૫) દ. ૧૦૦૩. આનો ચ. સંકેત રાખ્યો છે. પહેલું અને છેલ્લું પૃષ્ઠ
નથી. પૃ. ૨-૨૮.

ક. ને મુખ્ય પ્રત ગણી છે. એક પક્ષે ક. અને બીજે પક્ષે ખ. ગ. ઘ. ચ. વચ્ચે અંથપાઠમાં ઘણા મોટા ફરક છે. ક. માં તે ૮૫૨ કડી જોવા છે, બ્યારે ગ. માં ૪૪૬ કડી જોવા. આમ ૪૦૦ કડી જોવા મોટો તફાવત મૂળ અંથપાઠની પરંપરામાં મોટી ગરબડ થઈ હોવાનો સૂચક છે. પ્રસ્તુત સંપાદનમાં એક નિયમ તરીકે ફા. ૧૧૯ જ. ને મુખ્ય પ્રત ગણેલી છે, એટલે તેને આધારે જ અંથપાઠ તૈયાર કરવામાં આવ્યો છે.

અન્ય પ્રતોનાં પાઠાંતરોને લક્ષમાં રાખી ખ. ગ. ઘ. ચ. ધણુંબધું ક. ના વિરોધમાં હોય છે. ચ. ભિન્નતા ક્રમે ગ. ઘ. ખ. ને મળતી આવે છે. ઘ. કેટલીક વાર ગ. ચ. થી જુદી પડે છે, તો ગ. ઘ. ચ. ક્યાંક ખ. થી જુદી પડે છે.

ચ. માં તત્સમોની જોડણી શુદ્ધ કરવા તરફ અને તદ્ભવ શબ્દોમાં સર્વત્ર દંસ્વ ઇ વાપરવા તરફ વલણ છે.

૨૦ મી વાર્તા. સંકલિત યાદીમાં આ વાર્તા(વેતાલ ભાટની વાર્તા)ની ફા. ૧૧૯ જ, દ. ૮૧, દ. ૪૪૮, રૂ ૧૭૩, જ. ૫૨ એમ પાંચ પ્રતો નોંધાઈ છે. તેમાંથી પ્રસ્તુત સંપાદન માટે પહેલી ત્રણ ઉપયોગમાં લઈ શકાઈ છે. તેમનું વર્ણન આ પ્રમાણે છે :

- (૧) ફા. ૧૧૯ જ. આનો સંકેત ક. રાખ્યો છે. વર્ણન આગળ આવી ગયું છે.
(૨) દ. ૮૧. આનો સંકેત ખ. રાખ્યો છે. પૃ. ૧-૩૫. ઉત્તાર્યાસાલ નથી.
(૩) દ. ૪૪૮. આનો સંકેત ગ. રાખ્યો છે. સરસ્વાતના ત્રણ પૃષ્ઠ નથી. આમાં વર્ણતાલની વાર્તા (પા. ૪-૪૬), સિંહાસનમંત્રીશીમાની સદ્સ-શુદ્ધિ-લક્ષ્યશુદ્ધિની વાર્તા (વાર્તા ૨૭ મી) (૧-૫૧), પાનની વાર્તા (વાર્તા ૨૧ મી) (૫૨-૧૦૬), મેનાપોપટની વાર્તા (વાર્તા ૧૫ મી) (૧૦૭-૧૩૮), ગુટકાની વાર્તા (વાર્તા ૨૪ મી) (૧૩૯-૧૭૬) એટલી

કૃતિઓ છે. લિપિ કોઈ અક્ષર બાદ કરતાં યુગ્મરાતી. ઉતાર્યાસાલ નથી. ભાષા મુકાબલે અર્વાચીન છે. પહેલી પ્રતને મુખ્ય ગણી છે.

૨૧ મી વાર્તા. સંકલિત યાદીમાં આ વાર્તા(પાનની વાર્તા)ની ફા. ૧૧૯ જ, દ. ૯૪, દ. ૪૩૧, ફા. ૯૮ ગ., દ. ૪૪૮, ઢા. ૩-૧ અને અં. ૫૩. એમ સાત પ્રતો નોંધાઈ છે. પ્રસ્તુત સંપાદન માટે તેમાંથી પહેલી છ પ્રતોનો ઉપયોગ કર્યો છે. તેમનું વર્ણન આ પ્રમાણે છે.

(૧) ફા. ૧૧૯ જ. આનો સંકેત ક. રાખ્યો છે. વર્ણન આગળ આવી ગયું છે.

(૨) દ. ૯૪. આનો સંકેત ખ. રાખ્યો છે. પૃષ્ઠ ૧-૨૯. ઉતાર્યાસાલ નથી.

(૩) દ. ૪૩૧. આનો સંકેત ગ. રાખ્યો છે. આમાં ૧-૨૬ પૃષ્ઠ પાનની વાર્તાએ રોક્યા છે. ઉતાર્યાસાલ સં. ૧૮૩૪.

(૪) ફા. ૯૮ ગ. આનો સંકેત ઘ. રાખ્યો છે. આ પ્રતમાં સિંહાસન-બત્રીશીની પહેલી વાર્તા (પા. ૧-૫૦), સ્ત્રીચરિત્રની વાર્તા (૨૯ મી વાર્તા) (૧-૩૫), પાનની વાર્તા (૧-૨૮) એટલી કૃતિઓ છે. ઉતાર્યાસાલ સં. ૧૮૩૯. બીજી કૃતિઓની પુષ્પિકાઓમાંથી અગલનો ભાગ નીચે ઉતાર્યો છે :

પહેલી વાર્તાની પુષ્પિકામાંથી : સં. ૧૮૩૮ ના વરખે આશાઠ શુદ્ધ ૫, વ. શોમે લખી છે.

સ્ત્રીચરિત્રની વાર્તાની પુષ્પિકામાંથી : સંવત ૧૮૩૯ ના વરખે માશોતમ માશે ફાલગુણ માશે શુક્લપક્ષે અષ્ટમી ને રવીવાર (સુધારીને, રવીવાસરે), રાત્ર પોહોર એ શમે શંપુરણ કરે છે. સાંમી પરત માફકે ઉતારી છે. અક્ષર અદકો ઝોછો શંભાલી વાંચજો. લખનારને દોશ દેવો નહી. એ ચોપડી શોની શીવદાશ દબાલદાશની છે. પોતાને હસ્તે ઉતારી છે. એ ચોપડી જો કોઈ વાંચવા લઈ જાએ ને રાખે, અથવા ચોરી લઈ જઈને રાખે, અથવા કોઈ પાશે મગાવીને રાખે, અથવા જુલેચુકે રાખે તેને માતા હરશીધ પુછશે તે જાણજો. કથા વાંચીને ધરંમ ઉપર મંનશા રાખજો. ધરમે કરીને જેએ થાશે. શહી. શંપુરણ.

(૫) દ ૪૪૮. આનો સંકેત ચ. રાખ્યો છે. આ પ્રતનું વર્ણન ૨૦ મી વાર્તાની પ્રતોના વર્ણનમાં આપેલું છે. આમાં ૫. ૫૨-૧૦૬ પાનની વાર્તાએ રોક્યા છે. ઉતાર્યાસાલ નથી.

(૬) ઠા. ૪-૧. આનો સંકેત છ. રાખ્યો છે. ચરમાતનાં બે ત્રણ પાન નથી. પાનને સંખ્યાંક નથી આપવામાં આવ્યા. આ પ્રતમાં સિંહાસન બીજીમાંની અભિલાગણીની વાર્તા (૬ ફી વાર્તા) અપૂર્ણ ઉતારેલી છે. છેવટના પાના વૂટે છે. ઉતાર્યાંસાથ સં. ૧૯૦૦. લિપિ યુગરાતી.

આ છ પ્રતો ઉપરાંત બૃહવક્ત્રબદ્ધન, ભાગ ૩, પા. ૩૨૬-૩૭૮ પર છપાયેલી 'પાનની વાર્તા'ના પણ તુલના માટે ઉપયોગ થયો છે. તેનો સંકેત જ. છે. તેના બેડણીમેદાને લક્ષમાં લીધા નથી. માત્ર મહત્વનો શાબ્દિક ફરક નોધ્યો છે.

આમાં કં. ને મુખ્ય પ્રત ગણી છે. ખ. અને જ. એક જ પરંપરાની છે. તેથી જ રીતે ઘ. ચ. વચ્ચે પણ પાઠપરંપરાની બાબતમાં સારી સમાનતા છે. ગ. કેટલીક વાર ઘ. ચ. સાથે મળે છે, પણ વધારે તો સ્વતંત્ર ખ. ની જેમ સ્વતંત્ર પરંપરા રચી કરે છે. છ. કેટલીક વાર ચ. સાથે મળે છે, તો કેટલીક વાર જુદો પાઠ રજૂ કરે છે. ખ. માં 'જ' છે, પણ 'પાઠાતરોમાં તે નોંધવામાં નથી આવ્યો. ચ. છ. ને જ. ની અને કાંઈક અંશે ખ. ની બાબા અર્ચાચીનતાની છાંટવાળી છે ઘ. કરતાં ગ. પ્રચીન બાબા જાગવી રાખે છે. એટલે બંનેમાં એક જ પાઠ ધોય સારે ગ. ની બેડણીવાળો પાઠ જ ગ. ઘ. નાં નામે નોંધ્યો છે. ઘ. માં 'ક', 'ખ', 'ગ', 'ટ', 'જ', 'નુ' ને 'એ' નો વળાંક ધ્યાન ખેંચે તેવો છે. 'ચ' ને 'સ'ને બદલે ધણું ખરું 'ચ' જ મળે છે. સંખ્યા-બંધ સ્થળે ત-ટ, ય-દ, હ-ડ વચ્ચે જોડાણો કરેલા છે. (પ્રચંદ=પ્રચંક, પટની=પતની, મહોતો-મહોટો, ઠી=થી વગેરે). છ.માં અનુનાસિક નથી. ચ. માં બધે 'ચ' જ છે, છ.માં 'સ'જ.

૨૨મી વાર્તા. સંકલિત યાદીમાં આ વાર્તા(કામધેનુની વાર્તા)ની ફા ૧૧૯૯, ઠા ૮-૧૨, દ ૯૨, વ ૭૫૦૮ અને ચ ૫૪. એમ પાંચ પ્રતો નોંધાઈ છે તેમાંથી અડી પહેલી બે પ્રતો જ ઉપયોગમાં લઈ ચકાઈ છે. તેમનું વલુન આ પ્રમાણે છે

(૧) ફા ૧૧૯૯ આનો સંકેત કં. રાખ્યો છે. વલુન આગળ આવી ગયું છે.

(૨) ઠા. ૮-૧૨ આનો સંકેત ખ. ગણ્યો છે લિપિ યુગરાતી. આ પ્રતમાં આટલી કૃતિઓ છે. સિંહાસનબીજીમાંની વિદ્યમયરિત્રની વાર્તા

(૨૯મી વાર્તા) (પા. ૧-૩૮), અબોહારાણીની વાર્તા (૬૬મી વાર્તા) (૧-૧૨), કામદુરગાની વાર્તા (૧-૨૭); સ્વર્ગશિક્ષણી (૧-૨૧). પ્રતનો વચ્ચેના ભાગ ઉપરથી ખવાઈ ગયેલા છે. ઉત્તરમાંથી સં. ૧૮૮૭. બીજી કૃતિઓની પુષ્પિકામાંથી :

વિક્રમચરિત્રની વાર્તાની પુષ્પિકામાંથી: સંવત ૧૮૮૪ના વ્યાયાન દિવસે ચા. ૧૭૫૦ પ્રવર્તમાને પ્રથમ અસાડ શુદી ૧૩ વાર શુધે સંપૂર્ણ સમાપ્ત. શ્રીરસ્તુ. કલાલુમસ્તુ. લી. પડા. કાશીદાસ વિ. દયારામનુ પૂસ્તક છે. પરત પરમાણે ઉતારુ છે. ૨૫ પોટ માપ કરવી. જે વાંચે તેને અંમારો નમસકાર હોજી. ગાંધી કલાલુ મધે વડે ફક્ત ૨૬ છે. શ્રી રણછોડસ સસ છે.

સ્વર્ગશિક્ષણી: સંવત ૧૮૮૭ના ચા. ૧૭૫૨ પ્રવર્તમાને પોસ વીદી ૧૦ વાર શનીવારે સંપૂર્ણ. લા. પડા. કાશીદાસ દયારામની આપડી છે. પોતે લખુ છે.

ખા. માં 'ક' 'દ'નો વળાંક 'ઠ' નેવાજ છે. 'જ'નો વળાંક 'ઝ' કે 'ઞ'ને મળતો છે. 'ય' નથી, કેને મુખ્ય પ્રત ગણી છે.

૨. સંપાદનપદ્ધતિ

ઉપલબ્ધ પ્રતોમાંથી સમયની કે જોડણી ને જાપાની પ્રાચીનતાના ધોરણે પ્રાચીનતમ દેશી શકાય તેવી પ્રતને મુખ્ય પ્રત ગણી છે, અને સંપાદિત અંશપાઠ તેને આધારે તૈયાર કરવામાં આવ્યો છે. બીજી પ્રતોનાં પાઠાંતરો સંપાદિત અંશપાઠની કડી અને પંક્તિના ક્રમે નોંધવામાં આવ્યાં છે. સંદર્ભ માટે આવશ્યક હોય તેવા અપવાદો બાદ કરતા બીજી પ્રતોમાં મળતા વધારેના પાઠને સંપાદિત અંશપાઠમાં સ્થાન આપવામાં નથી આવ્યું. તેજ પ્રમાણે, મુખ્ય પ્રતની એક કે વધારે કડીઓ બીજી એકે પ્રતમાં ન મળતી હોય તેવી બાબતોમાં તે કડીને સંપાદિત અંશપાઠમાંથી કાઢી નથી નાખવામાં આવી. પણ સંદર્ભ, જોડણી કે જાપાની પ્રાચીનતા, અર્થનું ઔચિત્ય વગેરે દૃષ્ટિએ મુખ્ય પ્રતનો પાઠ સ્પષ્ટ રીતે નિરૂપિત લાગ્યો ત્યાં અન્ય પ્રતનો ઉત્કૃષ્ટ લાગ્યો તે પાઠ સ્વીકાર્યો છે, અને મુખ્ય પ્રતના પાઠને નોંધમાં મૂક્યો છે. દ્વંકમાં એક નિયમ તરીકે પ્રમાણ, ક્રમ, જાપા ને જોડણી એમ દરેક વિષયમાં મુખ્ય પ્રતને આધારભૂત ગણવામાં આવી છે.

પ્રાચીન ગુજરાતી કૃતિઓના સંપાદનમાં પાદ્યતરોની નોંધ એ એક ખૂબ ગૃંથવે તેવા પ્રશ્ન છે. અનેક કારણે પ્રતોમાં જોડણી બાબત સંપૂર્ણ અરાજકતા પ્રવર્તતી જોવામાં આવે છે. એકની એક પ્રત એકના એક શબ્દની જોડણીની બાબતમાં તદ્દન વિસંગત માત્રુમ પડે છે. આ પ્રકારની અવ્યવસ્થા (૧) હ્રસ્વ ને દીર્ઘ 'ઇ' તથા 'ઉ', (૨) 'ઓ' અને 'ઉ', (૩) અનુસ્વાર તેમજ અનુનાસિક, (૪) તૃતીયા-સપ્તમીનો 'ઇ', 'યે', 'એ', (૫) 'ય' કાર, (૬) 'ક્ષ', (૭) 'સ' અને 'ચ', (૮) 'ઢ'કાર અને તેના અનુગામી સ્વગ્ની પૂર્વક્ષ પર અસર ('કુહ', 'ગુહ' વગેરે), (૯) 'જ' ને 'ઝ', (૧૦) 'ટ' ને 'ઠ', તથા 'ડ' અને 'ઢ' (૧૧) 'ધ' અને 'ખ', (૧૨) 'લ' અને 'ળ' એ વિષયમાં હોય છે. એકજ શબ્દની જોડણીમાં એકજ પ્રતમાં 'ઇ'ને 'ઉ' એક સ્થળે હ્રસ્વ મળે ને બીજા સ્થળે દીર્ઘ' પણ મળે; શબ્દારંભે ક્યાંક 'ઉ' મળે તો ક્યાંક 'ઓ'. તૃતીયા-સપ્તમીનો પ્રલય સાનુનાસિક તેમજ નિરનુસાસિક બને રૂપે મળે. તેવુજ વર્તમાન ત્રીજા પુરુષના 'ઇ' પ્રત્યયનું ને નાસિક્ય ખનિઓ (nasals) પૂર્વેના સ્વરનું ('રામ', 'રાંમ'). 'ય'કાર ભૂતગણમાં (તથા અન્યત્ર) બાબતમાં પણ જે પ્રત 'ય' આપતી હોય તેમાં પણ કોઈવાર 'ય' વગરનો શબ્દ હોય છે. તત્કાલ શબ્દો પણ મૂળ રૂપે લખવાનું વલણ કોઈકજ પ્રતમાં હોય છે, અને ત્યાં પણ સંપૂર્ણ સુસંગતતાની આદા શબ્દો નહીં છે.

આ તો થઈ માત્ર જોડણીભેદોની વાત. જોડણીભેદો સિવાયના પાદ્યભેદો પણ કમ નથી. બદુવચન અને એકવચનની અદ્યમદષ કે એક કાળના રૂપને બદલે બીજા કાળનું રૂપ, અથવા તો 'ને', 'જ', 'જે', 'તે', 'તો', 'આ', 'કે' વગેરે જેવા પાદ્યપૂરકો : એ સૌને લઈને ઉદ્ભવતા પાદ્યતરો પણ પાર વગરનાં છે. વળી અમુક એક પ્રવર્તના પાદ્યને બદલે દરેક પ્રવર્તતરમાં જુદાજુદા પદ્યો ને સમાનાર્થ કે લગભગ સમાનાર્થ ઉદ્ભવે પણ અનેકાનેક સ્થળે મળે છે : અને અર્થદેર હોય તો પણ મૂળ વાત માટે કશી જીવ જોવી અમત્ત ન ધરાવતાં હોય એવા પાદ્યતરોની સંખ્યા પણ અદ્ય નથી. આ કારણે એકજ કૃતિના ત્રણ ચાર પ્રતોની તુલનાને આધારે જોવામાં આવતા પાદ્યતરોની સંખ્યા એવડી હોય છે કે તેની નોંધનું કામ એ બધી પ્રતોનો સંગ્રહ પાઠ ઉતારવાના કામ કરતાં પણ વધારે જટિલ અનેકા બને છે.

પ્રાચીન યુગરાતી કૃતિઓ ધણુંખડું પદમાં હોવાથી, અને તેમને માટે વધતે-
ઓછે અંશે ગેય હોય તેવા, મુકાવયે મુકત માપના દેશી જ'દો પ્રયોગતપા
હોવાથી, પાદનિષ્ઠમાં અન્યત્ર જે જ'દનું સાધન ખૂબ મત્વવાન બની
રહે છે, તે અહીં જરાયે કાર્યસાધક દેરતું નથી.

આવા સંજોગોમાં બધાયે પાદાંતરો નોધવાં કે અમુક જ' ? બધાયે
નોધવાં જતાં જે સમય, શ્રમ વગેરેનો બધ થાય તેના પ્રમાણનાં તેમનું
મૂલ્ય ખડું ? અમુક જ' નોધવાં, તો પસંદગીનું ધોરણ શું રાખવું ? વગેરે
પ્રશ્નો પ્રાચીન યુગરાતી કૃતિના સંપાદકની સામે આવીને હોમા રહે છે.
અને પાદાંતરના જંગલને લક્ષમાં લેતાં તેમાંથી એક હાથ આપણા ઉપર એવી
પડે છે કે અમુક અંશે અંધપાઠ પ્રવાહી કે અનિશ્ચિત સ્વરૂપનો જ' હતો—
એટલે કે સ્મૃતપ્રાકૃતનાદિ કૃતિઓના મૂળ પાદના સ્વરૂપ અંગે જે નિશ્ચિનતા
હતી, તેની મધ્યયુગીન યુગરાતી કૃતિઓ માટે ન હતી. ઉપર ઉલ્લેખ્યું તેવા
જોડણીના વૈવિધ્યથી કે અહીંનહીં દેખાના શાબ્દિક પરિવર્તનથી પણ મળ
અંધકારને યે પોતાની કૃતિમા કોઈ ખાસ દેગ્દાર થયો હોવાનું—કે તેમા કશું
વાંધાબધું હોય તેવું નહીં લાગતું હોય. મુખ્ય કથયિતત્ત્વમાં કે દ્રષ્ટીકોતે ને
વીગતોમાં પરિવર્તન થયેલું ન લાગે ત્યાં સુધી પાદમાં થતો શાબ્દિક દેરદાર
લક્ષમાં લેવાની કોઈને જરૂર જ' ન લાગતી

હસ્તપ્રતોમાં જોડણીને લગતી વ્યવસ્થા કે સુસંગતતા નથી જેવા મળતી
એ ખડું, પણ ચીનટ અને ઓક્કસાઈથી તપાસવાને બદલે સ્પૃશ્મમાને જોનાં
દરેક હસ્તપ્રતમાંથી અમુક જોડણીવલણો સ્પષ્ટ રીતે તારવી શકશે અને તે તે
પ્રતોની જોડણી કાંઈક અંશે એ તારવેલા વલણોને અનુરૂપ જેવામાં આવશે.
જે પ્રત 'સ' ને 'શ' ને બદલે માત્ર 'સ' જ લખતી હોય, તેમા ધણુંખડું
સર્વત્ર 'સ' મળશે, બીજી કોઈમા ધણુંખડું 'શ' મળશે. કોઈમા 'ય' શ્રુતિ
કે 'હ' શ્રુતિ નોધવાનું વલણ સ્પષ્ટરૂપે જોઈ શકશે, તો કોઈમાં તેનો
અભાવ જણાશે. જો કે 'ઈ'કાર કે અનુનાસિકની ખાખતમા આવું ઓક્કસ
વલણ ઓછું જેવા મળે છે. એટલે એક વાર એક પ્રતના જોડણીવલણો નજરમાં
આવી જાય એટલે પછી તેની લેખનવિષયક વિશિષ્ટતાઓ વિશે નવું જાણવાનું
બહુ ઓછું રહે છે. બધાયે પાદાંતરો નોધવામાં આવે તો તેમાં, જોડણીને
લગનાં પાદાંતરો એકના એક આવ્યા કરશે અને તેથી તે તે પ્રતના લાખાવલણ
કે જોડણીગત વિશિષ્ટતાઓ વિશે કરો વધારાનો પ્રકાશ નહીં પડે.

આ દુષ્ટીકતને વક્ષમા રાખીને પ્રસ્તુત સપાદનમા પાઠનોધની એક વિશિષ્ટ પદ્ધતિ ગ્રહણ કરવામા આવી છે. મુખ્ય પ્રતની પછેની સો પક્કિ સુધી તુનતાપ્રાપ્ત પ્રતોના બધાથે પાઠતરોની નોધ લેવામા આવી છે. પત્રીની સો પક્કિ સુધી શાન્દિક ભેદો નોધ્યા છે તે પછીથી ખાતી જોડણીવિષયક, પર્વાયાત્મક કે પાદપૂર ને લગતા પદ્યતરોની નોધ નથી લીધી—સિવાય કે આ રચુની, વિશિષ્ટ જોડણીની કે એવી કોઈ દ્રષ્ટિએ તેમની અગત્ય હોય. પણ પાઠ વધતો જાય છે હોય તેવા સર્વ સ્થળોની નોધ લીધી છે. એ પ્રતોમા જોડણીભેદે એક જ પાઠ હોય, ત્યાં પ્રાચીન પાઠ બને પ્રતોના સંકેત નામે આપ્યો છે. આ રીતે દરેક પ્રતની લેખનવિષયક વિશિષ્ટતાઓનો અને તેના વિશિષ્ટ જોડણીવચ્ચેનો જરૂરનો ખ્યાલ આપણને મળી રહે છે, અને સાથે નિર્ચયક પાઠતરોથી સપાદનને પુલ્કાવવાના શ્રમમાથી બચી જવાય છે. પણ ભારાની, અર્થની યા ખીજી કોઈ દ્રષ્ટિએ મૂલ્યવાન જણાતા પાઠતરોની નોધ અચૂક લેવામા આવી છે અને સપાદિત ગ્રંથપાઠમા, મૂળની કોઈ પ્રતમા ન હોય તેવા એકે કલ્પિત પાઠને સ્થાન આપવામા નથી આવ્યું. એકે પ્રતમા ન હોય તેવી જોડણીવાગો પાઠ વિશિષ્ટ કારણે કપાલ મૂલ્યે ઉચિત ધાર્યો છે, ત્યાં પાઠને આકકતરી ગીને પ્રતોનો આધાર છે.

ચરણ ના ચાલ્યા, ચરણ ન ચાલે

મેડવી, મેડેની, મેડનીને

આણે, એણે

તુજને તાકા માર્યો જાણુ તુજને માર્યો અમે જાણુ

ગદીવારે રુપ, રડિયાળા રુપ, રડીઆણ રુપ

ધણો, ધણુ ધણા

મનમા અણી પ્રીત મન આણીને પ્રાત

કે હે જ્યે મુને, કહોજ મુને, કહો જો મુને

પ્રધાનને સુધુ પાળ, પરદાનને તો શોષો પાળ

આ જાનના પાઠભેદોની પ્રસ્તુત સપાદનમા નોધ લેવામા નથી આવી, સિવાય કે ખીજી કોઈ દ્રષ્ટિએ તેમની અગત્ય હોય.

સપાદિત ગ્રંથપાઠની જોડણી મુખ્ય પ્રત પ્રજાણે નિયમ તરીકે રાખી છે તેમા વિસમતતા હોય તો પણ ધણુજરૂર જોમની તેમ રહેવા દીધી છે. માત્ર જ્યારે કેમ્પાઈલર મુખ્ય પ્રતને આધારે નિયમ તરીકે સ્વીકારેલી જોડણીથી

જુદી નેડણીવાળો પાઠ મુખ્ય પ્રતમાં હોય, અને અન્ય પ્રતોમાંથી કોઈને પાઠ, સ્વીકૃત નેડણીને અનુરૂપ હોય ત્યારે મુખ્ય પ્રતના પાઠને જતો કરી, તે બીજી પ્રતોના પાઠને લેવામાં આવ્યો છે. કેટલીક વાર મુખ્ય પ્રતથી મુકામલે અર્વાચીન ભાષાભૂમિત્ત રજૂ કરતી પ્રતનો પાઠ અન્ય કારણે ઉત્કૃષ્ટ લાગતાં સંપાદિત ગ્રંથપાઠમાં સ્વીકારવામાં આવ્યો છે, ત્યાં ગ્રંથપાઠની સામાન્ય નેડણીથી તે પાઠની નેડણી જુદી પડતી હોવા છતાં અને એ રીતે સંપાદિત ગ્રંથપાઠમાં એ પ્રકારની નેડણીનું કોઈક કોઈક સ્થળે મિશ્રણ થતું હોવા છતાં, તેને એમને એમ રાખી છે; એટલે કે કવચિત નેડણીની એકરૂપતાને બોળે પણ પ્રતોના મૂળ પાઠ સાથે કશી હટ લેવામાં નથી આવી. તત્સમ શબ્દોની બાબતમાં પણ પાઠને શુદ્ધ કરવાનો કે અન્ય પ્રતોમાં શુદ્ધ નેડણીવાળો પાઠ મળતો હોય તો તેને સ્વીકારવાનો આગ્રહ નથી રાખવામાં આવ્યો.

સંસ્કૃતપ્રાકૃત ગ્રંથોના સંપાદનમાં સ્વીકારાતી પાઠનોંધની પદ્ધતિથી જુદી પડતી પદ્ધતિ પ્રાચીન ગુજરાતી કૃતિઓના સંપાદન માટે અહીં સ્વીકારવાનું મુખ્ય કારણ શરૂઆતમાં સૂચ્યું તેમ એક જ છે. આપણી મધ્યકાલીન નેડણી એટલી અનિશ્ચિત સ્વરૂપની હતી, અને મૂળ કૃતિનાં ભાષા, નેડણી કે ગ્રંથપાઠ જાળવી રાખવા માટે એટલી ઓછી સ્થિત રખાતી કે ઉપલબ્ધ હસ્તપ્રતોને આધારે પાઠ, ભાષા ને નેડણી નિશ્ચિત કરવાનું કામ અશક્યવત હોય છે. તેમાં ભાષાસ્વરૂપમાં આક્રુષ્ટો થયેલાં ઝડપી પરિવર્તનોનો પ્રશ્નો પણ થયો છે. આથી સંસ્કૃતપ્રાકૃત કૃતિઓના માટે, પ્રતોની પુલ્લતાદ્વારા કૃતિના મૌલિક સ્વરૂપની નજીક પહોંચવાની જે શક્યતા છે, તે પ્રાચીન ગુજરાતી કૃતિઓ માટે નથી. આમ હોવાથી સંસ્કૃતપ્રાકૃત કૃતિઓના સંપાદનમાં પ્રયુક્ત પાઠનોંધની પદ્ધતિ પ્રાચીન ગુજરાતી કૃતિઓના સંપાદનમાં કામસાધક નથી બનતી. એટલે પ્રસ્તુત સંપાદનમાં એ સામાન્ય પદ્ધતિ આવશ્યક ફેરફાર કરીને સ્વીકારી છે.

✓ ૩. સિંહાસનબત્રીશીની પરંપરા

શામળની પુરોગામી રચનાઓ

સિંહાસનબત્રીશીનું નામ લેતા જ પરદુઃખભંજન રાજા વીર વિક્રમની પ્રભાવશાળી મૂર્તિ આપણા માનસપટ પર ઝળકી બેઠો છે. અંધારપછેડા ઓઢી

રાને નગરચર્યા એવા ધૂમતા, આગિયાવેતાળ અને હગિસિદ્ધ માતાની સહાયતાથી અનેક સાદસ ષેડના, અસાધારણ પરાક્રમે કરી દુખિયાંનાં દુખ ભાગતા, ઉદારતાની અવધિ સમા એ નરથીર વિક્રમથી કાણુ અળણુ હશે? શામળ-ભટ્ટની બત્રીશ પૂતળીની વાર્તાએ રચેલી અદ્ભુત-કૌતુકથી લભકતી સૃષ્ટિમાં આપણી ઉત્તેજિત બાળકદ્ધના મુક્તવિહાર કરતી હતી, તે વેળા અનુભવેલા રોમાંચ આપણી સ્મૃતિ પર કેટલા ચિરંજીવ સંસ્કાર મૂકતા ગયા છે.

શામળની આ સિંહાસનબત્રીશી તેના વસ્તુની દૃષ્ટિએ કાંઈ મૌલિક રચના નથી. કાંઈ નહીં તો પાંચ સો વર્ષની અતૂટ રચનાપરંપરાના અંત ભાગમાં એ આવે છે. ને શામળ યોતે જ હો છે ને કે 'સંસ્કૃતમાથી સોધિયુ'— આ કૃતિ મેં સંસ્કૃતને આધારે રચી છે. એ તો વળી રાજ્ય બોજના આશ્રિત કવિ કાસિદાસની કૃતિ ઉપરથી યોતે સિંહાસનબત્રીશી બનાવ્યાની વાત કરે છે. પણ આપણે એવા કાંઈ કવિ કે કૃતિને જાણતા નથી. આપણી તપાસમાં તો શામળ પૂર્વે જુદેજુદે સમયે ને જુદેજુદે હાથે રચાયેલી હોય તેવી એકમે નહીં પણ ચારેક સંસ્કૃત સિંહાસનબત્રીશીઓ અને તે ઉપરાંત અગિયારેક પ્રાચીન ગુજરાતી સિંહાસનબત્રીશીઓ મળે છે. અને વિક્રમવિષયક બીજા કથાગુચ્છોને લગતી તથા વિક્રમચરિત્રને લગતી તો અનેકાં અનેક કૃતિઓ શામળ પહેલાની શતાબ્દીઓ પર વેરાયેલી પડી છે.

સંસ્કૃત સિંહાસનબત્રીશીઓમા જે સૌથી પ્રાચીન હતી, તે ઈ. સ. ૧૩૦૦ લગભગની ગણાયના હતી. તેના કર્તાના નામથી આપણે અળણુ છીએ એટલું જ નહીં, તેના મૂળ રૂપમાં પણ તે આપણને અત્યારે મળતી નથી. મળે છે માત્ર તેના પાછળથી થયેલા ને 'સિંહાસનદ્વાત્રિસિકા,' 'વિક્રમાદ્યચરિત' વગેરે નામે જાણીતા પાંચ બિન્ન બિન્ન રૂપાંતરો કે વાચનાઓ (recensions). એમનું સંપાદન ને સંદર્ભદર્શી ગુણનાત્મક અધ્યયન કરનાર સંસ્કૃત-વિદ્વાન એજન્ટને એ પાંચ વાચનાઓને દર્શિણી, લઘુ પદ્યમય, જૈન ને વારુચ્ય એવાં નામે ઓળખાવી છે. તેમને મતે દર્શિણી વાચના મૂળ કૃતિની નિકટતમ છે. 'સિંહાસનદ્વાત્રિસિકા'ની એ દર્શિણી વાચનાની યોજના ને કથાસૂત્ર આપણે સંક્ષેપમા એઈ લઈએ, જેથી સમયે સમયે થયેલી પદ્યધટ ને રૂપાંતરને પરિણામે મૂળ કૃતિની ઉપર શામળ મુધીમા કેવી કાપાપવટ થઈ ગઈ તે તપાસવું અનુકૂળ પડે.

સિંહાસનદ્વારિશિકાનું કથાસૂત્ર

કથાપીઠ

- (૧) ઉપક્રમ : એક વાર દૈવાસમાં પાવતીને વિનોદ ને મનોરંજનની કાંઈ સરસ કથા સાંભળવાનું મન થયું. તેમનું કુતૂહલ સંતોષવા શંકરે રાજ્ય ભોળને પ્રાપ્ત થયેલા અદ્ભુત સિંહાસનની અને એ સિંહાસન પરની બત્રીસ પૂનળીઓએ કહેલી બત્રીસ વિક્રમકથાઓની વાત માંડી:
- (૨) અમરકુળ : ઉજ્જયિનીના કાંઈ દરિદ્ર બ્રાહ્મણને ભુવનેશ્વરીની ઉપાસનાથી અજરતા ને અમરતા અર્થે એવું એક અદ્ભુત કૃત્ય મળ્યું. દરિદ્ર અમર થઈને શું કરે, એ વિચારે બ્રાહ્મણે એ અમરકુળ રાજ્ય ભટ્ટદરિને ભેટ આપ્યું. તેણે તે પોતાની પ્રાણપ્રિય રાણી અનંગસેનાને આપ્યું. અનંગસેનાએ એ કૃત્ય પોતાના પ્રેમી અશ્વપાલને, અશ્વપાલે દાસીને, દાસીએ ગોવાળને ને ગોવાળે જાણી ચાપતી છોકરીને એ કૃત્ય પ્રેમની ભેટ તરીકે દીધું. છોકરીને માથેના ટોપલા ઉપર મૂકેલું અમરકુળ ભેઈ ભટ્ટદરિએ તપાસ કરી ને બધી વાત જાણી. સંસાર પર વૈરાગ્ય આવ્યો. પોતાને સ્થાને નાના ભાઈ વિક્રમાર્કનો અભિષેક કરીને ભટ્ટદરિએ વનવાસ લીધો.
- (૩) વેતાલસિદ્ધિ : ન્યાય ને ઉદારતાથી પ્રજાપાલન કરતો વિક્રમ એક વાર કાંઈ સિદ્ધની મંત્રસાધનમાં ઉત્તરસાધક તરીકે સ્મરણે ગયો. કપટથી સિદ્ધ વિક્રમનો બલિ દેવા માગતો હતો, પણ વિક્રમે સિદ્ધને જ હોમી દીધો. એ પ્રસંગથી એક વેતાળ તેના પર પ્રસન્ન થયો ને તેને અબ્ધ મહાસિદ્ધિ આપી.
- (૪) સિંહાસનપ્રાપ્તિ : એક વાર વિશ્વામિત્રનો તપોભંગ કરાવવા રંભા ને ઉર્વશીમાંથી જે વધુ કુશળ નતકંડી હોય તેને મોકલવાનું ઈંદ્રે વિચાર્યું. વૃત્પ્રયોગ પરથી કુશળતાનો નિર્ણય ન થઈ શક્યો, એટલે નારદની સૂચનાથી ઈંદ્રે વૃત્પ્રયોગ વિક્રમને બોલાવ્યો. વિક્રમે ઉર્વશીને વધુ કુશળ ગણી ને પોતાના નિર્ણય માટે શાસ્ત્રપ્રમાણ આપ્યાં. પ્રસન્ન થયેલા ઈંદ્રે વિક્રમનું સન્માન કરી તેને એક રત્નજડિત બત્રીસપૂતળીવાળું અદ્ભુત સિંહાસન ભેટ આપ્યું.
- (૫) વિક્રમનું મૃત્યુ : કેટલાયે વરસ વિક્રમે રાજ્ય કર્યા પછી ઉજ્જયિનીમાં દેવી ઉત્પાત થવા લાગ્યા. દૈત્યોએ તેમને રાજ્ય માટે અનિષ્ટસચક ગણ્યા.

વિક્રમને શંકરનું વરદાન હતું કે અદી વરસની સ્ત્રીથી જન્મેલા પુત્રને હાથે જ તેનું મૃત્યુ થાય. તપાસ માટે મોકલેલા વેતાળ ખાતરી કરી લાવ્યો કે પ્રતિષ્ઠાનમાં અદી વરસની બ્રાહ્મણપુત્રીને શેષનાગથી પુત્ર જન્મેલો છે. નામ શાશિવાહન. વિક્રમ ખડ્ગ લઈને પ્રતિષ્ઠાન પહોંચ્યો, શાશિવાહનને મારવા ગયો ત્યાં તેના દંડપ્રહરથી પોતે ઊડીને ઉગળ, યિનીમાં પડ્યો, ને ધાની વેદના અસહ્ય બનતાં મરણ પામ્યો. ભટ્ટિ-મંત્રીએ તપાસ કરાવી તો અપુત્ર વિક્રમની એક રાણીને સાત માસનો ગર્ભ હતો. તેનો અલિપેક કર્યો. મંત્રીએ રાજ્યપાલન કરવા લાગ્યા. હદિ આપેલું સિંહાસન ખાલી પડેલું, તેને આકાશવાણીના આદેશથી પવિત્ર ક્ષેત્રમાં જાંઝારી દેવામાં આવ્યું.

(૬) ભોજની સિંહાસનપ્રાપ્તિ (ચમત્કારી દીબો) : અનેક વર્ષો પછી રાજા ભોજ રાજ્ય કરતો હતો, ત્યારે જ્યાં સિંહાસન દારેલું હતું તે અતિ હળદ્રુપ એતરનો માસિક કોઈ બ્રાહ્મણ હતો. સિંહાસનવાળી જગાએ બનેલા દીબા ઉપરના માચડેથી તે ટાંચે કરતો. એક વાર સેના સાથે ભોજ ત્યાંથી નીકળ્યો એટલે માચડા પર ગેલેલા બ્રાહ્મણે ગળને ધાન્યનો ધથેડો ઉપયોગ કરવા નોતર્યો. પણ માચડા ઉપરથી ઊતર્યો તેવો જ તેણે અંદર આવેલા રાજાને જાણરો દીધો. આવું બે વાર બન્યું, તેથી સ્થળનો ચમત્કાર સમજી, ભોજ પોતે દીબા પર ચડીને અસાધારણ ઉદારતાનો ઉદય અનુભવ્યો. બ્રાહ્મણ પાસેથી એતર ખરીદી લઈ, દીબો ખોદાવતાં નીચેથી અદ્ભુત સિંહાસન નીકળ્યું. ખસેડવા માંડ્યું, પણ ખૂનજ ભારે થઈ ગયું. મંત્રીની સલાહથી બસિ, પૂજા વગેરે વિધિ કર્યો ને સિંહાસન હળવું બની પોતાની મેજે જ ખસ્યું. ભોજ મંત્રીની ભુદ્ધિ વખાણી. મંત્રીભુદ્ધિની કાંઈ સાધકતા પર મંત્રીએ એક દૃષ્ટાંત કહ્યું.

(૭) શકિત રાજ તથા કૃતધન રાજકુમાર ('સસેમિર') : વિશાલા નગરીના રાજા નંદને રાણી બાનુમતી વિના ઘડી પણ ન ચાલે. રાજસભામાં સિંહાસન પર પણ સાથે બેસાડે. આવા મર્યાદાભંગમાંથી બચવા, મંત્રી બહુચતની સલાહ માની, આખ સંભે રાખવા તેણે ગણીનું ચિત્ર દોગવ્યું. રાણી પચિની. ચિત્રકારે લક્ષણ વગતીને દોરેલા ચિત્રમાં રાજકુરુ સારદાનંદને એક ખામી જતાવી: એક ચુપ્ત સ્થાન પર મરુપાકાર

તત દર્શાવવો ગ્રહી ગયો છે. ગજગે આ સાબળ્યુ. તપાસતા સાચું નીચ્ચુ. રાજયુરને રાણી સાથે સબંધ હોવાનું માની, મંત્રીને વાત કરી ને ગજ-યુરને મારી નાખવા આદેશ દીધો. કાલે મંત્રીએ ગજયુરને માગવાને બદલે ગુપ્તપણે પોતાને લા રાખ્યો.

શિકારે નીકળેના રાજકુમારને અપગુ-ન થતા જોઈ, પ્રધાનપુત્રે વાર્યો, પણ તેણે ન માન્યુ કાળિયારની પાળળ પડતા, સૌથી નિષ્ઠુટો પડી એક અરેરે વનમા અશ્વ પગથી જીતરી તે નિસામો લેતો હતો, લા વાન આવ્યો. ઘોડો નગર તરફ ભાગી છૂગ્યો. દૂરજતો રાજકુમાર ગાડ પગ ચડી ગયો. લા પહેલેથી જ એક રીંછ ચડીને બેઠું હતું. તેણે રાજકુમારને અભયવચન આપ્યું, રાતે પોતાના બેળ મા સુવાડ્યો, ને વાવના લોભાવવા છતાં શરણે આવેવાનો વિશ્વાસઘાત ન કર્યો પણ પછી ગજકુમારે સતેવા રીંછને વાધના કહેવથી નાચે ધકેલ્યો. વચ્ચેની કાળી પડી બચી ગયેના રીંછે રાજકુમારને સાપ દીધો 'સસેમિગ' બોલતો તું પિશાચ થઈ ને જામ્યા કર. સવારે વાધ ને રીંછ ચાલ્યા ગયા, ખાખી ઘોડાને જોઈ રાજા વનમા જઈ શાપિત રાજકુમારને શોધી લાવ્યો. અનેક ઉપાય કર્યા છતાં તે સાંજે ન થયો રાજાને રાજયુરની ખોટ સાની ને મંત્રી પાસે તેને માર્યાનો પસ્તાવો વ્યક્ત કર્યો. રાજકુમારને સાંજે જો તેને અરધું રાજ્ય આપવાની વેધણા કરાવી. મંત્રીએ રાજયુરને બધી વાત કરી તેની સચના પ્રમણે રાજાને મળ્યું કે મારી નાની છોડરી પાસે ગજકુમારને લઈને આવે. તે ઉપાય કરશે. સૌ મંત્રીને લા આવ્યા. 'સસેમિરા' જપતા રાજકુમારને પરદા આગળ બેસાડ્યો. પરદા પાછળથી શાઘ ન દને 'સ' 'સે' 'મિ' ને 'રા' અક્ષરથી શરૂ થના, ને રાજકુમારે ડરેના વિશ્વાસઘાત ને મિત્રદ્રોહને વગતા ચાર શ્લોક શ્રવા શ્લોકે શ્લોકે રાજકુમારને એક એક અક્ષર છૂતો ગયો. તેણે બનેની વાત પિતાને કરી. 'અહીં બેઠા વનનો વૃત્તાત ને પ્રાણિભાષા તે ક્યાથી જાણી?' એવા રાજાના પ્રશ્નના ઉત્તરમા રાજયુરે શારદાન દને કહ્યું કે દેવકૃપાએ મારી છબે શાઘ વસે છે, ને તેથી જેમ રાણીના તવની વાત જાણી, તેમ આ પણ જાણ્યું પડેલું દર્શાવી રાજાએ બોલનારનું સાચું સ્વરૂપ જાણ્યું ને અગમચેતી વાપરવા માટે મંત્રીની પ્રશસા ને સન્માન કર્યા.

(૮) બોલતી પૂતળી : આ પત્રી બોજ સિંહાસનને નગરીમા લાગ્યો. હજાર
સ્તંભના મંડપમાં મૂક્યું. પૂજા, દાન વગેરે કરી શુભમુહૂર્તે પૂતળીના
મસ્તકે પગ મૂકી સિંહાસન પર ચડવા જાય છે ત્યાં મનુષ્યની વાણીમાં
પહેલી પૂતળી બોલી : હે રાજા, તારામાં તેના જેવાં શૈય, ઔદાર્ય,
સાદસ, સરસ્ત્ર વગેરે હોય તો જ આ સિંહાસન ઉપર બેસજો. બોજના
દાનેશ્વરી હોવાના દાવાને પૂતળીએ આત્મપ્રદર્શના કહી. બોજના
પૂજાર્થી સિંહાસનના મૂળ માલિકની ઉદારતાની વાત કરી. અને એમ
એક પૂતળીની વાત પૂરી થાય એટલે દૂરી બોજ સિંહાસન પર બેસવા
જાય. એટલે બીજી પૂતળી રિકમના ઔદાર્યની નવી વાત કહે. એમ
એકત્રીસ વાર બન્યું.

વાર્તા પહેલી—વિક્રમનો દાનનિયમ.

પહેલી પૂતળી બોલી : આ સિંહાસન વિક્રમરક્તું છે. એની ઉદારતા
એટલી હતી કે યાચકને જેનાં હજાર સોનામહોર, તેની સાથે વાત કરનાં દસ
હજાર, તેની સાથે દસનાં લાખ અને સંતુષ્ટ થાય તો કરોડ આપવાને
તેના નિયમ હતા. તુ એટલો ઉદાર હો, તો આ સિંહાસન પર બેસ.

વાર્તા બીજી—મસ્તકનું બલિદાન.

બીજી પૂતળી બોલી : એક વાર શુખચરે આવીને વિક્રમને જણાવ્યું
ચિત્રકૂટ પાસેના તપોવનમાં એક દેવાલય છે, ને તેની પાસે પર્વત પરથી
જળધારા પડે છે. ત્યાં મહાપાપી નહાય, તો તેના શરીર પરથી કાળું
પાણી નીસરે ને પાપ જાય. ત્યાં એક બ્રાહ્મણ કેટલાંય વરસોથી હોમ કરે
છે, ને કેઈની સાથે બોધતો નથી. આ સાલળી વિક્રમ એ સ્થળે ગયો.
સૌ વરસથી હોમ કરતા બ્રાહ્મણની સહાયતા કરવા પોતે આહૂતિ નાખી.
જગદંબા પ્રમત્ર ન થયાં એટલે મસ્તક હોમવાનું કરતો હતો, ત્યાં દેવના
પ્રસન્ન થયા. બ્રાહ્મણ એકબાંધે ક્રિયા ન કરતો હોવાથી તેને દેવતા નહોતાં
કળના. વિક્રમની વિનંતિથી દેવતાએ બ્રાહ્મણનો મનોરથ પૂર્યો.

વાર્તા ત્રીજી—ચાર અદ્ભુત રત્ન.

ત્રીજી પૂતળી બોલી : દાનમાં જ ધનની સર્જના માનતા વિક્રમે જેમાં સર્વસ્વ
દર્શિયામાં આપવાનું હોય તેવો યત્ર આગ્યો. દેવ, ઋષિ, ગંધર્વ, રાજાઓ,
બ્રાહ્મણો વગેરે આવ્યા. એક બ્રાહ્મણને સમુદ્ર નોતરવા મોકલ્યો. સમુદ્રે

પ્રત્યક્ષ થઈ વિક્રમને માટે ચાર અફસુન રત્ન એટ મોકલ્યાં : એક રત્ન ચિંતિત વસ્તુ આપે, બીજું અમૃત બોજન, ત્રીજું ચતુરંગ સેના, ચોથું દિવ્ય વસ્ત્રાભરણ. બ્રાહ્મણ એટ લઈને આવ્યો ત્યાં સુધીમાં તો યરા સમાપ્ત થઈ ગયેલા. રાજ્યએ સર્વ સંપત્તિ દક્ષિણમાં આપી દીધી હતી, એટલે બ્રાહ્મણને સમુદ્રે દીર્ઘકાં રત્નમાંથી દક્ષિણમાં કાઈ પણ એક રત્ન લઈ લેવા કહ્યું. બ્રાહ્મણ, તેની પત્ની, પુત્ર ને પુત્રવધૂ જુદું જુદું રત્ન લેવાના મતનાં હોવાનું જાણી વિક્રમે તેને ચારેય રત્ન આપી દીધાં.

વાર્તા ચોથી—કૃતજ્ઞતાની કસોટી.

ચોથી પૂનશ્ચ બોલી : ઉજ્જવિનીના એક અપુત્ર બ્રાહ્મણને ઈશ્વરની આરાધનાથી પુત્ર થયો. દેવદત્ત નામ. મોટા થતાં પરભ્રાત્ર્યો; સદુપદેશ આપીને બ્રાહ્મણ જાત્રાએ ગયો. એક વાર સમિધ લેવા દેવદત્ત વનમાં ગયો, ત્યારે મૃગયા રમતાં ભૂક્ષા પડેલા વિક્રમને તેણે નગરનો માર્ગ બતાવ્યો. ઉપકારવશ વિક્રમે તેને યોગ્ય કામ સોંપીને આશ્રય આપ્યો. વારંવાર કૃતજ્ઞતા વ્યક્ત કરતા વિક્રમની કસોટી કરવા દેવદત્તે રાજકુમારને પોતાને ધરે સંતાડી, નોકરને રાજકુમારના ધરેણું વેચવા મોકલ્યો. જામ થયેલા કુમારની તપાસ ચાલી. નોકર પકડાયો. દેવદત્તને બોલાવવામાં આવ્યો. ધનકાબે મેં કુમારને મારી નાખ્યો છે, એમ દેવદત્તે કહ્યું. મંત્રીઓએ તેને કઠોર પ્રાણહંડ દેવા કહ્યું, પણ આશ્રિત ને ઉપકારી દેવદત્તને વિક્રમે અલપદાન દઈ, એટ આપી વિસર્જિત કર્યો. દેવદત્તે પુત્રને લાવીને વિક્રમના હાથમાં સોંપ્યો.

વાર્તા પાંચમી—રત્નો મોંઘા કે રાજજ્ઞા ?

પાંચમી પુનશ્ચ બોલી : રત્નપરીક્ષકોએ અમૂલ્ય દરાવતાં વિક્રમે એક ઝવેરી પાસેથી છ છ કરોડની કિંમતે અગિયાર રત્ન ખરીદ્યાં. ઝવેરી સાથે તો એકજ રત્ન લઈ આવેલો. બીજાં દસ તેને ઘેર હતા. તે લઈ આવવા વિક્રમે એક વિશ્વામુ સેવકને આઠ દિવસમાં પાછા આવી પહોંચવાનો આદેશ દઈ ઝવેરી સાથે મોકલ્યો. રત્નો લઈને તે પાછો ફરતો હતો, ત્યાં રસ્તામાં વરસાદ વરસ્યાથી નદીમા પૂર આવેલું. પાર ઉતારવા નાવિકે દસમાંથી પાંચ રત્ન લાગા પેટે માગ્યાં. મુદત સર પહોંચવા, સેવકે આપ્યાં. પાંચ રાજના હાથમાં મૂક્યાં. રાજજ્ઞાનો લાગ ન થાય તે માટે નાવિકને પાંચ આપ્યાંની વાત કરી. પ્રસન્ન થયેલા વિક્રમે, પોતાના હાથમાં હતાં તે પાંચ રત્ન સેવકને એટ આપી દીધાં.

વાર્તા છટ્ટી—અપટ્ટી તાપસ.

છટ્ટી પૂનગી બોની વસંતોતસવમા ઉપનનમા ગામીએ સાથે કીડા
ગના વિદ્યમને ભેળે, પાસેના ચડિઅમદિગમા વર્ષોથી તપ કરતા એ
અલ્પચાગીને તપ નિરૂણ લાગ્યું, ને વિષયસુખ માણવા તેનું મન લોભાયું
વિદ્યમ પાને જઈને તેણે શું એ પચાસ વસ જગદનાની ઉપાસના ધ્યા
પડી માતાએ અર્ચનમા આડીને મને શુદ્ધ્યાશ્રમ માડાને આદ્ય દીધા, ને
શું કે તાગ મનો થૂ વા મે નિદ્રમને અર્ચનમા આડા ગી છે અર્ચનની
વાતને બનાવડી જાણવા છતાં વિદ્યમે તે અથગ ચડિ પુર નામે નગ વચ્ચાની
તાપસને નામ બનાવ્યો અતુ ગ સેના આડીને નો સુદગી પછાની

વાર્તા સાતમી—ધડ સજવન કર્યા.

સાતમી પૂનગી બોની ઉજ્જવિનીના અત્યંત ધનવાન વણિ ધનદ
સાસાગિ સુખની નશ્વરતા જણી પુણ દાનમનાદિ ધ્યા, ને મોગ સર
આથે કૃત્યદશન વા દાર । ઉપડયો

સમુદ્ર વચ્ચે એ દીવા ખડક ઉપર બુવનેશ્વરીનું મંદિર ધનદ પૂજ
કરી તેણે મૂર્તિની ડાબી માથુએ ત્રીપુરના બે ધડ પડેના ભાખ્યા, ને
આગળની ભીતે લખેના અગ વાખ્યા કે જે પરેષમગી પોતાના મંદુરધરથી
બુવનેશ્વરીને પૂજવાની સાદસિ તા બનાવશે, તે આ શુભલને સજવન કરી
શ જે યાત્રા ગીને પાછા ફરતા ધનદે આ વાત વિદ્યમને મ્ની વિદ્યમે એ
સમુદ્રમેના બુવનેશ્વરીના મંદિરમા જઈ એવું ગળા ઉપર ખડક
ઉગામ્યુ, તેવા જ પેના દપતી સજવન થયા, ને પ્રસન્ન થયેના બુવનેશ્વરીએ
તેમને નામ આપ્યું

વાર્તા આઠમી—તળાવ જાવવા માટે બત્રીશવક્ષણાને ભોગ.

આઠમી પૂનગી બોની મરમી ના એ ધનવાન વણિકે પાંચ કોશનું
તળાવ બોદાવ્યું વચ્ચે જવશાથી નાગચણન મંદિર બધાનું પળ તળાવમા
પાણી ન નીચવ વરણવચ ગાવવા છતાં ઘડું ન વડ્યું પાણે બસી નિશ્વાસ
નાખતા વણિકને આગરાવાણીએ શું કે બત્રીશવક્ષણાનું મંદુરધર છટાગે
તેજ તળાવ જાશે વણિકે સ્નાન સ્નાન બાપ્યું ઘાંઘી બાટી તળાવમા પાણી
લાવી આપે તેને સો જાગ નોનું આપવાની ઘોષણા મ્ની પછું કોઈ તૈવા
યતુ ન હતું શુભચરને મોટેથી આ મૈત્રુલ્યા સાબળી, વિદ્યમ એ સ્થળે

પહોંચ્યો ને પોતાના ગળા ઉપર ખડગ ઉગામ્યુ, લાં જળદેવતા પ્રસન્ન થઈ. તળાવમાંથી વિક્રમ બહાર આવ્યો તેવું જ તે નિર્મળ જળે ભરાઈ ગયું.

વાર્તા નવમી—રાક્ષસ-અધિષ્ઠિત સુંદરી.

નવમી પૂતળી ખોલી : પિતાના દપકાથી માહું લગાડી વિક્રમનો પુરોહિત-પુત્ર મવંસ જનવાની પ્રતિજ્ઞા કરીને વિદ્યા ભણવા ગયો. અનેક વર્સ ગુરસેવા કરી, ગુરુ પાસેથી સિદ્ધસારસ્વતમંત્ર મેળવી સવંસ જાન્યો. ઘરે આવવા નીકળતા રસ્તામાં કામીનગમ્માં એક દેવુડ જોયું ત્યાંની એક સુંદરી નગ-મોહિનીનું એવું અદ્ભુત રૂપ કે જ્ઞનારને તે મંત્રમુગ્ધ કરી દે. પાશુ જે કોઈ તેની સાથે ગત ગાળવા જાય, તેનું એક વિંધવાની રાક્ષસ લાંબી પી જાય. પુરોહિતપુત્રે ઉજ્જયિની પહોંચીને વિક્રમને આ કૌતુક કયું. વિક્રમ તેની સાથે કાચી આવ્યો. નરમોહિનીને ત્યાં ગત ગયો. મંત્રે રાક્ષસ પયારીમાં માત્ર એકથી નરમોહિનીને જોઈને પાછો ફરતો હતો, લાં વિક્રમે તેનો ધાન કયો. નરમોહિનીને પુરોહિતપુત્ર સાથે પગલાવી.

વાર્તા દસમી—મંત્રસાધિત ચમત્કારી ફળ.

દસમી પૂતળી ખોલી: ઉજ્જયિનીમાં એક વિદ્યારામપારંગત યોગી આવ્યો. વિક્રમને તેણે જગમરજુરહિત બનાવે તેવા મંત્રનું અનુદાન શિખવાડ્યું. તે પ્રમાણે એક વર્ષ બ્રહ્મચર્ય પાળી નગર બહાર ગઈ મંત્રજાપ કરી, વિધિ-પૂર્વક હોમ કરતા હોમકુંડમાંથી પ્રકટ થઈને એક પુરુષે વિક્રમના હાથમાં એક ફળ આપ્યું. એનું ભક્ષણ કરે તે જગમરજુરહિત બને. વજ્ર જેવી ટાપા થાય. ફળ લઈને વિક્રમ ઉજ્જયિનીમાં આવતો હતો, લાં રસ્તામાં એક કોઠિયો બ્રાહ્મણ મળ્યો. વિક્રમે ફળ તેને આપી દીધું.

વાર્તા અગિયારમી—નરભક્ષક રાક્ષસ.

અગિયારમી પૂતળી ખોલી : યોગીવશે ધરતી પર ભમતો વિક્રમ એક અરણ્યમાં વૃક્ષ ઉપર ગત ગાળતો હતો, ત્યારે ત્યાં રહેતા એક વૃક્ષ ચિરંજીવી પક્ષીને તેનો પુત્ર પોતાના દુખની વાત કહેતો હતો તે તેણે સાંભળી : પવાશગ્રામના માણસોને મારી નાખતા બકાસુર સાથે ગામલોકોએ વારા પ્રમાણે દરેક એક માણસ ભક્ષ તરીકે મોકલવાનો કરાર કર્યો છે. આજે મારા પૂર્વભવના મિત્ર બ્રાહ્મણના એકના એક પુત્રનો વારો છે. વાત સાંભળી વિક્રમ પવાશગ્રામ પહોંચ્યો ને વધ્યશિવા પર ખેંકા. રાક્ષસે પહેલી જ વાર

જલ્પનું હમનું મુખ જોઈ તેની ઓળખ પૂછી. પરોપકાગથે તેને આવેસા જાણી, રાક્ષસે ત્યાર પછી હવડત્યા ન કરવાનું વચન આપ્યું.

વાર્તા બાગમી—મ્રોપીડક ગદ્યમ.

બાગમી પૂતળી બોલી. મૃત પિતાનું બધું ધન વાપરી નાખી, પ્રતિષ્ઠા શુભાવી ખોટા વણિમ્બુન કેટલોય સમય પરદેશ રખડીને આવ્યો. વિક્રમને મળ્યો ત્યારે તેણે પોતે જ્યેના એક ઝૂંતુકની વાત કરી હિમાવલ પામેના એક ગામને પાદર આવેલા વાસવનમાથી ગેજ મધરાતે ગડતી સીને સીતલ સભળાવ છે—મથાવો, બયાવો, આ રાક્ષસ મને માગી નાખે છે પણ ખીકથી કોઈ ત્યા જવું નથી. આ સાંભળી તેને સાથ વડે વિક્રમ એ વાસવનમા પહોંચ્યો. ગદ્યસને માયો. ઓએ પોતાની વાત કરી પાસેના ગામના એક બ્રાહ્મણની તે બલિયાનિશી સી હતી સગ ઇચ્છતા બ્રાહ્મણને હવનભગ સંતાપ્યો, તેથી તેણે મરતા શાપ દીધો. તને વાંસવનના ગદ્યસ ભોગેજાથી રોજ પીકશે કોઈ પરોપમરી આરીને ગદ્યસને માગે ત્યારે છૂટીશ. બ્રાહ્મણીએ વિક્રમને આપેલા સોને લખાં નવ ઘડા વિક્રમે વણિમ્બુનને આપી દીધા.

વાર્તા તેરમી—વિક્રમે કરેલી બ્રાહ્મરક્ષા.

તેરમી પૂતળી બોલી. યોગીવેશે ધગતી પર ભટકતો વિક્રમ એક નગ બહાગના દેવાનથમા મહાજનો પુગલુમ્યા સાંભળતા હતા ત્યા ખેડો. મથામા અમથદાનનો મહિમા કહેવાતો હતા. ત્યા માચુલી નદીમા પત્ની સહિત તથાતા કોઈ વૃદ્ધ બ્રાહ્મણે બચાવવાની ધા નાખી. ઓતાઓમાથી કોઈ ન જાયું. વિક્રમ ગઈને બનને બચાવી લાવ્યો. બ્રાહ્મણે પોતાના જપતપનુ પુણ્ય વિક્રમને આપ્યું. ગત જન્મના અનાયાગના ફળ તરીકે એક બ્રાહ્મણ દગ્ગરો વગસથી બ્રહ્મરાક્ષસપણુ ભોગવતો ત્યા બાચુના પીપળા પર ગહેતો હતો, તેણે વિક્રમને મગેલુ પુણ્ય પોતાના છૂ ના માટે માગ્યું. વિક્રમે આપી દીધું. બ્રહ્મરાક્ષસપણુ ટપ્યું.

વાર્તા ચૌદમી—ગજ્ય રક્ષણાધીન કે દૈવાધીન ?

ચૌદમી પૂતળી બોલી. યોગીવેશે ધગતી પર ભમતા વિક્રમને એક તપોવનમા જગદબાના મહિમા કોઈ અવધૂન સાથે બેટો થયો. ગજ્યચિતા છોડીને ભમવાનું અવધૂતે અનુચિત કયું. વિક્રમે સર્વ દૈવાધીન હોવાનું જાણી તે ઉપર દુષ્ટાત કયું ત્યાથી પણ નાજ્યઅદ રાજ્ય રાજગેખર એક

નગર પાસે વૃક્ષ નીચે વિસામો હતો હતો ત્યાં વૃક્ષ ઉપરના પાંચ યક્ષોની વાત પરથી તેણે જાણ્યું કે સવારે પોતે તે નગરીનો રાજા થશે. સવા દાયણીએ રાજશેખર પર કળશ દેખ્યો. ત્યાંનું રાજ્ય કરતો હતો ત્યારે રાજશેખર પર એક વાર દુરમનો ચડી આવ્યા. ત્યારે તે પાસા ખેંચતો હતો. ચિંતા કરતી રાણીને રાજશેખરે કશું કે બધું લાગ્યાધીન છે—જેણે રાજ્ય અપાવ્યું, તે જ તેની સાંભળ રાખશે. આ સાંભળી યક્ષોને પોતાનાં વચનનો મહિમા ટકાવી રાખવા તેની મદદે આવવું પડ્યું. લયંકર રૂપ ધરી, તેમણે શત્રુઓને ખિવડાવી નસાયા.

આ સાંભળી પ્રસન્ન થઈ અવધૂતે વિક્રમને મનોવાચિત વસ્તુ આપતું કાશ્મીરી શિવલિંગ બેઠે આપ્યું. પણ વિક્રમે રસ્તામાં, શિવલિંગ ખોવાઈ ગયાથી ત્રણ દિવસનો ઉપવાસી બ્રાહ્મણ મળ્યો, તેને આપી દીધું.

વાર્તા પંદરમી—ઊકળતી તેલકડાઈ.

પંદરમી પૂતળી બોલી : જાત્રાએથી પાછા ફરેલા રાજપુરોહિતે રસ્તામાં જ્યેષ્ઠા કૌતુકની વિક્રમને વાત કરી: એક નગરમાં શાપિત અપ્સરાનું રાજ્ય. ત્યાં લક્ષ્મીનારાયણના મંદિર આગળ કડાઈમાં તેલ ઊકળે. જે કોઈ તેમાં અંપદાવવાની દિંમત કરે તેને અપ્સરા વરે. પુરોહિતને સાથે લઈ વિક્રમ એ સ્થળે પહોંચ્યો; ને તેલકડાઈમાં કૂદી પડ્યો. માસનો લોચો ખની ગયો. હાહાકાર મચ્યો. અપ્સરાએ અમૃત છાંટ્યું, એટલે વિક્રમ દિવ્યરૂપધારી કુમાર ખની ગયો. વિક્રમના કહેવાથી અપ્સરા પુરોહિતને વરી.

વાર્તા સોળમી—સોને તોળી કન્યાનું દાન.

સોળમી પૂતળી બોલી : દિગ્વિજય કરી પાછા ફરેલા વિક્રમે કુમુદ્વત્ હોવાથી નગરપ્રવેશ ન કરતા, નગરબહાર મુકામ કર્યો. વસંતોત્સવને કારણે વસંતપૂજા કરી. ત્યાં એક બ્રાહ્મણે આવીને માગણી કરી: અંબિકાની કૃપાએ, આઠ પુત્ર ઉપર આવેલી આ પુત્રીને, માનતા પૂરી કરવા મારે સોને તોળીને યોગ્ય વર સાથે પરણાવવી છે, તે હું મને એટલું સોનું આપ. વિક્રમે બ્રાહ્મણને માગ્યા ઉપરાંત ખીચું આઠ કરોડનું સોનું આપ્યું.

વાર્તા સત્તરમી—નિત્ય સ્વશરીર હોમતો રાજા.

બંદીમુખે વિક્રમના સાગ, પરાપકાર, સાહસ, શૌર્યનાં ગુણગાન સાંભળી એક રાજાએ તેવા જ પરાપકારી થવાનું વિચાર્યું. તે માટે નેઈતું

અમૃત દ્રવ્ય મેળવવા તેણે એક યોગીએ બનાવ્યા પ્રમાણે કાળીચૌદશની રાતે ચોમક જોગણીઓની સાધના કરી, હામમા પોતાના સગીરની આહુતિ આપી. જોગણીઓએ તેને સજીવન કર્યો. વરદાનમા રાજાએ રોજના સોનેલયા સાત ઘડા માથા ત્રણ માસ સુધી શરીર હોમે તો ઇચ્છા પૂરી કરવા જોગણીઓએ વચન આપ્યું. રાજા દરરોજ સગીર હોમતો વિક્રમે આ વાત જાણી તેણે આવીને ગમ્મને બદલે પોતાનું સગીર હોમ્યું તેની આવી પરોપમાવૃત્તિથી પ્રસન્ન જોગણીઓએ ગજાની વાછા તરિત જ પૂરી.

વાર્તા અઠારમી—વિક્રમ સૂર્યમંડળમાં.

પરિવ્રમણ કરતા પગદેલી પાસેથી વિક્રમે જાણ્યું કે ઉદયાચળ પર્વત પર સૂર્યમંદિર, પાસે ગંગાતટે સિવાલય સૂર્યોદય થતા ગંગાપ્રવાહમાથી સુવર્ણમ્તલ ને ઉપર નવરત્નજડિત સિદ્ધાસન પ્રગટે મધ્યાહ્ને સ્તલ સૂર્યમંડળ સુધી પહોંચે સૂર્યાસ્ત થતા તે ગંગાપ્રવાહમા સમાઈ જાય વિક્રમ પગદેશની સાથે તે સ્થળે ગયો. સ્તલ પ્રગટતા તે સિદ્ધાસન પર બેસી ગયો. સૂર્યમંડળ સમીપ પહોંચતા દાહક સૂર્યકિરણોને વીધે વિક્રમનું શરીર બળાને માસનો લોભો બની ગયું એ સ્થિતિમા તેણે સૂર્યસ્તુતિ કરી સૂર્યે અમૃત છાની વિક્રમને દિવ્ય શરીર આપ્યું ને પોતાના નવરત્નજડિત કુડળ બેઠા આપ્યા પાછા ફરતા રસ્તામા મગેશ દર્શક બ્રાહ્મણને વિક્રમે એ કુડળ આપી દીધા.

વાર્તા યોગણીગમી—પાતાળપ્રવેશ.

મૃગયામા પ્રચંડકાય વરાહનો પીછો પડતા વિક્રમ તેની પાછળ પાછળ એ ભૂમિવિવગમા પેઠો અધકાર પૂરો થતા, અત્યંત પ્રકાશ સોનાના કોટવાનું અદ્ભુત નગર મનોહર રાજભરત તથા સિદ્ધાસને મહેવા બળિગાનએ મેત્રીભાવે વિક્રમનું સ્વાગત કર્યું, ને સુવર્ણસિદ્ધિ રસની તથા જ્વામગ્ન્ય નિવારક રસાયનની બેઠા આપી પાછા ફરતા રસ્તામા વિક્રમને દર્શક વૃદ્ધ બ્રાહ્મણ ને તેના પુત્ર મળ્યા. સ ને રસાયનમાથી કેઈ પણ એક માગી લેવાનું વિક્રમે કયું, એટલે રસાયન ઇચ્છતા પિતા ને રસ ઇચ્છતા પુત્ર વચ્ચે વિવાદ થયો. વિક્રમે બંને વચ્ચે આવી દીધી.

વાર્તા વીગમી—યોગીશ્વરનાં દર્શન.

એક વાર અગ્ન્ય વચ્ચેના દુર્ગમ પર્વત પર મનવાહિત આપે તેના યોગીશ્વર ગહેતા જ્યાં પરિવ્રમણ કરતા વિક્રમ સાદસિ વૃત્તિથી તેમના દર્શન

ઊપડ્યો. ધીમન પ્રવાસીઓને સાથે જવાની વિમત આવી. જયંતરે ત્રિપાગિન ઓકતો સપ' પડેલા જોઈ સાથીદારો નાસી ગયા. વિક્રમને સપ' પીટળાઈ વળ્યો, ડુંખ્યો. તેને ત્રિપમુર્છા આવી, તોયે પર્વત ચડી જઈ યોગીના દર્શન થયાં. ત્રિપ જનરી મથુ, સપ' ચાલ્યો ગયો. યોગીએ વિક્રમને ત્રણ વસ્તુ આપી : જોટલી રેખા દોરે તેટલા યોજન એક દિવસમાં જઈ રાત્રાય તેવી મુદ્રિકા, જમણા હાથમાં રાખી સ્પર્શ કરતાં મૃત સૈન્ય સજ્જવન કરતો, ડાબા હાથમાં રાખી સ્પર્શ કરતાં શત્રુસૈન્ય મૃત બનાવતો યોગદંડ અને પહેરતાં ઇન્દ્રિય વસ્તુ દેતી કંથા. એ લઈને પાછા ફરતા વિક્રમને માર્ગમાં અગ્નિપ્રવેશ કરવા જતો રાજ્યભ્રષ્ટ રાજકુમાર મળ્યો. તેને ત્રણ વસ્તુઓ આપી દીધી.

વાર્તા એકવીશમી—આષ્ટ મહાસિદ્ધિ.

પિતાના ઇપકાથી વિદાબાસ કરી પાછા ફરતા મંત્રીપુત્રે માર્ગમાં વન વચ્ચે દેવળ જોયું. બાજુમાં ધગધગતા પાણીથી બરેલું સરોવર. મધરાતે આઠ દેવાગનાઓ તેમાંથી નીકળી. નૃત્યગીત સાથે દેવપૂજા કરી. દેવે પ્રસાદ દીધો. સવારે ધગધગતા પાણીમાં પાછી સમાઈ ગઈ. જતા મંત્રીપુત્રને તેમના નગરમાં આવવા કહેતી ગઈ. તેની વિમત ન ચાલી. તેણે ઉજોણી આવી વિક્રમને વાત કરી. તેને સાથે લઈ વિક્રમ ત્યાં આવ્યો. દેવાગનાઓની પાછળ તે ધગધગતા સરોવરમાં નૂંદી પડ્યો. તેમના પાતાળમાં તેમના નગરમાં પડેાચેા. એ અષ્ટ મહાસિદ્ધિ હતી, તેમણે વિક્રમને આઠ સિદ્ધિના શુભ ધરાવતાં આઠ ગત્ત આપ્યા. પાછા ફરતા વિક્રમે માર્ગમાં મળેલા દરિદ્ર બ્રાહ્મણને તે આપી દીધા.

વાર્તા બાવીશમી—સુવર્ણસિદ્ધિ રસ.

પર્યટન કરતા વિક્રમને એક બ્રાહ્મણે વીતકે કથા કહી : નીલપર્વત પર કામાક્ષી દેવતા. તેના જપ કરતા ત્યાં પાતાળવિવર ખુલ્લે ને તેમાં રહેલા સુવર્ણસિદ્ધિ રસનો કુંજ પ્રાપ્ત થાય. બાર વરસ જપ થયાં છતાં કામાક્ષી પ્રસન્ન ન થઈ તેથી બ્રાહ્મણ દુઃખી. વિક્રમ તેને સાથે લઈને તે સ્થાને ગયો. સ્વપ્નમાં આવી દેવતાએ કહેલા વચન અનુસાર બત્રીસલક્ષ્યા વિક્રમે પાતાળ-વિવર આગળ જઈ પોતાનું લોહી રેડવા ગળા ઉપર ખડ્ગ ઉગામ્યુ. દેવતાએ પ્રસન્ન થઈ વિવર ઉઘાડું કયું. બ્રાહ્મણને રસ મળ્યો.

વાર્તા ત્રેવીશમી—દુસ્તવખ.

એકવાર વિક્રમને પાઠા પર બેસી દલિયુ દિયા તરફ જતો હોય તેવું સ્વપ્ન આવ્યું. જ્યોત્સના આદ્યજે એને દુસ્તવખ ગણાવ્યું. તેનું નિવારણ કરવા માટે આવશ્યક પૂજાદિ કરી તેણે ત્રણ દિવસ ગંગાજીવર ખુલ્લો મૂક્યો ને જેને જોઈને તેણે તેણે ધન આપ્યું.

વાર્તા ચોવીશમી—ત્રિચિત્ર વાર્તા: વિક્રમ ને શાલિવાહન.

એક નગરમાં વલ્લિક મરતાં પડેનાં ચાર પુત્રોને આપવાના મિલ્ક-કનના ભાગ નક્કી કરી ગયેલા. એક માસમાં જ સૌએ વચ્ચેની તકરારથી જુદા થવાનું નક્કી કરી વલ્લિક પુત્રોએ પિતાની સૂચના પ્રમાણે પદ્મગના ચાર પાયા નીચે બોધ્યું. ચાર તાજડીમાં માટી, કોલસો, હાડકું ને ધાસ નીચાડ્યા. એનો અર્થ વિક્રમ પણ ન ઉઠેલી સક્યો. પ્રતિજ્ઞાન નગરમાં કુંભારને ત્યાં ગઈયા શાલિવાહને ખુલાસો કર્યો. ચાર પુત્રોએ જમીન, સોનું, દોર ને ધાન્ય એમ વહેંચણી કરવાની છે. વિક્રમને જાણ થઈ. તેણે શાલિવાહનને પોતાની પાસે મોકલવા મહાજનને લખ્યું. શાલિવાહન ન ગયો. વિક્રમ સેના લઈને પ્રતિજ્ઞાન આવ્યો. દૂન મોકલવા છતાં શાલિવાહન ન આવ્યો. વિક્રમ ધુલ્લ કરવા બેઠો. શાલિવાહને માટીની જતાવેલી ચતુર્થ સેનાને મંત્રજાળે સજવન કરી આમતો કર્યો. શાલિવાહનની સેનાનો નાશ થયો. આ સહટ સમયે તેણે પિતા જીવનાગને સ્મર્યા. તેમણે મોહનેશ સુષોતા હંખ્યાં વિક્રમસેના મૂર્છા પામી. ઉજેણી આવી વિક્રમે એ વરસ પાણીમાં અડું કરી દુઝેણું રાખી મંત્રજાળ પાસુડીને પ્રસન્ન કરી અમૃતપટ મેળવ્યો. તે લઈને પ્રતિજ્ઞાન જતો હતો, ત્યાં માર્ગમાં મળેલા આદ્યજને માગ્યું આપવાનું કરેલાં, તેણે અમૃતપટ માગ્યો. શાલિવાહને જ આદ્યજને મોકલ્યો હતો. વિક્રમે અમૃતપટ તેને આપી ઇંદને વચન પાડ્યું.

વાર્તા પચ્ચીશમી—અનાજીવિ.

એક વાર દેવજો અનાજીવિ થવાનું લાખ્યું. નિવાજી માટે વિક્રમે પચ્ચાનાદિ કર્યાં. પણ જીવિ ન થઈ. ચિન્તામય ગમને આશ્વર્યાળીએ હતું: જતોયમકાગાનું આજીવિને જલિદાન દેવાથી જીવિ થશે. વિક્રમે મંત્રમાં જઈ મગા પગ અડમ ઉગામ્યું. ત્યાં તો દેવીએ પ્રસન્ન થઈ અનાજીવિ નિવારી.

વાર્તા છઠ્ઠીગમી—કામધેનુ.

ઇંદ્રસભામાં નાગદે વિક્રમપ્રશંસા કરી. ઇંદ્રે વિક્રમની પરીક્ષા કરવા કામધેનુને મોકલી. દુર્બળ ગાયનુ રૂપ લઈ, કામધેનુ વિક્રમના માર્ગમાં દાદવમાં ખૂચીને ભાગરતી દેખાઈ. પાસે વાઘ બોલેલા. વિક્રમે ગાયને કાઢવા ધણે પ્રયાસ કર્યો. ગત પડી ગઈ. વરસાદ પડ્યો. સવાર સુધી રક્ષા કરતો વિક્રમ ત્યાં ગયો. પ્રસન્ન કામધેનુએ બહાર નીટળી પરીક્ષાની વાત કરી ને વિક્રમની સાથે ચાલી. રસ્તે મળેલા દરિદ્ર બ્રાહ્મણને તેણે કામધેનુ આપી દીધી.

વાર્તા સત્તાવીશમી—જુગારી.

પર્વટન કરતા વિક્રમે એક નગરના દેવાલયમાં એક વૈભવયુક્ત પુરુષને વેસ્થાથી વીંટળાઈને કીડા કરતો જોયો. બીજે દિવસે તેનેજ દીનહીન દશામાં જોયો. પૂછતાં જાણ્યું કે તે જુગારી હતો. ધન રળરાતો ઉપાય બતાવે તો જુગારનું વ્યસન છોડી દેવા તે તૈયાર થયો. એટલામાં એ બ્રાહ્મણની વાતચીત પરથી વિક્રમે જાણ્યું કે પિશાચલિપિમાં લખેલા એક પુસ્તક પ્રમાણે એ દેવાલયના પૂર્વભાગમાં અમુક સ્થળે ભૈરવપ્રતિમા પાસે દીનાગ ભરેલા ત્રણ ઘડા દાટેલા છે. પોતાના લોહીથી પ્રતિમાને સીંચે તેને તે મળે. વિક્રમ પ્રતિમા પાસે જઈ લોહી રેડવા જતો હતો, ત્યાં ભૈરવે પ્રસન્ન થઈ જુગારીને ઘડા આપ્યા.

વાર્તા અઠ્ઠાવીશમી—શોણિતપ્રિયા દેવી.

પર્વટન કરતા વિક્રમે પ્રવાસીઓ પાસેથી જાણ્યું કે વેતાલપુરીમાં શોણિતપ્રિયા દેવીને ત્યાંના ગળા અને મહાજન પોતાના મનોગ્ધ પુરાણ તે માટે દર વરસે એક પરદેશી પુરુષનો ભોગ આપે છે. વિક્રમ ત્યાં પહોંચ્યો. એક પુરુષને ભોગ માટે મહાજન લઈ આવ્યું. વિક્રમે તેને છોડાની બદલીમાં પોતાના માળા પર ખૂંટી ઉભાર્યું, ત્યાં દેવી પ્રસન્ન થઈ ને વિક્રમની માગણીથી પુરુષ ભોગ લેવાનું છોડી દીધું.

વાર્તા એગણત્રીશમી—ભાટની દાનસ્તુતિ.

ભાટે આવીને કાઈ ધનેશ્વર ગળાએ વસતપૂજને પ્રસન્ન કરેલા બહાર દેરાડ સુવર્ણના દાનની વિક્રમ આગળ પ્રશંસા કરી. વિક્રમે ભાટને રાજ-ભંડારમાંથી જોઈએ તેવા ને તેટલાં રત્ન લેવા દીધા. ભાટે સર્વશ્રેષ્ઠ દાનની તરીકે વિક્રમની સ્તુતિ કરી.

ક્ષેમકંઠીય વાચના

વિક્રમચંદ્રિની દક્ષિણી વાચના પ્રમાણેની આ રૂપરેખાની તુલનાએ ક્ષેમકંઠની જૈન વાચનામાં થોડાક મદત્ત્વના ફેરફાર થયેલા છે. જૈન વાચનામાં કથાપીઠમાં ખડેની ગોદાવણી થોડીક ટુટી હોવા ઉપરાંત બે ખંડ વધારે છે. એકમાં વાત આમ છે. ભટ્ટકરિના મયા પછી રાજ્ય ગળ વગરનું થયું, કેમ કે વિક્રમને ભટ્ટકરિએ કોઈ કારણે પહેલથી જ દેશવગે દીધેલો હતો. સાગ જોઈને એક અગ્નિવેતાએ ત્યાં પોતાનો અડો નાખ્યો. પ્રધાનો નવો રાજા બનાવે તેને તે મારી નાખે. યુક્તવેશે વિક્રમ રાજ્યમાં પાછો આવ્યો ને પોતાને રાજા બનાવવા કહ્યું. વેતાજી માટે તેણે અનેક સ્વાદિષ્ઠ વાનીઓનું બળિદાન તૈયાર રખાવ્યું. પ્રસન્ન થઈને વેતાજી દરગજના બળિદાનની શરતે તેને ગળા બનાવ્યો. પછી વેતાજીની પાસેથી વિક્રમે ત્યારે જન્મ્યું કે પોતાનું આયુષ્ય પૂર્ણ સો વરસનું છે, ને કોઈ તેને વધતુઓનું કરી શકે તેમ નથી, ત્યારે તેણે તેને કુદ માટે આદવાન આપ્યું. તેની સાદિસકનાથી પ્રસન્ન થયેલા વેતાજી સંભારે ત્યારે આવીને કામ કરી આપવા બંધાયો.

બીજા ખંડમાં જૈન સ્ત્રી સિદ્ધસેન દિવાકરના જ્ઞાન અને પ્રભાવથી વિક્રમ પ્રભાવિન થયાની વાતો છે.

મુખ્ય કથાઓમાં જૈન વાચનામાં મૂળના કથાપીઠની ‘સંક્ષિપ્ત રાગ ને કૂનન રાગકુમાર’ (ખંડ સાતમો) એ વાત પહેલી પૂનગીની વાર્તાના બાગ તરીકે મૂકેલી છે. વાર્તા ૨૬મી, ૩૧મી અને ૩૨મી દક્ષિણી વાચનાથી ટુટી છે. ભાટની વિક્રમપ્રસન્નને બદલ જૈન વાચનામાં ૨૬મી વાત (સામુદ્રિકની વાર્તા) આ પ્રમાણે છે:

સામુદ્રિકે ગરવી લાગેલા ધર્મવતો એક માણસ ખરેખર તો કલિયારો હોવાનું બેયુ, અને અપદ્મશત્રો મગરના વિક્રમને ચક્રવર્તી બનેયો, તેથી તેને સાત્ર બોડુ પડું લાગ્યું. પણ વિક્રમના કહેવાથી તપાસ કરના સામાન્ય નિયમના બે અપવાદ સાત્રમાથી નીકળ્યા: જેને તાજવે કાઢપદ હોય તેના ગરવી લાગેલું અગુજ યઈ જાય, કાઠી બાજુએ કાપડું આંતરડું હોય તેનાં અગુજ લાગેલો મુજ યઈ જાય. કલિયારને કાઢપદ હતું. વિક્રમ પેટ કાઠીને બનાવવા જતો હતો, પણ આવી દિવસ કાજના આનંદવાગાને જ હોય એમ સામુદ્રિકે સ્વીકાર્યું.

૩૧ મી વાર્તા ('પડુ'પડુ'ની વાર્તા) આમ છે જાતા મેં પુત્રના કહેનાથી એક સાત માળનો અદ્ભુત પ્રાસાદ બધાઓ. બધુ બાધદામ પુષ્પયોગમા જ કાગ્યુ શુભ મુહૂર્તે ગૃહપ્રવેશ કર્યો. ગત્રે 'પડુ પુ' 'પડુ પુ' એના અવાજ પ્રાસાદમા સંલળાયા દરે. આથી ડરીને શેઠે વિક્રમને વાત કરી. વિક્રમે પ્રાસાદનુ મન્ય ચૂની આપ્યુ. પોતે લા સતો. 'પડુ પુ' સાલળતા તે બોલ્યો, 'જલદી પડ' એટલે ગૃહદેવતાએ એક સુવર્ણપુરુષ નીચે નાખ્યો.

૩૨ મી (દરિદ્રપુત્રકની વાર્તા) આમ છે દિવસને અતે અવંતીમા જોટી વેચના આવેલી ચીજ ન વેચાય, તેટલી વિક્રમ ખરીદી તે એ નિયમ પ્રમાણે વિક્રમને એક વાર વેચાવા આવેલું દગદરનુ પૂતણુ ખરીદી લઈને ભંડાગમા મુકાવવુ પડ્યુ. રાત્રે દગદરને ઢાંચે પહેલા લક્ષ્મી ને પછી વિવેક, વિક્રમની વાનતી છતા, તેને છોડીને ચાલ્યા ગયા. સત્ત્વ પણ જવા લાગ્યુ. આ સદન ન થતા ગળએ માથુ વધેડી આપવા માડ્યુ. સત્ત્વ પાછુ ફર્યું. એગરે લક્ષ્મી ને વિવેક પણ પાછા આવ્યા.

આ સિવાયનો દરકે પીગતોને લગતો અને મહત્ત્વ વગરનો ગણાય.

ક્ષેમ કૃત્તી વાચના કરતા દક્ષિણી વાચના મળની ઘણીજ નિકટ ધિવાનું એજટને સપ્રમાણ બતાવ્યુ છે.* મદાભારત, ગમાપણ, બુદ્ધકથા, પંચતંત્ર વગેરેની જેમ વિક્રમચરિત્રની પણ શોદકપ્રયતા બણી જોનોએ પોતાની દષ્ટિ ને માન્યતાઓને અનુરૂપ એવુ તેનુ એક રૂપાતર તૈયાર કરેલુ. ક્ષેમકર કોઈ માહાગાંઢ્રી પ્રાકૃતમા રચાયેલી કૃતિને આધારે પોતાની કૃતિ તૈયાર કરી હોવાનું જણાવે છે એજટને આ ન્યનને અગ્રદ્વેષ ગણે છે. પણ બોજવાળી પૂર્વ-પીગત્રા નિતાની અને કેળવીત્ર નિક્રમ-ચાઓનો સમાવેશ કરતી કોઈ પ્રાકૃત ગ્યના પ્રયાગમા હોની અસંભવિત નથી. દેવમૂર્તિમા કથાઓ બોજને નહીં પણ વિક્રમપુત્રને કહેવાઈ છે એ નિરૂપણ સ્વચક છે.

ઉત્તરકાલીન પદ્યગ

પછીની પદ્યગની દષ્ટિએ જોઈએ તો સંસ્કૃતમા ગમચદ્ર (૧૪૩૪), અને શુન્ગતી રાજસ્થાનીમા મલયચદ્ર (૧૪૬૩), શાનચદ્ર (૧૫૪૩), સિદ્ધિસરિ (૧૫૬૦), હીરકનય (૧૫૮૦), સઘવિજય (૧૬૨૨), ચિનપલાભ (૧૬૬૨), ગજસ્થાની ગઘ વાર્તાદાર (૧૭૩૪ પહેના) તથા સુદરણ (૧૭૪૦)

* ક્ષેમકરમા મૂળની ૨૯ ૩૧ ને ૩૨ ને બદલે જે વાર્તાઓ છે, તેને બદલે દેવમૂર્તિની સિદ્ધા બ મા જુદી જ વાર્તાઓ છે, તેથી પણ આનુ સમર્થન થાય છે

એ સિંહાસનખત્રીશીકારો, કેઈ એકાદ કથાના ક્રમફેરે કે વસ્તુફેરે ક્ષેમંકરની પરંપરાને અનુસરે છે. દેવમૂર્તિ(આ. ૧૪૧૫)માં તથા અજ્ઞાતનામ બ્રાહ્મણ સિંહાસનખત્રીશીકાર (૧૪૯૭) માં કથાપીઠ જુદું છે, તથા 'વિચિત્ર વાગ્સો' (મૂળ ૨૪મી), સામુદ્રિક (ક્ષેમંકરની ૨૯મી), 'સુવલ્યપુરુષ' (ક્ષે. ૩૧મી) અને 'દરિદ્રપુત્રક' (ક્ષે. ૩૨મી) એ વાર્તાઓને બદલે જુદી જ વાર્તાઓ છે. 'સુવલ્યપુરુષ' ને સ્થાને 'વિક્રમ અને શનિશ્વર' ની વાર્તા છે.*

અત્રાત ગદ્યવાર્તાકાર (૧૬ મી શતાબ્દીનો અંત)માં પણ કથાપીઠ અને છેલ્લી ત્રણ વાર્તાઓ આગવી છે, તેમ વાર્તાક્રમમાં પણ થોડાક ફરક છે. બ્રાહ્મણ વાર્તાકારમાં પણ મૂળની 'શોણિતપ્રિયા' (૨૮ મી) અને 'ભાટ' (૨૯ મી) ને સ્થાને જુદી વાર્તાઓ છે અન્યત્ર તેમાં ક્ષેમંકરીય પરંપરાનું અનુસરણ છે. પણ વસ્તુ તેમ જ ક્રમની દૃષ્ટિએ મૂળની પરંપરામાં જળરી બિયલપાયલ પહેલપ્રથમ રાજસ્થાની દેઈદાસ(૧૫૫૭)ની કૃતિથી શરૂ થાય છે. અને શામળ તથા લિંદી ગદ્ય સિં. બ. કાર લલ્લુલાલજી(૧૯ મી શતાબ્દીનો આરંભ)માં એ બિયલપાયલનું પ્રમાણ એટલે સુધી પહોંચ્યું છે કે તેમની રચનાઓમાં મૂળની સંસ્કૃત કૃતિની સમૂળગી કાપાપલટ થઈ ગઈ છે. દેઈદાસમાં મૂળ સંસ્કૃત(કે ક્ષેમંકરીય વાચના)ની માત્ર બારેક વાર્તાઓ મળે છે મૂળની વાર્તા ૨, ૩, ૪, ૬, ૧૭, ૧૮, ૨૦, ૨૧, ૨૪, ૨૬, ૨૯ ને ક્ષેમંકરની ૩૦નું વસ્તુ દેઈદાસની સિં. બ. ની અનુક્રમે વાર્તા ૬, ૩, ૭, ૧૪, ૧૧, ૧, ૮-૯, ૧૦, ૧૧, ૧૫, ૪ ને ૧૮ ના વસ્તુ સાથે સામાન છે. ઉપરાત દેઈદાસની ૧૩ મી વાર્તામાં મૂળના કથાપીઠનો એક અંશ છે. બાકીની વાર્તાઓમાંથી ખીજી ('હૂન') પહેલવહેલી શાનચંદ્રમા (૨૯ મી) મળે છે, જ્યારે બાકીની વાર્તાઓ સિંહાસનખત્રીશીની મૂળ પરંપરાની નથી. દેઈદાસની અને શામળની સિંહાસનખત્રીશીઓમાંની નવતર સામગ્રી અમુક અંશે સમાન છે. કથાપીઠમાં બોજ અને ગોત્રાણિયાની વાત, સિદ્ધલ્લોપની કન્યા (દેઈદાસ ૫, શામળ ૭), દત્તાકુશળ ભાટ અને લાખા ગણિકા (દેઈદાસ ૪, શામળ ૨૦), વીરવર (દે.માં વનરી-૧૬, શા.માં 'મગા-પચ્ચીશી'-૩), અગ્નિકુળ ને દેવકમળ (દે. ૧૭, ૨૩, શા. ૩), પગકાપા-પ્રવેશ (દે. ૨૪, શા. ૭) એટલી વાર્તાઓના બોખા બંનેમાં કીંકરીક મળતાં

*ભિન્નભિન્ન સિંહાસનખત્રીશીઓના સમય, દર્શન વગેરે વિશેની માહિતી, તેમની વાર્તાઓના સાર અને દુષ્કર્તાત્મક અધ્યયન માટે જુઓ દો રણજીત પટેલનો મદાનિબંધ (અપ્રકાશિત) 'મલયવદ્ધન સિંહાસનખત્રીશી' (જૂમિસ), ૧૯૫૬.

૧. પણ ભરત્ય વર્ણનો, બોધનનો, કહેવતો, સમસ્યાઓ ને આડકથાઓની નિયમિત ગળથી શામળની સિ. મ. ની વાર્તાઓ એટલી દૃષ્ટીકાળી છે કે વેસ્તારપ્રસ્તારની દૃષ્ટિએ આગળની કૃતિઓની તુલનામાં નહીના ભર નાળાના જળપ્રવાહની મામે ભરવર્ષાના જળભંડોનો ખ્યાલ આપે. કદાચ પાઠી અને અડાખીડ જગત વધારે ઉચિત ઉપમાન ગણાય. શામળમાં મૂળ સિદાસનદ્વાત્રિંશિકાની ત્રીજા ભાગ જેટલી જ વાર્તાઓ જોતરી આવી છે.

સિં. ૬૧.	શામળ	સિં. ૬૧.	શામળ
૩ = ૧૩ (ઉત્તરાશ શુદ્ધ)		૧૭ =	૯ (બીજી ધટક)
૪ = ૧૫ (ત્રીજા ધટકનો પૂર્વાંશ)		૨૪ (પૂર્વાંશ) ૩૨ (કથાપીઠ, પહેલું ધટક)	
૮ = ૧૭ (ત્રીજા ધટકરૂપ ઉત્તરકથા)		૨૬ =	૨૨ (પહેલું ધટક)
૯ = ૯ (ત્રીજી ધટક)		૩૦ =	૩૨ (કથાપીઠ, ત્રીજું ધટક)
૧૦ = ૧૫ (ત્રીજા ધટકનો ઉત્તરગણ)			

આ ઉપરાંત ક્ષેમંદરીય વાચનાના કથાપીઠમાંની ‘વિક્રમ ને વૈતાળ’ની વાત શામળમાં ૩૨ મીના કથાપીઠના છેલ્લા ધટકરૂપે છે, અતે પછ વાચનની ૩૨ મીની સામગ્રી શામળની ૧૦ મીના અમુક અંશ રૂપે છે.

શામળમાં મૂળમાંથી જોતરી આવેલા ઉપયુક્ત અંશને બાજુએ ગણતા, બાકીની નવતર સામગ્રીના મૂળસ્રોત કથા એ પ્રશ્નનો વિચાર આવશ્યક બને છે.

એક વાર લોકકથાનામાં વિક્રમના પાત્રનો અમુક વિશિષ્ટ આકાર બધાથી એટલે પછી એ સ્વરૂપમાં અનુરૂપ ૨ મો વધુને વધુ પૂરાતા ગદ્ય એ અનિનાય છે. આથી, સિદાસનદ્વાત્રિંશિકા ઉપરાંત સાહસ અને પરમાર્થની અદ્ભુત ધૃતિઓથી ભરેલા બીજા અનેક વ્યાસુઓ વિક્રમને નાથ બનાવીને પ્રચારમાં આવતા ગયા. આવા વ્યાસુઓમાંની જે કોઈ વિક્રમ કથા હવે કે મનોરંજક ગણાઈ તે, પાછળની સિદાસનગત્રીશીઓમાં મૂળની નીરસ લાગતી કથાનું સ્થાન લેતી ગઈ

એ રીતે વૈતાળપંચવિંશતિકા, પચદંડ, માધવાનલ, હસવત્સ, ચંદન-મયમગરી, શીવક્તી, હસજુહી, કાષ્ઠનો થોડો, વિધાતા ને અબોલારાણી જેવી મૂળે સતત વ્યાસો કે વ્યાસુઓએ સિદાસનગત્રીશીમાં સ્થાન પ્રાપ્ત થયું. બીજે પક્ષે વિક્રમચરિત્ર, વિક્રમવીલાપતી, વિક્રમ ને આપરો ચોર, વિક્રમ ને શનિશ્વર એમ નવનવી વિક્રમકથાઓ પણ પ્રચારમાં આવતી ગઈ કથા-સરિત્સાગરની વૈતાલપ ચવિંશતિકા ઉપરાંત સ સ્કૃતમાં જ લલહત ને શિવદાસની

કૃતિઓ છે અને સંસ્કૃતને આધારે પ્રાચીન ગુજરાતીમાં જ્ઞાનચંદ્ર (૧૫૮૭), ગદ્યાત્મક (૧૬ મુ રાતક ૨), દેવશીલ (૧૫૬૩), હેમાચંદ (૧૫૮૦), સિંહપ્રભાદ (૧૫૪૬ કે ૧૬૧૬), દાપુ (૧૭મી સદી ૨) વગેરેની વૈનાસપચ્ચીશીઓ મળે છે. સામળની મહાપચ્ચીશીની બારે વાર્તાઓ કથાસંગિતસાગરવાળી કૃતિ-માની વાર્તાઓને મળતી છે. વૈ. પ. ૧, ૪, ૫, ૬, ૮, ૯, ૧૧, ૧૫, ૧૬, ૨૧, ૨૨, ૨૪ ને ૨૫ ની સામગ્રી અનુક્રમે મ. પ. ૧૧, ૩, ૫, ૨૧, ૧૮, ૨૩, ૧૪, ૧૬, ૧૫, ૧૨ (અંત્યાંશ), ૨ (પૂર્વાંશ), ૨૫ અને અંતમા મળે છે. મહા-પચ્ચીશીની અન્ય વાર્તાઓ ઉત્તરરાષ્ટ્રીય વૈ. પ. વિષયક ગ્યનાઓમાથી કે ઈતર કથાઓમાથી આવી છે. ઉ. ત કથાપીઠ તરીકે રહેલી 'સિદ્ધ અને બ્રાહ્મણ-પુત્ર'ની વાત 'વૈનાસપચ્ચીશી'ના તિમતી, મોતેવ ને નેવારી રૂપાંતરોમા પણ મળે છે પણ અ માં એક બીજી ખૂબી એ થઈ છે કે કથાસંગિતસાગરવાળી વૈ. પ'ની કેટલીક વાર્તાઓ સામળની સિંહાસનખત્રીશીની અલગ અલગ વાર્તારૂપે કે તેમના અંશરૂપે મોઢવાઈ મઈ છે. આ રીતે વૈ. પ. ૭, ૬, ૨, ૧૪, ૧૦, ૧૨ ને ૧૬ અનુક્રમે સિં. ખ. મા ૬, ૬ (૨), ૬ (૩), ૧૧ (આરંભ), ૧૧ (૨), ૧૪ અને ૧૫ (૨) એ રૂપે મળે છે.

પ ચંદ્ર પણ મહત્તમા અચાતકર્ત્તક (૧૨૯૦ કે '૯૪), ગમચંદ્ર (૧૪૩૪) ઉપગત બીજા બેત્રણ, અને વિક્રમકથાના ભાગ તરીકે પણ શુભશીલ (૧૪૪૩) વગેરેના ગ્યેના મળે છે. ગુ-રાતીમા ૧૫૦૦ની, ૧૫૦૬ની (નગપતિ), ૧૬માના ઉત્તરાધંની (ગાજધગ), ૧૬૬૬ (૨)ની (માનવિજય), ૧૬૭૧ની (લક્ષ્મીવદ્યલ), ૧૭ મીના ઉત્તરાધંની (વલ્લિધરુચિ) કૃતિઓ તથા પ્રાચીન બ્રજ, મારવાડી વગેરેની ગ્યનાઓ પણ મળે છે. માધવાનની પરંપરા પણ ત્રણેક સંસ્કૃત ગ્યનાઓ અને ત્રણચાર પ્રાચીન હિંદી ગુજરાતી ગ્યનાઓમા મળે છે. સિં. ખ. મા તે ૨૬ મી વાર્તારૂપે છે.

ગુણચંદ્રકૃત મદાવીગ્યન્ત્રિમા આકથારૂપે મળતી એક વાત પાછળથી ચંદનમલયાગરીની કથા તરીકે પ્રચલિત થયેલી છે. તેના આદંનવ જૈન-જૈનેતર રૂપાંતરો મળે છે. મહાપચ્ચીશીની આઠમી વાર્તા તરીકે સામળે તેનો ઉપયોગ કર્યો છે. સાચે તેમા ઓગમન માતાના કષ્ટથી પરદેસ નીજોવા બે ગાજ-પુત્રોની વીનકકથા સમાવી લીધી છે. અસાધની હ સાવધીથી આગળીને કાઠિયાવાડની જળમિંહવિજયસિંહની લોકકથા મુધીમા તે અનેક રૂપે ગુજરાતીમાં મળે છે.

સિં. બ. ની ૨૩ મી લક્ષ્યાભિનીની વાર્તાનો અમુક અંશ જૈન પરં-
પરાની શીલવતીની (જુઓ નેમવિજયકૃત શીલવતીનો રાસ, ૧૬૯૪) અને
તેથી પણ પ્રાચીન મૃગાંકજેખા ને અંજનામુંદરીની વાર્તાની અમુક ઘટનાને
મળતો આવે છે.

૨૭ મી લક્ષ્યબુદ્ધિની વાર્તામાં વણિકપુત્રોનાં નામ અને લક્ષણ પંચનંત્રના
શર્નબુદ્ધિ, સદસબુદ્ધિ વગેરેની યાદ આપે છે. તે વણિકપુત્રોની કસોટી કરવા
કહેલી આકથા પ્રાચીન સમયથી જાણીતી છે. વળી બારમી શનાદીમાં
રચાયેલા પ્રાકૃત કાવ્ય સુપાસનાદ્યચરિત્રમાં આપેલી દેસવતી કથામાં ઢેકુ,
હાડકું, ધાસ વગેરે દ્વારા કરવાની ધનવહેંચણીની વાર્તા છે.

શામળની સિંહાસનબત્રીશીની નવતર સામગ્રી માટે ઉપર ગણાવી તે
ઉપગત વિક્રમચરિત્ર આપતી અન્ય રચનાઓ પણ જોવી આવશ્યક છે.
ઉદાહરણ તરીકે શુભશીલગણીકૃત 'વિક્રમચરિત્ર' જેમાં જાણીતે તેમાંની
પાંચ છ કથાઓ શામળમાં મળે છે. શામળના પંચદંડની કથાઓમાંથી છેલ્લા
પ્રતાપદંડની પ્રાપ્તિની કથા શુભશીલમાં સ્વતંત્રપણે ચીચરિત્ર-પિંપલક
રત્નમંજરીની કથા તરીકે આપેલી છે—શુભશીલના પંચદંડમાં પાંચમા દંડની
પ્રાપ્તિ પણ વિક્રમના બહુકવેશ પાતાલગમનવાળા પ્રસંગે જ થઈ જાય છે.
'છટ્ટીના લેખ' (શામળ ૨, પૂર્વાંશ), 'પરદાયાપ્રવેશ' (શામળ ૭), અને 'ચાર
ચોર' (શામળ ૧૧) વાળી કથાઓ પણ વિક્રમચરિત્ર વધુવતા શુભશીલ
આપી છે. અમોદારાણી (શામળ ૬)ની કથા શુભશીલ પહેલી 'ચામરહાગિણી'ની
કથા તરીકે આપી છે. આરભ શામળથી જુદો છે, પણ બંનેમાં ત્રણ
આકથાઓ ('ચાર ઘડવૈયાને એક મુદરી,' 'માથાની અદલાબદલી,' 'ત્રણ વર
ને એક જ્યા') સમાન છે, જ્યારે શામળની ચોથી આકથા ('આધળો અને
પાગળો')ને બદલે શુભશીલમાં શામળની મહાપત્નીશીની ત્રીજી—'સેવકનુ
સ્વાપ્ન' કે 'વીરવર'—વાત છે.

વિક્રમચરિત્રની (શામળ ૧૨) વાર્તા શુભશીલે, તેમ જ સ્વતંત્ર કથા તરીકે
ઉદયલાલ ('વિક્રમચરિત્રગત,' ૧૫૦૯) વગેરે અનેકે આપી છે. કથાનાં
સ્પષ્ટ રીતે બે ઘટક છે. વિક્રમચરિત્રની ઉત્પત્તિ અને વિક્રમચરિત્રના પગલમ.
ઉત્પત્તિકથાનો સંબંધ મૂળે સ્વતંત્ર વિક્રમલીલાવતીની કથાપરંપરા સાથે
છે. જૈન ગ્રંથનાઓમાં એ કથા વિવિધ રૂપાંતરે મળે છે. સાધુકાવિના 'વિક્રમ-
ચરિત્રકુમાર ગત્' (૧૪૪૩) માં વિક્રમ-સંસારવતીની પરંપરા છે, તે ઉદયલાલમાં

વિકમરીવાતનીની (આ ચોદમી ગતાન્દીની અસાધ્યતકૃત દંસાવળીના આઘ ઘટક માથે ધણું નિકટનું સામ્ય ધરાવે છે.). બ્યારે શુભશીવગણીએ આપેલું કથાનક વિસ્તારિત અને અવારમાં ગુદું પડે છે. સામગ્રમાં વિકમચરિત્રની ઉત્પત્તિ વિશેના આ કથાનકને જાણે સાવ જુદી જ—મૂળે લોકકથામાથી આપેલી—વાત મળે છે. તેની અને જૈન પરંપરાની વચ્ચે કશું સમાન નથી.

ખીજા ચટકમાં વિકમચરિત્રનાં પગક્રમો છે. એ ઘટકની કેટલીક ઘટનાઓ શુભશીવ, ઉદયભાનુ ને સામગ્ર વચ્ચે સમાન છે, તો કેટલીક ત્રણેમાં ભિન્ન છે.* વિકમચરિત્રના મૂળ કથાનકમાં મૂળદેવ ને રાણીની (કેટલીક મૂળ પ્રાકૃત ‘ધૂનાંખ્યાન’ સુધી જતી) ધૂનકથાઓની ભેજભેજ થઈ ગઈ છે, એ આનું એક કારણ છે.

આ ઉપરાંત કથામાહિત્યના બણેળા પ્રવાદમાથી ઇતર કથાઓ કે કથાગુરુઓનો પણ સામગ્રે લાભ ઉઠાવ્યો છે એ દ્રષ્ટિકોણ સામગ્રની કેટલીક કથાઓના અન્યત્ર મળતાં સંવાદી રૂપાંતરો ઉપરથી સમજી શકાય છે. ઉ. ત. પડેથી જ કથાના મુખ્ય પ્રસંગ (‘મધેરાતતી અદ્ભુત ગચ્છા’)ને મળતી ઘટના બોજકૃત તુલારમજરી કથાની એક આકસ્થામાં છે. તો અગિયારમી કથાની આકસ્થા (‘સાથી ઉદાર કોણ?’) હરિભદ્રચરિત્ર ‘ઉપદેશપદ’ (આઠમી શતાન્દી) માં ગુરુવિનયના પહેલા દષ્ટાંતને મળતી છે.

સામગ્રે લોકપ્રચલિત દુચ્છાઓ ને કથાઓમાથી પણ મનકાવતી સામગ્રી જીંમકી છે સિં. બ. ના પોષ્ટ-પોષ્ટી ઉપધુકૃત ‘શુપાસનાદયમિ’ની ધનદકથામાં પણ દેખાય છે, એ તેમના સમાન લોકકથામૂળને આભારી હોય. તે જ પ્રમાણે ૨૯ મી સ્ત્રીચરિત્રની વાર્તાની કેન્દ્રીય ઘટનાઓ સિંધની લોકકથા ‘ખીરસિંહ અને સુદગ્યાઈ’મા મળે છે,

પણ સામગ્રની સિં. બ. માંની નવતર સામગ્રીનાં મૂળઓતોતી બ્યવસ્થિત અને વીગતી તપાસ એ તો એક સ્વતંત્ર અને વિસ્તૃત અધ્યયન માગી શે તેવડો વિષય છે આ આગતેમ કરેલા થોડાક અંગુલિનિર્દેશ સિવાય તેને માટે અહીં વિશેષ અવગણ નથી. પણ એવા અધ્યયનમા ઉપયોગી થાય એ દષ્ટિએ નિંદાસનનગરીની વાર્તાઓના, અલગ પાડી શકાય તેવા બધા મણુકાઓની—‘કથામુક્તકો’ની—એક યાદી નીચે પ્રમાણે તૈયાર કરી શકાય.

*વિકમચરિત્રવિષયક સાહિત્ય અંગે કેટલીક માહિતી સ્ફુલ્લિત પટેલ, ઉદયભાનુદત વિકમચરિત્રરામ, ૧૯૫૭, ઉપોદ્ધાવ, પૃ ૪-૬ માથી મળી શકશે

સિંહાસનબત્રીશીનાં કથામુક્તકે

૧. મુજ ને ભોજ	૧, ૩૦
૨. ચમત્કારી ટીંગો (સિંહાસનની ઉત્પત્તિ) - ૧	૧, ૩૨ (કથાપીઠ)
૩. મધરાતની અદ્ભુત ગ્થના	,,
૪. છટ્ટીના લેખ	૨
૫. આપકર્મી કુંવરી	,,
૬. કુવામાનું અદ્ભુત ડમળ	૩
૭. સિંહવદેશની પશ્ચિની	૪
૮. પચ્ચંડ	૫
૯. વિક્રમ અને દેવદમની	,,
૧૦. બિડણુદડ	,,
૧૧. અગ્નિત દડ	,,
૧૨. અભય દડ	,,
૧૩. વિષધર દડ	,,
૧૪. પ્રતાપ દડ	,,
૧૫. અખોયા રાણી	૬
૧૬. ચાગ ધડવૈયા ને એક મુદરી	,,
૧૭. માયાની અદલાબદલી	,, , ૩૨/૨૧
૧૮. તણુ વર ને એક કન્યા	,,
૧૯. આધગો ને પાગળો	,,
૨૦. પગકાપાપ્રવેશ	૭
૨૧. જડીબૂટી	,,
૨૨. ધનવત શેઠ	૮
૨૩. વિક્રમપ્રસસક હસ	૯
૨૪. દાનેશ્વરી રાજા	,,
૨૫. પુરુષનો ભોગ લેતી કુંવરી	૯
૨૬. ગર્લસેન	૧૦, ૩૦, ૩૨ (કથાપીઠ)
૨૭. શણુવી ને ચોગ	,, , ૩૦
૨૮. વિક્રમ ને હરસિધ	,, , ૩૦
૨૯. વિક્રમ ને આગિયો વેતાળ	,, , ૨૦

૩૦.	ચાર ચોર	૧૧
૩૧	સૌથી ઉદાર કાવ્ય ?	"
૩૨.	વિક્રમકથાનો મદિમા	૧૨
૩૩.	વિક્રમચરિત્ર	"
૩૪.	નિર્જળ નવાણુ	"
૩૫.	વિક્રમ ને સમુદ્રનો ઝગડો	૧૩
૩૬.	અદ્ભુત નૌકા	૧૪
૩૭.	વિક્રમ ને જાતિ	"
૩૮.	પોપટ ને મેના	૧૫
૩૯.	પુરુષગ્ગતિના દુષ્ટતા	"
૪૦.	સ્ત્રીગ્ગતિની દુષ્ટતા	"
૪૧.	વિક્રમ ને સિદ્ધ	"
૪૨.	ત્રિપાદેશની પદ્મિની	૧૬
૪૩.	ઊડતો કાળનો ઘોડો	"
૪૪.	બહુચરાનું સ્થાનક	"
૪૫	અમરકુળ કે મરણકુળ ?	"
૪૬.	અવિચારી સોદાગર	૧૭
૪૭.	રક્તપીતિયો રાજા	"
૪૮.	હંગારી ગણિકા-૧	૧૮ (ક)
૪૯.	સ્ત્રીચરિત્ર-૧	"
૫૦.	સાગર ખેંટનો અજિતરાક્ષસ	૧૮ (ખ)
૫૧.	મોક્ષમાર્ગ	૧૯
૫૨	રાજલાટ	૨૦
૫૩.	માઝીની પૂજા	"
૫૪.	અમલદારી પાન	૨૧
૫૫	સમસ્યા પૂછાની ગજકુંવરી	"
૫૬.	ઋષિપુત્રો ને અપ્સરા	૨૧
૫૭.	ઝોમાર્ચની ઠસોટી	"
૫૮.	દશન્યકું આરુ	"
૫૯.	કામધેનુની ઠસોટી	૨૨
૬૦.	દગ્ધિ બાબણ ને ગજકુંવરી	"

૬૧. ભદ્રાભામિની	૨૩
૬૨. ઠગારી ગણિકા-૨.	"
૬૩. " " -૩.	"
૬૪. પ્રેમીઓના પ્રપંચ	૨૪
૬૫. રેવાનો મહિમા	"
૬૬. દુ ખિયો રાજકુંવર	૨૫
૬૭. શાપિત અપ્સરા	૨૬
૬૮. માધવાનલ-ગમકંઠલા	"
૬૯. બુદ્ધિશાળી વાણિકપુત્રો	૨૭
૭૦. રાજપુત્રોત્તી ઇસાદી	"
૭૧. મેના પોપટ	૨૮
૭૨. ભીની દુષ્ટતા	"
૭૩. પુરુષની દુષ્ટતા	"
૭૪. દુનયતુ ગળા	"
૭૫. સ્ત્રીચરિત્ર-૨	૨૯
૭૬. ચમત્કારી દીપો (સિંહાસનની ઉત્પત્તિ)-૨.	૩૦
૭૭. ભરથરી	"
૭૮. સતીનો પ્રતાપ	"
૭૯. એક આદ્યપિંડ, ત્રણ હાથ	"
૮૦. વિક્રમનું પરદુ.ખલજન-૧	"
૮૧. કામરુ દેશ	"
૮૨. રાજકુંવર ને ગુરુપુત્ર	૩૧
૮૩. વિક્રમનું પરદુ.ખલજન-૨	"
૮૪. ચમત્કારી દીપો (સિંહાસનની ઉત્પત્તિ)-૩	૩૨ (કથાપીઠ)
૮૫. સિદ્ધ અને બ્રાહ્મણપુત્ર	૩૨ (કથાપીઠ, ઉપસંહાર)
૮૬. ઐદ્રજનિક	" "
૮૭. વિક્રમ ને વેતાળ	" "
૮૮. પ્રેમના પારખા	૩૨/૧
૮૯. સ્ત્રી કોની ?	૩૨/૨
૯૦. સેનકનું સ્વાર્પણ	૩૨/૩
૯૧. માતૃગામી પુત્ર	૩૨/૪
૯૨. ચાર વર, એક ઠંધા-૧	૩૨/૫

૯૩.	ચાગ વૈદ્ય	૩૨/૬
૯૪.	ગેને માથે સજા શેર	૩૨/૭
૯૫.	અપૂર્વ વાત	" "
૯૬.	અદનમલયાગિરી	૩૨/૮
૯૭.	ચાર પતિ, એક સતી	૩૨/૯
૯૮.	દળિયુગ ને સતયુગ	૩૨/૧૦
૯૯.	વેળા નારાયણ મૂળ	"
૧૦૦.	ક્યુ પુણ્ય ચોર-૧	"
૧૦૧.	મૂખ ગજકુંવર ને ચતુર મિત્ર	૩૨/૧૧
૧૦૨.	રૂપાળી ગજકુંવરી ને સનવાદી ત્રેમીઓ	૩૨/૧૨
૧૦૩.	છંદ ને અડધા	" "
૧૦૪.	અદ્ર ને તાગ	" "
૧૦૫.	શિવ ને બીનહી	" "
૧૦૬.	ચાગ વગ, એક દંપતી-૨	૩૨/૧૩
૧૦૭.	અતિક્રોધ ગણિઓ	૩૨/૧૪
૧૦૮.	કોણ ભરો ?	૩૨/૧૫
૧૦૯.	મૂળદેવ ને અદવ	૩૨/૧૬
૧૧૦.	ક્યુ પુણ્ય ચોર-૨	૩૨/૧૭
૧૧૧.	સુદમદર્શી	૩૨/૧૮
૧૧૨.	જનન માન શુ ?	૩૨/૧૯
૧૧૩.	ચાગ શિખામળ	૩૨/૨૦
૧૧૪.	જનના શ્રવ	"
૧૧૫.	મીઠા	"
૧૧૬.	કોણ દેવપણ ચો ?	૩૨/૨૨
૧૧૭.	શ્રદ્ધ વળ	૩૨/૨૩
૧૧૮.	શ્રદ્ધ પામે	૩૨/૨૪
૧૧૯.	નિમિત્ર સમપણ	૩૨/૨૫
૧૨૦.	કો બનાવો	૩૨ (ઉપસદાન)

આમ સામગ્રી બત્રીસ નાનાંઓમાં એક નો ઠીક નોટવા નવ પધાન
નવી સગવડ તેવા કથાનકોને અપાવેલ થયેલા છે

૪. સંપાદિત વાર્તાઓ

સંપાદિત પાંચ વાર્તાઓમાંથી 'વહાણની વાર્તા'ને બદલે કોઈ કોઈ પ્રતોમાં 'રણુચલગદની વાર્તા' સિદ્ધાસનજીરીની ૧૮મી વાર્તા તરીકે આપેલી છે. પણ પ્રસ્તુત સંપાદનમાં અથાઠ પૂરતી બધી મહત્ત્વની બાબતો માટે દ્ર. ૧૧૯ જ ને પ્રમાણભૂત ગણી હોવાથી તેને અનુસરીને 'વહાણની વાર્તા' જ ૧૮મી તરીકે આપી છે.

સંપાદિત વાર્તાઓની કે તેમની ઘટક કથાઓ કે પ્રસંગોની સમાન્તર સામગ્રી પૂર્વસાહિત્યમાંથી તાગવની એ એકે રસિ-અભ્યાસવિષય છે. સમયાભાવે વ્યવસ્થિત તપાસ જતી જ્યાં પડે જ પછી તો યે થોડાક અનુવાત ર્યા વિના નહીં ચાલે.

ધ્વનિકથાઓનો એક નિભાગ ધુતાગનગરી કે ઠંગપુરની વાર્તાઓનો અનેકો છે. વહાણની વાર્તા એ પ્રાચીન છે તેનું માળખું 'ગ્લનચૂડગસ વાળી ગ્લનચૂડગસ'ને મળતું છે. જુદા સદર્શમાં છાણામાં રત્ન સતાજનાની પુકિત ગુજરાતે આપેલી મતિસાગમત્રીની કથામાં છે. વૈતાનપચવિશતિના પ્રાગભિવ પ્રસંગમાં પણ સિદ્ધ દળમાં સતાડીને ગળતે રત્નો મોઢ્યા ઠરે છે. ઠંગાગી ગણિત તો અનેક કથાઓમાં (સિ જ મા પચદડના ત્રીજા દડની વાર્તામાં, ભદ્રાભામિના કે શીલવતીમાં, ચદનમલયાગિર્મીમાં, નમદાસુદરીમાં, પુણ્યવત નતડમાં) દખા દે છે. જગપુતાર્ણવાણી શ્રીચરિત્રની વાર્તા પચતત્રમાં (દેવશર્મા અને અપાદભૂતિ, ૧-૪) અને યોકેસિઓના 'ડોકમેરાન'માં પણ છે. ભાભારામની વાર્તા સામળની મૌલિક કૃતિ છે. પોતાના આશ્રયદાતા ગંધીદાસ પટેનનું જીવન શામળે આ વાર્તામાં કણુમીકામની પ્રતિ હા અને ગુણગાન જીને ફેડયું છે. તેમાં તે કામની હિતપતિઅંગેની તેમજ અન્ય દત્તકથાઓનો તલ્લે ઉપયોગ કર્યો છે. નગનુ તથા પાપપુણ્યના દળનું વર્ણન અને ાશીમહિમા-એ સામગ્રી પુગણોમાંથી લીધેલી છે, જ્યારે ભાભારામ એક ઐતિહાસિક વ્યક્તિ હતા. "ભાભારામ 'મનીયા' અથવા 'પીરાણા' પથમાં લખ્યા હતા" એ 'પીરાણા, સતપથ'ના મૂળ સ્થાપક સૈયદ હમામુદ્દીન કે હમામચાહ ઇ. સ. ૧૪૫૨માં ઇરાનથી હિંદ આવી ગુજરાતના પીરાણા ગામમાં વસ્યા હતા. જ્યાં છે કે સુન્તાન મહમુદ પેગઢાના આશ્રયથી હિંદુઓને વરનાવવા તેમણે એ પથ સ્થાપેલા. 'એ પથે પુદાણા, ગુણી, ખાવા, કોગી વગેરે જેવી કામમાં સાગી જડ

નાળી.' ઈ. સ. ૧૪૬૮ માં પીરાણાની ઇગાદનો પાયો નખાયો. મૈયદ ઈમામુદ્દીનની દરગાહ ગીરમદમાં છે.

ભાભાગમ આ ઈમામસાદના ગાદીવાન, પેટલાદના ગ્રહીણ પાટીદાર હતા. તેમને પચનો ફેલાવો કરવા ચરૈતર ગિલ્લામાં મોકલવામાં આવ્યા. તેમણે પેટલાદ પરગણાના નરિયાદ તાલુકામાં દેવા ગામે પોતાની ગાદી સ્થાપી અને ત્યાં જ તેમનું શત્રુ યુધ્ધ 'આ ભાભારામના માનમાં છેક આજ દિન સુધી પણ ઇસાત લાદવા સુદ પાચમે મોરો મેળો દેવા વાડામાં લગાય છે.'

ભાભારામના સંપ્રદાયનું માદાત્મ્ય ખેડા જિલ્લામાં આવેલા માતર તાલુકાના સિંદુર ગામમાં પહોંચ્યા વગર રહે નહીં. સામળે પોતાના હેતુ માટે ભાભારામના મદિમાને ઉપયોગમાં લીધો.

વેતાળ ભાટની વાતનાં મળ સિદ્ધા. દાસ્તિ. મા છે ખગ (૨૬મી-ભાટની દાનસ્તુતિ), પણ સામળમાં મળતા રૂપે તે પહેલવેલી હેઈદાસની સિંહાસન-ખત્રીશીની મોથી વાર્તા-કળાકુશળ ભાટ-માં મળે છે. 'માછીની પૂજા' વાળી વાત કોઈ લોકપ્રચલિત દ્રવ્યકો સામે છે.

'પાનની વાર્તા'માંની એ આકથાઓ ('ઋષિપુત્રો અને અપ્સરા', 'દસાચનુ શ્રાદ્ધ') પૌરાણિક સાહિત્યમાંથી લીધેલી હોવાનો વહેમ જાય છે. ચમત્કારિક પાનને કારણે મળતો પ્રમંગ શુભચીત્રની કૃતિમાં એક રચણે છે.

કામધેનુની વાતમાં વિક્રમની ગોભક્તિની પરીક્ષા કાવિદાસે ગાયેરી દિક્ષીપત્રી ગોભક્તિની દ્વિમોટીની યાદ આપે છે. પોતા સહિત ગણી ને પુત્રનું બલિદાન અમુક અંગે વીરવ-વાળી વાત (મકાપચ્ચીશી ૩, દિતોપદેય ૩-૮, કથા-સંગિતસાગરની અવંતગવતી ને મદનમયુક્ત લબકની અમુક ધટનાઓ, જગદેવ પરમારની વાર્તા વ.) વાતનું સ્મરણ કરાવે છે ને પોતાના હાથે કરવાના પુનવધની સમાન્તરતા મૈથેયા આખ્યાનમાં મળે છે.

પણ આવી તપાસ બ્યવસ્થિત રીતે હાય ધરાય તો જ તે પૂગતી ઉપયોગી નીવડે. આપણા પ્રાચીન દયાસાહિત્યના દયાધટકોની અને દયાપ્રદારોની એક બ્યવસ્થિત યાદી તૈયાર કરવી એ આપણા દયાસાહિત્યસંશોધનની એક તાર્કિક જરૂરિયાત છે.

જાભાતમ સબથી ઉપરુજ માદિનીમે બાધા મનુશાલ મનુશારનો 'બાભારામની વાર્તા' ('કવિ સામગ' ૧૯૪૦, પૃ ૧૪૦-૧૪૩) એ લેખ છે શ્રી મનુશારે પટેલ નાગવલ્લભ સામંતભાઈ દેવ 'પીરાણા સરખ વની મેલ' (૧૯૨૬) માથી એ લીધી છે.

વહાણુની વારતા

કવિ શામળ ભટ્ટ કૃત સિંહાસનખત્રીશીની ૧૮ મી વાર્તા
(કહેનાર પૂતળી ઇંદુમતી)

ચોપઈ

શ્રીગણાધીપત્ય તુમનેં નમુ	શુભ કારજ આપે જે સમુ	
વરદાયકે લાયકે ગુણનીધ્ય	સદા સરવદા આપેં સીધ્ય	૧
શંકર-સ્તૂત	પારવતી-પુત્ર	
લખ-લાલ તન, મુખ-મુખ મુલ નાર	શોભા-ચીતામણી ઘરમુત્ર	
સ્વામિ-ઠાસતકે બેયણુ જાત્ર	રીધ્ય-વીધ્ય તે આપેં પરીવાર	૨
ઉત્તવ(?)મુખે એકજ દંત	ખેમ-કડ્યાણુ જેહ-ના જામાત્ર	
	નીરમલ-ગુણુ જે અધીક અનંત	૩

છપય

એકદંત અનંત વકત્ર, તુંડ સુઠ સરુપેં

કરુણાનિધ્ય કડ્યાણુ, ભક્તાવત્સલ ભડભૂપેં

મુગ્ધસનકાદિ દેવ, દેવદેવાધિદેવા

પ્રથમ જે પુજાય, મરવ ઝેં મુખ ચેવા

ઇંદુ ભાલ, ઉપવીત અડી, સે દુર અંગ મોલે ઘણું

જયજયકાગ જગત ઘનુ, (કિડુ) વખાણુ ગુણપત્ય-તણું ૪

વેણા-પુસ્તક-પાણ્ય, બાંણું જમ પણ દાતા

હંમવાદની ઉજ, તેજ વર દેય વીખ્યાતા

અનેક કાટિ જમાડ, રચ્યા જુગલ્યેં જેણેં

આવચકિ જે આવ, ત્રીપુગ વંદીત તેણેં

કેક કોટિધાત કવી-કાર, દાતા તું દેયણુ~મતિ

પ્રીછયા આહો પુસણુ, સાંભલ કહેં સેવો સરસ્વતિ ૫

તપ્ત કાચન વગ વરણુ, શગ્ણુ~સરણાગત લાયક

દખ્યણુ કર-મા ફગ્ણી, સીધ્ય સેવક સુખદાયક

અખીલ પુરેં જે ય મન, નૃપતિ કરેં જે હેજે

ત્રીશુંણુ-રુપ ત્રીદેવ, ત્રીલોક તપેં જે-તેજે

વિશ્વપાલક વિશ્વભરી, કળણુરુપ કરો કુગણુ

મામલ સાચી સેવો સદુ, આવ દેવી અનપુગંણુ ૬

વીરભદ્ર માહાવીર, ધીર ધનુરધન ધાંગિ

રાજેશ્વર માહારાજ, ગજ બટુક બલહારિ

વિકટ કામ-મા ધાય, આહેં મન-મે મો હી અપેં

વીઘા વિવેક વિલાસ, વાસ થીર યાવર થપેં

મનવંછીત-ફલ દેયણુ, ચતુર્વિધા મન મહામતિ

માહાય કવી સામલ-તણુ, બટુકનાથ ભૈરવજતી ૭

જીવી તેડચો કવી કોડ, જોડી દૌ પાડ્યજ પ્રીતેં

ખાન પાન સનમાન, મંતોખ્યો સજમ ગીતેં

‘સિંહામનમત્રીસ, કથા નતગ પે હેંલી

કોડેં સાલ-યો કાન્ય, અધીક અર્ધ અમૃત-અહેલી

પતગ નહી અણસાલ-યેં તે, મંસકંત મન ધીગજ ધરો

મોહનજીન્મુત ગ્ણીદામ હેં, ‘પ્રાકંતમા એ પુરાણી કહે’ ૮

ચોપઈ

સામલેં વચન ચક્રાન્ધુ ત્રીસ

આગધેં ઉમયાપતિ ઇંશ

વિવેશ્વર મોટો માહાદેવ

મમ્મક પ્રકારેં છીધી એવ ૯

સંસકૃત-માંથી જોઈ જાયા	બ્રાહ્મ પુરાણ કવીઈ કહી કથા	
બ્રામણુ ભાટ કવિજન કોડ	ચરણ ચીત, ન દેશો ખોડ	૧૦
ભગણ તગણ લેદ અનેક	લઘુ-દીરઘ-ની વાંચ્ય-વીવેક	
પીગલ-પાઠ પુરાણે પ્રોઠ	ઘણા લેદ અલેખ છે ગુઠ	૧૧
તેહ-નો હું નવિ જાણું મરમ	તુમ કીયા-થી રહેં મુઝ ધરમ	
કરતા તો સાચી સરસ્વતી	મયા કરી આપેં જે મતિ	૧૨
વાયુ-ને વસ તરણ જ હોય	કવિ-ની ગત્ય ન જાણેં કાંય	
ગંગા-લહેર ચાલેં છે ઘણી	તેહવી ગત્ય છે કવિયણ તણી	૧૩
જેહવી સારદા કરણા કરેં	તેહવી તે મત્ય હઈઠેં ધરેં	૧૪

કુહા

સીવ-વાસ સદા જિહાં	ધારનગર ધર્મ-ધીર	
ભોજરાજ ભરતખંડ-માં	વારુ વડહથ વીર	૧૫
કરણ-સમોયડ કટપતર	સાસ્ત્ર-સમરિથ્ય સુભાંણુ	
અકલ-તણો અરણુવ ભયો	પંડીત-પીઠર પ્રમાણુ	૧૬
દાને માને ડાહ્યાપણેં	મુલ વાતેં સમરથ	
અવતારિક એ અંસપત્ય	વડેં કામેં વડહથ	૧૭
ચીત ચર્યા ચતુરભુજ-તણી	નારાયણ-રુચું નેહ	
ભડી ભક્ત બ્રામણ-તણી	દીવ્ય દેવાંસી દેહ	૧૮
ખટ શાસ્ત્ર ખોલેં ખરાં	પંડીત-સાથેં પ્રીત	
ધર્મ-શાસ્ત્ર ધીરજ્ય ધરેં	સમરાજ-ની રીત	૧૯
કુડ કરેં નહી કટપના	દોશ-થકી રહેં દુર	
ગુઠી વાત જોઠેં નહી	સાસ્ત્ર-સાખ્ય-માં સુર	૨૦

સીંદુલ એક ને મુંજ જે	માંના જાયા ખાત	
સીંદુલ તો મૃતેં મુચો	કુંવર ભોજ વરસ સાત	૨૧
ચ્યાર પુત્ર શ્રી-મુંજ-ને	રમેં એકઠા પાંચ	
ગુંજ-મૃત મુરખ રદ્યા	ભોજ સત્યવાદિ સાંચ	૨૨

મુંજે' મન વીચ્ચારિયું	‘માહાર-થી ન ગહે’ ગત્ય	
કદાચ નામ રહે’ માહરં	જો કરું ભોજ-ને’ તાન્ય’	૨
મહિપત્યે’ મારા મોકલ્યા	ખલે’ જાવો બાહ	
ચતુર ચેત્યો તે ચિત-મા	લખ્યો ‘લોક એક ત્યાહ	૨
શુએગ-કેગ દુધ-ના	અખ્યર લખીયા આક	
‘મારી નંખાવે’ મુઝ-ને’	કેહો વેગ, ગ્યો વાક’	૨
મન માન્યુ તે મુજ-નું	કબુધ્ય કીધી તાન્ય	
ગીઝો મન ગન ધણું	ભોજ-ને રચુપ્યુ ગત્ય	૨

ગોપધ

ખરી વાત-તણો જે ખોજ	સતખંડ ભુપત્ય સડ ભોજ	
અઘલી વણ’ અઘરે મુખી	તેહ-માહે’ નહી કેા દુખી	૨

ગોખત સોનાર ને વીપજ હ(ખ?)રી તેણે બુધ્ય વિદેશે કરી		
સાય વિદેશે જાગ્યો ચલ	કુખી કમાયો ગ્યાગ જ ગલ	૨
વીપ વીદેમે સળ-ધેગ ગહો	અવદેશે સોની તતખર થયો	
રત્ન અમુલ્યકે દુતા હાથ	મુખ્યા વીપે સોની ને’ સાથ	૨
તસકગ-ગત્ય તેણે’ બુધ્ય કરી	ભોલે લક્ષણ લાલચ ફરી	
તે બ્રામણ-ની બ્રામણી	દુખે દેહ દિસે દામણી	૩
પ્રથમ સોની તે ઘેરે ગયો	કહી સદેનો સાચો થયો	
ગ્યાર હુન સાખ્યે’ કરી દીધ	ગયો ઘેરે કરીને સીધ્ય	૩
તે કાચ ન પ્રીછે પેગ	વીપ ઘણેક દિવસે આગ્યો વેગ	
અગ્યા જોઈ મદિ-નણી	દીડી અણાથ ઘગ-માહે ધણી	૩
પૂછી પ્રેમદા પ્રીત્યે પેગ	રત્ન અમુલ્યકે નાગ્યા ઘેગ	
સોની સાચો વયો તાહરે	સજ-સલાઈ આગ્યા જાહરે’	૩
બ્રામણ-ને ગ્યો પાખડ	ગાગ-બાહરે કાઢે કરી ડંડ	
ગામ-ભાગ્યે’ ગોપજ ધણા	ચનવનાર તે ચોપાનણા	૩

તે-માં એક તે નરપત્ય થાયેં	પૂછેં ચાહું બીજી પરબત્ય	
ખરી ખખર બાંણી બહરેં	સોની સહીત તેડચો તાહરેં	૩૫
મૃતીકા-કેશં રત્ન જ ઘડયાં	લાંચી, સોની ઝુઠા પડયાં	
માર મુતારા-નો વેહેંવાર	રત્ન અમુલ્યક આખ્યાં ચ્યાર	૩૬
તે વિત્રેં દિધી આસીસ	‘જીવે ગોપ તું કેહિ વરીસ’	
પાંચો રત્ન ને પોતો ઘેર	પ્રીછા લોજરાજ પોતે પેર	૩૭
ન્યાય ચુકળો તેહનું જે નાંમ	અમુલ્યક ટેંગો તેણું કાંમ	
ખોદિ ભુમી ભુપત્ય-ભાવીયું	સુલ સિંહાસન તિહાં આવીયું	૩૮
ચતુર હસ્ત-તણે વીરતાર	જડીત્ર પુતલી વીસ ને ખાર	
સુલ કંચન વિશ્વકર્માઈ ઘડયું	હીરા રત્ન અમુલ્યક જડયું	૩૯
પંચ પીરોજી ઝલકેં પત્ર	ફરેં પંચદંડનું છત્ર	
જોવા-સરખી જુગતેં જાત્ર	સોભા સ્વર્ગ-ની કોણુજ માત્ર	૪૦
જેહવી ચિંતામણી-જયોત	ઉઘોતકાર અતી ઉઘોત	
શોભા એહ-ની કોણુજ કલેં	બાંણેં કારિમા દિપકે બલેં	૪૧
પંચ પરથાર સોના સુતલી	પદ્મની-સરખી છે પુતલી	
ધંદ્ર-અપસરા આવે અંશ	કોહો-ને કર વીણા ને વશ	૪૨
કો-કર તાલ પખાજ મૃદંગ	એ સોભા સિંહાસન-સંગ	
હજળોભોજ હીમત મન ધરી	મંદીર લાવો મોહોટમ કરી	૪૩

કુહા : છપય

ભુપત્ય ભલેશો ભોજ, બોજ ખરોખરી વાતેં

ગૌ-બ્રામણ-પ્રતીપાલ, જુગ-બાંણીતલ બાંતેં

કૌતક સભા-માં કોડ, હોડ વચન થીર થાપેં

કહેં કથા કવી તેહ, સવા લાખ સહેંજેં આપેં

અજર કર(રે?) જો આપતો, હુણો અપાવેં ડંડ-માં

‘બ્રમણ-ભોજ’ તે-થી પડયું નાંમ ભલું નવ ખંડ-માં

આણ્યાં ગંગોદક-નીર, સુધ સિંહાસન કીધું

મેલા વીત્ર સુખાંણ, મુરત પુખ્યારક લીધું

ગાંભ કરાવ્યુ ભોજ્ય, શોભા કીધી વર વાસ

દીયાં દાન બોહો લાખ, પંડીત સદુ પ્રીત્યેં પાસ

મદક્ષણા પ્રીતેં કરી, આસન બેંસેં બાહરેં,

કહેં સામલ, કૌતિક થયુ, કહુ મંબેયેં તાહરેં ૪૫

હુહા

મહારાજ-રાજ ભડ ભુપતિ,
આસન બેસેં અધિપતિ
ધંદુમતી એક પુતલી
બોલી વચન વીવેક-ચુ
'રખે બેંસો તમે, રાયજી
પ્રીછા-વિજુ બે પગ ધરે
સાલજી કૌતિક કારખુ
પગ બેંચી રાજા ન્હો
'શા માટે તુ ના કહે'
વનીતા વાત કહે તમ્બે
ધંદુમતિ ધમ ઉચરેં
ધંદ્રરાય તે અધિપતિ
પુત્ર પરતાપીક પ્રગટચો
સુભ સામદ-સીદામણી
સહોદર પરનારિ-નો
અવિદ્યા એકેં નહી,
વસુધા વસ તેણેં કરી
પાત્યા લાડ પરજા-તણા
અદુરણી અવની કરી
પરજા-માહિ પકાવીયુ
પંચડંડ પ્રથવી-ઉપરેં
આસન આપ્યુ ધંદ્રએ

ભોજસાહ સુભંણ
પુરણ પ્રીત પરમાણુ
બત્રીસ-લક્ષણુ નેહ
'સુણય, રાયજી' તેહ
આસન બેંસો આજ
તો વણમેં તુજ કાજ'
અચરિજ પામ્યા સવં
મેહલી મનનો ગવં
મહિપત્ય કહે છેં 'સુભ
જે હુ પુણ તુજ'
સાલજી બારે ભુપ
રાજસ-રુપેં રુપ
ધમંધન માહાધીર
વડહથ વીકમ વીઝ
ગૌ-બ્રામણ-પ્રતિપાલ
ખરી વાતનો ખ્યાલ
કોટિ કામ ગુલ કીધ
જસ લાખીજો લીધ
સાકો ઠામોઠામ
પરદુખ-સંજન નામ
છતો ભેર જગત
એક આણ્ય ફરે છત્ર

૪૬

૪૭

૪૮

૪૯

૫૦

૫૧

૫૨

૫૩

૫૪

૫૫

૫૬

નુધિઠર-જેહવો	જગપતિ	સભ સિંહાસન રુપ	
જસ જિત્યો છે તેહ-નો		વિક્રમ ભારે ભુપ	૫૭
રાજ્ય કયું શ્રીરાંમવત		અગીઆર સહસ્ર આ લોક	
અંત્યે સ્વર્ગે સંચર્યો		શાંત પમાડિ ચોક	૫૮
આસન ગયું અવનિ-વિષે		ન્યાવટ સાથે નેહ	
લાવા લોજ તમે લાવ-સ્યું		આસન આધપત્ય એહ	૫૯
તે-સરખો દાતા થશે		કરે ઘણાં પર-કાંમ	
તે સિંહાસન બેસશે		પર-દુખ-લંજન નાંમ	૬૦
રખે ગયણ પગ ધરે		બેઠે મુખ નહી થાય	
એહવું સાંભલી ઉચર્યો		રૂડા રંજીત રાય :	૬૧

‘કીરત કાને’ સાંભલી	સંબેષે મુલ રીત	
વિસ્તારી તુમે કહો મું-ને	પુરણ પામું પ્રીત્ય	૬૨
કેહવો નીરમલ નરપતિ	કેહવાં કિધા કામ	
કેહવા શભા પંડિત મલ્યા	કેહવું શુંણવંત ગાંમ	૬૩
કેહવી ઇષ્ટ-ઉપાશના	વીઘા કેહવી વિવેક	
કેહવું જોર જસ જગત-માં	આપ કેહેવાણો એક	૬૪
જીત્યો હોડય કિમ હુંસ-સ્યુ.	જીત્યા કિમ સાહ મુર	
અરી-ફલ-દલ દહેવટ કયું,	પુન્ય પરમારથ પુર	૬૫
તે કહો પ્રીતે પુતલી	હુંશે જોડું હાથ	
લોજરાય ઇમ બોલીયો	સાંભલતે સહ સાથે	૬૬
‘તેહવાં પ્રાક્રમ હું કરું	નીત્યે પુજું પાય	
યથારથ કથા કહો’	રીઝે બોલ્યો રાય	૬૭

ચોપઈ

કહે પુતલી : લોજ, મુખણ	વીવધ પ્રકારે સાલલ વાંણ
દ્રુષ્ટી સકલ બ્રમાજી તણી	પંચાસ કેદિ પ્રથવી છે ઘણી ૬૮

તેહ-મા ઉજેણી અનુપ
માહાગજ રજેવગ ઘણો
નવતેરી નગરી વીન્તાગ
પનગ મહુઅ છે પ્રશ્નોતરી
ખીજા અપગ પાગ અનેક
વમેં વીવહારીયા અલખ અતી
છપન-ઉપગ વાગેં નાદ
ગી કહુ મોલા નઅ જ તણી
કરેં ગજ્ય પોતે પગવાન
ઘક-પાછલ ઘડીયાલા ઘોર
ગજ મહોયેથી સાલલે

એક મમે બેઠો છે ગય
નાટક એક કહિનડ હોય
નાયેં અપઠગ અપગ પાગ
નેમી જોસ જોલે મુનલ
ભાટ ભમેશ જાઈ ગીત
ચાન્ધુ ચતુરાર્ધ ચાલવે
નાગડ નીતમ ગાનજ ગાય
અનેક વાગ વિનધ વાજત
સાધુ-કરે નાજ ને મગ
રાગ પથમ પ્રભાતેં યાય
ઇંદ્રપુત્રી થકી નહી નૂન્ય

કુડા

વાટેં જતો વટેમાગુ
કામી કવન કાન્હેં
આગ્યો નગર ઉજેણીમા
અચીનીજ દિહું અનીધલું

વીકમમેન-સજિઓ છે ભુપ
મહોદગ પરનારી-તણો ૬૬
વમેં વાસ તિહા વણું અહાર
એક લક્ષ અગ્નીહોતરી ૭૦
વાડવ ખીજા વિધીધ વીવેક
મહુઅ લખ તિહા કાકાપતિ ૭૧
એકવા વીમ વેપાગી વાદ
ગજ ગિધ્ય અતીસેં ઘણી ૭૨
મહિપત્ય દે મંગલુ-ને માન
દુખીયો આવી પાડેં મોગ ૭૩
નન મનાગ્યે મફલો પયે
ભર-પુગલુ છેં મર્વ મભાય ૭૪
ભૂકી વાત ન જોયેં કાય
વાડવ વેદ કહે ઉચાર ૭૫
પડીત બેંહા કહે પુગલુ
પગમાઅ-ઉપગ ભટ પ્રીત ૭૬
ડવીત ભાન અયેખેં આલવેં
પૂરાલુ જમ પ્રભાતે થાય ૭૭
મગીત-અવ ઘણા ગાજંત
ઘર-ઘર ગીવ-પુજનના લીંગ ૭૮
વેશ્વર જન હુગી-કીરન ગાય
તિહા પદમારય આજા પુન્ય ૭૯

વણીક વેધારી-તંન
મગ્વા-ઉપર મંન ૮૦
દીહુ લીવ વિલામ
હી ગો તે પામ ૮૧

પંથી એક-નેં પુછીયુ	‘કુણુ ગાંમ આ ઠાંમ	
કેડ ધરી કહો અં-નેં	નરપત્ય-નુંં સ્યું નાંમ	૮૨
ઘડીયાલ ઘડ બાધ્યાં ઘણાં	કેંણુ અર્થ-સ્યેં કાજ	
ચર્યા કહો આ દેશ-ની	જે રામ-તણાં છે રાજ્ય ’	૮૩
પંથી કહે, ‘પ્રીછેં નહી	માલવ-મુખ્ય મન-ધીર	
ગાંમ ઉજેણી અધીપતિ	વડહથ વીકમ વીર	૮૪
દુખીયો દો દીસે નહી	નહી પરમાણું પાપ	
અહર-નીશાઈ અધીપતી	અરજ સુંણેં છે આપ	૮૫
દો દુખીયો આવેં દેસ-માં	તે કરેં ઘડીઆલે નાદ	
રાજ તેડી રીઝ-થી	મુંણતાં શ્રવણે સાદ	૮૬
મન મનાવે તેહ-નુ	એહવું વરત વીવેક	
સકલ શુદ્ધ જમા-તણી	એહવો સરજ્યો એક ’	૮૭

ચાપઈ

એમ કહીને પંથી જાય	વલિક-પુત્ર હરજ્યો મન-માહેં	
ઘડીયાલેં ઘા દીધા દસ-વીસ	રુદયા-સાથેં આણીનેં રીસ	૮૮
સાચું કેં જુહું જે હશે	સંદેહ મન-નો નિશ્ચેં થશે	
વિક્રમસેન્ય મોટો માહારાજ	એકો ભુપ ભોજન-નેં કાજ	૮૯
એટલેં શ્રવણે સુરતા થઈ	ભોજન-ની વાત હતી તે રહી	
પાઠવ્યા સેવક પંથી-પાસ	વણીક-પુત્ર-ને તેજ્યો વાસ	૯૦
કેડ પસાઈ કરેલા કરી	હેત ઘણેરુ મન-મા ધરી	
‘કિહાં થી આવ્યા, સ્યુતુમ નામ	સ્યુ ધારો છો કરવું કામ	૯૧
છેં સંપત્ય, મુખીઆ કેં દુખી	મન મુંકી કહો તે મુખી	
પ્રતીહિતર તેહ-નો દીજઈ	પછેં ભોજન ભાવેં કીજઈ ’	૯૨
એહવો પુછ્યો પ્રશ્ન વીચાર	એટલેં ચાલી આંસુ-ની ધાર	
ગદગદ કંઠેં દુખીયો થયો	ળીહીતે ળીહીતેં બોલ જ કહો	૯૩
‘મોટાં છો મહિપત્ય માહારાજ	કરીઈ ભોજન-કેસાં કાજ	
પછેં વાત મુંણો અમ-તણી	કરમ-કથા અધ્યકી છેં ઘણી	૯૪

કરી લોજન આવો એકાંત
રાજા કહે, 'એ જુઠી વાંણ
ટાલું દુખ, મનાવું મન
દુખીયો કહે, 'સાંભલ્ય, માહારાજ
સત્યવાદિ-દેહ-નેં કિમ દમું,
તાર પછી ભાગીશ્યું લેદ
હરખ્યો મહીપત્ય પોતે મન
લવંગ એલચી ફેફલ પાંન
'કહે, ભાઈ, તાહરે' જે હોઈ દુખ
પંથી બોલ્યો નાંમી સીસ:

ચંદનાવતી નગરી અનુમાન
ટાટીધ્વજ વસે તે ગાંમ
નગરસેડીયો અમારો બાપ
એક સમે છે ઉલટ-લોર
મથ્યા લેટીને દીધાં માંન
તે પરતે બોલ્યો મુજ તાત
'દેશ-દેશ ફેર છે તમ્યો
મહારા તન-નેં એહવી હોઈ બેડ
અધીક રૂપ અતિસે ધન
લક્ષણ-આગતી ગુણવંત ઘણી
નાન્ય જાત્ય રૂડું ઘસુત

તાર પછી લાલું મન-પ્રાંત'
નીર ન લેવું નીચે જાણ્ય ૯૫
તાર પછી તો જમશ્યું અનં
એ વાતે તો મુજ-નેં લાજ ૯૬
તમ સાનિધે લોજનનું હું જમું
ભાગીસકો તો ભાગલ્યો વેદ' ૯૭
પંથી-સાયે ક્યું લોજન
કરી મુખવાસ બેઠો દેઇ માંન ૯૮
ઇશ્વર ભાગસ્યે તાહરી ભુખ'
કહેતાં રાય ન કરસ્યો રીસ ૯૯

નગરસેઠ નીમલસા નાંમ
અલયચંદ્ર છે મુજ નાંમ ૧૦૦
હું લરજેવન આપોઆપ
નાગડ ભાટ આવ્યા છે ઘેર ૧૦૧
દીધાં લોજન આપ્યાં બહુ પાંન
પૃછી વીવેકે એક વાત ૧૦૨
તે માટે પુછું છું અમ્યો
જે-માં નહી ખાંપણ નેં બોડ ૧૦૩
જે જોતાં પરસન થાઈ મન
એહવી કન્યા તનયા કુણ-તણી ૧૦૪
કોહો ભાલ, તીહાં પરણાવું પુત્ર ૧૦૫

હાલ

નાગડ કહે, 'નિમલ, મુણે,
દેવીસંગ રાજા વડો,
ભાનુનેડ ભાવીક લયો,
હુદીતા નાંમે દીકરી,

દીન્ય દમલપુર ગાંમ
આપ્યું ફરે તે ધંપ ૧૦૬
ભાનુમતી નીજ નાર
અરણ્ય પેલે પાર ૧૦૭

ખાલા વરસ જ ખાર-ની,	ખત્રીસ-લક્ષણી બુધ્ય	~
આસન-લેહ અધીક લહે,	સકલ કાંમ-માં સુધ્ય	૧૦૮
નાટક નવ રસ નીત્યે લણે,	જેવન-કેરે જોર	
ચતુરા ચાતુર દેશ-માં,	ચીતની તે ચીત-ચોર	૧૦૯

ચોપઈ

કરી વખાંણુ ગુંણુવ ત તે ગયા	વાત-તણા મનોરથ થયા	
‘વખાંણુ કરી નારિ જોહ-ને’	પુત્ર પરણાવું હું તેહ-ને’	૧૧૦
ઈમ કહ્યું પીતાઈ વૃત	માસ-છમાસે પાંખ્યા મૃત	
પોદો ભાર અમારે સીસ	ઈમ કરતાં ગયા બહુ દીસ	૧૧૧

હું પ્રતીક્ષા મનમાં ધરું :	આ ભવ તે વનીતા-ને વરું	
વણુદીઠે નારિ-ચ્યુ નેહ	ચાર વાર વીખાંણી દેહ	૧૧૨
વરસ એક ગયુ બહરે	મન વિચારું મેં તાહરે	
માલ-ખનનો હતો ખાસ	વોહોર્યો બુધ્ય કરી ખરાસ	૧૧૩
કસ્તુરી વોહોરી કેહિ કોડ	વાહાંણુ લશબ્યાં જુગતે જોડ	
સવં માલ મંદિરથી લીધ	પરદેશે પર્યાણુ જ કીધ	૧૧૪
ગરથ એકઠો કીધો ઘણો	ટંકા કોડ પંચાણુ-તણો	
ચોદ વાહાંણુ ચોખુટાં ધીર	નાંખ્યાં અરણુવ-કેરી તીર	૧૧૫
કાલા પાંણી-કેરો પાર	પોતે આપ ગયો તે કાર	
છીખ્યાં વાહાંણુ ઠેકાણું કાંમ	પુછ્યું સસરા-કેરું નાંમ	૧૧૬
પુરણુ પ્રીત તે-સાથે કરી	રહ્યો ઘેર તેહ-ને જઈ ઠરી	
નાત્ય જાત્ય ને ગાઠે ગરથ	તે-થી સરે મન-વાંછીત અરથ	૧૧૭
પુરણુ તે-સાથે થઈ પ્રીત	જેહવી રાજસ-ગુંણુ-ની રીત્ય	
તે કન્યા તો દ્રષ્ટે જોય	રહ્યો સેઠ મનડા-માં મોહ્ય	૧૧૮
દીઠી ચતુરા ચતુર-સુખાંણુ	વાગ્યું વૃહ જોસવર બાંણુ	
‘કમે’ જો પામું કન્યાય	તો જનમ સફલ અમારો થાય	૧૧૯

હેત દેખાડેં તેહ-નેં ઘણું મનં પડ્યે નાંદી કન્યા-તણું
આખા દેશ-માં આઘી વાત કાટીધવજ-ની વારુ ખ્યાત ૧૨૦

૬૬૧

કસ્તુરી તોલા-તણે	બેં મત બેંસેં દામ	
માત વાંકાંણુ એહવાં ભર્યાં	કાટી લણધા કાંમ	૧૨૧
દંકાં ખરથેં ત્રણુ સુન	બેં તોલા બરામ	
માત વાંકાંણુ સંજેં ભર્યાં	મોટી સમરીધ પાસ	૧૨૨
નગસેક મન-માં લહેં	‘જેયા સરખી જાત	
મન-વાંછીન થાઇ માહજે	જો કરું જામાત’	૧૨૩
ધંછાવર કુંચરી વરેં	જો વર-સ્યું હોઇ વાહાલ	
મજન ખીજાં સ્યું ઠરેં	સમરા-નો શો ચાલ	૧૨૪

આપઠ

શુભિકા એક ડાહી છેં ઘણી	તે મન-માંની કન્યા-તણી	
છાન એક નેં જુજુવી દેહ	જેહવી પ્રીત દાદુર નેં મેહ	૧૨૫
એ બેહુ-નુ છેં એક સરીર	છામ મહ-સંઘાયેં નીં	
જેહવી રવી કમલની રિત્ય	શુભિકા-સાયેં એહવી પ્રીત	૧૨૬
બત્રીસ-લક્ષણી જુગતેં જડી	જેહવી વીરંચીયે હાયે ધડી	
એક માસ રહો તે દેશ	પણુ સ્ત્રી-નું મન ન માન્યુ લેશ	૧૨૭
સેકેં હંધડું મખ્યું હાથ	કરી પ્રીત શુભિકા-નેં સાથ	
‘એ કન્યા વશવેં સુનેં	તો મન-વાંછીત આપુ તુનેં’	૧૨૮
શુભિકાઇ જોયો લય-ચીન	જિમ જલ-નેં વશ હોયેં મીન	
‘એહ-નેં કાંઈક ધીરન્ય દેહ	ચૌદ વાંકાંણુ ખુચીને લેહ	૧૨૯
સાંમ દાંમ નેં જોદેં કરુ	એહ-નુ ધન હેતેં-ચી હડું’	
એહવી હુંસ હંધડા-માં ધરી	પ્રીત પુરુષ-સંઘાયેં કરી	૧૩૦
‘જા સીય તુ ઠેકાણું ઠેર	તુઝ-નેં પરણાવું રુડી ચેર’	

એમ કરી દિલાસો દીધ
નારિ-પાસે શુણકા ગઇ
પછે ઉપાય તો તે-નો કીધ
વાત પ્રીતે નારિ-ને કહી ૧૩૧

દુહા

‘વાંહાંણુવટી વેહે’વારીયો
તેહ-ને’ ઈછા અતીધણી
મન માને’ જો માનની
નહી તો કંઈ રચુ’ અર્યો
શામા કહે’, ‘સહીયર, સુંણો
પરીખ્યા જુયો પટ’તરે’
આતુરી વમે ચીત-માં
નહીતર વાહણુ દ્યો વાહિને’
શુણિકા કહે’, ‘તુ-ને’ મેલવું
તમ-ને’ ગમે’ તો કરો
એકાંત્ય મેલ્યો અધીપતી
પરતાપિક દીઠો પુરુષ,
રત્નો જે મંદિર-માંય
પરણ્યા-નુ મન થાય ૧૩૨
તો દિલાસો દેઉ
વાંહાંણુ ચતુરદશ લેઉ’ ૧૩૩
એ ચતુરાર્ધ આજ
કુહું કરીને’ કાજ ૧૩૪
તો પશુનું રુડી ચે’ર
તે જાસ્યે’ પાછો ઘે’ર’ ૧૩૫
વાહાણુવટી-નો પુત્ર
સાચ દલાસો મુત્ર’ ૧૩૬
નારી નરખ્યો તેહ
દીવ્ય દેવાંસી દેહ ૧૩૭

ચોપઈ

કહે’ ગૃણીકા, ‘સાંભલ્ય, રેસેઠ
સઘલી વીઘા તમમાં હોય
ઉણમણ એક તમ-માંહે નથી(?)
તે વીઘા ભાવે’-થી ભણો
એહ ચરિત્ર જે તમ-માં હશે’
શીખો શાસ્ત્ર પ્રીતે’ એ ચે’ર
તે વિઘા નાવે’ તમ-પાસ
કાંમિનીઈ કઘૂં કર જોડ
‘ભલી વાત વીઘા એ ભણું
પ્રીતે વેલતો આવો આસ
કહું વાત કરો તે નેટ
તે જીવતી જીગતે’-થી જોય ૧૩૮
જીયરિત-વીઘા તે નથી
એ મોટો સંદેશો તમ-તણો ૧૩૯
તો તે કાંમ તમારું’ થસ્યે’
પરણો પદમની રાખો ઘે’ર ૧૪૦
તો પરણવા-ની મુંકો આશ
હા કહી સેઠે’ હાકી હોડ ૧૪૧
શુણ સઘલા હું લેખે’ ગણું
જીવું હોડ હાકીને’ હાસ’ ૧૪૨

સુંધો માલ વાણોતરને હાય
'રહે'લ્યો, બલવલ્યો માંતગ

અંમત ખંધાણો તે નીસયો
ચિંતાતુર થયો મન-માહે
સુદર સાહસ, કામલ શરીર
કમલકુલ કગ્માઈ જિમ
સરોવર-માલ સુંણમાગર ગામ
દુખ-રુપી અણુવ-મા પલ્યો

માગી શીખ સહોદર-માથ
દશ દીવન જલું જાતગ ' ૧૪૩

સુખ વેહેવાર સર્વ વીસર્યો
એક લ્યો-જન મુધી તે જાય ૧૪૪
દુખ-ની વાત સ્યુ જાંણે વીર
કામલ કુચ કગ્માયો તિમ ૧૪૫
બેઠો સેઠ ઠરી તે ઠામ
એકે ઉપાય તેહ-ને નવિજડયો ૧૪૬

હુણ

જલ લગ્વા સુવતી તીકા
લક્ષણવંતી સુંણ-આગકી
પર-મનની પરીક્ષા કરે
દુખીયો દીકો તેણીં
ઉભી ગહી, આદર દીયો
'સાથ કહે' સલક્ષણ
રુપે દિશો 'છો રાજવી
અતુર જાત્ય ચીંતા કરે
નારી-કેરા નેહથી
સીવ-આજ્ઞા માયુ કહો
પુરુષ કહે, 'મુણુ, પ્રેમદા
સ્ત્રી-ચરિત્ર ભણવા તણુ
ધન અનગલ છે અતિ
શ્રીચરિત્ર સોધુ અગ્યો
સાન કરી શામા વણી
તેહ-પાછા હુ પરવર્યો
ઉતારો અન્ય થાનકે

આવી અચાનક એક
વીનિતા ઘણો વીવેક ૧૪૭
પરખે પુરુષ પ્રમાણુ
શામા મકલ-સુજાંણુ ૧૪૮
કરી મરકલો મુખ
સ્યું દેહે પ્રગટુ છે દુખ ૧૪૯
ધન-રેખા કુલ-કર્મ
મુજ-આગલ કહો તે જમ ૧૫૦
આગ્યો છે એ આજ
મનથી મુકી લાજ' ૧૫૧
માથા અક્ષર એહ
નારી-સાથે નેહ ૧૫૨
માલ-ખજાનો મોટ
ખગી એક મુજ-મા ખોટ' ૧૫૩
પ્રીત ધરી ખડું પેં
ગયો સુંણવંતી-ને ઘેર ૧૫૪
પ્રીતે રાખો પાસ

એટલે એક કૌતુક થયું	દુખની ભેડે હાસ	૧૫૫
મોહોલે મુંકી તે માનની	વનીતા ભેળન-વેશ	
ઘણું દિવસે તેહ-નો ઘરઘણી	તે વેલાં આબ્યો દેશ	૧૫૬
આગતસ્વાગત અધકી કરી	નર નારી એકાંત	
રીસ કરી રામા-પરે	ભાગી મન-ની બ્રાંત	૧૫૭
‘હુ પરદેશે પરવર્યો	તેં કીધા કૌતક કોડ	
તે નીત્યે ખબર મુઝ-ને આવતી	ખરી તુઝ-માં ખોડ	૧૫૮
ભર-વીઘા બાંધે ઘણું	પુરુષ-સ્થુ પ્રીત પ્રમાણ	
કોડ લોકે મુઝ-ને કહ્યું	સામા, તુહ મુંબણ	૧૫૯
તે હુખે આબ્યો આહી	પુછવા કારણ મત	
મુઝ-આગલ માને નહી	તો માનજે તાહર મૃત	૧૬૦
માન્ય ખરું મુઝ-આગલે	કરતુત તાહરં કીશ	
નહી તો તાહરં છેલ્લું	કાલ્ય સવારે શીશ	૧૬૧

આપક

કામની, સાચું કહે તું આપ	કરું વાક સર્વ તાહરો મારે	
રામ-હુહાર ખાતે ખાયું	પાથે પ્રભાતે પરદેશે બાઉ	૧૬૨
મુઝ-આગલ ન માને નાર	કીક પ્રભાતે મારું કાર	
મુંકું છવતી તુઝ-ને આપ	પ્રજ્ઞહત્યાદિક મુઝ-ને પાપ	૧૬૩
ખે-માં સાચું બાંધે બેહ	તેહવુ ખોલ્ય તારણી તેહ	
કહેશે વનિતા સત્ય વચન	તો તાહરું માહડુ બાંધશે મન	૧૬૪
જુઠી વાત કરસ્યો જે કોઈ	તો બાંધુસ્યે નગરના લોક	
કેજેત ઘાશે દુખીયા યસ્યો	ભેવન-વેશે જીવે-થી જસ્યો	૧૬૫
કામિની કરે ભેડી કહે કથી	‘એ વાત તો મુઝ-મા નથી	
જદ વાત-સાથે શી રીત (?)	પરમેશ્વર-સાથે પ્રીત	૧૬૬
ધ્યાન ઈશ્વર-નુ મન-માં ધરું	કુડા સંગ કીમે નવી કરું	
તાહરે માહરે અધિકે નેહ	દેખી ન શકે દોષી તેહ	૧૬૭

નહ કાવાને કાલે
તમ્યોકિમ માનો રાધા ધર્મ આજ
'કહે તંત્રા સમ ખાહુતમ-આય
શ્રી-અગ્નિ પ્રથવી-માં ને યયાં
કાટી-કાટી પ્રતિજ્ઞા કરી
'માયું માને' ઉવચ્ચો તમ્યો
બોલી કામ્યની તેળી હીસ
માચી હરથે ને માહરી ટેવ
ને જુહુ હરથે મુઝ વૃત
'કહી વાત આચી દમ વીન
અરીણીયા-ને' અધિકા યેધ
મંદિ-વચ્ચે એક મોટો યંભ
પ્રહાર કાગલ-કેરો કરી
મુંકું ઉવતી એક જ ગન

ખાધી વનીના પોતે વામ
પોહો એક ધયો બહરે
બોલાવી કાધે કામીની
આયું બોલ્ય ને હોય મુગંજ
નારી કહે, 'જખ માદે તું
માહરે જખ મહીમા છે ઘણો
આયું નવી બોલી મુંદરી
એટલે એક તો કીતુક ધયું

બદ અવગુંજ બોલે ખાહો
કહેતાં મનમાં-આલો લા-૪ ૧૬૮
ઘાલુ દોરે અગ્નિ-માં હાથ
કામીનીઇ કંધ-આગલ કહ્યા ૧૬૯
તે ધણીઇ મનમા નવિ ધરી
અમ ખાધે નદી મુંકું અમ્યો' ૧૭૦
'તારે' હમણાં ખેદો શ્રીમ
તો ઉગાર્યે મોટો મારાદેવ' ૧૭૧
તો ખેદો શ્રીમ, હું પામું મૃત'
રૂપુત-તલે મન આવી રીસ ૧૭૨
ઉકયો લેર કરીને લેધ
ખાંધી રીસ કરી તે રંભ ૧૭૩
'માયું બોલ, રે તું મુંદરી
લેસ્યુ પ્રાંતુ તાહારો પ્રજાત' ૧૭૪

મંચક દાલી પોદયો પામ
ઉકયો અરીણ-કાસ્યુ તાહરે ૧૭૫
'ઉવતી મુંકું છ લાંમની
પ્રજાતે તજવા પડ્યે પ્રાણ' ૧૭૬
આચી મતવંતી છે હું
ઇંધા બેલી આચા-તલો' ૧૭૭
અમલીઈ કરી નીદ્રા કરી
પટંતરેથી પુરુષે લલુ ૧૭૮

હાલ

નારી એક જ નાખીલિ
લોહવે ને નીતે ભામિની

કુલ-તલ્લી કઆ
આવી તેણે દાર ૧૭૯

કરેં	કપાટ	ઉઘાડ્યાં	ચીત વત્તે જમ-જોર	
પ્રાતેં	બેંઠી	પાસ તે	સાથ અંધારી ઘોર	૧૮૦
સહીયર-સાયેં	શનિ-શનિ		વારુ કીધી વાત	
‘કોલ ન પાડ્યો કાંમિની			થોડી રહિ હવેં ગલ્ય	૧૮૧
વાટ જુઈ તીહાં વાયદો			વચન ન પલેં તે સાથ’	
નારી કહેં, ‘હું રચુ કરું			પગ્વશ, સ્વાંમી સાથ’	૧૮૨
નાપણુ કહેં, ‘નારી, સુણો			તાહરું વચન તો જાય	
પણ હું ઠરી આવી વાયદો			તે મીઠ્યા નહી થાય	૧૮૩

ઓપધ

હોતેં	તુઝ-નેં	છોડું હું	સુઝ-નેં	જાધી જ તીહાં છું	
ઘડી એક-માં આવો આજ			તો રહેંમેં આપણી લાજ	’ ૧૮૪	
છોડી બેંહન, બંધાણી આપ			જોજો એક-નાં પગથા પાપ		
મફરત એક થયું જાહરેં			ઠાકોર કંથ જાગ્યો તાહરેં	૧૮૫	
અમલ ચઢાવ્યુ ખીધુ નીર			ખુખારા ખાધા, ધૂઠતા ધીર		
‘અરેશામા, કાઈ સમજણ હોઇ			તો આ વેલા નથી પાસે કોય	૧૮૬	
માયું બોલેં તો છોડું આજ			રેહેસેં તુઝ લાખીણી લાજ		
નહીતર તો વણખુટેં મરેં			છુટેં નહી કોટી ઉપાય જ કરેં	૧૮૭	
નાપણુ તો નવી બોલેં બોલ			‘સાદ શાલલતેં જામેં તોલ’		
માઠ કર્યા એકવા કશ-વીશ			ચઢી ગજવંગી-નેં રીસ	૧૮૮	
‘બોલાવતાં નથી બોલતી			મન-તણો પરદો નથી બોલતી’		
ઝાલી કેગ નેં ખડગ કાઢિયુ			નાગીકા ગ્યાગ આગુલ વાઢિયું	૧૮૯	
રુધીર-ધાર ચાલી સાથ-મા			આપ્યું નાક નારી-હાથ-માં		
‘જાંધી ગાંઠ નેં બેંસી રહો			કરતુત કર્યા તેવા સહો	૧૯૦	
પોહોર પાછલી રહી છે નીશ			હવડા નાક, સવારે શીશ’		
પરવશ અમલી ડાહ્યો દેહ			થયો નીદ્રાવશ પોહોઢો તેહ	૧૯૧	
એટલેં આવી સ્ત્રી આપણી			બોલાવી નારી નાપીણી		
રીછી સવ’ હરીગત પાર			‘નાક માડ વાડુ, મ.રો માર’.	૧૯૨	

છોડી તે જાંધણી આપ
નાસીકા કર-મા નારી લેઈ જાય

પગમારથ-માં લાગું પાપ
ચાતુર ચર્યા જોવા જાય ૧૬૩

પટંતરે પંથી જે પડ્યો
પ્રીછો નાપણ-કેરી પેર
ખોલી રીસ ચઢાવી ઘણી
ઉઠ્ય ઉઠ્ય, કિમ મુઠ રહ્યો
પટલ-ને ઘેર આંગ્યો પુત્ર
નાલ-વધ કરવી તે માથ
ઉઘે આકલો ઉઠ્યો તે નાઇ
'નાખ્ય છુડુ' નારીઇ કહ્યું
નાખ્યો પાછણો, નારી પડી
'નાસીકા છેદી પાપી તે'
હત્યા આપું તુઝ-ઉપગ મરું
આંગ્યો નાપીક કરવા વાત
આગતસ્વાગત કરી હેત ઘણું
'અપરાધ થયો અજણું આજ

તે જોવા-કારણ પુરણ અડ્યો
સીધ ગઈ પોતા-ને ઘેર ૧૬૪
'જાન્ય અધારી, માહગ ઘણી
આજ ઉલટ આપણું થયો ૧૬૫
સોલાબ્યા ખાધા ધરસુત્ર
લાબ્ય પાછણો, ટે' મુઝ-હાથ' ૧૬૬
કાઠે લોડું ધસમસ ધાઇ
'ખોટી થાયુ નવી જાઈ રહ્યું' ૧૬૭
'અરે અરે' કરે એક ઘડી
હવે કિમ જીવાઇ મે' ૧૬૮
નાક-પાખી કીમ ફેહ ધરું'
છેહું નાક દીડું ઉતપાત ૧૬૯
પગે લાગો નારી-તણું
જાંણુ કારીગરી-નુ કાજ' ૨૦૦

હુંહા

અગ્ની પાડી દીપ કર્યો
સાધે સાધા મેલીયો
જાધી કરીને લોપની
'જનમ-સુધી કરીસ ચાકરી
કરું લાખીણા લાડુઆ
નાકે ખોડ રની રહે નહીં

'ખોલેસ મા માહરો વાક'
તતક્ષણ સાધ્યું નાક ૨૦૧
અમૃત આપ્યો અહાર
તુ હંધયડા-નો હાર ૨૦૨
કરુ નિત્ય તાહસ કામ
નરપતિયો માહરુ નામ' ૨૦૩

ચાપડ

સંતોષી સખી સુદરી
પટંતરે જૈ જોઠા ફરી

ગયો પંથી તે પાછો ફરી
ખીજ જોવા-કાગ્ય સુદરી ૨૦૪

રયણી રહી જવ ઘટીકા ચ્યાર
દાંતણુ-ખાંણી કાઠે કીધ
પલંગ-ઉપર બેઠા કરી
'સાચું' બોલ ઉગમતે દીસ
પ્રથમ નાસીકા કીધ તાજ્ય

જાગ્યો ભાંમની-નો ભરથાર
અમલ લાખીણું મુખ-માં લીધ ૨૦૫
બોલાવી રીસે સુંદરી
નહી તો હવડા છેડુ સીસ ૨૦૬
મુસ્તકનો વારો છે આજ, ' ૨૦૭

કુહા

ભામની કહે, 'મુરખ, મુંણ
કેહનો ભંભેયો આવીયો
ઇશ્વર વચ-માં આપણે
કહે તે દેખાડું પારખું

મેટે મન-નો મશ્મ
ભાંમીનિ-સ્યું સ્યો બ્રમ ૨૦૮
આઘ પુરુષ જે જન
જિમ માને તાહર મન ' ૨૦૯

ચોપધ

કંથ-તણે મન કપટ જ વસ્તું
'જેજ્યો મને રમાડે એક
હું કીમ માંનુ ડાહિ આજ
જે એક રંડા માનુ અમ્યો
સતી સાચ તાહરું જે હસે
તો સાચું મન માને માહરે
સાંભલ્ય વાત બોલી બેં કણ
કહે પરમેશ્વર-આગલ વાક
તો સાચી તું ને કુઠા અમ્યો

હૈઇયડા-માંથી આવ્યુ હસું
ડાહી સતી થવા-ને તેહ ૨૧૦
સી-ચરીત્ર કાંમીનિ-નુ કાજ
કહું તે વાત કરો છ તમ્યો ૨૧૧
છેડું નાક તે સાજું થશે
તો લાચું પાય સતી તાહરે ૨૧૨
ઘટીકા રાત્રી હજી બેં તણ
સાજુ કરસ્યે તાહરું નાક ૨૧૩
કહો પરમેશ્વર-આગલ તમ્યો ' ૨૧૪

કુહા

નારિ કહે, 'મુંણ, નાહલા
કુંણ મારી મકેં મુઝ-ને
તેં નાસિકા છેદન કરી
સહજ-માં સાજું થશે

માહરે સીર શ્રીનાથ
કુણ અડાડે હાથ ૨૧૫
પરકું ગાઠે પાપ
કરસ્યે ઇશ્વર આપ ' ૨૧૬

સવારે થયો સહજ-મા
કંથે નેષ્ટ કાંમની
'માહુરે' હાથે મેં છેદ્યું
માનું થયું એ સહજ-મા
પ્રદક્ષણા પ્રીતે કરી
અચિરજ પામ્યો અતિધણું
'હું અપગધી તાહરો
કરગરી ખોલા પાથરું

મહજ ઉગ્યો સુર
તો નારી-માં બદ્ધ તુ ૨૧૭
કીધા અતિ ઉતપાત
મોટી વપરીત વાત' ૨૧૮
પાએ લાગ્યો પલ્ય
નેષ્ટ શાંમા મલ્ય ૨૧૯
સમા-આગલ શક
ખીમા કરો મુઝ વાંક' ૨૨૦

આપજ

સુદરી કહે, 'એ મારું થયું
ને તું ખેદત મહજ સીસ
નેહ-ને' છે સત્ય-નો આધાર
ગયો કંથ ઉદર-કારણે'

એહ-માં તે માહુ શું ગયું
ચોક્કત પાણુ ઉગામતે દીમ ૨૨૧
તેહ-ને' મન નહી ખીક લગાજ
કાઢ્યો પંથી-ને' બારણે' ૨૨૨

'ત્રી-અન્નિ તેએ હવા હોય
નેહવી એક દેખાડી સાખ્ય
હાથા પંડિત લાયક બેશ
મેઠ કહે, 'સમજા છુ અમ્યો
માગી મીખ વદેમે' વચ્ચો
માનની-ને જઈ મચ્ચો મીન
ઉણમ એહ-મા નથી કસી

નેહ-નો પાજ ન પામે કોય
કહે' તો એહવા દેખાડું લાખ ૨૨૩
ત્રી-અન્નિ તે ન લહે' લેગ'
ભદી પેર ભણાવી તમ્યો' ૨૨૪
વાહણ વ્યાપાગિ-માહે મચ્ચો
'ત્રીખ્યો મવ' ચતુગણ ચરીત્ર ૨૨૫
સઘઘી વાત માહરે' દિલ વસી' ૨૨૬

હહા

કુચરી કોઠાપલ્ય-તણી
'લાખ વચન તે બોલની
કરે' પાખ્યું પ્રેમદા
તે વગ-ને હું તો વગ

બોચ્યા વાણિ વીવેક
કહું તુઝ અક્ષર એક ૨૨૭
કોકિલ શુણ્ણિકા નામ
ખીજ તુ નહી કામ ૨૨૮

કંઈ જુઈ એ માહરો	રાજા, સાહ કે' રંક	
તે અમે સીસ ચઢાવીઈ	સાચો અક્ષર અંક	૨૨૬
અવર-નુ કહૂં તો નહી કરું	પ્રતીજ્ઞા ધરી એ પેંર	
ગરજ હોઈ તરુણી-તણી	તો જાઓ ગુણિકા-ઘેંર'	૨૩૦
વનીતા-ખાસેં વેહવારીયો	આવ્યો તે વેલાં તરત	
'સાચું' કહે સલક્ષણી	જે પુછું વાયક વરત	૨૩૧
કન્યા પરણાવો જો તમ્યો	તો રહું નગર-મુઝાર	
નારિ કહે, 'ત્રણ વાત કરો	તો પામે એ નાર	૨૩૨

આપઈ

પરનારી-તણો નહી રંગ	ચોરી-કરો ન કરે સંગ	
જુહુ જે જન નવ બોલે બોલ	એ ત્રણ વાત-માં જેહ-નો તોલ	૨૩૩
એ ત્રણ વાના મન-માં ધરે	તે વર-ને એ વંનીતા વરે	
તમે વીદેશી છો કુલ કથી	પારખું તાહરું ક્રીધુ નથી	૨૩૪
રહો નગર-માંહિં ખટ માસ	કરું પરીક્ષા તારેં પાસ	
લખ્યાં કરો તમે એ સંચ-ના	સાખ્ય બોલ પુરણુ પંચ-નાં	૨૩૫
રાજદાર-મુધી ખત લખો	સાચી વાત ભાવેં તો લખો	
એ ત્રણ-માં હર્યો અગ્નણ	તો બોધનેં જાસ્યો ચૌદે વાંહણ	૨૩૬
વણપરણેં કુયારા મરો	વાણોતર મુલ-ખરીદી કરો	
લખો ખત નેં તતખર થાયો	નહિ તો ઘેંર ચોતા-નેં જાયો	૨૩૭
તાહરેં વલતો બોલ્યો સેઠ	વનીતા તો ડુડી છે' પણ વેઠ	
સાચી-વાતેં સાંની રીસ	કહેં તો ખત કરી આપુ વીસ'	૨૩૮
આંબુયો કાગજ, લખીયાં પત્ર	આખ્ય-મતાં સાધેં તે તત્ર	
'પારકુ ધન ને પારકી નાર	સ્વપંન-માહે નહી વેવાર	૨૩૯
ત્રીચરીત-તણા જે ઠાઠ	ભણું સર્વ પુરાણેં પાઠ	
એ ત્રણ વાત-માં જુઠો થાયુ	હારુ વહાંણ, પાછો ઘેંર જાયું	૨૪૦
લખ્યુ દેશ જાણીતે હોય	ફરી ન બોલેં જો-માં કાય	

હાવ-લાવ નરિ તે કરે
એમ કરતાં માસ વીતા ચ્યાર

નીમેખ-માત્ર એ તો નવિ ઘરે ૨૪૧
કરે ઉપાય નમેરી નાર ૨૪૨

કુહા

વણિક-પુત્ર વેહવાગિઓ
વાડી તીર સમુદ્ર-ની
પોહોર એક રહે પાછલો
સમી માઝે સાથે સહુ
શુણીકા-ને એક દીકરી
પુરુષ તે પરડીયો (૧)
મરડી ખાંધે મોલીયું
ખાંધે ખાજુખાંધ ખહેરખા
કેશ સોરંગી સીર પરે
૨૪ લાગે કે પુરુષ-ને
વાંણવટી કૌતુક જુઈ
આપ અન્ધેથી ઉતર્યો
'જય જય કબજુ' કરી મત્યા
કરી વાત વીનોદ-ની
'કુણુ નમ્ર, કુણુ નાંમ છે
ઇહાં નીત્યે આવું અમ્યો
'નાતનત કે તમ-તણી
લેહણુ છે ઇહાં કો-કને
કાલ્ય આબ્યા આ દેશ-માં
પહિમ-દીશાઇ ઉતર્યો
શુકત મુલ અમ-ને હર્યે,
સદેસી-વાલો કે નથી

નિત્ય-નિત્ય રમવા જાય
સી કહું સોભાય ૨૪૩
પ્રીતે રમવા પેર
ઘણા હેત આવે ઘેર ૨૪૪
રુડી રાજસ-રુપ
જેહવે ભારે બુપ ૨૪૫
પહેરી અંગ અમર
સઘલી સોભા સાર ૨૪૬
જેવા-સરખી જાત્ર
કામીનિ કુણુ જ માત્ર ૨૪૭
કોડ પ્રકારે કાંમ
આબ્યો તેણું કાંમ ૨૪૮
ઉડી ખાંહ જોહ હાથ
સાહ-સમધી-સાથ ૨૪૯
સ્યુ આ દેશે કાજ
રાજ તો દીકા આજ ૨૫૦
મુંદર માહરું નાંમ
મોહું તો તે કાંમ ૨૫૧
સાંલલી તાહરી ખ્યાત
કરવા આબ્યો વાત ૨૫૨
મલવું તમ-સ્યુ હોય
અવર નહી દુજો કાય ૨૫૩

ચોપમ

'લતે' કહ્યું તમે રુડી રીલ
રમ્યા સોગડી રમત્ય અનેક

પરસપરે કીધી જાહ પ્રીત્ય
વખાંણ વટોસ વીવધ વીવેક ૨૫૪

પડી રાત્રી તે તતખર થયા
રમત રમીને મંદિર બંધ
'આવળ્યો નિત્ય માહરે ખારણે'
'જો એવડું તમારું સંન

આપઆપણું ઉતારે' ગયા
આનંદ અંગ એ-ને નવ્ય માય રપપ
એકઠા લોજન-ને કારણે'
તો આવીશ્યું એક જ દિન' રપ૬

શુંણીકાઈ મન કર્યો વીચાર
લેયું છેતરી સઘલાં વાંઢાંણુ
તેહ ગાંમ-નો રાજા ધણી
તેહ-ના ગાંમ-ની ચરચા કરે
ચાર રત્ન અમુલીક કોઠ
એક દિવસ માંનનીઈ માગ
રાજ-સેજે રમવા-ને ગધ
કાઠયાં આપ અગોચર રત્ન
નારી નીદ્રા થઇ જેટલે
'ઉપર આલ અગાસો હોય
જેર કરી જાગી કાંમિની
પહરે વસ્ત્ર ખંખેરી અંગ
(વો)લાવી શુંણીકા-ને ઘેર
પઠો વજડાળ્યો બાધે ગાંમ
'હાજી કાજી સેવક સર્વ
મંદિર સહુ-નો છુટી લેઈ
કરે માસ-તણા વાયદો
પોલે ચઉટે ઘડીએ ઘડી

'કરું ચરિત્ર અધિક અપાર
જો માહરી દેહ-માં છે પ્રાણુ' રપ૭
તેહ-સ્યું પ્રીત્ય શુંણીકા-ને ઘણી
ડાટાં-સાટાં મન-માં ધરે' રપ૮
જેતે ચોંતામણુ-સરખી જોડ
જેયો લેવા-કેરો લાગ રપ૯
નરપત્ય-ને મહાનીદ્રા થઇ
કાટયાં બાહાર જરુરી જત્ન ર૬૦
મહીપત્ય મન જાગ્યો તેટલે
તરકર-વીઘા કરી ગયું કોય' ર૬૧
વસ્ત્ર-વીસજન છે જામિની
જુદા રાજા સમીપે સંગ ર૬૨
પછે કરી તરકર-ની પેર
મુંકી ચોકી ઠામોઠાંમ ર૬૩
પેંદા કરી આપો એ દ્રવ્ય
સુવીઈ સહુ સામંદ-ને દેઉ' ર૬૪
પુછે મહુ પુગ-માં કાયદો
જોઠા જાસુસ રાજા-ના છડી ર૬૫

દુહા

કુંયરી જે શુંણીકા-તણી
નીશા એક મુદ્રસ્ત જતે

પુરુષ-રુપે જે પેંચ
આવી ગીત્ર-ને ઘેર ર૬૬

‘આજ અમ્યો કામે’ રહ્યા
માકુલે’ મન તમ-રુચિ અરુચું
રમીધ રમત સેત્રંગની
ઘડી ચ્યાર ઇકા ચીન છે
આનંદ વીનોદ-કલોલ સ્થું
તે કુચર તતગર થયો

નાવ્યા વાડી-માહે’
માટે’ આવ્યો આહે’ ૨૬૭
પ્રીત્યે’ બે’સો પાસ
વલતા જામ્યુ વામ’ ૨૬૮
વીતો એક જ પોહો
‘જાન્યું’ ઠેકાણું ઠોર’ ૨૬૯

ચાપક

વલગો મીત્ર રુમે-થી હાથ
‘ચું’ રણ-મા બે’ઠા દો તમ્યો
ચુ વાટ વનીતા ઘેર જુધ
પગેથી-ને’ જોડુ ચુ પ્રીત્ય
રાજ થઈને રાખ્યો ઘેર
મુલ માજમ મુદર દીધ
તરંગીળ તે તેજના તણી
આલમ આયે’ મોટા અગ
ભગ નીકા થયો જાહરે’
છોડ્યો બચકો ઠી જતન
નાખ્યા ઠેકાણું તે દરી
ચાકર પેસા બીજે’ જાગ
પુરુષ-વેશ મુખ્યો પરદરી
સકળ-મા મજા છે સોલ
બીલીફલ આગરે’ ઉ
ઝલકલ જ્યોત્ય, તેજ અપાર
રમજમ કરતી આવી ત્યાહ
ધંધોલીને જગાડ્યો ધણી
થદ ચક્રાવત જોઈ રમે
‘તમે’ કુંજ કામે આજ્યા આઠમ

હશીને’ જોડ્યો તે-માથ
રાતે’ નહી જાવા દેયું અમ્યો ૨૭૦
કે’ અગલક નાહતા ઘેર અધ
તિહા વામો રહે’વાની રીત્ય’ ૨૭૧
કપટ-તણી નવ્ય પ્રીતે’ પેર
લક્ષ સલામ કરીને’ લીધ ૨૭૨
ચઠે’ કે’ક કાયા-મા ઘણી
પોહે’ જુજુઆ અગ પલંગ ૨૭૩
તે સમા ઠી તાહરે’
તેહ-મા જાધ્યા તે ચ્યાગ જતન ૨૭૪
જાણું નહી કે’ જતને’ દરી
ધન-મા એક નમેગી નાગ ૨૭૫
મુદર તે તો થઈ મુદરી
તરંગીળ ચાવ્યા મુખ ત બોલ ૨૭૬
જુવતી-કે’ જોળન પુર
કોટે’ અમુ-યક એકાવલ હાગ ૨૭૭
એકાત મેક મુના ઘગ-માહે’
‘પરદરો નીકા, આ મી ધણી ૨૭૮
કાવો થેલો તે ચગ ગયો
અ-થી ગત્ય અમ ચુ સ્થ કામ ૨૭૯

માહરી છે દેવાંસી દેહ
મેઢેથી મીત્ર માહરો જગસ્યે

પરનારી-સાયેં નહી નેહ
વેંદેવારલજ્ઞા લોક-માં જસ્યે' ૨૮૦

હાડા

સાહ-પુત્ર સમજેં નહીં
જે-માટેં તું ઇલાં આવિયો
લાનુચંદ્ર ભુપત્ય-સમે
હુલિતા નામે ડાહી ભલી
પોડી હુ પલંગ પર
ખોડી કાયક દેવાંગના
“ર્યું હુખ દે છે સાહ-ને”
આલીધન આપ તું
પાંચ દિવસ-પુઠેં પરણે
કહ્યું કરેં નહીં કાંમીની
ઉલટ થયો જો સાંલસ્યેં
આવી આસ્યેં ધન-કારણેં
તે દેવી-પરતાપથી
મેહેલી અંતરખ મોહોલ-માં

ઉલખેં નહી અજાણ
ધરીને પ્રીત પ્રમાણ ૨૮૧
તાન અમારો તેહ
નીમલ-મુત-ર્યું નેહ ૨૮૨
સ્વપન સાચુ હોય
અવર નહીં તે કાય ૨૮૨ અ.
કરો વીવાના કાજ
આ વેલા-મા આજ ૨૮૩
તો પાંમે મુખ શરીર
તો ખોશો નારી નીર” ૨૮૪
ન ગણી માઝીમ રાત્ય
વીપરીત થઈ છે વાત ૨૮૫
મહુ નહીં મારગ કાચે
અચરત અહકું હોયે’ ૨૮૫ અ.

ચોપમ

કેંક ભયોં નેં રુડી રાત્ય
એક દિવસ મલીતી ધડી
જતી જોગી ચુકેં છે આંક
તે નારી-ર્યુ ઈધા નેહ
ખીજું કપટ ગુણકાઈ કર્યું
તે ગુંણીકા-ની જે માત
કરેં રાવલેં જુગતેં જાણ
‘માહરી કુંચરી-ને લેઈ ગયો

જુવતીની ર્યું જાણેં વાત
તે તો વાત વીચારે પડી ૨૮૬
ગરીબ જાલક-નો શો વાંક
મુક્યો પેતા-નુ હહાપણુ દેહ ૨૮૭
દેઈ કલંક જાણું ધન હુર્યું
પાડી જુખ સેહેજે સાખ્યાત ૨૮૮
તે વેલા ફરાવી આંજુ
તસ્કર ઠેહુ કો ચેંદા થયો’ ૨૮૯

ગલી કુંચી નેં કામેં કામ
પ્રાતસકાલ થયો જાહરેં
કયું રાવલેં જુગતેં બંધુ
તેહ-નેં ઘેર-થી ગુણીકા જડી
ગુણીકાઈ જઈ કીધા મોર
માહંગ મન-મા એહવુ અડે
ગજાઈ તેડાવ્યો પાસ
એહવા કામ તમો ડિમ કરો
એહવુ કામ કરતા ને જત્ર
'રાજા તું મ્યુ પુઠેં છેં જોગ
ગુણીકા કહે, 'એહ-ને ધન ખરુ
ખોલો ખતનો એહ-ના કામ
વમ્તુ લાવ જુઈ જેલેં
શુદ્ધવ્યો ગરથ રાજા-ને ધણે

મુકી ચોકી બાધેં ગામ
આમા શોધ્ય જડી તાહરેં ૨૯૦
વેપારી લાવ્યો છેં વાહાણુ
કલંક ચોરી તેહ-નેં ચડી ૨૯૧
'ગુણીકા-નો જાગ તે તાહરે ચોર
નતન આપણા એહ-થી જડે' ૨૯૨
'વેપારી તુજ નેં શાખાસ
નાગી પીયારી હેતે હરે ૨૯૩
તો પ્રથમ મીઠ લખી આપ્યો પત્ર'
લોલો થયો તે માહરે લોગ' ૨૯૪
એ એકઠું ચોરીનેં કયું
લખો માલ જે દેખો દામ' ૨૯૫
નતન હાથ આવ્યા તેટલેં
દીઠો માલ પોતા તણે ૨૯૬

સંલોક

કાકે સૌચ દ્યુતવારેપુ સત્ય
સર્પે કાતિ સ્ત્રીપુ કામોપશાત

કૂલીવે ઘીરેં મરણે તત્ત્વચીતા
રાજા મીત્ર કૈન દ્રષ્ટ દ્યુત વા ૨૯૭

સોપઈ

રાજા મીત્ર ન દિઠો કાલ
રતન આપનમ દિર થાપીયા
મુકી સોપવા માહ્યો તેહ
મહી ખલક જોવા-ને આપ
તે નવિ જાણેં કાઈ મરમ
'મતવાદી તી માહ મુજાણુ
કાઠિ મુકયો કપ્ટ જ ધણેં
સાણુ વચ ન આપ્યું કન્યૂં
આવ્યા અણુવ-કેરેં પાગ
'ખોલો માલ ખતનો ગરથ

જુવતી ને વચ જે જન હોય
હવેં ડડ વાણીક-ને આપીયા ૨૯૮
દેવ-સુરુપ દેવામી દેહ
આવ્યો કન્યા-કેરો ખાપ ૨૯૯
તેહ-ને વાલો ઇન્દ્રધરમ
તેણે ઉગાર્યો મુંજ પ્રાણુ' ૩૦૦
'ના' વીરા દિથ હવેં અમનતણે'
ખરચી તારૂં પોરે વમુ ૩૦૧
મન માહે વારું કરે વીચ્યાગ
ન મર્યો માહરે એકે અરથ ૩૦૨

વેદ જાણું હું વામીઈ
પ્રાગે જઈ દેહ પ્રાગે કરું
સંભારું છું માહરાં વાંહાંણુ
જાતો 'તો કરવા એ કાંમ
દીડી સોભા ધાયડ ઘણી
દીઠો સતવાદી સાખ્યાત
તમ દીઠે તે દુખડું ગયું
નીસપાપ થયો હું આપ
રાજ કરો તમો આ વાસીઈ
પ્રયાગ-મધ્યે પાડુ પ્રાણુ
આ લવ તો નવિ પોતી આસ

મુંકાવું કરવત-કાસીઈ
ભારે દુખ રહેં કીમ ધરું' ૩૦૩
રદયા કાટિ જાઈ પ્રાણુ
આવ્યો નગર ઉજેણી-ગાંમ ૩૦૪
કીરત સાંભલી ગળ-તણી
કહિ મેં રદયા-કેરી વાત ૩૦૫
તમ દરસન-થી સુખડું થયું
છુટો પાંચ જનમ-નાં પાપ ૩૦૬
અમો કરવત-કાજ જાઉં કાસીઈ
માણું એ વનિતા ને વાંહાંણુ ૩૦૭
પેલા લવ-નો પરકુ પાશ ૩૦૮

કુહા

પંથી-ને રાજા કહે
ખમણો ધન અપાવું તુ-ને
પરણાવું રુડી પદમની
નગરમેઠ કહો તો કરું
કહો તો સેન્યા સજ કરું
ખાંધું તિહાં જઈ રાય-ને
લાવું ગૃણિકા-ને ગ્રહી
પરણાવું તે પ્રેમદા
ખોલ તું ખુધે કરી
છશ્વર-આણુ નીચે કરું
લેશ લાજ રખે કરો
હરસીધ્ય હજુરી આપણું

'તાહરું દુખ એ સહેંલ
રાખું માહરેં મહેંલ ૩૦૯
મન-ગમતાં દેયું માંન
કહો તો કરું પ્રધાન ૩૧૦
પૂરું વાંહાંણુ પ્રથંડ
તુ કહેં તો દેયું ડંડ ૩૧૧
તાહરેં પાય નમાવું શીસ
જે ગમેં શ્રીજીગદિશ ૩૧૨
જે કરવું હોઈ કાંમ
તો વીકમ માહરું નાંમ ૩૧૩
મન મુકી કહો સુખ
તે કરસ્યેં તુઝ-ને સુખ' ૩૧૪

ચોપધ

સુલ સાભલી જોલ્યો દુખી
કહો તમો તે ન કરું આંક

'તુમ-વચને થયો હું સુખી
જોતાં સાચે અમારો વાંક ૩૧૫

પ્રથમ લખી આપ્યું જેટલું
મેં લાવ્યું ચીજો મીઠાં લાખ
લણાવનારીય આપ્યો લેદ
પ્રીછુ છુ હું માકરો પ્રાણ
નેગવનીયે લેકું ધન્યુ
વાગવાગ હુ મ્યુ કથી
એક જામ રો ને તરો
જીવતીને છોતે નહી કાય
હરો નાગ ને પાડિ હોડ
આધો દેશ પુગરે માખ્ય
વાહાણુ શુણીકા નો ગચ
હુમ પ્રીને જે કા જાય
મુખી ઘો તે ગામ નુ નામ
સત્યવાદીને હુખ કિમ દેયુ
તમ મગ્ગો મતવાદી જાય
તે દેમે નહી તાહગી આણુ
મુઝ મુઝ એક જ છવ જાન
ગાન હો, 'સી ચીંતા કરો
છેતર ન્યા, છેતરુ ગય
આપુ ધન ત્રાપુ હું ને

ખાલી વાહાણુ અગવીમ લીધ
હપટે હાની હે નાગ
ગોળગ કેરા ગોલા મ્યા
અગવીયા-જેહનો આ ૧૦
જે દેશ-આથે હે કામ

ન પચુ ગઈ તેહ-મા તેહ
મમજયો નહી તેહ-મા હું ગખ ૩૧૬
લોલવીયો વનિતાધ વેદ
માકર વાકે મે ખોહાવાહાણુ ૩૧૭
તો હું સાદુપારનો નહી પુન
અન્યા અધમ કમો નથી ૩૧૮
તો તો ધીન્ન મખુ અમ્યો
તેહ શ્રી ચન્નિ અધિકુ હોય ૩૧૯
તો પોએ મન વહીન કોડ
બુપત્ય મન થી લાગે લાખ્ય ૩૨૦
તો તો મરે આપણો અન્ય
ભુડી ગડ કંઠે અન્યાય ૩૨૧
તમો તમારે વલગો કામ
પાપ લાગ માથે મિમ લેયુ ૩૨૨
દે ઘાત તો અન્યા થાય
મુઝ માટે ખોશો જા પ્રાણ ૩૨૩
તુમ હાણે ધાયતો નઅગાય
મુઝ પુઠે મુખે મચરો ૩૨૪
તુઝ ને પળાણુ એ અન્યાય
તો જાણજે તું વિજમ મુને ૩૨૫
જે પથ મવારે મીલ્ય
જેહલુ માણુમ તેહનો વેવાગ ૩૨૬
પચ લાખ પુન્ય તે ભર્યા
ભયાં અન્યો અપર પાગ ૩૨૭
હીખ્યા વાહાણુ જી તેહ કામ ૩૨૮

માડિ એક મા ઉતર્યો
'કે આ થો પરદેશ ધી

૩૨૬

ચયુ ગય ને જાણ
વ્યાપાની લા થો વાહાણુ ૩૨૮

માનવ-સરીખો છે નહી	છે કેા ડાહો દેવ	
મલીચે તેને માન-સુ	કરીચે સુડી સેવ' ૩૨૬ અ.	
કિરત લોક કોડ કેહે	સાચું માનુ વરત	
સાથે સામદ તેડીયા	મલવા ચાટ્યા તરત ૩૩૦	
કાણ કોટવાલ અમીર અતી	રાજા ને પરધાન	
વાંઘાંણવટી-ને જઈ મડ્યા	દીધાં ઝાઝાં માંન ૩૩૧	
ઉઠી અતી આદર કર્યો	સિદ્ધાસન મુલ-સાર	
તિહાં જઈ ખેડાં રાયજી	મનમુખ સદુ સરદાર ૩૩૨	
ખખર પુછી એક-એક-ની	દેશ-દેશ-ની વાત	
આનંદ સદુ-ને ઉપનો	લીલા ખુખી ખ્યાત ૩૩૩	
ગાંન-કાજ શું છીકા ગઈ	તેડી પોતા-ની તાથ	
રામાઈ રાજા-આગલે	કરી દેખ્યાડ્યો નાથ ૩૩૪	
સરપાવ આપ્યો સેઠ-ને	અથ અરખી એક	
ઉપરે અમુદ્યક પામરી	ભાંણી વાંણ્ય વિવેક ૩૩૫	
ઉઠે તિમ આદર કરી	મેસારે અહી ગાંહે	
ગયો સેઠ તે એકલો	આપે ડેશ-માહે ૩૩૬	
કુપા-કેરી ધાલ-માં	આપે બાંદરી પાંન	
ઉપર પાંચ ગોલા ધર્યા	મહિપત્ય-આગલ માન ૩૩૭	
ખીજ સામદ સાથ છે	આરે અતુર વીવેક	
તેહના મુખ-આગલ મુંકીયુ	વસ્ત્ર ને ગોલો એક ૩૩૮	
ગેં આખ્યાં પરધાન-ને	અચરજ પામ્યા સરવ	
'ગોલા છે ગોખર-તણા	નથી એક-માં કાંઈ દ્રવ્ય ૩૩૯	
અમુદ્યક વસ્ત્ર આપીયાં	તે તો છે વેવાર	
ગાર-તણા ગોલા કરો	અચરત એક અપાર' ૩૪૦	

આપઘ

પ્રધાન ગોદ્યો વાચક નેટ
વસ્ત્ર આખ્યાં તે ખુખી ખ્યાલ

'સાંભડ્ય, વાંણવટી તું સેઠ
પણુ ગોખર-ગોલા-માંથી માલ' ૩૪૧

વેંવારી ડહે, 'માબડ્ય, લાઇ
જેહની ગાઠેં દોઇ જેહ
માહરેં પુછ એ હાથ-મા
પર-મુલક જેવા આવીયા
ઉઠયા સઢુ આણીનેં નેહ
પરસપરેં કીધી બદ પ્રીત્ય
ગયા મદ પોતા-નેં વામ
માગી મીખ ગઇ બહરેં
સલામ કરી ચઢાવ્યુ મીસ
સદુ-સદુ-નેં મહિ ગયા

પરદેશી-નેં સી વડાઇ
તાજમ તેહ-નેં કરસ્યેં તેહ ૩૪૨
તેં દેખાડી ચઢુ સાથ-મા
ગરથ-માહે ગોલા લાવીયા' ૩૪૩
'અમારેં મન અમુલિક એહ'
ગજ-સોલા-ની જેહવી રીત ૩૪૪
શુભિકા ભેંઠી તેહ-ને પાસ
આપેં વજ્ર ગોસો તાહરેં ૩૪૫
ગઇ છેંગ આથમતેં દીશ
મન-માહેં ચીંતાતુર થયા ૩૪૬

દુહા

ગોવો ભાગો ગોખસ્તણો
તેહ-માથી પછે નીક-ચ્યા
આમલા પ્રમાણે પોદુ અતી
તોલ તગ્તીએ તેવડા
પથવીમ પુન ગય-નેં
પાચ-પાચ જણ ચ્યાગ-નેં
ખીજે દીવશે નચ-નો
અમ્મપરમ મચ્યા અતી
ઉઠો તવ આદર કરી
કગવા દસ વોલાવા ગયો

દેઇ અતીએ આચ
મોતી અમુલ્યક પાચ ૩૪૭
ઉન્નવલ બલ્ય અમુલ્ય
સમલા છેં સમતુલ્ય ૩૪૮
દીદા દશ પન્ધાન
પામ્યા મન-થી માન ૩૪૯
સેઠ મમીપે બચ
આનદ અગ ન માય ૩૫૦
મુખો ગોસો હાથ
સેઠ બાણીનેં સાથ ૩૫૧

શ્યામ

મદુ-કેા મ ના મન-મા લહે
'માહુકા' કેા દેવ-સન્નપ
ભવે આ-યોએ આપવે ગામ
માહુમીક સતવાદી હોય

એકએક આગલ નેં કહે
કે દો નગરિ-કેરો ભુપ ૩૫૨
જે સુપે તે કીધ કામ
એહ-નેં રજે દુલો કાય' ૩૫૩

શુણીકા કાલી-ઘેલી થઇ
એક દિવસ-માં વારજ સાત
કરે ચરિત્ર દેખાડે હેત
પરદુખ-લજન વીકમ વીર
સત્યવાદિ શુણ્વતો ઘણો
પરદુખ-લજન-ને કારણે

એક દિવસ છે શુણિકા પાસ
'એક ગોસો જો આપો મુને'
મુજ-જેવી લણાવણકાર
તુજ-માં સઘલી વીઘા મોટ
આગલ અરથ છે એહ-નો ઘણો

અમુલીક મોતી જોઇને રહી
આવે નીત્ય વખાણે વાત ૩૫૪
તન મન ધન સર્વ સમેત
ચુકે નહી મન દ્રઢતા ધીર ૩૫૫
સહોદર પરનારિ-તણો
ખાંધું કાંમ કરે ખારણું ૩૫૬

હેત-પ્રીતે કરે છે હાસ
સ્રી-ચરિત્ર લણાવું તુ-ને ૩૫૭
સરજી નથી ખાધે સંસાર
સ્રી-ચરિત્ર-તાણી છે ખોટ ૩૫૮
હું અધ્યારુ તે વીઘા-તણો' ૩૫૯

કુહા

સેક કહે, 'મુણ, મુંદરી
પુરુષ-ચરિત્ર પુરુણ લણ્યો
પ્રતાપ પુરુષચરિત્ર-નો
સ્રી-ચરિત્ર-નો ચારો કથો
સમુદ્ર-આગલ ખાળડું
તીમ નર-આગલ નારી-ચરિત્ર
સીંહ-આગલ સીયાલ જમ
નર-આગલ નારી-ચરિત્ર
નાંખી દે નારી-ચરિત્ર-ને
પુરુષ-ચરિત્ર ઇહાં પરવરે

પુરુણ કહ્યું પવિત્ર
તો રચુ કરુ સ્રી-ચરિત્ર ૩૬૦
અનમી મોટો આંક
જેહ બચ્યારુ રાક ૩૬૧
તેતર-ઉપર ખાજ
તે આવે કુંણ કાજ ૩૬૨
વેદ-આગલ જમ લેહ
કરી સકે રચુ ખેદ ૩૬૩
આવે અર્થ રચે કાંમ
જાંણું ખાધુ ગાંમ' ૩૬૪

ચોપઇ

'પુરુષ-ચરિત્ર મોટું' કહે રાય
નારીચરિત્ર-નું કહે નારી નામ

'જાલવળે તાહરા મન-માહે'
'ખીજો અરથ શે આવે કામ' ૩૬૫

‘એ વાતે’ લખ્યા કીજીય
તેહ વાત-ની સાખ્યો કરી
સાચવે’ સહુ પોતાના મંચ
આપઆપણી વીધા જે હોય

કોલ સાત પરીયાનો દીજીય’
ઉપર મોહર શબ્દ-ની ધરી ૩૬૬
‘આલ ન દે કો તેહ-મા પંચ
તેહ-માં હસી ન સકે’ કોય ૩૬૭

ગુણીકા કહે, ‘સાલક્ય, માહાગજ કરતાં વાત આવે’ છે લાજ
જે-ની પાસે જીવતી નહીં જોડ
સેઠ કહે, ‘માલક્ય, સુદરી
મંદિર ગુણકા જીજી જાહરે
ચાર મંદિર ને ચારજ નાર
સોલ વરસ સરખી સુલ-રુપ
કોટી-કોટી આલુપણ ધર્યાં
જેહવી ઇંદ્ર-તણી અપછગ
આક્ષાતકાર કો દેવી દામ
સુકી માન પછે’ આવી બાહાર
અહ કાં તમ-ને નાર્યો-તણો
‘જખ મારે’ છે તરુણી જી
લખ્યા લેખ પરઠણ ગઃ પેં
ચારે’ મરિમી છે કામીનિ
ગુણિકા જી જોં એહ-ની નાર
‘અરિત દેખાડું’ અપરમપાર
કલક અઘણુ પુર પ્રમાણ

ખસ કલંક તે-માથે ખોડ’ ૩૬૮
તું જે ડગ-માહે’ કરી’ ૩૬૮અ.
ઝાક-ઝમાલ દીકું તાહરે’
જેહવી પદમની-નો અવતાર ૩૬૯
ભામીનિ કો લલપણ-નો બુપ
સ્તન અમુલ્યક હીરે’ જડ્યા ૩૭૦
મોહની મદ-ભરી મછરા
લભ પામે’ સ્તીપતિ કામ ૩૭૧
‘ધન ધન, સેઠ, તાહરો અવતાર
પણ સીચરીત-નો મહિમા ઘણો’ ૩૭૨
પુરુષ-ચરીત વળાણુ હું’
પાડિ હોડ ગુણીકા ગઇ ઘેર ૩૭૩
જેહવી બુતલ નહીં ભામીનિ
લોલવાણી છે, પડ્યો મન ભાર ૩૭૪
ઉતારુ એહ-નો અહંકાર
ખૂંચી લેયુ વ્યાપારી-વાંઢાણુ’ ૩૭૫

કહા

આચ્યા વેહેપાત્રી નગરના
‘વરતુ વોહોરો તે’ લાવીય
કાઈક યો કન્તુરિકા
‘ગોરો હોય જો આમટો

દેખાટે’ ભડી ભાત્ય
જેહ ગમે તે ભાત્ય ૩૭૬
જે‘હે’કત દ્યો જરામ’
તો પ્રીત્યે’ આવન્યો પાત્ર’ ૩૭૭

ગયા દલાલ શુંણીકા-કને	કરે' વધાઇ વખાંચ	
'કસ્તુરી-જરાસ-નાં	વેચ્ય હવે' તું વાંકાંણુ	૩૭૮
ખરીદાર મર્યો ખરો	મોહ-માખ્યાં લ્યો મુલ	
ખુસ રામઇ ખપ કરો (?)	લ્યો મુકતાફલ અમુલ્ય	૩૭૯
લાગ્ય લલું તુઝ લાંભિની	મર્યો છે' હવે' ભોગ	
અજર હવે' ને કરે'	તો તાહરા ભોગ'	૩૮૦

ચોપઇ

શુંણિકા કહે', 'નહી વેચું અમ્યો	ઘેર જેઠા સહુ રહે'લ્યો તમ્યો	
તેડવા આલું તો આવલ્યો	કુંણુ કહે' છે' ડાહ્યા થલ્યો'	૩૮૧
રીસ કરી તે ભય દલાલ	'અપાવમું ખીખ-નો માલ'	
વીચાર કરે' તે શુંણિકા	'માહરી કુંણુ દલાલી ખાય'	૩૮૨
છાંની આવી સેઠ જ પાસ	કરે' હેત ઘણા-થી હાસ્ય	
'સાત વાંકાંણુ કસ્તુરી કાઠ	સાત જરાસ-તણી છે' ભેડ	૩૮૩
હેત-પ્રીતે' અમે દીજીઇ	માહરા સંમ મૂવે' દીજીઇ'	
તાહરે' વે'પારિ ખડખડ હત્યો	'નારી-સાથે' સોદો કર્યો	૩૮૪
વે'પાર-ની રચું જા'ણો રીલ્ય	પરપુરુષ-સાથે' કરો જે પ્રીત'	
શુંણીકા કહે', 'ર્યા બોલો બોલ	ભારે મુલ અમારાં તોલ	૩૮૫
ખાચુ કે' લાલ સવાયો ખાચુ	ફરીયાદ એ વાતે' નવી જાચું	
લખ્યાં ઘણાં તે વાતે' કરું	પરીક્ષા સઘલી હમ્મડે' ધરું'	૩૮૬
બ્યાપારી કહે ઉપદેશ	'જરાસ-કસ્તુરી-સાટે' સું લેશ'	
હશી નાર બોલી તે જા'ણ્ય	'ગોલા-નાં ભરી આપો વાંકાંણુ	૩૮૭
ચોઢ વાંકાંણુ એ ગોલા ભરો	માહરા મંદિર-માં જઇને' ધરો	
જરાસ-કસ્તુરી આપું અમ્યો	ખુસાલ થૈ તે લ્યોને' તમ્યો'	૩૮૮
'સાંભલ્ય કાંમીની કહું છું કથી	એ ગોલા-માં ગરથજ નથી	
ગોખર-ગોલા-માં નહી માલ	એ વાત-માં પટો નહી ખ્યાલ	૩૮૯
તું જા'ણે' કાંઈ એહ-માં ગરથ	એ વાતે' સરે' નહી તુઝ અરથ	
મુરખ-સાથે' મેલ નહી મલે'	ઘેર જઈ પડે' તું ગલે'	૩૯૦

સમંધ કરું નહીં શામા-સાય ગોલા નવી સોપુ તાહરે હાથ' ૩૬૧

હુલ્લ

વનિતા કહે, 'સુણ, વાહણુવટી	ફરી જોલે' ને કોક	
સહેર-વચે' સુત્રી ચડે	દોખે' બાધા લોક	૩૬૨
ગોલા ૮યુ ગોળગ-તણા	છાણાં-આટે' છેક	
લાખ વન લખી આપીધ	વચ-માં ઈશ્વર એક'	૩૬૩
લખ્યા કનવ્યા લોક-મા	'ફરી જોલે' ને ફાલ	
ચડે' મહેર-મા શુભીધ	જોયે ગચ ને માલ'	૩૬૪
કમ્તુરી-બગસ-ની	પ્રથમ આણી મોટ	
તાગ-પટી ગોલા-નણી	પુગ્ગુ ભગવી પોઠ	૩૬૫
ગોલા નાખ્યા શુભીકા-ધરે	જુલં સહેર સદુ માથ	
લાગી નેયા લાભિની	હુડે' દીધા હાથ	૩૬૬
કામ-કેરું શુભડું	સસરે વંચજ હોય	
ચોગ-કેરી માવડી	મોહુ હાકીને' રાય	૩૬૭
સહેર સકલ વાતો કરે	ટોવે' ટોવા ભેડ	
'વાહી દીધો વેવાનીઈ	માલ તે કોડકોડ'	૩૬૮
રાડ રોઈ સદી નહી	મરે' નહીં એકે' અચ	
'જા'તુ થાઈ જો ગવચે	તો જોહુ જીવ ને' ગચ	૩૬૯
ઉપાય એક એકવો કર	ચરીત્ર ગમાડુ આજ'	
કલક ચકાવુ કામીનિ	લોખાવુ એક-ની લાજ	૪૦૦
પુરુષ-ચરિત્ર એલે કયું	તે જાંજો' માડુ મન	
તિમ વીણા માહડી કલવ	જુવતિ લેણુ જન'	૪૦૧

ચાપ

નીચ-નળી વીઝારી રીત્ય	પછી ગાડિ બમણી પ્રાત્ય	
નય મેંદગ-મા મનના ધરે	નાગરલ નૃત્ય ને ફેર	૪૦૨

ચાર સેકાણી નેક જ તણી
મુતાગને વગ છમ પુતલી
સહીયરપણુનો કીધો મંગ
'તું કહે તારે' જમીઇ અન
ચારે વશ કરી લયલીન
હેત દેખાડી બોલી બોલ
'જે તમ્મે ગમો માહરી મામ
એક પુરુષ જે લાવુ અમ્મે
તો સાચી સહીયર માહરી
'અરે ભુંડી, મેં કિમ થાશે કાજ
તુઝને' તો કિમ ના કહેવાય
તે વાતની પ્રતીજ્ઞા કરી

કીધી પ્રીત્ય અલેખે ઘણી
કીધી વગ તીમ ચામા મુતલી ૪૦૩
મુખ તંન મંન ચારે અંગ
તાહરી માર્થે બંધાણું મન' ૪૦૪
છમ જલને વશ હોઈ મીન
લીધા ચાર જણીના કોલ ૪૦૫
હુ કહુ તે કરો એક કાંમ
તેહને' નત્ય રમાડો તમ્મે ૪૦૬
હુ જનમ-જનમ દાસી તાહરી'
ગુઝર્યે' માહરી તે કિમ લાજ ૪૦૭
કાયક દિવસે કરસ્યુ ઉપાય'
હુબ્બી હમ્મય-મા મુંદરી ૪૦૮

જેઠા છે કાજ એક દીસ
હુમે' તાલી દીધી હાથ
'વાણવટીને' નારી એક
તેહને' હાથ કરી મેં ઘણી
એક દિવસ તે આગલ ધરું
જામીનિ લોગેવીને આવજ્યો
તે ઠેંકાણું તો પામી માન
તેહને' પણ એ રીત્યેં કહ્યું
કર્યાં કાટિયા લખ્ય વખાણ
તેહને' વચન દેધને' ગઈ
તેહને' પણ કીધા પ્રતીજ્ઞા
ખાત કરી લગાડ્યો ખ્યાલ
તેહને' પણ ઉપજાવ્યો નેહ
કરી વાયદો પ્રીતિ પેર

ગુંણીકાઈ નામ્યુ જઈ સીસ
બોલી મુલ વાણી તે-સાથ ૪૦૯
પદમનીથી વડો વીવેક
તે-આગલ મુત કીધી તુમ-તણી ૪૧૦
સફલ જનમ તમારો કરું
મોતી દસનીસેક લાવજ્યો' ૪૧૧
ગઈ જિહા જેઠા છે પરધાન
વખાણ સાલલી મનકું થયુ ૪૧૨
તેહ વેદ વગાડ્યા બાણ
અમીન-તણે પાને' જ મહી ૪૧૩
'કામ તમારું કરો તે જોધ'
'કામીની ગઈ જિહા છે કોટવાલ ૪૧૪
પગથ કીધો તેનો દેહ
ગઈ ગુણિજા પોતાને' ઘે ૪૧૫

બીજે દિવસ થયો બહારે તજણી ડરે ગઈ ત્યાહરે
હેત-પ્રીત-થી વણગી ગણે 'વચન આપણું ક્યારે પયે' ૪૧૬

૮૬૧

કર બેડી કામીનિ કહે	'માન્યુ માહરુ મન	
કાલ્ય તેડીને લાવ-યો	છે એકાદશી-નો દન	૪૧૭
અમારો મેઠ ઉછવ કરે	કાલે વારિ-માંહ	
સુદરી-સાહસુ જુલ નહી	ના'વે મોહલ-ને માંહ	૪૧૮
તેડી લાવો તેહ-ને	જેહ-ને અમન્યુ કોડ	
ગત્ય રમાડુ રંગ-મા	હાર-જીત્ય ની હોડ	૪૧૯
એમ થતુન ચ્યાર-ને	કર્યો થાય એકાત્ય	
કોહો કોટી-ની કહે નહી	લાગી નહી મન-પ્રાત્ય	૪૨૦
ગત્ય પડી છે રીઝ-મા	ઉછવ માડયો આપ	
ગઈ જુલ્હીકા પટે તેડવા	જીહા ગયો છે કાક(પ ?)	૪૨૧

ચોપડ

એ વાત તો તેહ-ને સહેલ	જુજુઆ માનનીયો-ના મહેલ	
એક ધડી-ને અંતર થઈ	પ્રથક પ્રથક તેડીને ગઈ	૪૨૨
દ્રષ્ટે જે જુવતી-ને નેમ	મુગ્ધાગન ગહે મન મોહય	
બામીનિ કહે, 'બલે આગ્યા તમ્યો	હેત પ્રીતે તેડાગ્યા અમ્યો	૪૨૩
ભુખ્યા હો તો બેનન જમે	ગમત્ય એક મોનદા-ની મો	
પછે ગમતે રજે રાત્ય	પોચાડું મદિર પગલાત્ય	૪૨૪
ગમત્ય રમતા હાર અમ્યો	મણગાર નોલે લેલ્યો તમ્યો	
તમ્યો હારો તો કો સવામ	મુલ-ખરીદી કર જીલામ	૪૨૫
નાખી ભુ-ડી મોહ-ની તરત	બોલ બોલીને કીધિ મજા	
હાથ અગર લખાવ્યા પત્ર	ચ્યા પુત્ર ચ્યાર ગમા નન	૪૨૬
માંડી ગમત્ય પાગા ચોપાટ	એ-એક વખાળે વાટ	
વોકમનેન્ય-નણા નન દોય	તેહ ને જીતી ન સકે દોય	૪૨૭

જેહ-ને આગીયા-નુ ખલ પુર
તેહ-તણાં ચરીત જ કલે
પોહોર એક બે રમતાં થયા
વસ આબુપણ ખુચી લીધ
નીશા પોહોર રહી જાહરે
'બેટ-મધ્ય ઠેકાણું કાંમ

તે વેલાં એક કૌતુક હોય
શુંણીકા રાજ-પાસે જાય
'કહુ તુમ-ને' એક અંકાર
કરે જે વાંહણ-તણો વ્યાપાર
વ્યાપાર તે શુંણીકા-નો કરે
ખાધા સહેર-નો લીધો દ્રવ્ય
દીવાં તાહરો દાદી જાય
આજ બન્યો તમારો દાયો
નીત્રે ચારે' છે' ધર-માય'
ચતુરાવચન માંચુ છે' ચેંત
એકાદશી-નો ઉછવ થાય
મહિપત્ય બોલ્યા મગી મુખ
'સાંત્ય મધ્ય ઘણેરી ઘોઠ
અપલક્ષણ ઘણુ તુમ ઘેર
પવિત્ર જાત્ય કરો પાખંડ
તાહરે' બોલ્યો સેઠ સુખાણ
અમ ધર અવશુંણ એકે ન હોય
રાજ કહે', 'લખ્યા તે કરો
શીવ-સાનિધે' લખીયો લેખ
'અન્યા દેખું તો દંડ જ દેયુ

હરસીધ જેહ-ને હજુરાહજુર
તે શ્રષ્ટ પ્રદા-ની-માં નવ્ય મલે' ૪૨૮
'હાર્યા' મુખ પોતા-ને' કદા
ખાંધીને' ચોહો મેખાં કીધ ૪૨૯
જેંસાર્યા હોડી-માં તા'હરે'
ઘો કારાગ્રહ તેણે ગાંમ' ૪૩૦

તે તો અન્ય ન જાણું કાય
વીવધ ચેર વધાઈ ખાય ૪૩૧
સાહકાર એક દેખાડુ ચોર
તેહ-ને' ઘેર ચતુરા છે' ચ્યાર ૪૩૨
દ્રવ્ય લોક રડાં-નો હરે'
હુટચા લોક વ્યાપારી સર્વ ૪૩૩
વ્યાપારી જી-સારે' ચ્યારે' ખાય
નવિ માનો તો જોવા જાયો ૪૩૪
ઉઠે' રાજ તતગર થાય
પરવરીયો તે વેલા પંથ ૪૩૫
આવ્યો તિહા નગર-નો રાય
દાવો-સાથ ધરીને' દુખ ૪૩૬
તુમ ડેરા-મા માહરો ચોર
પ્રીછયો સર્વ તમારી ચેર ૪૩૭
મોટા માણસ-ને' શો ડંડ'
'એવડી સી અમ-ઉપર આંણ ૪૩૮
કા માહું બોલો તમો મોહય'
અહંકાર એવડો તે શો ધરો' ૪૩૯
વાર ન લાગી પલક જ એક
વાહાંણ માલ ખુચીને લેયુ' ૪૪૦

કહે એક, 'સંભલ્ય, રે રાય
કાવીતરું ન હોય મુઝ ઘેર
રાજા કહે, 'મુંપું તુઝ રાજ્ય
તે પંથે' પ્રમાણ જ કર્યું
ડેરા ભેયા વ્યાપારી તણા
પર માણસ નહી કે ત્યાંહ
'કરો છો જુઠા પાખંડ
કર ભેડીને' રાજા રહ્યો
હાહાકાર નગર-માં થયો
વાહાણવટીય વીચારું મન

એ સાચો કહ્યો ઉપાય
તાહરી સી કરવી તો પેર' ૪૪૧
કરું દેશ અમારો તાલ્ય' ૪૪૨
સાખ્ય સાહ-ની ધારણ ધયુ' ૪૪૩
ખોલતાં નવી રાખી મણા
કન્વે પડયો વીચાર મન-માંહ ૪૪૩
શેા તમારો ઘટે' છ' ડંડ' ૪૪૪
અતીઉતર તેહ-નો નવિ થયો ૪૪૪
રાજા હારી ઉભો રહ્યો
'આ નગરી-નો એ રાજા'ન ૪૪૫

હુહા

અમ્યો દંડ શો દીજીય
દીવો કરો એક દેવ-ને'

મતનુ લગીયુ ઠાડીયુ
પેઠા એકલો પુરપતિ
સડું નગર જુગતે' જુઈ
દીવા-થી છુટો દેશપતિ
વીર હકાર્યો આગીયો
મુંકયો અંતરિખ તીહાં જઈ

પર-મુલકી પર-ગાંમ
સાચ શીવ-ને' ઠાંમ' ૪૪૬

દીધો દીપક વાહ
દીધો સીવ-પરસાદ ૪૪૭
નગર એહ-ના લોકે'
મમીયો મમલો શોક ૪૪૮
ખાંધી દીધો રાય
અણુવ-ખાડી-માહે' ૪૪૯

ધાપધ

ડેરા-માં પેઠા ઠાહરા
'એ અપદર્પ દીધુ કાજ
હાવુ ટેવડ મીવ-નુ હોય
અચીજ પામ્યા સર્વે લોક
'આચા મારા-ને જુઠા કપો
પાવે' પાટિ (?) કેળ ના

વીજાપ એહવા લોકે કર્યા
દીહાં ગયા મરીપન માદાગન' ૪૫૦
મુનુસ નાંમ ન દીધુ કાય
દરૂંક ચડાવુ એહ-ને' કોક ૪૫૦મ.
તેલે કાપ મીવજ-નો થયો'
દરપાંત કર તીમ નઈ દાદાગ ૪૫૧

‘કેણે’ માર્યા, કેણે’ હર્યા’
 ‘આપણુ દેળતાં પેંઠા રાય
 ‘સાહા સતવાદી’ ચાલ્યું નામ
 પેલા ચ્યાર રાખ્યા આંચ-માં
 બોલ્યો એ જ્યોધા મહાધીર
 તમારાં કંત લોગવસ્યો તર્યો
 ચ્યાર દિવસે’ ચતુરદસી-નો જોગ
 રાખ્યા એમ અગોચર ઠાંમ

પુત્રી જે નગરસેઠ જ તણી
 પ્રાકંભ એહ-નાં અપરમપાર

વીલાપ એહવા લોકે કર્યા
 તે અલોપ તતખીલુ-માં થાય’ ૪૫૨
 લાગે ખાગ જાધું તેહ-ને’ ગાંમ
 મુંખ્યો રાય તેહ-ને’ પાંચમા ૪૫૩
 ‘તમ-ને’ બોલસ્યું અરણવ-નીર
 ઉટે’ દ્રહ બે.લીન્નું અમ્યો ૪૫૪
 આપીસ્યું ભવાંની-ભોગ’
 કાંચ ન જાંણે એહ-નું નાંમ ૪૫૫

જેહ-માં ચાતુરી છે’ અતીધણી
 કરવો તેહ તણો વીચ્યાર ૪૫૬

દુહા

એક દિવસ તે વાંહાંણવટી
 ‘જાયુ જોકરણે’ જાતરા
 કરી કાંમીની કારમી
 આણુપણ અતી સોભતાં
 વસે’ જુહાં વીવહારીયો
 તેહ-તણે’ મંદિર ગયા
 ‘જગત જાય છે’ જાતરા
 મન અમારું તે થયુ
 જીવતી ઘેંર જોગનપણે’
 સાથે’ તેડી નવી સહુ
 રતન એક ઘડા જેવડું
 માટે’ તમ ઘેંર આપીયું
 નગરસેઠ કહે’, ‘સાહ, સુંણ
 માનની મુંકો મુજ ઘરે’

આપ વીચ્યારે’ મંન
 તીહાં થાચે’ દશ દંન’ ૪૫૭
 પુરુષ-તણે પ્રમાણ
 સીહ-લંકી મુખાંણ ૪૫૮
 કન્યા-કરે જાપ
 વાહાંણ-વેપારી આપ ૪૫૯
 પુરણ ધરીને’ પ્રીત્ય
 રુડું કરવા રીત્ય ૪૬૦
 અમ્યો પારકે’ દેશ
 લાગ ન દેણુ લેશ ૪૬૧
 જ્યાંહાં ત્યાંહાં નવી સુંપાય
 ઘોને’ આજ્ઞાય’ ૪૬૨
 ભલે’ આવ્યા આ ઠામ
 કરો તમારા કાંમ’ ૪૬૩

મુંડી ગામા મેઠ-ધરે	ગયા જાતરા-કાજ	
તીહાં કૌતુક ન્યું નીપનુ	સાથ સહનુ 'સાજ	૪૬૪
કન્યા વન્ન જ તેરની	રામા ઉપનીધાંત	
સુધ્યાં સેઠાંણી તેહ-ને	દેધ ઝાઝા માન	૪૬૫
અધીક હેતે રાંમા રહી	કુંચરીના મંદિગ-માહ	
એટલે રમવા-કારણે	શુંણીકા આવી ત્યાહ	૪૬૬
દીડી રંભા અચડી	જેહવી વાડીની વેલ	
હાથ-વીનોદ હેતે રમે	કરે રંગ-ની રેલ	૪૬૭
શુંણીકા ગવ મુકી વ્હી	જોઇ અતી ઝડા અંગ	
મન મેલાવ્યુ માનની	રામા-સાથે રંગ	૪૬૮

આપડ

કોટી પ્રકારે કીધી પ્રીત્ય	રાજમાગ-ની જેહવી રીત્ય	
એકએકનીના તે મરે	'સહીયગ, સહીયર' મોઢે કરે	૪૬૯
અધીક હેત દેખાવ્યા દાઠ	દીવસ એમ વીતા છે આઠ	
શુંણીકા આવી લાગી પામ્ય	'માગુ' એક જરૂરી જામ્ય	૪૭૦
માચી પ્રીત્ય હોય મુઝ-પેર	તો ભોજન-કાન્ય આવો મુઝ ઘેર	
કેહે મેઠાણી નમસ નાગ	'રેહે નહી એ વાતે વેવાર	૪૭૧
અધીક જન ગુણકામાં અટે	કલંક માદરે માથે અઢે	
તમ લોકનો નહી વિશ્વાસ	પ્રીત કરાવી નાખે પાસ	૪૭૨
જાયે વાહાણુવટીનુ તોલ	જાયે માહાગ બાપનો બોલ	
માટે મન વીચારો તમે	એ કામ કંમ કરીએ અમે	૪૭૨
શુંણીકા તો દઠ લેકને ની	ફરી ફરીને તે જક કહી	
જુવતી બોલી બેટી દાય	'વનંતા મધ્યગ સાબડ વાન	૪૭૩
આ આદ-ગુત્રી જમાની કરે	તો અથ તાહરો કાઠ યરે	
જેહવી 'જા દી' આપ-મા	તેદવી શુપે મંદીગ-માં	૪૭૩
પડે સમઝ્યા ઇં તે પે	તો દુ આપુ તાહરે ઘેર	
આદ-બેટી કહે 'જાભત્ય બેન	ઝાઝા મ્યાં કરે છે ઘન	૪૭૪

કદાચિત્તે જો રાખે તને	તો તારો વર વસ્ત્રે મને
તાહરે કાંમે જસ્યું અમ્યો	જો એક રાતી-માં મરસ્યો તમ્યો' ૪૭૪અ
મોકલી માનની કળે ધણે	એક રાત્રી ઘેર શું છીકા-તણે
જીમ ઘેર આવ્યા હોઈ દેવ	કરી સર્વથા એકલી સેવ ૪૭૫

હુહા

એટલે ઘેર શું છીકા-તણે	આવ્યો જોશી જુહાર
લાવ્યો ભેટ લાવે કરી	એક અમુલક હાર ૪૭૬

ચોપક

અબ્ર-માં હોઈ ઇંદુ જીમ	તેણે તરુણી દીઠી તીમ
તેણે પુછી લીધા પાર	હલખી વાહલુવટી-ની નાર ૪૭૭
'તાહરે' માહરે સાચી મીત્ર	હોય તો કાંઈ રમાલ્ય ચરીત્ર
વલી આપુ લાખેણી લાંઠાંણુ	જનમજન્મ-નો થાઉં વેચાંણુ' ૪૭૮
સંતોસી ખેંસાર્યો ખાર	ગઈ એકલી ઘર-માં નાર
હાર દેખાવ્યો હેતે કરી	જોતા આંખ્ય સહુ-ની ઠરી ૪૭૯
સેઠાંણી કહે 'રુડો હાર	મુલ કરાવો ભારોભાર'
તારે' શું છીકાઈ નામ્યુ શીશ	'વાત કરતે નવિ કરસ્યો રીસ ૪૮૦
કરો પ્રતીશા જોહ-ની તમ્યો	મુલ હાર-નુ કહિઈ અમ્યો
વલસ્યે' વનીતા એક જ વાર	તેહ પેરે' કરી લ્યો હાર' ૪૮૧
ભોલવી તે લાગી મન-બ્રાત્ય	તેણો જાર આપે' એકાંત્ય
રહિ શું છીકા આપોપે' દુર	કરાં ખેંદુ-ને' હેતે હજુર ૪૮૨
'કીહાં-થી હાર લાવ્યા છે કંમ	સાચું કહો-ને' માહરા સંમ'
'તસ્કર-વીઠા રાત્રે' રચું (કરું?)	દેખુ દ્રવ્ય તેહ-નો હું હરુ ૪૮૩
આપુ છું નિત્ય એહ-ને' હાથ	સંગ કરું છું શું છીકા-સાથ
ચેતવું તેહ-ને' મારું કાંમ	લેઇ સકે' નહીં કો માહરું નામ' ૪૮૪
લીધા પાર તેહ-નો અંકાર	'ચંડાલ જાલ્ય દિસે' છે ચોર
તસ્કર મારે' પાતીક જાય	સુખ સાતા તે સહુ-ને' થાય' ૪૮૫

કેદ-ચક્રી નિદ્રાવશ કીધ
ચેતાડી માર્યો તે ધીર
માત્રીજીથી અયોધ્ય થયો
વનીતાવેષ તત્તને વયો
કામ કયું તે પોતે કહ્યું
એ આગીયાનાણુ જે કામ

પ્રાતુકાલે ગુર્જાકા જુઈ
એક વાન ન મુઝી પેઠ
'વીધગીત ધર્મ આપણે' વાન
જાગ એક જુવતી લેઈ ગયો
તે નારીઈ હાથ જ ધન્યા
એલે' જાતગ પુણ્ય કરી
'નગ-એક એ પુન્ય તાહરું'
ગયો બાપ બેટીને પાસ
સામરનામો આપણ કીજીઈ
એકે' નવી મુઝે' તિહા બોલ
આલપ'પાલ તાતે' નીગ્મીયુ
'જમાપ દીધા-નો મ્યો કામ
ગદગદ-કંઠ થયો તે દીશ
'જીવ-જીહાન માદગ ધગગા
મી પુત્રી માણસ માદગ
અમ્યો અપાધી તાહરા ગક
દીન દિન ગદ માવજ કયા
ત્યુ બાધુ અધુ ન મ

બાધ્યા'તા અન્નવ-મા પાચ
માટયા બે વવા અન્નવ-ની

કર-માહે'થી પાલી લીધ
નાખ્યો ઉઠે' અન્નવ-નીર ૪૮૬
પાછો પુન્ય થૈને' ગયો
એક પોતાના-ને લે' માર્યો ૪૮૭
માલલતા-મા સિંગલ થયુ
મીનામરુપ ધર જે નામ ૪૮૮

કાણુ કામ દેખીને રધ
આવી ને-પુત્રીને ઘેર ૪૮૯
થયો અતીને' મહા ઉતપાત
અન્યાય આપણે' મીઠ થયો' ૪૯૦
વનીતા-બોલ મન-માહે' વમ્યા
આવ્યો સાહ તે પાછો ફરી ૪૯૧
મોક-યો ઘેર માણસ માહરું'
'મુદગ તુઝને' છે' માભાસ ૪૯૨
કવ-વેગ કામીનિ દીગઈ'
ખોજૂ ત-લી આપે તોલ ૪૯૩
પુત્રીનુ કારણ પરખીયુ
ખોગા હો-યે બાધુ ગામ' ૪૯૪
આવી ખોને' મુકયુ નીશ
માલ-ખનનો ને વ્યાપાર ૪૯૫
એ મરે' વેચાણુ તાહરા
પડ્યો નમુદવત માહરો વાક' ૪૯૬
નાના પુરુષને આવી દયા
પગમાગી પડ્યો નાન ૪૯૭

દેવા માટી અ-ધી આય
મુંદી માન ને' ધૂન્યા ધીર ૪૯૮

‘જે કહો તે અમ્યો કીજીયં
 જવાટે પરમેશ્વર-પ્રીત્ય
 લખી આખ્યાં પાંનાં પત્ર
 સાખી શ્રી-સુરજ-ને’ કર્યા
 પટી નીચા આપે’ જાહરે’
 થયું નગર જાધા-માં જાંણ
 વધાવ્યા મોતી જાહરે’
 ‘અમ્યો અજાંણ જુઠા છું આલ
 રાજપાટ એહનું શુંજી ગાંમ
 આવ્યા જીવતા આપોઆપ
 કહે’ સેઠ ‘કાં હુખીયા થાયો
 ખાયો પીયો ને’ ખુખી કરો
 સહુ સહુ-ને’ પોચાડયા ઠાંમ

આખ્યો પાસ નગર-નો રાજ
 ‘ખીમા અપરાધ અમારો કરો
 મેહલાં-માંથી આવ્યા ચ્યાર
 સણગાર ઉતાર્યા તણ્યાં રુપ
 અચિરીજ દીકું અધિકું આજ

‘કુડ કયું’ શે’ કારણે’
 દીયા દેશ-ના અધીપતી
 વીકમસેન-થી વડાં
 અમ-ને’ ઉલખાવો તમ્યો
 ઈંદ્ર અવતાર આપે’ ધર્યો
 કે’ હરિચંદ કે’ જલ હુયો
 ભાવ ભક્ત દિહી ઘણી
 પ્રગટ નામ પોતે’ કયું

જીવત-દાંન અમ-ને’ દીજીયં
 જાંણી અમ-ને’ રંક જ રીત્ય’ ૪૯૯
 ઘરઘર વાદ તરુણી-રયું તત્ર
 અહંકાર સહુ-કો-ના પરદર્યા ૫૦૦
 સીવ-દેહરે’ અંકયા તાહરે’
 ઘેરઘેર વરત્યું કસ્યાંણ ૫૦૧
 કહ્યું વચન તેણે’ તાહરે’
 આ સર્વ વાંદાંણવટી-નાં માલ ૫૦૨
 સેર અંન આપે’ તો કાંમ
 જો પુન્યવંત-તણો પરતાપ’ ૫૦૩
 સહુ સહુ-કો-ને’ મંદીર જાયો
 પ્રજા-પુત્ર-માંહે’ પરવરો’ ૫૦૪
 શુંજી ફેર્યો છે’ જાધે’ ગાંમ
 ધરતો મન-માંહે’ જાહુ લાજ ૫૦૫
 પુત્ર કરીને’ જાંહે’ ધરો’
 થયા પુરુષ જે નીરમલ નાર ૫૦૬
 દીકા પુરુષ કો ભારે ભુખ
 જોડ્યો તવ નગર-નો રાજ ૫૦૭

હુહા

જીત્યા નેટ નરેશ
 પરવરીયા પરદેશ ૫૦૮
 કરતા દિયો છે કાંમ
 જે રાજ-તાણું છે નાંમ ૫૦૯
 કે’ અજુન કે’ કરણ
 છે કો અસરણ-સરણ’ ૫૧૦
 મેહલ્યો અતી અહંકાર
 સાંભલતે’ સંસાર ૫૧૧

ચોપાઝ

‘અતીસુદ્ધ ઉજોણી રૂપ
પાસે’ લાડ લે પગલ-નાણાં
વાહાણ-પુત્ર આગ્યો એક મુખી
થયુ સેવક-ને’ જુગતે’ બાંણ
તેણે’ કહ્યું’ બેઠો મુઝ વાત
કન્યા વખાણી તાહરે’ ગામ
એક-નો તાત તો ચલે’ ગયો
પગ્ણ્યા-ઉપર પ્રીત-પ્રમાણ
આગ્યો દેશ તમારે’ તેહ
વીવા તો નાગિ-ને’ હાથ
ભાવ ધરી ભક્તિ-મા ભ-યો
શ્રી-અગ્નિ દેખાડી દીધ
સુદી દેતા તા એક-ને’
આગ્યો આવન્દા બદીયુ થયુ
“પગ્ણાણુ પદમની અગ્નિ
એક-નું મન ન મા-યુ અતી
માહરો માલ ને’ માહર વાહાણ
તે ગુણીકા-ને’ દંડ ૪ દેયુ
એ વાલે માહરું દુખલ જશે’
એક-નું દુખ સુણી આવીયો
શ્રી-અગ્નિ મનાવ્યા માંન
પરદુખ ભંજન-ને’ કાઢે’

ઈન્દ્ર-પુત્ર વીકમ ભડ ભુપ
આવે’ માંણુમ દુખીયાં ઘણાં ૫૧૨
દાવાદલ-થી અધીકો દુખી
પુછયુ તેહ-ને’ પ્રીત-પ્રમાણ ૫૧૩
વીવા વખાણ કરી તે ખ્યાત
નગરમેદ-વે’ સુદ્ધ નામ ૫૧૪
મન-માં હરખ અધુરો ગ્યો
બનઅકસ્તુરી-ભરીયા વાહાણ ૫૧૫
નારી-ઉપર જેહ-ને’ નેહ
તે વેચાણી શુદ્ધિકા-સાથ ૫૧૬
માનની-ને’ દ્રવ્ય આપી મદયો
માલ છેતરી ખુચી લીધ ૫૧૭
સેઠે’ ઉગાયો તેહ-ને’
મુઝ-ને’ દુખ માડીને’ કહ્યું ૫૧૮
તેહ-થી બમલો આપુ ગરથ”
‘તાહરું ધન ન લેયુ રતી ૫૧૯
પગ્ણું સુદર નાર મુજાંણ
માલ છેતરી તેહ-નો લેયુ ૫૨૦
સો પ્રકારે’ શાતા થ-યે’”
પગ્ણાજે’ વાહાણ લાવીયો ૫૨૧
કરી હલવી નિમ પીપલ-પાન
આગ્યા દેશ તાહરે’ ખાતલે’ ૫૨૨

કુદા

‘પાએ લાગ્યો પુરપતિ
ધન ને આ નગર-ને’

‘ધન ધન માહરો દેશ
દીડા નીગમલ નરેશ ૫૨૩

જયજયકાર જશ દુયો	જયકારેં જયકાર
કાને કીરત જેહની	તે આવ્યા આ કાર' ૫૨૪
નગરસેઠ ને નરપતી	પુરપતીનો પરધાન
કન્યાની કંકોતરી	દેધનેં ગાઝાં માંન ૫૨૫
હીરા સમુદ્ર-બેટના	નીલ મણી નવ લાખ
લેટ કરેં તે ભુપ-નેં	સ્વપને નહી જે સાખ્ય ૫૨૬
પાંચ લક્ષ તો પીલાં મણી	સ્વેત મણી લખ સાત
રક્ત મણી શાંમ મણી	વીસ લક્ષ-સુ વાત ૫૨૭
સાથેં જે મામંદ હતો	વેપારીયાનો તંન
તરણી ત્રણ પરણાવીયો	માણી મનાવ્યુ મન ૫૨૮
પ્રથમ પુત્રો પ્રધાનની	રીજે ખીજી રાય
તરણી ત્રીજી શેઠની	ચતુગ ઝડી લાય ૫૨૮ અ
લોક મલ્યા છે લક્ષધા	કરેં અરજ 'મુંજી રાય
શુભિકા-નેં દેં મુલીધ	હંધડું ટાડું થાય' ૫૨૯
આણી તે ઉભી કરી	'મુડો એક-નુ સીસ
ખરવાહન એહ-નેં કરો	મુલી ઘો આ દીસ' ૫૩૦
કર જોડી કહેં કાંમીનિ	'આવ્યા વીકમરાય
મુખ કીધુ છે સરવ-નેં	મુઝ-નેં દુખ કીમ થાય ૫૩૧
મેં ચરીત મોડુ કયું	તો ઇહા આવ્યા ભુપ
નહી તો દરસન કીહા-થકી	રદીયાલુ રાજસ-રુપ ૫૩૨
પ્રસન થયા પ્રયવીપતિ	કરણા તેહ-નેં કીધ
સરવ માલ સમરપીયો	સરપાવ સવાયો દીધ ૫૩૩

ચોપદ

'દુખ દેશ બાધેં-થી ગયુ	દેવ તમારું દરસન થયુ'
વલેં તીહા-થી વીકમ-નરેશ	મન ધરેં પોતા-નેં દેશ ૫૩૪
વોલાવી સદુ પાછા વલ્યા	પ્રીત ધરીનેં પ'થેં પલ્યા
કેડ પશાય લોકેં કહાવીયા	ઉજ્યેણી અધીપતિ આવીયા ૫૩૫

વણીક-પુત્ર-નેં નહી વીધામ
પાછો આપેં માલ માહુગે
ત્રણેં કન્યા આણી જેહ
એ કન્યા આપેં તો લેઈ બચુ
સાત કમ્તુરી સાત બગસ
વણીક એહવુ મન-મા ધરે

‘ગચ્છ રાખર્યેં પોતાની પાસ
તો પાડ માનુ તાહરો પડે
ગમે ઘર-મા રાખેં એહ
તો હું ન્યાહાલ ઘણેગે થાયું પડે
એવુ પોહોચેં મારેં વાસ’
હમ્મદ-ભીતર હમમગ કરેં પડે

હુહા

પુરમા રાજ પગર્યો
‘સધક્ષી મમરીધ તાહરી
વાહણ અઠાવીમ તાહરા’
અમુચ્ય મણી અલખલ્ય ઘણી
સાસબાનો શુભ કર્યો
પુર-મુધી પોચાડીયો
મન સુ-નેં મુખીયો
એઠ ગયો સ્વદેશ-માં

તેડી વણીક નો પુત્ર
ભોગવ તું ઘમ્મુત્ર ૫૩૬
તરુણી મુખી તણુ
મુખી મરવેં શરણુ ૫૪૦
પૂણુ પંચ પશાય
ગણ ચઈનેં ગય ૫૪૧
મુખ્યો પુગ્મતી પાસ
વીવીધ્ય મોભાઈ વાસ ૫૪૨

એહવો જે દાતા હચેં
તે એ આમન એસમેં
વીકમ-મહિમા સાભયેં
દાશે ઉનો ચોથીયો
એમ કહીનેં પુતલી
આદારની કયા પુગ્તુ થઈ
એહ ઇંદુમતિ પુનલી
હવેં પ્રમુમના બોવ-ચેં

જે કરચેં પરકાંમ
દેવ-તણો એ દામ ૫૪૩
આણી મન-માં ભાવ
અપનેં નાવેં તાવ ૫૪૪
આપેં ગઈ આકાશ
કહે કવી માંમલદામ ૫૪૫
દલી કયા મુખીચાવ
આગલ વાત ગ્યાવ. ૫૪૬

ભાભારામની વારતા

કવિ શામળ ભટ્ટ કૃત સિંહાસનખત્રીશીની ૧૯ મી વાર્તા
(કહેનાર પૂતળી પ્રદુમ્ના)

ચાપઠ

મેલું આઘ મીતા સરમતી	આપે વીઘા મહીમા મતિ	
મીમા આરે વેદ જ ભણ્યો	સરસતી-પ્રતાપે શુભ સર્વ ગણો	૧
બાવન અક્ષર વીઘાનુ ખીજ	બારે રાશ રાજસ-શુભ-રીઝ	
અઢાર પુરાણ એક રોમે વસે	તે વીઘા મહાશુભ મસમમે	૨
જેહ-ને શ્રી-સારદા પરસન	દેવ તેત્રીસ કોડના નીત દરસન	
વેદવ્યામ ઇશ્વર નો અવતાર	શ્રી-સરસ્વતી હેડા-નો હાર	૩
કોડ ઘણા દીધી તે કવી	નૌતમ વાત તેણે બાધી નવી	
તે સરસ્વતી-પ્રતાપ	કરુણા કરે તે આપોઆપ	૪

છપય

ખમાને તુડી ભેદ, વેદ આરે વખાણ્યા	
વાથે અઢાર પુગંણ, પ્રીત-થી તે પરમાણ્યા	
અષ્ટપદિ જયદેવ, વગ્ણવી તે વેદ ન વાખ્યો	
પદમાવતી પદમની નાર, પ્રીત-ચક્રી તે પાખ્યો	
જીવતી યજ્ઞ તે જીવતી, તે પ્રાકમ પાખ્યો બહુ	
મંત્રાગ-માં નાર છે મસ્તવતી, સામલભટ્ટ કેહે એવો સહુ	૫

સરસ્વતી-કેરું ધ્યાન, જોવંદ શુંજી નીત નીત ગાઇ.

માહારુદ્રજી ભાગે' માંન, પ્રણમી પરસન થાઇ
અંકચાસી સહસ્ર રૂપીરાય, જોજના જુગતે' જોડે'

તેત્રીસ કોડ જે દેવ, હાથ એ આગલ ઉડે'
ઠંકાર-મંત્ર તે સરસ્વતી, જોહ-થી સૃષ્ટ પેંદા થઇ

ખટ દરસન ખટ શાસન-મા, સાંભલ કવીઇ મોટી કહી ૬
શ્રીકૃષ્ણ-આગલ કર જોડ, નવ ગ્રહ-ને' મીર નાંખે.

ચતુરભુજના ત્યાપે ચરણ, પુરણ મન-વંધીત પામે
પધ્યતજ પુજા કોડ, મંત્ર-જંત્ર મહા મહીમા

હાકી છતે હોડ, સીધ્ય શીવ-પુજન સીમા
જગદંબ અંબ જે ઇશ્વરી, કરે' અષ્ટ નીધ્ય કરુણા

સાંભલ કહે' સેવો સહુ, આદિ-શક્ત અનુપરણા ૭

ચોપઇ

પ્રથમ શ્રી સરસ્વતી પ્રણમું વીકમાજીત-બલ તો વરણવું
સીંહાસનખત્રીસિ અતી સાલલતાં થાય નીરમલ મતી ૮

શુંજીપત્ય રડો દુંદાસો દેવ મરવ-પે'હોંદી તો જોહ-ની સેવ
પ્રથમ જોહ-ની પુજા કરે' બંડાર તેહ-ના ભરપુરે' ભરે' ૯
ખોલક-નો તો જોહ-ને' આહાર સઘલા દેવ-માં એ છે' સાર
જોહ-ને' વાહલું તેલ સેંદુર રક્ત પુષ્ક તે જોહ-નું તુરે' ૧૦

હુહા

શ્રી-મહારાજ નૃપ લોજ ભર આપ વીચ્યારું મંન
પંચામૃત લેઇ પુણ્ય અધિપત એ આમન ૧૧
મદદણા પુરણ કરી જો'સે' તેલું' હંમ
'માં માં' કહે' છે' પુતલી પ્રજ્ઞમળા જોહ-નું નામ ૧૨
'પગ મ ધર, રે પુર-પતી જો'ડે' મુખ નહી યાય
એ આસન છે' ઇંદ્ર-નું' જો'ડો વીકમગય ૧૩

વીક્રમ-સરિખો દાતા થસ્યેં	પુરણ પરમારથ-પ્રીત	
એહવા બેસેં એ આસનેં	રાંમરાજ્ય-ની રીત્ય	૧૪
સંકટ-હરણ તે મુખ-કરણ	તરણ તારણ-સંસાર	
સહોદર પરનારિ-નો	દેવ-રુપ દાતાર	૧૫
તે-વીણ એ આસન-પર	કરેં સપરસ-સંયોગ	
પામેં અદાતા આપદા	કેં દેહેં બ્યાપેં રોગ	૧૬

ચોપઈ

મહીપત્ય મન બાંણો તે કરો	પુન કરો જ કેં પાયજ ધરો	
લોજરાજ કર બેડી રહો	બોલ પુતલી-પ્રત્યેં કહો	૧૭
‘સાંભડ્યુ વીક્રમસેન્ય-નું નાંમ	સ્ત્યાં સ્ત્યાં કર્યાં પરમારથ-કામ	
તે વીસ્તારીનેં કહો મું-નેં	પ્રણમી પાય લાગું છુ તુ-નેં	૧૮
તેહવો થાયુ તો પાયજ ધરુ	નહીતર એહ-ની પુન કરુ	
એમ કહી કર બેડી રહો	બોલ રાજા-નેં પુતલીઈ કહો	૧૯

હહા

પ્રીતેં બોલી પ્રેમદા	સુણ રે લોજ સુભાંણ	
ઇન્તણો સુત અંશપત્ય	પ્રતાપ પુરણ-પ્રમાંણ	૨૦
લપુલાધવી-વીઘા લહેં	પરકાયા-પરવેશ	
અદ્રષ્ટ-વીઘા આચરેં	આણ્ય અખિલ આ દેશ	૨૧
અદુરણી અવની કરી	ધરમ-વાત ધૂડ ધીર	
શાકો ચાટ્યો શાસ્ત્ર-માં	વડહય વીક્રમ વીર	૨૨
અકરમાત ધમ દિલ કયું	રંજીત રુડો રાય	
ચતુર ચાતુરમાસ-માં	ચર્યા જોવા બય	૨૩
અંગરખ્યો ધર્યો અંગ-માં	ઝલમ-ટોપ સુભ સીસ	
મહીપતેં મેહ-માં મન કયું	વીખમ દોહલેં દીમ	૨૪
‘વળુ અઢાગ વાસેં વસેં	પ્રથક-પ્રથક પુર-માંહેં	
એક-એક દિવમ સરવ-ની	ચર્યા જોયુ ત્યાહેં	૨૫

વાસ જોયો તીહાં વીખ-નો	ભુપત્ય આંણી લેદ	
સ્નાન કરેં મકાલ-માં	વાંણિ લણતા વેદ	૨૬
આપેં અરધ અરુણ-નેં	સેવે સાલીગરાંમ	
પરસાદ આરોગેં પોહોર-માં	કર-થી ન કરેં કાંમ	૨૭
વાહેંજોં ઉડી નાહેં નીત્યેં	સીવ-પુજન કરેં તે દિશ	
જપ-માલા નિત્યેં હાથ-માં	ધ્યાન ધરેં અહનિંશ	૨૮
અખોટ અખોખણ અતિઘણ	કેા ભીક્ષાવશ થાય	
શ્રાધ થેવા કેં અમરણેં	કેં લોજન કરવા જાય	૨૯
દુખ ન હેં કાંય દેહ-નેં	કરમ-અનુસારેં ખાય	
સુખસાગર-માં ઝીલતાં	રીઝો દેખી રાય	૩૦
નીત્ય ચચ્યા કરેં નાત્ય-ની	કરેં લોજન-ની વાત	
લખ્યણુ ઝાડું લોભ-નુ	ખરી લાડુધ ખાંત્ય	૩૧
વીખ રડા એ વરણ-મા	વીખ વડેદે વંશ	
ત્રણ લોક-નેં તારવા	અધિકારેં એ અંશ	૩૨
બ્રામણ એ તો ભુપતિ	બ્રાંહ્મણ સીરોમણ-સાર	
બ્રાંમણ-નેં જે કેા પુજર્યેં	તે પામેં ભવ-પાર	૩૩
બ્રમાઈ બ્રામણ કર્યો	બ્રાંમણ પરતખ્ય પીઠ	
દેવ બ્રાંમણ-મા અંતર નહી	દૈવત એહવું હીઠ	૩૪
દેવ સદ્-નો દેવતા	બ્રાંમણ-માં સધલા ધરમ	
સાંમલ કહેં સદ્-થી વડા	તે તો ભારે બ્રમ	૩૫

વણીક-વાસ જોયો વીધેં	આપ અલેખેં અહાર	
લેખણ-માં લેં લોહીનેં	લોગેં ઉપાટેં ભાર	૩૬
હંદ મોટી નેં દુખ નહી	હરી બેઠો રહેં કાંમ	
સાહા નાંમ સદ્ કેા કહેં	જોડેં ઝાઝા દાંમ	૩૭
ઉછું આપવેં આગલો	લેવે અઢકો લાભ	
મુલ કાઠેં માગેં તીહાં	ઉડલ ઘાલેં આપ	૩૮

કાઘા દેવું વાણવેં	લેખું ગણતેં લીન	
મલીનેં વરતેં મોહોટાં જનેં	જિમ વરતેં જલ મીન	૩૯
થોડેં કાંમેં દાંમ ગહુ	રમેં ઘણેરા રોક	
મીથ્યા મો કુટેં ઘણુ	કરેં ફળેતી ફેક	૪૦
ધાસેં નહી કહેં શુંભુ-વીના	તરેં નહી દેં કાંચ તોલ	
કાપીનેં લેં કાલજું	બોલેં મીઠા બોલ	૪૧
વણજ ઘણેરે વાણીયો	વીઘાઇ વડો વીવેક	
વશેં નહી જિહા વાંણીયો	તે બાંણો ઉદવસ છેક	૪૨
પેંરપેંરનાં પારખાં	વીવધવીવધના વ્યાપાર	
સાહવટ ન્યાવટ વાંહાંણવટ	તે સીરોમણસાર	૪૩
એક સાહ-સીરોમણી	બીજો સાહ-મુલતાંન	
વમતી બાધી વાંણીઇ	મહિપત્ય-કેરાં માંન	૪૪
રાંક કહાવેં રીત-માં	કરેં કોટિધા કાંમ	
લેવે દેવેં હહાપણેં	સ્લવેં દોકડા દાંમ	૪૫
ધરમેં કરમેં ધન જોડેં અધીક	એકએક-થી અધીકો એક	
સાંમલભટ કહેં સહુ-થી વડો	વણીક-તણો વીવેક	૪૬
ખરું કુલ ખત્રીયાં-તણું	નીરમલ જેહનું નાંમ	
દીક્ષીપ-કુલ ઉપાવીયું	તે રાણવીલોચન રાંમ	૪૭
ખ્યાત જુઓ ક્ષત્રી-તણી	જનક જવરલો બાંણુ	
સુખદેવ-સરીખો સીસ કરેં	પ્રીછેં સરવ પુરાંણુ	૪૮
કછપતી ભડ ભુપતી	ઝાલાપત ને બાંમ	
અન્ધ અનરગલ આપીયા	એ ક્ષત્રી-કુલના કાંમ	૪૯
ખરું ખડગ ક્ષત્રી-તણુ	કાહાપણ દિલથી દાખ	
ગજસ-થી રુકું નહી	સી વખાંણુ સાખ્ય	૫૦
ચીંતવણ ચાતુરી ચોખવટ	મુલ કાંમેં એ મુત	
ભલેં સરજ્યો એ ભુપતી	રાંણી-જયો રજ્યુત	૫૧
ફંકારા-થી તન તજેં	દિલ-થી વાહલું ફુત	
મંગણ મોજાં દેયણો	રાંણી-જયો રજ્યુત	૫૨

કુલ-માં કૈય કાયર નહી	સુલ સંઝામેં સુ	
લલેં જનમ્યો એ ભુષતિ	સંલિ-જયો રજખુત	૫૩
વાહારેં ચહેં વીત્ર-તણી	ધંધો લે કે ધુત	
નામરદ થઇ નાસેં નહી	સંણી-જયો રજખુત	૫૪
મુગપણુ નેં શાણપત્ય	સરણાંગત-નો મુર	
શ્લીયાસો નેં રાજવી	સંણી-જયો રજખુત	૫૫

મોની નીરખ્યા સહેંર-મા	ધડેં ધણેગ ઘાટ	
તરકર તેહ-સમેા નહી	મન-માંન્યા લેં માટ	૫૬
ન ગણેં પાપ પટંતરો	અનેહ નહી કા-સાથ	
મોના-નુ શ્રુત કરી	હેતેં આપેં હાથ	૫૭
ખાઇ ખમેં છઠાં જેટલુ	તેહ-નુ નહી કાંય તોલ	
આવેં થેં અલખન ઘણી	ઉતમ તેહ અમોલ	૫૮
તરકર જાત્ય મોની-તણી	ચોર્યા-ઉપર અતી પ્રેમ	
ખીજેં ક-ચે અડેં નહી	ચોરી લેં તે હેમ	૫૯
ઘાટ ઘડેં મોની ઘણા	મોના-અપા-ના તેહ	
ઉછું આપવેં આગસો	એહ-માં નહી મંદેદ	૬૦

કંસારા લેયા કુટીયા	ત્રાંબા-કેગ તોલ	
જુના-નાં નવાં કરી	મંન-ગમનાં લેં મોલ	૬૧
કરેં ઉપાવી ઉજલાં	લાલ મવાયો ખાય	
માંલેં બેઠા મંદિરેં	જે ગગજેં લેવા જાય	૬૨

દરજી-નું દેવન જુયો	મોય-દોરો દો હાથ	
ગગ કરેં તે રંગ-માં	અનમુખ આંખા સાથ	૬૩
હરેં વચ્ચ સુદું વિચનાં	અધિક અડંકારી આપ	
મોટમ માંલેં મોદ-તણી	જે લેં લાખીલો બાપ	૬૪
પાંખોટાં ટાલેં પ્રીત-ગી	બોલેં નાક-માં નેદ	
જાણનેં દલ ન ગણેં	તોલ ચોના-ગી તેદ	૬૫

ધર જોયાં ઘાંઠાનંતણાં	જોખ જાંણીતિ જાત્ય	
અદ્દી એક જ પાસલી	નખરાં કરતી નાત્ય	૬૬
અણુખોડ્યો અદ-ક્ષણ નવી રહેં	કરેં તરણાનું મેર	
અણુદીકું અણુસાંભડ્યું	સેંહેંજેં નાંખેં સેર	૬૭
મન-થી મેંનત નવિ કરેં	કરેં પરાંણું પ્રીત	
વાત ન પરકેં પેટ-માં	તે નાધરાતની રીત	૬૮
કેડીલ જોયા કારિમા	હણું હરાંમીખાર	
દાહાડેં દાતા થઇ રહેં	ચીત-થી ગત્યેં ચાર	૬૯
દેખી દાંમ સકેં નહી	મુકેં નહી મન માંમ,	
વેદ વીઘાંણુ ચુકેં નહી	કેડીલ-કુલ એહ કાંમ	૭૦
કેયક-નું દેંહેંવટ કરેં	કેયક-નેં કરેં નીહાલ	
ધડી એક-માહેં ધહેંલા થર્યેં	સાંત્યસાંત્યના ખ્યાલ	૭૧
દીકું રુકું મુકેં નહી	છલ કરી દ્યેં એ છાપ	
સઘસો મહુ લોકો-થકી	એ લખ્યણુ ગુલ આપ	૭૨
નામેં નરમ પડયા-થકી	મુકેં તાહરેં સુર	
ખાંધ્યો તાહરેં ખાપકું	નાઠો તાહરેં તુર	૭૩
વેદ વીઘાંણુ ચુકેં નહી	હારી ન સકેં હોડ	
કહુ કચ્છુત કેલી-તણાં	જન જવરલો જોડ	૭૪
કાયર તો કેલી નહી	કેલી નહી કપુત	
કેલી કુલ-અનુવાલણો	સાચી વાતેં એ સુર	૭૫
લેવેં છુટવેં લખવરા	અકલ ઘણું અંકાર	
તમ્મર-વીઘા તરુવાર તતી	ચૌદમી વીઘા ચાર	૭૬
જોયા ગગસીક ગાંમના	કરેં ખુંખારા ખાંત્ય	
અમલ અરોગેં અતીઘણો	હોડ હડીલી જાત્ય	૭૭
દાવો હુમમનેં મુકેં નહી	આછો ઉપેં અંગ	
સમરધ્ય ઘર-માં સોલતી	તોહેં રાખેં રંગ	૭૮

ઘણા વરણુ વધરડા-તણાં	કરેં કારિમા કૈડ	
જમ વાહલો કરેં જગત-માં	હુસ્યેં છતેં હોડ	૭૬
આહાર થોડો નેં અમલ ઘણો	રીસ-તણો તો રાય	
દાવેં યાદ દોઝી	ઘણો ઘાટ દેં ધાવ	૮૦
પ્રાસન કરેં પસાયતાં	ક્ષત્રવટ-નો ખેત	
મલતા જન-નેં માગતાં	હધડેં નાંણું હેન	૮૧
લાટ ભોયા લલી લાંલ-ના	મગ્ડેં મુંછ મહામુલ્ય	
લાજ વધારેં લોક-ની	ફેગટ વખાણું કુલ્ય	૮૨
આપુ ઉમીકલ કરેં	વીવધ કરેં વખાણુ	
આદર કરેં અમૃત કહત	તજેં દુકારે પ્રાણ	૮૩
ગાળ્યો ન બાઈ ઘાહડેં	લોપેં નહી કૈ લાજ	
રીઝિ સહુ ગળા કહેં	રાજસલા-નો રાજ	૮૪
પરમારથ પરિયા લગેં	લક્ષ-કોટીધા લાજ	
ભુંડું લાટ વડે નહી	તો રાજસલા-નો ગજ	૮૫
લાજ વધારેં લોક-ની	અંતર નહી ઉચાટ	
સામલભટ સાચું કહેં	લલો ભુપત્ય તે ભાટ	૮૬
અતુરાઈ ભેઈ આરણુ-તણી	ગોલેં ધરડક ગોલ	
માન ન દેં કૈ મહીપતિ	તરત ઉતારેં તોલ	૮૭
વચન જ ફલે જેહ-નું	વીધાવંત વીવેક	
ચોહો ખુટે ચાગણુ વડા	અકલવંત એહ એક	૮૮
અમલ આદોગેં અતીઘણો	ગોલેં મીઠા ગોલ	
કમરેં કટાગ વાકડા	તે ઘડવી તાહરુ તોલ	૮૯

ચોપઈ

નામ લેતા નવી આવેં પાર	એહવી ભેઈ વન્જ અદાર	
નાંણુવટી નેસવી અવીસાર	તે તો મુખે કરેં વ્યાપાર	૯૦
કડીયા મુતાર કામેં બય છે	તે કસરેં રોટલા ખાય છે	
કુંભાર કાઢિયા કરેં કલોલ	તેહ-નેં છે અધકેરી રોલ	૯૧

થોડું કાંમ નેં અધિકું ખાય	જોતા જોતા રાજા જાય	
કપી-લોક તો ખેતી કરેં	ધરણીપત્ય હાથમાં ધરેં	૯૨
જુગત્ય-થી જોયા સદુ લોક	કાયા દુખ વેઠેં તે ફોક	
ખીજા લોક તો મુખેં રહેં	દુખ ન પામેં કો-ની દેહેં	૯૩
કણ્ણીલોક-નેં કદ જ ઘણું	ચું દુખ જોયું આજ તે-તણું	
પલવાડ-પુઠેં ઠેંકાણું કાંમ	જોલો કણ્ણી એક ભાલોરાંમ	૯૪
ઘણાં દોર ઘણું ઘરસુત્ર	પોઢા પાંચ પ્રતાપીક પુત્ર	
હલ-નાંગલ ખેતી-ના કાં	ઢાંઢા અતલીખલ ઘર-માં આઠ	૯૫ -
હલખલ કરેં ગાડાં જોતરેં	ધરણીપત્ય રુદ્યાં-માં ધરેં	
ઘડી પાંચ સ્થળી જાહેરેં	તે ઉઠેં સુતાં તાહેરેં	૯૬
ગોખર કાઢાઢવા દોરાં છોડીયાં	પલાસ-તણાં પાંગરણુ ઉઢીયાં	
કધાંન સવેં ઘર-માં ખાય	મહેંનત-મજુરી કરવા જાય	૯૭
ખલેં હોલ કરીનેં ધાય	રહો નીરખવા રીઝી રાય	
ભુમી ખોદવા હલ જોતયું	વરખ-તલેં મેહલાંણુ જ કયું	૯૮
વારાફરતી આવેં જાય	પલક એક ટકેં નહી પાય	
વાઢેં ઝાંખરાં કાંટા ઘણા	કરેં નહી રક્ષણુ કાયા-તણાં	૯૯
કાંટા મુઠ(ડી)નેં વાડયો કરેં	જીવ-જંત-થકી નવી ડરેં	
થુહર-ખરસાંણી ઉપર નેહ	દુધ તેહ-ના લપટાઈ દેહ ૧૦૦	
વાઢેં ખાવલ નેં ખોરડી	કોટેં દેહ થાઈ દોરડી	
મેહ વરસંતે મુજેં હાડ	મુખેં કરેં વાઢેં-થી વાડિ ૧૦૧	
પાહાંણુ હોય તો પાણિ-થી ખીહિં	કણ્ણી-ને મેહલીખ તી કીહિં	
ખડધન આહાર ખેતર-મા ખાય	એટલી વાર ટકાવેં પાય ૧૦૨	-
તરણું-તરણું વીણું ચાર	ભારે અતોલ માથેં દ્યેં ભાર	
પાંચ ઘડી નીશા-નિ ચેર	ઘણા હેત-થી આવ્યા ઘેંર ૧૦૩	
રાશ પરાણુ જોતર જુધ	સાચી મધ્યરાતેં તે મુધ	
તીહાં વૈભવ-નો નહી પાર	ઉઠેં ડાંસ તે તેણી ઠાર ૧૦૪	

ગત-સમે' તો રણ-મા મુઠ	ઉઘ અધીકેરી તે નવી ખુઠ
માકણ ચાચણ કરડે' ઘણા	તેહ-ના દુખ-મા નહી કાઠ મણા ૧૦૫
ખાણુ થોડું' ગ્લવું ઘણું	દુખ નિરખ્યુ તે કણ્ણી-તાણું
એક દિવસે' એકાતે' કામ	રીઝે' ગયે' બોલાવ્યા ગંમ ૧૦૬
'મોહોટા કાં' છુદુખીયા યાચો તમ્યો	તે સગ્વે' દીકું છે' અમ્યો
પ્રીતે' થી તે દુખ પરીકરો	ઉડા હાથ કાંઈ ઇછા કરો ૧૦૭
આપ મન-માહે' આવે' અરથ	ઘણો માગો મુઝ-પાને ગચ્છ
દુખ વેઠવું ન પડે' દેહ	એહવી વન્ત માગો છ તેહ ૧૦૮
તમ દુખે' દુખીયો થાયું છ	નીતનીત દુખ ભેદ જાયુ છું
આપ વીચારી કરોને' આમ	પ્રીત ઘરી માગો મુઝ-પામ ૧૦૯
જેહ માગો તે આપુ અમ્યો	મુખે' ઘેર ભે' મી ગ્હો તમ્યો
ચાલ બોલ ગ્હે' મા વમ્યો	હેતે' ભાભોરામ જ હસ્યો ૧૧૦

કહા

'કહે' ભાં તું કુણ છે'	આમ્યો આપવા આજ
દુખીયો કહેતા મુઝ-ને	આવ્ય ગ્હે' મા લાજ ૧૧૧
મમરથ કોય મર-યો નથી	નૃષ્ટ બ્રમાની માહે
કણ્ણી-ને' આપી નકે	કોણુ પુગ્ય છે' કાહે' ૧૧૨
મનની વાત માહાગ તણી	કોહો તો કહુ એક કામ
મમ ખાઈ માયું ઠહે	મથમ તાહજ નામ ૧૧૩
ગય પ્રધાન-ને પાટવી	પટલ તલાટી થાય
ગમાતરુ ગરામીયો	તે માહકુ આપ્યું ખાય ૧૧૪
દેનોન દેનાજ અતીઘણા	ઘણા ધધા-મા ધાય
ભાટ-ચારણ તો અતીભલા	તે માહકુ' આપ્યું ખાય ૧૧૫
ગન્ય થયા' તા રામ-ના	કગ નોહોતો કો દિશ
કગ તે દાદારે' આપતા	કણ્ણી દીલ અહ-નીમ ૧૧૬
જાડ લવાઈ ને' ગ્રામણા	વસવાઈયા જુન નેડ
આમ કરે તે અમ-તારી	કણ્ણી-કેટ' કોડ ૧૧૭

તમે કોણ છો તે કહો
સીવ-આજા સાચું કહો

‘શેવક હું હરસીધ્ય-નો
પાલક સદૃષ્ટ પરજન-તણો
માંગણ મોજાં દેયણો
અરી-ગંજણ રંજણ-સજણ
નીરખ્યુ નગર નેહું કરી
અરથા જોવા જુગત્ય-અં
દુખ દીડું તુમ દેહ-નું
પરોઠ-થી પોહોર ગત્ય-અં
માલ થોડો મેંનત ઘણી
તે પરખી પરસન થયો
રખે ઉણમ રાખતા
કોઠ પોહોચાડું કુલ-નણાં
વરદાન અમારેં એટલું
માટેં માગો મુઝ-કનેં

તો કહું મન-ની વાત
જેહ તમારિ જાત્ય’ ૧૧૮

દેવ-વીમ્ર-નો દાસ
પુરી અવંતી વાસ ૧૧૯

કરણ દુખ-ભંજન કાંમ
નરપતિ વીકમ નાંમ ૧૨૦

વરણ અઢારેં વાસ
પ્રીત્યેં આગ્યો તુમ-પાસ ૧૨૧

કાયા જોઠો કષ્ટ
ધારી જોયું દ્રષ્ટ ૧૨૨

જુગત નહી કેા જાગ
મન-માનેં તે માગ્ય ૧૨૩

લેશ મ ધરશેા લાજ
કહેં અમ-સરીણું કાજ ૧૨૪

દુખ-ભંજણ મુલ દેહ
નસંક ધરીનેં નેહું’ ૧૨૫

આપઘ

કહેં કણ્ણી ‘સાંભડ્યરે અંશ
રીશ ન કરસ્યો કહેંતા કથી
વારુ ખીજ અઢારેં વરણ
મેંહનત થોડેં મુલ જ ધણ
તણ શેં સાં દીવસ મુખ જોય
એહ-માં ઘડી એક જોંઠા-નો માગ
ગત્ય દિવસ તો ફેરી કરું
તેહ-માં એક ઘડી-નું મુખ
મહાકષ્ટેં અંન પેંદા થાય
એક બળદ નેં કણ્ણી સાર

દેવ-રુપ વારુ તુઝ વંશ
માહારા મંન-મા કષ્ટ નથી ૧૨૬

અખીનવા સદુ-નેં આચરણ
સ્યુદુખ નીરખ્યુ તમ્યો અમ-તાણ ૧૨૭

હોતેં વરસ એક પુરું હોય
લેશમાત્ર જડેં નહી લાગ ૧૨૮

એહવાં કાંમ તો નિત્યેં કરુ
દાવાદલ કણ્ણી-નેં દુખ ૧૨૯

વરણ અઢારેં સદુ વેચી ખાય
ઉપાડેં પ્રથવી-નો ભાર ૧૩૦

એક ખત્રી નેં બીજે તુરી
બીજે બલીયો કુંભ કવુળી-પખે
બ્રામણ ગાય નેં તુલમી જેહ
એક સન્યાસિ બીજાં ભોગણા
અગથીયો ભાગમે પીપલ-પાન
ગંગા-નરમદા મહિમા ધણે
એક વણીક નવીસદો નામ
વંશ ખત્રી આચારી જેહ
એક ગુણીકા બીજા માલણી
એક મુગ્ધ નેં બીજે ચંદ્ર
એક ધરની નેં બીજે મેહ
એક નરમદા બીજા ગંગ
એક અન નેં બીજું નીગ
મણી-માણિક નવિ આવેં કાજ
અગની-નીર-વીના નવી ગહેં વાય
જવ તલ નેં અક્ષત અતિ
પ્રથવી-માથી એ પેઠા થાય
એ મુગ્ધ જગત નેં કાણે
એક મુગ્ધ નેં બીજે ચોગ
એક દયાવંત બીજે દાનાર

ધન્ય-કેરુ એહ-મા નુગ
દોસ્તી સહીયર વાઢાવા ધણા
ગુભ મોચી બીજે મુનાર
નાપીક-ન ને નખમ કરે
ધીબી કે આવેં અપાગ
દેશાર્થ તલાટી કરે બદ્દ જોર

દેશ જાવા કીધા હરી
અતોલ ભાગ ઉપાડી ચકે ૧૩૧
તુમડાં અવગ-તણા તે એહ
એક તુમડાં અવગ જ તણા ૧૩૨
એ પીત્રી-કિધારણુ-ના ઠામ
એ પાવક પાપ બાલવા-તણે ૧૩૩
સદુનો સહીયારી વણુ-કામ
એહ વાત મા તે નહીં સદેહ ૧૩૪
મન-રંજણુ દ્રવ્ય નીકાલની
જગત-માહેં અનુયાયો ઇદ્ર ૧૩૫
જગત-અખણુ-કેગી દેહ
જગત-પાવન તેહ-ના અગ ૧૩૬
સકલ લોક-નું એહ શરીર
અગની નેં માથોક (?) મહારાજ ૧૩૭
તે-વીના તે ગહેં કાય
તે-થી પીત્રિ ધાર્ત-પતિ ૧૩૮
એહ-થી ગહે મનુષ્ય ની કાય
જવાડવા નેં એ તે વા-ણે ૧૩૯
જગત-માહેં અંધારુ ઘોર
સકલ પ્રથવી કે સાર ૧૪૦

તેહ-નેં પરમેશ્વર હનુનાદનુગ
એહ ઉવન-મા આડમા ભાગ-ના ૧૪૧
પામે ભાગ કવુળી મા બાર
દેતે ભાગ વીમુખો તે હરે ૧૪૨
ભાગ અદા-મે દયે તે દાર
ચોથા ભાગ-ના એ પત્ર ચોર ૧૪૩

ગરાસીયો ગુણવંતો પેર
 બ્રાંમણ આવી આસીસ જ દે
 ભાટચારણ કરે કવીત
 ખીજ આવે લીખ્યા-કરણે
 એહવાં દે લખધા આવે લોક
 સતવાદિ હાકમ જે વરધ
 કોઠ વરણ અઠારે કદા
 કણ્ણી આસ કરે જે તુ-ને
 કોકીલ ભાગો તાહરે ચાર
 વણીક ભાગો દેવાલું સહેલ
 દેશાઇ ભાગો દાવા કરે
 દેશોત ભાગો મારે વાટ
 વેપારી ભાગો જય વિદેશ
 કણ્ણી ભાગો ખેતી કરે
 ભુડો હાકમ કર બહુ કરે
 રુડો હાકમ લે નહીં નાંમ
 ઇશ્વર-આગલ ઉઠે હાથ
 મહીપત્ય માનો સાચો મરમ
 ત્રણ સત સાઠ દિન લેખે લીયો
 ન મલે એક ઘડી બેઠા-નું મુખ

પ્રથમ વૈશાખ માસ એ સાર
 આદ પરવણી અખયા-ત્રીજ
 ડોઢાં સવાયાં જમણાં લખે
 ગડમથલે ગાઠાં જોતરે
 ઉકરડા ઉસરડે ગોખી-તણા (૧)
 સરીર ઉઘાડે તડકો સહે

ભાગ સોલમો બેઠાં બે ઘેર
 તે પણ એ માગીને લે ૧૪૪
 હરે માંહેથી એ તો વીત
 તેહ-માંથી ભાગી જાયે વારણે ૧૪૫
 માગી ખાય તે પણ ફોક
 પામે ઘેર બેઠાં તે અરધ ૧૪૬
 સહુ-કો કણ્ણી-કેટે થયા
 એહવો એક દેખાડો મુ-ને ૧૪૭
 હાકમ ભાગો વાલે ઢોર
 બ્રાંમણ ભાગો નાંખે ટહેલ ૧૪૮
 ખીજ સહુ લીક્ષા આદરે
 કરે જમાંની ભાગો ભાટ ૧૪૯
 પોતાના પરિયા વખાણે વેશ
 હાથ કો-આગલ નવિ ધરે ૧૫૦
 વાહલાં પોતાનાં આગલ ધરે
 તો વાસે કહે બીજું ગાંમ ૧૫૧
 સાચું બોલું છુ હું તમ-સાથ
 કહું કરતુત કણ્ણી-નાં કરમ ૧૫૨
 મુખ-નો દાહાડો કણ્ણી-ને કીયો
 દારુણ વેઠે દેહે હુખ ૧૫૩

તે દાહડે-થી મેંહેનત અપાર
 કરે મુદુરત ખોલે બહુ ખીજ ૧૫૪
 ઇશ્વર-ઉપર પુણ-પખે
 ખાતર પુણ મેંહેનત કરે ૧૫૫
 મેંનત-માં નવી રાખે મણા
 ભાર અલેખે માંથે વહે ૧૫૬

કાઈ મન નથી ગમે કુડ
 ગોખત કાંઈ નથી ગમે છેક
 અધરી ગમે મન-માં આશ
 લાકડ-તેકડ તાકે ઘણાં
 દેગ-કેદાલા લોડકડ ઘણી
 ખાલુ થોડું ખડખડ છાત્ર
 ગત્ય-દિવસ ને સાંજ-સવાર
 પેહેલી પાડલી ઉઠે ગત્ય
 વણીક-ને ઉપનવે રીઝ
 માથે ગાળે અમાટે મેડ
 પુછ તે પ્રથવી-માં ધરે
 ભુમીયો તો વાવે છે ઘટ્ટી
 ખગ્ગાણી ગાવલ ગોડી
 થોટો વગ્ગે તો વાટજ જુઠ
 અમધાગલુ વગ્ગે નહરે
 આવણુનાત આવે નહરે
 અગ્લક નાગિ ન્યુવતી નતત
 બીના વગ્ગ દેહ ટીપે સુર
 ભગ્ગુ દેહે બીનો ગ્હે
 જાદરવે ભાકે દુખ-તે
 મામા મણચી ખગ્ગી ખદ
 પ્રદખણા ખેતગ્ગી કરે
 ઘડી એક ટકાવે નટી પાય
 રાટે અન આવે જેલે
 સુખ માલા સાતીડા ધગ
 “હિહ” “હિહ” કરે દુકા
 ઘગના સુખ-ગાદસુ નવીજુઠ
 મોહકમ પંખી-ને દે માર

ખોદે કેદાવે ભુમી સુડ
 તે ભુમી સુધ કરે ન નેક ૧૫૭
 આવે જેલે એમ કન્નાં માસ
 હલ-પગ્ગેલી કરે તેહ તણાં ૧૫૮
 સી કહું મેનત તે નર-તણી
 હલ-પગ્ગેલી પ્રીતે પાસ ૧૫૯
 લંપ વાલીને નવી ભેસે ઠા
 ખેટ ભુમી પોડે પગ્ગાત ૧૬૦
 ઘેર આવું ભેજું તે બીજ
 ધુજે ગાત્ર, ઉઘાડી દેહ ૧૬૧
 ખેત-પાણલ વાડયો કરે
 અગ્વ અનાજ નીપાવણુ-ભણી ૧૬૨
 નહી ખાંત કાયા-મન અઠી
 ઝાઝો વરમે બી-બીયાત ખુજ ૧૬૩
 અન તો પાકે છે તાહરે
 નીદવા ભઈ નાર્યો તાહરે ૧૬૪
 વેકે મીઠ-માથે વગ્ગાત
 એહવે વગ્ગે ઘગ આવી સુર ૧૬૫
 એ દુખ કો ને નવી કહે
 ઘડી એક નવી ગ્હેવું ઘે ૧૬૬
 લાણપાલો વેલું મદ
 આઠ પોહોતો તો પુઠે કરે ૧૬૭
 કપ્પ વેકે છે પોતા-ની કાય
 આગોઘ આ-યા તેલે ૧૬૮
 ગોદલુ ગુવે ને ગોલા કરે
 છાનો ન ગ્હે લેશ લગા ૧૬૯
 મીયાલા-મા વગડે સુર
 પંખી નવી આવે એણે ઠા ૧૭૦

કાચુકોરું ખેતર-માં ખાય
કારતગ-માં કરે કલોલ
કરે આંણ ઘાહડ-થી ઘણી
ખાતાં માલ દેખે જેહ-ને
જાણે મરવ માહરું છુટાય
જ્યોત્યો એહ વીધાતા-વાંક
એ હુખ ખીલ કો-ને હોય
માગસીર માસ ભરાયે મંન
કુડો ભુડો હુખ કલનાર
નીચ માંણસ નીચ દ્રષ્ટે જુધ
સારો હોય તો સાચું કલે
કાહાડી કરજ ઘર-માથી ખાય
કોલેઈ જાય ખેતર-માથી આપ
પોસમાસ-ઉપર બહુ પ્રીત
કઠોલ વીણવાને તે પણ જાય
લણવા લાલવાને હાલરાં
ખરજ્ય ખજુલી ખાત્યે ખાય
હલો હરકતી મલે ઘણા
માહામાસ-ના પામ્યા લાગ
અરધ લાગ હાકમ તે હરે

પરથમ ખી-વાલો લેઈ જાય
પછે બ્રામણ આવે માગવા-કાજ
ખડ જગન કરીને લે
નાપીક આવે તે નાંગી સીસ
સર્ધ સુતાર મોચી-ના ઠાક
લવાઈયા કે આવે ભાડ

સંધ્યું તો ઘર-માં લેઈ જાય
હાકમ પ્રીતે જેસે પોલ ૧૭૧
થઈ જેસે ખેતર-નો ધણી
જઈ હેડે ઘાલે તેહ-ને ૧૭૨
કો-ને નવી પેંથવા દે માહે
વાવનાર બિચારો રાંક ૧૭૩
અરે રાય તું દ્રષ્ટે જોય
ભાગ્ય સારું તો પાકે અંન ૧૭૪
કલે બાવીસ હોય જો બાર
તો તેહ-ને નાંમે ખેડુ મધ ૧૭૫
નહીતર જાઈ ખલવાડે ખલે
ખેતર-સાહમું નવી જોવાય ૧૭૬
તો ખેડું-ના પુણ્ય પાપ
કરે મજુરી કુલ-ની રીત ૧૭૭
આખો દિન તે ધંધે ધાય
સોહવા ઉપણવા આલરા ૧૭૮
કરમ-અનુસારે અંન જ થાય
ધુજે હાડ તે ખેડુ-તણા ૧૭૯
કરે કણ દગલા જે ભાગ
અરધ-મા આવી લોક જ ઠરે ૧૮૦

તાર-કેડે સહુ પેંદા થાય
તે તો આણું અધીકા વાજ ૧૮૧
અધીકી તે આસીસ જ દે
દેખાડે આરસી તેણું દિથ ૧૮૨
“લલો લલો” કહેતા આવે ભાટ
ચાલા ચેટક કરે જે માડ ૧૮૩

ઢાઢિ આગળ આવેં છેં ન્યાહ
 લે દેા ભીખ-ની ઈછા કરેં
 જણ લાગીયા બલદ નેં ખીજ
 હુટી લેતા-મા જે ગહેં જેં
 તગાવી માગણા માટા સાચ
 મેડુ બેઠા સાહામુ જુમં
 ફાગુળમામે હોમ વસંત
 મ્યું કહુ મોડટેં હુ તે તાલું
 બાડ-ખીડ બલવવા ગહેં
 એહવા-મા શત્રુ માતરં
 જણખી-દુખ-તણો નહી પાર
 ખીજો જોટે બલહદ કલો
 રાનજી નવી કરશેા રીમ
 મો ઘર માહાગ કખીલા તણા
 એકંદ સહજ મણ પકવે ધાન
 હાથી ઘોડા લશકર તાહર
 તો અમ ને રથુ આપો તમ્યો
 માહારા હોસ થી મે આપુ રાય
 પર દુખ ભજન તમારું નામ
 અમ-ઉપર જો કરુણા કરો
 ખેતી-માહે ન માગો ખીઠ
 પાછા જેં તમારે બયો
 જણખી હાથ ઉટે જે કથી
 ખડધાન ખાઈ છે તે અતીસ
 આખો દિન જો ભુખ્યો રહે
 ઘર મા હોઈ અધકી અણાથ્ય
 મદિર બયો મહિપતિ તમ્યો
 ભાલે ભાગ્યો એહવો લેદ

કરેં આન-નંબુરો ત્યાહ
 તે આવી ખોલો પાથરેં ૧૮
 તે સદ-કો આણી રીઝ
 તે આવેં કણખી નેં ઘેર ૧૮
 લીધી જોઈય પટલ ને લાય
 તેહ ના છોકગ ભુખે રૂં ૧૮
 તે દાહડેં પણ દુખ અનંત
 દુખ તો કણખી ને સીંઘ ઘણું ૧૮
 તડકા ચેતના માયે સહે
 મલેં ઘોડાગેગ-મા તરું ૧૮
 ધરતી-નો એહ ને સીર ભાર
 કણખી બલદ સમતોલે કહ્યો ૧૮
 કહું પાગ નમાવી શીશ
 ખીજા ઘર કણખી-ના ઘણા ૧૮
 આપે અરધ મહીપતિ ને માન
 જીવેં અન ખાઈ માહરું ૧૮
 સાચી વાત કહું છું અમ્યો
 દસ-બારેક હાથી તેહ-ના યાય ૧૮
 કરો લોક ખીજા-ના કામ
 ભાગ નવીંયો તો ભુખે મરો ૧૮
 તે કો રાય એહવો નવીં દિઠ
 રલેં કણખી તે ભુખે ખાયો ૧૮
 તે ખમાઈ સરબ્યો નથી
 તોહું કોહો ને નવી નામે શીશ ૧૮
 તે કોહો-ને મોહોઢ નવીં કહે
 તોહું કણખી નવીં ઉટે હાથ ૧૮
 નથી માગતા કાઈ અમ્યો
 ખરો રાય ને લાગો ખેદ ૧૮

હુહા

વીચાર કરી વીકમ કહે
મન સંદેહ માહરો ગયો
સહ-મધ્યે સીરામણી
રીસ ન કરો રુદ્યા-વીષે
રાંમ કહે 'સુંણ રાયણ
કરે' રીસ કુઈ પર
અવગુંણ હોઈ અમ-તણો
પ્રતીઉતર તેહ-નો કહું

'સત્ય કહ્યું એ કાંમ
તમ્યો લોલા લાભારાંમ ૧૯૮
મોહોટમ કીધિ મહેર
તો સાચો 'કહું છું સેર' ૧૯૯
આપણુ છું એકાંત્ય
લાગો મન-ની બ્રાંત્ય ૨૦૦
તે કહો આણું દિશ
રાય મ મ કરશો રિસ' ૨૦૧

ચાપક

બોડ્યો નરપતિ તેણું કાંમ
કલ્પળી-ની ઉતપત કીમ હોય
તેહ બતાવો અમ-ને આજ
ઉત્તમ જાત્ય કે' મધ્યમ તમ્યો
ઉત્તમ કુલ-નાં તો નહી કાંમ
કહું છે તમ કુલ-નું કાજ
પ્રાંક્ષણ ક્ષત્રી વૈશ જ વરણ
રુડા કુલ ને' રુડા વંશ
એહ-માં તો ઉતમ વેંહવાર
પાંણીચહણ કન્યા-નાણું
તમ કુલ-માં મોહોટો અન્યાય
તેહ-નું નાંમ તો છે નાતરું
સઘલા શુંણ તમ-માં જોય
રુડા શુંણ-ની તમ-માં મોટ
પરગટ પાપ એ તો પરચંડ
પ્રતીઉતર તેહ-નો ઘો આજ

'સાંભલ લોલા લાભારાંમ
પુરાંણ-માંહે' નવી પ્રીછં કાય ૨૦૨
કહું હું તે કરોને' કાજ
એટલો સંદેહ પુછું છું અમ્યો ૨૦૩
મધ્યમ દીસે' છે' તમ નાંમ
તમ-ને' કહે'તાં આવે' લાજ ૨૦૪
સૌ ઈ જાતી એ તો આચણું
ઉત્તમ જાતી એ તો અંશ ૨૦૫
આપ-આપણુ કુલ-નો આચાર
તે તો વાર એક જ લાણું ૨૦૬
ખીજો કંથ કરે' કન્યાય
તરું નહી એ જુડવું ખરું ૨૦૭
અવગુંણ એહ માહરે' મન હોય
એહવી વાત જોતાં-માં ખોટ ૨૦૮
એ વાત-નો લે' છે' ડંડ
લેશ ન ધરશો તેહ-માં લાજ' ૨૦૯

૬૬

ગમ કહેં 'મુણ ગયણ
સંદેહ ભાગું એહ-નો
ઉતપત્ય કહુ કણખી-તણી
ઉચ-નીચ આગલ કહું
રાશ્યો હોય તે દિલ ધરેં
ભાભો કહેં 'તાકુગે ભાગીયો

પંચ માહુત બહરે નહી
નહી અહ તારા સ્ત્રી
લધુ દિરધ મુદમ નહી
અલખ્ય-ઉપ કેા એક છે
છાઇ તેહ-ને ઉપની
“કર સુદતું કામિની”
આદેં મંત્ર આકાશી
કર નેહી ઉભો બો
પ્રીત-થકી તે પગ ધર્યો
પચકોશી પ્રથવી થઇ
“વગ તુ મુઝ નેં વીચપત્ય”
વીએ પાચ્યો વીજી તે
લંમ કધ્યો તેહ ભામિની
પ્રીતે પુચ પ્રગટાપીયો
“લજ મુઝ ને કહેં ભામીનિ”
અકલ નેતા તુ અધીપતિ
પ્રલે કીધો પલક-મા,
“વર મુઝ-ને” વનિતા કહે
ભસ્મકરી છે એ ભામીનિ
તો તું કહેં તે હું કરું

લલેં પુહું એ બ્રાલ્ય
ને આપણ છું એકાત ૨૧૦
કહુ કુલ-ની સઃ રીત્ય
પરીયા માહી પ્રીત ૨૧૧
મુખ ને નહી મેલ
ભુપત્ય મન-નો લેવ ૨૧૨
નહી અવની આગ
એક પરિશ્રમ પાલ ૨૧૩
નહી આકાર ઉદોત
“અગમગ જયુગતે” નેત્ય ૨૧૪
થઇ કેા યગતિ-સમ્પ
જમ ભમકારે ભુપ ૨૧૫
કીધો પુરસ જ એક
વાઝ જરી વીવેક ૨૧૬
નારાયણ-પર નેક
કાગીપુર તો તેહ ૨૧૭
સીવા જહે માખ્યાત
“તું તો મારી માત” ૨૧૮
મન વીચારી મરમ
એહ-નેં કહેં છે જમ ૨૧૯
તે કહેં “મુઝ નહી કામ
જનુની-કેરે કામ” ૨૨૦
ઉપજાવ્યો અબધુત
નાચું મારું સુત ૨૨૧
જવારો એહ જન
મેલુ તુઝ-ચું મન” ૨૨૨

કન્યાણિયે કરુણા કરી	કયુ' સંજ્ઞન-કાંમ	
સપ્તી-કાંમ તે મુંપીયુ	ત્રીશુંણ ધરાવ્યું નામ	૨૨૩
સીવ-સગતી-ના સંગ-થી	થયું ઇડ તીહાં એક	
બ્રમાડ ભરપુરેં થયુ	જુયો કરી વીવેક	૨૨૪
મરુએ પાલેં મીધારવા	કરવા માંડી સુષ્ટ	
મકલ ખીજ સરગવીયા,	વારુ વીવધ્ય એ વૃષ્ટ	૨૨૫
કહેં બ્રમા "ક્રીમ જીવશે	માનવી-જોનિ જનન"	
કરુણાઇ કણુખી કર્યો	એહ ઉપાસેં અંત	૨૨૬
સુખી-નું ખીજ તે કણુ કર્યા	કણુ-નુ ખીજ તે એક	
કણુખી-નેં કહેં કેલવો	નીશ્ચેં કરીનેં નેહ	૨૨૭
પરમ પાલવા પ્રીત-થી	ક્રીસ્તારેં એ ક્રીધ	
કણુ નાંખ્યા કાઠેં કરી	તેહ ઉપાડી લીધ	૨૨૮
કણુ લીધેં કણુખી ઠર્યો	સઘલેં ભવ-મા નામ	
અન પકવેં તે અતીઘણા	શુંણનીધિ ગામેંગામ	૨૨૯
જગત-નેં જીવાડવા	પોપણુ કરવા પ્રીત	
કણુખી ક્રીસ્તારેં કરી	સજસ રુડી ગિત	૨૩૦
મરજી મૃષ્ટ જે દિન-થકી	તે દિન કણુ-નાં ખીજ	
મૃષ્ટ-કાજેં કણુખી કર્યા	રાંમ ધરીનેં રીઝ	૨૩૧
કણુખી રલેં કષ્ટેં કરી	ભુપત્ય પાંમેં ભાગ	
પાલણુ-પોપણુ પ્રીત-થી	રુડો જોઇ ભાગ	૨૩૨
કણુખી-કેડેં કાટિધા	સાહ સુલતાનેં સાથ	
કર ઉડેં કણુખી-કનેં	હેત ધરીનેં હાથ	૨૩૩
કણુખી મોટો વીશ્વ-મા	દેહ કહાવ્યો દાતાર	
સહુ-મધ્યે સીરોમણી	અપરમપાર અપાર	૨૩૪
કણુખી તો કલપ-વરખ એ	સામદ-માહેં મુર	
લાડ પાલેં સહુ લોક નાં	નારાયણુ-નુ નુર	૨૩૫

પ્રતીપાલણુ પ્રથવી તણો	કગ્વાને મુલ કામ (૧૪)	
કીરતારે કણળી કર્યા	મોળા એ મહાગજ	૨૩૬
વકાર્યો વાયુવત વધે	હકાર ઉપર હામ	
નકાર કહેતા નીચુ નીહાલે	તે જણી કરા કામ	૨૩૭
ભુમડવ નો ભાર ઉપાડે	કણ નો ખી કહેવાયો	
હાથ ઉઠવણુ તે હલપતીયો	તે જનુનીય જાયો	૨૩૮
નરપત છનપત દેશાધિપત	મુખા સવતાના સાથ	
એ સરખે(૧૧) ઉડા એ આગલે	હલપતી આગલ હાથ	૨૩૯
હાથપતીયા ઝગેડપતીયા ઘણો	ભર્યો ભડારે ગચ્છ	
કરે આમ મણી તણી	તે હલપતિ ઉઠાવણુ હથ	૨૪૦
ઉચ નીચ ઉમગઉ અતી	* સામદ સુર મમરથ	
કરે આમ કણળી તણી	હલપતી ઉઠાવણુ હથ	૨૪૧
ભોલો ભાલ્ય ભાલો ઝહેવાય	જાચે પ્રાણી માન	
તેહ ને હાથ ઉઠાવે હલપતિ	જે માગ સોના ઝન	૨૪૨
સુ પેહેલો કણળી કર્યો	મહીપત્ય જેહનું મન	
પ્રજા પાલે પ્રીત થી	અતી કળે પકવે અન	૨૪૩
જણુ મુખી કણળી કર્યો	ચુખ્યો એ અધીકાર	
જગત જીવચે એ થકી	વલતી વરણુ અઢાગ	૨૪૪
આર ઔદ પ્રતીપાલવા	કણુ સગજવા કામ	
મુખ સઘાથે સરજ્યો	કણળી નીરમલનામ	૨૪૫
ભાર અઢાર જે વનમપતિ	ન કર્યા તે કામ (?)	
એહ ની મેલે ઉગસે	કેલવણુ નુ ચુ કામ	૨૪૬
કણુ કેલવ્યાવીણુ થાયે નહી	કણુ વીણુ (?)	
કણળી તે માટે કર્યો	કણુ કેલવણ ને માટે	૨૪૭

ઝહે વીધાવા વીન્ધપત્ય
કણળી હોઈ જીહા લગે

“એહ આપણો અરા
તિહા લગે ચુધી-વશ ૨૪૮

કલુ-વીના ચાલેં નહી
કલુ નીપજાવી નવી સકેં
વીચાર કર્યો એ વીસ્વપત્ય
સૂપ્તી કલુ-કલુખી-થકી
કદાચ જો એ કલુ જશે
તારેં ખાધી સૂપ્ત-ની
ચાલસ્યેં ખીજ વરણ-વીણ
કલુખી-પાખી ચાલેં નહી
સ્વામી સરગ ગયા પછી
તેથી વંશ જ વાધસ્યેં
ઉત્તમ વરણ આદેં કહી
તેથી કાંઈ જસેં નહી
કલુખી જતેં તો કલુ જશેં
કલુખી કુલ જાહરેં ગયુ
હુખ જાહરુ હુનીયાં-તણું
“સૂપ્તી-સુધી વાધસ્યેં
નાતરુ નહી એ નોતરુ
કુલ વાધો કલુખી-તણું

ખાધું વીશ્ય તે અન-થકી
અચ્ચો ઉપજાવી આપીઈ
પોયેં જે પેંદા કરેં
અંતરકરણ રીઝીનેં આપીઈ
મતજગ-માં સાખી જુયો
કેલવનાર તે કલુ-તણો
સહુ-પેંહેલો એ પરગટ્યો
ભાગ આપેં છે સહુ-નેં

જીવેં જન નહી કાય
કલુખી-વીણ નર ન હોય” ૨૪૯
“કલુ-ના કીડા લોક
ખાકી સરવેં ફેક ૨૫૦
કે કલુખી-કુલ જાય
જીવ જીગત કુંણ થાય ૨૫૧
અડક્યું નહી રહેં કાંમ
કરેં નહી કેા કાંમ ૨૫૨
અવર કરેં કોઈ આપ
લેદી ન સકેં પાપ ૨૫૩
“અલવેં ખુટેં અંશ
સૂપ્તી-કેરો વંશ ૨૫૪
તો માંનવ ર્યુ ખાય
તાહરેં સૂપ્તી પ્રલેં યાય” ૨૫૬
અધીપત્ય સોખ્યુ અંસ
કલુ-કલુખી-નો વંશ ૨૫૭
ક્યું જગત-નેં કાજ્ય
તો રીઝેં કરસ્યેં સત્ય” ૨૫૮

વીશ્ય-થકી જે વરધ
અવનીપત્ય-નેં અરધ ૨૫૯
લેં લાખીજો લાગ
ભુમીપત્ય-નેં ભાગ ૨૬૦
તાંહેં જીવ એ ઘુંણ (?)
કલુખી-વીણ તે કુંણ ૨૬૧
સહુ-થી કેડેં જાય
તેણેં ભાલો કહેંવાય ૨૬૨

લા કહે' મહુ તાત ને'
લાલા એ ભુમી-પરે'
નાત્ય-ખાહરો એકે' નહી
નહી ચૌદ ને' ચ્યાર મા
કુલ-હીણો કોઈ નહી
મહીપત્ય-સગખા માન દે
નહી વપુ વરણાગીયો
કાયા કષ્ટ કણખી ઘણો
ખીજ વગણુ જે વીચ-મા
કણખી મેંહનત-થી એ'
ધાયે' ધાત્રુ ધધો કરે'
અધીપતિ-કેરા અંશ-મા
વીંવપતિ-થી જલપતિ
પ્રથવીપત્ય ને' છત્રપત્ય
હાથા સાચું દિલ ધરે'
મૃત કણ-કણખી-તણી
મેંહણું દિધુ તમ્યો મહીપતિ
કુલ વાધે કણખી-તણુ

તન થી પ્રગટયો તન
મહીપતિ વીચ્યારો મન ૨૬
ઉચ-નીચ ન હોય
ભુગ-આદે' એ એય ૨૬
નહી ઠેકાણું હાંમ
કણખી મોટું નામ ૨૬૫
નહી કાયર નહી સુર
પરમારથ નો પુગ ૨૬૬
ર-થું પારકું ખાય
તે ખારે' વાટે' જાય ૨૬૭
ધુલ-થી પકવે' ધાન
મહિપત્ય-કેરા માન ૨૬૮
હલપત્ય તે થી જોડ
તેહ લખપતિ-કેરી કેડ ૨૬૯
જુઠા-નો રયો જોડ,
કણખી-કેડે' કોડ ૨૭૦
એ ઉતગ તેહ નો આજ
તે મકલ મૃષ્ટ-ને' કાજ ૨૭૧

શોખ

રીઝયો રાજા સુણીને' વાત
વલી પ્રશ્ન પુછુ એક આપ
હસી વાત જોલ્યા લડ ભુપ
માહા મહા પાપ કરો છો ઘણા
લીલા તરણુ તે વાદો ઘણા
ભુમી ખણુતે પાપ જ ધરે'
જનાવડે-ને લો છો માગ
લીલા ડાગ કગણુ જોહના

'માયું' સુત્ર માગો સાક્ષાત
નીતનીત તમ-ને' પોઠા પાપ' ૨૭૨
'રુડા' પણ તમ્યે અધના રુપ
કૌતક સાલલો પોતા-તણા ૨૭૩
હલ-નાગલ કરો તે-તણા
કોડ અલગીયા દીડા મરે ૨૭૪
ચગ્યા નથી દેતા કણ ચ્યાર
રોકા મરેડો છો તેહના ૨૭૫

ખાતર-પુન નાંખો જોડ
મુલ ખોદો છો આસ્યો-તણાં
યઈ બેસો છો મોટે' મુલ્ય
થાયો છો પવીતર આપ
સઘલી વાત સાચી કહી જેહ
પાપી-માંહે' વધતેશે વાંક

મારો જીવં તે લક્ષ કરોડાંણુ કોડ
એહવાં પાપ કરો છો ઘણાં ૨૭૬
નહી પાપ કણ્ણી-અમતુલ્ય
તમો તો કરો છો પોઠાં પાપ ૨૭૭
પાપે' લપટાંણી તમ-દેહ
તમ-માં ભુંડા અક્ષર આંક' ૨૭૮

કહા

કહે' ભાલો 'મુણુ ભુપતિ
કણ્ણી પાપ કરે' ઘણુ
જેટલા ભાગ ભોમી-પરે'
તે લે' છે' કણ્ણી-નુ લોહીને'
રતી-ભાર રહેતું નથી
ખડ જગન-માં વે'હચીઈ

વવેકી વીક્રમ વરદ
તેહ-માં તાહરું અરધ ૨૭૯
અમલ કરે' છે' આપ
પલકપલકનુ પાપ ૨૮૦
નિમેષ કર'તે' નુન્ય
તે ગાઠે ગાધીઈ પુન્ય' ૨૮૧

ચાપક

રામ ખોલ રહે'-મા વચ્ચો
'મન-સ'દેહ માહરો ભાગીયો'
'એક તો જાત્યે' ધરડા છો વૃધ
ત્રીજો મન ભાગ્યો સ'દેહ
મોટે' હું આગ્યો આપવા
કાઈક માગો માહરે' પાસ
જે વસ્તુ ન હોઈ તાહરે'
એહવું વચન રાજાઈ કહયુ

રીઝી રાજા હેતે' હસ્યો
મણામ કરી પાએ ભાગીયો ૨૮૨
ખીત્રું રત્યા-માં આપો અરધ
ચોથો નારાયણ-ઉપર નેહ ૨૮૩
સંકટ હું ખ તાહરું કાપવા
સંતોખી બોલાવું વાસ ૨૮૪
તે પાસે' માગો માહરે'
તે તો ભાલે' મન-મા લહૂં ૨૮૫

તેહ બોલ્યો જાણિતો જન
વરસ થયાં પંચાણું મું-ને'
પાંચ પુત્ર પોઠા પરિવાર
જે જોઈઈ અમારે' પે'ર

'મહિપત્ય આપ વીચારો મન
તો હવે' ચુ' જાયું તું-ને' ૨૮૬
ખાવાપીવા કણ-કોઠાર
તે સમરીધ્ય છે' માહરે' ઘે'ર ૨૮૭

દુધ દહી ધીરી ધર ધામ
સઘલી સમરીધ્ય મહિમા મોટ
લીલા-લહેર છે' સુઝ ઘણી
સઘલી સમરધ્ય માહરે' અમુલ્ય

રાજા હઠ લેઇને' રહ્યો
'મે' તો તાહરી જોઈ ચરચાય
પાછો જાય તો જુઠો પડું
માટે' મન ગમે તે માગ્ય
મુમ અતીસે' કાઠે' કહ્યું
એક નાંમ તો ગંમ જ રહું
ધરતી ભાર ઉપાડે' કાંમ
તે લાભે' તો જોડ્યા હાથ

'હુ ઇશ્વર પાસે' માગું છું જેહ
ખાંધી સુષ્ટ ઇશ્વરે' જાહરે'
ઇછા બલ બ્રમાઇ ઘણા
ચ્યાર ખાણુ ચોરાસી-તણી
કરે' પાપ તે નરકે' જાય
કુઇ થેઠ ઘટ-માલા હમ
અહંકાર પદ્મી છે' કેા આપ
આપ-સ્તુતી પરનાંઘા કરે'
ખેડે' ભુમી વરખા-વરસણે'
ઇછુ લાખના જત્ર અનેક
જુઠા પેટ-કારણુ જુવે જોસ
ગાય બ્રામણુ સ્ત્રી બાલક હણે'
પોત્રી-નિવસ-ઉપર નહી પ્રીત
ગોત્ર-ગમન શુરુ-પતની-ગામ

હાલો નહી કેા માહરો ઠામ
નહી માહરે' ઘેર એકે' જોટ ૨૮૮
મીઠ આથા કરું કેા-તણી
ફાગટ જાઝી ન કરવી કુલ્ય' ૨૮૯

ફરી ફરીને' જોલ જ કથો
તેહ વચન માહરું કીમ જાય ૨૯૦
તો દોષી દુમમન-ને' કીમ નહું
જેહ-ની તાહરે' નોહે' જાગ્ય' ૨૯૧
જ્ઞાન ઉદે' લાભા-ને' થયુ
લાભો રાય વીકમે' કહ્યું ૨૯૨
લાભો તે તે માટે' નાંમ
જોડ્યો વીકમરાય-ને' સાથ ૨૯૩

કહું વાત માંડીને' તેહ
તે સરવે' પ્રગટયા તાહરે' ૨૯૪
પાસ કરમ-ખંધન-ને' પડ્યા
પીડા પામે' છે' દેહ ઘણી ૨૯૫
પાછો આવે' અવની-માહે'
પુનરખી કેસ ફરવા તીમ ૨૯૬
પલક પલક જોસે' બહુ પાપ
ગોત્રી મારી પરન્દ્રવ્ય હરે' ૨૯૭
ગલી વાવે' જો કરમણે'
કરે' વેહુ વણ-જાણે' વચેક ૨૯૮
લેતા દાંન જોમે' બદ દોસ
લોભે' દોશ કોયે' નવી ગણે' ૨૯૯
તરે' કુલ આચાર ની રીત
કુટે કોહ કરે' બહુ કાંમ ૩૦૦

માહા માહા પાતિક તેણે કાંમ
આઘ વગણ જ મોહોટા બ્રમ
ગુરુનંદા નંદે પીતા માત
પંચ ગરાસ-વીણુ લોજન કરે
જે જે છતે કુલનાં કાંમ
નીચ લોજન ભાવે-થી ખાય
અધમ-ને ઉપદેશ જ કરે
વાણી વેદ વીઘા નવ લહે
વણીક જાત-ના જુઠા જોલ
ફાકટ ધંધા મેલે મેલ
પરપંચે થાય બહુ પંચ
એકવી વગણ અઠારે કહી
વરણાવરણુ જોઇ ઘણી
અલપ આયુશ-મા અધીક પાપ
મરગ-સમાન ખીજું રુપુ ખુખ
પાપ કરે તે દેહ પરહરે
એક ઘડી ઇહાં ખુખ લોગવે
જીજીવાં નરક સતાવીસ ઘણા
અંશુષ્ટ-પ્રમાણે જીવ જ થાય
નીકલે કાયક કલપે નેટ
વહી પાપ કરતો મરે
ઇમ સતાવીસ નરકે જાય
પીડા પામે દેહે ઘણી
કોટીકોટી જીવ કરડીને ખાય
એ તો પાપી-જન-ના જત
જપ-તપ-સાધન-વૃત આચરે

ધીકે અંગારા દે હીડા-માં હાંમ
તે નવી પાલે મધ્યા-કરમ ૩૦૧
કરે જગ નર નારિ ગરલ-પાત
જોતાં પાપ અધીકેગં કરે ૩૦૨
મોટા પાતિક-ના તે કાંમ
નીચ-પામે જાયવા જાય ૩૦૩
પાપે પેટ પોતા-નુ ભરે
કુડાં-આગલ કથાનક કહે ૩૦૪
અધિક ઉછાં તોલે તોલ
ઘણી ધૂત-મા લેલે તેલ ૩૦૫
ગરીબ-લોક-ચે માગે લંચ
લક્ષણુ જોતા મરવે લહી ૩૦૬
સી કહુ નંદા સરવેન્દ્રણી
મરવું તે વેદ-પુરાણે છાપ ૩૦૭
નરક-સમાન ખીજું નહી દુખ
જમ-સાંનીધ્યે તે સંચરે ૩૦૮
એક કલપ તીહા નરક જોગવે
શા શા કષ્ટ કહુ તે તણાં ૩૦૯
કોટી કલપ તે મારજ ખાય
અવતરે કો પાપીને પેટ ૩૧૦
ખીજા નરક-માહે અવતરે
માયા-ખંધાણે મારજ ખાય ૩૧૧
અનંત વ્યાધી તેહ જ તણી
તીહાં કાય કરે નહી માહાય ૩૧૨
પુનરખી ખીજા જે પુન્યવંત
સદાવૃત પરમારથ કરે ૩૧૩

તે જન ઉતમ લોકેં જ્ય
 પુન્યવંત નવી પામેં દુખ
 જનુની-જહર ગરલ-વાસેં ઘણુ
 ઉદરેં અવતરું નવી પડેં
 છુટેં ખીજ ખંધન ના કરમ
 મુગતી ચ્યાર પ્રકાર જ તણી
 પશ્ચિમ-મ્યુ પ્રીતેં પવે
 ઇશ્વરવત તે ચાઇ આપ
 તે પદવી છુટા હોઇ આય
 માયુ મુગતી-પદ નો ઠામ
 'મનુસા-દેહ-તાણું' જે મુખ
 હાથી-ઘોડા ગચ્છ-ભંડા
 અમરવ આપવા હોઇ જેહ
 સમરંધ્ય સુવ અલખત છે જેહ
 જે ભોજ તે માહરેં ઘેર
 એ સગ્વે ઝાઝલ-ના ની
 મમણા દેઝ મુખ જેટલુ
 છાજ નો તાપ, કુપલ ની વાડ
 છવ નેં જે કો સીવ કરેં
 માહરેં મન તો એહલુ હેય
 ગમ બોલ રાગત લથો
 'મે' લાલો ભોંયા જાણીયો
 દુખ-ભાજન ક્રીધા મેં ઘાટ
 ક્રીમ એહ-ને ઉસકલ થાઉ
 વીમમેં વાત પગણેં પડી
 એકેં વાત ન મુઝેં પેં
 કા ચાના કરે મન-સાચ
 આપનાં છે એક નાથ

પાછા આવેં અવની-માહેં
 છુટાં અવતરેં તીહા તો મુખ ૩૧૪
 જન્મ-મરણ-અવતરણ તે-તણુ
 માયુજ્ય-મુગતી નો મારગ જડેં ૩૧૫
 માણે મોક્ષ-પદવી નો મરમ
 સાયુજ-પદવી મોટી ઘણી ૩૧૬
 સાક્ષાત તેજ-માહેં જઈ લલેં
 છુટેં કરમ-ખંધન-ના પાપ ૩૧૭
 ઇશ્વર-પાસ તીહા ઉડું હાથ
 એહલું કહે તે લાભોરામ ૩૧૮
 એ મારું નવી ભાગેં ભુખ
 ઘર ઘસુત્ર પુત્ર-પત્નિવા ૩૧૯
 તે-આગલ નમાલું દેહ
 એહ વાત-મા નહી સંદેહ ૩૨૦
 અલખત ઘર-મા ઢંગલા ખડું પેર
 ચીઝ નહી કાયા કૈય મગી ૩૨૧
 પાણી નો પપોટો તેટલુ
 મંસા-મુખ તો એ-વત આડ ૩૨૨
 તેટલો છવ તે નવી અવતરે
 ગમેં બોલ કહ્યો તે મોય ૩૨૩
 અચીજ પામી ઠો ગથો
 પુન્યવત દિસેં છે પ્રાણીયો ૩૨૪
 તે લાલો ઉકાડવા આગ્યો વાટ
 મ્યુ મોહ લેઇને મંદિર ભડ' ૩૨૫
 અણબાંધે રથો એક ઘડી
 લાભોરામ કહે 'જાયો ઘેર ૩૨૬
 નથી વચન આપ્યુ મુઝ હાથ
 સગ્વ નેં આપેં છે એ આય ૩૨૭

કાં ચીતા બેંહા છે ધરી
આપણુ સહુ બીખારી-લોક
દુનીયાં-માંહે' છે એક દાતાર
માટે' રખે' આંછો ખરખરો
જે કાચ જાચીક-જન
કે દરિદ્રી-ને' ધન-નોં અરથ
કે આવે' હુસી જોડલા
કે કુધાતુર આવે' કાંમ
કુંચારો કે આવે' બાહાર
કે બ્રાંમણ બીમુક મન ધરો
જે-કે બીખ-ની નાખે' ટહેંલ
જે-કે હોઇ જાત્યે' દુખી
જાચીક-જન આવે' થાપજ્યો
કે દવાલીબંધ(?) વાયક ભાખજ્યો
વસવાયુ-જન લહે' જો લાજ
વણીક-જન કરે' કે આસ
કણુબી-લોક મજુરી કરે'
ચે'શ-છાસ-વેલાઇ મલોં
બે' બલદ દુઝાંયું દેહ
ગાહું ઘે'ર હોઇ જાહરે'
હોલ-નાંગલ હોઇ છતી
યોડે' લોલે' ખાવે' ભાર
જે આપો તો ખુટી જાય
ધંધર-પાસે' માગીર્યું નેટ
તે તમ-થી' અપાઇ કીમ
શાબાશ મોહોટા છે પ્રથવીપતિ

આપનાર મોટો છે હરી
મોટમ-વાત કરવી તે ફાક ૩૨૮
માનવ સહુ-કે માંગણુદાર
પ્રથવીપતિ મંદિર પરવરો ૩૨૯
તેહ-ને' જઇ અપાવો અંન
તેહ-ને' કાઇ અપાવો ગરથ ૩૩૦
તેહ-ને' આપો હાથી-ઘોડલા
તો તેહ-ને' જઇ આપો ગાંમ ૩૩૧
તો તેહ-ને' પરણાવો નાર
અષ્ટ માહાદાંન કેડે-થી કરો ૩૩૨
તેહ-ને' આપો રૂડી વેંહેંલ
ઉતમ આપો તેહ-ને' પાલખી ૩૩૩
તો પસાયતે' ભુમી આપજ્યો
તો તેહ-ને' આકર રાખજ્યો ૩૩૪
તો દેઇ દાંમ કરાવો કાજ
માલવેરો ન લેશે તે-પાસ ૩૩૫
સીદ આશા તમારી ધરે'
નવનીધી-માંહે' એ ભલો ૩૩૬
તો કોડપતિ-થી વધતો એક
નવ નીધ્ય મલોં તાહરે' ૩૩૭
તો ઘર-માં અલખત આવે' અતી
તે માગ્યા-નો શો વેહેવાર ૩૩૮
તે માગે' માહરી વ(બ)લાય
ગરલ-વાસ નાવે' જનુની-ને' પેટ ૩૩૯
રીસ કરો તો માહારા સમ
મહીપત્ય તાહરી રૂડી મતિ ૩૪૦

વેદ ચ્યાર વીણા ચૌદ-મા	ખટ દરસન મહા મરમ	
ખોલ ફરે છે ખોલતા	લાસેં નહી કો ખમ	૩૯૪
લટકાન્યા તે ભુર-ને	માયા-મોહ-ની જાલ	
અકલ-વીના સ્યુ ઉલખે	પ્રીછે આલપ-પાલ	૩૯૫
મન અટકેં છહા જેહ-નુ	વારુ ધૂઠ વીન્ધાસ	
તેહ રુપેં તેહ-ને મલેં	પ્રીત ધરીને પામ	૩૯૬

માહરેં તાહરો આસરો	ઇષ્ટ અધીપત્ય આથ	
જીમ લકડિ હાલર-તણી	હેત ગ્રહી છે હાથ	૩૯૭
લાડ પાસ્યા તમ્યો લક્ષધા	કરો કોટિધા કામ	
પર-દુખ-ભંજન પાડીયુ	નવેં ખંડ-મા નામ	૩૯૮
ખ્યાત્ય ચલાવી તે ખરી	લેછ પોહોચાલ્યો લંડ	
શાકા ચલાવ્યા ગામ્ર-મા	વાલ્યો આડો આક	૩૯૯
પંચ-ડડ જીતાવીયો	મોટી માત હરમિધ	
પગ-દુખ-ભંજન પાડીયુ	જીત્યા-નો જન્મ લીધ	૪૦૦
સાખ્ય ચલાવી તે ખરી	કરો પગમારથ પુન્ય	
અદુરણી અવની કરી	નીમેખ ન સખી નુન્ય	૪૦૧
વાત બાધેં વીસ્તરી	કરેં ઘણા પરકામ	
વીકમ તો ઉજેણિ વસે	કયું નવ ખંડે નામ	૪૦૨
એક છત્ર-ધર અધિપતી	કર્યો અતુલીબલ આપ	
દુખ-ભંજન દુ દેશ-મા	તે તાહરો પરતાપ	૪૦૩

લાલોરામ મુઝ-ને મલ્યા	સંતોષી નહી ચોક	
પરદુખભંજન નામ છે	તે કરવા બેઠા ફાક	૪૦૪
વણુ-માગ્યે મન-કલપના	મુગતી-પદારથ-માટ	
મુકીત સરવ દહાડ-તણુ	તે વેદ ઉઠાડેં વાટ	૪૦૫
ખરું કહેતા ચો ખરખરો	કહી માહા વસગી વાત	
પટે મમરી તે તું બીવા	મોટી વાતે માત	૪૦૬

સગત્ય સંતુષ્ટ થઈ તીહાં	હોતે મુંક્યો હાથ	
‘પરહર દુખ તું પ્રથવીપતિ	સાચું કહું તુઝ સાથ	૪૦૭
તાહરું સત્ય સાખી ધર્યે	ધાર્યે વાહારે ધરમ	
કરુણા કરી કહું તે કરે	મુલ બતાવું મરમ	૪૦૮

આપઈ

મુખ દેહ કરી સજ યાયો	જુગતં ઇંદ્ર-સદન-માં જાયો	
બાવન વીર-તણો અધિપતી	માંમે લેઈ જાયે મહીપતિ	૪૦૯
એક-ની ગત્ય તીહાં સુધી હોય	ગંજી ન શકે તુઝ-ને કાંય	
તું પણ ઇંદ્ર-તણો છે અંશ	વડે ભાગ્ય દેવતાઈ વંશ	૪૧૦
પુન્ય પદારથ છે તાહરે	બીજો હાથ માંયે માદરે	
માહરી માયા અપરંપાર	વીખાંણુ કરે સુ વારંવાર	૪૧૧
જિમ ધર-માં મુંડી હોય આથ	તીમ સચરાચર તાહરે સાથ	
ત્રણ લોક-માં માહરું તેજ	અધીક ધણુ તુઝ-ઉપર હેજ	૪૧૨
તેહ-તું દુખ ન ધરયો તર્યો	એ કામે અધિપત્ય છુ અમ્યો	
તેડી વીં કરી સિદ્ધયો	દેવલોક-માં તેડી જાયો	૪૧૩
વાયુ રુપે વીર જ થયો	સુરનાયક-ચે ઉલો સ્થો	
એક અંશુકે ભુમી ધરી	મહીપત્યે સ્તુતી મધવા-ની કરી	૪૧૪
‘ભોલાનાથ મોટા છો ઇશ	સ્વયે વીધાતા શ્રી-જુગદિશ	
આદિ નીરંજન અકલ-સ્વરુપ	પાર ન પામે ભારે ભુપ	૪૧૫
મોટો મન-થી મેહલો ગરવ	તન મન ધન સમરપું સર્વ	
ગદગદ-કંઠ થયો જાહરે	સુરનાયક બોલ્યા તાહરે	૪૧૬
‘તાહરી ભગત માહરે મન વસી	માગ્ય ઉજુમ નવી રાખેશ કરી	
કોડિ વાર કહું છુ કથી	તમ્યો સાચું માનો સરવ-થી	૪૧૭
ઇહા કરી ન મલે ખોટ	માલ અનરગલ ભારે મોટ	
એમ કહિને દિધા કાલ	બોલ્યા અમૃત-જેહવા બોલ	૪૧૮
‘માહારાજ, માહારે મોહોદુ કાંમ	રુડો કણ્ણી એક ભાલોરામ	
જઈ ચઢયો હું તેણી જાગ્ય	દીધુ વચન કહ્યું જે માગ્ય	૪૧૯

તે તો બચાર્યો ભોલો કલો
 જે ભોળું તે કહોનેં મુનેં
 તેણેં કહી એક મોહોટમ ઘણી
 તે મુઝ માંનવ-થી કીમ મલેં
 ભારે ભુદર દેહેંવાયો આપ
 જેહ-થી મુગતી-માગ્ગ જડેં
 વચન જાટ-થી પ્રવેં યાય
 વચનેં તો મગ્ગેં છતાય
 વચન પવેં તો મગ્ગેં પચુ
 વચન મુકીત લાહરેં ગયુ
 વચન ન પાલેં જોયુ જેહ
 માહરેં તો તમાગે શણેં

હું તો તેહ-ની દેહેં ધયો
 હું માગી આપું તુંનેં ૪૨૦
 માયુલ્ય-પટ્ટી મુગતી-તટ્ટી
 વચન દીધું તે કીમ પલેં ૪૨૧
 તે ટાલો સરવેં મંતાપ
 દુરી-જન કાયેં નવી નડેં ૪૨૨
 વચન-સાયેં મુકીત લાય
 વચન-વીના મગ્ગેં મીધાય ૪૨૩
 વચન-વીના તે બાધુ બચુ
 પડે પ્રાણ રવેં ચુ ધયુ ૪૨૪
 જનમ-જનમ-નો પાપી તેહ
 એમ કહીનેં વલગો ચણેં ૪૨૫

કુહા

ઇંદ્ર કહેં ' સુણ અધિપતી
 મુગતી માગ્ગ મોટો મરમ
 આ મોભા છે અમ-તણી
 અહુ-નીશ ગાઈ અમછરા
 શમણા-માહેં દુખ નહી
 આઠ પોહોર આનંદ-મા
 ગ્તન ચીતામણિ-તણા
 કામકુર્મા થેં દુઝટી
 પુદ્ધ પારિજાતના
 ત્રીદશ દેવ વાને વનેં

જે જન યાગ ઝાઝા કરેં
 અગ્નિહોત્રાદિક આવસત
 સદાવૃત જે ત્રાયવે
 જગન કરે નીત જુલુયા

એહ અમંભમ હોય
 કહી ન મુકેં દોય ૪૨૬
 ટાડવ-નૃત્ય અનેક
 છયે સ્તુ છન ઠેક ૪૨૭
 સઘળી વાતેં સાગ
 અમૃત-કેગ આહાર ૪૨૮
 ધવલહર મોધાં ધામ
 સોભા હમીદાંમ ૪૨૯
 એગવન અનુપ
 મઘવા મોહોટો ભુપ ૪૩૦
 અશ્વમેધ અહરનિશ
 જપે લાય જુગદિશ ૪૩૧
 દે અવારી દાન
 મઘવાનેં દે માન ૪૩૨

ઈંદ્ર-લોક-માં તે અવતરે	મુખ-સાગર-માં સહેલ	
આયુશ હોઈ ઈંદ્ર-નું	માણે સુખ આ મહેલ	૪૩૩
કહો તે કરીય એટલું	શમાંવીઈ સરવ શોક	
અવશાન-કાલે રામ-ને	એહ આવે ઈંદ્ર-લોક	૪૩૪

આપઝ

વીક્રમ કહે ' સાંભલ્ય મહારાજ એહ વાતે સરે નહી કાજ
 મુગતી-પદારથ પ્રીતે પલે તે મારગ મુજ-ને કીહાં મલે ૪૩૫
 વચન બ્રહ્મ ને માહરું હર્યે તો તે જીવ વણ-ખુટે જર્યે '
 કહે ઈંદ્ર ' તમ્યે ધીરજય ધરે મુદ્દરત એક બે ઈહાં ઠરે ૪૩૬
 ધરમરાજ છે જોહ-નું નામ સહસ્ર જોજન ઉચો છે કાંમ
 તિહાં સુધિ માહારી ગત્ય ગણી પુછું પેર હું મુગતિ-તણી ૪૩૭
 તાહરું વચન જિમ તેહ-ને હાથ સત્ય વચન માહરું તમ સાથ '
 વીમાન બેસીને ઈંદ્ર જ ગયો ધર્મરાજ પાસે જઇ રથો ૪૩૮
 તે સોભા-કેરે રથો મરમ વસે વાસ ધીરધર ધરમ
 પુન્ય-વાત-ઉપર બહુ પ્રેમ જુહું બોલ્યા-નો તિહાં નેમ ૪૩૯
 અધરમ-અન્યા-નો નહી લેશ સદા-કાલ તીહાં જોજન વેશ
 નીરમલ વાડી નિરમલ લોક સ્વાન-માંહે કો-ને નહી શોક ૪૪૦
 હરખ ધણેરો મન-માં હોય આનંદ-ઉછવ કરે સર્વ કૈાય
 બેઠો ધરમ ધીરધર ધણી કીધિ સ્તુતિ મધવાઈ ધણી ૪૪૧
 પ્રણમી જાહેરે લાગો પાય ' પધાર્યા લલે સુરપતિ રાય
 કહો કાજ કવણ કારણે આજ પધાર્યા આ જારણે ' ૪૪૨
 ' કાઈક માગવા આવ્યા અમ્યે તેહ વચન આપોજી તમ્યે
 આશાખંધો હું છું આજ ઘણું જરુર તમ-સરિખું કાજ ' ૪૪૩
 ' સાંભલ્ય સુરપતિ રાજન લોને માહરું સત્ય વચન
 મુજ-થી થાયે તે હાજર કરું મુસ્તગ વચન તમારું ધરું ' ૪૪૪

હુહા

ઇદ્ર કહે 'શ્રી-ધરમ મુણુ
મુગતી-મારગ મુ-ને' કીહાં જડે'
જપ તપ દાંન ને' જગન-વિણુ
તે તમ-થી પાર જ પાંખીય

મોહોદું માહરે કાજ
તે કહીય માહારાજ ૪૪૧
પામે' મુગતી-પદ-કાંમ
માહારે' તો એ કાંમ' ૪૪૬

ધાપથ

મોહોટો સાંભર્યો બહારે' મમ'
'પ્રીછું નહી એ વાતે' પાર
ચીત્ર વીચીત્ર લેહિયાં છે' નાંમ
લખ્ય ચોરાશી લયોની જન
કોડે' કમ્મ જે રૂકાં કરે'
ઉતમ ઉપાસન કહે'વાય
સત કરમ સાચાં જોગવે'
માહરું આયુમ પુરુ હોય
જે નર પાપી પાપ જ કરે'
જમણી પાસ પુન્યવંત-નાં ગાંમ
મહા પાપી તે નરકે' જાય
જેહનાં જેહવા કરણી-પાર

માન-પીતા-ની નંદા કરે'
ગંક-સાથે' માંડે' જે રાક
અણુગણ નીર જેણે' વાવર્યા
હવ હણી કરે' છે' આહાર
પંચ ગરાસ-વીણુ જોજન કરે'
સુતક-સ્નાન કરે' નહી જન
કરાં દાંન કીધા છે' આહાર
બ્રમન્ત જેણે' વીધવા વર્યા

કર જોડી પછે' બોલ્યા ધરમ
માહરો તો છે' એહુ વેહે વાર ૪૪૭
અહર-નીશ તેહ-ને એ કાંમ
કરે' કરમ અચીરત અન્ય ૪૪૮
તે રહે' હાંમે' અવતરે'
છંદ લોક-માં તે જન જાય ૪૪૯
માહરો લોક ભાવે' લોગવે'
તેહ-ને' કાહાલી ન રૂકે કોય ૪૫૦
તે નર તો નરકે' અવતરે'
હાણી પાસ નરક-ના હાંમ ૪૫૧
તે તુઝ-ને' દેખાડું રાય
તે જન તેહવો લે' અવતાર ૪૫૨
મુકી ધાંપણુ જે કો હરે'
પુન્ય કર-તે' કરે છે' વાડ ૪૫૩
નીલાં તરવર-નાં વધ કર્યા
પરન્દવ્ય દેખી આણે' ખાર ૪૫૪
તરકર-વીણાઈ ધન તો હરે'
સુતકી-વેર કરે' જોજન ૪૫૫
પ્રાંમણુ-દિપર મેહલ્યા લાર
પ્રાંમણુ-નાં અન-જોજન કર્યા ૪૫૬

રાખ્યાં બ્રાંમણ-નાં રણુ શીશ
વણુ-વાંકેં કારાગ્રહ જડ્યા
રૌરવ કહેંવાયેં છે જેહ
દુરગંધ સોણિત-નો સાલ
મોહોટી ચાંચ-નાં પંખી કહેંવાય
ભુખ તરસ નેં મોહોટો માર
એક વરસ પ્રદક્ષા-નું જિહાં
પછે નીચ અવતરચેં એહ
પ્રાણી તે કરચેં બહુ પાપ
બ્રમ-નંદા-માં ખીહતો રહેં
વરત-દિવસેં વાવેં જે અંન
જેરાવરી કરેં છે જાર
વાટેં જતાં-ને કાંસિ દેં
કરેં વૃત નેં નંદેં સરવ
અહર-નીશ આલ દેં જુંહું શીશ
કુચારી-સાથેં વીધવા-નો સંગ
અતોલ ભાર બલદાં-નેં ભરેં
વિષ દેઇનેં હરેં કો દાંમ
ગાય બાલ નેં ગાંમ દહેં
કાચા ગરલ ગલાવેં ઘણા
વાટ-ધાવા દેતાં નવી ડરેં
કુદી સાખ્ય નેં લોલેં લાંચ
નંદેં લેખ નેં નંદેં માત
ખોટી કહેં પોતા-ની નાત્ય
સેવા શ્રાધ પીત્રિ નહી પ્રીત
ખોટાં ખત જે કુટે કરેં

હેત-ચક્રી ન પુત્ર્યા ઇશ
તે નર પેહેલેં નરકેં પડ્યા ૪૫૭
એહવા પાપી રહેં નરક તેહ
લોગવચેં કષ્ટ ઘણાયેક કાલ ૪૫૮
નેત્ર ખોતરી તેહ-નાં ખાય
કરેં નરક-ચોણીત-નો આહાર ૪૫૯
રૌરવ લોગવચેં તે તીહાં
દુખીયો મહાદરિદ્રી દેહ ૪૬૦
જરચેં નરક ખીજ-માં આપ
ખટ-શાસ્ત્ર-નેં ખોટાં કહેં ૪૬૧
પરદારા-ગમન-માં મંન
ગોત્ર-ગમન ખરા-ચુ ખાર ૪૬૨
પેટ-કારણ દ્રવ્ય તેહ-નો લેં
મન-માં આણેં ઝાઝો ગરવ ૪૬૩
ખોટી વાતો કરેં અહર-નીશ
અહર-નીશ પરનારી-ઉપર રંગ ૪૬૪
ધાલેં નાથ નેં ખાસી કરેં
અકરમાત લજવેં ગાંમ ૪૬૫
સંગેં મદપાની-નેં રહેં
શણગાર છુટેં તે સતીયો-તણા ૪૬૬
હુંણ હરાંમ કોડે-થી કરેં
સાધુજન-નેં જે દેં આંચ ૪૬૭
કરેં દ્રોહ વીશવામેં ઘાત
સાચી કહેં જીવતી-ની જાત્ય ૪૬૮
શાસ્ત્ર-વરણત જે ચાલેં અનીત
આપી ભુમી પાછી જે હરેં ૪૬૯

વરતી લોપ કરાવેં વાટ
 વીપ્ર વેદ દેખી નવી નમેં
 કન્યા ધેનું ભુમી-નો ગરથ
 ધરમશાલા વેથેં કેા ધીઁ
 નીવાંણ પુરાવેં, વીપ્ર-ન્યુ વેર
 ગોડેં વાડિ લીલી ઘણી
 સત્યવાદિ-ઉપર નહી પ્રેમ
 તીરથ-લોભ કરેં જે પાપ
 દાપા ભાગેં બ્રામણ-તણા
 વાટ પડાવેં વગડેં રાણુ
 દવં બાલે દુઁગરેં આપ
 વણુ-કરડેં મારેં છે માપ
 તલ મહુડા ગમેં ઘણા
 ખોટા વૈદ્યા કરેં છે જેહ
 ગોચર ખેદે ગાયો-ના અતીગ
 પંગત-લેદે અંન જ ખાય
 ખે ભેજન-નણું છે એહ
 તાડ-શરીખા તેહ-ના દંત
 કાયા તેહ ની કંડી ખાય
 પાડેં ભુજ કરેં પોકાર
 અધીઁ અગ પોતાને ઘણું
 અગાધ દુખ અધિકેં હોય
 બ્રમાર્નું વરસ જ થાય
 ઉતમ નર મદપાની કરે
 પાપ કરેં જે કુડા કરમ
 બ્રામણ ની હુત્યા-નો ભોગ

ઉધાપેં દેવસ્થલ ઘાટ
 ગરીબ બંધેં તેહ-નેં દમે ૪૭૦
 બાલક મારેં સ્ત્રીયો વધ વરથ
 કરેં કર નીવાણું નીર ૪૭૧
 પાટોસી-ઉપર ગમેં ઝહેંર
 ઉમંકલ ન કરેં વીઘા ભણી ૪૭૨
 નીચ નંદીક-નેં પુરો નેમ
 વણુ-વાકેં દે કેહ-નેં શ્રાપ ૪૭૩
 વણુ-વાકેં જનાવર મારે ઘણા
 કથા-ક્રીસ્તન સુણેં નહી કાન ૪૭૪
 લેહ લાંચ નેં કુડી દેં છાપ
 પોઠા કરેં છે અમથા પાપ ૪૭૫
 પોથા ગમેં વગર ભણા
 દમેં છે અમથી પારકી દેહ ૪૭૬
 ઝડા જન નેં નવી નામેં શીશ
 તે નર બીજે નરકેં જાય ૪૭૭
 ઘણુ કષ્ટ વેઠાવેં દેહ
 એહવા છે જમ-દુત અન ત ૪૭૮
 અમર છવ ક્રીમેં નવી જાય
 નહી કેા તેહ-નેં ગખણુહાર ૪૭૯
 કરેં ભણણુ ભુખે તે-તેણુ
 ગખી ન નકે તેહ માથી કેાય ૪૮૦
 તાર-સુધી પાથે તે-માય
 માસ-આહાર-ધકી જે દરેં ૪૮૧
 ઘણા આચરેં છે તે અધરમ
 વગુએ વેશ ધરીનેં ભોગ ૪૮૨

શ્રીપાત(?) ધર્મનેં શ્રી-નો સંગ
ગી-વધ કરી તે-થી નવીં ડરેં
વીસવાસેં કરે જે ઘાત
કરેં વીપ્ર-નેં જે ઉપમાન
વધોહ પડાવેં વાહલાં-તણા
સહાવતિ-નેં દે જેં કંઠ
ઉરમાઇ પીતરાઇ કુલ-માં કહેંર
વેદ-પુરશ-નેં ખોટા કહેં
આખો દાદો પર-નંદા કરેં
ધાલી ગરથ નામકરિ જાય
કરેં સેકાઇ બ્રાંમણ-તણી
નીત્યેં ચાડી ખાયેં સવલેં
પીપલ વાઢેં આંણી પ્રેમ
ગાય બ્રાંમણ શ્રી પીડાઇ ભાંહાં
પુસ્તક ભોલેં, પુસ્તક હરેં
ગમન કરેં શુરુ-પતની-સાથ
રાજ-પ્રતીગ્રહ જે નર કરેં
કર-ની વાત કરેં કો નવી
માત-પીતા-નેં બે છે તંન
છલ કરી રાતેં લેં ચોર
ખાતર પાઢેં રાતેં ચોર
એડવાં પાપ જે નર આચરેં
તણુ જોજન તેહ-નો વીસ્તાર
તણુ વરસ બ્રમાણ-તણાં
જંમ-કીકર તેહ-ના સાથ-માં
વારા-કરતી મેહલેં ઘાવ

વરતીક ધર્મનેં રાંમા-નો રંગ
હુટી લોક-નેં ભાંડાર જ ભરેં ૪૮૩
હણેં માત પીતા સુત નેં બ્રાત
અસનાત-થકી ઉતમ ખાયેં ધાંન ૪૮૪
હુટાવેં મઠ જોગી-ના ઘણા
કરેં ભેખ-થકી પાખંઠ ૪૮૫
વીપ્ર-સાથેં રાખેં જાદુ વેંર
કોકીલ જાત્ય સાચો થઇ રહે ૪૮૬
વગર ઉઘમેં પેટ જ ભરેં
કરેં કુડ નેં સાચો, થાય ૪૮૭
વોડોરત લવણ ગલી-ની ઘણી
ન આપેં દાત ખેતર-નેં ખલેં ૪૮૮
ન્યાય વાત બોલ્યા-નો નેમ
વાહારેં નાવેં ક્ષત્રી તાંહા ૪૮૯
વીલા વેચી પેટ જ ભરેં
હોઇ ગરથ નેં કેહે અના(શિયા)થ ૪૯૦
ગ્રહણ-કાલેં જે હાથ જ ધરેં
કીરત બુઢી કરેં જો કવી ૪૯૧
અધિકા ઉછા રાખેં મન
સાહ ગાંમ-ના વાલેં ઢોર ૪૯૨
પાસેં બેંસવા નવી દેં ઠોર
તે નર ત્રીજેં નરકેં સંચરેં ૪૯૩
મોહોટો જમ-દુતાં-નો માર
ભોગવેં કષ્ટ અતીસેં ઘણાં ૪૯૪
મોહોટા ઘણુ તેહ-ના હાથ-માં
નહી નાસી છુટા-નો દાવ ૪૯૫

ખીજે દીવસ કરે કચ્છી ધરે
દયા ન આંહો તેહ-મા દાય
સગા મહોદર ન આવે કાંમ
વચ્ચ ઉઠવાને નહી અંગ
આપ-માંમ તે ભખ્યણુ કરે
તેહ નગરની પીકા ઘણી

ગુરુચયન ને મંત્ર-નોલોપ
માહા પાપી જે ગુરુને હરો
હરો ગભાણી જે કા નાર
ગોત્રી હણે હરો જે ભ્રમ
જગન કરતા કરે જે જોર
ગચ્છ-ને દેખી માટે હા
હણે ભગની હરો લાલોજ
રહે ભ્રમ-હાયાગ-ને સંગ
ગામ જમાળા ગમે બા
નર નારી મારી ખીજ કરે
વીસવાને કરે જે ઘાત
વાટિ માટે ગમાતર
પટલ ધર્મને વસ્તુ કરે (?)
અભલાભલ પ્રામણ ધર્મ ખાય
જેહનુ લુણ ખાય અહગનીસ
અઘોર પાપ એહવા થાય છે
થાય વગસ વીગંથી ચા
એ. નરક-મા દુખ જ છલુ
ભોલો લોહની ચીકું પાસ
ખેર-તણા ધીકે અંગાર

શત કટકા તેહના કરે
કચ્છુ ભોગવાવે જુહા તે જોય ૪૯૬
અન-ઉદક નહી તેણે હામ
આપ્યુ હોય તો આવે સંગ ૪૯૭
અમર છવ દુખે નવી મરે
ભોગવે એહવા પાપના ઘણી ૪૯૮

ગુરુઉપર આણે કોપ
હત્યા ગુરુપતની ની નવી ગણે ૪૯૯
બાલક-વધ કરે તે હાર
ગોન્ધ-વધ માણે જેમદમ(?) ૫૦૦
ભત્રા-માંહે પહે છે ચો
કે જણ ને દુખ દે છે અપાર ૫૦૧
પાપી-ઉપર ગમે હેજ
ગમે અધવીચ કરતો જંગ ૫૦૨
ધણી-ને વીપ દે ઘરની ના
ત્રી-માણુમની આપણુ હરે ૫૦૩
મહજ-મા કરે ઉલકાપાત
અધિકા કચે કલન ૫૦૪
ધન્વર ભાણે (?) જે નવી કરે
ત્રી એક તણ ખીજ-ને નય ૫૦૫
તેહનુ જે કા છેદે ગીશ
તે નગ ચોથે નકે નય છે ૫૦૬
ખાય પ્રાણી અધીકરે માર
રે જે જોજન અપરજ તણુ ૫૦૭
તાતા અગની ધીકે તે પામ
વીવધ પ્રકારના મોહકમ માર ૫૦૮

તેહ-માં નાંખ્યો તે નર રઈ
એક ઘડી-માં જોજન ચ્યાર
પરુ પાય જે દાધા તણા
અનેક દુખ ખીજ-થી આપ
અનેક ખીજાં પાપ અનેક
જો કહો તો દેખાડું દ્રષ્ટ
ખમણાં ચોમણાં કષ્ટ કાયા-નેં હોય
એ રીત્ય-નાં સતાવીસ કહ્યાં
કરેં પાપ તે આવેં આંહ
કોલ તમ-નેં દિધો છે અમ્યો
હું નહીં મુંકું માહરો ધરમ
પુછું જઈ બ્રમા-નેં વાત

ચોપઠ

ધરમ બ્રમપુરી ગયા
સાખ્યાતકાર જે બ્રમપુરી
રાગ-દેષ કોહ-નેં નહી
ચારેં પદ બ્રમા-તણું
સહસ્ર અઠ્યાસી આરાધના
કોટી છલ કવી કરેં
દિવશ નીશા નહી તીહા
અમૃત-ઉધ વરખા વહેં
ઉદય અમૃત તેહ-નેં નહી
કંઠું ગણુ તો એક છે
કંચન-કથીર જેહ-નેં એક છે
એક અગની એક સીત છે
સુખ-દુખ જેહ-નેં એક છે
ધરમ-અધરમ જેહ-નેં એક છે

ફરિ ખળર કોયેં નવી જુઈ
હેંડેં નાસતા દારોદાર ૫૦૯
કરેં અહાર જંતુ જ ઘણા
ખમણાં દુખ તિમ ખમણાં પાપ ૫૧૦
દુખ લોગવતેં અતી વીવેક
કુડેં કરમ લોગવર્યેં કષ્ટ ૫૧૧
તે તો જાણેં છેં સર્વ કોય
તેહ પુરસેં મર્વે લહ્યાં ૫૧૨
હું નવિ પ્રીછું મુગતિ-માંહેં
આ ઠામેં ફરી રહે જ્યો તમ્યો ૫૧૩
લખ્ય જોજન ઇહાં-થી છેં બ્રમ
સાચી વાત મુંપું સાક્ષાત ૫૧૪

વાહન કરી વીમાન
સકલ સુખ-નીધાન ૫૧૫
મોટિમ મુઘેં મુલ્ય
સુખ તેં સરગ-સમતુલ્ય ૫૧૬
નારદ વીણા વાય
પણુ તે શોભા કીમ કહેં વાય ૫૧૭
નહી પાપ-પરવેશ
ભાવ ધરે બ્રમેશ ૫૧૮
નહીં પરવેશે પાપ
તેહ પદમી તીહા આપ ૫૧૯
એક કાંમિની એક કંથ
ચતુર વિચારો ચિત ૫૨૦
એક પાપ નેં એક પુન્ય
તેહ-નેં સી રહી નુન્ય ૫૨૧

ગ્યનાઝ મકલ સધી-તણો
ચતુઝ પુરુષ ચીંતા મણી
ધમગજ ધ્યાને કરી
બ્રમ કહે 'ધરમ આવીયા
આમન આપ તણુ તણ
તે વીસ્તારી કહો મુ-ને
ધમ કહે 'હુ તો કદં
અમ્યો ઈધુ ઈં ઇદ્ર-ને
કર્યો કાલ બ્રમાણધ
મુઝથી થાય તો હુ કર
'માનવ-ને મુગતી મલે
તે મહાગજ મુઝને કહો
મુગતી-પદ તે છે કીયુ
એ ઉતર આપો તમ્યો
કહે વીર ચી 'સાલવ્ય ધરમ
તે તુઝ-આગલ કહુ છુ કથી
મહાવૃત મંતોખે ઘણા
જાગા અઠસઠ જુગતે કરે
ધરમશાલા કરાવે ઘણી
પોયે બ્રામણ કઠીને વૃત
કગલા ડોટી મવછી ગાય
પંચ પરવણીયે વીત્ર જ વરે
શ્રાવણે કગવે સીવ પુજન
નવરાત્રી કગવે ઘણા
કગવે કુથા વાવડી
અતીત ને આપે આહાર

કરતા-પુગ્સ કો કામ
ધાતા નીગમલ નામ પગ
સ્તુતી કરવા સમરથ
અમ આગલ કહો અરથ પરઝ
આવ્યા તે કુંભ કાજ
ઇશ્વર રાખે લાજ' પગ૪
એ આપો નીજ-કાલ
તેહ પાલવો ભોલ' પરપ
'કહો વચન વીવેઝ
અજર કર નહી એક' પગ૬
જપ તપ કયો વીણ કાજ
તો ગહે માહરી લાજ પગ૭
કીક જતાવો કામ
તો થાય અમાજ કામ' પર૮
તે તો પુછ્યો મોહોટો મરમ
મુગતી-કામ માહજે ઘેર નથી પર૯
ઢાણુ મુકાવે તીરથ તણા
અથવી ની પ્રદક્ષણા ફેરે પગ૧૦
કનકે કાયા તોલે પોતા-તણી
ઇછા ભોજન ઝાઝા ધૂત પગ૧૧
ઉપજ કનક-તણી દક્ષણા થ
હસ્ત શ્રાધ ગયા મા કરે' પગ૧૨
તેહથી રીઝે સદનુ મન
ઇશ્વરી પ્રસન થાઇ તેહ-મા નહી મણા પગ૧૩
પુજે પરમેશ્વર-ની પાવડી
રુઝ પુગ્ધ ને દે અધીકાર પગ૧૪

કરે' નીવાંણુ ભરાવે' નીર
 મુ'કે' ગોચર ચરવા ઠાંમ
 આપ-આપણા કુલ-કેરા ધરમ
 પ્રતીવૃતા જે વૃત આચરે' .
 પાલે' મકલ શાસ્ત્રના પાર
 ભલપણુ સાચી વીઘા ભણે'
 આખ્યા વીના જે અન ન ખાય
 ભર-વાત-ઉપર નહી રગ
 બ્રામણ-ઉપર ભગતી ઘણી
 તુલસી પીંપલ પુજે ગાય
 પુસ્તક લખાવી આપે અન્ય
 રણ-સ શ્રામે સામદ સુર
 અસત્ય-થકી જે અલગો રહે
 જાચીક-ને દેખી મન ઠરે
 પવીત્રપણું પોતાની દેહ
 વરત સઘલાં વીવેકે કરે
 અગ્નીહોમ-આવસત્યાદીક કામ
 પાલે પશ્ચ પોતાની પ્રીત
 વાવે' તુલસી ખીજ વૃક્ષ
 ભાર કુટુંબ જાધા-નો વહે'
 એહવા-ને' અવસાન જ થાય
 પ્રીત કરી રહે' માહરી-પાસ
 એટલી ગત માહરી તો હોય
 આપો કોલ ઉશંકલ થાય
 દશ લાખ ભેજન છે' દુર

કરે' વીસામા તેહ-ની તીર
 કરે' કોટિ પરમારથ-કાંમ પત્રપ
 કો કેહ-નો નવી ચુકે' મરમ
 માળાપ-ની નિત્ય સેવા કરે' પત્ર
 મુ'કાવે' જેહ-ને' દેતા હોઈ માર
 હરી-કથા નીત્ય શ્રવણે' સુંણે' પત્ર
 નીરમુખ કો જાચીક નવી જાય
 ન કરે મદ-ખાંનીનો સગ પત્ર
 સેવા કરે નીત્ય સાધુ-તણી
 ઘર-માં છતે મુખ ન કહે નાય પત્ર
 મોટમ-વાત ન રાખે મન
 પુન્ય-વાત-મા પહેલે પુર પત્ર
 આપો આપો સદ્-ને કહે
 આદર-ભાવ મ ગણુ-ને કરે પત્ર
 નારાયણ-ઉપર ગદ્દ નેહ
 ઉઘાપન તેહ-નાં આચરે પત્ર
 બોલે વચન નીરમલ હરિ-નામ
 રાખે કુલ રૂઝા-ની રીત્ય પત્ર
 ભુખ્યા જન-ને' આપે' લક્ષ
 તેહવા બ્રમ-સદન-માં રહે' પત્ર
 જન માહારા તેહવા તીહાં જાય
 માહરા આયુશ સુધી વાસ પત્ર
 મુગતી-કામ કહે' નહી કોય
 વિષ્ણુ-લોક વીમાને' જાય પત્ર
 પાંમે' પુન્ય પરમારથ પુર' પત્ર

દુહા

વાહન વીમાન-તણુ કરેં
વીધ્યુ-લોક વૈભવ ઘણે

વખાણેં વૈકુંઠને
તે બ્રમાધ સરજ્યો નથી

રેણુ ગણેં અવની તણી
તરણુ ગણેં ભુમી-તણા

એહવી વાતો અનેક છે
વૈકુંઠ વખાણુ કરી મહેં

બ્રમા તો ભેદે નહી
સનકાદિઠ ને સ્વપને નહી

કૌટિ એક બ્રમા પડેં
વૈકુંઠ વાસ ડગેં નહી

નિત નિરખણુ નારાયણુ નુ
એહ-થી મુખ ખીજુ કીયુ

ધાતા ધ્યાન ધરે ઘણુ
'મુઝ ઉપર મયા કરો

વારુ ધ્રુવ વીધ્યુ કરી
'માગે તે આપુ તુને'

ધાતા કહેં 'ધરણીપતિ
પુછ પ્રશ્ન મુને કહો

મૃત્યુ લોક ને માનવી
મુગતી-તણે મારગ કશે

જનુની જહા ન અવતરે
તે માહી કહો મુને

ધીરંધર ને ધાત્ર

માણો દાણુ એક માત્ર ૫૪૮

શોભા કહેં ને સાર

અલખત અપર પાઠ ૫૪૯

ખગ-તારા ગણાય

અરણુવ નીચ તોલાય ૫૫૦

શેષ સરીખા મ(સા?)ત

તે નહી શારદાયે માત્ર ૫૫૧

નીગમ ઘણા શુણુ ગાય

સગ્ગ તણી શોભાય ૫૫૨

અખદ કૌટિધા ઇદ્ર

મહિમા મોટો મદ્ર ૫૫૩

પલક ન પટતર થાય

તે કીમ મુખે કહેવાય ૫૫૪

અંતર થઇ લયલિન

દેવાધિદેવ હુ દિન' ૫૫૫

મનથી દિધા માન

દયા ધરીને દાન' ૫૫૬

દુલલ તાહરી દેહ

મુલ ભાગો મદેહ ૫૫૭

અકાચીન (?) અપાર

તે કીમ પામે પાઠ ૫૫૮

છુટે ઘણા ગભવાસ

હુ સેવક તુઝ દામ' ૫૫૯

ચોપઈ

‘બ્રમા વીજ્ઞાને રુદ્ર જ નામ
સકલ સૃષ્ટિ ઘડો છે તમ્હે
તમ્હે કહી તે વાત જ વસી
માસ ખાર ચોવીસે તણી
અલયા દેવસયની નીરજલા
સાધે’ દશમી સુંકી માન
વાહાણે’ નાહી કરે’ સીવ-પુજન
તે દાહાડે’ નીરસુખ નવી વલે’
એકાદશી કરે’ ઉપવાસ
ભુમી સુધે’ બ્રમચર્ય રહે’
એ વીધે’ સાધે’ જે વરત
સાચું બોલવું તેણે’ દીશ
એ રીત્યે’ પરમેશ્વર પરસન થાય
વડ-પીપલ-ને’ પુજે’ જોહ
પુજે’ બ્રામણ પુજે’ ગાય
પાલે’ વૈષ્ણવ-જન ના ધરમ
શ્રી ભાગવત ગીતા રસ જ્ઞાન
અથ વીજ્ઞાનપુરાણ જ તણા
મોટમ ન કરે’ જે મોહની
પોતાની નવી બોલે કુટ્ય
રાખે વૈષ્ણવ-કેરી રીત
નવાણુ સમરાવે આવાસીઈ
વેણી-માહે’ સમરપે દેહ
મુગતિ-ખેત્ર કહેવાયે સાત
ગોપાલલાલ ના પુજન કરે
પર-શ્રી માત-અમાને જાણ્ય

બ્રમાંડ-ચરણ સુધી-નું કામ
તે પ્રતિપાલણ કરું છું અમ્હે ૫૬૦
કરે વરત જે એકાદશી
જુજુવી નીધ્ય તેહ-ની છે ઘણી ૫૬૧
શ્રવણ શ્રાવણી વીધ્ય વીજલા
દ્વાદશીઈ દે’ અંન-ના દાન ૫૬૨
તાર-કેડે’ લે’ મુખ-મા અન
બોલ સાચો વચને’ પલે’ ૫૬૩
કરે’ જાગરણ તે ખારે’ માસ
“કૃષ્ણ કૃષ્ણ” મુખ થી નીત કહે’ ૫૬૪
મુખ-થી નવી બોલે અનરત
જે-થી રીઝે’ ઉમયા-ઈશ ૫૬૫
ગુંણ ગંગા ગોવંદ-ના ગાય
તુલસી-ઉપર અધિકૌ નેહ ૫૬૬
જે કૌ નીર નીવાણે’ નાહાય
પોતા-ના સાચવે ખટ-કરમ ૫૬૭
કથા સાલલે મહીમા માન
સાલલે આપે લખાવી ઘણા ૫૬૮
ન ઘા ન કરે દેવ કોહ-ની
કોહ ને ન કરે હલકો તુલ્ય ૫૬૯
સીવ લગતી-ઉપર બહુ પ્રીત
કાઢી સઘ જાઈ કાસીઈ ૫૭૦
નારાયણ ઉપર બહુ નેહ
કરે અવગાહન દીન ને રાત્ર ૫૭૧
અષ્ટ ભોગ મુખ-આગલ ધરે
વેદ-શાસ્ત્ર-ની માને આણ્ય ૫૭૨

માક્ષાતકાઁ વીધ્યુ-નુ ઝપ
 તે બ્રામણ-ને મનુષ્ય નવી કહે
 એકે' ધર્મ-ને' નદે નહી
 પરમાર્થ ક્રતા જે મહે
 જેહ થી હુખ ન પામે' કાય
 અશય દાન કરે પરમાર્થ અન્ય
 નીરકામ-ધર્મી જે સોષે' પાઁ
 કાયા કષ્ટ વૃત દીમે મુખ
 પુન્ય ન જણાવે પોતા-તણુ
 આધુ-ની મનુ-ની(?) મુખી કરે
 પારકુ મુખ દેખી ગમે' પ્રીત
 કાયઁ જન જો રુદુ કરે
 ગુરુ-ને ધન્ધા જાણે જેડ
 પઁ નાદિ પઁ-નંદા પઁ-ધન
 મુલ માગ્ગ અધલા આલવે
 ધન ઉપગજે માતે માજ
 જેહ વાન મા બેમે પાપ
 અહર-નીશા જેહ ને એ કામ
 મુતા બેઠા જાગતા જાણે
 નીદ્રા સ્વપ્ન ક્રતા કાર્ધ કાજ
 હેડના બોલતા જપતા જોડ
 શાવીગગમ તુલગીદલ માલ
 મધવે ઠામે ધન્ધર ને લહે
 અવનાન-મમે રહે રહે ગમ
 વૈકુઠ નમ્ય તે જુગતે નોગવે
 વિધ્યુ-નહિન વૈભવ હોય

તે તો બ્રામણ હારે ભુપ
 કર જોડી તે ઉભો રહે' ૫૭૩
 એ તો રીત્ય વૈષ્ણવ ની કહી
 પ્રીતે' તે મજ્જે' પગવે' ૫૭૪
 અભય-દાન જે નગ થી હોય
 માગવાવામના નહી કાર્ધ અન્ય ૫૭૫
 માયા-ગદીત અતઁ અપાઁ
 નવી દે કાય પ્રાણી ને હુખ ૫૭૬
 કહે નહી આપે મોહોકમપાતુ
 હુખ પાગકા હેતે હરે ૫૭૭
 ચતુઃભુજ-અરજો રહે ચીત
 તો પોતાનુ અંતઁ હરે ૫૭૮
 નારી લેખ ની(?) નવી લે કેડ
 તેઉપઁ નવી ઘાલે મન ૫૭૯
 ભુરો અખ્યઁ નવી આલવે
 તેહ ખચ્ચે પરમાર્થ કાજ ૫૮૦
 તે માહમુ ન જુઈ આપ
 મુખ-થી દાણ ન મુકે ગમ ૫૮૧
 ગમ અશઁ તાન્ક ગુણ ગણે
 કહેતા ગમ ન આણે લાજ ૫૮૨
 ગમ રામ કહે મુખ-થી દોડ
 અકલ પ્રાણી ઉપઁ બદ વાહાલ ૫૮૩
 કહુવું વચન દેહ ને નવી કહે
 તે નગ પામે છે આ દામ ૫૮૪
 હારે પદ વૈભવ લોગવે
 તેહ ને ગાણ ન નકે કાય ૫૮૫

કેટિક બ્રમા-સુધી કલોલ
જીવ કીટીને શીવ થઈ જાય
તેહ વચન ઉશંકલ કરું
પુછી પાર ને ઉતર દેયુ

એસે અધીપત્ય આસન ઉ(૧)ઓલ
તેહ-નો તમ-ને કહું ઉપાય ૫૮૬
સીવ-લોકે સેહ જે સચરું
પાર સાયુજ-મુગતી-નો લેયુ ૫૮૭

હુહા

વીષ્ણુ વીમાન વાહન કયું
કેલાશ પ્રીત્યે પરવર્ચા
ધ્રાસન-થી સત-ધણી
સહજ-ગણી તેહ-ના થકી
લખ્ય-ધણી તેહ-ના થકી
વીષ્ણુ-પદ વૈકુંઠ છે
કેવાય નહી કરી કલપના
તેહ-થી સોભા સીવ-તણી
જનુની બાધા જગત-ની
અરધાંગે આપે ધર્ચા
અજીત નાંમ જાણે જગત
ત્રણે ગુણુ પેહેલા તે શીવા
પાર ન પ્રીછું તેહ-નો
વીશ્વ-વીરે વ્યાપી રહી
ખટ ચક્રે જોણ જુદ
તે જન એહ-ને ઉલખે
શ્રી(?) પરથમ સીવજી પછે
શ્રી-કેટ' કૃષ્ણ વીષ્ણુ
અવની-રૂપે શગતિ એ
માયા-રૂપ મર્યાદ એ
હુધા-રૂપ એ ખાંત-થી
બુધ્ય-રૂપ એ બાલિકા

દેવ-તણે જે દેવ
સહે જે સદગુરુ-ની સેવ ૫૮૮
શોભા છે જિહાં ધરમ
જીહાં વસે છે જ્રમ ૫૮૯
સોભા અપરમપાર
સઘલી શોભા સાર ૫૯૦
વીષ્ણુ-લોક-નો વાસ
તે કેટિકા કેલાશ ૫૯૧
માયા રૂપ મ ડાંણુ
કરુણા-રૂપ કલ્યાણુ ૫૯૨
અરજણુહાર શરિર
ગુણુસાગર ગ બીર ૫૯૩
અખ્યર પેહેલી અદ
હુ કાર-તણી જે હુદ ૫૯૪
બ્રમચ્ય નાંના ભુપ
રાંમા-કેરુ રૂપ ૫૯૫
પરથમ સીતા પછે રાંમ
રાધા માધવ નાંમ ૫૯૬
શિવ-રૂપ આકાશ
પ્રણવ-રૂપ એ પાસ ૫૯૭
નીદ્રા રૂપ નીમેષ
વવેક-રૂપ વીશેક ૫૯૮

લખમી-રૂપ એ લાડકી	ત્રપા-રૂપ એ તોવ	
મહીમા-રૂપ મુગ્ધ્યાદ એ	ત્રીયા-રૂપ એ બોલ	૫૮
મોહોદ સગપણ માતનુ	તાર પછી તો તાત	
જવલો જણ બલુચ્યે	વેદ વાયક કહે વાત	૬૦૦
કો કહે ર્યે સુધી નમ્તાણી	કો કહે ર્યે કરી ના	
એકઠા એ બે થઈ	મરત થો મસાર	૬૦૧
લગાકાર ને લેગથી	મકલ સુદ્ય લગ ભુપ	
ભાંણી જુઓ જુગતે કરી	શીવ-સગતી એક સ્વરૂપ	૬૦૨
પ્રથમ જલાધારી કરે	વલ્લુ બે સારે લગ	
અકલ ગતી ટલે નહી	રામા રામ નો ગગ	૬૦૩
કન્યાણુ-રૂપ કરુણાનિધી	કન્યાણુ કારણી પાસ	
કન્યાણુ કગતા જગત નુ	કન્યાણુ-રૂપ કેલાસ	૬૦૪
સીવ સાનીધ્યે મચરે	પુરુષોત્તમ પાવન	
જે નામ કોટિ જનમ ના	બાલે અઘન્ના વન	૬૦૫
એ બે મા અતર નહી	શાસ્ત્ર મોધ તે સાથ	
અગ્નિપરસ એ અધીપતિ	બ્રમાડ કોટિ નરનાથ	૬૦૬
હરી-હર માહે અતગ કરે	સ દેહ રહે મન માહે	
કોટિ કલપ બ્રમા તણા	તે નર નરકે જાય	૬૦૭
પરમેશ્વર પચાસ નહી	આઘ પુરમ તો એક	
સમન્દ્રોટે જોતા મુગર્યે	અગ્નિનાથ થકે અનેક	૬૦૮
‘પરોત્તમ પધારીયા	ભુમી-તણુ મુલ ભાગ્ય	
દરસણ થકી દુખ ગયા	પવીત્ર થઈ આ ભાગ્ય	૬૦૯
કામ કહો કરુણા નીધિ	લખ્ય વસા થી લેઉં	
હેત થકી હાજર કરુ	પ્રીત્યે પ્રતીકિતર દેઉં	૬૧૦
‘મૃત્યુ-લોકનુ માનવી	પોહા કરે જે પાપ	
તેહ ને કિમ મુગતી મલે	થાઈ અધીપતિ આપ	૬૧૧

છુટે ઘણી ગર્ભ-વાસના	નરક મુંકાવે નેટ	
સેવે જઈ સાયુજ્ય-ને	પુનરૂપી નાવે પેટ	૬૧૨
કેાય વસે ઇંદ્ર-લોક-માં	કેાય વસે પુર ધરમ	
કેાય ગ્રહ રત્ની ચ દ્રે વસે	કેાય વસે છે ભ્રમ	૬૧૩
કેા વીજ્યુ-પુર કેા સીવ-પુરે	જેહ-નાં જેહવાં પુન્ય	
તે દેહ-સુધી તે ભોગવે	નીમેષ ન રાખે નુન્ય	૬૧૪

ચોપઈ

શીવ કહે 'સાંભલો શ્રીનાથ	જગત ભ્રમાંડ તમારે છે હાથ
પાલણુ-પોષણુ છે જી તમ્મો	અધીકાર ઘો છે તો કહીશ્યુ અમ્મો
ત્રણ શુણુ ને (તે) જે-થી થયા	મુપો કાંમ રાજી થઈ રહ્યા
જે ગમે તે કાંમ દીજીઈ	કેાડ વસા અમ્મો કીજીઈ
સરજે ભ્રમા પાલો આપ	શ્રી-દ્વારીકા-માં શીવજી-ની છાપ
રૂઢ કહે છે તેહ-ને સર્વ	વરદાંન-પુન્ય તણી ઘેર પરવ
તપ-દેલ-દાતા માહરી મતી	કપટ ન રાખુ રજીક રતી
મુજ-ને કહે છે ભોલો ભુપ	મહાપુરુષ ભોગી-નુ રુપ
તપ કરતાં જે કેા મરે	તે આ લોકે આવી અવતરે
જે કેા કરે છે ઝાંઝાં પુન્ય	નીમેષ માત્ર રહે નહી નુન્ય
ભ્રમ-ભોજન કરાવે ઘણાં	પામે સ્વરગ નવી રહે મણા
અડસઠ તીરથ કરે અતીસ	તે જઈ સેવે વીજ્યુ સીસ
સેવે' નીર ગગા-નાં ઘણાં	આ મદિર છે તે નર-તણાં
નીત્યે પીઈ નરમદા-નાં નીર	વસે વાસ આવી આ તીર
પ્રયાગ-માહે દેહ પ્રાણે કરે'	કરવત માથા-ઉપર ધરે
ગાલે' હીમાચલ-મા હાડ	તે ભોગવે મદીર આ મહાડ
કેદાર-ક કણુ જે નર કરે	મથુરાં-માહે દેહ જ ધરે
ગોદાવરી જે જન સેવે ઘણી	તોલે કનક દેહ પોતા-તણી
મથુરાં-માંહે જે નર મરે	તે નર વૈકુંઠે અવતરે
દાદશ જ્યોતીલિંગે જાય	સત્ય અરણ્ય સદ્વીતાઈ નાહાય

કચન ના મેઝ જે કરે
 વેળાવ નો વેલવ બેઈ કરે
 નીત્યે જઈ નીવાણે નાહાય
 અદ્રાખ સીર ધરે છે હાથ
 મીવ અક્ષર એ બે નામ મા
 મીવ-સેવક ને કરે છે સાગ
 સાહીગરામ ને તુલમી ચઢાવે આપ
 સમારથી સમ ધરમે (?) ધાય
 ન દે નાશયણુનુ નુર
 સમસ્ત જન મા ન ઘા હોય
 પરદોષ-વૃત્ત કર્યા છે જ્યમ
 શની મોમ માગે સર્વ થી
 પક્ષ પરદોશ જે કાઢે કરે
 પરમ દોશ વૃત્ત તણા જે મરમ
 જન્માખમી વૃત્ત કરે અહર નીસ
 જન્માખમી વૃત્ત રૂતો કરે
 જન્માખમી કરે પુરણુ પેર
 શીવ ચતુરદશી વૃત્ત વીધ વીધ
 પુલ પારથેશ્વર ની કરે
 પ અમુન ના પુજન પાસ
 પારથેશ્વર પુજે આણી રીઝ
 પારથેશ્વર પુજે રીઝી મન્ય
 દેવ સ્થલ શીવ-સ્થાનક છુહા
 પ અગ્રામ કાઢી જન તે જો
 ગવાનીક નીત્યે દે ગાય
 આમણ ને લાણે જે દે

વેદ પાત્ર-ના કર મા ધરે
 તે પ્રયાણુ કેલાસે કરે ૬૦૫
 જગન વિભુત ધરે શ્રી કાય
 “સીવ મીવ” કહે અદ્યા સાથ ૬૦૬
 કેલાસ સીખર પોહોયે હામ મા
 તે વંકુંડ લોગવે આ પાર ૬૦૭
 તે તો પરન્ન ઘા પોતે હરે પાપ
 તે મીવ-લોકે સહજે જાય ૬૦૮
 તે કેલાશ થકી રહે હુ
 આવે ઈહા જવલો કાય ૬૦૯
 અત મકરણુ મા આચરસે તીમ
 તે નર થી સીવ પદ હુરે નથી ૬૧૦
 ધરમ-લોકે તે તો અવનરે
 ધ્યાન કરી ધારે જે ધરમ ૬૧૧
 તે તો લખમી પામે અતીશ
 તેહ-ના એકોતર મત ઉધરે ૬૧૨
 સઘવી અલખત તેહ ને ઘેર
 તેહ ની દાસી થઈ રહે નીધ ૬૧૩
 કોટિ જનમ-ના પાતિ હરે
 તેહ મમીંચે છે કેલાશ ૬૧૪
 તે તો શલ પામે ઝડા ધીજ
 તે તો પામે ઝડા મન (?) ૬૧૫
 કરે હીપ ધૂન ઠેરા તીહા
 ગુણુ ગોવદ-તણા મન ગમે ૬૧૬
 તે નર સ્વ દેહે સ્વરગે જાય
 કરે શીવ લાણીને સેવ ૬૧૭

બ્રાંમણ તે ઇશ્વરનું રુપ
માદરુદ્ર જગન અતી આન્દે
જેલા શગતીનાણા જે વરના
સગતી-પુજન મેવેં સંસાર
દેહ-વીગલ કરેં નહી કાચ
સકલ જંતુ-સાયેં હીન કાસ
મન-પાની બ્રમ-કૃત્યા ઘણુ ઘણો(?)
વસી કહું છું એક દ્રષ્ટાત
જે કો કાસી ગંગા નાકાય
નિહ-ગુરુએ ગોદાવરી
દારામતીડ જર્જલેં છાપ
પુગ્થ ગોકર(ણ)ગોમતીકેરી તીર
માયા અવંતી અજોધ્યા જેક
ગોકુલ મથુરાં વંદ્રાવંન
ભાગીરથી બીજી છે ગંગ
શુકવતીરથ જે પડેં શરીર
શિવ-પૂજન-મા તતખર રહેં
કરેં દાન આનમ સગત્ય-નેં
ભણેં હરી બાયા જગન-નેં
રૌપાવેં બીડી-વૃક્ષ જ ઘણા
પીપલા વવગવેં અતીસ
પાપ-લેશ-કી મન બીડેં
વેદ-શાસ્ત્રીના પાલેં ધરમ
અધરમ અન્યાય કરતાં જે બીડેં
જે કોં દેં છે નિત્યેં દાન
તે જન પ્રીતેં માહરેં પાસ
માકરું તેજ જીહ્વા લગેં હોય
પ્રથવી-બીડ-માહેં જે સાર

બ્રાંમણ તેહું અધિક અનુપ
તે પ્રીત ધરીનેં ઇડાં પરવરે ૬૩૮
કરેં નર-નારી તગ્નીએં તગત
ઉતરેં ભવ-જલ પેલો પાર ૬૩૯
સકલ જીવતી-નેં જનુની જોય
તે પદ પામેં ગીરી કૈલાશ ૬૪૦
નથી છુટકો એ તણેં-તણો
જો આપણુ જેં છુ એકાત ૬૪૧
સ્વેતે મંધુ-રામેશ્વર જાય
કાવડ ગંગોતરીઇ ભરી ૬૪૨
અંતસ્કરણ સુધેં-થી આપ
સુધ કરેં તિકા જઇ શરીર ૬૪૩
“શીવ શીવ” કહેંતા પડ-યેં દેહ
ઠાંમેં પડ-યેં જો તાંન ૬૪૪
શરીર પડેં જો ડોયેં નંગ
તો પામેં માદરે તટ તીર ૬૪૫
“શીવ શીવ શીવ” મુખ-થી જે કહે
નંદેં નહી વીધ્યુ-ભગત-નેં ૬૪૬
વ્યાપી રહેં બાધા વ્યગત-નેં
વાવેં વૃક્ષ વડલા તણા ૬૪૭
આનંદ-ઉછવ જેહ-નેં અહર-નશ
પ્રીતેં નીર ગંગાના પીઇ ૬૪૮
કુટાં કહારેં ન કરેં કરમ
તે તો જથ લાખીણો લીયેં ૬૪૯
તેહ-નેં ઘણાં મહારુદ્રના માંન
વાસ વસેં આવી કૈલાશ ૬૫૦
તેહ-નેં ગાંજી ન સકેં કાચ
વેદ-વચન એક વીચાર ૬૫૧

તીરથ-લોભ્ય દેગતેં થાય
દેહ પડતે તીરથ મલેં

ભલી તેજ-મા તે નર બધ
તાકરેં જીવ ગીવ થઈ ભલેં ૬૭૮

વસી ડહુ એક ખીજે કામ
પંચાસ કોટી પ્રથવી છેં કથી
પંચકોળી કહેવાઈ જેહ
પંચકોળી-મા જે કો નાકાય
પંચકોળી-મા જે નર મરેં
કામી-મા કરેં જમ-લોજન
કોટિ-કોટિ થાય કંપાત
શીવ-ત્રાશુવ-ઉપર તે રહેં
ઉચું જલ આપેં જ્યાકરેં
જમાડ કહેવાયેં એકવીસ
ત્રણ લોકે તીકા છુડી બધ
જમા તે નથી લહેંતા ભેદ
સત્યપુરી માહં જે નર મરેં
એ કાસી-મા દેવન ઘણું
જમ-હુત તે સધનં બધ
જમ-હુત નુ તીકા નહીં જોર
જમ નુ થાનં નહીં લગાર
જમ-કલ્યા ગૌ-કલ્યા કરેં
એકવા નર કાળી-મા પડેં
મહા માહા પાપ કરેં અતીસ
અધોઞ અધોર કરેં છેં ઘણી
તેહવા નર કાશી-મા પડેં
અનેક પાપ કરેં પરચક
કાસી-ધરતીનું એ જોર

સુગતિ-પદ છેં જેહ-નુ નામ
કાશી-ખેત્ર તો તેહ મા નથી ૬૭૯
સુગતી હોર મોદુ છેં તેહ
કાયા નીરમલ તેહ ની થાય ૬૮૦
તે તો સ્વગ્ગ માહેં સંચરેં
તેહ-નેં ન લોટેં જમ-ના જન ૬૮૧
તેહ-મા નહીં કાસી નો અંત
જે-ઉપર ગંગાજી વહેં ૬૮૨
અંતરીખ ઉપર કાસી તાકરેં
તીકા તીકા જલ ચહેં જે નીચ ૬૮૩
જલ ફરસ કામી નવી થાય
વખાણતા નમ્ય બાંહેં વેદ ૬૮૪
તે કાસી માહેં અવતરેં
સ્થુ વખાણ કરેં તે-તણું ૬૮૫
અમલ નહીં પંચકોસી-માહં
જમ-હુત તેહ નો ચાકર ચોર ૬૮૬
કરેં જોર તો ખઈ માર
તે જમનેં કાસી-મા મરે ૬૮૭
તેહ-નેં જમ-કોર નવી અડેં
ઘણી હલ્યા કરેં તે હીસ ૬૮૮
ખીજે કહી નહીં છુટકા તે તણી
તેહ-નેં જમ-કોર નવી અડેં ૬૮૯
તો તેહ-નેં લેરવ દેં ડંડ
જમ-હુત તેહ-ના ચાકર ચોર ૬૯૦

એ તો વાત છે કહેવા માત્ર
કદાચી કેા સંચે-થી જાય
કરેં પાપ તિહાં નહીં પરચંડ
જમ-હુત તેહ-થી વેગલા રહેં
તે હાંમેં છે સીવ-નો શ્રાપ
પરમાણું પાપ જો તાં જોગવેં
મુત્ર-વીળા તે હાંમેં થાય
અણુ-માત્ર કરેં જો પુન્ય
અણુ-માત્ર કરેં જો પાપ
કેાઈક કરમ કરી તીહાં જાય
નીસપાપ થઈ મરે જો ત્યાંહ
“શીવ શીવ શીવ” ત્રણ વાર જ તંત્ર
દેહ-પાત તે હાંમેં થાય
સંદેહ નહીં એ વાત જ તણો
કેાટી-કેાટિ વાત બીજી છે કથી
એ વાતેં જોહ નેં સંદેહ અડેં
કાસી-સમાન મુગતી નહીં કાય
મણિકર્ણિકા મેહલેં દેહ
કેાટી કરમ-થી છુટી જાય
સમ્યક્ પ્રકારેં સુંણ-યો તમ્યો
કામીખંડ કથાનક એહ
જે દાઢેં આ સદી હવી
કાંમતા પ્રતેં પુજેં જાકરેં
ધરમરાજ સ્ત્રીનેં કલેં
સધલેં જમ-હુત-નુ પુર
દેહ માંનવ દેવ જ થાય

પાપી-નેં કીહાં-થી કાસી-જત્ર
જમ-નોલય નહીં સ્વપના-માંહેં ૬૯૧
હુખ દોહીલા તેહ-નેં દંડ
તીહાં હુખ જોગવેં જમ-હુત ની દહેં(?) ૬૯૨
પગ ધરતી માંડ-થી પાપ
મેરુ-પરવત જેહણું જોગવેં ૬૯૩
એ વાતેં મોહોટો અન્યાય
જમમાંડ જોગવેં ન રહેં નુન્ય ૬૯૪
કેાટી-કેાટી-ધણું છત છાપ
પોહાં પાપ તેં પ્રલેં થાય ૬૯૫
મણિકર્ણિકા મહિમા-માંહિં
પાંમેં કાંન-માંહેં તારક મંત્ર ૬૯૬
જીવ દણુ-માંહેં શીવ થઈ જાય
મુગતીપદ-મારગ એ ધણો ૬૯૭
એહ-સમાન બીજું તો નથી
તે નર સૌરવ નરકેં પડેં ૬૯૮
શીવપુરાણ કાસિખંડેં જોય
નિત્યેં જતા દેખું છે તેહ ૬૯૯
જીવ ટલી આપેં સીવ થાય
સીવજી કહેં સત્ય જાણું છે અમ્યો ૭૦૦
સાલવજ્યો જેહ-નેં સંદેહ
આદિ કથા એ છે નહીં નવી ૭૦૧
તેહ-નેં માંડિ કેાહો તાહરેં
તીહાં નાંમું કાસી-નુ નવી મલેં ૭૦૨
પંચકાશી-થી તે દુર
બીજો તો નહીં એક જ પ્રાય ૭૦૩

મરણ-કાલે' કાસિ ખામર્યે'
નીશ્વે નીશ્વે નહી સંદેહ
એહ હાંમ તો ઉતમ હોય

લાગી પચ્ચ સીખ્યા સુલ લીધ
ત્રીવ-મુખે-થી જેટલું લહ્યું
નારાયણ-ને' પ્રમા નમ્યા
પાગ્ય લાગી પ્રયાણુ જ કરે'
કહે' મારિને' મોક્ષ જ મરમ
કરી ડંડવૃત આબો તો પાસ
કહ્યા મુગતી-ના મારગ ઘણા
પ્રદક્ષણા કરી મહા મન્ય
સહે'જે' જ્ઞાન પોતા-ને' થયુ
'દેહ-અંત કાસી-માં યાય
નીરમલ દેહ પડે' જો નેટ
ફરી અવતાર લેવો નથી પડે'
ગરમ-વાસ-નો દ(કે)રો ટલે'
પંચકૌસી-નો મોટો મહિમાય
મહા મોટાં પાતીક જાય

વેદના મરણ-તણી વાંમર્યે'
મારગ મુગતી-તણે તો એહ ૭૦૪
પાપી-આગલ નવી કહે'ર્યો કાય'

વીમાંન વાહન વીણુ છ દીધ ૭૦૫
આપી પ્રમા-આગલ કહ્યું
જોલ શાસ્ત્ર-તણા ગુણ ગમ્યા ૭૦૬
ધરમ-તણે' સ્થાનક સંચરે'
હોત ઘણે-થી હરખ્યા ધરમ ૭૦૭
વારુ મુન્નાયક-ને' વાસ
કાસિ મલિકલિ'કાન્તણા ૭૦૮
આબ્યા ઈંદ્ર આપે' આસન
કારણ વીકમ-ને' માંડી કહ્યું ૭૦૯
સહે'જે' પ્રાણુ મરગે' જાય
નાવે' ગરબ માતા-ને પેટ ૭૧૦
જમડત તેહ-ને' નવી નડે'
સહે'જે' તેહ-ને મુગતી મલે' ૭૧૧
તે સ્વદેહે' મરગે' જાય
છવ ફીટી તે શીવ યાય' ૭૧૨

૬૬૧

વીકમસેન વેકું-ની
કર જોડી હોય રથો
હું અપગધી અતીધજો
ગગન-નીના કુણ રીઝવે'
દુખ-ભાંગન મુગ-ને' કહે'
કહે'ર્યો' પુત્ર એ ઈંદ્ર-નો
જસ જગન-માં માહરો
પુન્ય તેહ પીનાન્તણું

ગુણી છદારે' વાન
'સાંગલ માધારા તાન ૭૧૩
દેવા આપ્યો દુખ
બાગે' માહરી બુખ ૭૧૪
માનવ અપણા જન
અચિરમ સ્યું હં અન્ય ૭૧૫
અનુગ્રી-ગવ હું આપ
પદ-દેહું-પરતાપ ૭૧૬

સુખ-કરણ સંસાર-માં દુખ-ટાલણ આ દિસ
લાલા-ને મુગતી મલે તે શાતા થાય અહરનીશ ૭૧૭

ચોપઈ

હું આળ્યો જાહરે તુમ ધાંમ
કહું વાત તે મન-માં ધરો
એક વાર ફરી તીહાં જાયો
તેહ-ને જઈને પુછો તમ્મે
કાયા લાભારામ જ તણી
ળીતું અન્ય ન જાંણું કાંય
આયુસ કેટલું એહ-નું જોય
આવરદા હોઈ જેટલું
એટલું નીરવે મુઝ-ને થાય

વચન જાંધાણો તે કારણે
પુછી પાર પટંતર લીધ
'કહો તે વીકમ-ને વાત
એકાદશી નીરમલ દીન નેહ
એકલું સાંભલી આળ્યો ઘેર
પુત્ર-કેપર ધરીને પ્રીત
ડંડવૃત કરીને નમ્યો
બાવન વીર-તણો વડ વીર
મીઝ્યાં નેત્ર મહિપત્યે જાહરે

શમણે દીહું હોઈ જીમ
કોડે પુજા હરસીધ-ની કરી
શોડ્યોપચાર પુજા-નો નેહ
મુકડ ચંદન અખત લીધ

કરો છો સદા માહરાં કાંમ
એક કાંમ અમારું કરો ૭૧૮
જીહાં ધરમરાજ ધીરંધર રાયો
તીહાં મોકલીઈ છે અમ્યો ૭૧૯
કીહારે પડર્યે ઘાહડ ઘણી
એહ સંદેહ માહરે મન હોય ૭૨૦
તેહ જતાવો મુઝ-ને સોય
હું જાંણું આચે એટલું ૭૨૧
તો જુગ જીત્યો મેં કહેવાય

ગયો ઇંદ્ર ધરમ-ને જાણું ૭૨૨
ચીત્રગુપ્તે કહું જે સીધ્ય
આજ-થકી તો દિવસ જ સાત ૭૨૩
પોહોર દિવસે પડર્યે એ દેહ
પ્રીત-થી મધવા પોતે પેર ૭૨૪
વાત કહી અરવ રુઢી રીન
બોલ દેવતા-નો મન ગમ્યો ૭૨૫
વાયુ-રુપ તે ધૂરતા ધીર
મુંક્યો ઉજેણી-માં તાહરે ૭૨૬

અચીરજ વાત મુંણી તે તીમ
પંચામૃત સામગરી ભરી ૭૨૭
કરી જોત્ય તરતીએ તેહ
કેસર કુંકુમ બાવના કીધ ૭૨૮

પુરૂં જાય-ચં બેલી-તણા
અખીલ-ગુણાલ ચઢાવે અતીશ
ધંટ ધુધરા નેં અસ્તી
દેઈ પરદખણા આવ્યો ઘેર

ધુપ-દીપ કરેં છે ઘણા
ફાફલ-નૈવેદ્ય મુંકેં અકરનીશ ૭૨૯
ભલા ભોગ આખ્યા ભારતી
સી કીધી ભાભા-ની પેંર ૭૩૦

નીરમલદુખ-ભાંજન જે નામ
સી કહુ તેહ-ની સોભાય

જો જો કીધા તેણેં કાંમ
સલા લરી બેઠો છે રાય ૭૩૧

હુડા

ફરેં છત્ર સીર-ઉપરેં
વરણ અઢાર વ્યાપી ગ્હી
સુખપાલ મોકલી સહજ-માં
'તમ-ને' તેડેં રાયજી
રાંમ કહેં 'કહો રાય નેં
મંદ સરીર છે માહરું
ગાત્ર સી રલ ધરડો ઘણો
મન મલવા માહરું ઘણું
અમ્યો અભાગીયા અવતગ
અંત-કાલ- અવનીપતી
પાછા એવક પરવગ
'ઉઠાય નહી એ-ચકી

બેઠો અધિપત્ય આપ
પુન્ય-તણો પ્રતાપ ૭૩૨
ભાભારામ-નેં ઘેંર
પણાંમ કરી બહુ પેંર ૭૩૩
ભુપત મલવા ભાવ
તણ દિવસ અયા છે તાવ ૭૩૪
નહી આગમણ કે આય
પણ મહિપત્ય કેમ મલાય ૭૩૫
તે તો જોગ કીહા-થી જન
કીહા-થી દેં હરમન ' ૭૩૬
કહેં રાય-નેં આક
વૃદ્ધ-તણો શો વાક ' ૭૩૭

આપેં અસવારી કરી
મંદીર પોહોતા મહીપતિ
દેખેં દુનીયા કારમુ
રામ-નેં જોવા રાયજી
કુસલ પુત્ર કે દીન-તણ
'ગંમ ખખડ હોઈ તમ-તણી

મુંકયું ઘરનું કામ
રીઝે જો-યા-યા રામ ૭૩૮
'આ તો અમલવ વાત
પ્રતિં આવ્યા પન્નાત ' ૭૩૯
મીસ ફેમ્યો હાય
માયું કહો મુઝ-સાય ' ૭૪૦

રાંમ કહે 'રામ સુણો
મોત આગ્યું છે દુકડું
આ અવતાર આનંદ-માં
અવતરવું અન્ય જોન્ય-માં
પશુ પંખી કે માંવની
દોષદ યોષદ પદપદે
કાય તેહ કલે નહી
લોગ કરમ તે લોગવે

મહીપત્ય-ને જોવા મે.ની
ઘણી ગુઝ છાંના કરે
રહીયત બાધા નગર-માં
'છાની ગુઝ એ સી કરે
'કણ્ણી કરાર કાઢ્યે' થર્યે
બ્યાધી જર્યે' વેદુ કરે
હુખ આવે' છે દેહ-માં
કરાર થર્યે' કવાય-થી
ભાલો કહે 'સ્થુ' ભોલવો
લમણા તુટા લંક-થી
કાને' ઘાલે આંગડી
તે ઘોર ગગન સુણે' નહી
પહેચે' પોર સ્વી-ત્તિને
કાયા દીસે' છે કારમી

ગગન તો ગરજે' નહી
હાલકુંલક એ નગર-મા
ઉડ્યો અન-નો અધીપતિ
પ્રસ્થાનાં તે પેંડ-થી

આનંદ માહરે' અંગ
રામ-સંઘાયે' રંગ ૭૪૧
જોખ ઘણે-થી જાય
તીહાં તો સી ગત થાય ૭૪૨
આડ ખીડ કે' વૃષ્ય
વાધ વરુ કે' ભૃષ્ય ૭૪૩
જે ર્યો ધરવો અવતાર
ઈશ્વર-ને' વીવહાર' ૭૪૪

આવે' ઠામે' ઠાંમ
રાજા ને' ભાલોરાંમ ૭૪૫
અચરજ ગામોગામ
રાજા ને' ભાલોરામ' ૭૪૬
અંતર કાં ઉચાટ
મરથો તે ર્યા-માટ ૭૪૭
ગાત્ર સીથલ થઈ જાય
ઉઠી બેંઠા થાય' ૭૪૮
મેં ચૈતન જોયાં ચેંન
નમી ગયા બેં નેંન ૭૪૯
સાલલવા-ને' સાહ
જે અનહદ વાજે' નાહ ૭૫૦
જુદ પોતા-ની છાહ
સુસ્તકે નહી તે-માહે' ૭૫૧

મેઘ ન છડે' ધાર
હંસા ચાલણુહાર ૭૫૨
વપુ-થી જીણુ વાર
હંસા ચાલણુહાર ૭૫૩

નવે' નાડ નમી ગઈ	જીવ રહે' નહીં હા	
હલ હલ થઈ હજુની	તે હંસા ચાલણહાર	૭૫૪
કહું કાને સુણે' નહીં	ગણે' ન ઉતરે' વા	
કર્યાં દદામાં કુચના	હંસા ચાલણહાર	૭૫૫
દમ વાધી ગઈ દેહમાં	અવર અંગ તો હા	
ત્રંવાણુ ત્રીજું થયું	હંસા ચાલણહાર	૭૫૬
ને'ન નવે' રંગે' થયા	ઢલતી દીડી ધા	
રેરા દેસ બાહિર થયા	હંસા ચાલણહાર	૭૫૭
સીત મમીયે' આવીયું	ઘે'ન-તાડું છે ઘા	
અસ્વારી ઉભી થઈ	હંસા ચાલણહાર	૭૫૮
નખ જીભ-ને' હંડ તડા(?)	કાલક કીધિ કાર(?)	
પરીચાણુ કર્યા હવે પંડ-થી	હંસા ચાલણહાર	૭૫૯
કદ વાયુ ને' પીત એ	ત્રણે' મન્યા જે કાર	
અસચાર થયો તે આપ-થી	વેગ નહીં તે વાર	૭૬૦
બલખો બાહિર ન નીસરે'	નમે' ન હેઠું નીર	
મથાણુ કયું તે પ્રાણીઈ	સુખ સળ સરીર	૭૬૧
હંસ હલકી નીમર્યો	લેખે' ભેઈ તે લાગ	
પાથ હતા તે પંચ-મા	લટી ગયા તે ભાગ	૭૬૨
પથવીસ પથે' પથવીમ-મા	લવે' એક-મા એક	
મૃતીકા માહે' મૃતીકા લવે'	વેદ કંગે' વીવેક	૭૬૩
સોએ કલાકડા સામટા	કરે' એકડા સહેલ	
આદગ-થી ઊભી કરે	વીથ કહે' છે વેહેલ	૭૬૪
કાહાડા તલના પે જણી	પઈડા માગી ધમ	
વેરી નાખ્યા વેગલા	તો નહીં વેંહલનું નામ	૭૬૫
રૂપીર માસ ને હાડકા	નસો બલ ની નેહ	
મલ-મુત્ર મુર-તદ-મા	દીસે' છે એ દેહ	૭૬૬

જડ-રૂપ એ જાણવી	ચૈતન કૌ-એક હંસ	
એક પંખી જવ ઉડીયો	રઘો કાઠ કે મંત્ર	૭૬૭
આપ-માંહે-થી ઉલખે	એ પંખી-ને આપ	
તો ભટકયો નાવે ભુતલે	ટલે ત્રવેધી તાપ	૭૬૮
ભાભો કહે ' સુંથ ભુપતિ	એક વેલા છે આજ	
પેર થયે પંખી તણી	તો લક્ષ્મી-વર લાજ	૭૬૯
પગ ભાગા પીડી-થકા	સુંથે કારિમું કરણ	
તાકરે નીચે જાણવું	માથે આબુ મરણ	૭૭૦
તે સવે' ચેન મે આલવ્યાં	કર્યા વીચારી કાંમ	
રાંમ કહે' લ્યો માકરે	રાંમ રાંમ શ્રી-રાંમ	૭૭૧

ચોપઝ

રામાદે તેહની ધરનારિ
 નરનારિ-ને અધકી પ્રીત
 નરનારી-તણા નેહ-ને
 મુંકયુ જલ ધણી-ને હાથ
 તમ-કેડે થાયું છે સતી
 આતમ-ગતાંન થયું છે મું-ને
 સહ-ગમન કરવું સર્વ-થી
 સંસાર-સુખ ભોગવ્યુ ભરપુર
 કંથ-કેડે ને કાંમીનિ ખલે
 સાઠ સહસ્ર વરસ દેવતાનાં ધણાં
 અધાર પાપ ભે કંથ જ કરે
 પુરું પુન્ય થાઈ જાકરે
 અવતરે રાજા રુડો અંશ
 ભોગવે વૈભવ સુખ-નીધાન
 સાંભલ્ય રે તું માકારા પતિ
 ભાભો કહે ' એ તો સાચરું

તે આવી પછે તેણું ઠાર
 તે તો ચેન રુડી રીત ૭૭૨
 સત ચક્રું તેહની દેહ-ને
 'માકરે આવવું છે તમારી સાથ ૭૭૩
 સાચું કહું છું સર્વ-થી
 દીવસ છટે મરવું છે તું-ને ૭૭૪
 સંસાર-સુખ હવે ભેવું નથી
 એકે વાત ન રહી અધુર ૭૭૫
 તેહ-નો મહિમા કુંભુ જ કલે
 સુખ ભોગવે સ્વરગ જ તણાં ૭૭૬
 સતી-પરતાપ-થી તે તો તરે
 પ્રથવી-પતી થાઈ તાકરે ૭૭૭
 તેજવંત પુરો પરસંશ
 કૈાક ભવે ભેટે ભગવાંન ૭૭૮
 તુજ-કેડે થાયું છે સતી
 મન નવી માને એણું માકરું ૭૭૯

રહેવું અધર ને જાણું ઠેક
રાજા કહે 'સાંભલજાઓ રાંમ
સુંકા માયા આવામીઈ
મણીકલિંકા નીનમ જેહ
જનમ-મરણ-નો ફેરો ટલે
સુંકો કાંમ થાયો સમરથ

કહે કણબી 'નવીઉડું હાય
જે જોઇય તે ઘર-મા હોય
જેકો માગે કાડે કથી
પારકું લેઇને પુન્ય જ કરે
'અથવી-પતિ પીતા-ને' ઠામ
મુશખ-લોક ન જાંણે કાય
વચન ઉશંકલ આપે થાય
પુરાણ-શાસ્ત્ર પ્રીછવીયો પેર
મુલ સાંઢણીયો પોતા-તણી
પંખી-પહેંલી ઉડે જેહ
ઘડીય આર જ્યોજન થીત ધરે
જોરાવર જોઇ તેણી ઘડી
પલકા કોસી એકવી પાય
સરવ મહુન-મા સજ કરી
મોહોરો હેમ-ની ભરી અતીશ
પરલે પુન્ય કયું તીહા ઘણુ
ભુખી પમાયતે આપી ઘણી
મવછી તીહા આપી ગાય
દીધી ઘણી ડગલા દોટીયો
સુખ સીજ્યા આપી તેણે કાંમ

કાયક કાલે અવતર્યું પેટ
હું કહું તે કરો એક કાંમ ૭૮૦
કહો તો પોચાડું કાસીઈ
તીહાં તમારી પડર્યે દેહ ૭૮૧
જીવ તેજ-માં સીવ થઈ ભલે
ઘણો ખરચવા આપું ગરથ ૭૮૨

ઘર માકરા-માં ઘણી છે આથ
તારે સીદ માથું તમ-પાસે સોય ૭૮૩
તેહવો કણબી કાયે નથી
તે-થી અરથ એકે નવી સરે ૭૮૪
ફહીયત મહુ પરજા-ને નાંમ
વીધુ-અંશ-વીધુ રાજા ન હોય ૭૮૫
મુલ સત્યવાન વીકમરાય
મહીપત્થ આઝ્યા પોતા-ને ઘેર ૭૮૬
ઘડીયા-જોજન તો છે ઘણી
મન-વેગી દેવાંસી દેહ ૭૮૭
વાઘ-સીધ-ની બીકે નવી ડરે
સરખી સમાંણી તેવતેવડી ૭૮૮
અસવાર-ને ન અડે ઉગી આંચ
જોરી હેમ મોહોગ-ની ધરી ૭૮૯
સંઘાયે લીધી તેણે દીસ
ધન હુટાન્યુ પોતા-તણુ ૭૯૦
દીધી દક્ષણ જેહ-ને વીધા ભણી
બ્રાંમણ-નાં ચર્યા તીહાં પાય ૭૯૧
બ્રમ પોરો આપી મોટીયો (૧)
ઘણાં પુન્ય-ના કીધા કાંમ ૭૯૨

વેંડુચી સહુ-નેં આપ્યા ભાગ
વડા પુત્ર-નેં તેડયો સાથ
ભાભોરાંમ નેં ચોથો રાય
'ભાભ રાંમ-ની સીન્યા છે' છાં
પુત્ર-વૃષ્ટિ થાયેં ભકરેં
તાકરેં કળયો કુલ-ની રીત્ય
જ્યજ્યકાર થયો વામ્નીઈ
વાટેં નાવી ઉની આચ

ક્ષૌર-કરમ કરાવ્યું ત્યાંક
કરાવેં તેહ-નેં ગંગા-સ્નાંન
નીરાકાર ધૃઢના મન ધીર
ત્રીવીધ તાપ તે વેલાં ગયા
નાંમ-નારાયણ ઉપર નેહ
પંખી હંસ ઉડેં જેટલેં
'તાકરો વાધસ્યેં' રડો વંશ
એક વચન માનેં માફરું
એકવીમમી પેઢીગ પ્રગટેં પુત્ર
ગુજર-દેશ ઠેકાણેં ઠાંમ
પુત્રસ્યેં થઈનેં તે દેવ
ગેંબી સમ્રાટ સાંભલીયો તેહ
પ્રાણ-તાગ થયો તે પતિ
જનમ-મરણ-ના ફેરા દસ્યા
નીરંજણ નારાયણ જેહ
ગયા શ્રાધ તે પુત્ર જ કરેં
અધીપત્યેં સકલ કર્યો અવતાર
રાંમ જે વેલાં સ્વરગેં ગયા

ભેયો આપ લાખીણી ભાગ
રામાદે સતી તે સાથ ૭૯૩
તેહ મુકન નેં પંથ પલાય
નાદ વાગસ્યેં ગેંબી તીહાં ૭૯૪
સ્વરગ ગયા જાંણુજ્યો તાકરેં
પુર જાધા-નેં પુરણ પ્રીત' ૭૯૫
કેડ ઘણેં-થી ગયા કાસીઈ
પ્રાતુસ્કાલેં થયા દિન પાચ ૭૯૬

નાહવા-કાજ નીર મુંકું છે' ત્યાંક
મુપાત્ર-કર-માં દિધાં દાંન ૭૯૭
પીધાં નીરમલ ગંગા નાં નીર
અધ-ના ઉધ તે ભસ્મ જ થયા ૭૯૮
દેવ-રુપ મુંકરો તીહાં દેહ
અંતરીખ વચન થયું તેડલેં ૭૯૯
તેહ થયેં દેવતાઈ અંશ
જુગ-માં નામ રહેંસ્યેં તાકરું ૮૦૦
માફા સત્યવાદિ તે ઘરમુત્ર
તેહ-નુ નાંમ તે ભાભોરામ ૮૦૧
સકલ લોક કરસ્યેં ખડુ સેવ'
સીતલ થયો ભાભા-નો દેહ ૮૦૨
થઈ રામાદે શામા સતી
તેજ-રુપ થઈ તેજ-માં ભડ્યા ૮૦૩
તેજ-માહેં ભડ્યા જઈ તેહ
કેટિ જનમ-નુ પાતીક હરેં ૮૦૪
એકવો દેવાંસી દાતાર
ગેંબી નાદ તે ઘર-માં થયા ૮૦૫

પચ પુત્ર પ્રાકમી	એક-એક થી એક	
દાના શુંલુ ડાકાપલુ દિલે	વડું લાગ્ય વીવેક	૮૩૨
પાટોદા પુત્ર પાટવી	મુલ ડામે સમરથ	
લાજ ઘણી લઘુ વેશ-મા	વેણીનામ વડ-હથ	૮૩૩
સપુત તે ગંખીયલ-જો	મોટમ-પ વી મે	
કણખી કડાવે કલપતરુ	જસવંત-રૂપ ઝવેર	૮૩૪
હરી-ગમ હરી-મમો	બલપલુ-કેરો લાલુ	
કરણન્સમો કડાવીયો	પંચ કરે પંખાણુ	૮૩૫
વીકમ-થી જસ વાધીયો	તેજ-પુજ મગસ	
શુભીયલ નગ એ શુંલુ-નીધી	શુભવંત ગંગાદાસ	૮૩૬
હરી ભ ગંગાદામલુ	અતી પ્રાકમ અપાર	
રખીયલ-કેરા રાજવી	રમે સેર-તણા સકા	૮૩૭
શામજી વીર મલખજો	કરે કોટિ પર-કામ	
જગ છત્યો બાધા જગત-નો	નવે ખંડ-મા નામ	૮૩૮
પુત્ર બે પરાકમી	નામ-વધા-લુ નીર	
બટ પરાકમે બુધ નીધી	માધુ ઉધુ બે વીર	૮૩૯
પાચ પુત્ર પ્રતાપવંત	બટ શુંલુ બોયલુ બીજ	
ગજમ-પદ રખીયલ તણા	લાવીક મુલ લનિજ	૮૪૦
ભાટ દસુદી તેહ નો	શુંલુ-માગર શુંગાન	
અંધ સુયો તેહ-ને	દેને આગા માન	૮૪૧
કર ભેટીને કવીને કમુ	સુપ્યા શામ મુલ રીન	
પુનાલ-પરમાગધ કરો	વાધે પુન્ય-પર પ્રીત	૮૪૨
મીદાસનગત્રીસ નો	કરાબ્યો ગડા અંધ	
સંનૃત-માહે-થી મોધીયું	પરમારથ એક પંચ	૮૪૩
કયાન કાલીદાસ નુ	બોજ પુન્ય પવીર	
પ્રાકન દીધુ પંડીને	વાર વીકમચરીત	૮૪૪

સાચા-ને' મોહામણું
ગુણીયલ-ને' મન ગુણુ અલો

કહે' પુતલી ભોજ મુંણ
વચન પાલે' પોતા-તણું
બરહ પાલે' બોડ્યા-તણું
રહીયત મુખે' રીઝે' ઘણું
પર-હુખ દેખી નવી સકે'
કલપતરુ તે કુલ-વીધે'
પ્રાકમ જે એહવાં કરે'
દાન કરે' એ સાંભલી
એહવા થાયો તો ખગ ધરો
પુન્ય કરો પરમારથે'
એમ કહીને' ઉતપતી
ઉગણીમ્મી કથા પુરણુ થઇ
એમ કહીને' પુતલી
સમારંજક હવે' બોલરથે'

જુઠા-ને' તો જ્યાંન
દાતા-ને' તો દાન ૮૪૫

એહવો થયો વીકમ વીર
ધરમ-વાત દહ ધીર ૮૪૬
સુખ દીઠે' સંતોષ
હુખ દીઠે' મન દોષ ૮૪૭
પર-કાજે' દે' પ્રાણુ
સાચો વીર સુખાંણુ ૮૪૮
તે ધરે' સીડાસન પાય
પાંચે' પાતીક જાય ૮૪૯
નહી તો પુણે પાય
ફરીને' બીજો દાય ૮૫૦
આપે' ગઈ આકાસ
કહે' કવી સાંભલદાસ ૮૫૧
પ્રણમના ગઈ આકાસ
કહે' કવી સાંભલદાસ ૮૫૨

વેતાલ ભાટની વારતા

કવિ શામળ ભટ્ટ સિંહાસનખત્રીશીની ૨૦મી વાર્તા
(કહેનાર પૂતળી સલામજની)

આપર્જ

શ્રીમુખ્ય આરાધુ મન્વતી
કરુણા વાન એનાં ડરો
કરુ અથ ગખોણ લાજ
મન્વતી જેહ ને મુખ વસી
આપ માન કીપાથી આપ
અથ અધુરો નો ગ્હી નસે
તન્નુ વમ છમ વાયુનણે
તન કીપા હશે તાહરી
હસ વાહની મોટી માન
આપો બુધ્ધ તરંગ અને
નગત પાવની શ્રી મુગદીન
લોલો નાથ ભવાની ભુપ
અનુરુણ આનંદ ડાગળી
શ્રી ગર-પદ-પ કજ પગ્તાપ

શ્રી-લોજ ભુપત્ય લના
શ્રીપતિ સેવક મલ્ય એ
આવૃથુ આસન અબીનલુ
મલા મન્વ મોબી ગ્હી
પોહકા પડીત ને પુડીયુ
મુદરત વેલા માન મુ

મયા ડરો આપો સુલ મતી
બાલક બળિ ણાહે ધન ૧
ઠમ આરાધન તેહ ને ઠમ
વલતી તેહ ને ઉલુમ ૨
પડીત થયા તે તુઝ પ્રનાપ
તે તો માત હમારત થયે ૩
લરુને તાહરે ડવી તો લણે
તો તો લાજ રહેયે માહરી ૪
મનમુખ સાહામુ ને માક્ષાત
અડવ દેયણી તુ ઠ એ- ૫
આવ ઉમયાપત્ય શ્રી તુ ધંશ
રાજગજેશ્વર ની-મન્વડપ ૬
ડવી મલ દેગી અથ હાગળી
ઠમ અજ ડિ ઠ આપ ૭

શ્રી-ધારા ધરમ ધામ
શ્રી-ની-મવ સુલ નામ ૮
ધગળી ધડીયુ ત્યાહ
મહીપતિ જેડા માહ ૯
લીધુ લાખીત લગન
મહીપતિ મન મા મગન ૧૦

ભોજન સુલ લલી ભાત્ય-નાં	પુર	પોષે	પ્રમાણ	
સુપાત્ર દાંન સમરપીયાં	જસ	જગત-માંહે	જાણ	૧૧
બ્રાંમણ લલા મનાવીયા	ભર્યા	ભાટ લલી ભાંત્ય		
શુપત-દાંન ઘણાં કર્યાં	અધીપતિષ્ઠ	એકાંત્ય		૧૨
પાંચ પ્રદક્ષણ કરી	પ્રીતે	ધરે તે પાય		
‘હાં હાં’ હુંકારો કર્યો	‘રહે’	વેગલો રાય		૧૩
સભારજની બોલીયાં	પુતલી	આંણી પ્રીત		
‘એ આસન વીકમ-તણું	રુડી	જેહ-ની રીત		૧૪
દાતા દિલેં દરિયા-સમો	શુભ-ગીરુયો	ગંભીર		
કનક-દેયણ એ કરણ-વત	વાદેં	જાત્યો વીર		૧૫
હરસિધ હુગુરી જેહ-નેં	જેહ-નેં	માથેં ધરિ		
પુન્ય કરેં પરમારથી	જીવ	જપેં જુગદીસ		૧૬
પંચ-દંડ સીર-છત્ર-ધર	અખીલ	આણુ અપાર		
અદુરણી અવની કરી	સકલ	શાસ્ત્ર-માં સાર		૧૭
કહું મહિમા સંક્ષેપ-માં	સાગર-માં	સુક-ચંચ		
મુકા-માંહેં મુંઠડી	સાહસ	સાખ્ય-થી સંચ		૧૮

ચોપદ

પુછે ભોજ જોડી જે પાંણ	‘વનીતા કે’હેં	તું તેહ વખાણું	
‘ભરતખંડ-તણો તે ભુપ	નગર ઉજેણી	અતી અનુપ	૧૯
શુભ લક્ષણ સુલ સોભા ઘણી	જેહવી હોઇ	ધડ લંકા-તણી	
વગ્લાવરણ જિહાં વીવધ વીવેક	એક-એક-થી	અધીકા એક	૨૦
અધીક તેજ અરજન-વત હોય	જીતી ન શકેં	તેહ-નેં કાય	
જે’ઠાં સિંહાસન-ઉપર ઠરી	ભારે સલા	ભરપુરેં ભરી	૨૧
જાતીક-જન બોલેં છેં જથા	કવી પંડીત	કહેં છેં કથા	
નાથેં અપહરા સંગીત તાંન	શુણી-જન	રુડાં ગાઇ ગાન	૨૨
થઈ રહો સલા-માંહેં ઠાઠ	તીહાં આગ્યો	ભુપત-વત ભાટ	
સદવીવા ખરો દિલ ખ્યાલ	વડું નાંમ	તેહ-નું વૈતાલ	૨૩

દેવ-સરીખો દીશે' રુપ	જાણે ભાટ કે ખીજે ભુપ
વધો તેણે' મુખ આસીરવાદ	અતી રાજ પામ્યો ઉલાદ ૨૪
મહીપત્યે આપો અધિકો માલ	વીકમે ગોલાવ્યો વૈતાલ
'દેવતાઈ' કે દિશે છો ૩૫	મોહ પામ્યો નગર-નો ભુપ ૨૫
કાલો-ધેલો વીકમ હોય	એકવો ભાટ ન દીકો દોય
ગુંણ-લક્ષણ દીસે' મુલ દેહ	નાગચણુ-ઉપગ અતી નેહ' ૨૬

કુહા

કહે' લોગ' મુણ ભામીની	ભાટ-ને' કહે' છે' ભુપ
મોહુ સુખ પ્રાકેમ કયું	કુહુ કહે' કીમ રુપ ૨૭
જોય પુરુષ પણ જાણીકો	અકલ વડે અનુપ
માનની કહે કિમ મુખ-યકી	લીખારી-ને ભુપ ૨૮
કેહ-નો પુત્ર કિહા અવતર્યો	કુણ અધીપત્ય અંશ
વપુ વીધા વિનય કમ્યો	વારુ કહે'-ને' વંશ ૨૯
કેહવો પડિત પરાકમી	કેહવા મહીપત્યના માન
કેહી પ્રકારે આવીયો	લીધા દીધા શા દાન ૩૦
કહે', સ્યો તેહ મા ગુંણ હતો	કહે, સ્ત્રી વીધા હોય
કહો, તે અવતર્યો કીહા	જનુની-જનક કુણ જોય' ૩૧

ચોપઈ

કહે' કામિની સાલલ નગ્નાય	કહુ વાત જોડી એ' હાથ
દુસ હકડે' માહરે' છે' ઘણી	કહુ ઉતપત વૈતાલ જ તણી ૩૨
પંચાસ કોટિ પ્રયવી-નુ પીઠ	તેહ-મા દેવચલ કે કિંઠ
ભરત-ખંડ તે ભારે લોચ	કરમ ખેત્ર બધાણિ યોગ ૩૩
કમોગ દેશ મુંદર કારિઓ	તે લકા-ધડની હાર નો
માનવ-મહિમા જાણે મમં	ધરતી-માહે ધણેગે ધમં ૩૪
શ્રીવંત લોક મુખી સદુ જન	નીરમલ નરનારીના મન
ગુલઝાર ગુંણ-સાગર મુલ ગામ	ભાટ બીમ એક નીરમલનામ ૩૫

ઉમયાદે ધરનારિ મતી	રુડી કરમની રેખા રતી	
સતી-મિરોમણ સાહમ રુપ	અતી નીરમલ તે નાય અનુપ	૩૬
દોલત દુનીયાં વૈભવ ધણે	દમુંદિ સેપનાગ જ તણે	
માગેં નાગ નેં લાવેં ધન	મંગણુ જાલ પતુ મહિપત્ય-માન	૩૭
કોટિધવજ કહેંવાઈ નામ	દેસપતી-થી આવેં દામ	
વમ વરતેં માનવ નેં દેવ	કરેં નાગ-સરીખા સેવ	૩૮
દમુંદીયો પણ દાતા જ્યે	કલા કલી સકેં નહી કૈય	
ગજ-રીધ્ય સમરીધ્ય મુત્ર	પ્રતિમતા-પેટેં નહી પુત્ર	૩૯
વપુઈ તેહ-નેં મોટો વેંહ	દાવાદલ જેહવો દુખ દેહ	
કલના એક પટેં નહી કસી	વ્યાધિ આવી વપુઈ બાદુ મિ	૪૦

શામા ઘેં સીરોમણ મતી	પ્રેમદા કહે 'સાભ(ળ) રે પતી	
શિવ સેવંતો વામેં મુત્ર	પ્રભુ-પ્રતાપેં પામેં પુત્ર	૪૧
ગાઠેં તમારેં છેં બાદુ ગરથ	વાટ ઉઠેં એ મરવેં વરથ	
પુત્ર-વીના ધરનુ મુ મુખ	પુત્ર-વીના ઝિમ ભાગેં ભુખ	૪૨
પુત્ર-વીના તે શ્રાધ કુણે કરેં	પુત્ર-વીના પીંડ કુંણુ ધરેં	
પુત્ર-વીના કેા મુખ નવિ જ્યે	મુકન ન વાદે કારણુ કૈય	૪૩
વાઝીયા નામ એ કાગણુ વડુ	પુત્ર-વીના જીવત ભઠ પડયુ	
પુત્ર-વીના અલખત સી અગ	પુત્ર-વીના કીમ વાધે વંશ	૪૪
પુત્ર-વીના ગા મહિપત્ય-માન	પુત્ર-વીના શા આલવા દાન	
પુત્ર-વીના મેહેણા દેં સદુ	પુત્ર-વીના ઘેર નાવે વજુ	૪૫
અવતાર અપુત્રીયાનો બન્યો	પુત્ર-વીના શોક નવી દુર્યો	
પુત્ર-વીના નવી પામેં નાત	સગા-સહોદરની સી વાત	૪૬
જેહ-નેં પુત્ર ન આવેં પેટ	તેહના જીવત મા ઉઠી વેઠ	
પુત્ર-વીના વચન કીમ પલેં	ચઢા ઢલ પાછા કિમ વલેં	૪૭
વેહેંવાઈ કોહો-ને કીજઈ	લાહો કર્યો આપણુ લીજઈ	
ધીક અવતાર વાઝીયાની ગાલ	નવિ ઉધારેં ધીરેં માલ	૪૮

પુત્રવીના જનક નહીં નેર
પુત્રવીના ઘર તે શમશાન
કેય ધન ન પુછે કથી
કેક દામ ભે જાઠે હોય
પુત્ર હોય ને ન હોઈ દામ
કુલ ઉદવસ કુલ-દીપક-પખે
પુત્રવીના શુવત તે કચ્ચુ
'ભંડાર ભુટાઓ આણી નેક

પુત્રવીના અંધાર ઘેર
પુત્રવીના નવી દેં કેા માન ૪૯
મટ મંતાન પુછે સગ્વ થી
તો યે પનોતા ન કહેં કેાય ૫૦
પુન્ય-પનોતો તેહ-નું નામ
વેદ-શાસ્ત્ર લક્ષણ-થી લખે ૫૧
માનની નેં મંન એ તો વન્યુ
તાશુઈ શુવતા આપણુ દેહ ૫૨

દુહા

ભીમ કહેં 'મુણ ભામિની
ગમતું થાય ગોવદ-નું
ભારે વેલવ ઘન-તણે
ભીમ ભયાનક વન ગયો

તાન્ય ચીંતા મંન શોક
શહાપણુ કચ્ચું ફોક' ૫૩
તેહ કરે મંન તાન્ય
તે તપ કરવા-ને કાન્ય ૫૪

ઝવમલાનદે સગ્ર મીવ વડો
તેજ-પુજ ત્રીયોક-ના
પચ વદન પ્રતાપ પુર
દાતા દેવ દયા નીધિ
ખીલી પત્ર તુલસી તાહુલે
અહરનિશાઈ આગ્તી
મીવપુગણુ ધ્રુવણે મુલું
મીવ-મત્ર શુભા જપે
ગુંણુ ગામ્ર ગી-ચાપણે
'મીવ મંતાન આપો મુ-ને
દેવ-નણેા તુ દેવના
કર્તા કર્તા તુ વિશ્વપત્ય

ભાગ્યમાન ભુગ ભેત
ઉદેકાગ ઉલોત ૫૫
નારાયણુ નેહે નુગ
હેતક એહ હજુગ ૫૬
પચામૃત પખાલ
આણી અદકુ વાહાલ ૫૭
મીવ-કવચ-ના પાઠ
બાવ ધની તે ભાગ ૫૮
કરે નીત્ય જલધાર
નોધાગ-આધાર ૫૯
ઈશ-તણેા તુ ઈશ
જગન પાવન જુગદીશ ૬૦

નથી ખોટ ઘેર તાહરે
તપ-દાતા એક તું લહ્યો
અધીક જન વર પાંખીયા
પુત્ર એક મુલ-પ્રાકમી
જેહ-થી નાંમ જગ-માં રહે
નાંમ યાદ નવ ખંડ-માં
તારે પરીયાં ત્રીહો પક્ષ-ના
એકવો પુત્ર આપો મું-ને
માહાદેવ કહે 'મંગણુ મુંણો'
'કાયક જન્મ-તણાં ઘણાં
એકવું માભણી ઉઠીયો
બીમ વદ્યો તે ઘર-ભણી

આપવે નથી અસમરથ
તુજ-વીણ સરવે વરથ ૬૧
દાનવ દેવ અતી આપ
પાંમું તુઝ પ્રતાપ ૬૨
વખાણે મદ વાટ
ભુપતિ જેહવો ભાટ ૬૩
તારે નાત નર નાંમ
કરુણા-નિધી કર કાંમ' ૬૪
સ્વપન-માંહે એ આપ
તાહરે માથે પાપ' ૬૫
પ્રીછી શીવ-ની ચેર
સોધિ આપે એર ૬૬

બ્રાંમણ વરીયા ભાવ-થી
પુરણાકૃત પુરણ કરી
માહારૂઝ એકાદશ કરે
દાંન અવેરી આવરી
વિમ્બ વરા તે વેદિયા
પારથીવ ચિંતામણી કર્યા
શીવ તો થયા અતી આકાશ
પાંચ એ પુત્ર જ આપના
સંતોષ્યો એણે ઘણું
વ્યાજ સહીત જેક-ને વાલવું
નીરમલ દેહ તેણે કરી
પાછો વડી તે આવીયો
કાયા કુટ વેક ધણું
શીવ બચારો રચુ કરે

શત શત ચંડી કીધ
દક્ષિણા દાંન બહુ દિધ ૬૭
ભુટાચુ બહુ ધન
માહાદેવ-ઉપર મન ૬૮
સાહાઅ-તણી જે શાખ્ય
પુરા તે નવ લાખ ૬૯
'એક-ને મુઅ અપાય
ઉશંકલ ન ધાય ૭૦
ચદ્યો ભુદર-ને ભાર
એકવો એ દાતાર ૭૧
તજયુ ચોતા-નું ગાંમ
તપ કરવા આ કાંમ' ૭૨
સાધે સઘલા મુત્ર
લખો નહી કરમ-માં પુત્ર ૭૩

ચોપદ

એમ કરતે વીત્યું વરસ એક
આવ્યો એક દીમર તે પામ
આવ્યો શિવ-સમીચે તેહ
'જે તું પુત્ર નાચે' જુગદિસ
સીવ પ્રગન થયા તે સાચ
ધણે હેલે ગયો તે ઘેર
'કલીયુગ-માંહે લાંડ-નો લાગ
ખીન ૭૫ મેં કીમ મરાય
કાદી કટાક કાલજ ધરી
છેલવા માડું આપેં ગીશ
'વણુ-મોલે' ગા માટેં મરેં
કર જોડીનેં લીમ તેં લણેં
વસ્ત્ર એક તો વહી ગયુ
આવ્યો પાપી મારી-જન
તે-થી મુઝ નેં જુટો કીધ
સીવ કહે 'દેહસ-પાછલ જાયો
ગયો લીમ પાછલ જેટલેં
દીકા કીડા તિહા દય લાખ
'કાદી કીટક મે તો નીરખીયા
ગીવ કહે 'તુઝ-રયુ જોલુ માય
પાપ કરતે નરકેં પડ્યા
તું નેં આપવા-જેવ્ય જ તન
કુલ, નાલ્ય ને તારે ગામ
તાહરે ભાર મારે સિર ઘણો
પુરુષોત્તમ લરુઆડા-ચેટ
તિમ કરયુ પડયું માહરેં

કરેં પુજન તે વિવિધ વિવેક
તેહ-ને પુત્ર-તણી મન આસ ૭૪
ધરી નારાયણ-ઉપર નેહ
કાલ મછ પછાડું વીસ' ૭૫
પુત્ર પલક-માં આપ્યા પાંચ
લીમેં મન વીચારિ ચેર ૭૬
ખલિયો થાય તે લેં જો લાગ
હત્યા આપ કાયા-ની થાય' ૭૭
કાટેં જુધિ મરવા-ની કરી
'હા હાં' કહીનેં જોઆ ઈશ ૭૮
આત્મ-હત્યા તું મીઠ કરેં'
'હુ આવ્યો છ શરણુ તુઝ-તણેં' ૭૯
સ્વપન-માંહે દગસણુ નવી થયુ
તસ્ત આપ્યા કિમ પાચ જ તન ૮૦
એકેં પુત્ર મુઝ નેં નાવ દીધ'
નીગખો નેહ-થી મુખીયા થાયો' ૮૧
જોખર ગાર દીડી તેટલેં
જો'યો લીમ ગીવ-પરતેં શાખ્ય ૮૨
તેહ નો પાર તો નવી પ્રીતીયા'
૭૫ એહ-માથી આપ્યા પાચ ૮૩
પાપી-નણેં ચેટેં જઈ અડયા
નથી મલતો કે માહારે મન ૮૪
નવખંડ રહેં નિરમલ નામ
જપ તપ-પુજ-પુન્ય જ તણો ૮૫
વચને બાધ્યા અવતરિયા નેટ
અવતાર રૂઝ નો કુલ તાહરે ૮૬

ભકત-વછલ માહરું નાંમ	તે કિમ બરદ જસેં આ ઠાંમ	
પુરણ એક કલા-થી પેંર	પ્રગટ પુત્ર થયેં તુજ ઘેંર	૮૭
નર અવતાર ધરાઈ નેટ	પુત્ર પ્રતિવૃતા-નેં પેટ	
વલી ઈછા હોઈ મન-તાણી	આપું અલખત લક્ષ્મી ઘણી	૮૮
ભણેં ભીમ શીવ-પ્રતેં ભાખ	‘લછ ઘણી કરોડાં લાખ’	૮૯

હુહા

કહેં સીવ ‘પુત્ર આવશેં	ખરચ કરે બહુ પેર	
ના કહેં તારેં નિસરેં	ઘડિ એક રહેં નહીં ઘેંર’	૯૦

વરદાન પાંખી તે વલેં	શીવ દાતા સમરથ	
આણુંદ પામ્યો અતિ ઘણો	ઘણો ખરચાણો ગરથ	૯૧
ભોગ ગરભ જઠરેં ઠર્યો	કાંમીનિ-કેરેં કાંમ	
પુત્ર પ્રતાપિ પ્રગટયો	વૈતાલ ધરાન્યુ નામ	૯૨
હંડ નીકસેં અન્ન-થી	પંકજ જલ-થી જિમ	
સોભા શકલ-સીરોમણિ	પુરુષ પુરુષોત્તમ	૯૩
આકાર રૂદ્ર એકાદશેં	સાહસીક કેા સિધ	
હેત હરખ મા-ખાપ-નેં	કામ જાતક-ના કીધ	૯૪
શુકલ-પક્ષ પડવે-થકી	વાધેં છેં જિમ અંદ્ર	
વાધેં અપ વૈતાલ તુ	અભિનવો કોઈ ઇંદ્ર	૯૫
તેજ-પુજ કેા દેવતા	વપુ સિરોમણ વંશ	
અવતારિ કેા અંશ-પતિ	આપ ઇન્દ્ર-નો અંશ	૯૬
સાત વરમ મહેંજેં થયા	અનેં મુકયો નિશાલ	
વંછુ-શીખવી વિદ્યા ભણે	વીસ વીશા વર્ષતાલ	૯૭
પીગલ પાઠ પુરાણ પુર	ભગણ-સગણ ભર ભેદ	
ભાષા-મા ભુપત જસો	વાણિ વખાણેં વેદ	૯૮
બત્રીશ-લક્ષણ બાદ-શુંળી	ચૌદ વીલાઈ ચિત	
રાગ છત્રીશેં રીઝ-મા	ખરી વાત-ની ખંત	૯૯

માહાદેવ-આગલ જલ મુંકિયુ	મનમા-મિધ્ય-થી માન	
'જુહું' ન ખોલુ છલ-થી	દેવુ જાચીક-ને દાન	૧૦૦
મેયંજ પાસા નોગડા	નજ સમ-ની રીત્ય	
જામ જુવટેં જોખ-થી	ખરિભ્રંમ-ઉપગ્રીત્ય	૧૦૧
પુન્ય કરેં પગમાચી	વરેં વીપ્ર અનેક	
ગીવ-પુનન સેવે મદા	વિવધ પ્રકાર વિવેક	૧૦૨
હોમેં ખોરી ચે હેમ-ની	જુવદુ સમવા જામ	
ને છતે તો જોખ-મા	પુન્ય કરેં પવન-માહ	૧૦૩
બીમ કહેં 'ભંડારી મુળ	ભર્યા મોચ ભંડાર	
દામ ખ-ચતા દેવ ને	ન કરીશ છુ નકાર	૧૦૪
ખાતે શોવન માકલા	કડા વાકડા કોડ	
છત્યો તાહા તો જશ કરેં	હાર-છત-ની હોડ	૧૦૫
જશ વાધ્યો જાઃ જગત-મા	કદ ઘણાના કાખ	
અહરનિશા કામ એહવું કરેં	આખ્ય આખ્ય નેં આખ્ય	૧૦૬
સુરા વાહાલા સ્વામિ-નેં	કુટલ નગ નરિયા	
દાતા વાહાલા જાચિકા	માતા કાકિળીયા	૧૦૭
દેહ નડો ડાહાપણુ ધણું	સ આમે મિગદા	
નચિ- ન વખાણુ તેહ-નેં	જો દિલ નરિ દાતા	૧૦૮
કાલો કરુપ કાયા ઘણી	મોટિમ નોહો માન	
જાચિક જમ તેહ-ના કરેં	જો દેતો હોન દાન	૧૦૯
મેન તે મોટો નહિ	સાણો નહિ તે માર	
પંદિત તે ચોટો નહિ	દેહ વડો દાતાર	૧૧૦
વેતાનેં ધન વાવર્યું	વપુષ નાહને વેશ	
કિંત આવી કોટિધા	દેશ વિદેશ દહો દેશ	૧૧૧
વિદા નારિ તગ્યા ધન	પરમેશ્વર અતિ ઉગ્ર	
પાચેં એ છે પાગડા	માણુ તેહ-ની મોટ	૧૧૨

કન્યા કુંધારિ કેા કહે
ભુખ્યાનું મોહ નવિ બુધ
ભરતખંડ-માં ભીમ-સુત
અવતર્યો અધિપત્ય અંસ કેા
દેશ પરદેશ ને ગાંમ-માં
ઉપમા કેાહ-ની આપીધ

એક દિવસ ભંડારિધ
'દાંમ સધલો દે'હે'વટ ગયો
ભંડાર ભીમે' જોયો જઈ
હેમ દાંમ ખરી મોહોરના
ભીમ-સાયે' ભે'માસ્થિ
પાસે' ભે'સારિ પુત્ર-ને'
'દુભાર્યો' માં દિલ-ધકી
ભાટ જાત્ય ભિન્નુક-તાણી
કમાતા કે દિન ગયા
ઉડાડા એક પલક-મા
ધારણ માહારા હધડા-તાણી
કહી વાત ને' કલકડ્યો
'દાંમ જોડવા તે દોહિલા
જલવતાં તો જુગ ગયો
હુહો દગડ ને' દાંમ એ
વંજા ન જાંણે' વેદના
શ્વેત બાંધ્યા જેહ-ને' ઘેરે'
હોડે' તે હારે' નહી
સહસ્ર નગદ સેભે' જિહાં
લાળ લછ વશે' જિહા

દે' તેહ-ને' બટ દાંમ
કરે' નિત્ય એહવાં કાંમ ૧૧૩
લહે' લોક ચીત ચાલ
વખાણે' વટા વૈતાલ ૧૧૪
વખાણુ કરે' દે' કેાડ
પણ જવલો નહી કાય જોડ ૧૧૫

કરી ભીમ-ને' અરજ
કહો તો કાડું કરજ' ૧૧૬
મુખ મુંકયો નિશ્વાસ
પરવાર્યા કેાડ પંચાસ ૧૧૭
ઘણા હેત-થી ઘેર
પ્રીતે' પુછી પેર ૧૧૮
કહું તમારે' કાજ
જોઈ રીધ્ય ઘણી ગત્ય ૧૧૯
કપોલ વખાણી કેાડ
હાર-છત-ની હોડ ૧૨૦
તે તમ્યો હયુ' હીર'
નયણે ભરીયાં નીર ૧૨૧
વાવરનાર-ને' વાણિ
ખુટાડી તે ખાંણ ૧૨૨
ત્રણે' જાળ્યાનો (૧) ટેક
વાહ્યા-તાણી વિવેક ૧૨૩
સવા સેર-ની કેક
સોયે વાત-ને એક ૧૨૪
હસ્ત બલ એક હાથ
જિતે' કુંણ તે માથ ૧૨૫

વન જોવન વસંત-નુ
મરદ-નુ જોવન માલ-ધન
તે હીર માહરું હુયું
જાન્યું હવે હું કિંહા જઈ
જાન્યિક જાન્ય હાથી-ચઢ્યો
ઘોડા-ચઢ ઘોડે ચઢે
જાન્યિક જાન્ય ગરીબ-થી
સલા સનમાંન પાંખે નહી
મંગણ્ય મેલે લુગડે
વણ-વીઘાઈ વિપ્ર તે

સોલ વરસે સલક્ષણો
'વાસ વસું નહીં તાહરે'
'દામ ખરચ્યા-થી દશ ગણો
મોહોલે આવું મલયતો
ઉઠ્યો તે આલસ તણ
પ્રીતે તિહાં પુજા કરી
'ગદ્ગદ દ્રવ્ય ખરચ્યો બાપ-નો
માહામાયા મતિ-દેયણી
સીસ નમાવી સંચર્યો
મુતાર પડ્યો મારગ વીખે
મળદ ઉઠ્યો એક સહજ-મા
મુને ઉપાડી તે સકે
લાખા લક્ષણ-આગલી
અંશ અવધરા અવતરી
ફુટકો એ છે કારિમો
મુકે સેજ લાખાં-તણી

કાંમની જોવન કંથ
ચતુર વિચારો ચિંત્ય ૧૨૬
જોખન રૂપ ને જોર
અકલ-હીણ અકાર ૧૨૭
તિહાં-થી પાંચો લાંહાણ
વપુ-તણાં વખાણ ૧૨૮
મહીપત્ય જાન્યણ મન
અતિ દુખે લે અન ૧૨૯
એસી વરસે વૃધ
મોલિત નહિ એ રમુધ ૧૩૦

તાત-સ્થુ મોલ્યો ત્રત
એ વાંણી મોલ્યો વૃત ૧૩૧
આપું તમ-ને આપ
ચોહોડા શીવ-પ્રતાપ ૧૩૨
જલમલાનંદ જગપત્ય
પુણ આવ શગત્ય ૧૩૩
આપી ઉશંકલ થાયુ
જશ ઘો તે દિશ જઈ ૧૩૪
સમરણ શીવ-નુ સાથ
હિતે લીધા હાથ ૧૩૫
'મારણ એહ મ મ લેશ
જે જાન્ય ઉજ્યેણી દેશ ૧૩૬
તે જીતે સદ્-તેજ
સહેજ સમગ્યે મેજ ૧૩૭
સીવજી માથ સોહાય
તે ઇહાં-થી લેઈ જાય ૧૩૮

ઈંદ્ર-તણી તે અવધરા શ્રાપે' ગુંણીકા હોય
દેવ પરચો છે આપ ઘઈ ભેડા ભે'નો ભેય ૧૩૯

આપઈ

લીધો સુતાર સુરજદા ઘણી
આપ વેપ કર્યો અબધુત
તેજ-પુજ કલે' નહી કોય
ભાવે મંત્ર મુખ શીવ-નો ભણે'
માયા લાજ આસાંની દેહ
માડી જુઠી નહી જે-મુખ
એક કરે' ઇન્દ્ર-ની આશ
'આપ-તણી વૃત્તી-મા ભયુ'
આળ્યો નગર ઉઠયેણી-ગાંમ
શુણ્વંત ક્ષીપ્રા દિઠી ગંગ
સાચી સાક્ષ શક્તી હરસિંધ્ય
ભય પુરુષ ગાંમ-માં બહરે'
કાંમ કાંમ ઉચા આવાશ
રાજ ચોર ભય નહિ તે ગાંમ
રાજમહેલ કેા રુપાન્તણા
ભણે' મહેલ ઝવેરે' જડ્યા
નવ-હુંકા નવલ મણિ લહે'કે
મોતી-તોરણ બાંધ્યાં ચિહું પાસ
જિમ કેા મંદિર મહીપતિ-તણું
નવલ મણિ નવ ગ્રહ જુકતે' જડ્યા
માણિક હીરા મોતી ચંદ્ર
બુધ પાંતું ગુરુ પુખસગ
હુકાર લસણીયો ગોમેદ કેત
રાત્ય-દિવસ-નું ન રહે' ગનાંન

ચાડ્યો આપ અવંતી-ભણી
ધરી અંગ ભાલે ભભુત ૧૪૦
ભણે કેા સીવ-ના ગુંણ હોય
તરણ-વત તે જગત-ને' ગણે' ૧૪૧
તણુ લોક-ને' છતે' તેહ
સંતોષ આનંદ રહે તે મુખ ૧૪૨
માગે' શ્રી-પરમેશ્વર પાશ
તે વાતે' તો હજુયો યાયું' ૧૪૩
દીકા ઘડ લંકા-વત કાંમ
અવગાહન-થી નીશ્મલ અંગ ૧૪૪
નિત્યે' વાસ રહે' નવ નિધ્ય
દીકા મહેલ મોટા તાહરે' ૧૪૫
તેજ-પુજ પુરણ-પ્રકાશ
તણે' શોભા કાંમે' કાંમ ૧૪૬
કોટે' કલશ શુનાં-નાં ઘંણાં
વાદે' ભાણે વિશ્વકર્માઈ ઘડ્યા ૧૪૭
બરાસ-કશ્તૂરી બાવન બહે'ક
ઘણાક બાહિર દાસી ને' દાસ ૧૪૮
ઝલઝલાટ ધાયડ ઇમ ઘણું
આદિત આદે' ભાણે સહુ અડ્યા ૧૪૯
મંગલ પ્રવાલડાં છે' મેંદ્ર
જુગુ હીરો લીલુડી મણિ માગ ૧૫૦
જડીત્ર ગ્રહ નીલ પીત શ્વેત
એહવો ઉજેશ અતિ અનુમાન ૧૫૧

વાસો જઈ ઘર લખમી વસી
શુભ શોભા જોવા-કારણે
સોનેરી આસા ગ્રહી મહેલ

પુર-પ્રવેશ કરો ત્યાહરે
'ઉલો રહે' અદ-સાણુ એક તિહાં
દિસંતા છે ભારે ભુપ
સ્થુ' એ મહેલ તમારે' કાંમ
વેતાલ કહે 'એ ક્રોહ-નો વામ'

ક્રોહ અમરધ વખાંણુ કસી
ભુધ-સાગર ગાળ્યો બાગણે' ૧૫૨
જાણે ક્રો મહીપતિ-નો મહેલ

પ્રતીહાર પ્રતે જોલો ત્યાહરે ૧૫૩
વણુ-પુછે' તે જાસ્થુ' કિહા
સકલ કલા શુભ સીધ સ્વરૂપ ૧૫૪
બીજા વાસ ભલેગ ગાંમ'
પ્રતિહાર પ્રીત-થી જોત્યો પાસ ૧૫૫

દુહા

'શુભવંતી શુંછીકા રહે'
જોગી આવે' લાવ-થી
સાત સદાવૃત મામટા
કામ હોય તો કહે ભુને'
મંગણુ આવે' જે માગવા
લંડાગિ પ્રીતે' લરે'
સતર હજાર ને માત મે'
સદાવૃત સોભી ગહે'
પંથી કહે 'પુછ્યા-તણુ
લાયક લખણુવંતી-તણુ
'આ દેખ દદામો બારણે'
કહે વાહે' દેખતા
એક કહે-થી આગન્યા
ત્રીજે અહે અપ્રારિદ
પાચમે આલીધન અતિ
જોગી-પુરુષ જે જોગવે'

લાખા કહે લખ લોક
જોગી જણુ' તે ક્રોહ ૧૫૬
મન-ગમતા મહામુસ્ય
માંલલવા અમતુસ્ય ૧૫૭
પ્રીત ધરી એક પાસ
જે ધંછા હોય આસ ૧૫૮
પંચાસ ઉપર ૨ પે
ઉજ્યેણુ-મા એટલે' યે' ૧૫૯
માહેરે' હં એક કામ
લાખા તે કિમ નામ' ૧૬૦
પોઢો નાખ્યો પ્રીત
રહે ઉલટે' રીત્ય ૧૬૧
બીજે' જુઈ મહેલ
જોયે' સિન્યા સહેલ ૧૬૨
છઠે' વાંછી વાત
તેહ સુણાવે' સાત ૧૬૩

એક લક્ષ એક નાદ-થી	ડંકેં ડંકેં દાંમ	
લખ્ય માતે મોળન લહેં	માટેં લાખાં નાંમ	૧૬૪
મોહોલ-માહામું માંણિ જુઠં	ધણો લાવેં ને ગરથ	
પ્રીછી તે પાછા વસેં	સરેં નદી એકેં અરથ	૧૬૫

વેતાલ જઈ વતગો તિહાં	દેઈ દદાંમેં દોટ	
મુતાર-માર મોહોકમ કરેં	ચીત ધરીને મોટ	૧૬૬
સો ઘાયો દીધા માંમટા	પ્રદાર કર્યા મહા પુર	
દાદાંમું દે'હેંવટ ક્યું	ચિત-ચક્રી તે ચૂર	૧૬૭
અધિક માદ અટારિછ	મુંડયા સાંભડ્યા સરવ	
શુણિકા તે ઘેંદલી થઈ	મેંદલી મન-નો ગરવ	૧૬૮
'કોઈક સિધ અળધુત છે'	એ વીમ-કરોડી વૃત	
કે' કોઈક ઘે'હે'લો આવીયો	ટેક તમવા તત	૧૬૯
ને બોલ ગીસ્ત માહરો જશેં	કાટ ચયુ એ કામ	
કિટાં-થી આપેં કોટિધા	દેશપતિ-થી દામ	૧૭૦
પાહંચો એક પ્રતિદાર તિહાં	'સાહો ગયો કે' મીધ	
દીધા દદાંમેં ઘાયો બદ્	રાક મી ગાડેં રિધ્ય	૧૭૧
લાખાં-નેં લુખ્યણુ કહેં	'લેં મન-ગમતો માલ	
આદર-થી તેલ્ય અટારિછ	વેદ આંચો વેતાલ	૧૭૨
કીસ્ત તો કાનેં હવી	ને અવતરીયો અંશ	
માંન-થી તેણો મોહલ-મા	વેતાલ વટેરો વંશ	૧૭૩
અલખત નેઈ અટારિછ	માનનિયે દીધા માન	
વપુ નેઈ શાંમા રહી	પ્રીત-થી મ્યુ'ખ્યા પાન	૧૭૪
અમુક્ય મેવા અતોલ-ના	અમૃત-જેહવા અહાર	
લેટ કરેં તેં લાટ-ને	સોવૃણ-પાત્રેં માર	૧૭૫
માન-ચક્રી મુખ-માં ધરેં	હુઈએ આણી હેજ	
સમરણુ ક્યું સુલપાંણિ-નુ	સહેંને સુતા સેજ	૧૭૬

પાઝિતક-પુષ્પે	ઝી	બહેંક	ધણા	બગસ	
કસ્તુરી-કાદવ	ધણા	લીલા-લહેર	વીલાસ	૧૭૭	
મમાંણ-તણી નિમ	શ્રુતિકા	એ	સિલ્યા	એકાંત	
એહ મમોવડ આપ-થી		ભેદ-ભાવ	નદી	બ્રાંત	૧૭૮
વૈતાલ-તણે તો મહેંલ સખ		માયા	કે	મસાણ	
નર નારિ કે નરપતિ		સઘલા	શુવ	સમાંણ	૧૭૯
લાખા આવી લોભ-થી		લક્ષણ	કરતી	લાખ	
ભાટ પડ્યો ભંગી ધર્મ		ભાખે	નહી મુખ	ભાખ	૧૮૦
ચરણ તલાશે ચિત-ની		આલિધન	દે	અત્ય	
ચુકે વીર કીમ ચીતથી		મોટમ	જેહ-ની	મત્ય	૧૮૧
દીસંતો એ દેવતા		જોખન	ખાલે	વેશ	
લાખા લક્ષ મકાન-થી		લાજ	ન આણે	લેશ	૧૮૨

પોહોર રાત્ર રહી પાછલી
 વૈતાલ-પાસ રાંભા રહી
 'સણું ન નેદર ખલખલે'
 પલંગ તો જણાઈ નહી
 ઘાયો દીધા એણે ધણા
 ગદાપણ તે ન દાખવ્યું
 તીલક અભંગો તપનયે
 મંગ ઝો મુગનદ-થી
 કસ્તુરી કાજલ કુમકુમે
 એ જેન્મા અવગુણ કુચો
 નીમે નાદ બન્યો નહી
 ચાતુર ચતુર જે મત્યાં
 બાંધ્યા કિમ કાંમિની રૂપા
 ટાણું આમન ખમ્યાં નહી

ગહી આવી દામ
 પ્રીતે આવી પામ ૧૮૩
 કંઠણ ન મુણાઈ કાંન
 એ લખ્યણ અનુમાન ૧૮૪
 ઝલમલી આંખો ભેડ
 ખોજતો એ ખોડ ૧૮૫
 અધઃ વધ્યો તંગોલ
 રેલાયા નહી ચેલ ૧૮૬
 દર્પા અંગે મન દામ
 જુઠો ભર કે કામ ૧૮૭
 પાંગળ પડ્યાં પ્રીત
 તો રેલાઈ નહી રીત ૧૮૮
 બાહે કંડુનીખ
 પેણ કે પત્તીડ પંથ ૧૮૯

વપુ પ્રસ્વેદ વડ્યો નહી	ડંક ન લાગો દેહ	
નૌતમ બેં નરનારિ-માં	નેહ ઠર્યો નહી તેહ	૧૮૦
પુષ્પ રહ્યાં પુર પાથર્યા	કરમાયું નહી કાચ	
સાચું જોલ સલક્ષણી	હેત અસંખ્યા હોય	૧૮૧
ગરથ ખરચ્યો જેણેં ઘણો	માનની માંડ્યા-માટ	
બુધ્ય જોતાં તો એહ-માં	કેહ-ની ઉઠી વાટ	૧૮૨
લાખાં લાજ તણ કહેં	અક્ષર સાચો આંક	
‘કાંમીનિ પુંછું કિમ કહું	વેદ વિધાતા વાંક	૧૮૩
રહીયાલા રુપેં ઘણા	મંન મનોહર મોર	
કાંમ-હીણુ તે સ્યુ ‘કરેં	ચિંતની-આગલ ચોર	૧૮૪
આંખો ઉકરડા-તણો	હુંસી જેહવો હોય	
દિલ-રંજન તે દેખતાં	પણ ફલ ન પામેં કાચ	૧૮૫
અતિ રુડાં ઇદ્રવારણાં	લહેં લક્ષણ સઘલાં લોક	
રજ આખેં કાચેં નહી	ફલ ફલ્યાં તે ફોક	૧૮૬
જિમ મોતી આકલ-તણાં	વારુ દિસંતાં વાંન	
નાકેં ન પહેરેં નારિયાં	કુંડલ ન થાયેં કાંન	૧૮૭
કાચ-તણા જે કારિમા	હીરા ફોકટ કુલ્ય	
દિસંતાં-માં દિલ હરેં	મેલ ન આવેં મુલ્ય	૧૮૮
કનક કહેં ધંતુર-નેં	નીરમલ મોહું નાંમ	
આભુપણુ આપેં નહી	કાચ દિધ નહી દાંમ	૧૮૯
ચીતારા બહુ ચીતરેં	ઘણુ-મુઠી થોડા ગજ	
ખાંધેં નહી કો ખારણેં	કેં અસવારી અજ	૨૦૦
તાતી ખાંધેં તરુચારડી	સોભેં સામદ સુર	
રણ દેખી રીઝેં આવેં નહી	નાસેં જોહી પુર	૨૦૧
જિમ લાડુ સમણા-તણા	નૌતમ મીઠા નેટ	
સ્વાદ ઘણો પણ સ્વખ-નો	પલક લરેં નહી પેટ	૨૦૨

ગાળે ગગને ઘન ઘણું
તેથી કણ પાકે નહી
નિવાણુ ખોદાવે નિન્મલા
તેથી તરસ છીપે નહી
દેહરું કરાવે દીપતું
તેહ-ને કે પુળે નહી
કોડીયુ કગવીધ કરિમું
તેહ-થી અજુયાણુ નહી
વારૂ વીપ્ર વપુઈ લલો
સનમાન સલા-મા નથી જડે
મનોગ્ધ માનવ કરે
તેથી ન તોલે વાણિયો
નામ મોટા પણુ દામ નહી
જન્મીનાં છતે નહી
ભેદેરા રાગ-ને સ્યુ કરે
પાપી પુન્ય-ને સ્યુ કરે
મુળ કીસ્ત-ને સ્યુ કરે
શુંળ ને અવશુંળ સ્યુ કરે
કાયર સર-ને સ્યુ કરે
નપુસક નાય-ને સ્યુ કરે
વરતીયો વીપ્ર-ને સ્યુ કરે
વણુ-રોગે વેદ સ્યુ કરે
પંડિત ને મુરખ સ્યુ કરે
હોત કન્યુ મન નહી જડે
દાગ કપુર ને સ્યુ કરે
નર રીઝે તે નાગિથી

બ્રમાડ લખવે લાલ્ય
જો વરમે નહી વરસાત ૨૦૩
દ્રઢતા મોટે ધીર
જો ન હોય મીઠા ની ૨૦૪
ખત દ્રવ્ય-થી ખેવ
જો મુરત નહિ માહાદેવ ૨૦૫
મેહથી દીવટ મેલ
જો માહે ન પુરે તેલ ૨૦૬
ભાવ ઘણેરા લેલ
જો નોહે વીધા વેદ ૨૦૭
આદર અધિકા અરથ
જો ગાઠે ન હોઈ ગરથ ૨૦૮
કરવા-કારણુ કંઈ
હાર-છત-ની હોડ ૨૦૯
શુંગો કરે સ્યુ ગીત
રેતા-થી સી રીત ૨૧૦
લોશી સ્યુ કરે લાજ
કરે સ્યુ આલસ કાજ ૨૧૧
સ્યુ કરે જર-ને ભોગ
ભાવે નહી મન ભોગ ૨૧૨
નગન-ને સ્યુ કરે ચોર
ઘણું અંધારું ઘોર ૨૧૩
શુંળ-હીનો નિમ ગગ
રામા-સાયે મો ગંગ ૨૧૪
ગરબલ બહેઠ બરાસ
જો પુરપારથ હોય પાસ ૨૧૫

ભગત જગત-ને સ્યું કરેં
 ઘેલો ધાયડ સ્યું કરેં
 ઝાકલ-કેરાં ઝાંજુયાં
 કામ-વિના કાંમની કસી
 મકંટ-કોટે મોતીયાં
 બાવરી-મસ્તક બેઢલુ
 ઘડ લેવો લંકા-તણો
 દાવાદલ-માં દેહ ધરેં
 બાધે સાહ-મું બાકરેં(રી)
 હજમ હલાહલ જે કરેં
 અહિ-મુખ જે ચુંબન કરેં
 આલ ભરેં જે બાય-માં
 મામ વડેરેં માંનની
 જયવરસો જન છતસેં
 હાથી વેચાવેં હોસ-ચુ
 સુલ કચુ તે માંણસેં
 બોડી માથેં કાસકો
 શંડ-તણેં ઘેર શંડુયો
 નૌતમ નાગર-વેલડી
 ઉટ બચ્ચારો સ્યું કરેં
 ખાખર-ની ખીલોલડી
 મુરખ માનેં કીમ માનનિ

પંડિત તિમ પાખંડ
 લીખક સી દેં ભંડ ૨૧૬
 ઝાંગીયાં-કેરાં તેજ
 હઈડેં સ્યાન્નુ હેજ ૨૧૭
 હનુમંત-કોટે હાર
 નપુંસક તિમ નાર ૨૧૮
 તરવો સાગર પૂર
 તે છતેં નારીન્નુ તુર ૨૧૯
 શલા ભાગેં જે શીસ
 તે જુવતી છતેં દીસ ૨૨૦
 બ્યામ્ર-મુંછ લેં વાલ
 તે લહેં ચતુરા-નો ચાલ ૨૨૧
 જુવતી-માંમ અછત
 શડ લહેં સી રીત ૨૨૨
 કાંમ કર્યું કુભાર
 જે ભરેં ગરધલેં ભાર ૨૨૩
 સાપ તણેં ઘેર સાપ
 સ્યું દેખાડેં આપ ૨૨૪
 પરઠેં જેહના પાન
 જે ચરેં ઘોરીયા રાન ૨૨૫
 તેહ-નેં સ્યો સાકર-નો સ્વાદ
 વેદ કરે સ્યો વાદ ૨૨૬

ચોપઈ

કહ્યાં કાંમિનીઈ એહવાં કહેંણુ
 મેહેંણાં દીધા બહુ માંનની
 ઝંઝેરો વસીહર તેણીઈ
 કાંમીનિ સ્યું બોલી એ કુડ

વેતાલેં મુણ્યાં વનિતાન્ના વેંણુ
 ‘તોલ તબલુ એ તાન-ની ૨૨૭
 અઝા જન છત્યા એણીઈ
 મન ન બાંણુ મન-થી મુઢ ૨૨૮

સાહુ-પુરુષ સદ-શુરુની સેવ
 દેખી વનિતા જે કિમ જડે
 વજર-કછોટો ખાંધે। જેણ
 જિમ લક્ષમણ અભેધાયતિ
 તેહ-તણા શુંણ માણે વૈતાલ
 વૈતાલ કહે 'રે' વનિતા સુંણે।
 કુંણ જાણે કીધ કારણે
 ઝેર હલાહલ શરવણ કરું
 વાધ સિહ ને સરખ જ ઘણા
 છતવું ર્યું જુવતીનું જેહ
 સઘલા તાહરી સાથે જોગ
 કાંમ-ખાંણ છે તાહરાં કોડ
 એહ-માંથી અમર થઈ જાય
 ભાલી નહી જોગી ભાંભિની
 તે દષ્ટાંત દેખાયા સસ્વ
 'એટલાં વાંનાં જે નર કહે'
 તુછ-વત તરણી-ને ગણે
 તાહરા મે'હેણા ન ધરે મંત
 જેહ-ના શુંણ ભર્યા છે ગાત્ર
 જે નર સાકર-સીરા જમે
 અમૃત જેહ હરી-રસ પીધ
 જે કરતુરી બહેક બરાસ
 કૃપવૃક્ષ-તણાં ફલ ખાય
 પરિભ્રમ-ઉપર જેહ-ને પ્રીત

દિલથી વહાલા જેહ-ને દેવ
 સોને શાંમ કિમ આવી અડે ૨૨૬
 તરીયા કુંણ છોડાવણ તેણ
 તિમ હનુમાંન જોગી જતિ ૨૩૦
 અવર કુંણ છોડાવણ આલ'
 લેદ ગમે તેહવા મુખ ભણે ૨૩૧
 જોડા આવી તાહરે ખારણે
 અતોલ નીર અરણ્ય-નાં તરું ૨૩૨
 એ તો આલુસણ અમ-તણા
 ભાશું મન તાહરે સદેહ ૨૩૩
 ભરપુર ભર્યા ભાવંતા લોગ
 મારે છે હાથી તું હોડ ૨૩૪
 તે પુરુસે જુવતી છતાય
 કોડ-થકી કેહ-ની નહી કાંમિની ૨૩૫
 શુંણ શુણિકા-તણે જે ગરવ
 તે પલંગ-થકી પ્રેમદા પરહરે ૨૩૬
 પડે પાસ નહી તુઝ તણે
 તે નર છતે જુવતીજન ૨૩૭
 માંનની તેહ-ને કુંણ માત્ર
 તેહ-ને તાળ કેઈ પેરે ગમે ૨૩૮
 તેહ-નુ મન ન હરે કીધ
 લસણ પ્રીત રહે કિમ પાસ ૨૩૯
 ખાવડીધ કિમ બુધ જ જાય
 ગમે કિમ શુંણિકા ની રીત ૨૪૦

છપય

અતિ લાલચ બદ્ધ લોભ, ચોભ જુગતેં જુદા-નો
 આલશ નીદ્રા અંગ, રંગ રીઝી રુડા-નો
 નરદેં નગણુ નનેહ, દેહ મલીન મન દંન
 સમુર-પખ-પર ખાર, આહાર ઘણેરો તનુ તંન
 નીરજનપણુ નહી નમ્રતા, નીચ સ્વભાવેં જાણવી
 આપ-મત્ય ડાહી ઘણી, અધિક હિત કિમ આણવી' ૨૪૧

‘સી રતનાકર-ખાંણય, જાણો એ રંભા રુડી
 ધરેં સોલ શૃંગાર, હાર કંકણુ કર ચુડી
 સોભે ઝલહલ ગેહ, દેહ સકોમલ સાજી
 સોભા-કેરુ સદન, મદન નર-ચું રહેં રાજી
 વીકમ કરણુ લડ ભુપ, અતી હરીચંદ્ર અતી હાર-ના
 પંડીત ચતુર-મુર-પાટવી, નરપત્ય નેટ પણુ નાય-ના’ ૨૪૨

‘મુખ-ઉપર નહી મુંછ, કુછ દીસેં નહી દાદી
 કરેં નીચ-નો સંગ, અંગ હીડેં ઉઘાડી
 નીર નિવાણેં જાય, ધાર્ધ પર-મંદિર ચેમં
 પર-પુરુષ-સ્યુ લગન, નગન થઈ નાહવા બેસેં
 મુખ-પગ માંમ નેં નક નથન, કથન કુડ તાનેં જડેં
 ચતુર પુરુષ ચેતેં ચીનેં, માનની-સ્યુ મન કિમ અડેં’ ૨૪૩

‘જો ઘર-મા નહી નાર, તો કુણુ દામ ઉધારેં દેશેં
 જો ઘર-માં ઘર-નાર, તો પિંડ ખીતુ લેશે.
 જો ઘર-માં ઘર-નાર, તો મેંહેંજી સરવે ટલસેં
 જો ઘર-માં ઘર-નાર, તો માંન સહોદર મલમેં
 નારી જુગત જે નર હુચેં, સોભત વનસિહ-જયો
 નારિ-વણુ નર નીબલ, દીપક વિના ઘર તિર્યો’ ૨૪૪

‘ શેહરુ ભગ ખામ્યો ઇંદ્ર, ચંદ્ર ચીત ખાંપણુ લાગે

સવણે ખોહો રાજ્ય, સીસ દશ વૈભવ ભાગે

કૌરવ હણીયા કાંમ, સોઇ ભડ સુમીયા સાથે

કૈયક કીધા ચુર, તેહ ગુણુ તરણી તાયે.

આઘ અંત અધ જુવો, પરદારા પ્રાકેમ કર્યુ

ખુડા જન બહુ વાર, તો કાંમ નીમ અટકેં કર્યુ ’ ૨૪

‘ નારિન્-વીના નર રંક, અંક રહેં નહી કોઈ

નારિન્-વીનાં નર ચોર, જોર જથ બેસે ખોઈ

નારવીનાં નર નીરબલ, સબલ નારી-નેં સંગેં

નાર-વીના નર હીન, લીન સુખ નહી અતી અંગેં

ચતુરાન્-વીણુ ચાલેં નહી, જુગન્-મા રહો નર બહરેં

સામલ કહેં શામા કરી, સંસાર મુંકી દે તાહરે. ’ ૨૪૬

‘ નારી નીચ સ્વભાવ, અણત ન બાઈ હારિ

પર-સ્યું કરેં પર-પ્રીત્ય, પુરુષ-નેં નાખેં મારી

વીવલ ચીત મંન મદન, રુઢન કરેં વણુ-વાકેં

સાચી કૈાચ ન દીઠ, જુઠ અતી આડેં આકેં

કરેં સીખામણુ સાલવી, તેહ તો ન માનીઈ

છત છોછી ઓછી અકલ, પ્રેમદા ખુધિ તે પાનીઈ ’ ૨૪૭

‘ જોવનન્-મા દે રંગ, સુખ અતી અતી (૧) તનન્ની

પામે માન નીજ બાલ્ય, વાત કરે મત મનન્ની

અરધાગ પુન્-વિલાગ, રાગ-સ્વરુપે ગુણુ ગાતી

ચતુર ચીત હરનાર, સાર ઉર મદ માતી

વરધપણેં સેવા કરે, દેખે-ચી સબ દુખ ટલેં

અત કાલ અલગી નહી, સીન્-વીણુ ખીણ કો ખલે ’ ૨૪૮

‘રણ-માંહે ભમીયા રાંમ, કાંમ બાદ્યો કરુણાનિધી
 નલ મુંકાવ્યો ઠાંમ, રાજ તજાવ્યું રીધ વિધી
 વશ્યાણો બહુ વ્યાસ, મન મછગંધા માંણી
 ગૌતમ ગમાયો આપ, શ્રાપ દિધો જુગ જાંણી
 પર-દારા-થી દિલ દહે’, દુખ પાંખ્યા દિલ દેહ-થી
 સાંમલ કહે’ સોભા કિમ લાડું, તે પરનારિના નેહ-થી’ ૨૪૯

‘શ્રી-ચરિત્ર બહુ લાખ, નીચ જુધ જુગતે’ જોડે’
 લાખ દિવસ-ની પ્રીત્ય, રીત્ય રતિક-માંહે’ ત્રોડે’
 હસે’ વણુ-પ્રસ્તાવ, ભાવ-વણુ લોજન છ’ડે’
 કંઠણુ રહે’ કમત, મમત પોતા-નો મ’ડે’
 ગરજ પડે’ ગીરવી ઘણી, સ્વામી-સાથ સમરથ સદા .
 સહજ મારગ દે’ શ્રાપ, આપ કલંક ન કહે’ કદા ૨૫૦

અરેંદ*

માનીઇ તો તો ખીર, ચીત ચાકર-કું ચપોટીઇ
 ચે’હેરીઇ તો તો હીર-ચીર, ધાળલી-કું ધપોટીઇ
 ખાઇઇ તો તો ખાંડ-ખીર, રાખ-કું રજોટીઇ

 નેહ કરીઇ નારાયણે’, નારી-સાથે’ નેહ કર્યો
 કવી સાંમલ કહે’ કાંમિની, વૈતાલ-મન એસો વર્યો ૨૫૧
 ધરીયે મન ધરમ ધીર, પાપ-કું પલોટીઇ
 વસીઇ તરવે’ણી-તીર, ખાખડ-કું ખલોટીઇ
 સેવીઇ શાંમ-શરિર, ભુત-કું ભલોટીઇ
 યાદ કરીઇ તો વીર, રાંડાં-કું રલોટીઇ
 કવી સાંમલ કહે’ કલ્પવૃક્ષ, જોનાં-માંહે’ ફલ જ’ડે’
 વૈતાલ કહે’ વનીતા કસી, અળલા-સંગે’ અનરથ અડે’ ૨૫૨

હુહા

પરનારી પાલી-પરેં કાપેં નિત્ય નિત કાય
રૂંઠ્યા જેહ-નેં રામભ તે પરનારી-ચેં ભય ૨૫૩
પરનારી-ના પરાભવ્યા છુડા બોહોતર લાખ
કહેં તો તે કથા - કહું શાસ્ત્ર વેદનું સાખ્યઃ ૨૫૪

ચોપઇ

દીપાસા-કેરી દીકરી ગોખેં ભેંઠી છેં ગરવેં ભરી
ભરપુર ભેવન છેં તે-તણુ મેંહેં વાધ્યો ઘરણી-માં ઘણું ૨૫૫
નાલ્ય શ્રાવણી સઘલી સુઝ અંન વોહોરવા આવેં પુન્ય
માંનની-નેં એક વૃત્તિક મલ્યો ચીંતની-કેસ ચીતમાં ચઢ્યો ૨૫૬
મમ ખાઈ ખાંત્યેં ખેડીયો અતી આદરેં ઉપર તેડીયો
તેણેં વૃત્ત કર્યાં છેં ઘણા અપવાસ કર્યાં છેં મહીના-તણા ૨૫૭
ખીજ વૃત્ત રચુ કહું વચેક ચોસા સામટા વરસ જ એક
અધમ-તણી તો નહી કુમતી મોટેં બાંધી છેં સુમતી ૨૫૮
કુનારિ-તણેં તે સંગેં પડયો કાયક પાપેં તેહ-નેં ચીત ચઢ્યો
ભારે વૃત્ત તે ભુલી ગયો સ્વણી એક રાંમા-થેંર રહો ૨૫૯
સવાર ધર્મ પછેં આવ્યો સેઠ પડયો પ્રાસકો ભેં-નેં પેટ
તારતખાંનું હુંતું જિહાં ઘાડ્યો વૃત્તિક-નેં તે તિહાં ૨૬૦
વલગ્યો અંતરિખ ઉભો રહો નેઠ તે વેલા તેહ-માં ગયો
આવંતો જાંર્યો વાંણિયો પૂજ્ય-તણો પ્રભ્યો પ્રાણિયો ૨૬૧
હાથ વધુટયો ખાંત્યેં ખડયો નિરમલ હતો પણ નરકેં પડયો
કુંભીપાક-થી વીરૂવી વાત રહો દિવસ સંપૂરણ સાત ૨૬૨
દારણ હુખ ખાંમ્યોતો દેહ એહવેં વુઠા અસાદો મેહ
ધરતણી પુખાધન (?) પડી નીકડ્યો તિહાં-થી કઠેં ચઢી ૨૬૩
ધારણ ગખી ધાયું તંન યયું માંનની મલવાનું મંન
કરી ખુખાગં પૂજ્ય પેં આવ્યો તે વનીતા-નેં થો ૨૬૪

માનનીયે દીધાં બહુ માન
કાંભિની-સંગ કરે' જેટલે
ધાલ્યો પેટીઈ સાંચ્યો સીધ
લથબથ કરતે' ભુલી ગઈ
“ખોટું કાંમ કાંભિનીઈ કયું
એમ કહીને' વલગો તિહાં
કહે' સાહ “આંમાં છે' કુણ
તું-ને જાણતો સાચી સતી
કાંભિનીઈ કાંને દીધા હાથ
પોહોરવા આવ્યો તો વરતીક અંન
સાંભલતાં ચઢી છે' રીસ
તાહરે' તે વૃતિક બોલીયો
“તેડો'તો તાહરી નારીઈ
સાહસુ જોયુ સેઠાંણી સાથ”
“વરતીક કહે' છે' જુઠો વાંક”
વાઠે' કાંન બે' તેણે' ઠાર
‘સ્વામી મરું’, મેહલુ શીશ
કહે' તો કહું હું લાખ કરોડ
પોતે' તેડયો 'તો પછી પ્રીત્ય
પોતે' પોતા-નો રાખ્યો ભાર

વિવધ પ્રકારે' વીતી રાત્ય
આલસ મોડી તે ભઠીયો
રહે' ધ્યાન ઇશ્વરનું ધયું”
લાખાં આવી વલગી હાથ
‘વૃત લંગ કરી મુજ-તણી
સત ધાયો દીધા છે' તમ્યો

પ્રીત્યે' આખ્યાં ફેફલ-પાંન
તતક્ષણ સેઠ આવ્યો તેટલે' ૨૬૫
વણ સાંકલીઈ તાલુ દીધ
મુસ્ત સેઠ સાંણા-ની થઈ ૨૬૬
ઉધાડું મેહલ્યું બે ધન ભયું”
મુંડક ધાલ્યો દિઠો જિહાં ૨૬૭
આ તો અચિરજ દીડું ઉણ
માનની તાહરી મોટમ મતી” ૨૬૮
“સાયું ખોલું હું સ્વામી-સાથ
સફલ થયો તે માહરો દિન” ૨૬૯
“ત્રોડું મોજડે' તેહનું સીસ”
પરદો મન-તણો બોલીયો ૨૭૦
બેઠી'તી આંણી બારીઈ
કાંભિનીઈ કાંને દીધા હાથ ૨૭૧
નિશ્ચે' કરીને' છેદે' નાક
બુચો કરીને' કાઠયો બાહાય'. ૨૭૨
નારી-ગુણ જાણે' જુગદીશ'
ભુંડું નહી કો જુવતી-ની જોડ ૨૭૩
રમાડયો 'તો તે એહવી રીત્ય
પૂજ્ય-ને' તો પડયો મોહકમ માર' ૨૭૪

ઉઠયો પ્રીત ધરી પ્રભાત
જિમ ગયદ મહગલ છુટીયો ૨૭૫
પંથ જાવાનું મનડું કયું”
બોલી સનેહ કરી તે-સાથ ૨૭૬
મુજ-ને' તો આસ્યા છે' ઘણી
તેહ-માં કાંઈ ન પાંખ્યાં અમ્યો' ૨૭૭

છપય

‘એ બારાં જત્રીસ, ત્રણ તેરાં તેત્રીસાં
 પનર પાંચ પચવીસ, છક ચોલાં છત્રીસાં
 સતર સતાવીસ સાત, આઠ અઠાર અઠાસી
 એક અગીયાર એકવીસ, ચોક ચૌદાં ચોરાસી
 બાવન બોહોતર એકોત્તરાં, છપન બાસઠ ચોસઠ ચીતે’
 ઉગણુપ ચ અઠોતરી, વૈતાલ વીક્રમ રખ્યા રીત્યે’ ૨૬૩

હુહા

પરન્ન ઘા પરભાત નીત પટ-મ દિરે’ પેસો તમે
 પર-નારી વાહો હથડા એ આસીમ કહું અમ્યો ૨૬૪

છપય

‘કટો કરે’ કથ્યાણુ, બાર તુજ જય કરતો
 ભોગી જજ જ્યેંત, ભોગી ભંડાર ભરતો
 સુરખ નામ નીરહય, ગતી પંગા-ની પુરણુ
 ભુખાલ ભાગ ભાવટ, નીચા ચીંતા કર સુરણુ
 રોગી રોગ હરે’ ધણો, તે તો તુજ રખ્યા કરેં
 કવિ સાંભલ કહે’ વૈતાલ, આસીસ વીક્રમ મન ધરો ૨૬૫
 એય-તણુ તન તેજ, અ્યાર વસા તુજ મુખે’
 ત્રણ-તણી મુજ સેવ, સતર વસો ઘેંર મુખે’
 સોલ-તણી નીત્ય વૃધ, ચૌદ ચંચલ હો ચીતે’
 વીસ વપુઈ વવેક, નવ પરસન રાય રીત્યે’
 દશ દિલ-ભાહે’ દાદી રહો, અગીયાર-સ્તણો આદર અતી
 આહ-નવ અહસ્-નિશ ઘેંર, કહે સાંભલ મુજ પુરપતિ ૨૬૬

ખત્રીસ-કેરી બુધ, છત્રીસ છતે રહે તાહરી
 ચોવીસે-નું તોલ, સતાવીસ સોભા સારી
 ચોસઠ હરે ચીંતાય, બોહોતર બહુ ગુણ દેયણી
 છય-તણી છત છાંહ, બારે બલીહારી લેયણી
 પાંચ પ્રાકમ પનર પતી, અઢાર-તણી ચોસઠ કલો
 એકવીસ-માંહે એકોતરે, સાંમલ એક અધિપત્ય મલો ૨૬૭
 હયાયે દાસીપુત્ર, કરુણા નીત્ય કરે કુચારી
 દીમર-તનયા-નો તન, બુધ તેહ-ના વત તાહરી
 કંસારિ-નો જાત, જાત-માં જોરજ તેહ-નું
 જમ-હત્યારી-નો પુત્ર, નાંમ નીરમલ છે જેહ-નું
 ચાર-પાંચ-ખટ-સહસ્ર-મુખ, જીવ સહસ્ર જે મન ધરો
 કવી શાંમલ કહે, નિત્ય કલ્યાણ કરુણા કરો ૨૬૮
 ચાર સહસ્ર પર સાત, આંખ્ય અણીયાલી જેહ-ને
 આઠ ચરણ અતી રમણ, પુછ તે જે જે તેહ-ને
 પુરુષ ત્રણ પવીત્ર, નારિ નીરમલ જે જાંણુ
 શોંગ ત્રણ તરતીળ, વપુ વીધવીધ વખાંણુ
 જોગી-માંહે જાગતો, જોગી-માંહે જરપુર રહે
 વૈતાલ કહે મુંણુ વીકમા, આસીસ કવી શાંમલ કહે ૨૬૯
 નવ મુખ નીરમલ હોય, હાથ હીતે ચ્યાર લણીજે
 અવલ નેત્ર અઢાર, સાર ખટ ચરણ ગણીજે
 અહર-નિશ આઠું જાંમ, કાંમ કાસદ કહીજે
 આઘ નવે-માં એહ, દેહ અતિ ઉજવલ લહીજે
 જલ-થલ જંગમ-ચાવરે, સાખીભુત જુથે જવ
 કવિ સાંમલ વૈતાલ કહે, રખ્યા કરો એ દેવ તવ ૩૦૦

વાયુ-તણે ને મિત્ર, પુત્ર-નો બંધુ કહાવે
 તા-વાહન-નો શત્રુ, તાસ લુપ્ત ને ભાવે
 તા-સિર રહે ને વાસ, તાસ તન-કેરો વેરી
 તા-ભગની-ભગ્તા, પ્રીત સખા બોહોતેરી
 એહ દેવ રખ્યા કરો, કવિ શાંભલ ઇમ ઉચરે
 'ભાટ વેતાલ ભાવે ભણે, વીકેમસેન મન-માં ધરે' ૩૦૧

ચાપઈ

રીઝો રાજ મન-મા ઘણુ
 સુખ મનમાન દેવતાઈ દીધુ,
 વધી પુછી એક વાત બે-આઈ
 'કહો કેટલા છે છ દેવ
 જાત કેટલી છવ કેટલા
 કેટલા ધર કેટલા વાનિજ
 કેટલા કાલ કેટલા છે વેશ
 કેટલા પંડીત કેટલા જ્ઞેસ
 કેટલા સાક કેટલાએક સ્વાદ
 જર કેટલા કેટલા વસ્ત્ર
 ભગણ કેટલા કેટલા લોગ
 કેટલા ભેદ કેટલાએક રામ
 પુછ્યા બ્રહ્માની મુખ-માં
 ઉતર એહ-તણે દીછછ
 કહે વેતાલ 'સામલ રે કરણુ
 તેહ તણે પ્રતીકિતર રેહ

પ્રીત પ્રેમ વચન તે-તણુ
 કોઠ પસાય કરુણાકર કીધ ૩૦૨
 સાસ સકલ-માંહે ને સાર
 શુંલ કેટલા સદશુર-સેવ ૩૦૩
 સરજીત જંતુ છવ જેટલા
 કેટલા કરસણ પુન્ય-પવીત્ર ૩૦૪
 કેટલા યાસ કેટલા છે દેશ
 કેટલા સાથી કેટલા દોમ ૩૦૫
 કેટલા ચોક કેટલા ઉલાદ
 વાત કેટલી રાહાપણુ દસ ૩૦૬
 કેટલી ભીખ્યા કેટલો જોગ
 કેટલા અગની કેટલા કાંમ ૩૦૭
 વૃષા-તણી બાધી વૃષ-મા
 પછે મીધ્ય કારજ દીછછ' ૩૦૮
 તમ્મો પુછા તે સંગવે તણુ
 લાભ જસ લાખીતો લેડે ૩૦૯

કહા

પ્રથમ તમ્બો ને પૂછીયું	કહે કેટલા દેવ	
બ્રમા વીજ્યુ રુદ્ર એ	ત્રણે સુર સુલ-સેવ	૩૧૦
રાજસ સત્વ તામસી	ત્રણે ગુણ કહે વૈયાથ	
ખત્રી વૈશ ને સુદ્ર એ	ત્રણે જાત્ય એ રાય	૩૧૧
હીડે હાલે અવનીધ	ઉડે પખ આકાશ	
જીવ ત્રણ એ જાંજીર	પ્રીત ધરીને પાસ /	૩૧૨
માઠી લાઠી ને ગાંધી	એ ત્રણે ઘર-માઠ	
ઘાયો વાચો ને ઘસરકો	ત્રણે વાળ ત્યાહ	૩૧૩
સીંગ સાઠો ને પોપટો	એ ત્રણે રૂડા ધાંન	
વેલો વૃક્ષ ને કંદ એ	ફલ ફુલ ને પાન	૩૧૪
દયા દરશણ ને દાન	એ ત્રણે પોહોદા પુન	
પ્રાતુસ્કાલ મધ્યાન	સાયંકાલ એ શુન્ય	૩૧૫
બાલ યુવા ને વૃધ	એ તો ત્રણે વેસ	
ઉરધ અધ આકાશ એ	ત્રણે દૈવત દેશ	૩૧૬
અણી ધાર ને ધબકકો	સાચા ત્રણે સત્ત	
પુણ સણ ને હીર એ	વારુ રૂડા વસ્ત્ર	૩૧૭
આગમ નીગમ ને અધગમ	એ જાણીતો જોસ	
મનસા વાચા કરમણા	ડહાપણ ત્રણે દોસ	૩૧૮
વાટયુ ખાડયુ ને દહુ	પોદા એ પકવાન	
ખારુ તીખું ને ખાટું	સુદર સાક અનુમાન	૩૧૯
ગદયુ મોહુ ને ગરકહુ	સોલીત ત્રણે સ્વાદ	
જનમ પરણ ને જર જડણ	એ ત્રણે ઉલાદ	૩૨૦
ઉપમાન જાન મરણ	એ ત્રણે સાચા શોક	
પાખાણુ ધાત ને કાષ્ટ એ	જર ત્રણ જાણો લોક	૩૨૧
હા હુંકારો જી કહે	એ ત્રણે વારુ વાંત	
પુછવુ પ્રીછવુ પારખું	ડહાપણ ત્રણે ખરી ખ્યાત	૩૨૨

વીવેક વિદ્યા ને' વીનય	ભારે વીદ્યા ભોગ
નીમ નીરમલ ને' નરમતા	જાણે ત્રણે' ભોગ ૩૨૩
સેવા વીદ્યા ને સાણપણ	એ ત્રણે લીખ્યા-ભાવ
અગન જઠર વડવાનલે	પાવડ-મુદિ જનાવ ૩૨૪
હલધર ધનુર્ધર કુરસગમ	એ ત્રણે' રુડા રામ
વૃત પુન્ય ને જગન એ	કહ્યા તે રુડા કામ ૩૨૫
ગાય તુલસી ને પીપથો	પુનાંણા એહ પવિત્ર
અપુત સદ્ગુરુ શ્રી સતી	મોટા ત્રણે' મિત્ર ૩૨૬
દાન-પાત્ર પુજ પાત્ર	ત્રીજો કીરત-પાત્ર
મથવી પાણી પ્રતિમા	જોયણ રુડી જાન ૩૨૭
દેવ-રણ પીત્રી-રણ મનુષ્ય-રણ	જુગ જાણીતા જોય
બ્રહ્મા વીષ્ણુ-શીવ થકી	અન્ય વડો નહી કોય ૩૨૮
વીદ્યા તે આપે વડી	લખમી ત્રીજી જાગ્ય
એહથી કેા અધિકુ નહી	જડે' નહી કેા જાગ્ય ૩૨૯
ચોથું રતન મલે નહી	ચોથી ન મલે કાજ્ય
એક રામ એક મેલો	ત્રીજો વીકમરાજ ૩૩૦
નદા કોહની નવી કરે	ગીર્યાપણનું ગાત્ર
સતોષ શીલપણું ધરે	તેહ પ્રમાણ પાત્ર ૩૩૧
અવશુષ્ણ અતર નવી લહે	માણુ શુણ મન માન
નાલ તરે જે તન-થકી	તેહ પવીન જ પાત્ર ૩૩૨
અસત્યપણું નવી આવરે	દિલ બુધિ રહે' દાન
સમદ્રષ્ટિ સધવે રહે'	તેહ સઝ સુલ પાત્ર ૩૩૩
પાલે ખરદ પોતા-તણું	ચીત-નૃલ રાખે ચાત્ર
નીચ બુધિ કરે' નહી	તેહ પરમાણે પાત્ર' ૩૩૪
'કીહા થી આવ્યા કુણ છો	કહો નીરમલ મુલ નામ
કુણ ઈષ્ટ-ઉપાસના	કહો મેવક-સરિષ્ઠ કાંમ' ૩૩૫

છપય

'નામ એક કીરતાર, નામ દાતાર કહાવે'
 નામ તો સકલ-વસ જાંણુ, નામ લગતાં મન લાવે'
 નામ ગીરયા ગંભીર, નામ પંડીત જે પૂરા
 નામ ઉદાવણુ-હથ, નામ સામદ જે સૂરા
 નામ એક શ્રી-રામ-નુ, નામ તો દુખ-લંજન-તણુ
 વૈતાલ કહે વસુધા-વિષે, કવી શામલ કહે છે ધણુ ૩૩૬
 આવ્યા-નુ કહું કાજ, લાજ આવે છે કહેતાં
 નવી જાંણુ આકાશ, સ્વર્ગ પાતાલે રહેતા
 નવી જાંણુ નીર નીવાંણુ, જડ ચૈતન કે ગાડે
 માનવ પસુ કે પંખ, પાંણુ ચાર-ની ખાડે
 અવની-માહે-થી આવીયો, અવની-માહે જાવું સહી
 લખ લખ કરતાં લખવરાં, શામલ અન-નીરે આંણુયો અહી ૩૩૭
 તરુવર નીલુ જાંહ, છાંહ સહુ તેહ-ની જોસે
 ભયુ નીર નીવાંણુ, પ્રાણી પીવા તિહાં પેસે
 દેવો દિશે વનરાય, જાય કુધાતુર ખાવા
 ગંગા જિહાં ગંભીર, નીર રહે સહુ નાહવા
 દાતાર દરિઆયો જાંણુ તિહાં, જાચિક જન આવે ઘણા
 વૈતાલ વીકમ નર નિરખીયા, શામલ કહે સી મોટિમ-મણા ૩૩૮
 પુજે જે કે દેવ, દેહ દેવાંસી થાઇ
 અમર થાઇ તે આપ, જેહ અમર-દેહ ખાઇ
 ભલે ગંગા-માં નીર, તેહ પણ થાઇ ગંગા
 અડે ચંદન-નો વાય, કાષ્ટ ચંદન અતી અંગા
 સધરે સદસંગ-થી, હુંબા-સંગ જિમ તન તરે
 કવિ શામલ કહે વૈતાલ ભણું, આપ-સરિખા સહુ કરે' ૩૩૯

કુહા

વીકમ કહે 'વેતાલ મુંઝવે વીઘા લગ્યો શી વેદ
જાહિર કરે તો જાણિયું દણુ ય ન રાખો ખેદ' ૩૪
'વીર'થી વીઘા લગ્યો લણી ભારતી ભાલ
વેદ બ્રાંમણ લોજન-ચક્રી જડી ગુઠ વેતાલ ૩૪
લગ્યો વિઘા એક કળુ, મુવણું સવા ભાર દિધો

લગ્યો વિઘા હરીચંદ્ર, ઇંદ્ર આસન દીધો
લગ્યો વિઘા એક ધરમ, પરમ-પદ જીવત પાંચે

લગ્યો વિઘા પ્રહલાદ, જનમ ભોખમ-થી વાંચે
દુ અમરીખ આદે દયા, દીરત દોટી મુલ મુણી,
કવી સાંભલ વેતાલ કહે, વીઘા તો વીકમ તે મે લણી' ૩૪

આપઘ

કહે વેતાલ 'મુંજુ ભારે ભુખ રાજ-તેજ રાજસ શુંજુ ભુખ
તાહુગ દિલ દરમણ-કાંચે બુધિ-નિદાન આચ્યો ખાંચે' ૩૪૩
દીરન સાંભલી કાંચે ઘણી પ્રગટ ભુખ ભાગી તે-તણી
લક્ષણ મોહું આખે લક્ષ કાંનનું નવી માને તે કહ્યું ૩૪૪
આંખ્ય જાંન પડી'તી હોઠ સદેહ ભાગો, પોતાં કોઠ
ગળા કહે 'મુજ દારે રહો સેવક-સરિણું, કારજ કહો' ૩૪૫

અપય

'જાઝી જે ઘર પુત્રી, કોયક કુલ તેહ-નુ ગોલે'
જાઝા જિહાં વ્યાપાર, કોયક દિન રખ્યા ચોલે'

જાઝા પટલ-પરધાન, કરે ઉધસ તે ગામે'

જાઝા જાચીક જાંહ, મમત મુંકાવે માને
જાઝી પ્રીત જિહાં પરવરે, કબુચક માંન માઝા મટે'

મહિપત્ય-પાસ મંગણ વસે, તો સાંભલ કવી કહે શુંજુ ઘટે' ૩૪૬

ચોપાઇ

કરેં વાત એહવી જેટલેં
આપી ચીકી નરપતિ નેટ
સત ઘેંચંવર ગાજંતા ઘણા
સોના-સાંકલાં મોતી મુલ
અંકુશ અંખાડી અતી સાર
ખેં શત ઘણુ-મુલ્લી ઘોડલા
અગલખ અરાકીય અનુપ
મોરડેં મોતી ચોકડેં ચીત્ર
પવન-વેગી મન-વેગી તુરી
સવામણ મોતી શોભીતાં
પાંમરી પનર સેંહે પંચાસ
પાંચ સેંહે પટોલી પુર
પાંચ કેટી સોના-ની મોહોર
પાંચ વરસ-તણી ભર ભેટ
સાંમગરી સકલ સાથ-માં
વાંચી ભેતાં વીકમ હસ્યો
'મે' તો ધાર્યો'તો મોટો ધરમ
હસ્તી પોતા-ના આસનંતણે
અંધારેં અજુઆલું થાય
સકલ માલ હસ્તી-નો સાથ
કંચન-મેહ રાજા પુઠીયો
ભરી પોઠીઈ મોહોરો દ્રવ્ય
હસ્તી ઘોડા મોતી માલ
ભાગ્યુ દરીદ્ર તે લાખાં-તણું

સેવકે પાસ આવ્યો તેટલેં
સીંધલ-દેશ-તણી જે ભેટ ૩૪૭
ભારે ભેતેં ભદ્ર-ભતી-તણા
ફટક-મણી-જેહવાં સમતુલ્ય ૩૪૮
માલ-ખજાનો અપરંપાર
જેવા ગંગા-જલ જોડલા ૩૪૯
રાજહંસ રૂઠીયાલા રૂપ
પલાંણ પંચરંગાં પવીત્ર ૩૫૦
જુલ્યો રતન-અમુલક-ભરી
આંમલો પ્રમાણુ અતી આપીતાં ૩૫૧
જરદોશ જરક્સખી તાસ
નક્ષત્ર-જેહવા જેહે-નાં નુર ૩૫૨
આવી ભેટ તે વેલાં ઠોર
નજર કરી નરપતિ-નેં નેટ ૩૫૩
સુંખી વીકમ-ના હાથ-માં
કરમ વૈતાલ-તણું મન વસ્યો ૩૫૪
એહનુ જોરાવર એટલું કરમ
મેહુરાવણ ગજ, મહિમા ઘણો ૩૫૫
જડ્યાં નંગ અંખાડી-માંહેં
વીકમ સુખેં વૈતાલ-નેં હાથ ૩૫૬
માહા-પસાય કરી ભીડીયો
મોકડ્યું લાખાં મંદિર સર્વ ૩૫૭
વીનય કરી સુખ્યું સર્વ આલ
પાંમી દ્રવ્ય અનરગલ ઘણું ૩૫૮

લીધા મુતાજ જે સુધ સુખાંણ
અમલ-પાણી તીહા લીધા લોટ
શેકે રોટા બહુ ગુંથ ગણે

પ્રાતુચ્છાલ થયો બહરે
ગજ મહેંગવણ-ને પાખર્યો
નીકલી નારિ ઉગમતે દીશ
બેઠો છે મહીપતિ માહારાજ
સલામ-કાજ હેડી ઉતરી
'કુણુ દાતા એહવો તાહરો
લાખા કહે 'સુખ્યો મુઝ માલ
પાસે' મદિર માહરે વગ્યો
"લુપતી એ પમાયો બણે
વચન બધાણો, તે મુઝ દીધ

જુવતી-વચન બધુ બહરે
સેના સજ ડાવી સાર
સોમચ દ સાહા સેક સુખાણ
વૈતાલ-ને જોવા ને કારણે
વીસ જોજન ખોલાવા વાટ
રાજા ને મન રોશ જ થયો
કુંડું કુતકુ લોગી ભગ
સેવકે દીઠો તે સીધ
'કાવ્ય પસાય કર્યો' તો તમ્મે
છડી અસવારી રાજા રીધ
કરી પ્રણામ રાજા તે રહો

ગયો વીજ ત્રિહા મોહુ મથાણ
ગયો મથાણ-મા મોટમમોટ ૩૫૯
મંત્ર મહારદ્ર-તણે ભણે

લાખા સુવી ઉડી તાહરે ૩૬૦
વાહન ફોડ રુપે-થી કર્યો
દાસી ચમર કરે છે સીસ ૩૬૧
આવી નારી કલાવત કાજ
નરખે નગપતી દ્રષ્ટે ભરી ૩૬૨
માણે ગજ મહેંગમણ માહરો
વટેમારણુ નર વૈતાલ ૩૬૩
લગોટ બધ નહી કુડો કર્યો
સુખ્યુ કર ચામા તુઝ-તણે " ૩૬૪
પથ ચફલ પોતા નો કીધ

તે વેલા નૃપ ઉઠે તાહરે ૩૬૫
થયો અશ્વ આપે અસવાર
પ્રધાનવટે પુ-ણુ પ્રમાણ ૩૬૬
દશ દીસાયો બાધી બા-ણે
જાવા ન થામે ભારે ભાટ ૩૬૭
'આપ્યો એહવો નીરમુખ ગયો'
બેઠો મથાણુ કરે છે રગ ૩૬૮
વીકમસેન-આગલ દરી વીધ
આજ મથાણે દિહા અમ્યો' ૩૬૯
આવ્યા તીહા ત્રિહા સાચો સિધ
ભારે આગીશ તે ભાટે કહ્યો ૩૭૦

છપય

‘સાઠ નારિયેં નાર, નારિ આઠે નર જાંણું
 આઠ નરે નર એક, પ્રીછે’ એક પુરુષ પ્રમાણું
 ખાર પુરુષે બલવંત, એક નરપતિ-જેહવો
 એકવા નર દસ સકસ, લોગ તરતીખેં તેહવો
 સ્વાંમી સતાવીસ નોક, છતપત્ય-ને’ જુગ ભોગવે’
 સુલ આશિશ વૈતાલ લણે’, ભુપતિ સુખ નીત લોગવે’ ૩૭૧

ચોપધ

આસીસ કહી અંતર-થી અસી	કોધ રીસ રહી નહી કસી
પ્રીત કરી પકડીયો ખાંક	‘કહો અલખત આપી તે કાંક’ ૩૭૨
કહે વૈતાલ ‘પરઠણ જે’ પેર	ગર્ધ અલખત શુંણીકા-ને’ ઘેર’
રાય કહે ‘તેહ-ને’ ઠાંમજ દીયો	ગજ મહેરાવણ પાછો દ્યો ૩૭૩
મે’ જાણ્યું જાચીક ખેંસી જશે’	તો નિરમલ નામ નવ-ખ’ડે થર્યે’
તે રંડા ખેંસીને’ રટે’	એ ગજ શુંણીકા-ને નવી ઘટે’ ૩૭૪
ઠાંમ સવાયો તિહાં દિજીયેં	લાખાં-ઘેર-થી ગજ લીજીયે’
રહે સાથે ચઢી બહુ રીસ	ભાટે’ ભમર ચઢાવ્યાં શીશ ૩૭૫
કહે વૈતાલ ‘સાંભલ રાજન	વધુ જતે’ નહી જાય વચન
મલ-મૂત્ર-ભરી દેહ ઠાંમ	તેહ-માં વચન એક આવે કામ ૩૭૬

છપય

વચન એક-ને’ કાજ, લંક લસીખણ થાપી
 વચન એક-ને’, દુરજોધને પ્રથવી તસુ ન આપી
 વચન એક-ને’ કાજ, પોહોતો બલ પાતાલે’
 વચન એક-ને’ કાજ, પાંડવ વન વન જાલે’
 વચન એક-ને’ કારણે’, કવચ કસણ અતી અંગ-નું
 વચન-કાજ ખોહી ગયો, રાવણ રાજ્ય ઘડ લંક-નું ૩૭૭

વચન-કાજ હરીચંદ, નીચ ઘેર પરકું પાણી

વચન એક-નેં કાજ, કૃષ્ણે કુળલયા ઘેર આણી

વચન એક-નેં કાજ, હરેં હલાહલ પીધા

વચન એક-નેં કાજ, દેવ વર દેતા દીધા

ધરમ કરમ ને સરમ સરવ, વચન જાતેં તે વહી ગયુ

કપી સામલ સુખંણ સુણ, વચન જાતેં પટેં રથુ રહુ ૩૭૮

ખડુ કરેં જે બાપ, વચન જે 'વસં' જોયે

ખડુ કરેં જે બાપ, પ્રીત પટંતર ખોલેં

ખડુ કરેં જે બાપ, ફોગટ-થી ફૂલ વખાણેં

ખડુ કરેં જે બાપ, આપ આપ્યુ ઘેર આણેં

ભદી જીભ કર કાટવી, ભલો ભોત માહા મોલ-નો

સામલ કહેં સરવ-થી ખુશ, ગીસ્ત વચન ગયો મોહ-મેં મોલ-નો' ૩૭૯

ચોપડ

ધાધડેં વાત સુંણી તે-તણી

'ભચીજ-જન-નો ટેક જ તો

પ્રથરીપલ્ય-થી વચન નવી પત્રેં

કાઢવી હઠી નેં આગલ દડ

ખાતર દેવુ ખુખાશ ખાત્ય

લીખ માગતે લુકું જોલવુ

ઉસડ ખાવુ નેં કરવો સ્વાદ

પટલાઈ કરવી નેં રાખવી પ્રીત્ય

સસરો વંદ કહામેં દોગ

વીઘા વીના મલા-સનમાન

વઠ્યા-વીના કહેં વશવવુ મુર

લુત સાધન નેં માગવો મોખ

ચઢી રીસ રાજ-નેં ધણી

એવડુ રથું ભચીક-નું જોર ૩૮૦

તો મંગણ મેલ એવડા કીમ મલેં

સાથી થોડા નેં લેવો ઘડ ૩૮૧

રમવી લવાઈ રહેંવુ એકાત્ય

ધાલવુ ઠધારેં અધીકું તોલવુ ૩૮૨

ઠસીયાયેં રહેંવું કરવો વાદ

દ્રવ્ય-વીના રાખવી ધરરીત્ય ૩૮૩

લાગીનિ લોગવવી ભલવવો જોગ

હુટવા વીઝ નેં દેવું દાન ૩૮૪

રુકી વેલુચે પરાઠી પુર

ગામ ખાલવું નેં ગણવો દોખ ૩૮૫

બ્રમ-નંદા કરવી વધારવો વંશ	વૈષ્ણવ થવું ને કરવો ધ્વંસ
વૃત કરવું ને ખાવું અંન	બ્રમચર્ય પાલવું ને પરણાનુ મંન ૩૮૬
શ્રીપાત થવું ને સ્ત્રી-નો સંગ	કર જોડાવણું 'માડે' જંગ
ક્રીંત કરવી ને ન ખરચે ગરથ	એહવા તે સરે, કીમ અરથ' ૩૮૭
એહવા વચન કલાં અનેક	સાચે મન ધરી વીવેક
કહે વૈનાલ 'સાંભલ માહારાજ	લાજ-ધકી તો વણસે કાજ ૩૮૮

હુહા

માન ન મુકે મન-થકી	મંગણુ કહાવ્યા માટ
જાયું જોરાવર-કને	ભુપત-વત હું ભાટ ૩૮૯
ચાડી ચોરી ચીત નહી	ખોલુ નહી પર ખાટ
અરા-પરી નવી આચરું	તો ભુપત-વત હું ભાટ ૩૯૦
સઠાય મન-માં સાહવી	અંતર નહી ઉચાટ
અમ-ને આનંદ અનિશા	ભુપત-વત તે ભાટ ૩૯૧
ખોલ હુકારો નવી ખમું	વેલામણુ નહી વાટ
મીઠા-ખોલો મોહો-થકી	ભુપત-વત તે ભાટ ૩૯૨
મન-થકી માણું ઘણું	ઠીક સંઘાયે ઠાઠ
પર-નારી-ને પરહરે	તે ભુપત-વત ભાટ ૩૯૩
દાતા-ને કુગર કરું	દોષી વાણું દાટ
સુંબ-સાયે સનેહ નહી	તે ભુપત-વત ભાટ ૩૯૪
કરપી દેખી તે કહે	હરામ-થકી હુડહાડ
પુન્યવંત-નણા પરીયા કહે	ભુપત-વત તે ભાટ ૩૯૫
બ્રામણનાં લે બ્રામણાં	ગુણ ગુના ઘહેંઘાટ
ચાર ખુટ-માં ચતુર નર	ચારણુ ભુપત ભાટ ૩૯૬
કમુચક તુરંગમ ચહે	કમુચક વાજે નીશાંણુ
કમુચક પોઠે પલંગ-ર	કમુચક મહા-મસાણુ ૩૯૭

કબુયક ખટ-રસ ખાંત્ય-થી	કબુયક રાખ રસાલ
કબુયક ભંગા ભુંજીઈ	કબહું બલાવે ગાલ ૩૯૮
કબુયક સીવ-સેવા કરે	કબુયક ગાયે ગીત
કબુયક સીલ્યા પા(સા)થરે	એ રાયો ભાટ-ની રીત્ય ૩૯૯
વીપમ વાટ-માં પરવરે	લય મન નાંણે લીત
તું કહેતાં-માં તંન તજે	તે રાયો ભાટ-ની રીત ૪૦૦
કબુલ કોડી માંન-ની	ઉપમાન-તણી રથવાટ
ઓસીયાલો ઠો નવી રહે	તે તો ભારે ભાટ ૪૦૧
કરે જમાની ભેખ-સ્યું	કેઇ દસુંદી ખાય
નવી ભથે કો નીચ-ને	તે રાજા કહેવાય ૪૦૨
કરે કટારી કોડ-સ્યું	આંણી ઉપરે આથ
ગાલ ન સાંખે સકુજ-ની	હાંમ ઘણેરી હાથ ૪૦૩
બોચુ પાલે પલાંવવે	સાહુકારાં વટ સાટ
માણુ તજે પર-કારણે	તે બુપત-વત ભાટ ૪૦૪
રાખે લાજ લોહી-તણી	જીવ-તણે મન ભેર
દેક-સ્યું નેક ધરે નહી	એ ઇધાણે અઠેર ૪૦૫
વાત કરે વીનોદ-ની	સલા સોહવી સાર
રાજ-સલાહ રીઝવે	તે બુપત્ય-વત ભાટ ૪૦૬

છપથ

કરે જમાની કોય, કોયક દસુંદી દાવે
 કો વોલાવે વાટ, કોય દીસ્ત-જસ ગાયે
 કોય પીંગડી પાટ, કોય મિઠચાસ મોહ-ની
 કોય પસાયતાં ખાય, કરે નહી સેવા કોહ-ની
 સનમાન પામે તિહાં સાહુળી, ઉપમાન આપ દેખી ડરે
 કવી ચાંમલ કોરે કહે, ભાટાં ભાવે સો કરે ૪૦૭

ચોપઘ

પ્રથવીપત્ય પરઠી બહુ પ્રીત
સુલ સનમાંને પુરણ પેર
આપવા અધિકે માંડ્યો માલ
'હવે' લેઉ તે લોભી થાઉ
લોભે' કાર ઘણેરો ઘટે'
લોભે' ન રહે' કુલની રીત્ય
લોભ-થકી રહે' નહી ભાર
લોભે' સઘલાં લખ્યણુ બય
લોભે' વિદ્યા નથી પોસાય
લોભે' લખણુ તિહાં સગલા મુલ
ઇહુ લોક પર-ગોક બુદ્ધાડે' થોભ
લોભ-સાથે' વથે' સરવ દોસ
સંતોષી-ને આઝાં માન
સંતોષી-ને સાની નુન્ય
સંતોષી-ને મહીપતિ મન
સંતોષ રાખ્યા-નો એ અરથ

સોમચંદ-સાહા સેક સુમંણુ
તે કેહે 'મીત્ર અથો તાહરા
ઘણા માંન-થી તેણ્યો ગામ
પંચ દિવસ રામે' પ્રધાન
પાચ મહસ પટોડી સાર
પાચ સહસ પુરી પામરી
ઘણુ-મૂલી મોતી અમુલ
દસ ઘોરા દશ ઘેંમર ઘણા

સુંણી રાજભાટાંની રીત
ઘણા હેત-થી તેણ્યો ઘેર ૪૦૮
વીકમ-ચુ જોણ્યો વૈતાલ
લોભ-તાણી વાટે' નથી બચુ ૪૦૯
લોભે' માંન-મુરબદા મટે'
લોભે' ન રહે' પોત્રી પ્રીત્ય ૪૧૦
લોભે' પત્રે' નહી વેહેવાર
લેભે' ભારે હલુયો થાય ૪૧૧
લોભે' પુન્ય સમૂલુ બય
લોભે' સઘલાં તે પાપ નુ મૂલ ૪૧૨
મોહ દ્રવ્ય તે જાણો લોભ
સુખ-નુ મૂલ તે તો સંતોષ ૪૧૩
સંતોષી સોભે' વપુ-વાંન
સંતોષ-થકી બીજું શું પુન્ય ૪૧૪
સંતોષી-ને આઝા ધન
ફરી લેવો ઘટે' નહી ગરથ' ૪૧૫

વડો વજીર પુરુનો પ્રધાન
કણુલ કરો રોડા માહરા' ૪૧૬
ઉત્તમ આખ્યા ઉતાસ-દામ
પસાય કરે' બીજું એક પાન ૪૧૭
જરદોશ જગસી-ના તાર
લક્ષ મોહોર સોના-ની ભરી ૪૧૮
અધિકે રત્ન બીજાં અતુલ
અવતારી દેવાસી-તણા ૪૧૯

સણગાં પુણ્ય તણા લેટલા
 'કરો કબુલ અધિપત્ય આપ
 માહા પચાયો કર્યો તે દીશ
 'કેડ દીવાલી તપન્યો તમ્યો
 વળુ અઘર તણી વિવેક
 વણીક-સમાન કે ડાહ્યો નથી
 વણીક-સમાને' નહી દાતા
 બદિ-ઠોડાવણુ માઝન નામ
 ગયુ લંક રાવણ-નુ રાન્ય
 વણીક-વિના નહી વ્યાપાર
 વણીક-નીના વસણુ તે ફેક
 વણીક જીવદયા-પ્રતિપાલ

મોમચદે' સુખ્યા તેટલા
 એ સરવે' ગળ નો પ્રતાપ' ૪૨૦
 ભાટ ભણે' અધીકિ આસીસ
 આસીસ નીત-નીત કહુ છુ અમ્યો ૪૨૧
 અકલ વણીક-તણી તો એક
 કેડ લોક બીજા છે' કથી ૪૨૨
 'કરણાવંત કર્યો ફીરતાર
 વણીક-વીના વસે' નહી ગામ ૪૨૩
 વણીક પ્રધાન કર્યો' તો તાન્ય
 વણીક-વીના નવી પાયે' કાર ૪૨૪
 વણીક-ચક્રી મુખ પામે' લોક
 બીજા સગે આવ પંપાલ ૪૨૫

છપય

જીવદયા-પ્રતિપાલ, આંલે એકે' નવી ભાલે'

ન્યાવટ સાહવટ-મુજાણુ, ધન-મની ધારણુ તોલે
 સદાવૃતની સાખ્ય, લાખ કચેડે લહિધ

પુન્ય વાન-માહે' પુર, નુ મુખ કુલે કહીધ
 માને મોન મહિપતિ, દેસ-વીદેસે' કોડી કરે'

સામલ કહે' સાહ સુલતાન બે', લાજ નર ચીત મા ધરે' ૪૨૬

ચોપધ

માન દે' મુખ્યો તે માવ
 વીકમનેન વડહય વીવેક
 હેન પ્રતિ-સનમાને ઘણે
 પડે લો પચાય કરણ થી દીધ
 બમણો લાલ હુન્દી દુયો
 હાથી ઘોડા મેલી મેહાર'

કબુલ કર્યો વાણે વેનાલ
 તોલવી તન મુકે ટેક ૪૨૭
 તેડયો ભા' ઘેર પોતા-તણે'
 બમણો દામ દીગ-મા દીધ ૪૨૮
 સોમચદ-સાહા-નો બીજો જુયો
 તોલ બમણા દીધા તે ઠાર ૪૨૯

તેહની સંખ્યા કરીઈ ભાવ .
 દ્રીરપી કલ ખાઈને પડે
 જુઠા જુઠી પાડે વાત
 સાંણા હો તો સમઝો સરવ
 નીશાંન-નોળત ઘણુ ગોંજત
 હેતે માલ સમરખ્યો હાથ
 વૈતાલ આશીસ દેખને વલ્યો
 વીકમ રાજસભા-માં રહ્યો

તો મુંબ-શરીરે આવે તાવ
 નીરગુંણ-જન કવી-ને જડે ૪૩૦
 કરે અદાતા તેહની તાત
 બમણો માલ-ખજાનો દ્રવ્ય ૪૩૧
 પંથ શબદ વાજાં વાજત
 સત ડગલાં વોલાવા સાથ ૪૩૨
 પંથ પોતા-ને મારગ પડ્યો
 તીહાં વાટે એક કૌતિક થયો ૪૩૩

હુહા

જોજન એક આપે (ધે?) જઈ
 સરોવર-પાલ ઠેડામણી
 હસ્તી બાંધ્યા હણહણે
 ઘોર વાજાં તિહાં ગડગડે
 સીતલ સર સોહામણું
 પંખી જોલે પ્રાંત-રુચુ
 તમાસગીરિ તે ગાંમ ની
 વીમ્ર વીદેસી વેદીયો
 કર જોડી અટક્યો તિહાં
 'કુંણુ દેશ-નો અધિપતિ
 ચીત-ચક્રી કહ્યું ચાકરે
 અકલ હોઈ તો ઉલખો
 વીમ્ર જાલ્ય ને વેદિયો
 ચીત-માં તે નવી ચેતીયો
 લખ્યલુ-થી તેણે લહ્યુ
 'રાજ-સોક એ તો કહે

ડેરા આપે દીધ
 ઠેડે મુકાંમ દ્રીધ ૪૩૪
 જોજવંત તોખાર
 અનમી સહુ અસવાર ૪૩૫
 ખીસ્યાં કમલ અંકાર
 મીનાં હંસ ચક્રાર ૪૩૬
 ભાલે જોઠા ભાટ
 વથો આવે તે વાટ ૪૩૭
 પુઠે રાય-નુ નાંમ
 ઉતર્યો આણે ઠાંમ ૪૩૮
 'ફરી રુચુ પુઠે ફોક
 એ તો રાજા-સોક ૪૩૯
 આગ્યો વીહાંણી વાટ
 રાજ તે તો ભાટ ૪૪૦
 દોજ મન રાખી ધીર
 વારું વીકમ વીર ૪૪૧

વીપ્ર સરવ વીણા લણ્યો	મોટીમ-કેરી મોટ
સહસા કામ કરી પડે	હાણ એક હાણપણ ખોટ ૪૪૨
પુઠે પુઠાક ભાધીયુ	તુંબી-પાત્ર કા લીધ
‘પર-દુખ-લંજન મુખ-કરણ’	એકવી આસીસ દીધ ૪૪૩
‘ગૌ-બ્રામણ-પ્રતીપાલ ધન	પર-નારિ-સહોદર પુર
દેવ-નૈય દાતા વડો	ન્યાયવટ-કેસ તુર ૪૪૪
પ્રનાય તો પ્રથવીપતી	સકલ-શાસ્ત્ર-સુભંણ
કલા બોહતરી બહુ-ગુંણી	પૂરણ જશ પ્રમાણ ૪૪૫
ભોગ શક ભોતીક લખ્યો	નવે ખંડ-મા નામ
અહુણી અવની કરી	એકવા કેટીક કામ ૪૪૬
કયાણ કરે કઞ્જાનિધી	વીણુ-વનીતા તુઝ વાસ
અઠ મીઠ્ય નવ નિઠ્ય રીધ	પ્રીતે રહો તમ-પાસ ૪૪૭
શિવ-પૂજન-ભુધિ સદા	પુન્ય-ઉપર બહુ પ્રીત
મંગણ નીચ મહીમા કહે	રુઢી રાજસ રીત ૪૪૮
દુખ ભાગો દુનીયા તણું	છવે વગસા કરોડ
સુર-અદ્ર તથે તિહા	દુથે છતો હોડ ૪૪૯
રણ-દુતે જય તાકરે	ગાછ ન શકે કોય
ભાવ-થકી બ્રામણ લણે	જસ સવાયો હોય ૪૫૦
વીપ્રે વીકમ ભંણીયો	દીધી એ આસીસ
વીમાસે વેતાલ મન	પોહોર પાછવે દીસ ૪૫૧
‘અણસમઝ્યો આદ-કરે	પ્રીતે આ-યો પાસ
મોહ મથકોડુ માહરું	તો નિથે ચાચ નીરાસ ૪૫૨
ભયીક નિહા નીરમુખ વયો	હાણ ખ ખેરી હાથ’
વેતાલ તીહા તેણે સમે	વીચ્યાડી રુદ્યા સાથ ૪૫૩
પાય પ્રદક્ષણ કરી	પ્રીતે લાગો પાગ
ચણામૃત મુખ મા ધરે	અધ-આસન યુગ ભાગ ૪૫૪

‘કહો મહારાજ બર્યો કીહાં
ચીત-વીધે’ રચુ ચીતવો

બ્રાંમણ કહે ‘સુંણ પુરપતી
દાંન-માં ગાદ્યા ધણું
કહું હકીગત માહરી
વાસ વસું છું વેગલો
દુખે ડાલે કુંગશ
ધરતી ખાધી દુમધમે
દુખ દાવાદલ જેટલુ
તે દુખ ભાગી સુંખ કરે
આવતાં ઉજેણી-માં
આસીરવાદ-તણે મસે
વૈતાણે વ્યપુ ખોલી નહી
જીવ ગઈ જોખમ થયે

આવ્યા કીહાં-થી આજ
કોહ-સાયે છે કાજ’ ૪૫૫
વીકમસેન વડ-હથ
સુલ વાતે સમરથ ૪૫૬
કરવા આઁયો કાંમ
આઁયો સાંલલી નાંમ ૪૫૭
સોખે સાયર-નીર
દ્રડતા ન ધરે ધીર ૪૫૮
મોહું મેર-સમાંન
તે તુમે સુંણીયો કાંન ૪૫૯
ઠેરો દીઠો વાટ
આઁયો દુખ કહેવા-માટ’ ૪૬૦
‘નીરાસ થયે’ જો નેટ
જો પાલી મારે પેટ’ ૪૬૧

ચોપઈ

‘કહો મહારાજ તમારું કાજ
દેવ-રૂપ છો મોટા દેવ

વીમ્ર કહે : સાંલજ્ય મહીપતી
અપુત્રવંત હતો મુઝ દેહ
મેં ઉપાશા શ્રી-માહાદેવ
સીવ-પુજન-નેં ઉઁયા સુત્ર
ખત્રીસ-લક્ષણ ચતુર-સુબંણ
ભત કરમ કુલ રીતે કીધ
વરસ ખાર થયાં બાહરે
‘લોજન તો તુમ ઘેર નહી ખાઉ

ધશ્વર સહુ-ની રાખે લાજ
સકલ લોક કરે તુમ સેવ’ ૪૬૨
માહરું ગાંમ તો ચંદનાવતી
નારાયણ-ઉપર બહુ નેહ ૪૬૩
સકલ લોક કરે તુમ સેવ
પ્રસવ થયો પ્રતાપીક પુત્ર ૪૬૪
પવીત્ર તેજે પુબ્ધ પ્રમાણ
ઉપવીત દાંન દયા-થી દિધ ૪૬૫
તન ખોડ્યો મુઝ-રચુ તાહરે
તપ-કારણ વન-માં હું બાઉ ૪૬૬

સંસાર માં તે સારજ નથી
અલપ આવરદા થીર નહી કાય
નાંમ જેટલું તેટલો નાશ
અમર દેહ અમારો કરું
તાહરે મેં તો જોડ્યા હાથ
'મેં તપ કીધુ તુજ કારણે'
વરતી ગરાસ ઘર માં છે ઘણો
રુઝા અસ્ત-તણી, દીકરી
આપ રૂપ છે ઈશ્વર-અંશ
અમ-નેં દુહી જાયો તમ્યો
કુંયર કહે 'કહ્યું નહી કરું
પરણવે' તો વાધે પરીવાર
ત્રણે લોક-માં તારણહાર
માંણપણે મીરામણ સતી
મન-માની મણે જાહરે
માહરું મન કળુજ જ કરે
કુંયર-હાથે દિપો મેં કાલ
'કળુજ કરે જુવતી જેહ-ને'
અધિક સમ ખાધા મેં આપ
'ગૌહત્યાદિક પાત્રીકે કમ
તું કહે તે પરણાવું તું-ને'
બીજી પ્રતિજ્ઞા કીધી ઘણી

તે વાતેં થયા વગસ પાંચ
એક ગામ-મા બ્રામણ એક
તેહ-ને પેટ પણ ન-હતો તન
ચાર લાખ ચીંતામણ કર્યા

કોટી પુરાણું કહું છું કથી
જે જનમ્યો તે નીચે જાય ૪૬૭
કાથી કાયા-નો ચ્યો વીશ્વાશ
ગરભ-વાસ શાં-નેં અવતરું' ૪૬૮
જોડ્યો માંણા મુત-નેં સાથ
કાઠી સુંકું ચ્યુ બારણે ૪૬૯
એ વૈભવ સરવેં તમ-તણો
તુજ-નેં પચ્છાવું પ્રીત જ ધરી ૪૭૦
વાધે વેલો આપણો વંશ
નીચેં હુલ્યા આપું અમ્યો' ૪૭૧
વનીતા તો વપુઈ નહી વરું
બુડ્યા બુંબ-નેં નહી વાર ૪૭૨
'સોધી ન મલેં નીગમલ નાર
સુખ પામે પોતા-નો પતી ૪૭૩
'પ્રીતેં પચ્છુ તરણી તાહરે
વનીતા વરતેં મનકુ ધરે' ૪૭૪
બુધિ વીચારી જોડ્યો જોલ
હું પચ્છાવું તરણી તેહ-નેં' ૪૭૫
પરકયા ઝાઝા પોદા પાપ
કોટી-કોટી હુલ્યાદિકે લમ ૪૭૬
નહીતર પાપ અડો એ મુ-નેં'
થયો જમાન ધરમ-વાતેં ઘણી ૪૭૭

જોહોણુ ઘઈ એક તેહ-ની આય
વાર અન્તાવટ વિવેક ૪૭૮
માહાદેવ પુજવા કીધુ મન
ઈશ્વર આપ રહેં-મા ધર્યા ૪૭૯

પરમેસર પ્રસન્ન થયાં પેર
વરસ થયાં વનીતાને સાત
તાહરે તે પુત્રીઈ કહ્યું
પાંખી પદ્મનીનો અવતાર
બાધો જનમ કુંઆરી રહું
પરણવાની કરો જો વાત
મા-બાપે ન બાધું અંન
લંઘન સાત થઈ જાહરે
'સુખે' તમે જે લોજન કરો
માહરું કહ્યું નર કરચે જેહ
સંતોખ્યાં પિતા ને માત
મન-માં પરણ્યાંકેરી આશ
'તું કહે' કન્યા તે હું કરું
તે વાતનો દીધો કોલ
'હું' કહું તે પરણું લાબ્ય
તે વાતે લખ્યા જે કર્યા

પુત્રી એક આવી તે-વેર
વર બોલે પિતા ને માત ૪૮૦
'બ્રમ-જ્ઞાન મુઝ-ને' તો થયું
લાવે નહી મુઝ-ને ભરથાર ૪૮૧
કૃષ્ણ કૃષ્ણ કોડે-થી કહું
તો કરચી પડે દેહ-ની ધાત ૪૮૨
પુત્રી પરણ્યાવ્યા-નું મન
તાત-ને તનયા કહે તાહરે ૪૮૩
શાં-ને નયણે આંસુ ભરો
તેહ-ને પરણું આંણી નેહ ૪૮૪
માહરે પુત્રે જાણી વાત
ગયો પુત્ર તે કન્યા-પાસ ૪૮૫
વિશ્વ દેખતાં તુઝ-ને વરું
બોલી વલતી કન્યા બોલ ૪૮૬
હિતાવલો પરણવા-ને આવ્ય
સહુ સજન તે હમયડે કર્યા ૪૮૭

હહા

કોડે તે કન્યા કહે
વરનું નાંમ કહ્યાંણ છે
મહીમા રહે તે નાંમ-નો
પછે પરણવા ચીત-થી
ચ્યાર સત ઘર નાતિ-નાં
પછે આવત્યો પરણવા
એક હાથી એક ઘોડલો
સહસ મોહોર સોના-તણી

'માહાલક્ષ્મી મુઝ નાંમ
તે જાણે બાધું ગાંમ ૪૮૮
પુરણ કરું તે પેર
આવો માહરે વેર ૪૮૯
કહું તે લાંહાંણાં લાહોં
જો તાહરે ચીત આહો ૪૯૦
એક પાંમરી એક ચીર
તો રહે નાંમ-નું નીર ૪૯૧

એક-એક ઘેર એટલું
તો વચન તાહરુ પલેં
કરમાયુ મો કુચરનું
માડી વાત સુઝ-નેં કહી
'આપણુ લીશુક બ્રામણ
સમણા-માહેં નવી સાલદયો
માન ઉતારવા માનની
વચન વીહાણુ આપણુ
'કાયા પાડું' કુચર કહેં
"સુંદી ગયાંતા સાસરેં"
પિતા કહેં 'કા પંડ તરેં'
મોહો-માગ્યું જે આપણુ (?)
તાહરુ મન-માની સુઝ-નેં
મોહ-માગ્યું આપું નહી

વાયદો કીધો વરસ નો
મનં વીચારી માહરેં
'પ્રયાગ-મંધે પરવરુ
દેહ સમરપુ દેવ-નેં'
એમ વીચારી આવીયો
કીરત કાને માલદી
કુખ-લગન દાતા વરો
પુરણ પુ-મેં પાગીઈ
દાતા-મા દેવત ધણું
નીરખે મુખ દાતા-તણું
માણો મુખ નીન મહીપતી
અગ્યો તો પથેં પરવરું

લાહાણુ જો લહવાય
નહીતર બોલ બાપ નો બાય' ૪૯૨
વીપ્ર તેં આગ્યો વાસ
પ્રીતે જેંસી પાસ ૪૯૩
સોધ મલે નહી સરવ
હસ્તી થોડો ને દ્રવ્ય ૪૯૪
સ્ત્રીયો એક પરપચ
તેહ-નો તે સ્ત્રી સંચ ૪૯૫
'મુખ ન કહું નાકાર
હસયેં સહુ સંસાર' ૪૯૬
અકલવંત તું આપ
તે તો સુઝ-નેં પાપ ૪૯૭
પરણાવું કન્યાય
તે માહરો અન્યાય' ૪૯૮
અતુર સતોખ્યા ચંત
પછેં પલાયો ૧ પંથ ૪૯૯
વેળી-માધવ જાંહ
તોલ ક્યું મેં તાહ ૫૦૦
માલવ-દેશ મેહલાણુ
વિક્રમસેન્ય વખાણુ ૫૦૧
પુરણ મનં પ્રસંન
વિક્રમનું દરશન ૫૦૨
નીમેય મલેં નહી નુન્ય
પુરણ જગનનુ પુન્ય ૫૦૩
લ્યો લશ-નદા આરીય
કાન્ય ઉગમતે દીય ૫૦૪

ચોપદ્ય

વૈતાલેં વીચાર્યું મન
એણેં જાણ્યો વીકમરાજ
જુઠી વાત-તાલુ નહી કાંમ
કહેં હાથ જોડીનેં જોલ
'વીકમ તો દેશાધીપતી
ફરેં આંણુ દેશાવર વાટ
ગયો જાગ્યવા આણિ અરથ
એહવેં તમ્મે હીઠા આ ઠાર
તાહરી વાત-મા મનકું ધર્યું
હેત-પ્રીત-થકી લીજીધ
એહ-માથી તે એક બદામ
ખમારપણુ કયું જે અમ્મે
તે ખાંમણુ તો ખાત્યેં પડેં
'સાખાસ ભાઈ તાહરી જાત્ય-નેં
મોહુ કરી તુ જેઠો મન
લક્ષ આખીસ નીત તુજ-નેં દેયુ
માગા-માં જે માગી લેં
હીઠી વસ્ત નેં માગેં મૂઠ
ગમેં એહવા પણુ જાચીક-જન
હુ જાઉં વીકમ-નેં વાસ
કબુલ ન કરું તાહરો માલ
'રાજ-લોક કેહેં વાઈ અમ્મે
વલી જાયું ધરતી-નો ધણી

'વીપ્ર કહેં 'ન ચહેં જો રીસ
તું તો રાજરાજેસર વામ
પાણી રાખ્યું તેં નામ-જ-તાલુ

'એહ મું-નેં નવી જાણેં અન્ય
ક્રીમ સરેં દુરખલ-નુ કાજ ૫૦૫
સાચી વાતેં રાચેં રામ '
રાખી ભાર પોતા-નો તોલ ૫૦૬
તેહ-ની કરમ જોરાવર રતી
તે બુપતિ-તણો હુ ભાટ ૫૦૭
પામ્યો હાથી ઘોડા ગરથ
માહરા ભાગ્ય-તણો નહી પાર ૫૦૮
કૃષ્ણારપણુ મેં તાહાર-નુ કર્યું
કુંચર-તણો વીહવા કીજીધ ૫૦૯
તે નહી આવેં માહરેં કાંમ
એહ માલના ભુગતારિ તમ્મે' ૫૧૦
એ તો સંદેહ મન-માં અડેં
સાખાસ તાહરા માત-તાત-નેં ૫૧૧
થઈ જેઠો કાચ ગીરયો ધન
કોડિ એક એહ-મા-થી નવી લેયુ ૫૧૨
નીરમુખ પીત્રી તેહ-ના રહેં
તેહ-નેં પાપ બેંસેં જહુ પ્રોઠ ૫૧૩
આખ્યા-પુઠેં દાઝેં તન
માચું તિહા પ્રથવીપતિ-પાસ ૫૧૪
તારેં વચન જોત્યો વૈતાલ
સુખેં વીપ્ર માંલ લ્યો તમ્મે ૫૧૫
'લાલું લઈ અલેખેં ઘણી'

કહું વાત એક આણેં દિસ ૫૧૬
બીજાં છેં જહુ જોટા નામ
ચુ વખાણુ કરુ હુ ઘણું ૫૧૭

રાજા-લોક તે આથો મુર
નાંમ-મહિમા તે રાખે કાચ
નાંમ તે પાડે હેતે હરી
નાંમ ધરાવે છે રણછોડ
નાંમ તે હોઈ જોગીદાસ
નાંમ હોઈ છે સુરજ-જશ્યું
નાંમ આકર મીઠો ચેર
નાંમ હીરા જવેર મોતીદાસ
નાંમ મંગલ મુખમલ કલ્યાણ
નાંમ વાઘ ને હાથી મેર
માહાદેવ કષ્ટ ને નામે સંમ
નાંમ પનોતો નોહે પુત્ર
નાંમ ધનપાલ ધંધા કરે
ગીરીધર નાંમ ઘણાંનાં સાર
હાથો બોલે થેલા બોલ
ભુલો નાંમ વોલાવા બથ
રાજરાંમ કે માગે બીખ
નાંહનો નાંમ તે ધરડો હોય
ચતુર નાંમ તે આડી કરે
ઈશ્વરની જોહ-ને દરજ્યા હોય

રાખ્યું નાંમ-તણું તે નુર
એહવો પુરસં તે વરલો જોય ૫૧૮
બાલપણા-માં બાઈ મરી
ભરે બ્યાજ મોટી એ ખોડ ૫૧૯
વનીતા ઘેર રાખે છે પાસ
તે આંખ્ય ન દેખે કારણ કચુ ૫૨૦
બોલ બોલે તે કડુયા ઝેર
ન મલે દ્રામ એક ખોટો પાસ ૫૨૧
દુખ-દાવાદલ-પુઠ પડાંણ
ભારુ ન ઉપડે તેહ-થી સેર ૫૨૨
કુંજ બાંણે કરે શાં કાંમ
નાંમ હીર ને સેવે સૂત્ર ૫૨૩
ધરણીધર મજુરીયે કરે
દેવભાઈ ઉપાડે ભાર ૫૨૪
માગો તોલે ઉછું તોલ
અંતોણી તે આજું ખાય ૫૨૫
જેહેરો દે છે સદુ-ને સીખ
પ્રતાપ નાંમ ન પ્રીછે કાચ ૫૨૬
નાગ નાંમ મેંડક-થી હરે
નીર નાંમ-નુ રાખે કાચ ૫૨૭

છપય

અખઈ અમર મરંત, નાંહાંના જન દીકા ઘરડે
નાગો પેહરે વસ્ત્ર, વાઘ-સિંહ કુતર કંડે
પરવત ડુંગર પરદેશ, મંગલ દેક દુખીયા
સંતોણી અધિકુ ખાય, કાચકું કરે છે મુખીયા
દયાલ-મોહિ દયા નહી, ખુશાલ કે રોતા કરે
સાંમલ કહે નાંમ પનોતીયો, કેઈ લાખ કુયારા મરે ૫૨૮

કુબેર નામ કહેવાય, દીઠા ઘણું ગાંઠે ખાલી

કરમ ધરમ બદ્ધ પાપ, નાકાલ ઘણું ઘર ઘાલી
વાહલો રાખે વેર, બોલે કડુઈ મીઠો

ભોગી કરે વ્યાપાર, ભોગી શીખ્યા-માં દીઠો
ઘેહેલો જાઈ છેતરી, ખડીયોજી તો હારી જર્યે

રુડા કે ભુંડા હુયા, સાંભલ કહે નામે ર્યુ થર્યે પરદ
હાથી નામ કહેવાય, ખીડે ઉદર-થી આદે

કપુર કાલો હોય, સાંભલ સુવેષી વાદે
રુપો હોય કરૂપ, ભુખણ-માં હુપણ જાઝાં

કીપાલ રાખે કુડ, ભુપત કે વાઈ વાળાં .
આશા ઇછા ઉલગ કરે, કલંક નીરમલ સીર ચઢ્યું

ફોગટ ફરે કે ભોષતા, સાંભલ કહે નામ-ને ર્યુ અડ્યુ ૫૩૦

કુહા

પાંણી ગખે નામનુ ઘણો મેં મન-થી ઘાટ
મન એ માન્યુ માહરું જે રાત્રી ભુપત ભાટ' ૫૩૧

સાખ્ય સોએક સાભલી તે બોલ્યો વૈતાલ
'કૃષ્ણાપ'ણ સરવે કર્યો અરથ ન આવે માલ ૫૩૨

સમર્યો મેં સરવ-થી એહ માલ અતોલ
વયણ વધા સા-પુરુષ-ના ફરી ન પેશેં બોલ' ૫૩૩

વીપ્ર 'કહે' 'ખરે' નહીં શીશુક-બાલ-ની શીખ
માગ્યા-માહે માણું નહીં શાસ્ત્ર-તણી એ શીખ' ૫૩૪

રાત ગઈ એ રાદ-મા પ્રેમે ઉઘ્યો પ્રભાત
વીકમસેન્ય-આગલ કહી હીત હલકારે વાત ૫૩૫

'વૈતાલ વીદાય જ થયો લેઈ ઘણેરા ગરથ
ઉતર્યો એક ભોજન જઈ વાટ હુયાં છે વરથ ૫૩૬

વાંટે એક વીંત્ર જ મલ્યો	ભોલો જાંમા ભુપ	
તેણે ભાટ ન ઉલખ્યો	જાંણ્યો રાજસ-રૂપ	૫૩૭
દુખ કહ્યું દાવો તણ	અધિક મોટો જે અરથ	
વૈતાલે તે ઉલખ્યો	ગણી આલ્યો છે ગરથ	૫૩૮
અંક આકારે ઉલખ્યો	માન-ભંગ તે જમ	
સરમાયો સદુ દેખતાં	ધારણ રાખી ધરમ	૫૩૯
ભાટ આપે છે ભાવ-થી	વાડવ કહે છે નાય	
અરસપરસ એ એ જણા	રાઠ કરે છે રાય	૫૪૦
વીંત્ર તો જશે વેણીધ	તીરથ-રાજ જ્યાંહાં પ્રયાગ	
હલકારે એહવું કહ્યું	લક્ષણ વીકમ લાગ	૫૪૧

ચોપઈ

છડી અસવારી વીકમ વીર	આળ્યો રાય સરોવર-તીર
હેત પ્રીત ને ઉલટ ધણે	ઉતર્યા રેરે વૈતાલ-જન્તણે
સનમાન સોણીતાં કાઠે કીધ	પુછી પાર બેઠુ-ને લીધ
પ્રથમ પુછી જોયો જાંમ	કહ્યો માંડીને તેણે કરમ
‘આવતો’તો ઉજેણી-માંહ	વાટે વૈતાલ દીઠો મેં આહ
જાંણ્યો મેં વીકમ-માહારાજ	જાચંતા નવી લાગે લાજ
દુખ સાંભલી વીરમેં એહ	એહ ભાટ દેવાંસી-દેહ
એહ-નાં કુલ-મા ઘટે જેહવું	રાખ્યુ પાણી ઘટે તેહવું
આપવા માંડ્યો છે અરવે ગરથ	રાખ્યો નહી પોતા-નો અરથ
મેં વીચારું માહરે મન	ભલો ભાટ પણ લીધુક-જન
મેં મન-આથે કીધા નેમ	માચ્યાં-માં કીમ લેયું પ્રેમ
પ્રતીબ્ધા ઝુંડી કિમ દેહ	કેડી-એક એહ-ની કીમ લેયું
એમ કહીને છાનો રહ્યો	વૈતાલે જોલ વીકમ-ને કહ્યો
‘વાડવ આળ્યો માહરે પામ	વીકમસેન જાચ્યા-ની આશ

અલખત જોઈ એ નવી લલ્લો
તે વેલાં જો કહું હુ નાય
લખ્યાં ચીત્રાંમણ હોયેં દેહ
શમણા-માહેં જો દરસન થાય
જિમ ભરુંસો જાંડ્યો મું-નેં
કહેં તે વીપ્ર “ મર્યો ’તો વાટ
કાટિક ધન તેણેં આપીયુ
કે કાલંતર વાતો થાય
એણેં વાત કહી જોટલેં
એ જ્રમસ્ત થયુ મરવ-થી
જ્રમસ્ત જોહ-ના મુખ-માં જાય
જ્રમસ્ત જોહ-નેં અંગેં અડેં
જ્રમસ્ત ભાગ-તણે ભોગીયો
જ્રમસ્ત-માહેં જે કે લેં લાંચ
જ્રમારપણુ કયું મન-આથ
માહરેં મન પ્રતીજા એહ

દુખ-ભંજણુ દુખ-ભંજણુ થયો
તો પાંણિ રાય વીકમ-નુ જાય ૫૪૯
પર-દુખ દેખી ન સુકેં તેહ
તો દુખીયા-નું દુખ ભાગી જાય ૫૫૦
કિમ ખાંપણુ લગાડું તુ-નેં
જાચ્યો ’તો ભુપત્ય-નો ભાટ ૫૫૧
સંકટ દુખીયા-નું કાપીયુ ”
પાનેં પુસ્તકેં લેખ લખાય ૫૫૨
મે કૃષ્ણાપણુ કર્યું તેટલેં
સમરીધ-સાંમું જોવું નથી ૫૫૩
દશ સહસ્ર વરસ દરીદ્રી થાય
આર જુગ-મુધિ નરકેં પડેં ૫૫૪
જનમ-જનમ હોઈ રોગીયો
અપુત્રવંત રહેં લવ પાંચ ૫૫૫
તે માત્ર ક્રીમ જાહું હાથ
મન-માં નવી આણો સંદેહ ’ ૫૫૬

હુહા

એક કહેં ‘ રાખું નહી ’
રામ વીરમેં થઈ રહ્યો
સાળાસ ધન એ ભાટ-નેં
સાળાસ ધન્ય એ વીપ્ર-નેં

ખીજો કહેં ‘ નહી લેઉ ’
‘ પ્રતિઉત્તર ર્યો દેઉ ૫૫૭
અલખત ક્રીમ અપાય
જે ના કહી નાશી જાય ’ ૫૫૮

માન દીધાં ઘણાં મહિપત્યેં
એકાંત્ય તેડી પ્રીછંચો
‘ દાન-પાત્ર છે દેવ તું
ક્રીરત-પાત્ર એ ભાટ છે ’

તેડી લાંચ્યો ઘેર
વીપ્ર-નેં રૂડી ચે ૫૫૯
મોટીમ મુંઘેં મુલ
સુલ સોભા સમતુલ્ય ૫૬૦

એ શ્રધાએ આપે તુંને
તમ્મે નીકડ્યા છો માગવા
ભુંડો પ્રતીઝહ ગજનો
પત્રીત્ર પ્રતીઝહ એહનો
જુહું જે જલપે નહી
દીરત કરીને ધન રહે
નીરદોષ દાંમ તે એહનો
કાળુપાળુ તેહમાં કરે
રાય વચનથી રીઝીયો
'એ દાના હું દાન-પાત્ર
સાહાસ-સાખ્ય સંકર્ય કર્યો
કાળુપાળુ કરી સુંકીયો
આસીસ દીધી અતી ઘણી
'સાખ્ય સાહાસ ને ચંદ્ર-સ્વી
વચન કહે વૈતાલ-ને
જિમ આખ્યું એ વીત્ર-ને
અમ્મે અવનિપત્ય અધિપતી
કેલ આપે પરિયાન્તણે
વૈતાલ કહે 'વેચાણુ હું
મંગણુ-પે માગો મહીપતિ
પરકયો કેલ પરીયાન્તણે
'ગરથ એહ-થી ચોગણો
બાધી દીધો બોલ-થી
તે વેલાંધ ચો-ગણો
હસ્તી ઘોડા ને પામરી
ભાટ કર્યો જુપત્ય-અમો

ભાંણું છે સહ લોક
કુલે તે તો દેક ૫૬૧
જુવો વીચ્યારી વાટ
જે ભાવીક ભીત્રુક ભાટ ૫૬૨
નહી ચોરી ચાડી ખુન
તે દીધે દીધે પુન્ય ૫૬૩
જે આપ જાયવા જાય
તે લખ-સવાયુ થાય ૫૬૪
જેહ ભલેરો જામ
સાંની લેતાં સરંમ ૫૬૫
જલ તુલસી અહી સાથ
વૈતાલે વીત્ર જ હાથ ૫૬૬
વેદ-મંત્રે તે હાંમ
નવે ખંડ-માં નાંમ ૫૬૭
'વચન એક થીર સાથ
વચન એમ મુજ આખ્ય ૫૬૮
ગુહું તો-પે હાથ
તો બોલું તુજ સંધાય ૫૬૯
તંન મંન ધન દેહ પ્રાણ
એહ હસારથ હાંણુ ૫૭૦
નીરમલ મંન-થી નેહ
લન્યા સુંકી લેહ ૫૭૧
ના દહીને કીલાં જાય
રીઝી દીધો રાય ૫૭૨
મોતી પટોલી મોહોર
લગી લીલા લહેર ૫૭૩

કલીયુગ એ છે કારિમો	સાહાસ પુરે છે સાખ્ય
આપે જે અંતર-થકી	લાલ ઘણેરો લાખ ૫૭૪
સોમચંદ-સાહા સેઠ-ને	ત્રીહા ગણો આપ્યો ત્રત
‘સાખાસ રે તું સાહંપત્ય	રાખ્યું માહરું વૃત ૫૭૫
સાખાસ ‘એ વૈતાલ-ને	કચું ઘણેરું કાંમ
પાંણી રાખ્યું માહરું	નરપત્ય કહેતાં નાંમ’ ૫૭૬
કથા કહેવાસ્યે કલી-યુગે	સલા મલસ્યે જન કોડ
કેટલા મોહ મચકોડસ્યે	કેટલા દેસ્યે ખોડ ૫૭૭
દાંમ તેણે દીઠા નથી	રાય દીઠા છે રાક
કરમ માઠે જે અવતર્યા	તેહ તણો સ્યો વાંક ૫૭૮
સાંચ્યે લક્ષ્મી રહે નહી	આપે તોહે હાંણુ
કનક કરણ દેતો સવા	કેઈ ભરી’તી ખાંણુ ૫૭૯
મુંબ કહેસ્યે એ સમઝીયા	કિરીપી કહેસ્યે કુડ
દાતા-પુરુષ જે પુન્યવંત	તેહ-ને મન નંહી પ્રોઠ ૫૮૦
કરી હાથ હસ્તી-તણી	પાખરીયા તોખાર
ભર્યા ખજાના ગાણિં	અલખત અપરંપાર ૫૮૧
પંડિત વોટ્યાબ્યો પુર-વીધે	બ્રમ-દશાયે લાટ
સીમાડા-મુધી સહ	વીકમ વોલાવા વાટ ૫૮૨
એકવા જે ગીર્યા હસ્યે	નહી પુન્યવંત જો પાક
જુધિજિર-ની જોડ-માં	શાસ લખાણા શાક ૫૮૩
વીપ્ર ગયો ચંદનાવતી	પરઠી ચોઢી પેર
એક હાથી એક ઘોડલો	લાંહાંણાં ઘેરે ઘેર ૫૮૪
એક પટોલી પાંમરી	હેમ લક્ષ હજાર
તે નાત્ય નંદુયાણા-તણી	અલખત અપરંપાર ૫૮૫

પોતે' માહાલક્ષ્મી પરવરી
જલ મુકયુ જન્યા-તણુ
વણુજ માહ્યા તે વીપરે
લક્ષ્મી-લહે'ર ખુટે' નહી
કન્યા પરણાવી ક્રોડ-થી
લક્ષ્મી કન્યા કન્યાણુ વગ

વૈતાલ આવ્યો તે વાસ-મા
મોતીની ચાલી ભરી
તે આપી અલખત તાત-ને'
જગન કર્યા તેણે' જુગત્ય-રુચુ
સદાવૃત સદુ સાચવ્યા
ખરચ્યો ખદુ ધન વાવર્યો
ગજ કહે' સદુ ભાટ-ને'
વૈતાલ વાધ્યો વીચ-મા
વગ્સ થોડે' વાસે' રથો
'દામ ધામ ધન તાહરા
પીતા કહે' 'ખણાવીધં
વૈતાલ વાસે' વસે' નહી
'વથો હવે' મુઝ વાયદો
તપ કારણુ વન સંચરું
લાખીણિ પૂન લહી
જલમલાનંદ સીવ સાનિધે
વીસ પોહોર ઇમ વહી ગયા
પ્રીતે' પ્રસાદ ઉધારિયો
વૈતાલ નહી તે વાસ-મા
દીકું બીજું તે દેહરે'

નંદુયાણા-ની નાલ્ય
જમ લલેગી ભાલ્ય ૫૮૬
ભાલે' નહી તે ભીખ
સોભા ગડી સીખ ૫૮૭
વાધ્યો તેહ નો કંશ
આગ-મુધી છે' અંશ ૫૮૮
તે વેલાઈ જાંદ્યુ તાત
મલવા આવી માત ૫૮૯
હય ગય મોતી માન
દેવ-રૂપ-ને' દાન ૫૯૦
પુન્ય પ્રીત્ય-ની પરવ
ધરમ-મારગ-થી દ્રવ્ય ૫૯૧
વાણી-માહે' વરત્ય
પાણિ રાખ્યુ પત્ય ૫૯૨
કહ્યુ તાત-ને' કમ
માહરે' તો જપવા રામ' ૫૯૩
તો પોચે' મન-ના ક્રોડ'
જુગત કહી કર જોડ ૫૯૪
ઇંહા થકી નહી એક
વીનય કરી વીવેક' ૫૯૫
ઢહરુ પોતે' દીધ
પૂલ કોટિક દીધ ૫૯૬
લખ્યધા મલીયા લોક
સમીધો સદુ-નો શોક ૫૯૭
સદુ જન આવ્યા સંગ
પંચ-સુત શિવસીંગ ૫૯૮

અચિરત પાંખ્યા લોક સદ્	ગુણ વાધ્યો બહુ ગાંમ
વૈતાલેશ્વર લિંગ-ગું	પરઠ્યું નીરમલ નાંમ ૫૯૯
પ્રીત્યે સદ્ પૂજા કરે	કબુલ કનોજે દેશ
સરગ વૈતાલ સાધરિયો	વપુઈ જોવન-વેશ ૬૦૦
લખ્યાં પુરાંણ તે પાંડિતે	જે ભેંઠા વીકમ-પાસ
તેહ કહ્યું શ્રી-લોજ-ને	પુતલીઈ પરકાસ ૬૦૧
દાતા દિલ એહવું કરે	માહા મનોહર મન
પુછી પોતાના પ્રાંણ-ને	રાય ભેંસો આસન ૬૦૨
પાઠ કહે એ પુતલી	મુંઘ્ય લોજ નૃપ વાંણ
કાલીદાસ-માઘે કર્યા	પ્રાકમ કથા-પુરાંણ ૬૦૩
દુસમન તો ગંજે નહી	નહી પીડા દે રોજ
ધમ સખાઈયો જેહને	તે પાંમે અષ્ટ ભોગ ૬૦૪
સહુથી મોટો ધમ છે	કરો વીર્યારિ આપ
વીકમે જશ દીકવીજે કર્યા	તે પુણ્ય-તણો પ્રતાપ ૬૦૫
ધમ-થકી લક્ષ્મી મલે	ધમ-થકી વશ લોક
જેહને પુન્ય મન-માં વચ્ચુ	એકે દિન નહી શોક ૬૦૬
એહવા પ્રાકમ જે કરે	તે ભેંસે આસન
કહિ કથા જે પુતલી	સુલીઈ લોજ-રાજન ૬૦૭
એહ કહીને પુતલી	સભારંજક ગર્ધ આકાશ
એ વીસમી કથા પુણ્ય થઈ	કહે કવી શામલદાસ ૬૦૮
એ સભારંજક પુતલી	કહી કથા સુધીલાશ (°શાલ)
હવે કપુરગૌરા ભોલસ્યે	આગલ વાત રસાલ ૬૦૯

✱

પાંનની વારતા

કવિ શામળભટ્ટ કૃત સિંહાસનખત્રીશીની ૨૧ મી વાર્તા

(કહેનાર ખૂતળી કંપૂરગૌરા)

મધમ સીવ-સુત પરણું	શુંભુપત્ય શુંભુ-નિધી નામ	
હુંદાલો દુખ-ભંજલો	કરેં મન-વંછીત કામ	૧
સિંધ-દાયક સુભ સારદા	હંસવાહની માત	
વીણા-પુસ્તક-ધારણી	વાંણી વેદ વિખ્યાત	૨
કૃષ્ણ કંપાલ કરણાનિધી	નંદન્નંદ નરનાથ	
ગિર-ધર મણિ-ધર ચક્ર-ધર	મોરલી-ધર હિત હાથ	૩
આદિ સગત તું અંબીકા	પાવાઘડ પરચંડ	
સનખલપુરી સાચી સદા	નિરમલ શ્રી નવ ખંડ	૪
ખટુક ભૈરવ ખલ-વીર તું	શીવ શુભ સંત સરુપ	
અજિત કહાવેં એકલો	ભ્રમ ન ભંજો ભુપ	૫
ગુરુ ઇંદ ગુરુ દેવતા	જંગ ભોગણિ કોઠિ	
કવિ-જન સહ કરુણા કરો	કરગરી કહું કર ભોઠિ	૬
વાણી રૂડી વણુંલું	વારુ વિક્રમ-ચરિત્ર	
મોતા વિગતેં સાંભલો	પુરુષ મંન પવિત્ર	૭
ધરણી માલવ ધાર સુભ	ઝડું ભોજ-નું રાજ	
દિલ સાથેં દાતા ધણો	પ્રીતેં કરેં પર-કાજ	૮
પુન્ય ઝડેં પ્રતાપ-થી	સારું સિંહાસન	
ભાવેં જડિયુ ભોજ-નેં	મહિમા પુરો મંન	૯
આણ્યુ આપ મલા-વિષેં	હિયડા સાથેં હેન	
પ્રેમલ-પુષ્પ-પુખ્ત કરી	સુભ અક્ષત-અમેત	૧૦
ભોજેં ભોજન ભાવ-ચુ	જંગતેં કીધો જંગ	
નરપતિ મેઢ્યા નવ ખંડ-ના	રૂઠો ગણ્યો રંગ	૧૧

શુભ મુહુરત શુભ લગ્ન ઘડી	શુભ વેલા શુભ દીસ	
પ્રમાણ કરું પુરુ પંડીતે	સહજ ચઢાવ્યું સીસ	૧૨
ધન લાગ્ય ધન એ ઘડી	ધન વેલા ધન આજ	
ધન ગુરુ ધન ઇષ્ટ એ	કરૂ ભેસવા કાજ	૧૩
શુભ આગ્ના તે સર્વ-ની	શુભ પ્રદક્ષણા સાત	
આસન-આગલ ઉભો રહ્યો	હેતેં ભેડી હાથ	૧૪
પગ દક્ષણ જવ પરકવેં	ભથ્થિક જય જય કહેં	
કપુરગૌરાઇ કહ્યું.	‘હાં હાં વેગલો રહેં	૧૫

આપઈ

કપુરગૌરા છે નીજ નાંમ	કરવા આવી તાહરું કાંમ	
કોઠિ વાર કહું સ્યું કથી	તું આસન-નેં ઉલખતો નથી	૧૬
કરી ગયો કાયક કીસ્તાર	ઇંદ્રાસન-થી શુભ કંત સાર	
પરતાપ પરમેશ્વરનેં ઘણેં	આવ્યું હાથ તે ઇંદ્ર-જ-તણેં	૧૭
તેહ-નેં વંશ પ્રગટ્યો એક રાય	મોટો વિક્રમસેન મહિમાય	
પ્રતાપ પ્રથવી-માં પરચંડ	જિત્યો છત્ર પોદા પંચ ડંડ	૧૮
પર-કાજેં તે તો હેં પ્રાણ	સાહસીક નર ચતુર સુખાંણ	
લાગ્યો ઇંદ્ર અધીપત્ય-નેં તાપ	રખેં ઇંદ્રાસન લે એ આપ	૧૯
આસન મોકલ્યું પોતાન-તણું	સ્વર્ગ-લોગ-થી સુખ છે ધણું	
કોટી-લક્ષ્યા કાંમ જ કર્યાં	દુખ-દાવાનલ સંકટ હર્યાં	૨૦
રાંમ-રાત્ય-થી રુડું હોય	પરજા દુખ ન પામેં કૈય	
તેહવા થાયો તો પાય જ ધરો	નહિતર એહ-ની પુજા કરો	૨૧
આપ સાંભલી વાંણી કણું	તતક્ષણ પાછો લીધો ચણું	
‘પવિત્ર પુતલી લાગું પાય	મહિપત્ય-નો વાચો મહિમાય	૨૨
એણેં કેહેંવાં પ્રાક્રમ કર્યાં	સંકટ-દુખ પરનાં કિમ હર્યાં	
પ્રણામ કરું કર ભેડી તુ-નેં	તે સંક્ષેપે સંભલાવો મુ-નેં	૨૩
કપુરગૌરા કહેં છે વાંણિ:	સાભલ રાજા ભોજ સુખાંણ	
ધીર વીર છે વિક્રમ રાય	તેહ-નો હું કહું મહિમાય	૨૪

૬૬।

માલવ-મુખ્ય ઉજેણિ-મા	ઝીપ્રા-ત્રટ હેઠાણ	
ભુપતિ રાજ્ય કરે' ભલે	વિક્રમસેન સુભંણ	૨૦
સિવ માહાકાલેશ્વર તિહાં	માચી સકત હરસીધ્ય	
પરમેશ્વર-પ્રતાપ-ચી	નિપજે' છે' નવનીધ્ય	૨૬
મિથ ચોરાસી તિહાં વસે'	ચોસઠ ભોગણી તીર	
ભુતાવલી ભૈરવ ઘણા	ખલવંત બાવન વીર	૨૭
મુક્તિ-ક્ષેત્ર મહિમા ઘણે	તીરથ ભોમ્ય ધર ધામ	
કાશી કાંતિ દારિકા	એહ અવંતી નામ	૨૮
માહા-મશાંણ છે' ગાંધવું	સીધ-વડ રુઠો માખ	
વૈતાલ આદે' વ્યંતર ઘણા	ગીવ-સે-ચા બહુ લાખ	૨૯
અઠસઠિ તીરથ તિહાં વસે'	દેવસ્થલ દરબાર	
પુન્ય વરતે પુર-મા ઘણુ	ઓછવ અપરંપાર	૩૦
વરણ અઠાર વસે' તિહાં	ભારે ઝવિ છે બ્રંમ	
અગ્ની-હોત્ર ને' આવસત	ખરા પાલે' ખટ કમ'	૩૧
વિવિધ વણુ' વસે' સહુ	વિવેક ધરમ વિચાર	
મગ્ન-યાદા મુંડે' નહી	વારે કુલ-વે' હે' વાર	૩૨
ભાટ-ચારણ ભુપતિ-જથા	ગાઈ ગુંણ ગાથા ગીત	
યીગલ-પાઠ પુગંણ છે'	રાજ-મલા-ની રીત	૩૩
જુહું કેા જલપે' નહી	ચોરી નહી કે' ચાઠિ	
રાણ સદ રહિયત રહે'	પાલે પ્રભાન્ના લાડ	૩૪

ચોપઈ

પ્રથવી-નો પત્ય ભારે ભુપ	ધર્મ-પારંધર ધર્મ-સ્વરૂપ	
ભેઠા સલા ભરીને' તેહ	દેવ-રૂપ દેવાસી દેહ	૩૫
તિહા એક ત' જોલી આપીયો	ળીડા છાબ ભરી લાવીયો	
મેહુદ્યો કાથો ચુ' નો કરી	કેમર કૃષ્ણાગર ભારે ભરી	૩૬

લવંગ એલચી બહેંક બરાસ	વિવધ-માંહેં મુંકયો મુખવાસ	
બીડાં લીધાં રાયેં હાથ-માં	વેંચી આખ્યાં સદ્ સાથ-માં	૩૭
પંડિત ભેટી નેં પરધાન	આખ્યાં પાંન દેધનેં માંન	
વેંચી છાબ જે ભરી વસેક	રચું હાથ-માં બીડું એક	૩૮
પોતેં મુખ મુકેં નેટલેં	જેંબી સખ્દ ઉઠયો તેટલેં	
‘માં માં મુખ-થી ના દે નાયો	રખે રાય એ બીડું ખાયો’	૩૯
સદ્ સાંભલતેં વાંણી લણી	અચિરજ પાંચ્યો ઉજેણી-ધણી	
‘કહો દે ભાઈ બોલ્યું તે મુલું	એહવું વચન તે કોણે ભણ્યું’	૪૦
કાય ન બોલ્યું રાજ-સાથ	બીડાં ગ્રહી રજા સદ્ હાથ	
પુછી પંડિત લીધો પાર	નવિમુઝેં કોહ-નેં એહવીચાર	૪૧
વલી બીડું ખાઇ નેટલેં	જેંબી સખ્દ ધયો તેટલેં	
કાયક કહેં ‘એહ-માં ભરીયું ઝેર	દોષી દુસમન-કેરી પેંર’	૪૨
પુછ્યુ પછેં તંબોલી-નેં ત્યાહિં	ભરી સભા બેંઠી તે-માંહેં	
‘કિહાં-થી તું બીડાં લાવીયો	કેહ-નો મોકલ્યો ઇહાં આવીયો’	૪૩
વચને કહેં તંબોલી સાર	‘ઇહાં-ચટ્ટી છે’ ભેજન બાર	
માહારી વાડી સફલેં ફલી	ભાર અઠાર રજાં છેં લલી	૪૪
નાગરવેલ-નો ઉચ્યો છોડ	તે ભેતાં પોહોચેં મન કોડ	
વગર-વાળ્યો ઉગ્યો છેં તેહ	વણ-પાંણી વણ-વરસ્યેં મેહ	૪૫
ઉત્તવલ પાંન તે-નેં લાગીયાં	માહારાં તો દલીદ્ર લાગીયાં	
પ્રથમ-નાં વેડી આણ્યાં આજ	લાળ્યો ભેટ મહિપત્ય માહારાજ	૪૬
પ્રથમ જઈ રાજ-ને દેયું	સહેજ-માં લાંહાંણુ લાખીણો લેયું	
નથી નાંણતો અમૃત કેં ઝેર	નથી કાય-સ્યું માહારેં વેંર	૪૭
એ તો સાચું બોલ્યા અમ્યો	કુલ બુઝેં તે કરલ્યો તમ્યો	
ન્યાય-વચન તે તમ-નેં કહ્યું	તેહ-નો મર્મ અમ્યો નવિ લહું	૪૮
જો ગમેં તો લક્ષજ કરો	નહી તો પાછી છાળજ લરો	
દોસ ન દેસ્યો માહારેં સીસ	રખે કરો રાજાજ રીસ’	૪૯

માહોમાહેં માસુ જોય
સમસ્યા-મા વાતો કરેં
ખીડા પાછાં નાખ્યાં કરી
આખ્યા હાથ ત'બોલી-તણેં
વડ્યો પાછો મુંડી નિશ્વાસ
કરમાયુ સ્યું દિહુ મુખ
નીશ્વાસ યર્ધ વડ્યો જોટલેં
'કા રે ભાઈ હુખ પાખ્યો તું
તવ, બોલ્યો ત'બોલી વાણિ
અમારો છવન પાગળ ગયો
ખરી વાત તમ-ચું બોલેસ
ઉગ્યો વાલી-માહેં છાડ
જાંણ્યુ જે જોટ ગજન-નેં કરું
કપુલ કંઠેં ગજન-ની દેહ
તે તો ન સર્વો એકેં અર્થ
નંદા ખીડા માહરા અહીં
અકજ ધયુ એ માહરું વંન
સીદ હુ સલા-વિયેં આવીયો
માહારા છાકરા મ-ચ્યેં ભુખ
પ્રથમ ખીડા લાગ્યો આપ
માહોટા જાંણી કીધો મંલેઅ
હવેં કરું હુ સી પેર

મુખ ખીડાં નવિ ધાયેં કોય
'ચાવેં પાન તે નીચ્છેં મરેં'
પાછી છાળ હતી તિમ ભરી
લાગ્યો તો જે કંઠેં ધણેં
'અરે દેવ ન પોહોલી આસ'
ત'બોલી-નેં લાગ્યું હુખ
પાછો ગયેં તેલ્યો તેટલેં
મત્ય વાતં પુછ હુ હું
'જે ગમેં તો લેજ્યો પ્રાણ
નિરામ તમ મત્યેં-થી યયો
ધરમ-તણી ધારણ તોલેસ
મેં જાંણ્યુ જે પોહાતા કોડ
પછેં વેચી જાંડારેં જાનું
અમુલક કરીનેં વેચ્યું એહ
ન આગ્યો હાથ માંહાન માં ગયં
હવેં ખીજે કો ખાસે નહીં
તે-માટેં જુરું છ મન
ઇંહા ખીડા મા-ને લાવીયો
તેહ નું મુઝ-નેં અધિકું હુખ
તે તો માહારા પૂરણ પાપ
માહાગ કમ-તણા તે લોગ
સ્યુ લેઈ જાયુ માહરેં ઘેર' ૬૦

હુહા

વિક્રમ-રાઈ છાળ-થી
આસન બેમાર્યો તેહ-નેં
'લાગ્ય ભાઈ હું લક્ષ કરું
વિષ કેં અમૃત જે હગ્યેં

પ્રીતે લીધા પાન
દેખનેં ઝાઝા માન ૬૧
જો પોહોચે મુઝ આશ
માહારેં એ મુખવાસ' ૬૨

તંબોલી કહે 'તય સુંણ
કદાચિ દુખ પાંખો તમ્યો
રાત્રી કહે 'રીસું નહી
સાક્ષાતકાર એ એ' છે

ન મલેં એ તો મેલ
તો કાહાડેં માહારું તેલ' ૬૩
દયા કરું છું દેહ
પણ માહારેં અમૃત એહ' ૬૪

ચોપઈ

'રખે સરમ-થી મુરા થાયો'
કાહોનું વાર્યું તે નવિ કર્યું
એક બેં ત્રણ નેં ચ્યાર
તંબોલી લાવ્યો નેટલાં
કંચન સરખી કાયા થઈ
અખંડ રંગ રથો તિહાં મુખ
સવા ગજ-ના થયા સિર કેસ
સુર્ય-કાંતિ-રયું વાધ્યું રુપ
ત્રીલોક-મોહન રુપ જ થયું
થયો આપ દેવતાઈ અંસ

બીજી કહે 'રખે એ ખાયો'
બીડું મહીપતિં મુખ-માં ધર્યું ૬૫
લક્ષ કર્યાં બીડાં દસ-બાર
ચાવ્યાં પાંન બીડાં તેટલાં ૬૬
દેવ-સરખો તે સોભેં સહી
વ્યાપેં નહી દેહ-માંહે દુખ ૬૭
જેવનવંત થયો તે વેસ
નીરખી હરખ્યો ભારે ભુપ ૬૮
અગ્નાંન લેસ-માત્ર નવિ રહ્યું
જુઈ સભા સહું માનવ-વંશ ૬૯

હુહા

'સભા સહુ જોઈ રહી
અમૃત બીડાં આરોગીઆં
આગલ-થી આખ્યાં હાથ-માં
જોલ્યો કાંમ એ સત્યનું
સહુએ મલીને સત્ય કરું
સર્વ-થી વાહાણું જાણુલ્યો
એમ : હાંસી કરેં સહું
હોતે આખ્યાં હાથ-માં
સરખા સહુ હોતે હસેં
'આજ-સુધી તો જાણુતા

'જોલ્યો કીધું કાંમ
લીધું એરનું નાંમ ૭૦
તે પછે પાછાં લીધ
એહ અઘટતું કીધ ૭૧
વાત નાય-ની નેટ
પ્રીત્યે પોતાનું પેટ' ૭૨
'રડું કયું' એ રાય
તે પાછાં કિમ લેવાય' ૭૩
તાલી દેઈ તે કાંમ
જે હો પર-દુખ-સંજન નાંમ ૭૪

વેહેરે વંચો હતો નહી
આજ અચિરજ એ થયો
દ્રઢ વિશ્વાસ જ એ થયો
પુત્ર મીત્ર અઘકા સદુ
હસારત ચાલી હેત-ની
મહિપતિ મન વિચાગ્યુ

નહોઈ સવારથ-મુખ
દિલ-મા પામ્યા દુખ ૭૫
જે પેટ જ વાહાલુ હોય
પણ ઉદર-મુખ નહી કોય ૭૬
પણ ગુણિ-જન-ને મન ગાલ
'એ જુઠું સીર આલ' ૭૭

ચોપઇ

સલા-મધ્ય સદુ હામી કરે
'નાખી દીધા બીડા તમ્યો
કદાચિત એહ-મા હોત એર
વલી મગાવું બીડા આજ
ત'બોલી મોકલીયો તિહા
'એહ વેલ્ય-ના બીડા લાવ્ય
આ વેલા આ આસન છાડ'
વોલાવ્યો દેઈ સનમાન
પસાયે તું ત'બોલી કરું
પ્રીતે એ પ્રતીઆ કરી

મહીપતિ પોતે મન-મા ધરે
તે તો લક્ષ કર્યા છે અમ્યો ૭૮
તો સી થાત અમારી પેર
કરું આપ સદુ-નું કાજ' ૭૯
નાગરવેલ-નું વન છે જિહા
સીત્ર સલા-મા વેગે આવ્ય ૮૦
ઘડીયા-એજન આપી સાંઢ
'હવડા લાવર્યે' બીડા પાન ૮૧
સદુ-ના મુખ ત'બોલે' ભરું
સાભલે' સદુ સલા લાવે ભરી ૮૨

હડી સલા કરી એ વાત
સલા સામત આવ્યા સદુ
'જેહ-નું હર્યે જોરાવર લાગ્ય
એહવી વાત કરે જેટલે
રાજાઈ દીધા બહુ માન
વીર કહે 'મુજ-ને છે વાહાલ

પ્રીતે-ચુ તો થયો પ્રભાત
બુધ-સાગર બલવતા બહુ ૮૩
તે બીડા પામે આ જાગ્ય'
સાંઢ્ય પાછી આવી તેલે ૮૪
'લાવ્ય લાઈ જે બીડા પાન'
સરપાવ મુલ આપુ મુખપાલ' ૮૫

હુહા

કહે ત'બોલી 'શય મુખ
તે વેલો મુકી ગયો

હું ગયો'તો વાડી માહિ
કાજ-વત દીઠો લાહ ૮૬

ખરાં પાંન ખરી પડ્યાં	મુક્યો છે તે છાડ	
વેલો વીંટાઈ રહો	કમ' ન પોહોતા કોડ	૮૭
કોટી ઉપાય કર્યા અમ્યો	પણ એક ન આવ્યું હાથ'	
'કોલ વચન તે કિમ પત્રે'	ખોડ્યો સભા-ને' સાથ	૮૮
સામંત સહુ-કેા બોલીયા	'અમ્યો નિરખ્યું ભારે ભુપ	
પાંન ખાંધાં અમ્યો પ્રીત-સ્થુ	ને રુડું વાધ્યું તુમ રુપ	૮૯
તીરથ-રૂપી રાય હું	કરસ્થુ નિત દરસન	
તુમ રુપ દિઠે-થકી	વિકસે' અમારું મન	૯૦
સુરજ દીઠે જલ-થકી	કુલે' કમલ રીધ્ય રંગ	
ત્યમ રાજા તુમ દીઠડે	અધિકુ કુલે' અંગ	૯૧
સભા-વિયે' અમ્યે આવીઈ	ઘો છા જિહારે' માંન	
મુખ સોલે' છે. અમ-તણું	જિમ આવ્યાં હોઈ પાંન	૯૨
વીમ્ર સોલે' વિધા-વટે'	કરસણ સોલે' ખેત્ર	
તુમ હેતે' અમ્યો મોબીઈ	નિરખો છા જવ નેત્ર	૯૩
દિવસ મોત્તે' છે દિનકરે'	અંદ્ર સોલે' રાત્ર	
તુમ કીપા-થી સોલીઈ	પુછો છા જવ વાત	૯૪
મંદિર-સોભા દીપકે'	ધરમે' સોલે' દેહ	
રામ-કીપા-થી રીઝીઈ	ન્યાહાલી નેતે' નેહ	૯૫
નિવાંણુ સોલે' જિમ નીર-થી	દેવસ્થલ-માં દેવ	
તુમ દયા-થી દીસીઈ	સામંત રુડી સેવ	૯૬
રીધ રાવલે' છે ઘણી	પાલો છા નિત લાડ	
ઉછેરનાર છા અધિપતિ	તો પાંન-તણો સ્યો પાડ	૯૭
ખાંહે' વલગ્યા બોલીયે'	મોહે' ચઢાવ્યા માંન	
રામ દુહાઈ રાજ સહુ	પ્રીતે' ખાધાં પાંન	૯૮
તે વાતે' સ્યો ઉરતો	હું કરણા કીસ્તાર	
પાયે' પખ્ય ખીતા તમ્યો	અંન-તણા દાતાર'	૯૯

ચોપાઇ

વિક્રમ કહે 'સાલલ રે વીર
શીવ-ને ગમચે તેહણુ થયે
ખાત્ય વચન જે જનનું ગયું
હાર-ચામડ કે લોહી-માસ
પંથ માણત-તણું તે તન
તેહ પયે તો સવે' પયુ
ગયો મોહોલ-મા મહિપતિ ઘેર
'ભરી મલા-માહે જસ લેઈ

પ્રધાન ને મુખ્ય પા
વેવ પાલયો રજિત રુપ
જુલ દ્રષ્ટ આપે આડીધ
ઉભુ ગલ અગ્ની ની ઝાલ
તે દેખીને મુજે હાડ
મારગ આપ બાઈ જેટલે
મુજે થયેર તેહની દેહ
મુખ માહે નથી માતો સામ
હેતે જા-યો તેહ નો હાથ
'ભલા માણુમ દીસો તમ્યો
દીસો છા તેમો જાલે વેસ
જો ગયાનું મનડું ચાય
એ વાટે જવા મનડું થયુ
જેહને દેવ ઉગઠો હચે
તાહરે જા-યો વિક્રમ વીગ
વાપ મીઠ કે સપંજ ઘોર
ગઠિ ઊઠા દે લપ લડ
દાસી દેઈ દો ગયંજ હરે

બાઈ નામ માહારાનું નીર
વચન સાથે તો જીવ જ નર્યે ૧૦૦
જલણું તેજ તેહ-મા સ્યુ રહ્યું
હરગધ ગધન હે દો પામ ૧૦૧
તેહ-મા અમૃત એ વચન
બાકી મવે જીવત ગયું ૧૦૨
પોતે મન વિચારિ પે
દયા કરી બીડા એ દેઈ ૧૦૩
અરથ રાત્રે ચા-યો એ વા
ઉવજો નહી જે એ છે ભુપ ૧૦૪
જોવા મન વેલો વાઈઈ
વાટે આંખુ વન વિરાલ ૧૦૫
પથુ પ ખી નહી વગવર ઝાડ
પથી એક મ-યો તેટલે ૧૦૬
ધણીક અગ જરાણી ખેડ
આંખો મુજો મહીપતિ-પાસ ૧૦૭
વાત કરવા લાગ્યો તે સાથ
તે-માટે વાજુ છુ અમ્યો ૧૦૮
રખે જા-યો આ ગમે દેશ
તો તમ ને કાપ્યો વેકુલ ગય ૧૦૯
તો આયુમ તમારુ આવી રહ્યું
તે નગ જોલે મારગ નર્યે ૧૧૦
'રહો ઉભા રાખીને ધીર
કે વાટે મને છે ચોર ૧૧૧
કે દો રાજા દે છે દડ
વાટે પીડા તે કાણુ જ કરે ૧૧૨

તાહરેં જોડ્યો પંથી તાંમ
ધરમવંત વિક્રમ-ની આંણ
રુપવંત એક રાજા સાર
તેહ-ની સોભા અધકી ઘણી
સણગાર સરવ સજેં છે સોલ
લક્ષણ વીસ નેં તેહ-માં ખાર
જાંણેં ચોરાસી આસન-જોડ
સીંહ-લકી તે સોભેં સુખણ
દીસેં છે પદમણીથી વડી
સોલ કલા શુભ સરખી સખી
આભુષણ ઝોપેં છે અંગ
પ્રેમલ પારિજાતક-થી ઘણો
વિદ્યા ચાહેં ભાવેં-થી ભણી
નાગ-દણા અંખોડો સીસ
એકવી છે ચારેં કન્યાય
ચોકી બેસેં છે તેહ-તણી
જે-કો પંથી વાટેં જાય
આગલ-થી તો છે છે માંન
“મરદ છો”કે નામૃદ તમ્યો
નામૃદ કહી જે ઉભો રહેં
જે-કોઈ મન મૃદાં-નો થાય
તે-આગલ જઈ ઉભો કરેં
વલતી પુછેં ચારેં જ વાત
કોણેં નથી કે’હેં વાતો અર્થ
એક-નેં એ પ્રતીજ્ઞા દીસ
ખીજી સ્થાંમ વદન જ કરેં

‘આડેં પાસેં જોગન એક ગાંમ
સિમાડે એક રાય અજાંણ ૧૧૩
તેહ-નેં ઘેર કન્યા છે ચાર
જેહવી અપહરા ઇંદ્ર-જ-તણી ૧૧૪
સુખ ભર્યાં રહે છે તંખોલ
શુણ નેં રૂપ છે અપરંપાર ૧૧૫
ડાકાપણ-માં કાણું નહી ખેદ
અમૃત-સરખી જોસેં વાણિ ૧૧૬
રત્ન અમુલક જેહવી દીવડી
ગજ-ગાંમનીને ચંદ્ર-જ-મુખી ૧૧૭
અંપક-વરણેં રડો રંગ
મદ અહંકાર મુ કહું તે-તણો ૧૧૮
કલાવંત જોડોતરી-માં શુણ-ઘણી
સ્વય હાથેં ઘડી જુગદીસ ૧૧૯
નહિ ભાંમનિ કેા ભુતલ-માહિં
તેહ-નેં તેહુંસ હૃદયડા-માં ઘણી ૧૨૦
ચોકીવાલા તેહ-નેં સાહિં
હાજર કરેં છે ફેશલ-પાંન ૧૨૧
આગલ-થી ચેતાવું અમ્યો”
તેહ-નેં સુખેં જાવા હેં ૧૨૨
માંનની-નેં મોહોલેં તેડી જાય
તન મન ધન જોતાં-માં હરેં ૧૨૩
તેહ-ની કોય ન જાંણેં ખ્યાત
કારણહેં રાખે છે તરત ૧૨૪
જે વણ-પાંણી મુંડાવેં સીસ
ખર-વાહન કરી ફેરવેં ૧૨૫

ત્રીજી દંદે નાસીકા બાંધુ
પુછે તેહનો ઉત્તર કહે
ચેનાયે છે આડે આંક
એ મારગ એણે બધો
નામદ થઈ નાઠો છુ હુ

રાજા કહે 'લલે તે' કહ્યું
માહરે' પણ તેટલું છે કામ
કાઠે' જોયું તે કામની
તું નાઠો તે તાહન લોગ
માહારી માથે' પાછા વલો
મોહિટી હુસ મનમા માહરે'
તાહન' મદ' ધરાવુ નાંમ

હુદા

વચન મુંઝી વલતો વહે
જે બાઈ એ મારગે
અહ વાકા દીમે' ધણા
ને તું એ મારગ ગયો
આધો ભાંતે' આયડે'
મુખ ચાલું બીજી વરાં
ઈશ્વરે' ઉમારીયો
બીજી વાર જે પગ ધરે
પામ્ય લાગું છું તાહરે'
માહન' વાયું નદી કરો

ચોથી વાતે' લેંત પ્રાણ
તેહને' ઘેર દાસી થઈ રહે' ૧૨૬
અન' કહે' તેહનો રયો વાક
વિના-સ્વાર્થ કાં દુખીયા થાયો ૧૨૭
રખે મારગ ભાઈ બતો તું'

લક્ષણ જોતે' લેખે' લખુ ૧૨૮
ગુ વામો જઈ તેણે ગામ
ભારે છે કેહવી લામની ૧૨૯
જોયું જુવતી-કેરો જોગ
મન હોઈ તો માંનનીને મલો ૧૩૦
આરે' પામ્ય લગાડું તાહરે' .
માહરી માથે' આવો તે દામ' ૧૩૧

'વીલ્ય' છે મુઝ આપ
તેહના પુરણ પાપ ૧૩૨
કે' કાપ્યા જુગદીમ
તો દાલ ભમે' છે સીસ ૧૩૩
તાહરે' મારે' વાત
તો હું આવું તુંમંસાથ ૧૩૪
મુઝ ને એક જ વાર
તેહનું નાંમ ગુંમાર ૧૩૫
કહુ છું વાર દસ-વીસ
તો નીચે' જોયો ગીધ' ૧૩૬

આપક

વિશ્વપતિ કહે' 'આજલ વીર
આપું વચન હું તાહરે' દાય

ધારણ રાખ્ય રહે'માં ધીર
મુખે' આપ્યું તું માહરે' સાથ ૧૩૭

સાખી સત્ય વચન-ની સાંચ
કન્યા સાંભલી કાંને તમ્બો
પંથી કહે 'કહ્યું નહી કરું
તાહરે હુંસ હોઈ તો બા
તું-ને હુંસ હૃદયરા-માં ઘણી
હેતે આજ્યો તેહ-નો હાથ
પ્રતિજ્ઞા દીધી છે ઘણી
સમ સગરાં-ને દીધો કાલ
તેહ-ને પશુ સાથે તેડીયો
પેલે જે કહ્યું હતું નાંમ

બીજાના તો પ્રજે અરણ્ય
ગલેલી બેઠા વાટ-માં
તું તો બા લાઈ એણે ગાંમ
તેહ-ની વાત-થી સહુ હાસ્યે
તુઝ-ને માર્યો અમે જાણ્યું
અરણ્ય ન આજ્યા પંથી-તણા
'ધહાં-થી તું જો લાઈ આપ
સમ દેઈ રાખ્યો કાંમ-મા
હુર-થકી 'દ્રષ્ટે' ધાલીયો
'દીસો છો કે મોહોડા ભૂપ
માટે અમ્યો પાગે લાગીઈ
ગાંમ અમારે છે નરેસ
રાજપુત્રી રૂપે છે ઘણી
બીજી પ્રધાન-તણી દીકરી
ત્રીજી રાય-સાલક-ની બાલ
નિત્યે એકઠાં ચારે રમે

નાવે તુઝ-ને ઉની આંચ
રૂડી રીત્ય દેખાડું અમ્યો' ૧૩૮
વણ-મોહોતે સા-માટે મરું
હુંસ્યે લાડુયો મોહોટો ખા ૧૩૯
ખાલ્યો ધુધરી મોતી-તણી
સુભ વચન બોલ્યો તે-સાથ ૧૪૦
નીસ્યાં કરે તે પંથી-તણી
બાપ-નો અમૃત વચને બોલ ૧૪૧
ખરે દિલે મારગ બેડીયો
જઈ પોહોતા બે તેણે કાંમ ૧૪૨

જાણું માંથે આગું મરણ
'ધહાં-થી નહી આવું ઘાટ-માં ૧૪૩
હું બેંચી રહું આણું કાંમ
તે નિશ્ચે તુઝ-ને મારસ્યે ૧૪૪
આસ્યા મેહલીને મંદિરજસ્યું
દીધા સંમ શભઈ ઘણા ૧૪૫
તો તુઝ-ને સુઝ માર્યા-નું પાપ'
ગયો શય આપે ગાંમ-માં ૧૪૬
આવીને બાંહે આલીયો
રાજ-તેજ રહીયાલે રૂપ ૧૪૭
માંન દેઈ મેહનત માગીઈ
અચાર પુત્રી છે જોળન-વેશ ૧૪૮
સહિયરો તણુ બીજી તે-તણી
છે કુંઆરી નથી તે વરી ૧૪૯
થોથી સેઠ-તણી રૂપાલ
લોજન માંહે બેસીને જમે ૧૫૦

તેમણે એક કરું છે વૃત
મરદ નાંમ ધરે જેહ-ને
કરી અર્થ ને આપે જે પાર
અર્થ ન કરે ને થાઈ અર્થાલુ
નામૃદ થાયો તો નાસી વાયો
કૌતિક કાંઈક જુહું કાઢ્યો
જીવવું આહો તો પાછા વગો
એકવું કરીને સેવક નહા

મોહોનુ જોડ્યું પાલે ત્રત
ચારે વાત પુછે તેહ ને ૧૫૧
તેહ-ને વરે કરે લગ્નાર
નિશ્ચે જુએ પોતાના પ્રાણ ૧૫૨
છલ હોઈ તો છતાં તિહાં થાયો
નિમન્તમતમને જુહા પારશે ૧૫૩
મોહોત માગો તો તેહને મલો
રાઈ તે-ત્રતે જોલ જ કર્યાં ૧૫૪

હુહા

પંથી કહે 'આચો ઇહા
ફંદ રચી જેઠી ઘણા
તેહ-સમીપે સીધા જાયો
એક વચન કહાવું અચો
ચારે સહીરો આવજો
લખ્ય-ગણો તુંમ-થી મર્યો
એકવું કહાવ્યું રાયજી
સેવકે પદે જઈ કહ્યું

તેહ-ને જોવા-કાન્ય
તેહ કરાવું તાન્ય ૧૫૫
જાગો મન-ની જાંત
તે કહોને એકાંત ૧૫૬
કર ગાદી વરમાલ
ઉતારે એ આલ ૧૫૭
મન આંખીને પ્રીત
નારીને એ રીત ૧૫૮

ચોપધ

'સાંભલ રે રાંણી તું માત
પંથી જુઓ આચો એક
દ્રઢ ધીન્ય તેહ-ને પ્રાંતિયો
કહ્યું "પૂછવા વહેલી આવ્ય
સોયે વચા સદેહ લાજ્યુ
માટે જે જાણો તે કરો
સેવક વચન જીહારે માંલ-યું
યઈ એકડી આપે ચાર

કહેવાને આચો છું વાત
શુંલુ લક્ષણ ને રૂપ વિચેક ૧૫૯
અહંકાર અધિક તેણે આંખિયો
નૌતમ વાત ગમે તે લાખ્ય ૧૬૦
ગાળા મારુ ઘણુ ગાન્યુ"
ઈહાં તેટલે કે તિહાં પરવરો ૧૬૧
ચારે નારિનુ મનડું ચહું
એકાંત બેંસી કર્યો વિચાર ૧૬૨

સાંહાંમાં મોકલ્યાં ફેફલ-પાંન
 હેત પ્રીત નેં હુંસજ ઘણેં
 મોહોલ એકડડો આકાસ
 ચ્યાર સખી આસન-પર હરેં
 એક દાસી તલાસેં પાય
 બેંઠી સુલ રુપેં તે સખી
 કરેં એકઠાં આપ કસોલ
 વાળં છત્રીસ વાળેં ઘણાં
 એકવી સોલા દીસેં જિહાં
 જીવતી-સમીપ આઝ્યાં જોતેલેં
 ગલી ગઈ જોતાં-માં નારિ
 જાંણેં અબીનવો કેા ઇદ્ર
 જોહવી નારિ સુંદર-રૂપ
 દિધાં બાહુ-નેં ઉર વીચાલ
 ચતુર સોલ કલાઈ સુજાંણુ
 ‘અરે અંબીકા માહરી માય
 એક-નેં વાત નું જાંનજ હલ્યો
 જોતાં આંખ ચ્યારેં-ની ઠરી
 ‘નોહેં પંથી કેા કારણુ રુપ
 સોના-નાં આસન સનમાંન
 ‘તુમ દિઠેં હરખ્યાં છું ઘણું
 દીસંતા છો જાંણેં કેા દેવ
 રમો જમો નેં પાંનજ ખાયો
 અમ્યો પ્રતિજ્ઞા મોહોટી કરી
 તેહ-નો જે કાઈ આપેં પાર
 વાત-તણો છેહ નવિ લીજીધ

તેજ્યો મોહોલેં દેઇનેં માંન
 ગંથો મોહોલ તે રંણી-તંણેં ૧૬૩
 સોલા ઇદ્ર-પુરી તે વાસ
 ઉપર દાસી ચંમરજ કરેં ૧૬૪
 બીજી વનીતા ઢાલેં વાય
 તેહ-માં રાજપુત્રી તે મુખી ૧૬૫
 મુખ ચાવેં જોઠાં તંબોલ
 કરાવેં નૃત્ય નારિયો-તણાં ૧૬૬
 મહિપતિ મોહોલેં પધાર્યાં તિહાં
 નારિ નૃપત દીઠો તેટલેં ૧૬૭
 જાંણેં કાંમ-તણો અવતાર
 જાંણેં તારા-અહ-માં ચંદ્ર ૧૬૮
 તેહ-થી સહસ્ર-ગણેરો ભુપ
 જૃગુદી ધનુચ ચક્ષુ અણીયાલ ૧૬૯
 માંતુની-નેં વાઝ્યા મોહ-નાં બાંણુ
 અમ-નેં દેલ્યો એ વર-રાય ૧૭૦
 અમ ચ્યારેં-નો એ વર થલ્યો
 ચુક્યાં જે પ્રતિજ્ઞા કરી ૧૭૧
 ચકવર્તિ કાય લારે ભુપ
 મેહલ્યાં મુખ-આગલ તે પાંન ૧૭૨
 પવિત્ર કીધું પુર અમ-તાણું
 ગુલ પ્રકારે કરિયે સેવ ૧૭૩
 જે કાંમે આઝ્યા તિહાં જાયો
 ચારેં વાત રુદે-માં ધરી ૧૭૪
 ચ્યારે સખી-નો તેહ ભરતાર
 તો ચ્યારેં દંડ જુજુયા દિજીધ ૧૭૬

આગલ-થી ચેતાવું અગ્યો
વચન નં ચુકું આડેં આંક
દીસો છે કાંય દેવ-આકાર
તે-માટેં છુધ વિચ્યારી લહો

સિંહાસન બેઠો ગજન
‘પુછો વાત જે મન-માં હોય
સંદેહ તુમારા મન-નો લાગર્યુ
કુણ બોલેં છે’ માહરેં સાથ

રાહ્યા છે વિચ્યારો તમ્યો
પછેં ન કાઢર્યો માહરો વાંક ૧૭૭
દિલેં હંક તે નહી વીવહાર
હાના-નો પ્રતિઉતર કહો’ ૧૭૮

હથ’ ધરી પોતા-ને’ મન
સંદેહ મન નવિ રાખો કાંય ૧૭૯
, પછેં અમ્યો અમારેં મંદિરજર્યુ
આવો સનમુખ પૂછો વાત’ ૧૮૦

કુહા

વેંહ વારિયા-ની બેટડી
સનમુખ આવી તે હવેં
‘પ્રથમ વાત પુછું અમ્યો
વરમાલ આરોપુ કંઠ-માં
આ વેલાં આંણી ઘડી
મુલ-ખરીદી દાસ નિમ
માહરેં પુછયું નવિ કહેં(હિ)
વણ-પંણી મુંડણ કરું
રાજા કહેં ‘સમગ્રયા અમ્યો
વિચ્યાર તાહગ મન-તણો
પુછય જે કાંઈ હોયે પુછવું
તું નવરિ તિમ હું નથી
પુરવેં (?) તેહ-ને’ પરણજે
હવરાં પુછો તો કહું

નંદવતી નીજ નાંમ
બોલી તેણેં હાંમ ૧૮૧
તેહ-નો પાંમું પાર
હું લાંમનિ તું ભરથાર ૧૮૨
નારી તાહરી થાયું
વણ-મૂલેં વેચાયુ ૧૮૩
બે તમે આંણેં દીશ
ચુનો ચોપડુ શીશ’ ૧૮૪
પ્રીછયા તાહરી પેર
તે રહેંસેં તાહરેં ધેર ૧૮૫
મન આવેં તે આજ
માહરેં દોટિયા કાજ ૧૮૬
જેહ-ને’ હોઈ ગરજ
અરથ-તાણી જે અરજ’ ૧૮૭

ચોપણ

વણીક-પુત્રીઈ વાયક કહૂ
‘તુમ-આગલિ કહું રચું કથી

તે નરપત્યેં લેખેં લશું
રાહાપણ મુઝ-માં ઝાઝું નથી ૧૮૮

ભારે વાત તો પુછ્યેં ત્રણ
કનક-તણેા અકોટો આસ્ય
મુકતાફલ-તણેા જે હાર
ચુડો ગજ-દંત-નો બાંધિ
નેકર છે જે ધાતુ-તણાં
ચાર જાગ્ય જે લલળ-તણી
મહાસતિ જે સત્ય આચરેં
લખમી-સીતા-જેહવી નારિ
એ ચ્યારેં બેંઠાં ચરચા જુદી
પોતા-નો જે હોઇ ભરથાર
લક્ષવંત સી હોઇ ધણી
કો નવિ જોવા ખાંમે સુખ
'સતિ નારિ-નું સત્ય જ રહું -
એ સાહુકાર કેં ચ્યારેં ચાર
પર-નારી-રયું કીડા કરેં
કાણેં છોછ એહ-ની નવિ કરી
અનમી અહંકારી જે કંથ
પુરુષ પડાં કેમ એહ-નાં નાંમ
સંદેહ માહારા મન-માં ધણેા
કાહાર્ વાત જો દિલ-માં ધરું

હું સંખેચેં સંભલાવું કણ
કિમ બેસેં છે સી-નેં ગાસ્ય ૧૮૯
તે સી-નેં ઉર રહેં છે સાર
સોલેં છે તે સી-નેં પાણિ ૧૯૦
તે રહેં ચતુરા નેં ચરણે ધણાં
તિહાં કિમ થઈ બેસેં એ ધણી ૧૯૧
તે પણ એહ-નેં અંગેં ધરેં
તેહ પણ વસ્ત ધરેં એ ચ્યારિ ૧૯૨
પાંણુ ખરું નારી-નું ખુદ
તેહ-નેં પણ લાગેં એ સાર ૧૯૩
ન ગણેં જાંત એ ચ્યારેં-તણી
તેહ-નેં પણ ચ્યારેં-નું સુખ ૧૯૪
કહો એ ચ્યારેં-થી વેહેતું ગયુ
એહ વાત-નો કહો અંકાર ૧૯૫
પુણ્યેં કેં પાપેં અવતરેં
એ ચ્યારેં નવિ મેહડ્યાં પરકરી ૧૯૬
તેહ-નેં એ ચ્યારેં-રયું ચિંત
કિમ આવી બેંઠા એ કામ ૧૯૭
ઉતર આપોછ તેહ-તણેા
પ્રીત ધરીનેં તમ-નેં વરું ૧૯૮

હહા

હુપત્ય કહેં 'સુંલિભામ્યની
પ્રજા રુડું પુછ્યું તમે
મેહેં મન બણ્યું માહરેં
પ્રેમદા જે પુછ્યું તમે

ચતુર વાલિકની તન
માન્યુ માહરું મન ૧૯૯
કેહેં-રયો કૌતિક વાત
તે સાસ્રેં વચન વિખ્યાત ૨૦૦

નૃપતિ કહે : મુંઝિ નારી વાત
કાચેક જુગ થયા કેઈ કાલ
એક છવ ને જુજુઈ દેહ
જોગ્ય વસ્તુ જડે તે જમે
કુડા બ્રાહ્મણ-કેરી રીત
એક સમે ગંગા-ની તીર
આરે જલ પેઠા જોડે
અંતરિક્ષ-થી અગુથાવું થયું
તેહ-માં ઇંદ્ર-તણી અપહત
કંદ્રપ-રુપ જોહવી કાંચની
કાટિ છલાઈ નવિ કહેવાય
શુભ સનાં તે નારે ક્યું
આરે જોઇ રહ્યા તે જાત્ર
ચિત્ર લખ્યા આરે હોઈ જિમ
મોહ પાંખ્યા મન વીલલ થયા
મહુત એક ઈમ કરતાં થયું
વિઘ્ન ચમકી જાઈ જિમ
નારી-મ્યું નેહ તે લાગો ઘણો
'અશ્વ ગયો આપે' અવતાર
ઉગ્ર તપ આપણુ કીડઈ

આસન વાઢી જોડા ત્યાંહ
ધરણીધન-મ્યું રાખી ધીર
દુખ વેઠે આપે નિશા ને દીપ્ત
ધણ દિવસ તપ કરતાં ગયા
'માગો માગો હો આરે' મીત્ર
દુખ વેઠીને જે તપ કીધ

ખરી આવે તાહરે દિલ ખ્યાત
ચ્યાર પુત્ર રૂપી-ના જાલ ૨૦૧
પ્રીત ઘણી જિમ દાહુ મેહ
વેદ લણે ને વન-મા લમે ૨૦૨
પુરણ પરિશ્રમ-ઉપરિ પ્રીતિ
નાહાવા ગયા તે નિરમલ નીર ૨૦૩
કૌતક એક થયું તેટલે
વિમાંન હેકું આવી રહુ ૨૦૪
માંનની મોહ-ભરી મદરા
નહી જુતલ એકવી લામ્યની ૨૦૫
વણુંવ રુપ-તણુ નવિ ધાય
ધ્યાન ધણીધર-નું ધયું ૨૦૬
તે-આગલ ખીજ કુંવુ માત્ર
થંલ થઈ રહ્યા તે તિમ ૨૦૭
એક દ્રષ્ટે જોઈને રહ્યા
વિમાંન આપ આકામે ગયું ૨૦૮
અદ્રષ્ટ થયું જોતા-માં તિમ
પ્રેમ રાહો મન-માંહિ તેતણે ૨૦૯
સુપન-માંહિ નાવિ દો નારિ
શ્રી-સાથે લાહો લીજઈ ૨૧૦

દારણુ તપ માર્યું વન-માંહિ
તજ્યુ અંન નીદ્રા ને નીર ૨૧૧
એકાર મંત્ર જપે સુખ ઈશ
દીલ મહાદેવ-ને આવી દયા ૨૧૨
શુધ્ય તમારી પરમ પવિત્ર
તેણે સુઝ-ને વેચાથી લીધ ૨૧૩

લગતિ તમારી મન-માં વસી
કંટવૃત કરી જોડ્યા હાથ
એક કહે 'મે' દીકું મુખ
તે પાંમવાની ઇછા કરું
બીજો કહે 'સરમાયું' મહારાજ
શ્રી-પયોધર-ઉરવર-તાલું
તેહ મું-ને' માંણ્યાની આસ્ય
ત્રીજો કહે 'સાચી કહું વાંણ્ય
તે સાહાવાની ઇછા થઈ
તેહેના મેહે-થી પ્રગટ્યો છે' તાપ
ચાથો કહે 'મે' નિહાલ્યું અંગ
નારી-ઉપરિ પ્રગટ્યો નેહ
આપો તો લાહો લીજીય
તું માહારાજ છે' મોહોટો નાથ
તુમ-વીના નહી કો દાતાર
તે-માટે' મોહોટો મહાદેવ
સ્તુતિ કીધી છે' સીવ-ની ઘણી

માગતાં પ્રાંત ન ગજો કરી '
જોડ્યા રૂપી શ્રી-ચીવ-ને' સાથે' ૨૧૪
તે દેખી હું પાંચો મુખ
તેણું ધ્યાન તમારું ધરું' ૨૧૫
કહેતાં વાત આવે' છે' લાજ
મોહ-ખાણ વાગ્યું છે' ઘણું ૨૧૬
ધરું ધ્યાન તમારે' પાસ '
શ્રી-ના નીરખ્યા મે' પાંણ્ય ૨૧૭
એટલે' દ્રષ્ટ-આગલ-થી ગઈ
આશ્વા ઉમયાપત્ય આપ' ૨૧૮
રામા નગન-સ્થું લાગો રંગ
નિરખું નીત્ય જો'કો એ દેહ ૨૧૯
નહીતર તો હતા દીજીય
બીજા કો-આગલિં જોડું હાથ ૨૨૦
મે'હે' જોયો ખાધો સંસાર
મન-વાછિત આખ્યાની ટેવ ૨૨૧
પ્રસંન થયા ત્રિલોક-નો દણી ૨૨૨

કુહા

શિવજી કહે 'સહુ સાલસો
અખિલ વરદાન એ આપીઈ
સંસાર મધ્ય જે સુદરી
નિરખો તેહ-ને' નેહ-સ્થું
આઘ-થકી અંતે' લગી
નિરખો નારી તિહા લગી
પતિવ્રતા ને પદ્મની
ઉરવંસી ને' મોહની

વીમ-તણા છે તંન
જેહ-નું તમ-ને' મન ૨૨૩
રુપ સ્વરુપે' નાર
આણી પ્રીત અપાર ૨૨૪
સૃષ્ટિ-નું નીરવાણ
પ્રીત્ય ઘણું પરમાણ ૨૨૫
રૂપી-પતની ને' રક
માણો નીત્ય નીશંક' ૨૨૬

તાહરેં બાલકે બોલીયા
નારિ સઘલી નિરખતાં
લંપટ કહેંચે લોક સહું
થેંર-થેંર કિમ પરવરું
એક નારિચું જે રમે
સઘલી નારી નિરખતાં

‘સ્યુ બોલ્યા મહારાજ
કુલ-નેં બોહોત લાજ ૨૨૭
ફોગટ બેસેં પાપ
એ કાંમેં નિત્યે આપ ૨૨૮
તેહ-નેં મોહોટી ખોડ
કિમ પોહોચેં મન કોડ’ ૨૨૯

, ચોપઈ

સીવણ કહેં ‘વચન મુજ બચ
પાપી નહીં કેહેંવાયો તરયો
તુમ-સ્યુ ખેદ કાય નહીં કરેં
જલ-રૂપ થઈ પ્રથવી-માં પડો
વમો ઘરેણું જઈનેં વાસ
શાંમા નીરખતાં સમસ્યે ચોક
સહુ ભામિની-ના જે ભસ્તાર
અહર-નીસ રહો રામા-અંગ
જેહ-નેં જેહની ઈછા ઘણી
એહ વચનેં માણો નીજ આપ
એહવું કહીનેં શીવણ ગયા
જેહ-નેં મુખ ભેઈ મોહ થયો
જેહ-નેં ઉર વાહાણ અપાર
અહર-નીસ ઉર ઉપર ગહેં
જેહ-નેં વાહાણ હતા પાંજ
જેહ-નેં જેહ-સ્યુ પ્રીત છે ઘણી
જેહ-નેં ચરણ-સ્યુ હતા પ્રેમ
વરુ વીંછુયા નેપુર-સંગ

ત્રણ લોક તો પ્રલય થાય
એહ વસ્તાં આપીસ્યુ અમ્યો ૨૩૦
હેતેં-થી સહુ અંગેં ધરેં
આલણું-માહેં જઈનેં અડો ૨૩૧
સદૈવ રહેંચેા સ્ત્રી-નેં પાસ
લંપટ નહીં કહેં કેા લોક ૨૩૨
દેશેં માંન તે અપરંપાર
નીત્ય ઉઘાડાં નીરખો અંગ ૨૩૩
તે થઈ બેસો તેહ-નેા ધણી
તેહ-થી લોચેં નહીં તમ પાપ’ ૨૩૪
અતિ ઉમેદે આજુપણ થયા
વેસર થઈ મુખ ઉપર રહો ૨૩૫
તે થયો મોતિ-નો હાર
લંપટ તેહ-નેં કાય નવિ કહેં ૨૩૬
કંકણ-રૂપ થયો નીવાણ
છતેં કંથ બીજે એ ધણી ૨૩૭
દેણું વાસ કર્યો જઈ હેમ
બેઠો નીરખેં બાધું અંગ ૨૩૮

આલુપણુ-માં ક્રીધા વાસ
આધાં આલુપણુ છેં ઘણાં
વરદાંન-યકી પામ્યા એ વાસ

પંથી કહેં 'સાંભલ્ય સુંદરી
એકવી પુછી વાત એકાંત્ય
'શિવ-વરદાંન-યકી એ વસા
ઈશ્વર આપ્ય ન બોલુ વૃથા
પુરાણ અઠાર સાભલ્યાં છેંજેહ
તે નારી તો પાગે નમી
'બુધિવંત દીસો છો તમ્યો
કરો મુલ-ખરીદી દાસ
વલતા તો બોલ્યો રાજન
'તાહરે' હમ્યકે' હોઇ હામ
વણીક-પ્રીયા ની વાત જ ઘણી
તાહરે' બોલી બીજી નાર
માહારા મન-મા સંદેહ ઘણો
માહારી સહીયર સુંદર નામ
તેહ-ચુ' મેં પાડી છેં હોડ
વાતો કશ્તા વાદેં થઈ
તેણીયં ભાગ્યો તેહ-નો ભેદ
હિતે' આવી માહારે' ઘેર
કૌતક ચ્યારેક ઉભા કર્યાં
તેહ-નો પાર ભે આપો અંને
સહીયર-માહે સપરાણી થાયું
પંથી કહેં પોચાડું આસ
એકવા વચન વીકમે' કહ્યા

કરવા માંલ્યો વારુ વિલાસ
આખ્યા સ્થાનક રહેંવા-તણાં ૨૩૯
આઘ આલુપણુ બારે' માસ.

વનિતા વાત કહી વિસ્તરી' ૨૪૦
ભાગી તેહ-ના મનની બ્રાંત્ય
એહ વાત-મા અચરત કશા ૨૪૧
પદ્મપુરાણુ-મા પે'હેંલી છેં કથા
તેહે-ને મનં તો નહી સંદેહ' ૨૪૨
સાચી વાત મન-માહિ ગમી
જીત્યા આપ ને' હાર્યાં અગ્યો ૨૪૩
રણુ મુકે ક' રાખો પાસ'
સાંભલ રે ક્ષત્રી-ની તનં ૨૪૪
પુછ વાત તે આણે' ઠામ
ભાગુ બ્રાતતાહરા મન-તણી' ૨૪૫
'તુઝ-ને' વાતો પુછુ ચ્યાર
પ્રતિકિતર આપો તેહ-તણો ૨૪૬
રહેં છેં ઇહાં-થી બીજે' ગામ
તે તો છેં મુઝ સરખી ભેડ ૨૪૭
મેં તેહ-ને' સમસ્યા કહી
પણુ મન-મા રાખ્યો છેં ખેદ ૨૪૮
તેણીયં એક વીચ્યારિ પે'ર
તે માહારા મુખ-આગલ ધર્યા ૨૪૯
તો ચતુર-સીદામણી જાણું તુ-ને'
બિડા પાન મુખ તાહરે' ખાયું' ૨૫૦
સીધ લાવી મુકે મુઝ પાસ'
તે નારિય મન-મા લહ્યા ૨૫૧

૬૬૬

સુપુતે	હુખી	સુદરી	ફૂલી	આપે	અગ	
વેલવુ	મુખ	આગલ	ધયુ	જેહ-નો	ગડા	૨૫૨
પંચ	રંગે	નંચુ	ઘણુ	બે	પાસા	સમતુચ્ય
મેહેમે	પંથી-આમયે			મન	કરી	માહામુચ્ય ૨૫૩
ટોચ	કેઈ	ને	થડ	કિયું	સુકું	કાષ્ટ છે એક
ઉપરિ-નુ	કેહુ	ઠયું		તે	કિમ	ભાગે સદેહ ૨૫૪

ચોપઈ

ખાડ-થકી કાપ્યુ જેહે દીન
દીપો રંગ મોહલીયું આહા
ઘણું ચરખુ સુતાઈ સાથ
એલો મહરે મન સદેહ

પંથી કહે 'સાલત્ય રેસતિ
સલિના નદીયે વહે છુહા નીર
તણાતા-મા આગલ અચે
પાછલ ગહે તે તો થડ બપુય
પ્રગ પાન્થુ તેહ-મા ટોઈ
તાહરે હરખી તે કામની
'હરે સદેહ ખીન છે ત્રપુ
ભાગ બાર વ-સ-ની બાલક બેહ
પહેરાવ્યા આબુવણ ઘણા
'તેહ-મા છે એક નર ને નાર
બેન્ના ચરખા દીવ કપ
'એહ વાન-નણુ કા લુ છે મહેલ
ઉમર ઉઘી ઘા મા આવ્ય
ઘણો પગ ઉપાટે જેહ

ઘણુ હુખ ધરીને મન
વીચાર કગી લુચો મન-માહ ૨૫૫
ચકર-ઉતાર્યું હેતે હાથ
થડ કે ડલ દેખાટો તેહ' ૨૫૬
એકમા ગામું અચિન્ નધી
વેકર્ણ મુકો તેહ-ની વીર ૨૫૭
તેણે તાહરે સદેહ નચે
આગલ તે તો ટોચ પ્રમાણ ૨૫૮
એકમા પ્રાત ન રાખો કોઈ
ભાગો ભેદ ભાવે ભામ્યની ૨૫૯
તે સલવાવો માહરે ધર્મ
તે વેલા તેણી તેહ ૨૬૦
રુપ બેન્ના છે નમાનણુ
એકબો અકલ-થકી આકાર' ૨૬૧
વિસમે પામ્યો ભારે ભૂપ
હવડ પ્રાત ભાગુ તુ મેહેલ્ય ૨૬૨
એ બે જપુ ને ગાયે લાવ્ય
જીવતી ભાલ્ય બહો ને તેહ ૨૬૩

જન્મભો! પગ પરઠેં પરમાંણુ
તેહ-નું વચન તો મુસ્તક ધરૂં
મન-તણો! લાગો તો ભેદ
માનવ્ય નહિ કે દીસો દેવ

એં વાત રહી માહરા મન-તણી
સરખા-સરખી એં ઘોડલી
ચોકડાં મોહરડા સહીત પલાંણુ
એક મા નેં એક પુત્રી હોઈ
કેઇ માત નેં કેઇ તાંન
પંથી કહેં 'વિચાર જ કર્યો
પંથી કહેં 'સરોવર લેઈ જાયો
એં-નેં છુટાં મુંકો લાંક
આગદ્ય ચાલી આવેં ઘેર
કુદેં નાચેં હરખેં ઘણું
પાછલ રહી આગદ્ય જે જાય
હપં ઉપનો નારી-નેં ઘણો
'એક વિચાર કે'હેં જ્યો મું-ને
સરખા સરખી એં સાહેલ
કોટિ કલા રાજસ શુંણ રૂપ
પોડસ વરપ-તણી એં જાલ
અંગ શણગાર સજ્યા છેં સોલ
પંથી-આગલ ઉભી કરી
'એક લગન પરણી છેં એહ
એક-નો પતિ ગયો! પરદેશ
પરણીનેં પંથેં પરવર્યો
આ ખીજી જોડેં મુંદરી

પુરુષ પારખું જુગતેં જાંણ્ય
જેહવું સાંભળ્યું તેહવું કરૂં ૨૬૪
'પંથી વચન તમારું વેદ
કરૂં સર્વથા તમારી સેવ ૨૬૫
લાગો બ્રાંત્ય જે ઘાયડ ઘણી
રંગ રૂપ એ છેં એં જોડલી ૨૬૬
ઓલખેં નહી તેહ-નેં કાય અજાંણુ
તેહ-નો પાર ન જાંણું કોઈ ૨૬૭
ઉલખાવો તેહ વિચારિ મન
એહ જોલ તો રૂઢયા માં-વશ્યો' ૨૬૮
વ્યણુ-અસવારી પાંણી પાયો
આવવા ઘો પાછાં પુર-માંક ૨૬૯
તે જનુની જાંણો પુર પેર
એહ વખાણુ વઘેરી-તણુ ૨૭૦
તેહ પુત્રી તેહ-ની કેંહવાય
સદેહ લાગો મનડા-તણો ૨૭૧
તો ચતુર-સીરોમણુ જાણુ તુ-નેં
પાસેં આવી વલગી જોલ ૨૭૨
દીકેં-થી મોહ પાંખેં જૂપ
'કુકુમ-લીલક કર્યા છેં લાલ ૨૭૩
મુખ-મંડણુ જોહોલાં તંજોલ
સોલ વરસ-ની એં મુંદરી ૨૭૪
નાહ-સાયેં એં-નેં છેં નેહ
ઘેંર જુવતી છે જોખન-વેશ ૨૭૫
સંગ નથી તે સી-નો કર્યો
પરણી કંથ-નેં કોડેં કરી ૨૭૬

એક રાતિ માંગી ઘેર રૂઝો
એક-ને એક રાત્ય-નું મુખ
વનીતા બે જુદું છે વાટ
બેઠી બે તમારે પાસ

પ્રભાતિ ઉઠી પરદેસે ગયો
બીજીયે તો નથી દીકું મુખ રખ
પતિ પરદેસ ગયો તે-માટ
પ્રાકમ હોય તો કરો પ્રકાસ ૨૭૮

૬૬૧

કેહી નારી નર-સોગવી
ઉલખાવો એક-માં-ચડી
દાસી થાયુ તાહરી
સંદેહ ભાગે માહરો

કેહી રહી નિરમુખ
તો ભાગે માહારી ભુખ ૨૭૯
બે ભાગે સંદેહ
તો હુધે વુઠા મેહ ૨૮૦

ચોપઈ

મહીપત્ન-કેરું હરખ્યુ મંન
પ્રથમ વાત માંભલ માહરી
તમ-ને વાત કહું એક અમ્યો
સોલ વરસ-ની સરખી બાલ્ય
એક વીપ્ર-તણો છે બાલ
માત-પીતાઈ વીવા કયો
ચતુરા-માં ચતુરાઈ ઘણી
પતિઈ પગણી કીધી તાલ્ય
વિદ્યા-કામે ગયો વિદેસ
પગણી નારિ-ની સી ચઈ પેર
પીતા પ્રધાનવદું તો કરે
રાગદાર-નું કારણ ઘણું
તેહ-ને પેટ નહી કા તન
કેટલાક દાદા વીત્યા વૃત
ગજ, આગ્યો, ભોજાત્કરણે
રાબ-આગલ રત્નિ ગદુ કરી

‘વાર પુછ્યુ એક વચન
પછે શ્રાંતિ ભાગ્યું તાહરી ૨૮૧
સમગી ઉતર આપો તમ્યો’
વિકમ કહે તે-આગલ વાત: ૨૮૨
ખરી વાત-નો તેહ-ને ખ્યાલ
વિપ્ર રુડી નારી-ને વર્યો ૨૮૩
ત્રીયા વરસ ત્રયોદસ-તાણી
ગયો વિદેસ વિદ્યા-ને કાજ ૨૮૪
જુવતી મેહલી ભેજન-વેસ
ન્હી પીહર ચાતા-ને ઘેર ૨૮૫
રાબ હેત રહે-મા ધરે
વણર કાંમ ચલાવે તેહ-તણું ૨૮૬
પુત્રી એક તન મન ને ધન
તે વણર પાંચે છે મૃત ૨૮૭
વિપ્ર, પ્રધાન-તણે બારણે
બાલે બેસારી દિકરી ૨૮૮

‘તમ-સાર માહાર’ ઘરસુત
પુત્રી છે ખોલે તમ-તણે’
‘એ નારી છે અતુર-સુજાણ
રાધ વચન તેહ-નું થાપીયુ
‘રાજા હું ને’ પ્રધાન જ તમ્યો
કળા કણ્યા નગરના જેહ

ઇમ કરતાં થયાં વસ્સ બાર
પોડી પાંચ પુસ્તકના ભર્યા
હેત પ્રીત્ય ને ઉલટ ભેર
વાટે આંચો રુડો ઠામ
ઇપાણે ઉલખ્યુ છે તેહ
એટલે આંચો બ્રાંમણ એક
‘કહે ભાઈ આ તે કુંજુ ગાંમ
ઇહાં આંણુ તે કોહ-ની ફરે
વલતો વિપ્ર જોડ્યો તે વાંણુ
શિવસંકર પંડિત પ્રધાન
તે તો મૃત્ય પામ્યો દિન ઘણે
બત્રીસ-લક્ષણી છે તે નાંમ
ચુકવે ન્યાય-અન્યાય જે ચોખ
ઇમ કહીને વીપ્ર જ વલ્યો
‘એ નારી તે સ્ત્રી મુજ-તણી
રાજ-ચેહેન જે અંગે વહે
તેહ-નું પારખું પ્રીતે જોયુ
એમ વિચાર કરે તે મન
વિવારથી સ્ત્રોધયે થયો
પટંતરે-થી નરખી નાર

પેટ નથી કો પોંઠો પુત્ર
રાજા ચીતવે હેતે ઘણે ૨૮૯
બત્રીસ-લક્ષણી શું-પરિમાણુ’
પ્રધાનવદું પુત્રી-ને આપીયુ ૨૯૦
રાજ-કાજ સુંપુ છું અમ્યો
અતુરાર્થે ચુકવળ્યો તેહ ૨૯૧

વિદ્યા સર્વ ભણ્યો ભરતાર
વિવારથી બહુ આગલ કર્યા ૨૯૨
બવા માડ્યુ પોતા-ને ઘેર
પોતાના સસરા-ને ગાંમ ૨૯૩
મન-માંહે ઉપનો સંદેહ
તેહ-ને પુછી વાત વીવેક ૨૯૪
રાય-પ્રધાન તણું સ્યુ નાંમ
પ્રધાનવદું તે કોણુ જ કરે’ ૨૯૫
રાજાસિંગ નરપત્ય નિરવાણુ
રાય-તણાં જેહ-ને બહુ-માંત ૨૯૬
પુત્રી એક પ્રધાન-જન્તણે
પ્રધાનવદાનુ ચલાવે કામ ૨૯૭
ઓ પેલી ભેંડી છે જોખ
બ્રામણ તો ચિંતા-માં ભલ્યો ૨૯૮
અપકીસ્ત હસ્યે તે ઘણી
અખંડ તન તે કિમ સ્થિર રહે ૨૯૯
માહાર મન-નો સંદેહ જોયુ
તે કોઈ વાત ન જાણે અન્ય ૩૦૦
પોતે રાજ-દારે ગયો
અલખત રુપ છે અપરંપાર ૩૦૧

રુપન્તણી નથી કાંઈ મણા
બેંઠી ફેરવે આપે નયણ
મહા મનોહર દીકું મુખ
'વજીરપલુ' વિનીતા નહીં રીત
છતે થયે સંદેહ નવિ દલે
કોટિ થાય પણ કુડી નવિ થાય
પ્રીત્યે પૂછે માને કીમ્ય
જોરવરી પુછે આ દીસ
પાર લેવો રાખિને પ્રીત'
બે વાનાં રહે લ્યમ કુંચિને દૂધ

એહવી વિચારી પોઢિ મન પેર
'આગ-ની રાગની રહે' સ્યું અમ્યો
ચાર પોહર-માં સઘલું મુખ
તાહરે શુંલિકા હેતે હસી
સત રૂપીયા આપો રાક
સ્વર્ગ-અદી મુખ અધીક દેખાડું
એહલું પરડીને પંડીત રહો
સ્યાંમા કહે 'ખોટી કાં થાયો
પંડિત આળ્યો પ્રેમદા-પાત્ર
નારિયે તો નવિ ઝાલ્યા હાથ
'સરલ પરડી રાખ્યો છે' રાલ્ય
મોહિ-મોહિ-માં રહે થયાં
બેંઠી પુત્રી પ્રધાન-જન્તણી
આગલ બે જણ હિલા કર્યો

જુવતી શુંલિકાએ જોડા હાથ
સાચી વાત પરડણની પેર

સેવક આગલ હિલા ઘણા
વિચિત્ર પ્રકારે જોલે વયણ ૩૦૨
દેખી દિલ-માં પ્રગટું દુખ
હસે કો પુરુષ-સ્યું પ્રીત ૩૦૩
સી-ચરિત્ર કોયે નવિ કલે
એહ-ને મુખ કિમ પુછાય ૩૦૪
ખાઈ સહજ-માં સોએક સંમ
તો નિશ્ચે છેદાવે માહરું સીસ ૩૦૫
કરે વિચાર તે રૂડી રીત
કરું સવંધા તેહવી બુધ' ૩૦૬

ગયો નગર-માં શુંલિકા-ને ઘેર
મોહે-થી મુલ માગીલ્યો તમ્યો ૩૦૭
રાક આપીઈ જે માગો મુખ'
'એહ વાત-માં બ્રાંત્ય છે' કસી ૩૦૮
મુખ જોગવો સમાવો સોક
રૂડી રીતે' સ્યણ રમાડું' ૩૦૯
પ્રીત્યે તે પ્રભાત જ ધયો
પરડયું આપી પંથે જાયો' ૩૧૦
આખ્યા રૂપેયા અધ' પંચાસ
નહ માંડિ તે સન્મુખ સાથ ૩૧૧
જુહું જોલે છે પ્રભાત'
રાવલે રાજદારે ગયાં ૩૧૨
ચતુરાઈ તેહ-માં અતિ ઘણી
ન્યાય કરવા ઠેકાણે' દર્યો' ૩૧૩

'બાઈ પ્રથમ સાંલણો માહારી વાત
એઆપે-થી આળ્યો માહરે' ઘેર ૩૧૪

સત રૂપીયા આડું કરી
માહારા કુલનું તો એ કાજ
તેહ-માં તો અધ આપી નય છે
વિનિતા કહે 'માહરો નહી વાંક
બોલ્યું ને અબોલ્યું કરે
આપો તેડીને પુછે પ્રાંમ
વિપ્ર-નો તો એ નહી ઘાટ
કદાચિત કયું એ કુડું કાંમ
રાજદાર આવ્યા મહારાજ
પરકણ આપી પંથે પડવરો
પ્રાંમણ માટે જાવા દેઉં
દીસો છે વિવાનું રૂપ

રથો રાત્ર મન હેત જ ધરી
એહ-માં સાંની મુઝ-ને લાજ ૩૧૫
રૂટે રાત્ર અન્યા થાય છે
એહ-ને પુછો આખર આંક ૩૧૬
તે મુઝી-સાનિધ્ય સંચરે
કિંમ આલ્યો તું કુડું કરંમ ૩૧૭
વિવા ભણ્યા તે ઉઠી વાટ
પરકયા પ્રમાણે આપો દાંમ ૩૧૮
નથી આવતી મન-માં લાજ
ખરી વાત-માં રથો ખરખરો ૩૧૯
નહિંતર સર્વસ્વ ખુચી લેઉં
હાડાપણ સર્વ પડું છે કુપ ૩૨૦

કુહા

પ્રાંમણ કહે 'મુણ પ્રાંમણી
જેંઠા ઇશ્વર-ને જેંસણે
મુખ કહેતાં અમ્યો લાજીઇ
અવિચાર આપે કરો
સાચું બોલું સર્વ-થી
આર પોહોર-ના પરક્યા
અરધ મુખ મેં લોગબું
અધ મુખ એહ-ને થયું
વિચાર કરો મનડા-વીચે
અધ અધ જે લાગનું
માંણિ જુયો મનડા-વીચે
એક ઠરાવો એહ-નો

કાં થોહિંલા શું ગાયો
તો સાચો ચુકવો ન્યાયો ૩૨૧
તમ્યો છે મોહોટાં જન
મેલ વીચારી મન ૩૨૨
ફાલ ન કાડું ફેક
સત રૂપઈયા રોક ૩૨૩
આપ્યા અધ પંચાસ
તે રાખ્યા મેં પાસ ૩૨૪
સત રૂપૈયા મુલ
મુખ જે-ને સમતુલ્ય ૩૨૫
વધતો ફોહો-ને કાંમ
તો પુરો આપુ દાંમ ૩૨૬

નારી-નુ નવિ ઉપર કરો
મેહ નર-ને કે નારી-ને ઘણો
મેં માહારો અર્ધ આપ્યો ભાગ
વાંક-વીના મુઝ સાથે વઢે
સાથો અધુર ન કહો આપ

કહે બ્રાંમણી 'સાંભલ રે બ્રંમ
નર-નારી-ના મેહ-ની વાત
એ કરમ જે-કો આચરે
ખીજ થાતુરી મુજ-માં ઘણી

વિક્રમ કહે 'સાંભલ એ નારિ
એહ બે-મા કુંભુ જુહુ હર્યે
પૂછી જોઉં છું કારોઠાર
તમ્યો એ દીસો કાઠ્યાં ઘણું
મન જાણો ને ન કહો મુને

હુહા

પ્રેમજા કહે 'પંથી મુંણો
એહ-માં નવિ જાણુ અમ્યો
વલતી વનીતા ખીજ કહે
સાથો બ્રાંમણુ જાપડો
સુખ સમતુલ્યે ભોગવ્યુ
લોભ-તાણુ કારણુ કર્યુ
રસોઈ લાવ્યો એક જણુ
ખીજો આવી તેહ-માં ભલે
ન્યાય તે સાં-નો ચુકવ્યો
દીસે વાંક તે નારિ-નો

સાથો નાય રુદે-માં ધરો
વિચાર કરી જુયો તેહ-તણો ૩૨૭
એહ-ના અર્ધ-નો આપે લાગ
મલે ગરીબ જાણીને પડે ૩૨૮
તો લક્ષ વીત્ર હલ્યાં-નુ પાપ

મેં નવિ જાણ્યો એહ-નો મમં ૩૨૯
સમણે નવિ જાણુ સાક્ષાત
કળુલ ન્યાય તમારો કરે ૩૩૦
અજાણિ મુખ્ય એ વિધા-તણી

હુ હલો હલો તે કાર ૩૩૧
એહ-નો ન્યાય તે કો-થી થર્યે
નથી પ્રીછતો એહ-નો પાર ૩૩૨
વચન કહો મુઝ સહેહ-તાણુ
તો ગૌહત્યાદિક પાતિક તું-ને ૩૩૩

સંમ ખાધા તે ફેક
પુછા જઈ કો લોક ૩૩૪
'સાચું' કહું આ ઠાય
ધુતારી તે નાય ૩૩૫
આખ્યા પ્રીત્યે પંચાસ
સો-તણી સી આર્ય ૩૩૬
જમવા એકલો લાગ
તો આચે તેહ-નો ભાગ ૩૩૭
એહ-માં સી વઢવાઢ
સંક કરે છે રાઢ ૩૩૮

આહાર તો જમણો નારીને	લજ ચોગુણી હોઈ	
આઈ-ગણો તો કાંમ છે	આપ વિચારી જોઈ	૩૩૯
નીસરી જઈ નારિયો	વિનીતા કરે વિલાપ	
કાંમ ઘણેરો કાંમિની	વેદ-પુરાણે છાપ	૩૪૦

ચાપઈ

ઇમ કહી તે નારી રહી
 'સ્વાભાસ' કહીને તે તો રહો
 'આંણીઈ' તો નથી દીકું મુખ
 તે વાત સદુ-કે-ને' ગમી
 'તમે જોડ્યા તે વાંણી વેદ
 હું તો દાસી થઈ તમે-તાણી

પ્રધાન-પુત્રી ચતુર-મુજાણ
 વેદ-નો પ્રતિઉત્તર દીજઈ
 નૃપતી કહે 'મુલ નારી મુંણો
 અમ્યો પંથી મારગડે જઈ
 પ્રધાન-પુત્રી પાગે નમી
 'પ્રહ્લે વાત સંજોયે' આજ
 પ્રહ્લે વાત તમ-ને' જોક કથી
 સદુ-થકી મોહોટા માહાદેવ
 નારાયણ-સરખા નર નમે
 આઘ નિરંજન પુરુષ પુરાણ
 સરજીક પાલક સંધારક જેહ
 પારવતી-પતિ જોલોનાથ
 તે કિંમ પુનવે છે લીંગ
 સર્વ દેવ પુનવે શીશ

પંથી-ની તો ચિંતા ગઈ
 પ્રતીઉત્તર વલતો તે કહ્યો ૩૪૧
 આ સમજે છે સઘલું મુખ
 પ્રદક્ષણા દેઈ પાગે નમી ૩૪૨
 મઘી ચાતુરી ભાગો જોદ
 હું-મ-માંહે' ચતુરાઈ ઘણી' ૩૪૩

'જે પુછે' તે વખાંણો વાંચ
 જીવ્યા-કેરો જસ લીજઈ' ૩૪૪
 ભારે વાત ગમે તે ભણો
 ઘણું કાંમ છે ખોટી થાઉ' ૩૪૫
 શું-ણની વાત રહે-માં ગમી
 કહે'તા તો આવે' છે લાજ ૩૪૬
 મન-નો સદેહ ભાગતો નથી
 કરે દેવ સનકાદિક સેવ ૩૪૭
 બ્રંમાદિક તો ભુલાં ભમે
 વેદ ભણે' મુખ ચારે' વાંચ ૩૪૮
 ત્રીગુણ રૂપ નાંમે છે જોહ
 અષ્ટ સીધ્ય નવ નિધ્ય છે હાથ ૩૪૯
 રૂડા પુરુષ-તણો સ્યો રંગ
 લીંગ પુનવે આપે' ઇશ ૩૫૦

સ્વર્ગ મૃત્યુ પાતાલે કાંમ
લિંગ કાંમ લજ્જાનુ ઘણું
પ્રથમ પુણું છું એટલું
સંદેહ એક સંભલાવો કણ

હાથા પુરુષ-તણાં એ કાંમ
કરે પુજન સદ્-કે તેહ-તણું ૩૫૧
જ્ઞાન તમ-મહિં કેટલું
વલતા પ્રશ્ન પુછીશ્યુ તણું ૩૫૨

કુલ્લ

વિક્રમ કહે: શાંભા મુણે
એક વાત વખાણતે
ઘણુંક રેહે જોદાવરી
તે શીવ-મહિમા સાંભલે
શીવ-મહિમા જે સાંભલે
સ્નાન ભાગીરથી-ગંગા-નુ
વ્યપુ પાડે જઈ વેણીઈ
તે ફલ પામે સકુજ-માં
ગુણે કાવડ ગંગોતરી
તે ફલ પામે સકુજ-માં
પ્રથવી-પ્રદક્ષણા જે કરે
તે ફલ પામે સકુજ-માં

એક લલો મહીમાય
પાપી પાવન થાય ૩૫૩
મિહ-ગુરુ-માં નાહાય
પલ-માં પાવન થાય ૩૫૪
પવિત્ર થઈ પરસન
રેવા-નું દરસન ૩૫૫
કરવન કરે કેદાર
એ શીવ અપરંપાર ૩૫૬
સમપે સીર-ને શીશ
જે આરાધે ઈશ ૩૫૭
હિમે ગાલે હાડ
શીવ પ્રીછે તે પાડ ૩૫૮

શીવપુરાણ-માંહે કથા
કાંમની તુઝ-ને તે કહું
સ્તુતિ-ન થા છે શીવ-તણી
મહીમા સુરખ-આગલે
વહે તે વેકુંડ પાંમસ્યે
નહે તે નરકે જસ્યે
એક અજોતિ ઈશ છે
પ્રજ્ઞા-યત્રી જે પ્રજ્ઞા છે

સાંભલી રૂડી રીત
પ્રેમ ધણેરી પ્રીત ૩૫૯
ગુજ્ય ધણેરી હોય
કેહે-ર્યો માં જન ઠાય ૩૬૦
નીશ્ચે કરો નીરનાંણ
પડસ્યે સૌરવ-ખાણ ૩૬૧
આઘ-થડી છે આઘ
નિર્ગુણ સગુણ-ની હઘ ૩૬૨

ચાપઠ

પંથી કહે : સુણ સ્યામા વાંણિ

વિચાર કર્યો વિધુઈ એક દિન
નિત્ય કરે છે જેહની સેવ
પ્રીછું આજ હું એહનો પાર
અતલ નીતલ વીતલ છે જિહાં
ગમ્ય-સુધી ગયા તે શરણ
પાર ન પાંખ્યાં હોતે હરી
ખાતાલ-લોકે પુનઈ ચણું
મૃત્યુ-લોક તિહાંથી આવિયા
નાખ્યો પાર શીવ-કેરો સંગ
પાખ્ય લાગીને પૂજા કરી
સાક્ષાત્કાર વીધુ-કેરો સંગ
જેહ ઉચા છે શીવ આકાસ
જુર જુવર મહર-લોક-માંહે
સ્વર્ગ-ધકી ગત્ય ઉચી ઘણી
તોહે પાર ન આપે ઈશ
વિધુ પૂજા પાછા વડ્યા
ખાતાલ પગ મૃત્યુ-લોકે લિંગ
પ્રધવી કેરું જેહ-ને પીઠ
રોમાવલી તો ભાર અઠાર
એ તો જે દિન સુધી થઈ
સ્વર્ગ મૃત્યુ ખાતાલે સંગ
દેવી લખમી ને સસ્તવતી
વેદ વિપ્ર સોભાના સંગ
પુરાણ-ધકી પ્રીછું છું અખ્યો

પ્રીછો પ્રશ્ન જોડીને જે પાંણિ

માયા-રુપ-માં પડિયું મન ૩૬૩
તે મોહોટો કહેવાય માહાદેવ
જેયું સોધ્ય શીવ-તણો સાર ૩૬૪
મુતલ પાતાલ તલાતલ તિહાં
અતુરજુને દીકાં તિહાં ચણું ૩૬૫
પ્રીતે અરણ્યની પૂજા કરી
જિહાં વસે દેવતાઈ વણું ૩૬૬
શીવ-ભક્તિ લેખે લાવીયા
અરધ અંગે નિરખ્યુ છે લંગ ૩૬૭
લેંગ-ભક્તિ મન-માંહે ધરી
માનવ સદુ પૂજે એ લેંગ ૩૬૮
પાર લેવા ચાડ્યા તે પાસ
સ્વરજન તપ સત્ય-લોક છે તાંહે
જેઈ ચરચા શંભુજી-તાણી ૩૬૯
સ્વર્ગ-લોક પુનઈ સીસ
મહીમા ઈશિ-તણા નવિ કલ્યા ૩૭૦
સ્વર્ગ-લોક શીવ-મુસ્તાક સંગ
સાત સમુદ્ર તો કુખે દીક ૩૭૧
એહ અજોનિ અપરંપાર
વાત તે દાહકની કહી ૩૭૨
ચૌદ લોક પુજે સદુ લંગ
બ્રહ્માદિક ને કમલાપતિ ૩૭૩
સકલ લોક પૂજે છે લંગ
કહ્યું તે ચીત ધરી દયો તમયો ૩૭૪

એક સમે એ અકલ-સ્વરુપ
બેંઠા છે આપે એકાંત
નંદી ભૂગી છે તે-ગણ
સહસ્ર અઠ્યાસી ધરે છે ધ્યાન
ચોસક ભેગણી ભેડે હાથ
આરતીયો વાલે છે ઇંદ્ર
કોટિ રવિ પૂજ્ય પ્રકાશ
પંચવદન ઝલકે છે જિહ્વા
વાધાંબર અતિ અંગે ધયૂ
કપુરકૃત ઉજલ ગુલ વાંન
અધનાથા છે એહ-નૃ નાંમ
બેંઠા સીવ રાજસની રીત્ય

વાત કરતે વાદ જ થયો
શીવ કહે 'નર-વશ્ય નારી હોઇ
કહે પારવતી નાંમી સીસ
નારિ-ને વશ્ય નર તો જાણ
સિવ કહે 'માહરે જાણુ વન
ગિરિ કૈલાસ કરું હું તાજ્ય
સંસાર-સાર-માં મોહોદું ધમ'
તપ-થી અધિકું સાર જ નથી
મુખે તમ્યો રહેલ્યો બારણું
જગત-પાવનીએ બેઠ્યા હાથ
'તપ-ભેગ નથી તિહાં કાપ
પાંચ ઇંદ્રી-માં જે પરધાન
જાણે કહાવે આપ અનંગ
કાંમ-જીત જે નર કહેવાય

બેંઠા કૈલાસે લોલો ભુપ
ઉપની મન-માં ભારે બ્રાંત ૩૭૫
સોણી રહો છે ગિરિ કૈલાસ
ત્રિદશ દેવ સહુ દે છે માંન ૩૭૬
સ્તુતિ કરે બેંઠી શીવ-સાથ
નીલવટ ઝલકે છે ચંદ્ર ૩૭૭
સોલે એહવો ગિરિ કૈલાસ
ત્રિણ નેત્ર શોભે છે તિહાં ૩૭૮
તિલક લાલ વિભુતિ કયું
ઓકાર-તણું અહોરાત્ર વિશાંણુ ૩૭૯
કોટિ-કોટિ લાજે છે કાંમ
પારવતી-સંગે જાદુ પ્રીત્ય ૩૮૦
અહંકાર બોલ કાંમનીઇ કથો
એહ-માં બ્રાંત્ય ન રાખો કોઈ ૩૮૧
'મોહોટા છે અજ્યોની ઇંદ્ર
પરગટ બાધે સર્વ પુરાંણુ ૩૮૨
તપ આરાધું જાણે મન
ધરું ધ્યાન તપ કેરે કાજ ૩૮૩
તેહ-થી અધિકું તપ-નુ કમ'
ફરું ફરી રચુ કહીઇ કથી ૩૮૪
અમ્યો તો જાણું તપ-કારણું
બોલ્યાં સ્યાંમા શીવ-સાથ ૩૮૫
આંન-દ્રષ્ટી વીચ્યારી ભેય
કાંમદેવ સહુ-થી બલવાન ૩૮૬
કરે તપ-કેરો જઈ ભંગ
નથી સગલ્યો સુધી-માહિ ૩૮૭

વારંતામાં વન-માં જરૂરો
કહ્યું એમ ઉમા સંણિધં
તાહરેં વલતા કોખ્યા ઇશિ
'મું-ને' કાંમ પાપી ર્યું કરેં
માયા નવિ લોષેં મુઝ અંગ
પારવતી કહેં 'કહું ર્યું કથી

ઈશ્વર ગયા તપ કરવા કોડ
પ્રદ થઈને માંડયું તપ ધ્યાન
માસ ચ્યાર ગયા જેટલેં
પાંચ-ગણો પુરુષ નેં કાંમ
કૂલી વનરુપતિ ગહુ વન
'આજ ઉપાસું એહુ અનંગ
એહુવું જાણી આંવયું હેજ
પ્રદક્ષણા દેઈ પાગે નમ્યો
'ર્યેં કામે' હું તેલ્યો આજ
પારવતી કહેં 'વેગેં જાયો
છલ પાડો પરિભ્રમ-ને પેંર
લગ પાંખેં લોલોનાથ
કહેં કાંમ 'સાંભલ રે માત
કઠાચિત જે રીસ જ અટ
તાહરેં હું કો-પાસેં જાયુ
કહેં પારવતી 'સાંભલ કાંમ
માહરી માયા-ની નાંખું જલ
દેહ માયા વ્યાપેં જેટલેં

એહુવું કહેંતાં જાણી ધીર
શીવ બેઠા છે આસન કરી

જોયો ભાર કાંમાતુર થર્યો '
'તપ જરૂરેં વહેંતેં પાંણિધં ૩૮૮
પગ-ની જાલ લાગી સીસ
પંચ ઇદ્રી તો દેખી ટરેં ૩૮૯
રાયું નહી સંમા-નેં રંગ '
મોહોદું કો માયા-થી નથી ' ૩૯૦
પાડી પ્રતિ' પારવતી-હોડિ
આંણી આપ અટકેરુ જ્ઞાન ૩૯૧
વસંત રુત આવી તેટલેં
જીનેં સોલ-ગણો તે કાંમ ૩૯૨
માહા-માયાઈ વિચ્ચારું મન
લોલા-નો કરું તપ-ભંગ ' ૩૯૩
તેડયો કાંમ ઉપાસી તેજ
સુધસો ચોક શીવા-નો સમ્યો ૩૯૪
કાંચક ઘો સેવક-નેં કાજ '
શીવ-સરીર-માં પરગટ થાયો ૩૯૫
વિષુ-તેડયા સિવ આવેં ઘેંર
તો રોહુ કરેં અમારેં સાથ ' ૩૯૬
જગત-પતી જગત-નો તાત
તો નિશ્ચેં ઘાટ અમારો પ્રડેં ૩૯૭
દેં શાપ તો દુખીયો થાયુ '
તાહરું નહિ લેવા-દેહ નાંમ ૩૯૮
જેહુ-નેં લોપી ન સકેં કાલ
પ્રવેશ કાંમ કરો તેટલેં ' ૩૯૯
ગયો કાંમ ગંગા-ની તીર
ધ્યાન એક-ચીતેં-થી ધરી ૪૦૦

વસંત-રુતુ-નો વાયુ વાય	કાંમ-વસ નર-નારી થાય
નીરમલ પુરુષ ઉઝાડે નેન	વસંત રત્ન-નાં વ્યાપાં ચેન ૪૦૧
એક વાત ઇહાં-થી રહી	કૌતુક વાન એક બીજી થઈ ૪૦૨

કુહા

ગંગા-તટ પાવન ઘણી	ગુહારણુ કેહોવાય
સહસ્ર અઠ્યાસી રૂપિ મટી	તપ કરે છે ત્યાંય ૪૦૩
આપ આપણા આશ્રમ-વીરો	ધ્યાન ધરે નિજ ધર્મ
ઈષ્ટદેવ-ઉપાસના	સાચવે નીત્ય ખટ-કર્મ ૪૦૪
રૂપી-પત્ની તેવતેવડી	સતિ-સીરોમણુ સાગ
વતં હુંતું એકાદસી	સદુ મર્યાં તે ઠાર ૪૦૫
આલ-ધડી જિમ આલલાં	વૃષા-રુતુ-માં થાય
રૂપી પત્ની ઘેર-ઘેર-થી	ગંગા નાહવા જાય ૪૦૬
નારી નાહવા નીસર્યા	આવ્યા ગંગા-તીર
પરમેશ્વર-ને પગલુઆ	નાહાયાં નિરમલ નીગ ૪૦૭
ઈંડવત્તં રૂપિ નેં કર્યા	વનકુલ પેહુર્યા અંગ
મન-ઉછાહ મલવા-તણો	મર્યાં માંનની રંગ ૪૦૮
વસંત રાગ આલાયીયો	પરિશ્રમ-ઉપરિ પ્રીત
વણુવ કરે વિશ્વનાથ-નુ	ગાઇ ગુણ-રુચી ગીત ૪૦૯
સ્વચ્છ સ્વર આલાપ-માં	વિવધ પ્રકારે કાગ
સામ-વિરે લેહવો ઘટે	તેહવો દીધો સગ ૪૧૦
કરે કુટે સદુ કુદડી	હંભોડા લે હાથ
કલોલ લોલ લખ્યણુ કરે	સખી સદુ-મા સાથ ૪૧૧

સોપાઈ

અંતરકચ્છ-માં પુરણ પ્રીત	રૂપી-પત્નીઇ ગાયા ગીત
સ્વગ સાંભલ્યો સદાસિવે કાંન	ધ્યાન ધરે બેઠા લિહા રાંન ૪૧૨

અમૃત-થી મીઠું લાગીયું
 આંખ્ય ઉઘાડી નીહાલી જોય
 મોહ પાંગ્યા સાલવતેં રાગ
 નેત્રેં થઇનેં પેઠા તેહ
 અંગેઅંગેં વ્યાપ્યો કાંમ
 ગ્યાંન ધ્યાંન પોતેં પરિક્રયું
 મન ગયું તે નાર્યો-લણી
 જટાધારી નેં અંગ લલુત
 રુધી-પત્ની ગાઇ છે ગીત
 આઘ નીરંજન પુરુષ પુરાંણ
 તે સરિખો ભોલવાયો ભુપ
 ગતાંન આપ રહેં આંણુજયો
 પારવતી-ની માયા જેહ
 તેણેં તેહ-નો વાધ્યો વેશ
 ઉભયા આપ અંતર-માં વશી
 તે-મધ્યે આવ્યા મહારાજ
 તાલી પાડેં કુંડેં કરેં
 અંગ-માંડેં પ્રગટયો અનગ
 સ્ત્રી-સમીપેં ઉભયા વશ્યાં
 કેટિ અરુણ-જેહવું છે તેજ
 વચ-માં નાચેં ભોલોનાથ
 કેા કહેં 'એ મોહોટાં મહાદેવ
 કેા કહેં 'મેહલો આલિયેં
 કેા કહેં 'આનંદી એહ
 જેમ કેમ્લુ-નેં વસ્ય કાંમની
 પારવતીઈ નાખ્યો પાસ

કાંમ-ગાંણ હરદેં વાગીયું
 નારી નામ ન દીકું કાંય ૪૧૩
 કાંમદેવેં જોયો છે લાગ
 અણુત-નાંમ કહેંવાઈ જેહ ૪૧૪
 ઉઠ્યા સીવ તણ તે કાંમ
 વન વિજયા-નું લક્ષ જ કર્યું ૪૧૫
 ન રહી સુધ્ય તે વસ-જ-તણી
 ચાસ્યા જિહાં જુવતિ-નું જુથ ૪૧૬
 પ્રભુ પધાર્યા આંણી પ્રીત
 જેહ-નું વેદ કરેં વખાંણ ૪૧૭
 માહા-માયા એ અકલ સ્વરુપ
 માહા-માયા મોહોટી જાંણુજયો ૪૧૮
 વશી રુધી-પત્ની-ની દેહ
 કાંમેં કીધા તિહાં પરવેશ ૪૧૯
 ન રહી જ્ઞાંત્ય નારિ-નેં કસી
 નીરગમી આપ રહેં-થી લાજ ૪૨૦
 તાંડવ-નૃત્ય નિરવાંણી કરેં
 ખીજું આપ ઉઘાડું અંગ ૪૨૧
 શીવ-સાંખું જોઈને હસ્યાં
 સદ્ જુવતિ-નેં વાધ્યું હેજ ૪૨૨
 તાલી દેઈ લે સ્ત્રી સીવ-સાથ
 તેણેં કરીઈ એહ-ની સેવ ૪૨૩
 નગ્ન-રુપ તે કિમ નાહાલિયેં
 નીરમલ જાંણી આંણો નેહ ૪૨૪
 તિમ ભોલવાઈ સદ્ ભાંમની
 નવિ ઉલખ્યો કેાણે અપીનાશ ૪૨૫

કાંમ-રૂપ દીકા તે કાંમ
 શીવ કીકા કરે છે વંન
 સદુ રૂપી-ને પાસે રહ્યા
 'રૂપી-પત્ની નાહે છે ગંગા
 ભેગી-સાથે સમા રમે
 આગલ-થી જે નંદા કરી
 સ્તુતિ-વચન જે દેવે કલાં
 તે કહેતાં તે કલપજ થાય
 રૂપી આલ્યા સદુ રૂપી પેર
 આલીંગાલી બ્રાંમણ-ની નાત્ય
 ગનાં આપ રહે-માં નવિ ધરે
 આવ્યા સદુ ગંગા-ની પાસ
 નમન સરીર દીકું તે-તણું
 રૂપી-પત્ની-ને ખબરજ નથી
 પારવતી-ની માયા ઘણી
 કાંમ-વશ્ય કરણાનિધી હોય
 'મારો મારો' કરે સદુ રૂપી
 કો છાંટે ગંગા-નું વાર
 વધી જ્ઞાન રહે-માં હોય એ ધાય
 રૂપિ કરે જિમ અધિકો પ્રહાર
 રૂપી-ને મન કોપજ ઘણો

તાંમસ એક રૂપી-નો ખાલ
 કર્યો કોષ મન તેણે આપ
 'નાગો ધર્મ નારી-માં રમે
 દેખે માતા માહારી બેહેન
 મત્ય વચન માંને મહાર

વીલવ ધર્મ સદુ તેણે કાંમ
 નારદજીવિ વિચાર્યું મન ૪૨૬
 મરમ-બોલ કૌતક-ના દશા
 તિહાં તે ધર્મ રથો છે રંગ ૪૨૭
 તેહ-ના શુભ વચન-ને કિમ ગમે
 તે ફરી રૂપીજી પૂજા કરી ૪૨૮
 તે શીવપુરાણ-માં લેખે લજાં
 સખે-પે સમજો મહીમાય ૪૨૯
 તેડવા ધરણી-ને ઘેર
 રૂપીજીનાં ધર્મ બાધી નાત્ય ૪૩૦
 'મારો મારો' સદુ-કો કરે
 જિહાં શીવજી કરે છે હાસ્ય ૪૩૧
 લાગું દુખ રૂપી-ને ઘણું
 આંનંદ-રૂપ કહું રૂપી કથી ૪૩૨
 ભુરૂકી નાંખી છે મોહ-તણી
 તેણે દ્રષ્ટ ન દીકા કોય ૪૩૩
 તિમ તિમ શીવજી ધર્મ સુખી
 કોયે રેણુ ઉડાડે છાર ૪૩૪
 'જાણું જે ઘેહેલો નારી નાય',
 શીવ-ના મન-માં નાવે ખાર ૪૩૫
 શીવ-ને યાદ ઉલટ તેહ-તણો

તેહ-ને આવી પ્રમદ-ચો કાલ ૪૩૬
 દીધો શ્રી ઈશ્વર-ને આપ
 દેવાંચી રૂપી-ને દમે ૪૩૭
 કિમ દેખી સદુ તે ચેહેન
 ત્રી લિંગ પડો તાહરું ૪૩૮

એકવો બોલ સ્યંદયો છે કણ
મન-થી પારવતીઈ કહ્યું
પંચવદન દીઠા જે ભુપ
થયું રૂપી-પત્ની-નેં જાંલુ
સ્તુતિ કરી જોડ્યા સદુ હાથ
'અમ-માં મોહું સુરખપણું
એક વાત તો ઇહાં-થી રહી
વેદના જેહવી લખ્ય વીંછી-તણી
એક લેંગ જે થાંતક જાય
એકેં સ્થાંતક તે નવિ ઠરેં
પ્રથવી જવા માંડી પાતાલ
તુટાં નીર સદુ નદિયો-તણાં
સલસલ્યા સેધ નેં ધૂણ ધરા
બ્રમાંડ જાંણે ત્રૂટી પડયું

મધ્યા એકઠા બ્રમા નેં ઇંદ્ર
બીજ તેત્રીસ સર્વેં દેવ
જલ-થલ સઘલે લાગી આગ
'ક્ષમા કરોણ જોલાનાથ
સદુ જન-નેં સંકટ થાય છે
કસતા કરતા છે એ તરયો
શીવજી કહેં 'સ્યું કહીઈ કથી
અનંગ-વસ્ય થયો જે આપ
કટકા લેંગ-ના થયા છે બાર
પ્રલેં કરેં છે આડેં આંક
ધ્યાંન સદુ-કો સક્રિત-નું ધરો
ધરણીધરેં ધર્યું છે ધ્યાંન

ત્રુટી લિંગ પડયું તે ધણું
તિહાં-થી જાંવય સદુ-કો-નેં થયું ૪૩૯
જોલખ્યા આપેં અકલ-સ્વરુપ
'એ માહારાજ પુરુષ પુરાંણ' ૪૪૦
દિન વચન જોડ્યા સીવ-સાથ
રુપ નેં જાંવય ઇંધર-તણું' ૪૪૧
શીવ-અંગેં જાદુ વ્યાધિ યઈ
તેહ-થી વૃથા ઇંધર-નેં ઘણું ૪૪૨
પ્રથવી-સહીત સદુ પ્રલેં થાય
જિહાં જાઇ તિહાં પ્રલેં કરેં ૪૪૩
કોલી પડેં દસેં દિગપાલ
વિઘન થયાં પ્રથવી-માં ઘણાં ૪૪૪
અહ-ગણુ તારા નેં ખેચરા
સંકટ સદુ-નેં આવી અડયું ૪૪૫
વરુણ વાયુ સંવિ નેં અંદ્ર
વિધુ-સહીત કીધી સેવ ૪૪૬
નહી કોહો-નેં રહા-ની જગ
બુડતાં સદુ-નો જાલો હાથ ૪૪૬ ક
સજી તો દેંહેંવટ જાય છે
તેહ-માં સ્યું વખાણું અમ્યો' ૪૪૭
એહ-માં વાંક રૂપી-નો નથી
તે-માંટે પાંચો છું આપ ૪૪૮
નથી રહેંતા દરીનેં દાર
સ્યો એહ-માં અમારો વાંક ૪૪૯
આવાહન અંજા-નું કરો
દેવતાઈ દીધાં જાદુ માંન ૪૫૦

સ્તુતિ અલેખે અધકી કરી
 દેખી દેવ સહ પાગે નમ્યાં
 કરુણાનિધી પાંખ્યા જે કષ્ટ
 દાદશ રૂપ પોતાનાં કરી
 શક્તિરૂપીયુ આમન કર્યું
 શીવ-શક્તી જે એક સ્વરૂપ
 અગ્ની સમયો તે શીવજી-તણો
 કોપ કરી રૂપીય કાપીયુ
 જ્યોતિ-લિંગ છે ખારે નાંમ
 શીવજી કહે 'કારજ કીજીયે
 કહે' પારવતી નીરમલ નેહ
 કોય લેઈ સહે નહી નાંમ
 શીવ-ને પાસે આવ્યા રૂપી
 અમ્યો ઇશ-ને દીધી ગાલ
 એક વાતે નરક-નો કાંમ
 શીવ શક્તિ બોલ્યા છે બેંહ
 આપુ વરદાન હુએ-થી હોડ
 પૂજો સહ રહેરી પેર

લેંગ પુણ નવિ જાંલિયો
 સ્વર્ગ મૃત્યુ પાતાલે સંગ
 લિંગ તે છે પરમ જ ઇશ
 લિંગ ઇશ્વર ને લિંગ જ દેવ
 જગાધારી તે જ્યોત્તી રૂપ
 પ્રથવી-પીઠ તે ચોની પાસ
 અણુ-માત્ર કાલો નહી કાંમ
 રામ-ચમ શીવ વ્યાપી જ્યા

ત્રુકાં છે ત્રિપુરસુંદરી
 મોક-સંતાપ સહના શમ્યા ૪૫૧
 તે ઉમયાઇ દીકું દ્રષ્ટ
 દાદશ કાંમ પોતે પરવરી ૪૫૨
 શીવ-લિંગ ચોનિ-માં ધર્યું
 મુખ પાંખ્યા તે ભોલો ભુપ ૪૫૩
 ઉલટ થયો ઉમયા-ને ઘણો
 વેદ-મંત્રે સ્થિર થાપીયુ ૪૫૪
 સ્થિર થાવર રહ્યાં તે કાંમ
 કાયક કંડ કાંમ-ને દીજીયે ૪૫૫
 'માહરો મોકલ્યો આવ્યો એક
 અણત કરો તે દાદે કાંમ' ૪૫૬
 ગદગદ-કંઠ થયા તે હુખી
 કીધો પ્રકાર ચઢ્યો બહુ કાલ ૪૫૭
 પાપ-છુટકો કોહોને કાંમ
 'દેવરૂપ છે બ્રામણ-દેક ૪૫૮
 કિયા કરી પોહોચાહું કોડ
 શીવ-લિંગ થાપો ઘેરે ઘેર' ૪૫૯

લટકયો લવ-માં તે પ્રાંલિયો
 પુજે સહ શીવ-નું લેંગ ૪૬૦
 લિંગ-થકી થઈ ખાધી ચૃષ્ટ
 લિંગ-વિના બીજી સી સેવ ૪૬૧
 લિંગાકાર તે ભોલો ભુપ
 ઉપર લેંગ તે તો આકાસ ૪૬૨
 લિંગ-લગાકારી જે નાંમ
 ભગ-લેંગ-સ્વરૂપે થયા ૪૬૩

નંદા એહે લેંગની કરે
પુછ લેંગ ને લાગે પાય
જે નર-થી લેંગ-પુજન થયું
લિંગ-પૂજન કરે નર-નારિ
લિંગ પુછયું કાઠે કદ્યું
લિંગાકાર જગત-નો તાત
એહ-થી પ્રગટયાં એહ-માંલીન
લેંગ જોની વિના નર હોય
કહેવા-માત્ર કથાંતર ઘણું
આઘ સ્પર્શ-તાણું મંડાણું
એહ-માં સાં-નો સંદેહ રીઝ
શીવપુરાણ-અનુસારે લહી

કોટિ કલપ નરકે અવતરે
સ્વદેહે શીવ-લોકે નાય ૪૬૪
તેહ-ને બાકી ર્યુ રહ્યું
સફલ કર્યો તેણે અવતાર ૪૬૫
પુજન ત્રિદશ-કેસે વધ્યું
લગાકાર માહા-માયા માત ૪૬૬
એહ-થી ડાહ્યાપણ એ-થી દીન
એહ-વો એક દેખાડો કાંય ૪૬૭
વધતુ પુન્ય લેંગ-પુજન-તાણું
જ્યોની-લેંગ પરકાં પરમાંણું ૪૬૮
લિંગ સકલ સ્પર્શ-નું ખીજ
તે મેં એહ વાંચિ કહી ૪૬૯

કુહા

એ પ્રતિઉત્તર અમ-તણો
અમ્યો તો પંચે પરવરું
પાગ લાગી તે પદ્મની
પાખંડ-કપર પ્રીતિ નહી
સાક્ષાતકાર જે વિષ્ણુ છે
તેહ-ને સદુ પુજે ગોલો કરી
નહી આકાર નહી પ્રતીમા
સખો કરી પુજે સદુ
નહી લાંબો નહી ટુંકડો
નહી સુરમ દીરઘ નહી
ગોલમેલ ગોલો કરી
આકાર તો એકે નહી

કાંમની સાંભલ્ય કણ
તો પ્રશ્ન તું પુછે તણ ૪૭૦
'પુછું તમ-ને મમ'
મુજ-ને વાહલો ધર્મ ૪૭૧
બ્રમાં-સરિખો ભુપ
રુડું જેહનું રુપ ૪૭૨
નહી મોહ માયું મેલ
શાલીઆમ-ર્યું ખેલ ૪૭૩
નહી નીચો નહી ઉર્ધ્વ
નહી લઘુ નહી વર્ધ ૪૭૪
કરે પુજા-નાં કાંમ
વિષ્ણુ મોહોડું નામ ૪૭૫

ચોપઝ

સ્થાનાસ રે મુંદર મુંદરી
કોટિ જનમ-પાતિક કહેવાય
ગજરાજેશ્વર પુરશ પુરાણ
શીવ જમાં તેહને નિત્ય રટે
જગત-કરતા જગતનું બીજ
જોગ્ય-પુરશ જલહલ જે જોયા
તેહ-ને સદુ-કો કહે છે ધાંમ
નહી સ્ત્રી નહી પુરુષનું રૂપ
સઘણે ખરે ને કહિયું નહી
ભાવન-થી બાહિર પથવીસ થી પદો
નીરાકાર ને શુભ સાકાર
વરણવ ન્યાય કરે વિવેક

મુખી કર્યાનું છે તે મન
નહી પવન પાણી આકાશ
તેહ-ને ઇછા થઈ બ્યાહરે
થઈ થકતી રાજસ-ગુણ રીઝ
થયુ એક અધીકારી ઇંડ
એક-થકી, તો થયા અનેક
અણુ-માત્ર કાલો નહી ઠામ

એહ પુછ્યે-થી આંખ જ હરી
મીછતાં-માં પ્રલે થાય ૪૭૬
કરતા હરતા વિવીધ વખાણ
નામિં જમ-હત્યા અઘ મટે ૪૭૭
રૂઢી વાત-નાણી જે રીઝ
તેજ-પુલ્ય ઉદે ઉદોત ૪૭૮
જેહ-નો નાશ નહી નાંમ
ત્રીગુંણ જમ ન બાંણે ભુપ ૪૭૯
રમી ગ્હો સદુ-માં તે અહીં
કહિયું નહી ને સઘણે ખરે ૪૮૦
અખીલ મંડલ-માં જે આકાર
આઘ નીરંજન વિધ્યુ એક ૪૮૧
પંચ મહાભુત નહી તે દીન
પ્રથવી તેજ નહી તિહાં પાથ ૪૮૨
ત્રીગુંણ-રૂપ થયા તાહરે
ધયા પ્રજા બાધાનાં બીજ ૪૮૩
ભાવે થયું ભારે જમમાંડ
વિવિધ પ્રકારે વિવધ વિવેક ૪૮૪
રમી ગ્હો સઘણ-માં ગંમ ૪૮૫

કુહા

ઈછા-ચક્રી તો ઉપનુ
વિચ્ચાર કર્યો ત્રણે ગુણે
નાંમ-રૂપ નિરખ્યું નહી
કોણ પ્રકારે પુજાયું

અકલ લોક ને દેવ
'શી કર્યુ છ એવ ૪૮૬
એ કો અકલ-સ્વરૂપ
કહે હરિ-હર બ્રહ્મા બુપ ૪૮૭

કેા મનુમુજ પૂજર્યે	કેાચકે પુજર્યે ઇશ	
કેાચકે શક્તિ પુજર્યે	કેા પૂરે જુગદીસ	૪૮૮
કેા અગ્ની આરાધર્યે	કેા તારા રવિ ચંદ્ર	
એમ ઇષ્ટ-ઉપાસના	કેા આરાધે ઇંદ્ર	૪૮૯
આપણુ ઇશ્વર જગતના	સદ્ પુરે સાકાર	
આપણુ કોહોને પુજર્યુ	નિરંજન નિરાકાર	૪૯૦

આપઈ

બ્રમા વિષ્ણુ રુદ્ર જ જન	એ ત્રણે વિચાર્યું મન	
‘આપણે તો એક દીકું ધાંમ	નથી બંધુતા તેહનું નાંમ	૪૯૧
નવિ બંધિઈ તેહનું રૂપ	નવિ બંધિઈ બ્રાંમણ કેં ભૂપ	
આપણે તો ઇશ્વર એહ	દીડી નહી આપણે દેહ	૪૯૨
ધાંમ તેજ નેં જ્યોત્ય કહેવાય	એહની તે પુજા કિમ થાય	
બ્રહ્માંડ બાધું બોલી જોય	એ-વિણ કાંમ એકેં નહી કાય	૪૯૩
જલ ધલ પત્રન પાંણી આકાસ	બ્યાપિક વીશ્વ બાધેં પરકાસ	
ધાતુ ધાન વનસ્પતિ-માય	કાલો કાંમ મલે નહી કાય	૪૯૪
કોણુ રૂપ એ ઇશ્વર હસ્યે	એહની પુજા તે કિમ થસ્યે	
નીરાકાર નીરજાણી નેટ	ઠરી રહ્યા સાકારેં ઠેક	૪૯૫

કલ્પના કલપ-સુધી તિહાં કરી	પણુ બુધિ એકે કાંમેં નવિ દરિ	
ત્રણેં દેવ મલીનેં કહ્યું	‘બ્રમાંડ ગોલાકારેં થયું	૪૯૬
બ્રમાંડ-રૂપ એ ભારે ભુપ	કરી કલ્પના ત્રિગુંલુ-સ્વરૂપ	
ગોલાકાર એ તો આકાર	નાંમ નહિ એ તો નિરાકાર	૪૯૭
સઘલેં રમી રહ્યો એ કાંમ	સદ્-કોયે ઠરાવ્યાં સાલિગ્રાંમ	
‘સાક્ષાતકાર એ તો છે બ્રમ’	મોટે પુરુષ વીચ્યારું મમ	૪૯૮
સાક્ષીગ્રાંમ નાંમ જેહનું	ત્રીગુંલુ પુજન કરેં તેહનું	
સાલિગ્રાંમની ભગતેં ભલેં	સાક્ષાત ઇશ્વરની પુજા વલેં	૪૯૯

શાલીઆમ વિષ્ણુ ને ઈશ
 શાલીઆમ તે સ્વયે શક્ત
 શાલિઆમ તે તો સાકાર
 એકે રુપ-માં એ તો નહી
 આઘ-નું આઘ જ્યોતિ-ની જ્યોતિ
 રામ-નો રામ ઇશ-નો ઇશ
 મોહોટા પુરુષ-ને ન જલ્યોમમ
 કોટિ-કોટિ જ્રમાંડ જ કહ્યાં
 સમારથ સહુ પુજન જોય
 સાલીઆમ-ને જે નર નડે
 સાલિઆમ-ની પૂજા કરે
 શાલિઆમ-નું લેરયે નામ
 શાલીઆમ-સમે નહી દેવ
 કોટિ સાક્ષ કહે ર્યું કથી
 શાલીઆમ-મહીમા નવિ લલો
 શાલીઆમ-ની પુજા-માટ
 શાલિઆમ ન સેવ્યો નેટ
 શાલિઆમ ન પૂજ્યો જ્યથા
 તુલસી સમર્પિ નહી જે શીશ
 સાલિઆમ-નામે નવિ નમ્યો
 સાલીઆમ-સ્થુ ન ધરી પ્રીત
 સાલિઆમ-સ્થુ ન ધર્યો નેહ
 શાલીઆમ ન જાણે સાર
 જ્રમાંડ જ્રમ-તણે છે ઘાટ

સાલીઆમ સ્વયે જુગદીસ
 શાલીઆમ તે વ્યાપિક વ્યક્ત ૫૦૦
 નીચે એક છે નિરાકાર
 સકલ સ્વરુપે વ્યાપિક સહી ૫૦૧
 તેજ-નું તેજ અધીક ઉદોત
 શાલીઆમ તે શ્રી જુગદીશ ૫૦૨
 ત્રીગુણ આઘ પુજે એ જ્રમ
 સાલીઆમ-રુપે સહુ થયાં ૫૦૩
 શાલીઆમ-સમે નહી કોય
 કોટિ કલપ તે નરકે પડે ૫૦૪
 સત્ય-લોકે સ્વર્ગે સંચરે
 પામે પંથ પહારથ હાંમ ૫૦૫
 શાલીઆમ-સમી નહી સેવ
 એ-સમાંન કે દેવત નથી ૫૦૬
 અવતાર અદ્વલ વાયુ-વત વહો
 આર વેદ લગ્યા હો વાટ ૫૦૭
 તે ગર્ભ ગદ્યો જનુનિ-પેટ
 તે જનુની-ગર્ભ નહી સર્વંથા ૫૦૮
 તેહ-ને રૂઠા શ્રી જુગદીસ
 તેણે દેહ ચોતા-નો દમ્યો ૫૦૯
 તે ડાહ્યો વાહ્યો રૂડી રીત
 આંખ્ય છતે આંધો નર તેહ ૫૧૦
 હઠી વાટય તેહ-નો અવતાર
 શાલિઆમ પુજે તે માટ ૫૧૧

દુહા .

કાંમ્યની કહે ' કરુણા કરી	કેડે' આભલ્યુ કણુ'	
મુરત્ય નહી જમાન્તણી	પુછું પ્રશ્ન તણુ	૫૧૨
અતુભુંજ તો વીધુના છે	શીવનુ સિંગ પુત્રાધ	
નહી પ્રદાની પ્રતિમા	એ અચરત કહેવાય	૫૧૩
ધાતા કરતા અદિનો	આઘ દેવ છે એહ	
તેહને કેા પુત્રે' નહી	મોહોટો એ સંદેહ'	૫૧૪
'પ્રશ્ન પવિત્ર તે' પુછીયું	તેહથી પાવન થાઉં	
અડમ્મઠ તીરથથી અધીક	ઘર-માં ગંગા નાહાઉ	૫૧૫
કહું છે જાંમપુરાંણ-માં	આખ્ય સ.સ દે' સર્વ	
સંખેપે' તે હું કહું	મેહિસો મનનો ગર્વ	૫૧૬

ચોપઈ

હરી હર પ્રદા જે, ભુપ	એ ત્રવરેનું એક સ્વરુપ	
અધિક નુન્ય એક-માં નહી કોય	વેદપુરાંણ સાસ-માં જોય	૫૧૭
પ્રદાની પુત્રી સરસ્વતી	નિરમલ-નાંમ મનોહર-મતિ	
દેવાંગનાથી દીસે' વડી	ધણુ હેત કીરતારે' ધડી	૫૧૮
દેવત-સાર તે પૃથવી-તણું	તે-થી તેજ તે-માંહે' ધણું	
આણું-માત્ર કલાનો ભેદ	તેહના આર થયા છે' વેદ	૫૧૯
આઘ-અનાઘ-ધક્રી એ ગાત્ર	પ્રદા-પુત્રી તે કેહેવા-માત્ર	
તેણું મન વિચારું ખરું	'વર રુટો હોય તો વરું	૫૨૦
જે પરણાયે' માહરો તાત	તો તે વિશ્વ વખાણું વાત	
કિમ લજાઈ મેં કહેવાય	તે કિમ જાણ્ય પીતા-ને' થાય	૫૨૧
જાલિક-માંહે' ગણું છે' એહ	નથી થતો પરણાવા નેહ	
માટે' દાખવું માહરું તન	જો પીતા સમઝે' પોતા-ને' મન'	૫૨૨
જેંઠા એક સમે' એકાંતિ	લાંમનીયે' વીચારી બ્રાંન્ય	
પ્રકાસ કર્યું પોતાનું રૂપ	આવી જમ-તનયા જિહ્વાં જમા-મુપ	૫૨૩

જેઠા સંધ્યા-વંદન કાજ
જિમ ધન-માહે હોઈ વીજલી
અકસ્માત અનુયાતુ થયું
સંધ્યા-વંદન જોગેં જ્યાંમનિ
દેવાંગના દીકરી દેહ-ને
ન રહ્યું ધ્યાન નેં ખીન, ધીર
પામ્યો મોહ અકલાંમણ ઘણી
લજ્યા પાંખ્યા રાજ-સ્વરૂપ
'જપ તપ તેજ ને ચુંલુ તો ગયું'
'ધીક અવતાર માહરુ જે નાંમ
ધિક ધિક પુત્રી જે માહરી
અચાનક આવી ખારણેં
શ્રાપ અંતઃકરણ દેહ અમ્યો
પરણવાની ન પોહોયો આસ
એ શ્રાપ કટપાતે કઢ્યો
મુખ-થકી મુંક્યો નિશ્વાસ
બુદ્ધિ-હીણ થયો તું બાપ
હરિ હર જાંમા સરખા હોય
હરિ-હરની માંનતા હોજ્યો ઘણી
જો તે નિરમુખ મુકી મુ-નેં
ગાવના ચંદન બહેંક બરાસ
ત્રિદશ દેવ સદુ જુગ-માય
માહરા વચન-થી શ્રાપજ હોય

માહો-માહે દીધો શ્રાપ
કહેતેં સ્યુ કહેવાઈ ગયું
દેવ-તણાં વચન કિમ જાય

એકાંત તાલી લાગી આજ
પીતા-પુઠેં નારી નીકલી પરજ
ચૈતન જ્ઞાન રહેં-થી ગયું
કટાક્ષ-દષ્ટેં જોઈ કાંમની પરજ
વીચ-દ્રાવ થયો તેહ-નેં
અનંગ-વસ તે થયું સરીર પરજ
પુત્રી દીકરી તે પેટ-જ-તણી
લોહવાયો જે ભારે ભુપ પરજ
સાંન વીચારી દુખડું થયું
ધીક ધીક પાપી છે એ કાંમ પરજ
ધીક ધીક બુદ્ધ તરણી તાહરી
કોડેં પરણા-તણે કાણેં પરજ
જનમ-જનમ કુંચારા તમ્યો
રહેં કુમારિ બારે માસ' પરજ
લાક્ષણવંતીયેં મન-માં લલો
'નિશ્ચેં કીધી મુઝ નેં નિરાસ પરજ
તો સાંલલજે માહરો શ્રાપ
તેહ-માં તમ-નેં નવિ પુજેં કોય પરજ
પુજાર્યો માં પ્રતિમા તમ-તણી
રખે પુજતો કોઈ તું-નેં પરજ
હરિ-હર પુજાર્યે તે પાસ
પ્રતિમા-રૂપ થઈ પુજાય પરજ
બ્રહ્મા-નેં પુજે માં કોય'

પછ્યાં વીમાંસણુ જોડી-નેં બાપ પરજ
દુખ ઘણું જે જણુ-નેં થયું
તણેં લોક તો પ્રલેં થાય પરજ

કુહા

બ્રહ્મા કહે 'ભુકું' કર્યું	મેં દીધા તુ-નેં શ્રાપ	
ક્ષમા કરે તે તો તમ્હે	આપું વરદાન જ આપ	૫૩૭
કુચારિ કુંચરી તમ્હે	માહરું તુઝ-નેં માંન	
પ્રસન્ન થાઉ પરમેશ્વરી	વારુ દેઉં વરદાન	૫૩૮
મા તુ જેહનેં ગુપ્ત વસી	મોહોટો જન તો તેહ	
વિદ્યા-થી જે વેગલો	પશુ-કાષ્ટ-વત દેહ	૫૩૯
વિદ્યા મુલ એ મોદાનું	તત્વ-તર્ક એ તત્વ	
ધર્મ-મુલ વિદ્યા ખરી	સાત્ર સકલ-નું સત્વ	૫૪૦
વેદ-મુલ તે સરસ્વતિ	કર્મ-મુલ તું માત	
તુઝ-વિષ્ણુ આંધો આનમા	તુઝ-વિષ્ણુ સુંની ભલ્ય	૫૪૧
સાર શુભ સંસાર-માં	વિશ્વ જાધા-માં વાસ	
સદ્વિદ્યા શોભેં, જિહ્વા	તેહ-ની લખમી દાસ	૫૪૨
વિદ્યા-વશ્ય સહુ દેવતા	વીદ્યા-વશ્ય કુલ કર્મ	
વીદ્યા-વશ્ય તે ઇષ્ટ છે	વીદ્યા-વશ્ય ધન-ધર્મ	૫૪૩
બ્રહ્મા વીરુ રૂઢ જે	અનમી મન અહંકાર	
તે સહુ વસ વિદ્યા-તણેં	આધપાય અપરંપાર	૫૪૪

ચોપઈ

વરદાન પાંખી શ્રી સરસ્વતી	જેહ-ની મનોહર નિરમલ મતી	
'પીતા શ્રાપ-અનુગ્રહ કરું	અવિચલ વાંણી આગલ ધરું	૫૪૫
તેત્રીસ કોડ જીજ્ઞા સહુ દેવ	કરેં સહુ પ્રતિમા-ની સેવ	
કો પાપાંણુ કો કાષ્ટ પુણ્ય	કો સપ્ત-ધાતુ પીતલ-નુ ધાય	૫૪૬
કો સોનેં રુપેં મુદ્રસિ હોઈ	પ્રત્યક્ષ પુણ્ય નહી કોઈ	
મૃત્યુચોક-માં જે માનવી	સ્વર્ગ-પાતાલેં દેવ-દાંનવી	૫૪૭
તે સહુ પ્રેમ ઘણેરો ધરેં	પ્રત્યક્ષ માહારિ પૂજા કરેં	
બ્રામણ હો તમારું રૂપ	તેહ-ને પુજશ્યેં ભારે ભુપ	૫૪૮

એ પત્તક પૂજા તમન્તણી
 બ્રામણ બ્રમા બ્રામણ ઇશ
 બ્રામણ મુરજ બ્રામણ દેવ
 બ્રામણ તીરથ બ્રામણ નીર
 બ્રામણ-ને જે માણસ ગણે
 દેવના દેવ બ્રામણ-જાત્ય
 બીજાં તીરથ ધાવર કાંમ
 પ્રથમ તો બ્રામણ પુજાય
 વિષ્ણુ-પુજન બ્રામણ-થી વલે
 વરત-ફલ તો તાહરે કરે
 પીત્રો પિંડ તો લે તાહરે
 હવન-હોમ દેવતા-ને ગમે
 પ્રથવી-માં જે પ્રત્યક્ષ દેવ
 અદસક તીરથ મહીમા ધમે
 ભુદેવ તે બ્રમણ-નૃ નાંમ
 જેણે ઓલખ્યા બ્રામણ ભુષ
 નદે બ્રામણ-ને દે જે ગાલ
 મંત્ર જન ઉપાસન અન્ય
 બ્રામણ-ધર્મ-મા અંતર જેહ
 વીષ્ણુ વીમ્બ-ચ-હોદક ધરે
 ભવાની તે બ્રામણ હોય
 મવ તણ જે પુજે બ્રમ
 અનેક સામે મત છે ઘણા
 વિમ્બ-વીના કરે શુભ કામ
 વિમ્બ-તેડ બીજું જે હોય
 વેદ બોલે હાડી નીચ દીસ

જગત બાધા-માં વ્યાપે ઘણી
 બ્રામણ તે હોઈ જુગદીસ ૫૪૯
 બ્રામણ અગ્નિ સદગુરુ સેવ
 બ્રામણ ધર્મ કર્મ ધીર ૫૫૦
 સુકીર્ત સત જન્મ-તુ હણે
 બ્રામણ ઈશ્વર સ્ત્રી પરભાત્ય ૫૫૧
 બ્રામણ તીરથ જંગમ નાંમ
 જગન આરંભણ વલતો ધાય ૫૫૨
 શીવ-પૂજન બ્રામણ-થી ફલે
 જાહરે બ્રામણ ભોજન કરે ૫૫૩
 વ્રત બ્રામણ યાઈ જાહરે
 તેહ વલે જે બ્રામણ જમે ૫૫૪
 સાક્ષાત બ્રામણ-કેરી સેવ
 તે વીમ્બ-તણે અંગુઠે વસે ૫૫૫
 સકલ જગન નાં એહ-થી કાંમ
 તેણે ઉલખ્યા અકલ-સ્વરૂપ ૫૫૬
 તેહનું પુન્ય ગયુ પાનાલ
 વિમ્બ-સમાન બીજું નહી પુન્ય ૫૫૭
 ગૈરવ નજક ભોગવશે તેહ
 શીવ-આરાધન વીમ્બ-ની કરે ૫૫૮
 એહ-મા બ્રાંત્ય ન બાંધો કાંય
 છે સાત્ર-માં મોહોટો ધર્મ ૫૫૯
 સઘલે મહીમા બ્રામણ તણા
 તેહવો દેખાટો કો કાંમ ૫૬૦
 તેહવું સપ્તી-માં નહી કાંય
 બ્રામણ તે વિષ્ણુ ને ઇશ ૫૬૧

સાત્ર-સકલના એક સુખાંણ
કેડિ મત ણીલ ને કથી
બ્રાંમણ તે બ્રાંમાનું રૂપ
બ્રાંમણ તીરથ બ્રાંમણ વૃત
મુલ-ચક્રી બ્રામણ-ને માન
અદ્ભ મંડાંણ કરતા ને કાંમ

પોકારીને' દહે' પુરાંણ
દેવત વીખ-સમાને' નથી ૫૬૨
ભાગ્યસાદી તે બ્રાંમણ ભુપ
જિહાં બ્રાંમણતિહા ઇશ્વરત્રત ૫૬૩
વલી વશેષ પાંખ્યા વરદાંન
તે તે નીરમલ બ્રાંમણ નાંમ' ૫૬૪

હહા

પાગ્ય લાગી તે પદ્મની
ચીત-થી ચ્યાર પુરાં કરો
મોટા વિપ્ર તમ્યો કદ્યા
પ્રથવી પૂજે' તેહ-ને
ધેનુ ભાત્ય પશુ-તણી
મન-માં સંદેહ માહરે
એ તે અચિરીજ અતિ ઘણુ
બાધું અંગ અકજ કર્યું

પુહું પ્રશ્નજ એક
વાંણી સુંણ વિવેક ૫૬૫
જેહવા શ્રી-જુગદીશ
સંમ્યક પ્રકારે' શીશ ૫૬૬
શુરુ-સમાને' ગાય
જે પુછે' કીમ પુજાય ૫૬૭
ક્રિયા સાત્ર-ની રીત્ય
પુછ ઉપર સી પ્રોત્ય' ૫૬૮

ચોપઈ

રાત્ન દહે': 'સુવ્ય સાંમા વાત
ગંગા ગોદાવરી કેદાર
જેહવું નમંદાનું દરસાંન
' એક વાર શ્રી' રુડે સાંમ
જગત-પાવની નાંમ જેહનું
પુરણપ્રમ પુરણાનંદ જેહ
શીતા લેઈ લંકા-થી વલ્યા
રોલ્યો રાવણ રાક્ષસ મુત્ર
રથો ખરખરો મન અહરનીશ
ગયા નમંદા-કેરી તીર

શુભ વાત પુછી' સાક્ષાત
એહ-થી સાંભલ્યે' પુન્ય અપાર ૫૬૯
પુછે' પ્રશ્ન-થી પુન્ય પદસાંન
ગયા વાંન કે કારણ કાંમ ૫૭૦
ધરે' ધ્યાંન બ્રાંમા તેહ-નું
નિરમલ નાંમ સુઅદાયક તેહ ૫૭૧
સકલ શોક મન-માંથી ટચા
પુવે' તે બ્રાંમણ-નો પુત્ર ૫૭૨
બ્રામણ-હલ્યા બેઠી તે શીશ
મુંડ્યાં વચ નાહાવા નીર ૫૭૩

તે જલ-મા પગ બોલેં જાહરેં
જિમ-જીમ સમજી આઘા બચ
નવ ધનુષ નમંદા ગયા
કર જોડીને ઉભા રહ્યા
'હુ આંચો નાહાવા-કાણે'
તેહ-નુ કાણુ કહેને તમ્ચો

નીકટ નહી નમંદા તાહરેં
તિમ-તિમ રૈવા દુર પલાય ૫૭૪
જ્ઞાન રામ-રુદેં-મા થયાં
બોલ નમંદા પ્રતેં તે કહ્યા ૫૭૫
તમે દુર જાયો ખારણેં
પવિત્ર થવા આવ્યા છુ અમ્ચો' ૫૭૬

દૂહા

કહેં રૈવા 'શ્રી-રામ સુવ્ય
બ્રમ-રાક્ષસ રણ રાક્ષીઓ
નીસાપપ તે તપ-થી થયો
લક્ષ્મણ રામ સીતા સહીત
રામઘાટ રામેં ર-ચો
નીત્યે નરજે નમંદા
વાડી સીતાયે વાડેં કરી
મન દઢ કીધુ માનની
લેંગ થાચુ તિહા લક્ષ્મણેં
મંત્ર જપેં મુખ શીવ-તણો

વૈશાખ માસ ઇમ વહી ગયો
નિસપાપ યથા નર નારિ સહુ
રદ્રદેહા રંજીત થયા
'કરો અવગાહન ગંગ-મા
પ્રણામ કરીનેં પરવર્ધા
પુન્ય-પ્રતાપેં પામીયા
મુક્તિ-જ્ઞેન મહીમા ઘણો
ત્રીકુટાન્તર ગાધી રહ્યા

અસત્ય કહુ નહી આપ
તેહ-નુ પસ્તક્ષ પાપ ૫૭૭
તેહ પાપ તુમ ત્રુવ્ય'
કથન સાલત્યાં કંથુ' ૫૭૮
તપ કરવા દઢ ધીર
નેહેં પીયે નીર ૫૭૯
વાવ્યા કેલીના વંન
નીરમલ કરવા તંન ૫૮૦
બેંદા આસન વાલ્ય
કર ગાદી શુભ માલ ૫૮૧
થયો મંવત્સર સાર
પુન્ય તે અપરંપાર ૫૮૨
પ્રીત ધરી પરમંન
વિન્ધનાથ-દંસન' ૫૮૩
અજ્યોધ્યાપતિ જે અંગ
જે શુણ્વંતી ગંગ ૫૮૪
અધિપત્ય મન અતિ આમ
પ્રીત ધરીનેં પાસ ૫૮૫

વાડે વાડિ વન કર્યું
અગ્નીહોત્ર સેવેં મુખે
ધેનું પુત્રેં ધર્મ-કારણે
કાસી-વાસ વસી રહ્યા

પ્રીતેં આગ્યે પીત્રી-દિન
દિવસ શ્રાધ દશરથ-તણે
તાત-દિનેં તરપણ કરેં
આનંદ છોકાતર તરે
રાંમ કહેં 'શીતા મુણે
ઉપસકરણ જે શ્રાધ-નાં
શ્રી રામચંદ્ર વન-માં ગયા
વેલા શ્રાધ-તણી યદ્ય
'સમેં જર્યેં ને શ્રાદ્ધ-ને
પુન્ય હોયે પંનર લવ-તણું
આકુલ-ગ્યાકુલ અતિ ધણું
પ્રીતેં પંડ્ય પોતેં કયો
પ્રતક્ષ હાય તે પરકીયો
તે વેલાં ત્રપત થયા
આજા માગી સીત-ની
કર નેકી ઉભાં રહ્યાં
'શ્રી-રામચંદ્ર કિંમ માંનર્યેં
'તે-કારણ મુઝ-ને કહો
'અગ્ની સાક્ષ જ પુરુષ્યેં
ધેનુ નેડે કેતકી
ચારેં સાખી તાહરાં
રાંમ-તણું મન રીઝર્યેં

કેતકી-કેરાં વૃદ્ધ
સકલ ધરમ-ની સાક્ષ ૫૮૬
સેવા શ્રાધ શુભ કાંમ
રાણવ-સોચન રાંમ ૫૮૭
આનંદ મન ઉડલાદ
સંવહરાદીક શ્રાધ ૫૮૮
પ્રીત્યેં જે પીંડ-નાંન
ખોટિમ પાંમેં માંન ૫૮૯
કરે સામગ્રી સર્વ
તે લાણું હું દ્રવ્ય' ૫૯૦
રહ્યા સુંદરી ઘેંયં
તિહાં સી પરકી પેંર ૫૯૧
તો પીત્રી નિરમુખ જાય
તે પલ-મા પ્રલં થાય' ૫૯૨
શીતાજી મંન સાથ
દીધાં દશરથ-હાથ ૫૯૩
સકજ સમાગ્યો શોક
પોંડ-થી પીત્રી-લોક ૫૯૪
પીત્રી સ્વર્ગેં જાય
શીતા લાગાં પાય ૫૯૫
ત્રીપત થયા એ દેવ
જે કરુ સર્વ-થા સેવ' ૫૯૬
સાચું કહેં-ર્યેં ગંગ
રૂડો રહેં-ર્યેં રંગ ૫૯૭
પુરેં સાક્ષ સુબળ
પ્રીછર્યેં પ્રીત્ય પરમાણુ' ૫૯૮

ચોપઈ

પીત્રી દેવ તો સ્વર્ગે ગયા
મુહૂરત એક થયુ જેટલે
'અરે સીના અન્યાય થાય છે'
પીત્રી નીરમુખ પાછા જશ્યે
ધસમસ કરે ઉતાવલ ઘણી
'રાજરાજેશ્વર લોજન કરે
સાયું બોલુ હું તુંમ-સાખ્ય
સંતુષ્ટ થઈને' સહુ-કે વડ્યા
સજીવ-સોચન બોલ્યા મંમ
જુઠા જે બોલો છે બોલ
જુઠું વચન સેહેજે સારીઈ
ભાખ્યની લાગી દીસે ભુખ
કેટી-વરાં તરણી કહો તમ્બો
જુડી વાત તો રહેવા ઘો
સીતા કહે 'તુમારી આંધ્ય
દશરથ પિંડ લેધને' ગયા
ગંગા કેતકી અગની ને ગાય
પરઠે સાખ્ય તો સત્ય માંનલ્યો
આરે ને પુછે શ્રી-નંમ
નવિ બોલ્યા કે તેણી ધડી

ફરી શ્રાધ માડયુ શ્રી-ગમ
'બીજી વાર કાં તેડ્યા તમ્બો
સીતાઈ શ્રાધ ભાવેન્ચી કયુ
ગયા પીત્રી કટી તે દીશ
'પાડી જુડી મુજ ને આપ

સીતા-ના - મનોરથ થયા
શ્રી રામચંદ્ર આન્યા તેટલે પદદ
શ્રાધ-નાણી વેલા જાય છે
સકલ ધર્મ-તણો કાય થશ્યે' ૬૦૦
કર જોડી વાંણી શીતાઈ ભણી
એ વાતે નવિ આણો ખરખરો ૬૦૧
પિંડ આખ્યા મે પીત્રી-ને હાથ
પીત્રી-સોક-માહે તે પડ્યા' ૬૦૨
'સીતા નહી તમારું કાંમ
એ તો નહી તમારો તોલ ૬૦૩
મુકીત જનમ-તણું હારીઈ
માટે મુ-ને ઉપજાયો મુખ ૬૦૪
એક વચન કિમ માનું અમ્બો
ઉડીને હાલ-સંથારો ટ્યો' ૬૦૫
જો મુખ જુડી બોલુ વાંધ્ય
તેહ-ના આર આ સાક્ષી થયા ૬૦૬
તે આરે સાક્ષી તેહેના થાય
નહીતર તો જુડી બાંધુન્થો'
કાય ન બોલ્યુ તેણે હામ ૬૦૭
સતિ-સીરામણિ અંખી પડી
પીત્રી બોલ્યા તેણે હાંમ ૬૦૮
તેણે ક્યટ પાંખ્યા છું અમ્બો
જ્યેષ્ઠ પેટ અમારું ભયુ' ૬૦૯
ચઢી માત મીતા-ને રીસ
તમ આરે-ને દેઉં આપ' ૬૧૦

ધેનુ-ને કહે 'ઉખર કરેં
'કેતકી તું નવિ બોલી દીસ
સીતાઈ તો દિધો શ્રાપ

ભુતલ-માં જઈને પેટ ભરો' ૬૧૧
રખે ચઢે તું સીવ-ને સીસ '
ચારે-ને તો લાગું પાપ ૬૧૨

કુહા

પાંખ્યા શ્રાપ તે ચારેં જણાં
કર ભેડી ઉભાં રથાં
સમ્યક્ પ્રકારેં સ્તુતિ કરી
કરુણા-સાગર કીપા-નીધી
'સ્થા-માટે બોલ્યા' નહી
તેકવું પાખ્યાં છે તમ્યો

કુડું કીધું કાંમ
જિહ્વાં બેંઠા શ્રી-રાંમ ૬૧૩
ધર્યું હેત-થી ધ્યાન
મન-થી દીધાં માંન ૬૧૪
સાચી ન દીધી સાખ્ય
વાંક તમારો લાખ' ૬૧૫

ચોપઈ

ગંગા કહે 'મેં જાણ્યું એક
શ્રાપ કરેં તો પાવન થાઉં
એમ જાણીને નવિ બોલ્યાં અમ્યો
અગ્ની કહે 'મેં જાણ્યું એમ
અગ્નીહોત્ર હોમેં જો એક
કહે કેતકી 'મહીમા મલેં
સ્પર્શે' રાંમ-ને પાવન થાઉં
કહે ધેનુ 'નહી માહરો વાંક
ચાર પિંડ આપેં શ્રી-રામ
એકવું ચારે વચન જ કહ્યું
પુન્ય-કાલ છે શ્રાપ-જ-તણો
હવેં શ્રાપ તે તો નવિ મટેં

રાંમ પખાલેં મુઝ-માં દેહ
રાંમ-રૂપી જલ-માં નાહું ૬૧૬
જિમ જાણો તિમ કરજ્યો તમ્યો '
પરિભ્રમ-ઉપરિ મુઝ-નેં પ્રેમ ૬૧૭
તો પવિત્ર થાયેં માહરી દેહ '
રાંમ આવી બેંસેં મુઝ-તલેં ૬૧૮
સ્વર્ગ-લોક-માં સહેજેં જાઉં '
મેં વિચાર્યું આખર આંક ૬૧૯
પોહોયેં કોડ થાઈ મુઝ કાંમ '
'સવલું કરતાં અવલું થયું ૬૨૦
થયો શ્રાપ શીતાળ-તણો
કરો પાવન અમ-નેં ઘટેં' ૬૨૧

હુહા

શ્રી-રામ કહે ' સીતા મુણે	પ્રસન્ન થઈને આજ	
વરદાન આપે એક-ને	તેહ અમારે કાજ	૬૨૨
ગંગા પાવન જગત-ની	ધેતુ જગત-ની માત	
કેતકી-વડલ આપણે	અગ્નિ સુલ સાક્ષાત'	૬૨૩
' વચન જાઇ સીના-તણું	કિમ બોલાઈ ફેક	
પ્રયે થાઇ પલક-મા	ચાર ખંડ ચૌદ લોક	૬૨૪
શ્રાપ થયો તે તો થયો	સુલ વધારે માન	
પીત્રી-દીવસ સંતોષીઈ	દિલ-માં જાણી દાન	૬૨૫
ગુપ્ત વહે ગંગા તથે	પ્રગટ વહે નહી પુર	
સહસ્ર-પણે મહીમા તુ-ને	કુલ-જુગ-માં નિરમલ નુર	૬૨૬
સકલ-ભક્ષ દુતાશની	પવીત્ર સમલે કાંમ	
અપનીત અગ્ની ચીના-તણે	અધિકારી એ કાંમ	૬૨૭
કેતકી-ને કંપણ કરી	અંગ અટે નહી ઈશ	
વીણુ આવ ત્રીદશનાણુ	સોહાવે તુ સીસ	૬૨૮
અપનીત સુખ ધેતુ-તણું	કહ્યું શીત સ્વરૂપ	
પુછ પવીત્ર બહુ ખરીયુ	પુજે બ્રહ્માદીક ભૂપ	૬૨૯
હરી હર જમ ને શકતી બહુ	ત્રિદશ બીજા દેવ	
તે પુજે મદુ ધેતુ-ને	મકલ પ્રકારે સેવ	૬૩૦
કહે પશુ જે ધેતુ-ને	તે જન રૌતવ જાથ	
પ્રીત કરી પુજે નહી	તે તો પતીન કહેવાય'	૬૩૧

આપઈ

માક્ષાતકાર ગૌરી-ની દેહ	નીરમલ નારાયણ-સું નેહ	
લુગુગી-મા તો ખ્રં ના વને	માક્ષાત્રે તો લલાટે અભ્યસ્થે	૬૩૨
વિષ્ણુ તણે તો વિપુલ વાચ	અડમઠ તીરથ પુછ-ને પાસ	
બ્રમાહ-નો ૮૨ ઉપર ભેદ	ચારે ગતને વસે છે વેદ	૬૩૩

સાત સમુદ્ર ઉદર-માં હોય
 ગાય-નું મુત્ર તે બાંધેા ગંગ
 ગ્રહ-ગણ તારા નેં રવીન્દ્ર
 એકાદશ રુદ્ર વશેં છે પીઠ
 મુત્રે સ્પર્શ નેં મુત્રે નાહાય
 પ્રાસન છાંણ-તણુ જે કરેં
 પચ દધી પ્રાસ્યેં ફલ હોય
 માંખણ-ધૃત-નો મહીમા ઘણો
 ધેનુ-પાછલ પ્રદક્ષણ કરેં
 કોટિ વાર કહિઈ સ્યું કથી
 અંતર આણું સંદેહ થસ્યેં
 દેવસ્થલ તીરથ-નેં જાત્ર
 ધેનુ ઈશ્વર-પારવતી-નાંમ
 સોવણું મેરું આપેં માંન
 કોટિ વર્તા કોડે-થી કરેં
 નિત્ય ગવાંનક કાઢી જમેં
 ધેનુ-દાંન કરેં જન જેહ
 કનકેં કાયા તોલેં ઘણી
 કલીયુગ કલ્પ-થી છુટેં કમ
 એક-માં દલ-મેં રાખો સંદેહ
 પુજ્ય પુછ જે ધેનુ-તાણું
 ધેનુ સકલ ખદારથ સોય

ધેનુ-મહીમા કલેં નહી કોય
 અઘ-નીવાસણુ ગાધું અંગ ૬૩૪
 આર ખરીઈ વસેં છે ઈંદ્ર
 દેવ-ની દેવ ધેનુ-નેં દીઠ ૬૩૫
 અડસઠ તીરથ અવગાહન થાય
 પાંચ ભવ-નું પાતિક હરેં ૬૩૬
 શીવ પુજેં કલે નહી કોય
 પંચગવ્ય થાઇ તેહ-તણો ૬૩૭
 પૃથ્વી-ની પ્રદક્ષણા સરેં
 ગંગા ગૌરી-માં અંતર નથી ૬૩૮
 કોટિ કલપ તે નરકેં જસ્યેં
 પુજવા-ભોગ્ય તે ધેનુ પાત્ર ૬૩૯
 ધેનુ લક્ષ્મી-નારાયણ-કાંમ
 તે-સમોવડ ધેનુ-નું દાંન ૬૪૦
 ધેનુ-આગલ અસન જ ધરેં
 જમ-હુત તેહ-નેં નવી દમેં ૬૪૧
 વૈતરણી ઉતરસેં તેહ
 તિમ પુજા એ ધેનુ-તણી ૬૪૨
 તે એક મોટો ધેનુ ધર્મ
 નરક-તણો અધિકારી એહ ૬૪૩
 જુગ છુટ્યો, પુન્ય કીધુ ઘણું
 ધેનુ-સમું તીર્થ નહી કોય ૬૪૪

કુહા

કર ભોડી કેહે કાંમની
 દાસી દીન હું તાહરી
 પંથી કહે 'સુદય પ્રેમદા
 પુછય તાહારે જે પુછવું

'દેઈ પ્રદક્ષણા પ્રીત
 રાજસ રૂડી રીત્ય' ૬૪૫
 રાજપુત્રી તુજ નાંમ
 કરવું હોઈ જે કાંમ' ૬૪૬

ચોપઈ

રાજપુત્રી કહે રૂડી રીત્ય 'પંથી તમ-ઉપર બહુ પ્રીત્ય
કહેવા-જોગ્ય સમરથ છો તમ્યો તે-માટે' પુછું છું અગ્યો ૬૪૭

હુહા

દેાણુ વડો સાયર-થકી	દેાણુ અમૃત-પેં	મીઠ
દેાણુ ગદ્યુ સાકર-થકી	નિરમલ અંદ્ર-થી	દીક ૬૪૮
મેઘ-પેં ગીરુઠ કવણુ	કવણુ તરણુ-થી	તુછ
કવણુ લોહ-થકી કઠણુ	પવન-પેહેલો દેા	પુછ ૬૪૯
કવણુ કુડુયું ઝેંહેંર-થી	કવણુ સ્વી થી	તેજ
કવણુ મોઘું માણક્ય-થકી	કવણુ અગન્ય-થી	એજ ૬૫૦
કવણુ સંજીવન-થી અધીક	કવણુ શ્રીવંત-થી	મુખ
કવણુ સૂત-થી છેં સગો	કવણુ દેવા-થી	દુખ ૬૫૧
પ્રીછું પાર એ વ્યાસનો	સમ્યક્ પ્રકારેં	સોલ
તો જીત્યા તમે હાર્યા અગ્યો	માંણું તમારે મોહોલ'	૬૫૨

હરખ્યો ઘણું હમ્મયદા-વીરેં	'પુછયું પ્રશ્ન	અપાર
ડાહાપણુ-થી એ દાખલું	સાશ સકલ-નું	સાર' ૬૫૩
ઉતર આપેં અધિપતિ	'સાંભલ સાંમા	કંન
કહ્યું કાકીઈ લોજ-નેં	તે પત્ર લખાંણાં	પાંન ૬૫૪
સત્ય વડુ માયર-થકી	ગરજ અમૃત-પેં	મીઠ
પ્રીત ગલી સાકર થકી	તપ અંદ્ર-પેં	દીક ૬૫૫
દાના ગીરુઠ મેઘ થી	મંગણુ તરણુ-થી	તુછ
મુંગ લોહ-થકી કઠણુ	પવન-પેહેલું મન	પુછ ૬૫૬
હુહા કહ્યો હલાહલ-થકી	નેત્ર સ્વી-થી	તેજ
માંન્ય મોઘાં માણક-રકી	કોધ અગન્ય-થી	એજ ૬૫૭
અંન સંજીવન-થી અધિક	સંતોષ શ્રીવંત-થી	મુખ
સવારથ મુત-થી સગો	કુનાય' દેવા-થી	દુખ' ૬૫૮

ચોપઠ

પાંચ પ્રદક્ષણા પુઠેં કરી
કયું પીતા-નેં જુગતેં જાણ્ય
એક-નેં વસ્ય દિલ માહરું થયું
પૃથક્ પૃથક્ સ્વારેં ઘેર ગઈ
પંથી કહેં 'વરું નહીં અમ્યો
જેંસાર્યો દુખીયો જાણેં
તાહરેં પ્રેમદા પુઠેં સોય
ઉલખ્યો આવ્યો તાહરેં એન
અમૃત-સરખી વારુ વાંચ્ય
નિરમલ મુખ મનોહર મતી
વચનેં જાંધી લીધાં અમ્યો

લાગી પાય સાચી સુંદરી
'એ પંથી છે' અમારો પ્રાણ ૬૫૯
પુછ્યાનો પ્રતિદિતર કહું
હકીગત્ય પોતા-ની કહી ૬૬૦
હાય પારકેં આખ્યાં તમ્યો
હું આવ્યો છું તે-કારણેં' ૬૬૧
'સકેં સય વિક્રમ નર હોય
કમલ-પત્ર-મ્યાં નીરમલ નયન ૬૬૨
દીંચણ-થી હેઠા જેં પાંચ્ય
સાચો વિક્રમ પૃથ્વીપતિ ૬૬૩
જે જાણો તે કરત્યો તમ્યો'

વીક્રમ કહેં 'કરો એક કામ
દીવસ એક - જેં રાત્રી રહો
કોલ સાત પદ્મિયાનો દીધ
જેંસાર્યો જાહિરતે તેજ્યોસાથ
ના આંણિ ણીક કસી મન-માંહ
નીસ-ચર્યા જોવા તાંહાં રહો
રાય પેંય' વિચારેં ઘણું
ધરી દુખ મુતો જેટલેં
'ઉઠ ઉઠ રે નિદ્રા તણ
જલ હોય તો જતાણું જુધ્ય
નવ-પલવ એ વેલો હતો
ચગર્યો વેલો ચાલ્યાં પાંન
પય વાઘણ-કેરું સીંચાય

પ્રકાસ કરો માં માહરું નામ ૬૬૪
પછેં કહેવું ઘટેં તે કહો
પંથી પય કર્યો છે સીધ ૬૬૫
જેક-નેં વચન આપ્યું હતું હાય
ગયો વાડીયે વેહેલો તાંહાં ૬૬૬
દીકો છોડ જે સુકી ગયો
પામ્યો દુખ મન-માંહેં તે-તાણું ૬૬૬અ
સ્વપ્ન એક લાધું તેડલેં
કરો કમ' ભવાંની ભણ ૬૬૭
લાવ્ય વીર વાઘણી-નું દુધ
આવ્યો વાઘ વાડી અણુછતો ૬૬૮
ચઢયું ઝેરં મુકું એ રાંન
નાગરવેલ નવ-પલવ ચાય ૬૬૯

પાંન લેઈને પાછા વસે
તુમ વચન પલથે જેટલે
પછે આશ્વ જે પાંનની કરે
છેલ-દેવ પોતાનો આપ

જગડી જાગ્યો નીકા ગઈ
‘ધન-ધન રે માહરી તું માત
સાથ લીધો’તો જે-કે જન
ખડગ ચોધારું કર-માં ધર્યું
ગયો એક પરવત ને પાડ
ગયો ગુફાજિહાં વાધ-ની હોય
એક વાધણ ને ખીજે વાધ
ગુફા-આગલ જઈ ઉભો રહ્યો
તે આલસ મોડી ઉઠીયો
ઉઠી તે આંખો જેટલે

‘ઇશ્વરી-ની ભગતી-માં લલો
સુખ-દુખ પ્રીતે તે-પાસ
એકવાં વચન કહ્યાં જાહરે
યગ ખેંચીને ઉભો રહ્યો
‘માનવ-રૂપ છતાં કિમ આવીયો
નિકટ મોંત આંખુ છે આજ
તાહરું નાંમ કહે નહીં મું-ને’

હુહા

રાજા કહે ‘તે’ સમ કયા
પ્રકાસ કરવું પરસે મું-ને
ઉજેણી-નો અધિપતી
વિક્રમ નાંમ તો વિશ્વ કહે

સુખ બોલ્યા છે તીહાં જે મલો
મુકર્યે એ વેસો તેટલે ૬૭૦
‘વણ-પુટે’ નીચે મરે’
સ્વપ્ન-માહે પઠાવી છાપ ૬૭૧
પ્રાત-સમય ની વેલા થઈ
તુમ વીણ કોણ કરે એ વાત ૬૭૨
તેહ-ને મુંકયો વાડી વંન
સ્મરણ ઇશ્વરી-તણુ તો કર્યું ૬૭૩
જે દેખતાં મુજે હાડ
અનુપ નાંમ ન દિહું કોય ૬૭૪
પોહોંદયાં એક સ્થાનક-માં લાગ
છંછેડો વાધ દુંકારો કહ્યો ૬૭૫
જિમ ગજ મદગલ છુટીયો
વિક્રમસેન્ય બોલ્યો તેટલે ૬૭૬

પોતા-ની, માતા-ને મલો
મુંકે આપ જીવ્યા-ની આશ ૬૭૭
હશી સેર બોલ્યો તાહરે
વલતો બોલ રાજા-ને કહ્યો ૬૭૮
આવડી હાંમ તું કિમ લાવીયો
સાચું બોલતાં સાં-ની લાજ ૬૭૯
તો જામ-હત્યાદિક પાતિક તું ને ૬૮૦

વાથ કહે 'વિક્રમ નહી
દુખ-ભંજણ દેહ તેહ-તણે
કે' જણ કે' કેા દેવતા
ખીજે કોણ ગાવી ચઢે
સાળાસ હીમત તાહરી
સત્ય નાંખ કહે' નહી
ઈશ્વર-આણ્ય સાચું કહું
લેઈઈ દુધ વાઘણ-તણું

વાથ હસીને' બેલીયો
નથી સરજ્યો કેા સુષ્ટી-માં
દુધ વાઘણ-નાં દોહીલાં
જા મુકો પાછો વઘી
દુખ-ભંજણું તું દેસ-નો
તુઝ-ને' મારી નાંખતાં
કોટિ એક બ્રામણ હણે
તેહવાં પ્રહીત ભોગવું
એક હાથ-નો તું નથી
મારું તલપ એક મુંડ-ની
પાર લેવા દેહ હું અમ્યો
હજી હેત છે' મુઝ-ને'
વિક્રમ કહે' 'મુંણ વનપતિ
માંકણ મસઝી નાંખતાં
જે' કોટિ બાલક-હણે
પય લીધા-વીણ પાછો ફરું
કે રાક્ષસ રણ રોઢીયા
કેઈ વાથ વિઝરીયા

તું કેા ખીજે અન્ય
મારવાનું રચું મન ૬૮૩
કે' કેા પ્રતાપ-નો પુર
મારવા મુઝ હજુર ૬૮૪
અતુલી-બલ તું આપ
તો બ્રહ્મ-હત્યાદિક પાપ' ૬૮૫
કરું, અવંતિ-નું રાજ્ય
તે પર-દુખ-ભંજણ-કાજ' ૬૮૬

'ઇહાં-થી પય લેઇ જાય
મુંડ ન ખાધી માય ૬૮૭
હુંસે મોહોટી હોડ
એકે' ન પહોચે' કોડ ૬૮૮
ભાગે' સહુ-ની ભુખ
ભાગે' મુઝ-ને દુખ ૬૮૯
કોટિ હણે' કેા ગાય
જે તે' પય લેવાય ૬૯૦
જિમ ખાણું ખીચડી ધૂન
તો માકરે' હાથે મૃત ૬૯૧
પ્રીત કરીને' પેર
જે પાછા જાઉં ઘેર' ૬૯૨
નેટ વાત નીરધાર
તે તુઝ મારતાં વાર ૬૯૩
સાત. કોટિ સી દીસ
તો તે પાતિક મુઝ સીસ ૬૯૪
કે હણીયા ઝેરી સાપ
અતુલી-બલ હું આપ ૬૯૫

વાદ લે મુઝસ્યુ કરો
છવ લીધા - વીણ નવિ વલે
કાં બેઠો બાલક થઈ
પઠે જુઓ પટંતરો

ખડગ મેહલતેં ભાંણુ
જેહવું ગંમ-નુ બાંણુ ૬૬૬
ટખાટો દેહેં જોર
ગીદ કરો શોહર' ૬૬૭

પુંછ ઝાટકી ઉડીયો
'હાં હાં' કહી વીચ-માં ગઈ
'તું મારીશ ને એક-ને'
એક મારેં જો તુઝ-નેં
'દેહે' રે મા તું વેગકી
સમ-જાઇ કિમ માહન
ગજ કહેં 'તું રીમ તન્ય
વચન માહરું જલ્યેં નહી

કરવા વીકમ - ધાત
વાવણી વાઘ-ની માત ૬૬૮
તો પૃથવી રંડાય
તો મુઝ છુચ્યુ મીચ્યાય' ૬૬૯
વાંણી બોલેં વધં
એક સરેં કિમ અથ' ૭૦૦
હું નવિ બોલેં ફેર
હું સચાયો મેર' ૭૦૧

ચોપઈ

વીચ-મા આવી વાઘણી જી
'ગાંધ ન કરસ્યો કોઈ' કોઈ
માહાગ તો તર્યો બેટુ પુત્ર
તાહરેં પય જોઈ જોટલુ
દુધ સુત્રા મેર આપુ આય
એટલેં બેન્ના વાયક ફલેં
કહી વાત લે નારેં નમી
નસા-જાલ સારિં ઠાપીયુ
સંતોખ્યો બલવંતો બુધ્ય
કરી પ્રણામ તે પાટો વચો
સીંચ્યો વેલો ગતેં વાન
વિર્યાં પાંન વેલેં-થી ઘણાં

'પુત્ર પુત્ર' તે બેં પ્રતેં કહી
તાહરું પય ને એક-નું લોહી ૭૦૨
ધૃત-આણુ માયું એ મુત્ર
ગંધી પાંચ ગણું તેટલુ ૭૦૩
પાયો રુધીર એક-નેં મેર પાંચ
પય લેઈ પ્રથવીપતિ પયેં' ૭૦૪
ગુંણ-સાગર બેં જલ-નેં ગમી
રહે રૂઢી રુધીર ચાપીયુ ૭૦૫
લીધું વીર વાઘણ-નુ દુધ
મીત્ર વાગીઈ તેક-નેં મ-યો ૭૦૬
બેંદાં તેહ પ્રજાતેં પાંન
બાચ્યાં દલીદ્ર માલી-તલાં ૭૦૭

સાત પેઢી - સુધી તે ખાય
પ્રીતે પાંન લીધાં શુભ પેર

નગર-માંડિ બાંધ્યુ સદુ આજ
દેવ-રૂપ દીસંતા પુતલું
હાંમ-હામ-થી નર-ને નાય
‘ધન્ય લાગ્ય ધરતી-નું ઘણું
બાધ્યાં તરીયા તોરણ બારણું
રાત્ર કહે તિહાં રુડી રીત્ય
વચને બંધાણી તેણે હા કહ્યું

‘એ સાર્યાં ચોરી-માં જાહરે
‘સ્થા-માટે’ કરમાયુ મુખ
હુખ હોઇ તે કહેજ્યો તમ્યો

અન્ય ઈછા તેહ-ને સી યાય
આગ્યો પેઢી રાંણી-ને ઘેર ૭૦૮

‘એ તો વિક્રમસેન્ય મહારાજ
અધિક લાગ્ય-થી આવી મર્યું’ ૭૦૯
દરસન કરવા હુંસે હાર
પ્રયાણ થયું પ્રયવીપત્ય-તાણું’ ૭૧૦
ચારે-ના વીવા ને દારણું
‘પરણા આ પંથી-ને પ્રીત્ય’ ૭૧૧
કમલ મુખ કરમાઇ ગયુ

પુછે નૃપતિ નારી-ને તાહરે ૭૧૨
ઈશ્વર લાગર્યે તાહરું હુખ
ઈશ્વર કરે તે ભાગું અમ્યો’ ૭૧૩

હુહા

કર જોડી કહે કાંમ્યની
પરણાગ્યો પંથી તમ્યો
છે કાલો ને કુખડો
આપ્યો તે ઈશ્વર હું
‘રોસ છટે’ રાત્ર કહે
થયો પુરસ કે પ્રાકંભી
પુત્ર નહી તે રાય ઘેર
‘જામાત્ર રાજ્ય તાહરું કરે’
પ્રલણું જે આપો મું-ને
ખાઉ પીઉ ખુળી કરો

‘ગરથ ઘણા છે દેશ
વૃધ એક-નો છે વેસ ૭૧૪
રોતો દીસે રાંક
પણ મન-માં મોહોટો વાંક ૭૧૫
પ્રીતિ આપું પાંન
વીક્રમ-જેહવો વાંન ૭૧૬
મુંખ્યો તેણું હાંમ
કાંમસેન્ય શુભ નાંમ ૭૧૭
તેહ કયું મેં માફ
તે ઈશ્વર-પ્રતાપ’ ૭૧૮

ત્રૈપદ

આગના માગે છે જેટલે
‘અંમ આરે’નાં પોહોતા કેડિ
મન-ગમતો પરણાવ્યો પતિ
એક એક પુઝીઈ આરે વાત
રાત્ર કહે ‘જે હોઈ કામ
પ્રીતે’રુ જે પુઝા તમ્યો

લાગી પાય આરે તેટલે
હેત પ્રીત-રુ પુરી હોઈ ૭૧૯
રાજ તાહરી રુડી રતી
પઠે પંથ જાઉં પરભાત’ ૭૨૦
તે તમ્યો કહો આણું હાંમ
તે હુમ-પ્રતે કહીરુ અમ્યો’ ૭૨૧

દુહા

વીઘા-થી વધતું કરુ
ચીર-જીવી-થી જીવુ કરુ
કાજલ-થી કાણુ કરુ
દુધ-થકી રુ ઉજલુ
નીર-થકી નીરમલ કરુ
આલુપણુ રુ હેમ થી
દાન-થકી રુડું કરુ
લક્ષી જાત બ્રામણ-થકી
વિક્રમ કહે ‘વનીતા સુંણો
સંદેહ મન સાને’ ધરો
વિવેક વડો વિઘા-થકી
જસજીવિ ચીર-જીવ-થી
કાલો કપુત કાજલ-થકી
દાન દુધ-થી ઉજલુ
નીરદોષ નીરમલ નીર થી
શુંણ આલુપણુ-થી ધણુ
દાન થકી રુડી દયા
બ્રમ લયો બ્રામણ-થકી

લખમી-થી સી લહેર
પ્રીત તેહ-ની પેં ૭૨૨
કાયા-થી વાહલુ કાણુ
બોલો વખાણી વાણુ ૭૨૩
તિમર-થકી રુ ઘોર
કહો એ વાત અંકેર ૭૨૪
પુન્ય-થકી રુ પરીત
મન-થી કહો એ મીત્ર’ ૭૨૫
મુલ વિચારો મમ
ધારી જુયોને ધમ’ ૭૨૬
લખમી-થી કીરાત લહેર
પ્રીટો રુડી પેં ૭૨૭
કાયા-થી વાહાટી લાજ
કુલ-અજુઆલણુ કાજ ૭૨૮
અગ્નાન તિમર-થી ઘોર
ઝવિકો એહ અંકેર ૭૨૯
પુન્ય-થી પરોપકાર પરીત
મનસા વાચા મીત્ર’ ૭૩૦

પાગે	લાગી	પદ્મની	વારુ	સાંભડી	વાંણુ	
સીખ	માગીને	સંચર્યો	વડ-કથ	વીર	સુખાંણુ	૭૩૧
આગ્યો	નગર ઉજેણી-માં		ગડગરિયા	ઘોર	નીસાંણુ	
જસ	જોડે	બહુ બચિકા	દ્યે	લાખીણાં	લાંહાંણુ	૭૩૨
ભરી	સલા	ભુગતિ ઠર્યો	દીધાં	મેઢની	માંન	
જે	બોદ્યા	તે પાલીયુ	પ્રીતે	આખ્યાં	પાંન	૭૩૩
સુખ	મનાવ્યુ	સર્વ-ને	સે.લી	સર્વ	સભાય	
એક	થયો	અવની-વિયે	રડો	વીકમરાય		૭૩૪
કહે	પુતલી	‘લોજ સુંણ	કર્યા	કોટધા	કાંમ	
તાહરે	દુખ-ભંજણુ	પડયું	નવે	ખંડ-માંહે	નાંમ	૭૩૫
પુરાંણુ	લખાંણાં	લખ્યધા	કીધાં	કાલીદાસ		
સંસકન-માંથી	સોધીયુ		વિવિધ	વીવેક	વિલાસ	૭૩૬
શુંણ-સાગર	શુભર-ધરા		સેંદ્રજ-ગાંમ	સુંખાંણુ		
કાકીજી-કુલ	કણુળી	વડો	મનજી-સુત	મહેરાંણુ		૭૩૭
રખીદાસ	રાજસ	શુણે	પુન્ય-તણો	જે	પુર	
લેઉઆ-માં	લાયક	લહો	ન્યાયેપણાનુ	નુર		૭૩૮
પરમારથ	પ્રાકમ	કર્યા	નીર-ને	સુભ	નીવાંણુ	
પરવાર	પનોતો	પુત્ર શુભ	સકલ	ધર્મ	સુંખાંણુ	૭૩૯
પાટીદાર	પરતાપવંત		સુભ	સભાઇ	સર્વ	
જેઠા	બુધ-સાગર	બહુ	નહી	મન	ધાયક	ગર્વ ૭૪૦
કાઘ્યા	દસુંડી	તેક-ના	શુંણ	ગાડે	ગમાંન	
ઝિરન	રુડી	કુલ-તણી	શુણ-રુપ	સુભ	ગાંમ	૭૪૧
ભલુ	વચન	ભાટે	‘સુણ	રૂડા	રખીદાસ	
કવી	એક	કાડી-સમે	વેગનપુર-મા	વાસ		૭૪૨
કિરતી	કાંને	સુણી અયો	અકલ	અમીરી	આજ	
તેક-ને	તેકું	મોકલો	મનજી-સુત	મહારાજ		૭૪૩

પુત્ર પ્રતાપીકઃ વડો
આગ્યો અમદાવાદ-મા
કવિ-ને તેલ્યો કાઠ-થી
પુરણ અંન પમાયતા
કર નેહી કવિ-ને કહ્યું
નવો અંથ થાએ તે કરો
પ્રીત ઉપરે પુન્ય-પર
બુદ્ધ-થી જાત્રીસી કરો
સુપો અંથ પુરણ ફરી
દીધો તેકુ દિસોદિ-ને
કિરત થાતી કવી-ગણી
રખીદાસ-પગાપ થી

પ્રીત ધરીને સાબલે
ફલ અંદ્રાયણ વૃત-નુ
ગમ-ચગીત રસ સાભયં
તેહ સમોવડ જાંણ્યો
એકે અક્ષર-અક્ષરે
ધીંગાર સગાં (ધરે)

કહે કવી જાંણું નહી
અંત-મા દા આપતિ

કહે પુત્રી 'વેજ' સુદય
એહવા પ્રાકમ ને કરો
એમ કહીને પુત્રવી
એક કથા પુણ્ય થા

વડ-હથ વેંણીદામ
પહિત-કેરે પાસ ૭૪૪
અલખત આપી અગ્ય
ધણો ધણેરો ગદ્ય ૭૪૫
'જે મામ મકલ સુત'ણ
પરમારથ-પુરાણ ૭૪૬
ધગમ-ઉપરિ રહે ધી
વણુવો વીકમ વીર' ૭૪૭
અખુટ પુન્ય જે આથ
હિત ધરીને હાથ ૭૪૮
નીરમલ એહ-નુ નામ
કથુ પુરણ એ કામ ૭૪૯

મન પુરણ પરસન
દેવાનુ દગસન ૭૫૦
પુરણ મન પવિત્ર
વાળે વિકમ-અર્ધત્ર ૭૫૧
શુંણ-શુંણ મા ગૌદાન
કથા સુણે જે કાન ૭૫૨

સૌમ્ય અક્ષર-ની મુખ્ય
ખડ પ્રગરે બુધ્ય ૭૫૩

તેકવો થયો તે રાય
તો ધરો સોહાગન પાય' ૭૫૪
જાપે ગર્ આગમ
કહે કવી આંમલદાસ ૭૫૫

કામધેનુની વારતા.

કવિ શામળ ભટ્ટ કૃત સિંહાસનખત્રીશીની રરમી વાર્તા

કહેનાર પૂતળી સુભગા

છપય

શ્રી શીવ-સરીખો તાત, માત ઉમયા છે' નેહ-ની
 લખ્ય-જાલ ગુલ પુત્ર, રીધ્ય-રૂઢ તનયા નેહ-ની
 ખેમ-કુશિજ નતમાત્ર, પાત્ર ગષ્ટ સીધ્ય હલ દાસી,
 ત્રીંશ આઘ દેવ, સેવ નવ નીધ્ય ધરવાસી
 ખીતા પંચાનન પ્રભુ, ખગનન ખાધે' ઘણું,
 ગમનન ગુણ-આગલો, પ્રથમ ધ્યાન ધરું તેહ-તણું

કુહા

ગીરજાન્નંદન	ગુણ-નીધિ	બુધ્ય-સાગર બલ-વીર	
દાતા દિવ્ય, દયા દત્તે'		ધરમ ધ્યાન દ્રઢ ધીર	૨
શ્રી-ત્રિમા-પુત્રી	સરસ્વતિ	મતિ-દેયણું તું માત	
વાસ સકલ વ્યાપી રહી		વીણા વેદ-વીખ્યાત	૩
બદુકનાથ બુધી-આગલો		વીરભદ્ર ભડ બુપ	
ધમકે ધમધમ ધુધરા		રંભત રહે' રૂપ	૪
આઘ સિવ ઉમયા-પનિ		જગત-પાવન જુગદિશ	
સેવક-સહાયક તું સહી		અઘ-નીવારણ ઇંશ	૫
કૃષ્ણ કપાલ કરુણાનીધી		કલ્યાણુ કેટિ કરંત	
કરુણ કેટિ બ્રમાંડ છે'		કે' અઘ-ના ઝોઘ હરંત	૬
બદૃચર બાલા સુંદરી		હેંગલાજ હરસીધ્ય	
સમરતે' સુખ ઉપજે'		નીત્ય નીત્ય નવ નવ નીધ્ય	૭
પ્રણામ પ્રીતે-થી કરું		પુરુષ યાયુ પવિત્ર	
પુરાણ-પરમારથ કરું		વારુ વીક્રમ-ચરીત્ર	૮

ચોપઈ

શ્રી-ધારા-ધર-નો ધણી
લલો લોજ ભરતખંડે નાંમ
નવી વાત-ની દે' જે સાખ્ય
નીરમુખ ભચીક નવી વલે
ખમણા આપેં દિલ-થી દાંમ
નિત્ય નીત્ય કૌતક બુધ કોડ

એઃ સમે સોની કીજ-નાજ
વીમેં મોકડ્યાં રતન જ ચ્યાર
માંહો-માહે-માં રાઠેં ઘયા
પ્રધાન ચીત-થી ચુકી ગયો
પશુ-ચારણ ઘડ પામેં ગોપ
રાજ થઈ બેઠો તિહા એક
ન્યાય ચુકયો કરી જતન
તેહ વાત બાણી ભડ લોજ
તેણે આનુરી કીધી ધણી
ખોદાની લોગી રાજન
રતન-સિંહામન હીરે જડયું
ભડેં હેતેં બુધાન ભાવીયો
પડિત-નેં પુત્રી મહુરન લીધ
તોરણ બાધા મોલી-નણાં
ખેર મહેર દીધા બદ્ધ ધન
નગર-લોક સલા મહુ બેચ
પંચ પ્રશ્નણ પ્રતિ કરે
લેવા મેદની ઝાઝી મલી

વીવેક ધણી છે વિદ્યા-તણી
કરે કોટધા રૂડાં કાંમ ૯
લેશ-માત્ર-માહે દે લાખ
કલપતરુ એ સફલે ફલે ૧૦
ખમણ-લોજ પડાવ્યુ નાંમ
એ-સરીખો જવરલો ભેડ ૧૧

ગયા એકઠા રલવા-રાજ
તે નામુકરી ગયો સોનાર ૧૨
રાજદાર ન્યાય કરવા ગયા
વાડવ-નેં દેસવટો ફીયો ૧૩
દીઠો દારમો તેણે દોપ
વડી આનુરી વિવીધ વીવેક ૧૪
અખાચ્યાં વીત્ર-નેં ચ્યાર રતન
ખરી વાત-ની માંડી ખોજ ૧૫
સરવ એ સમત્ય બુમી-તણી
અલિનવું આચ્યુ આસન ૧૬
આપ હાથે વીચકર્મા ઘડયું
નિંદાનન સલા-મધ્યે લારીયો ૧૭
આનન બેંસવા મનડું દીધ
કુકમ-ટટણાં દીધા ધણાં ૧૮
ભચિક-માગણ-નેં મનમાંન
જય-જય શગદ હેતે-થી ટેચ ૧૯
જમણો પગ ધ-ણીપત્ય ધરેં
એટલેં એક બેલી પુતલી ૨૦

‘લોજ સિંહાસન ન ધરો પાય	બેઠે-થી સુખ નહીં થાય’	
જુગતે લોજે બેઠ્યા હાથ	ખોડ્યો તે સુલગા-ને સાથ	૨૧
‘કુંભ બેંસે’ એણે દાંમ	તે નરપતિનું કહે નાંમ’	
કહે સુમગા : સાંભડો નરનાથ	બેંસો હેઠા બેઠિને હાથ	૨૨

હુહા

પ્રીત ધરી કહે પુત્રી	સુલગામુંદરી નાંમ	
વખાણ કહું વિક્રમ-તણ	કરી ગયો જે કાંમ	૨૩
ઉજેણી-નગરી-નો અધીપતી	દેવાંસી તે દેવ	
ચતુર રાજ્ય તે ચુકવે	કરે સઙ્ગરુ-ની રુકી સેવ	૨૪
પર-કુંખ હરે પરમારથે	પર-જાળે દે પ્રાંણ	
પર-નારી-સહોદર પ્રાકમી	તે વીક્રમ વીર સુખાંણ	૨૫
સમા ભરી સિંહાસને	બેઠા છે એક દિસ	
એટલે ગોર પોતા-તણો	અતિ દીધી આસીસ	૨૬
‘કોટિ કડ્યાંણ તાકરું થલયો	નિત્ય નિત્ય પુર પ્રતાપ	
સદા શીવ સનમુખ હલયો	આઘ શકિત-થી આપ’	૨૭

ચોપઘ

વીપ્ર કહે ‘સાંભલ રાજન	માકરું ભતરા-ઉપર મન	
કરો રાજ્ય તમે વાસિઈ	અમ્યો વાસ કરશ્યુ કાસીઈ	૨૮
ખાધું, પીધું, અતી આનંદ કર્યું	મન વણારસી-ઉપર ધર્યું	
રાગ શ્રીફલ આપ્યું હાથ-માં	કહુ છું સલા સદ સાથ-માં	૨૯
આપી ખરચી રતન અમુદ્ય	શુભ ચીંતામણ-ને સમતુલ્ય	
‘કાંચકે આગ-ન્યા બીજી કરો	માકરે વીપ્ર-તણો અસરો’	૩૦

હુહા

‘બ્રાંમણ, તુલસી ને પીપલો	ગાય ને બીજી ગંગ	
એક-ત્રી અધિક બીજ નથી	સદા કરજે તું સંગ’	૩૧

ચોપઈ

ચૌદ લાખ એ રીતેં ચરેં	ચકલ લોક તે સેવા કરેં	
એક દિવસ સીવ-રમણી સાર	માગશર શુદ્ધિ ચોથ સોમવાર	૪૫
સીવ-મહીમાનાં વૃત સુધીસેસ	આંચરેં સરવ ઉર્ણી-દેશ	
પરદોસ-સમેં જો સીવ પુન્ય	લખ્ય પુનન માનેં સીવરાય	૪૬
પરદોસ-પુનન-મહિમા ધણો	સમરથ નહીં કાંય કહેંવાન્તણો	
બાધા પીચન્તણા જે વૃત	પરદોસ-પુનનેં વલેં તે તસ્ત	૪૭
સોમ-પ્રદોસન્તણું જે ફલ હોય	કહી ન સકેં મહીમા કાંય	
એકબુંબળી મહિપતિ શ્રી-મંન	સાંઝેં દીધું સીવ-પુનન	૪૮
પરિશ્રમ તોપ્યા શુભ પેંર	જવા માંડ્યું પોતાને ઘેર	
સેવક કાંય નથી તે-સાધ	ખડગ-કોહલું છે એક હાથ	૪૯
આયેં વાટેં વટ-કથ વીર	ગાય બરાડેં ક્ષાપ્રાન્તીર	
ભાં ભાં કરી પોકારેં ઘણું	કાંને વચન મુંઘ્યું તેહન્તણું	૫૦
ગયો રાય તે-પાસેં વહી	દીઠી ગાય તે કાદવ-માં કહી	
બાધું બુડકું કાદવ-માં અંગ	ઉચી કોટ કરી શુભ સંગ	૫૧
હુખ પાંમતી દીઠી રાય	કાદવ-માંહેં કહી છેં ગાય	
પલક એક-માં પહોતો વાસ	સેવક પ્રીતેં તેણા પાસ	૫૨
આપ હાથેં અવંતી-રાય	કાઠી કાદવ-માંથી ગાય	
દીઠિ દાંમણી તેહની દેહ	નરપત્ય-નેં તે-ઉપર નેહ	૫૩
ઉપકાવી મુખપાલેં ધરી	લાવ્યો મંદિર કોડેં કરી	
મુઘ્ય કંધું તે ધનુ-સરીર	ઉપર ઉઠાડ્યું અંગર ચીર	૫૪
આપ વસ્ત્રથી લોહેં અંગ	શુભ ચાનક આસન-નો રંગ	
પહેલ પથરાવ્યા સેજન્તણાં	ખાંન-પાંન ખવરાવ્યાં ઘણાં	૫૫
અમુક્ય આલુષણ રતને જલ્યાં	ઘણા મુલથી હેતેં ઘણ્યાં	
ખગલા-ખંખ-જેહવી છેં દેહ	નરપતિ-નેં ઉપર બદ્ધ નેહ	૫૬

નાહાની સીંગડી નાહાના ચ઼ણુ	ઉદર ઝડેં ધેનુનુ ધરણુ	
રેડું અતી રઢીયાણુ રુપ	લાવ ઘણે ધરેં મન ભુપ	૫૭
છવ-થડી વાહડી તે ગાય	પુજેં પ્રીતેં લાગેં પાય	
વાંહાંણાં-માં વોલાવા વલેં	સાંજેં તેડવા પંથેં પલેં	
જોવા-સરખી થઈ તે જાત્ર	પુજવા-જોએ પવિત્ર જ પાત્ર	૫૮

હુંહા

એક દિવસ મંધ્યા-સમેં	ઘેંર ન આવી ગાય	
વાટ જુઈ બહુ વલવલેં	આકુલ-વ્યાકુલ થાઈ	૫૯
વારે દીરત વીકમ-તણી	બ્યાપી દેશ-વિદેશ	
નવ ખંડે શુભ નાંમના	નિરમલ એહ નરેસ	૬૦
સ્વરગ-માહેં સોભા થઈ	ધંદ્ર અધિપત્ય જ્યાંહ	
વખાણુ થયાં વીકમ-તણાં	સભા ભરી છે ત્યાંહ	૬૧
કેા કહેં 'અરજુન અવતર્યા'	કેા કહેં 'રામચંદ્ર'	
કેાચ કહેં 'કૃષ્ણરાંમ છે'	કેાચ કહેં 'હરિચંદ્ર'	૬૨
સત્યવાદિ દેા એ-સમેા	ધૃતતા મોટો ધીર	
સુરપુર સામદ વટો	નામ રખણુ એ નીર	૬૩
ભજત કરેં પ્રાંભણ-તણી	પુજેં શુભવંત ગાય	
પ્રાંણુ આપેં પર-કાણેં	પાછો ન ધરેં પાથ'	૬૪
ધંદ્ર એકલું સ.ભદ્રયુ	ચઢી ઘણેરી રીસ	
પગથી જવાલા પ્રગટી	તે જઈ લેહે સીસ	૬૫
કામધેનુ નેં તેડી કહ્યુ	'જા અંતરિખ હું આપ	
છલ પાડો એ નાય-ને	સકળેં ઘોનેં શ્રાપ	૬૬
પેંર પેંઝ જો પારખું	નાંણી જો હું મંન	
જાલીનેં પ્રલેં કરો	જાયું કહેં રાજન	૬૭
સત ચુકવે કેં શ્રાપ દેં	કેં લેજો એહના પ્રાણુ	
ન્યાની જો નીમેખ-માં	લખ-કોટધા લહાંણુ'	૬૮

કામદુર્ગા	કાચે	થઈ	જેઈ	લાખીણે	લાગ	
જ્યોધ	નૌતમ	નવ હાથ-નો	વેવ	ધયો	છે	વાધ ૬૯
પુછ	આટકી	ઉઠીયો	સુર	સવાયો	સેર	
વન	અસ્તી'તી	ગાવડી	તેહ-ને	લીધી	ઘેર	૭૦
ધુજી	તે	ધરણી પડી	એક	ન	સુઝે	પે'ર
પડિ	હાથ	પાપી-તણે	તે	કીમ	જવાઈ	ઘેર ૭૧
કાંમધેનુ	ખદુ	કરગરે	'મેહુલ	મું-ને	માહરાજ	
ધડી	એક-માં	ધર	હવડાં	આવું	આજ	૭૨
વછ	ઘેર	દીવસ દશ-તણે	ખાલક	છે	નીરખુધ	
તું	કહે	તો તેહ-ને	પાછને	આવું	દુધ	૭૩
કાસો	કુંયર	કોડાંમણે	જેસે	માહરી	વાટ	
તરસે	ભુખે	વલવલે	માથું	છું	તે-માટ	૭૪
નથી	કોહે-ને	લાલબ્યો	નથી	ખાતો	તે	તરણ
માહારા	મેંક	વીજેગથી	તે	નિચે	પાંમે	મરણ ૭૫
મન	માહકું	તેહ-માં	પ્રોતે	વલગો	પ્રાણ	
એક	ધડી	અલગો રહે	તો	લખ્ય	દિધાં	લાંહાંણ ૭૬

ચોપઈ

દેવા-થી	ખીજું	નહી	દુખ	જી-આગલ	ખીજું	ચુ સુખ
ભુખ-આગલ	ખીજા	સ્યા	ભોગ	સાચા-આગલ	સ્યો	છે જોગ ૭૭
જુહાજુઠ	થી	ખીજું	ચુ જાન	મહિપતિ-થી	ખીજું	ચુ માન
સંતોષ-આગલ	નહી	કો	સુખી	રાગી-આગલ	નહી	કો દુખી ૭૮
ગંગા-આગલ	ખીજાં	સ્યાં	નીર	ત્રવેણી-આગલ	ખીજું	સુ તીર
તાવ-આગલ	ખીજો	સ્યો	તાપ	હત્યા-જોડે	ખીજું	ચુ પાપ ૭૯
દયા-જોડે	ખીજું	ચુ	દાન	તીત્રોતમા-આગલ	નહી	તાન
રાંમ-સમાં	ખીજું	ચુ	નામ	પુણ્ય-જોડે	તે	તો કુંણ કાંમ ૮૦

રીઝ-આગલ બીજો ર્યો રાગ
હેમ-આગલ બીજી સી ધાત
અંન-આગલ તે ઉપધ કર્યું
શુરુ-આગલ બીજી સી સેવ
ધુણ-આગલ બીજું પુરુષ
વેદ-આગલ બીજાં ર્યાં ગીન
હથ કહી મેં મથવી-તણી
તે પુત્ર-નેં મેહર્યો પા-ણે
ધવરાણું તેહનેં માહરું ધાંન

ભાવેં આપેં તીહાં ર્યો ભાગ
વીમ-જોડેં નહીં ઠેઠા જાત્ય ૮૧
બસ-જોડેં બીજું ર્યું મસમર્યુ
ધંધર-થી મોટો ધુણ દેવ ૮૨
શુંણ-નીજોડે નવી આવેં રુપ
પુત્ર-આગલ બીજી સી પ્રીત ૮૩
'પુત્ર-ને' માતા-ર્યુ પ્રીત જ ધણી
જાવા દેં તેહ-નેં આરણે ૮૪
જો દયા કરી તું આપે દાંત' ૮૫

હહા

‘થે હેંલી કાં ર્ધ ગાવડી
છુટેં નહીં તું હાથ-થી

કરેં જો કોટિ ઉપાય
મંદીર નહીં જવાય ૮૬

ચોપધ

ભુખ્યા જન નેં જોજન મણેં
તરસ્યા-આગલ રહેં કીમ નીર
તરકર-આગલ રહેં કીમ દાંમ
ગંગા નાહ્યા-થી રહેં કીમ પાપ
જીવતી-આગલ રહેં કીમ જોર
કન્યુધી આગલ રહેં કીમ કરમ
કીરપી-આગલ કીમતી નવી રહેં
સાસ્ત્ર-આગલ રહેં કીમ સંદેહ
માયા-આગલ મોહું કર્યું
સિહુ-આગલ કુંજર કીમ જાત
ધણી પડી છે તાહરે ગરજ
ભુખી છે ધર-માં ભાંભીનિ

તે ભુખ્યો કીમ પાછા વણેં
નાગા-આગલ રહેં કીમ ચીર ૮૭
કપુત-કી રહેં કીમ કુલ-નાંમ
અકલ ભુડીછ રહેં કીમ આપ ૮૮
સ્વી-આગલ રહેં કીમ ઘોર
લોલ-આગલ રહેં નહીં ધરમ ૮૯
મન-ને પાપ કલેં કીમ દહેં
નંવા-પાસેં રહેં કીમ નેહ ૯૦
મેહ-નેં આગલ અકલ જન્યુ
વાધ-હાથેં ન છુટેં ગાય ૯૧
ઉછા-આગલ કરેં છે અરજ
તો જાવા કીમ હું જામીની' ૯૨

‘જે ભાઈ મુકું ચીત ચઢી
તે વાતે પ્રતીજ્ઞા કરું
ચંદ-સુરજ રાખું જે સાખ્ય
જે મન માને તાહરું
થરથર દુજે છે પ્રાણીયો
બ્રામણ થઈને નાણું બ્રાંત
સંધ્યા-રેનાન-વીના જે જમે
ચાચર-ચાવડી જઈ ચાડી ખાય
અતી જુઠાં ચઢાવે આલ
શ્રી-વધ ગો-વધ જે જન કરે
મરમ-વચન-ના જોલે જોલ
દુલે જે પીતા ને માત
જુઠા સમ ખાઈ લે સીસ
કરે વીધવા-કેરો સંગ
જોરાવરી કરે જે જર
મહ્યા-સંધાયે મોટિમ કરે
વીધ દેઈને જે વાલે વેર
મદિરા-પાંન જે પ્રીતે પીઈ
આસ-નીરાસ કરે મન-લંગ
તીરથ-દોમે ચોરે તિલ હેમ
અજ ઉભાં લે જે દાંન
તીલ કપાસ ચોરે જે ગઢી
ભાઠી ગાલે મદિરા-તણી
અંધા-ખેડે-વાની નાણું લાજ
ખોડ્યું અખોડ્યું કરે વચન
ભરે અધિદે ચોપદ-પર ભાર

તો ઘેર જઈ આવું આ ઘડી
હું વાચા સત વાચા ધરું ૯૩
આચા સમ ખાઉ લખ લખ
તો કહ્યું કરજે માહરું ૯૪
શ્રી-ગુરુ વચ-માં આણીયો
કરે અભખ્યાલિખ્ય એકાંત ૯૫
મુરખ થઈ કાઢા-ને દમે
ગુણ-કેડે જે અવગુણ ગાય ૯૬
મારે નાહનાં રમતાં ખાલ
દાંપણ પાંડકીઈ જે ઘર ભરે ૯૭
કરે આઘાત દેઈને કાલ
વીસવાસ કરી પછં દે ઘાત ૯૮
વેચે વચમાં રાખી ઈશ
નાહતાં જુઈ ઉઘાડું અંગ ૯૯
ગરબ ગલાવે દારણ દાર
અહંકાર આપ અધીકેરો ધરે ૧૦૦
કબુધ-ધકી જે કરે કહેર
અનૃત કરતાં જે નવિ બીડે ૧૦૧
કરે પાપ પોઢાં-નો સંગ
સાચી વાત જોડ્યા-નો નેમ ૧૦૨
મંગણ જાણિ નવી છે માંન
લંગી-સાયે જેસે મલી ૧૦૩
લાખ સેલડી પીલે ઘણી
ભારે ખાય અઘટતું ખાજ ૧૦૪
ખેડે લોભી વરસતે ઘન
પારોસી-ઉપર આણું ખાર ૧૦૫

હુટે મુકામણુ-ના મણુમાર
અનેક એકવા બદ્ધ છે પાપ
એકવા પાતિક લાગેં મુ-નેં
જઈ સકારનેં (૧) વાલેં વાટ
ભુલુકરામ લેખેં નવી ગણેં
અધિક નીચ-નુ લે છે અંન
ઉદ્ધૃત ઘમ-પાખી ભરેં
નંદેં લેખ નંદેં નાતિનેં
લોહ બાધીનેં ખાઈ માર
કન્યા ઉપર ક્રોધે ક્રે
એકવા પાપ લેહ ચીત ચઢી
એકવા સમ કરેં તિહા માય

મરી રહ્યા-નેં મારેં માઠ
કેટલાએક વખાણુ આપ ૧૦૬
જે ઘડી એક-મા ન મલુ તુ-નેં
ઉદાપેં પટલાઈ પાટ ૧૦૭
ભીખ્યુક ય-નેં ભુકું ભણેં
નિન ઉઠી તાકેં પર-ધન ૧૦૮
પાઠું સુખ દેખી નવી ઠરેં
નંદેં આપ પીના-માત નેં ૧૦૯
ધાડ થાઈ વેલાવેા વાહાર
કન્યા-દ્રુએં પેટ જ ભરેં ૧૧૦
જે પાલી આવુ ના આ ઘડી
થેંર સજ્જ આકુલ-આકુલ થાય ૧૧૧

આપે એકલો આગ્યો બાહાર
કોહ-નો ભય ન ગણેં મન-માય ૧૧૨
આગ્યો આપ ઝેણી-ધણી
જ્ઞો ગા-નેં તે નઝ થેર ૧૧૩
તે તબ્બા દિહું દ્રુષ્ટ
એમ કહીને સમયો ઈંટ ૧૧૪

કુહા

કદી કટાર ટાપેં થયો
નરપાત નીકટ તિહા જઈ રહ્યો
‘રથુ મારે એ નક-ને’
બલ હોઈ જો કાઈ બાહિ-મા

દીધી આપેં દોડ
તેહ-ને કરવા ચો ૧૧૫
ભુડી-ભયા લાજ
તો દેખાડો અજ ૧૧૬

ચોપઈ

સક સાથેં સી કરવી સહ
ઉજડ ગામ-મા તે સા-ની ધાડ

પકાર ખેત-નેં સી વાડ
રોગ-નીના સી જોવી નાડ ૧૧૭

ઉભય-કાલ-માહે' - સી ટાઢ્ય
ગરિળ-ઉપર ગજળ સ્યો ઘોર
સાંક્રમે થાય તો જાંણું સુર
વીપ્ર તે જે ભણે' મુખ વેદ
નારી તે જે નર-સ્યુ જાલેં
નરપતિ તે જે તોલેં ન્યાય
દાતા તે દિલ નાંણું લોભ
સાહા તે જે જોલેં સત્ય
જેરાવર જે હોય જાત
રાંણી-જાયો હોઈ રૂપ
કુતી-જાયો હોઈ દાસ
ઇહાં રજ્યા-થી નહી ઉગરો
કાયર નારિ રંડાપો કરેં
વાણીક ઓસરેં કરતાં વ્યાપાર
ચોર ઉસરેં મરતાં-માહેં
પટલ ઉસરેં લેતાં લાંચ
ક્ષત્રી લોહ રણ દેખી જીહેં
નાકેં છુટવો હવેં નથી
કુલ-ધર્મ તને જે-કોય
હરજોધને નવી ચુકી મામ
રાવણું નવિ તણ્યો વક
હસ્તિચંદ્રે નવિ મુકયુ સત્ય
જેનેં સાખ્ય એહવાંની ઘણી
કાયર થયા માટેં એ ભણું
કાયર-નેં માર્યા-નું પાપ

ઉપર ધરતી-માં સ્યાં ઝાડ
નાગા પુરુષ-આગલ સ્યો ચોર ૧૧૮
નહી તો નામરદા-નું નુર
ક્ષત્રી તે જે રાખેં ખેદ ૧૧૯
માંણસ તે જે કોલેં પલેં
સુધમિં તે ન કરેં અન્યાય ૧૨૦
ખરા-ખોલા તેક-નેં નહી ખોલ
ખંડિત તે જે ન મેહલે પત્ય ૧૨૧
તે વધેં વકારો કરતાં વાત
તો લડ ઇહાં આવિ હુપ ૧૨૨
તો તે રહેં ધેનુ-નેં પાસ
કાયર થઈ સ્યા-માટેં મરો ૧૨૩
કાયર નર હિમત નવી ધરેં
કણુખી ઉસરેં લેતાં ભાર ૧૨૪
વીપ્ર ઉસરેં નીરેં નાહેં
ચુગલ ઉસરેં દેતાં આય ૧૨૫
સુરો થાય તે અવસર કીધ
કાયર સ્યુ કહેંવાઈ કથી ૧૨૬
મા-ખાપ-માં જે અંતર હોય
સો બંધવ મરાવ્યા જે કામ ૧૨૭
ખોયુ રાજ્ય સોના-નિ લંક
રાખી પરકણુ-કેરી પત્ય ૧૨૮
પત્ય કાં મુકેં પોતા-તણી
સુરો થાય તો હવડાં હણું ૧૨૯
અકલ વીચારી જે તું આપ' ૧૩૦

હાલ

કહેં ચારુલ 'સુલુ રાય તું
પાટ ઘાયો કીમ કીલુઇ
પ્રથમ નાંખ્ય પ્રથવીપતિ
પટેં મહિમા જે માહરો
કવચન તેં કહ્યાં ધણાં
તે સરેં હું સમગ્રીયો
એ લખ્ય છેં માહરું
તે માસેં સુઝનેં
જ પુર-માં પાટો વલી
પલક એક-માં પ્રીછર્યો

પ્રથવીપત્ય ભુપાલ
તું પ્રજ-તણો પ્રતિપાલ ૧૩૧
ચીત ધરી તું ચોટ
દાખવું માહારી દોટ ૧૩૨
હલો આણેં ધાટ
ધેતુ સુંઝવા-માટ ૧૩૩
જિમ તાહરેં અંન આપ
નથી બેંસતું ચાપ ૧૩૪
તણ વડાં-ચું વેર
જે વધારો છે વેર ૧૩૫

ચોપક

ગાલ કહેં 'જખ મારેં તું
ધેતુ સાંમી જે કર્યો દખ

ધડી એક ઇમ રગઝગ ધર્
'માહરેં ઘેર નારી-નેં નેટ
બીલે એક કુચર ધાવણો
આડ દિવસ નવિ પાંખ્યાં અહાર
દેહેં અહુ વેઠેં છેં દુખ
મહેંણાં દીધાં નારેં ઘણાં
પર્યો યધનેં ન ભરેં પેટ
વનીતા ના કરેં જે-વખાંણુ
સેવક દેખતેં સ્વામી મરેં
પુત્ર કહેં દુખ પ્રમેં આલ
અધિપતિ-ની ન માનેં આંણુ
તન-નેં તાત ન લકવેં લાડ

પ્રથમ ચોટ કરું નહીં હું
કટાર વાગર્યેં પામર્યો દખ ૧૩૬
વાધે વાત વીકમ-નેં કહી
પંચ માસ પુરો ગરલ પેટ ૧૩૭
લાડકવાથો અતિ લાવણો
ભુખ-નણો ભરાંણો ભાર ૧૩૮
એ સરવ-ને ભુડી ભુખ
વાગાં બાણુ તે બોલ જ તણાં ૧૩૯
તેહ-ની જીવીત હડી વેઠ
પુરખ નહીં તે પુરો પાંડાંણુ ૧૪૦
સ્વાંન બેનિ-માં તે અવતરેં
તેહ-નો અન્ન અણેં ધર્ષ ધાલ ૧૪૧
જીવીન મરણુ ધયા તે પ્રાણુ
તે પીના ઉગ્યો વન અડ ૧૪૨

સીધ્ય-આગલ કરે' ગુરુ કાંમ
કહ્યા કબોલ કાંમીનીય વરત
પાપ-કરે' તે પેટ-કારણે'
કાસદ હે'ડે' દિન ને' રાત્ય
મુકે' વાંહણ અરણ્ય-ની તીર
ચોર ચોરીય-થી સુલીધ ચઢે'
ગરાસ ગમાંતર વાસે' વાટ
બ્રામણ નીત્યે માગે' ભીખ
નીચ ભોજન કરે' ખાંરણે'
કૈક કાલ નર નરકે' પડે'
ભંણીને જે ગોત્રી-ને' ઝે'ર
રાગ-પરજ રહિયન રાંક

નીચ નિરમાલ્ય પુરુષ તે નાંમ
ભુખ-થકી ભલેડે' અત ૧૪૩
દેશ-વિદેશ બાંધ ખાંરણે'
મગુગ ભાર ઉપાડે' ભાત ૧૪૪
પેટ-કારણ પડે જે નીર
ભુપતિ ભુમી-માટે' ભડે' ૧૪૫
માઠાં કરમ તે પેટ-જ-માટ
માંણી થઈને' જે છે સીખ ૧૪૬
પાપી પેટ-તણે' કારણે'
જુહું બોલી ચોરે' ચઢે' ૧૪૭
એ પરપંચ તે પેટ-ની પેર
પેટ ભરવા આડે' આઠ ૧૪૮

છપચ

પેટ કરે' પરપંચ, સંચ સો એક મન મંડે

પાપ કરે' પરજાય, રાય રહિયત-ને' ડંડે'
ખુહે' રણ-માંહે' શીથ, ચોર સુલીધ બંધ બેસે'

મુકે' ઘેર ઘર-નાર, તાર પરદેશે' પે'શે'
ભાર ઉપાડે' ભાર-થી, તજે' ઠામ મરવ મુખ-નુ

કહે' સામલ સંયોગ, ભારે દુખ તે ભુખ-નું ૧૪૯
સામા મેહે'લે' સરમ, ધરમ પોતા-નો ચુકે'

કળુધિ ધરે કુસંગ, પત્ય મહિપત ચઇ મુકે'
કરે' ચાકરી કુડ, પોદો સીર લે' ભર ભારી

તાવડ તડકા ટાઢચ, હાડ ભાગે' નર-નારી
જુહું જુગતું ભેડવું, નંઘા નીધી નર-નારી-ના

સાંમલ કહે' સાચું કહું, એ પરપંચ સરવ પેટ-ના ૧૫૦

જાય નાયવા નાર, નટ-વિદ્યા નવી તે આણું

કરેં રાગાગી રાગ, કવીય કપોલ વખાણું

ભાટ કહેં બહુ લેદ, વેદ વાડવ થઇ ખોલેં

જાચીક યઇ જસ ગાય, ધાય તરણા નેં તોલેં

ઇમ ઉપાય અધિકા કરેં, દિન કાપેં બહુ દુખ-ના

કહેં કવી સામલ વેદ, લેદ એ ભુંડી ભુખ-ના ૧૫૧

કાય મુંદાવેં મુંડ, ઠંડ ઝાલેં કેા કર-મા

કાય વેઠેં વન વાસ, પાસ પુરુષ રહેં ઘર-માં

કાય ચોલેં તન રાખ, સારક આંખર (?) કેાઈ

કોઇ જટા સિર સોડ, કેાઈ જરાવેં જનોઈ

લેખ લેદ બહુ જાન-ના, વપુ-રખણ એ વેઠનાં

કહેં મામલ રથાપ, પાપ એ પાપી પેટ-નાં' ૧૫૨

ચોપઈ

વાઘેં એકવા કદ્યા વીવેક

પર-દુખ-ભંજન કહેં હં તું-નેં

તાહરું નામ કરેં કીમ ફેાક

સહુ લોક-નાં ટાલેં દુખ

મુઠેં કેાઢીયો આખો માહરેં

કીરત માજડી તાહરી ઘણી

આઠ દાઢા-ની લાખણ ભાગ્ય

એક માસ ખાવા દેં મુ-નેં

કેા-નેં તેં આખ્યા ઘરમુત્ર

કે-ના દુખ કરા તેં તા-ન્ય

સદાવૃત ચલાવી વાટ

ઘણા-નાં વસવ્યા વતન

‘સાબલ રે કહું અધિપતિ એક

તો નિરાસ કીમ મુઠેં મુ-નેં ૧૫૩

જુઠો જુઠો કહેં-રથેં લોક

તો ભાગ્ય અમારી ભુંડી ભુખ ૧૫૪

કિમ રહું ચારથેં તાહરેં

ભાગ્ય ભુખ ઉઠેણી-ધણી ૧૫૫

ઉલવ તું અમારી આગ્ય

જાચીક રઈનેં જાચુ તું-નેં ૧૫૬

કે-ના પરણાવ્યા તેં પુત્ર

કે ગક નેં આખ્યાં તેં રાત્ય ૧૫૭

ધણા કરાગ્યા પાણી-પાટ

ઘણા-નેં તો આખ્યા સ્તન ૧૫૮

ઘણુંક-નેં દીધાં જીવત-દાંન
એકુવો નર જાંણી માગીઈ
નીશસ કરયો જો આ કાંમ
એહવાં વાધ-નાં સુણી વચન

કેઈ સાંણા પાંખ્યા સનમાંન
ભુપત ભુખ માકુરી ભાગીઈ ૧૫૬
તો પર-કુખ-સંજન ખોટ્યો નાંમ
વીકમરાય વિચારેં મન ૧૬૦

કુહા

રાજા તો સંકટ-માં પડ્યો
ધેતુ મરવા કીમ દીજીઈ
વાધ વઢેં તો મારીઈ
જાચીક-નેં કીમ જીતીઈ
'ઘેર જાવા છે' ગાય-નેં
ભાવેં ભક્ષ સુ-નેં કરો
અમૃત દેહ છે અતી ઘણી
અજર ન કર એ વાત-માં
વાધ કહે 'વીર સુંણ
તનક પુરુષ તું માંનવી
ત્રણેં ભુખેં તડદીઈ
તે-માટેં હું આવીયો

'ના પણ કીમ કહે'વાય
પાછો કીમ વલાય ૧૬૧
જો સાહમો થાઈ મુર
જાય નાંમ-નું તુર' ૧૬૨
મેકલ એકુ-નો ખ્યાલ
માંસ ઘણેરો માલ ૧૬૩
ત્રપતી થયેં તુજ તાંન
મહિપતિ કહે 'મુઝ મન' ૧૬૪
ધેતુ માહેં બહુ ભાર
એક-તણો નહી અહાર ૧૬૫
એક નારી એક ખાસ
ઘણી કરી મેં ફાલ ૧૬૬

ચાપછ

નરનું માંસ ન ખાઈ નારી
તુઝ-થી ત્રપત ત્રણેં નવી થાયું
શબ્દ કહે 'સાંસલ રે કસણ
હું માકુરી સાંણી નેં પુત્ર
એ તણ જણ-નેં ત્રણેં ખાયો
વાધ કહે 'જીઈ છે' મન
સાંણી કીમ મરવા આવયેં
રાજા કહે 'તેહ-નો લે કાલ

એ વાતેં તો નહી વીવહાર
આપેં ધેતુ તો તે લખ જાયુ' ૧૬૭
તમ્મો ભુખ્યાં તાકરેં કેરેં તણ
તુઝ પાસેં આણુ ઘરમુત્ર ૧૬૮
ભાગો ભુખ તમ્મો સુખીયા થાયો
ભક્ષ કરવા ના'પેં કોઈ તાંન ૧૬૯
ભુપત તુઝ-નેં ક્રિમ ભાવયેં
ખોલ સાત પડિયા-નો ખોલ ૧૭૦

બોલ્યું અબોલ્યું જો હું કરું
'ઘડી એક-બે' જોયું વાટ
નિરાસ ઘડી પછે જાયુ આપ
તે વચ-મા આણ્યા ઇશ

વીક્રમ ધેનુ મુંકાવી વડ્યો
બાધી ધેનુ ઠેકાણે ઠામ
તેણ્યો પુત્ર આપે એકાત્ય
વીતક વાત માડીને કહી
'ધન્ય લાગ્ય છે આપણું એક
વાર મ લાવો એકે ઘડી'
'તમે પછાડે-થી આવજો
ઉઠ્યો ઇમ કહીને તે તાંન
'સાબાસ' કહીને રાજ ગયો
વનીતા સાલન્ય માફરી વાત
અજર થયે ઘડી એક નો આપ
હરમર દેઈ ને'ડે વનીતા વરણ
ઠેક-ને' વાત ન કહી કળણ

ડોઢ ઘડી-મા દીકું વંન
ચંદ્રન્વદની જેહવી ચીંતની
મુલ મકોમલ સુંદર રુપ
લસણ પદમની-કેગ લેશ
પરમારથ મરવા-કારણે
સપુત સુંદર મકલ સુનંલુ
અભિનવો જેહવો હોઈ ઇંદ્ર
વરણ વાયુ કે' કુલ કુબેર
એક હતો તેહવા છે ત્રણ

તો સાત જનમ-નુસુકીત હરું
મહિપત્ય તું સનવાદી માટ ૧૭૧
દિલ-થી દેઈસ તુજ ને થાપ
જા ઘડીકાબે-માન લાવુ શીશ' ૧૭૨
ઘડિ એક-મા મંદિર પડ્યો
અન્ય ન જાણે કોઈ કામ ૧૭૩
લાગી મન-ની સરવ ભાત્ય
નિશા આપ-કુંચર નીતીહા ઘઈ ૧૭૪
પર-કાજ અરથે આવે' દેહ
ઉઠ્યો ચીત યુ'ચે' તે ચઢી ૧૭૫
મુજ માતા-ને' તેડી લાવજો
મરવા-પર અધીકું છે મન ૧૭૬
નારી-પાસે નરપતિ જઈ રહ્યો
વેચી છે આપણી તો જાત ૧૭૭
શીવ-વચન-મા તે દેશે' શ્રાપ'
ચાલી વનીતા અણવણ-અરણ ૧૭૮
અન્યોઅન્યે ચાલ્યા તણ

ધોર ઘટા જેહવો હોઈ ધન ૧૭૯
રામા રુપ રલા ઇતની (?)
ભામીનિ કોમલપણ-નો ભુપ ૧૮૦
જુવતી રંલા જોવન-વેશ
આલ્યો અરી-તણે' પાતણે' ૧૮૧
જેહવો આપ ઉગમતો લાણ
તાન-મંદલ-ના જિમ ચદ્ર ૧૮૨
આ-યો પુત્ર બેઠા જિહા સેર
કહે વીક્રમ 'સાબલ રે' કળું ૧૮૩

કહે તાહરી વાઘણ-ને આજ
કહે તારા કુંવર-ને સુત્ર
તું તે માહરી જુગતી જોડ
અંતરીખ્ય દેવ સ્થા સહુ જોય
જોઈય કીમ રાખે છે ધીર

કહે વાઘ 'સાલસ્ય રે ભુપ
એક અમે નવી માર્યા' જાય
પશુ વધતાં અમ-ને નહી પાપ

રાંણી લખ્ય એ તાહર કાજ
પેટ ભરીને આયો પુત્ર ૧૮૪
કરો લખ્ય પોહોયે મન કાલ
'એકવો સતવાદી નહી કોય ૧૮૫
અહુ સમરપે કીમ સરીર'

રૂડાં અતિ રઢીયાલા રૂપ ૧૮૬
તો આમીપ એક-નૃ કીમ ખત્રાય
એક અઘટતું કચ્ચું આપ ૧૮૭

હુહા

મહીપલ્ય કહુ કર માહરે
હેતે આપો હાથ-થી •
નહીતર તો ખાઇય નહી
ભુખ-ને દુખે મરી જસ્યુ
કહે રાજા 'લલી કહી
પર-કામે' પેંડ આપતા
આગલ-થી ઠેક-ને કાપીય
ખોલ હસ્યા બાધુર થઈ
પદમની કહે 'પ્રથમ જ વધો
તાહર-પેહેલો આગલ થયો
સારહલ કહે 'સાલલો
તો તમે તન નવ કાપસ્યો
રાંણી કહે 'રે તું સ્યુ લવે
માહરે ઘેર વીહવા-સમે
કોટિ કલપ રહું એકઠા
સ્વરગ-નહું સુખ લોગવુ

આપે કાપી અંગ
તો ગહે રૂડો રંગ ૧૮૮
નીરાસ થઈસ્યુ નેટ
પીડ ઘણેરી પેટ' ૧૮૯
હુ ક્ષત્રી-અવતાર
મુઝ-ને સ્યા ની વાર ૧૯૦
ખાલીય પોતે વરત
ખેંચ્યુ ખડગ જ તરત ૧૯૧
સારો અક્ષર સુત્ર
પેટ-તણો જે પુત્ર ૧૯૨
જો પરઠો દુઃખ પેંડ
જાયો તમારે ઘેર' ૧૯૩
તાહરે મન છે રીસ
મલસ્યે શ્રી-જુગદીસ ૧૯૪
સ્વામી સુત હુ આપ
તે આપ અંગ પ્રતાપ' ૧૯૫

તંન કહેં 'ત્રીલોકનું
વર્ધકુંડ-ઉપર જઈ વસું
મહીપતિ-ને' તું ભલેં મર્યો
ભલેં ભુખ લાગી તુ-ને
અધિક નાંમ અવની-ત્રીપે
પ્રાણ આપેં પરન્કારણે

એમ કહીને આપ-થી
'હાં હાં' કહી કર આલીયો
વાથ અટોપ થઈ ગયો
સાક્ષાત્કાર દો સુંદરી
'માગ્ય માગ્ય રે મહીપતિ
ત્રીદશ દેવ વસ તાકરેં
પુરુષ-નૃપત્રી પુણ્ય થઈ
ઈંદ્ર-આદેં સદુ દેવતા
'ધન્ય હીમલય મહિપત્ય-નણી
ધન ઇષ્ટ-ઉપાસના
'સાળાસ સાળાસ' સદુ-કો કરેં
કલ્પજગ-માં તું કલપતરુ
'મહિપતિ માગ્ય તું મુઝ-કનેં
તે મુખ આપી સંચરુ

સહજેં ભોગલું મુખ
લે ભાગેં તાકરી ભુખ ૧૯૬
ભલેં મલી એ ગાય
સહજેં અમ-નેં મુખ થાય ૧૯૭
નાસ તેહનો હોય
નાસ કરેં નહીં કોય' ૧૯૮

કરવાલ મેહલેં સીસ
શ્રી ઉમયાપલ્ય ઈશ ૧૯૯
કામધેનુ શુભ કાંમ
ચાવી તેણેં કાંમ ૨૦૦
દેખાડ્યું દરમન
પરમેશ્વર પરમન' ૨૦૧
જયજયકાર જસ હોય
વીમાન ચલીને જોય ૨૦૨
ધન તરણી ઘ-મુત્ર
ધન તું પાટવી પુત્ર' ૨૦૩
'ધનધન દુઝ અવતાર
દેવાંસી દાતાર' ૨૦૪
જે મન-ઝંજા આજ
લેસ ધરેા માં લાજ' ૨૦૫

ચોપદ

નરપત્યેં જુગતેં જોડ્યા હાથ
'સકલ મુખ-ની માકરેં મોટ
તે સરયેં તાકરેા પરતાપ
ચતુર દો તો ચીત-મા ચાહો

જોડ્યો કામદુર્ગા-નેં સાચ્ય
અલખત-માહે દણ નહીં ખોટ ૨૦૬
અકલવંત મોટા આપ
જે ગમે તે આપનાં લયો' ૨૦૭

કામધેનું કહે 'સાંભલ' રાજ
કામધેનુ તાડરે ઘેર ગાય
આઘં ઇંધર તે અંશની
આજ અમારી દ્રષ્ટે' થડી
પુન્ય પદારથ છે તાહરું
એક ગાય-તણું ઘી ખાય
પીઈ દુધ મેહડી મન મોડ
સુખ-છાંવુંનું મરદન કરે
માંખણનું જો અંજન કરે
મોદ ગાય-તણેા મસમસે
રહે' સેવા-કરે' ઠારણે
એકવાં વરદાન અસીકિ દીધ
'લીડ પડે' સંભારે તમે
વાર લાગે' કરંતે વાત
તે કાંઈ અન્ય ન જાણે' વાત
મોટા પુરુષ મોહોડે' કીમ કહે
વેદના સઘડી તે વાંમીઈ
પુન્યે' પુન્ય તો વધતું જાય
પ્રજા સહુ પામિ' છે સુખ
ગમ-નાજ્ય એ રીતે' કરે'

એક વરદાન આપું છું આજ
એક-નો કરું મોહોટો મહિમાય ૨૦૮
મોટો ભાગ્ય છે તે મહાવંશ ની
તો વરદાન આપું આ ઘડી ૨૦૯
તેણે વચન થશે માંડરું
રગન-પીત જોતાં-માં જાય ૨૧૦,
સત વરસ-નો જાઈ કેઃઠ
બ્યાધિ અધોતર સત હરે' ૨૧૧
આધા સાત જનમ-નો ટલે'
માહાલક્ષ્મીજી વાસે' વસે' ૨૧૨
વંધ્યા પુત્ર પ.મે' પાણે'
અંતરિખ માતે' કિધુ સીધ ૨૧૩
એક પલક-માં આવું અમ્યો'
આવ્યા ઘેર જતે' અધરાતિ ૨૧૪
માતં પુત્ર ત્રીજો તાત
લખ્યણુ લોક ખીજ-સ્યુ લહે' ૨૧૫
પાંચ પદારથ એ પાંમીઈ
નિત્ય નિત્ય વાજ સવાયુ થાય ૨૧૬
ટાલે' મહાકુખીયા-નાં હુખ
પ્રજા-નુ સુખ દેખીને' કરે' ૨૧૭

કહા

એક સમે' સભા ભરી
એટલે' વિપ્ર વિદેશ-થી
તોલા એક-નું ટુંગડું
પ્રોટી કર-માં લાકડી

ઝેંઝો વીર વિવેક
આવી પોહોનો એક ૨૧૮
દાતાં મડીન અતિ અંગ
સામદ નહી કો સંગ ૨૧૯

ધાતો	ધમમરી	આવીયો	સલા-મધ્યં	સમીસ	
કર	પસારીને	કહે	અધીપતિ-ને	આસીસ	૨૨૦
જાવત	ગંગ-તરંગ-જલ		જાવત	નરખદ-નીર	
જાવત	છંદ	દીનકર	અતિચલ	વીક્રમ	વીર ૨૨૧
જાવત	ધરા	ધરણી-પતિ	જાવત	અધી	આકાસ
જાવત	રામ	રમા-રમણ	મધવી-પત	તુઝ	પાસ ૨૨૨
અધિકાર	અદેખા-તણો		મુરખ-સાયે	મેલ	
દીરગ	કુલ-હીણા-તણી		ખોટા-સાયે	ખેલ	૨૨૩
લોગી-ઉપર	લાવ	હો	લોગી-ઉપર	જોર	
વાંણુ	હો	વટ	વાંણુ	વર્યો	તુઝ ચોર ૨૨૪
આસીસ	અધિક	એકવી	કહી	કથન	સાંભડ્યાં કરણ
અધિપતિ	સાંહાંખો	ઉઠીયો		ચીત	ધરી વાંઘા ધરણ ૨૨૫
વાસ	કિહાં	વીમ	વસો	કુંણ	રાય-ને દેશ
કિહાં-થી	આવ્યા	કુંણ	છાં	કિહાં	કરવો પ્રવેશ ૨૨૬
મુખીયા	છો	કે	દુખીયા	કે	છો જાલિક જન
કાજ	કહો	સેવક-સમું		શું	માખ્યા-નું મન ૨૨૭
શમે	શખો	મન	ઉત્તો	કહો	જે મનનું કાજ
લેશ-માત્ર	લોકાં-તણી			મન	મ ધર્યો લાજ ૨૨૮
વિમ	કહે	‘વિક્રમ	સુંણે	નથી	વાત વિવેક
કરવત	સિર	મેહડ્યા-તણી		કર	તું ચીઠી એક ૨૨૯
કાઠે	ગયો	હું	કાસીઈ	કરવત	લેવા-કાજ
પાટો	તુઝ	પાસે	પાઠ્યો	રજ્યો	બદ્ધ હું રાજ ૨૩૦
ચિઠી	માજે	રાવલી		છાપ	નીસાંની પત્ર
લખ	વીસા	આયો	લખી	તો	કરું કાંમ હું ત્રત ૨૩૧

વિપ્ર જમાડી રાખ્યો રાત
સાલીગરાંમ-ની સેવા ઘણી
પુણ અરચી મેહલ્યા વાસ
'કહો કરવત મેહલો સ્યાં કાંમ
તેહ-માં જે જુઠા શું જાય
ખાંધ્યો વિપ્ર વિવેકેં કરી

એકાંતેં તેડયો પરભાત
પોથી ચંડીકપાઠ-જ-તણી ૨૩૨
વલતી વિપ્ર-નેં તેડયો પાસ
છળો સાજ ને સાલીગરાંમ ૨૩૩
તેહ-નું કરવત એલેં જાય
આઘ વાત સાચિ ઉચરી: ૨૩૪

દોસનાં દેર્યો એહ-માં મું-ને
કનકકુળ અમારું ગાંમ
દાતા કરણ સમાનેં તેહ
દાંત પુણ્ય કરેં છે ઘણાં
રાંમ-સરીખું તેહ-નું રાજ્ય
કંન્યા એક ઘેર રુપ-નીધાંત
મૃગ-નયણી નેં કરી-લંકની
દિસેં છે પદમની-થી વડી
ચંદ્રવદના નાંમ જ તેહ-નું
ખેંઠી માંનની તે માલીઈ
જિમ આકાસ-માંહેં વીજલી
ભર-જોગન મછર માતરા

ઈશ્વર આંણ સાંચી કહું તું-નેં
ચંદ્રસેન રાજા-નું નાંમ ૨૩૫
પ્રભ-ઉપર અધિકો નેહ
લાડ લડાવેં સહીયત-તણાં ૨૩૬
અસત્ય અન્યાય તેહ-ના-થી તાજ્ય
વિવિધ પ્રકારેં જકું વખાણ ૨૩૭
વિશ્વ વખાણેં તે વંકની
સ્વયં વિધાતા-કાથેં ધડી ૨૩૮
સ્થું વખાણ કું એ દેહ-નું
ગોખ જડીત રુડેં જલીઈ ૨૩૯
જાણે કેલ વાડી-માં ફક્તી
જુવતી જોવા-ની જાતરા ૨૪૦

હહા

તે રાજા રીઝ્યો ઘણું
'કિહાં-થી વર એહવો મલેં
દેશ-વિદેશ ખોલાવીઈ
ચીત-માં તે ચિતા કરેં

કન્યા જોઈને કોડ
જુવતી-કેરી જોડ ૨૪૧
રાજ-પુત્ર કો રુપ
પ્રાંતે પડિયો જુપ ૨૪૨

ચોપથ

એ અલખત સમ-નેં ઘેંર
આઘ-ધડી અકરમી અમો
ધસી વસ-નો. જીવેં જાપ
રગત-પીત ગમેં છે અંગ
મોટી વરમ અઠોતર-ની માત
જાધેં અંગેં વાપ્યો કાઠ
ન મમેં વન્ત ઝાલેં તે હાથ
સેના-ગમ-મા જોહું દિન
વીધવા બેંહન એક લુટી લંક
ભરમ જોલ કુટંગીય કસો
કાઠ કસાક કરંતો કરે
જાતેં નાગર છ વેદીયો
ભરે સોને ઘચી ગાગરી
તેહ-મા ન મમેં જોટો દાંમ

હવેં પ્રીછ તું માહરી પેર
પુટો છો તો મુજુજ્યો તમો ૨૪૩
અંધો બેં આખેં છે આપ
અહરનીસ પોઢી રહેં પલંગ ૨૪૪
ખમ્પદાગ જુવતી-ની જાત
ઉધકરમ જયવરલો જોડ ૨૪૫
એક દિવસ અંન-ની નહી આથ
તો કીહારે રઢી લાવુ અંન ૨૪૬
તે રામા ધણું છે રંક
‘કરમ હીણ કુચારો રલો ૨૪૭
સેવા કુણ જનક-ની કરે
ભણ્યા-મા તો નથી ભેદીયો ૨૪૮
તાહરેં નાર આવેં નાગરી
કિમ થાય પરણા-નુ કામ ૨૪૯

છપથ

ભુંડી સહ-થી ભૂખ, હંખ ભુંડું દેહ રાગે
ભુંડું કુલ કપુત, દલદ્ર ભુંડું વોગેં
ભુટો લેયો ભાર, ભુંડું કાસડું કરવુ
ભુંડું પરવશ કાંમ, ભુંડું જે પર-મન હરવુ
ભુંડું નિત્યે બીખવુ, ભુંડું અહરનીસ ભગવું
સામલ કહેં એ સરવેં ભનેં, ભુંડું માન-વિશુ માગડું ૨૫૦
દિસેં તુડા રુપ, ભૂપ-મરીખા તે ભારી
ભણા-ગણા શુભ-નીધ્ય, વીધ્ય વીવેકે ચારી

આભરણ પેંડરેં અંગ, સંગ સંગત-નાં રુડા

આકાર સુધ આચાર, કિર (?) પર-કાંમે રુડા

નાત્યવટ નાત્યે કરે, ભંડાર લખ રહી ભરે

નાગર-માં નરતું એટલું, કાડ કુચારા ટેલી મરે ૨૫૧

આપદ

હી જાત તે ઇતર ઘણા
નાગર ન્યાત-ને દેં દીકરી
મેં વિચારું માંકરેં મન
આગેં પણ સતવાદી દયા
એક-ને જમનેં જાયું આજ
વિચાર કરતેં વરસજ ગયું
જેઠા રીઝ-માં જાકરેં રાત્રી
મેં તેહ-ને દીધી આસીસ

દયા અવશું છું નાગર-નાણા
જોમઈ ગાગર ગરથેં ભરી ૨૫૨
'રુડા ગાંમ-તણા રાજન
તેહ-ને દિલ વસિ છે દયા ૨૫૩
જો ઇન્ધર કરેં સુખ કાજ'
એક દિન મન માઆ-નુ થયુ ૨૫૪
મેં મન-માંથી મુંકી લાજ
'જીવે' રાજ કાડ વરીસ ૨૫૫

હુડા

દો ચાર આઠ-થી ચો-ગણા
અરધ જેહ અઢાર-ના
પ્રીત-દકી પુજા કરી
'કારજ કાંઈ રપી કંહો

દસ-થી હુંણા દાખ્ય
સાહા સઃજુપિં સાખ્ય' ૨૫૬
આખું અરધ આસન
માઆ-નું હોઇ મન' ૨૫૭

છપય

'ઘટે' કાર વિવહાર, લાજ ઘટે લાખીણી
ઘટે માન સનમાંન, દેહ મટે દાખીણી
ઘટે સરમ કુલ-ધરમ, મરમ મટે માયા-નો
ઘટે આતુરી ચીત, ઘટે કંદ્રપ કાયા-નો
હાવ ભાવ આદર ઘટે, વીના અગની દેહ દાગીધ
સાંમલ કહે ભુંડું મોત-થી, મુંકી માંન જે માગીધ' ૨૫૮

ચોપદ્ય

કહે' રાજા 'સીંધો છે સીંખ
આપીઈ અમે તેહનું માગલ્યો
એ ઉતર રાઈ આલીયો
'વચન ગીસ્ત અમારું' લખ
ફરી બે'સારો આલી બાંહે'
'નિશ્ચે' આપુ તે લ્યો કોલ
તાહરે' હું બોલ્યો અન્યાય,
અભા સાંભલી દોવીક થયું
રાજાઈ જા'લ્યું દેર્યે' શ્રાપ
આસના-વાસના મુઝ-ને' કરી
'માહારાજ એ કન્યા લીજઈ
માંડું તેહ-માં નુન્ય જ હોય

શ્રામણ કરમ લખી છે' સીંખ
શ્રાંત ઘણી ભાવે' ભાગલ્યો' ૨૫૬
અતુર વિપ્ર તીહાં-થી આલીયો
તારે' હું મ-ને' રચુ લયુ રાય' ૨૬૦
ભરી સભા બે'ઠી છે' જાંહ
એ ગમે તે બોલો બોલ' ૨૬૧
'પરણાન્ય મું-ને' તાહરી કન્યાય'
'ફટ ફટ' સહુ લોકે કહ્યું ૨૬૨
રાય પ્રધાન વિચ્ચારે' આપ
ફરી ગયે' વાંણી ઉચરી ૨૬૩
પચું તે પહું દિજઈ
તો તે નહી પરણાવે' કાય ૨૬૪

દુહા

હાર ઈદ્રાંણી કાટી-નો
મુસ્તક બત્રીસ-લક્ષણ-તણું
અન્ય ન સખીસ ઉરતો
પહું હોય તો પરણ્યો
ના કહી હું નવિ સખ્યો
વગસ એક-નો વાયદો
વાટે' લતાં વટેમારયું
'આ વર રુટો પરણમે'
રહી ન સખ્યો તે દેસ-માં
કાસદ થઈ ને' કાચીઈ
ભમતો ભમતો સીંખતો
તિહાં નાહી તેહ-ને' કહ્યું

શેખનાગ-શ્રી-ની આજ્ય
અરથ હોઈ તો આજ્ય ૨૬૫
એ કન્યા નવિ દીધ
એ પરકારે' શ્રીધ' ૨૬૬
લોક હુઆસ્ત પે'ર
કરીને' આળ્યો ઘે'ર ૨૬૭
હસી દેખાટે' હાથ
અંદ્ર-મુખી ગુલ-આય' ૨૬૮
દેહે' દુખીયો યાયું
'કરવત-કાજે' લાઉ ૨૬૯
ગયો કાચિ-દીસ
કરવત મુંકો મીસ ૨૭૦

તાહરે' કરવતીયે' કહ્યું
વિક્રમસેન ઉજેણી-પતિ
ચોઢે' પ'થે' પરવરે
આજ દેખાડો અમ-ને'
નીરાસ દઈ પાછો વડ્યો
દરસન થયું તમ દેવનું
માત-પીતા ઘેરે રાગીયાં
કારણ કુથારનાણું

‘વિપ્ર સાંભલ વાંણ.
ઈહાં છે તેહ-ની આંણ ૨૭૧
ચીઠી-નીશાની આત્ય
તો કરવત મુંકે કાત્ય’ ૨૭૨
આવ્યો નગર ઉજેણ્ય
આવ્યો કારજ ગોણ ૨૭૩
ખાવા ન મલે' અંન
મરવા-ઉપર મંન ૨૭૪

ચોપદ

બ્રામણે' વાત લારે કહી ઘણી
'નિરાસ ઈહાં-થી કિમ જાય
ધ્વિર-ને' ગમર્યે' તે ધર્યે'
'અરે વિપ્ર રહો અમારે' ઘેર
એક માસ રાજ-ધર રમો
બ્રામણ કહે' 'એ નહી મહારાજ
રાજ કહે' 'રહો આવાસીઈ
કર્યો દલાસો રુડો રાય
સુધ્ય-સુધ્ય સાંભલતાં ગઈ

અમકયો આપ ઉજેણી-ધણી
લારે વસ્ત્ર પેંદા કિમ થાય ૨૭૫
એહ-ને' દરમ લખ્યુ ને હર્યે'
પ્રીછી મે' તમારી પેર ૨૭૬
લોજન મન-ભાવતાં જમો'
ઉતાવલી ચીઠી ઘો આજ' ૨૭૭
અમ્યો સાથે' આવું કાસીઈ'
રાખ્યો નગરી ઉજેણી-માંય ૨૭૮
રાજ-ને' મન ચીંતા દઈ ૨૭૯

છપદ

હરે' વિદ્યા વિવેક, ટેક હરે તીહાં તાંન-ની
હરે' શુર શુભ ગ્નાંન, મન હરે' ગત મન-ની
હરે' ચાતુરી ચેંન, હરે અકલ અતી (?)
હરે રુપ રસ રંગ, સંગ હરે' સકલ વાતે'
હરે' સુખ શરીરનું, હરે રાજ-સુખ-રીધ્ય સ્ત્રી
સાંભલ કહે' સાચું કહું, ચીંતા-થી તો ચીંતા લલી ૨૮૦

ચોપદ

ચીના લડી ચીંતાથી ચેત	ઘડી એક-માહે' ૨૪ દેત
એમ કરીને ઝુલ્લુ ધલુ	કચુ' સમરણ ઇશ્વર-નલુ ૨૮૧
'નોધાગ-નણે' આધાર	જેહ-ને' સીર પ્રથવી-નો ભાર
બ્રમાડ કેટિ ભાજ્ય ઘડે'	સેવક-જનની વાહારે' ચઢે' ૨૮૨
પુરે' આમ જે પ્રથવી-નણી	માહારે' આ વેલા તુ ધણી
એકે' સુઝ પડે' નહી પે	વિપ્ર કિમ વોનાલુ ઘેર' ૨૮૩

છપદ

ખાલાપણુ-મા મીત્ર, જોવન-વચ જુવતી જાણે'

મુખે' સાલારે' સોનાગ, વ્યધિધ વેદ વખાણે'

મુલ કામે' માજન, દુખ પડે દલ દાસી

જર આવંતા જોળ, જનમ ધયે' કેા જોસી

અમલ આ-યે' અલખત, દલ દખે દલ નીત દામ-ને'

સામલ કહે' મંકટ પડે', સંભારે' શ્રી-રામ-ને' ૨૮૪

ચોપદ

આઘ સક્તિ અંખા આવીયા	તે ભૂપતિ-ને' મન ભાવિયાં
આઘ સક્તિ જે અધિક અનુપ	લડી માત લગાની ભુપ ૨૮૫

છદ પાવડી

'રમજમ રમજમ, રમજમ કરતિ,	ધણી દુધરી ગાલે', મા
કમકમ કમકમ કમકા કરતી	વાધિ જેહરી (?) વાલે', મા
સોભા-સ-ન વદન, સગી પુરણ,	મદન-મોહન મદ-માતિ, મા
ગુણ-નિધ્ય નીધ, વીધ્ય મીધ્ય-મરૂપી,	શુણ નેવક મન-માતિ, મા
પ્રીતયે' પવતી, દેત્યા દલતી	કદી ન સકે' કોઈ મા
આનંદ કરતી, અબદે બરતી,	ધરતી સાહક નોઈ મા
મન-વંછીન દેતી, ન્યાયે' નેતી	કેતી કદુ તમ વાળી મા
સીધે સચું, રીધે ગચું,	જાણુ છ તે જાંતી મા ૨૮૬

કુહા

જેખ-દેયણ જાંણી તું-નેં વાણી વિવધ્ય વિવેક
સાચી સકત સાંભલ લણેં આવ અધિપત એક' ૨૮૭

ચોપદ

સાચું જોલી શક્તિ સરુપ 'સાંભલ ભારે મોટા ભુપ
આજ હું કહું તે કરો ધ્યાન કામધેનુ-નું ધરો ૨૮૮
તેહ-થી કાંમ થસ્યે' સરવ-થી મુઝ-માં તેહ-માં અંતર નથી
તેહ-થી તાહરું સંકટ જસ્યે' હેલાં-માત્ર-માં કારજ થસ્યે' ૨૮૯
મહિપતિ-નેં દીધાં સનમાંન ઉમયા પાંખ્યાં અંતરધ્યાન ૨૯૦

કુહા

અધિપતિ એકાંતેં ગયો દીપક ઘણેરાં ઘટ
આસન વાલી એકલો તે વેલાં જોઠા ત્રત ૨૯૧
સવા પોહોર તે સ્તુતિ કરી એકેં ચીતેં તે કાંમ
પ્રગટ જોલી રાય-ચ્યુ કાંમદુર્ગા જો-નાંમ ૨૯૨
'માગ્ય માગ્ય રે મહીપતિ નિમેષ ન રાખો નુન્ય
તાહરેં વશ વરતેં સહુ પુરવ જનમનું પુન્ય' ૨૯૩
કર જોડી તે કરગરો 'ભોગ સકલ-નો ભાર
આપો જોઈય આ ઘડી ઇંદ્રાણી-નો હાર ૨૯૪
શે પનાગ-ની નાગણી તેહ-ના કાંન-ની આલ્ય
પાલ્ય વચન તું તાહરું એ જોં વાંનાં આલ્ય' ૨૯૫

ચોપાદ

મદુર્ગા કહે 'સાંભલ રે રાય તાહરેં મન મોટી ઇછાય
હું વાત તે મન-માં ધરો જ્યાગ ઇંદ્ર-તણો તે કરો ૨૯૬
તોપાસેં સુર-નો ધણી મન-ઇછા પુરેં તમ-તણી
નાગ-જગન થાય છે જિમ તેહ કહું તે જાંણો તમ ૨૯૭

દશ સહસ્ર મણુ આણેા દુધ
મોટો કુંડ કરાવો બાંહ
નાગ-મંત્ર સુલ મુખ-થી લણી
નાગ-ન્યાગ તે પુરે થયે
એ જોલ રાજા-ને કહી
રાજાં રુટો જોઈ લાગ
દશ સહસ્ર તે વીત્ર જ વર્ષા
એક સહસ્ર મણુ હોમું ધૃત
ખણું એક ન લાગી વાર
તેહ-ની સોલા કહે કિમ કવી
દશ સહસ્ર મોતી ઉઘોત
પછે પ્રસન્ન કર્યા છે નાગ
સાકર શરણ ધૃત-થી ઘણી
કનક-રત્ન-સમાને દાંન
નાગ-જાગ તે પુરે થયો
‘માહારાજ મુજ-ને માગ્યુ આલ્ય
નથી રાખવી માહરે’ ઘેર
ઉગરચે બ્રાંમણ-નો દેહ
‘સાખાસ’ કહીને આપી ઝાલ્ય
તે ઝાલ્ય-ની સોલા છે નવી
ઝાલ્ય-હાર-નું જોડું ઘણું

સાતવીસ મણુ સાકર ઘોલો બુધ
કરો નાગ આવાહન તાંહ ૨૯૮
આહુતી આપો નાગ-જ-તણી
તાંહરું દલદર તેહ-થી જસે’ ૨૯૯
આઘ સક્તિ તો અંતરધ્યાન થઈ
કર્યો ઇંદ્ર-ઉછવ-નો ન્યાગ ૩૦૦
દાંન-રક્ષણ લાંડારે ભર્યા
પ્રસન્ન ઇંદ્ર થયો છે ત્રત ૩૦૧
હોત ધરીને આપ્યો હાર
જેટલાં મોતી તેટલા રવી ૩૦૨
સરવે મુગ્ધ-સરખી જોતિ
બુપતે આપ્યો તેહ-નો ભાગ ૩૦૩
કોટિ આહુતિ આપી તેહ-તણી
મંત્રોખ્યા દીજ દેઈ માંન ૩૦૪
‘માખ્ય માખ્ય’ સળદ એહવો કહો
જોઈઈ તાહજ ઘર-ની ઝાલ્ય ૩૦૫
કરવી છે પરમારથ-પેર
મોટું પુન્ય છે તમ-ને તેહ’ ૩૦૬
‘કામ પડે’ મંલારે કાલ્ય
જાંણે ઉદય પામ્યો તીહાં રવી ૩૦૭
મુખ સીદામણુ સ્વરગ-જ-તાણુ ૩૦૮

છપથ

પુન્ય-થકી ઘરમુત્ર, પુત્ર શુભ પુન્યે પામે
પુન્ય-થકી ધન ધાન્ય, માંન-કીર્તિ કુલ કાંમે
પુન્યે વિનય વીવેક, ટેક વિદ્યા વીધી વેદે
પુન્યે જસ લખ્ય લાલ, કાજ લાવીક ભર ભેદે
પુન્યે પ્રતીષ્ઠા પાંખીઈ, પુન્યે પણુ મુધી ઘણી
સાંમલ કહે સુખ પુન્ય-થી, પુન્યે ખીડા નહી ચક્ર-તણી ૩૦૯

ચોપઈ

જેહ-ને' મન વસ્યુ છે' પુન્ય
અધીક પ્રાક્રમ કીધા 'આપ

વિપ્ર-પાસે' આવ્યો તે રાય
દીઠી આદ્ય દેખાડો હાર
'આપ્ય તાહરા રાજા-ને' હાથ
કન્યા-દાન દેશ્યો જાહરે'
નહિ જવા દે તાહરો તોલ
વીપ્ર જોલાવ્યો કરી નીરધાર
ગયો વિપ્ર પોતા-ને' ઘેર
હરખ-તાણા અરણુવ-મા ભટયો
સલા ભરી ખે'ઠો છે' જા'હ
'પરજણ લેઇ'તુ લગન જ થાપ્ય
હસ્ત-મલાપ હસ્યે' જાહરે'

તેહ-ને' મન એકે નહી તુન્ય
તે સર્વે પુન્ય-તાણો પ્રતાપ ૩૧૦

આનંદ તેહ-ને' અંગ ન માય
અતુલ તેજ ત્રીભોવન-ભાર ૩૧૧
હુ કહુ તે કહે'જ્યે તે-સાથ
આપસ્યુ મુસ્તક તાહરે' ૩૧૨
મુખે' જોલજ્યો હાકીને' જોલ'
આપી આદ્ય-જોડુ' ને' હાર ૩૧૩
કહી માત-પીતા-ને' માડી પે'ર
ગામ તણા મહીપતિ-ને' મટ્યો ૩૧૪
આદ્ય-હાર જઈ નાખ્યા તાહ
અધિક હેત-થી કન્યા આપ્ય ૩૧૫
અંતરીખ મુસ્તક આવે' તાહરે' ૩૧૬

કુહા

સલા સહુ વિસ્મે થઈ
આણુવણુ અતિ ઉપતા
દેવ-સરખે કયા કરી એવડી
કન્યા એહ-ને' આપતા
મન માન્યુ કન્યા-તાણુ
'પરણાવો મુ-ને' પ્રીત-સ્યુ
લગન લીધુ તિહા લખ-વીસા
આપ્યુ જોઇએ તે સમે'

અચિરજ અધિકો હોય
કલી ન સકે' કોય ૩૧૭
એહ-મા એવડી આપ
ના તે નવિ કહે વાય ૩૧૮
દીઠો હુસી હાગ
હુ લામીની એ ભરથાર' ૩૧૯
શુદ્ધિ દશમી-ને' દીસ
ચોરી વેલા સીસ ૩૨૦

વિક્રમસેન વાસે' ફરે'
તે દેશ તે નગર-મા

અદ્રષ્ટ-વિદ્યા હોય
અન્ય ન જાણે' કોય ૩૨૧

ચોપદ્ય

જુગતે રાજાઇ માંડ્યાં જંગ	આખા દેશ-માં ઉછવ-રંગ
કુચારા-વિવા-નેં કારણે	ખાધ્યા તરીયા તોરણ ખાણે ૩૨૨
કંકાતરી ઘણી વીવેકે લખી	મેડ્યા દેશ-ના બહુ મુખી
ચેંલ-મેંલ આઝો ચહચહાટ	કરે વખાણ તીહા ચારણ-ભાટ ૩૨૩
નટણી નૃત્ય કરે મદ રમે	જોગ વાતે નગર સદુ જમે
કૌતક જોવા જન કે કોડ	પરણે કન્યા પાડી હોડ ૩૨૪
ઇમ હરખ લોકા-નેં ઘણો	દિન આખો તે લગન-જ-તણો
વીધ-તણો વરઘોડો ચઢે	નીશાંણુ ગાળે નેં ગડગડે ૩૨૫
વિષ જગન-થી લાખો દામ	તે ખરચે વિવા-નેં દામ
જે-ઉપર મહિપતિ-ની મોટ	ઈશ્વર પ્રસન્ન તિહા સા-નિખોટ ૩૨૬

છપદ્ય

કરે રાક-નેં રાય, થાય હેતેં કીડી હાથી
 કરે કાયર-નેં સુર, સુર નપુસક સાથી
 કરેં મુરખ-નેં કવ્ય, દ્રવ્ય નીરધન જન પામે
 કરેં જલ સ્થલ સણુ-માહેં, વંઝા તનુ-નુ દુખ વામે
 તરણ-તણો મેઝ કરેં, રહેં ધીરજ ધરમ-ને
 સામલ કહેં મુખ દુખ સહેં, તે સોભા કહુ કરમ-નેં ૩૨૭
 કળમેં વીઘા વીત, ચીત નીરમલ છેં જોહ-નુ
 કળમે લખ્ય મુલખ્ય, પછેં તનેં તન-મુખ તેહ-નુ
 કરમેં નારિ સુનારિ, સારુ મુખ દલ-થી દેહ-નુ
 કરમેં મીત્ર પવિત્ર, પુત્ર નીધી વીધી સીધી નેહ-નુ
 સંસાર સાર મુખ સરગ-નુ, જોતા-મા જુગતેં જડ્યું
 સામલ સાઝ સાખેં કહેં, કણુલ સરવ કરમેં અડ્યું ૩૨૮

ચોપાઇ

જેહવી રાજાની હોઈ રીત
વાજે' દોલ ઘડીયાલા ઘણાં
બહુ મુખી બોલે તે દિશ
ખત્રીસ-લખ્યણો નહી ગાંમ-માં
કદાચીત પ્રથવી-માં હસે
કેા કહે' 'સમ ગજ છુટસે'
મુસ્તક આંણવું છે' બહુ વાર
લાગ્યો છે' એ કષ્ટે' કરી
નહી ચુકે' રાજાની દેહ
મલી મેદની જોવા લાગ
એ'કેા માહસ-મા બહરે'
કાંને' આલ્ય ને' કોટે હાર
જાણે અરણ્ય ઉગ્યા કે કોડ
પાસે' તે કન્યાની માત
પાસે' વેદિયા ભારે પ્રમ
'કરી કષ્ટ તમે આવીયા
ખત્રીસ-લખ્યણા પુરુષ-નુ શીસ
પ્રતક્ષ દેખશે' સધલો સાથ
તે આપતાં જો કરસ્યો વાર
ઘડી અજર એ વાતે' થઈ
માગ્યુ સરવ મલે' આ દીસ
જે મન-માં વિચારું'તું તમે
'આ જો' વસ્ત આપું કાયદો
લગન-સમે' તો પગ્ણી જાયુ
તે મન જાં'લું છું કાજ
તેર હોય તો વહેલાં થાયો

પુષ્પો તોરણ-થી કરી પ્રીત
ચું વખાણુ કહું સોભા-તણાં ૩૨૯
'કોહ-નુ છેદસ્યે' એ તો સીસ
નથી મુંડ્યો સુપને' નાંમ-માં ૩૩૦
તેહથી કાંમ એહ-નું કિમ થસ્યે'
અધવચ એ વાડવ ઉઠસ્યે' ૩૩૧
ખોદ્યાં આલ્ય-જોડું ને' હાર
લીધા રાજાઇ છેતરી ૩૩૨
સીસ-વીના નહી મુચે' ધેય'
તલ પડે' તેટલો નહી માગ ૩૩૩
કન્યા તિહા આણિ તાહરે'
સમરખ્યા ખીલ સણગાર ૩૩૪
જુવતી આભુષણ જો' જોડ
પાસે' સજન સહોદર તાત ૩૩૫
મુખ મરડિ જોડ્યા છે' મરમ
આ જો વસ્ત સારી લાવીયા ૩૩૬
આ સમે લાવો તે દિસ
તો મલશે' વર-કન્યા-નો હાથ ૩૩૭
બસ્યે આલ્ય ઇજત ને' હાર
પરણુ છે' પોતે' ઘર-માં જઈ ૩૩૮
માગ્યુ કેા નહી આપે' સીસ
તે સરવે' જાં'લું છું અમે ૩૩૯
સીસ-તણો કહું વાયદો
તાર-કેડે' પછે' પ્રાંમણ થાયુ' ૩૪૦
કિમ છેતરાય નગર-નો રાજ
નહિ તો જખ મારી ઘેર જાયો' ૩૪૧

૬૬૧

કહે' વિપ્ર 'ઝટ્ટ સાંભલો	લાવો કનક-ની યાલ
પલક એક-માં પાંચરથો	જત્રીસ લખ્યલો બાલ' ૩૪૨
લોક કહે' 'સુંણ લંડીયા	ચું જુડી એ યાખ્ય
જો ગમે' તો તાહરે'	તાહરે' હાથે' કાખ્ય ૩૪૩
તે પણ અરથ આવે' નહી	જત્રીસ-લખ્યણ-વીણ દેાય'
કૌતિક એહવી કૌટિયા	વિક્રમ જુગતે' જોય ૩૪૪
હુનીયાં દેા દેખે' નહી	નવિ દેખે' દેા જ્રમ
વીપ્રે' મન વીચારીયું	'ભરી સલાં-માં ગઈ સરમ ૩૪૫
અધિપતિ તો ઉજેણી-માં	પંથે વેગલી વાલ
અણ-સમજે' એહવું કયું	અતિ લાગા ઉચાટ ૩૪૬
ચીત પરથમ ચોથો નહી	કયું કાજ એ આજ
કન્યા ના'વી હાથ-માં	ગઈ લાખીત્રી લાજ ૩૪૭
વિશ્વાસ કર્યો વિક્રમ-જો	ખોણું શદાપણ દેાક
પલક એક પછી કરે'	પંચ-ઈશ્રી લોક ૩૪૮
વિશ્વાસ કરે' જો રાયનો	તેદનું નાંમ અજાણુ
વણ-પણે' પ્રાજે' થયો	હોલ કરતાં દાંણુ ૩૪૯

૭૫૫

વનીનાનો વીધાસ, આસ રાખે' જો પરની
 મોની ચરપ સહેત, હેન તરસર તરવરની
 નરિ નખી ને' નાવ, નમ્મપર વિવધર વારી
 દુત જુગ ને' મુગ, જંગી મંગી લગ લારી
 લાંચી પરપંચી જુલનન, કે'હી કોપી દેદનો
 અંમલ કરે' મુખ હણ્યો, વીધાસ કરે' જો એદનો ૩૫૦

થાપન

નિરમલ નહી મદિરા પીનાર
સાહા નહી એ નામ (?)
નારી-સોનાર-ના સમ તે રાખ
જુઠા-ની સી સાચી વાત
કાગ તે કિહા-નો પવિત્ર
મુઝ-ને આગલ-થી મોકલ્યો
લાઠ લાઠ્યા ખાવા માર
હવે ઉપાય બીજો ર્યો કરું
મુથા-પછવાડે ગાય જાલો(ય)
મરણ પડે વણુપુટે આપ
હલ્યા પાપી-કેડુ સુખ
માહરો જીવ વણુપુટે જર્યે
કાસિએ જઈને કરવત લેત
કરડે જીભ આપે જાહરે

લોલો નહી લાય લેનાર
સાચો નહી જુહારી નામ ૩૫૧
સેઠ-પટલ-ની સા-ની સાખ્ય
ભંગી નામ તેહ-ની સી નાત્ય ૩૫૨
તિમ રાજ કેહ-નો નહી મીત્ર
રહ્યો આપ પુઠે એકલો ૩૫૩
ખોલો ભુપતે માહરો ભાર
દાતે જીભ કરડીને મરું ૩૫૪
જીવતે ન ઘાં અધિકી થાય
એ ગળા વિકમ-ને પાપ ૩૫૫
છીધુ મુ-ને દાવાદલ હુખ
પાપી તાહડુ ર્યુ સારુ થર્યે ૩૫૬
તો આવડું ન થાત ફજેત
વિચાર કર્યો વીકર્યે તાહરે ૩૫૭

આભમાથી આવે જિમ ચદ્ર
લોલકલોલ કુઠલ શુભ કાન
સાક્ષાતકાર દેવતાઈ અંશ
દીઠો રાજ રીયાલુ રુપ
સભા ચિત્ર-લાખ થઈ રહી
જાણે પ્રગટયો ઈશ્વર આપ
અંદ્રસેન નગ-નો ધણી
અનનગાદ અરુનવંત જોન
સંખ ચક લાછન કર જાણ્યા
'મોટો પુરુષ કાય છે એ દેવ

થયો પ્રગટ તિમ આપે ઈંદ્ર
ભુપ ભર-જેવન બીને વાન ૩૫૮
રાજરાજેશ્વર વડ કુલ-વંશ
ભંમ ન જાણે એહવો ભુપ ૩૫૯
મુધ-મુધ સદ લોકાન્ની ગર્હ
તેજ-પુજ પુરુ-અતાપ ૩૬૦
તેણે પરીક્ષા કીધી ઘણી
કરણ-મજત ડપોલા નેન ૩૬૧
ઈંદ્ર-સરિખા આભુપણ અડ્યા
ઘટે સરવથા કચી મેવ ૩૬૨

ઇમ વીચાર કરેં જાહરેં
'એ બ્રામણ નગર આવીયો
મોહ-માગ્યો આગ્યો છે દાંમ
હવેં વિલંબ સાં-નેં કિજીય
અચીરજ પાંખ્યા સરવેં લોક

વિક્રમસેન જોડ્યા તાહરેં
મુઝ-નેં વેચાથી લાવીયો ૩૬૩
આંણ્યો મું-નેં કરવા એ કામ
લાવો થાલ મુસ્તક દીજીય ૩૬૪
મરવા-તણો નવિ આંણેં શોક ૩૬૫

હુહા

અંદ્રસેન ચમકી કહેં
તાર-પછી કરવું ઘટેં
'શુ કરીસ તું નામ-નેં
તે માગ્યુ તે આપવા
શુલાંમ અમ્યો એ વીપ્ર-ના
ખોટી તું સાં-નેં કરેં
કાઠી ખડગ કાટેં ધયુ
'હા હાં' કરીનેં નગર-નેં
'અકલ-થકી મેં ઉલખ્યા
તું ઉલેણી-પતિ ખરો
અવર આવી કેા નવિ સકેં
એ અધિકારેં ઉલખ્યા
કાનેં દીસ્ત સાંભલી
તે આજ દીહું અમ્યો
ધન ભાગ્ય આ ભોગી-નુ
ધન્ય એ કુયારી કન્યકા
ભલે જણી એ ભાંમની
એ મીસેં દરસન થયુ

'પ્રથમ કહો તુમ નાંમ
તે મુખેં કરજ્યો કાંમ' ૩૬૬
પુછે ફેકટ દીસ
આંગ્યો છુ હુ સીસ ૩૬૭
પરમારથીયો નાંમ
કન્વા દેં એ કામ' ૩૬૮
સલા દેખતા માથ
ગઈ જાડ્યો હાથ ૩૬૯
જેયુ ધરમ દ્રઢ ધીર
પર-હુખ-ભાંજણ વીર ૩૭૦
પર-કાળેં પાડેં પ્રાણ
જે વિક્રમ વીર સુજાંણ ૩૭૧
પેહેલી પુર-માં વાત
જાંણી જુગતેં જાત ૩૭૨
ધન એ બ્રામણ ભુપ
ધન્ય તું ગજ સ્વરૂપ ૩૭૩
ભલે પાડી એ હોડ
પોહોતાં મન-નાં કોડ ૩૭૪

તું કહે' તો એ વીપ્ર-ને'	કન્યા પરણાવું સાત	
રાજપાટ સુંપું સકલ	વિવેક કહી એ વાત	૩૭૫
આંણુ ફરે' અહાં તાહરી	તુજ-માં જાણું જોર	
આકર-ના આકર અમ્યો	ચીત-ચકી છું ચોર'	૩૭૬
પાય લાગી પ્રજા સહુ	દીકું દીવ્ય દરસ'ન	
કોડ પોહોતાં કન્યા-તણાં	પુરણ થઈ પરસ'ન	૩૭૭
આભુષણ જાહેરે આંણીયાં	તાહરે' યથો વિસવાસ	
'સકે' વીપ્ર-ને' વીક્રમ મલ્યો	પ્રીત ઉજોણી-પાસ'	૩૭૮

ચોપદ

મનસા સીધ દેઈને' માંન	દીધુ હેતે' કન્યા-દાન	
સાત રવી કે સોનાં-તણાં	આખ્યાં રત્ન અમુલ્ય ઘણાં	૩૭૯
નગર જોજ્ય કરાવ્યુ ગાંભ	વાળે' માદલ ઠામોઠાંભ	
હરખ નગર બાધા-માં ઘણું	દીકું દરસન દેવ-જ-તાણુ	૩૮૦
અંદ્રસેન કહે' છે આપ	તેડયા વિપ્ર-નાં મા ને' બાપ	
'પે'હિશમણી પ્રીતે'થી કરું	પાંચ જનમ-નુ પાતિકે હરું'	૩૮૧
મા-બાપ કહે' 'અમ્યો આવું નહીં	હસે' લોક નગર-ના તહી	
આંધાં લુલા ને પાંગલાં	કોઢી કુષ્ટી ને' રાઘલા	૩૮૨
અનાથીયાં ને અધિકો રોગ	હીણા કરમ-નાં ભારે લોગ'	
ગયાં વિક્રમ વિપ્ર-ને' ઘેર	પ્રીછયો સરવ પાંગા-ની પે'ર	૩૮૩
'કહો તમ-ને' સાત્યાં છે આજ	કુંયરી પરણાવી મહારાજ'	૩૮૪

કહા

કહે' અંધા 'સુણ અધિપતિ	ભલે' પરહયો એ પુત્ર	
તાહરે' પુન્યે'કે જુગ લગે'	લોગવલ્યો ધરસુત્ર	૩૮૫
અમ્યો તો નથી દેખવું	રાણી સુત કે' રાય	
અંન ખાઈ સકીઈ નહી	થરથર ધુજે' કાય	૩૮૬

‘કથા પરમારથ કરો	પ્રાકૃત રીતે’ ભાખ્ય’	
કવી કબુલ બીજા કરે’	શાસ્ત્ર જ પુરે’ સાખ્ય	૪૦૮
શુભ બુધ્ધ દિધિ સરસ્વતિ	વસી રહી માં બીજા	
તરણ વશ જિમ વાયુ-ને’	રસના બેઠી રીઝ	૪૦૯

આપઘ

શ્રી-ગોડમાલવી-વીમ્ર-મુતેશ	વશે વેગનપુત્ર શુજરદેશ
વીરેશ્વરજી-ઠેરો પુત્ર	ગામલ નામ કવી શુભ શુત્ર ૪૧૦
સંસ્કૃત-માંથી એ મોધીયુ	પ્રાકૃત બુધી-ધકી મોધીયુ
વિક્રમ-મહિમાં સુવર્ણમે’ જેહ	પવિત્ર થાસ્યે તેહ-ની દેહ ૪૧૧
વાહલા-તણા નહી વીજ્ઞેગ	દેહ ન બ્યાપે’ તેહ-ને’ રોગ
વીરદોદરાદિક બ્યાધિ જસ્યે’	કઠિણ રહે’ તે કૌમલ થશે’ ૪૧૨
એહવું સાલલી કરસ્યે ‘દાન	માહરદ્રન્તલું તે નર-ને’ માંન
લક્ષ્મી વામ વસે’ ખારણે’	પોટે’ પુત્ર રૂટે’ પારણે’ ૪૧૩
મન-માખ્યા મન-વાંછીત મલે’	સીધ્ય માત તે સફલે’ ફલે’
કહે’ પુતલી સાંભલ સય	એહવા થાયો તો ધગ્લયો પાય ૪૧૪

કહા

ઇમ કહીને’ ઉતપતિ	આપે ગઈ આકાસ
[એહ કથા પુરણ થઈ]	કહે’ કવી સાંભલદાસ ૪૧૫

પાઠાંતર

[કડી, પંક્તિ અને પ્રતના ક્રમે]

ક. નો આરંભ : શ્રીગણેશાય નમઃ । અથ સિદ્ધાસનપત્રીસીમધ્યે વાર્તા વાંઘાંજીની પુત્રી ઈંદુમતીની લખી છે.

ખ. નો આરંભ : શ્રીગણેશાયનમાં. શ્રીસારદાયનમઃ

૧. ખ. માં ૧ થી ૧૪ કડી નથી.

૧૫. ૧. ખ. શિવ વસે, જ્યાંહાં. ૨. ખ. ધર્મધિર. ૩. ખ. ભોજયરાજા શ્રતપ્તમ.

૧૬. ૧. ખ. કલ્પતરુ. ૨. ખ. સાહાત્મ-સમંધ. ૩. ખ. ભક્ષો. ૪. ખ. પિહર.

૧૭. ૧. ખ. માં 'દાને' 'માને' વગેરે જેવામાં તૃતીયા-સંતમીના પ્રલપમાં, 'ધરે' જેવા ત્રીજા પુરુષના રૂપને આંતે, નપુંસકલિંગી પ્રથમાનાં રૂપોમાં, અને 'ધેર' 'ધેર' એવાં બીજાં સ્થળે ધલ્લપરં અનુનાસિક નથી મળતો. આવાં પાઠાંતરો નોધવામાં નથી આવ્યા. ૨. ખ. વાત. ૩. ખ. અવતારીક, અંસપત. ૪. ખ. વડકાંમ.

૧૮. ૨. ખ. નારાયણ-શુ. ૩. ખ. બંમણુ. ૪. ખ. દીવ.

૧૯. ૧. ખ. ષષ્ટ સાહાત્મ. ૩. ખ. ધરામસાહાત્મ ધીરજ ધરે. ૪. ક. રામરાજ્યની રીત.

૨૦. ખ. કલ્પના. ૨. ખ. દોસ, રેહે. ૩. ક. જુઠં. ૪. ખ. સાહાત્મ-સાપમાં.

૨૧. ૧. ક. સાદુલ એક મુજ છે; ખ. સીદુલ ને એક મુજ છે. ૨. ક. માતન્ગયા. ૩. ક. સાદુલ; ખ. ત્રત પામ્યો. ૪. ખ. કુપર.

૨૨. ૧. ખ. ચાગ, સી-ભોજને; ૨. ખ. ૨ મે એકઠા પાચ. ૩. ખ. મુજ, રાહા. ૪. ખ. સતવાદી સંચ.

૨૩. ૧. ખ. વિચારીઉ. ૨. ખ. મારાથી ન રહે રાજ. ૩. ખ. માહારુ રહે.

૨૪. ૧. ખ. મહિપતને મારવા મોડલો. ૨. ખ. બાલક બંસો ખાંહા. ૩. ખ. એતો, ચંતમાં. ૪. ખ. લખો, તાંહા.

૨૫. ૧. ક. શુએર; ખ. ધુવરાકેરા કુદમાં. ૨. ખ. અક્ષર લખીયાં વાક. ૩. ખ. માં નથી. ૪. ખ. કિવા વરનાં વાક.

૨૬. ૧. ખ. માંનું, મુજનું. ૨ ખ. કપુધ કીધી તાજ. ૩. ખ. રીન્ને રાજ
મન ધમ્યું. ૪. ખ. સુધુ રાજ.
૨૭. પહેલા ક. માં આ પ્રમાણે છે : તે શ્લોક લખ્યો છે : માંધાતા મુમહિપતિ
કૃતયુગે લંકાધી. (પછી પોણા બે પંકિતની ખાલી જગા). તે પછી :
પંચાસ પંચ વર્ષોણિ દસ માસા દિનત્રય બોજરાજેન સુકૃતવ્યં સગૌડં
દક્ષણપથં. ૨૮. ખ. માં એ શ્લોકો અતિ અશુદ્ધ સંસ્કૃતમાં આપેલા
છે. તે પછી આટલું વધારે છે : હવે બોજે રાજ ક્યુ" તેની સંગની,
વરસ પંચાસન નવ માસ, દીવસ ત્રણ કરુ રાજ લીલવલાસ.
૧. ખ. તે બોજ. ૨. ખ. ભરતે ભુપતે. ૩. ખ. વરણ અષ્ટદસ
સુખ. ૪. ખ. દેશમાંડે કે કેને નહી કુખ.
૨૮. ૧. ખ. સખલ સાને (૨) ૨. ખ. બુધે વીદેસે. ૩. ખ. ગહા વીદેસે
વારુવ રાન. ૪. ખ. આર.
૨૯. ૧. ક. વદેસી; ખ. ઘેડેર જ રહેા. ૨. ક. વીદેસી. ૩. ખ. અમુલક,
હુતા લાથ. ૪. ખ. સુપા થીત્ર સોની સાથ.
૩૦. ખ. માં 'એત્યો,' 'માન્યુ' એવા રૂપોમાં, 'જાત્ય,' 'બુધ્ય' એવા
શ્રીલિંગ શબ્દોમાં, તેમજ 'ત્યાંક,' 'ચ્યાગ,' 'ચ્યો' વગેરેમાં યકાર
નથી આપ્યો. આવાં પાદાંતરે હવેથી નોંધમાં લેવામાં નથી આવ્યાં.
૧. ખ. તણી બુધ. ૨. ખ. લખ્યાણા, કરી. ૩. ખ. બી બ્રાંમણી
૪. ખ. દેહે.
૩૧. ૧. ખ. પ્રથામ, ગેહેર. ૨. ખ. વાહી સંદેસોની. ૩. ખ. સાથે.
૪. ખ. ગેહેર.
૩૨. ૧. ખ. કાથે. ૨ ખ. વિત્ર ધણો દીવસે. ૩. ખ. મંદીગ. ૪. ક.
દિહી અનાથ, ધર માર્યે.
૩૩. ૧. અ. પુણ્ણ, પ્રતે ૨. ખ. નાવા.
પૂવાપ પછી ખ. મા આટલું વધારે છે :
સોની સાથે ગડજ થયો રાજદારે ના સુકાવિ ગયો.
૩. ક. સાથ,
૩. ૪ ખ. મા આ પ્રમાણે છે :
પંચે સાખ કરી જાડરે સોની સાથે થયો તાલરે.
૩૪. ૧. ક. ક્યોઈ, ખ. ખામલુને. ૨. ખ. ગાંમ બીજ કરો એ ડંક.
૪. ખ. ચરાવનાર ચ્યોપગો તણા.

૩૫. ૧. ખ. થયો. ૨. ખ. પુડે સહુ બીજા પ્રજા. ૩. ખ. થઈ જાહેર.
૪. ખ. તાહારે.
૩૬. ૧. ખ. અનકેરાં. ૨. ખ. લડીઆ સોની જુડા પડા. ૩. ખ. બે વાર.
૩૭. ૧. ખ. વીથ્રે દીધી આશીશ. ૨. ખ. તુ કોડજ વીસ. ૩. ક. રત્ન
પોતાને. ૪. ક. ભોજરાજની પેર.
૩૮. ૧. ખ. ના ચુકાયો તેતુ તે નાંમ. ૨. ખ. અમુલ કોડી દીખો એડાંમ
૩. ખ. બોદી ભોમી. ૪. ખ. સહીયાસંન તાંહાં.
૩૯. ૧. ખ. વીસતાર. ૩. ખ. કંચન વીંવકરમાંયે ધડુ. ૪. ક. હિરા.
૪૦. ૨. ખ. કુરે પંચરત્નતુ. ૪. ખ. સરગતણી કાણુ માત્ર.
૪૧. ૧. ખ. જેવી ચંતાંમણીની ભેત. ૨. ખ. ઉદાંતકાર. ૩. ખ. તેની
સોભા. ૪. ખ. કારમા દીપકજ બસે.
૪૨. ૧. ખ. પરથ. ૨. ખ. પદમણી. ૩. ખ. ઈડ અવજગ દીસે અંસ.
૪. ખ. કોને, વેણા.
૪૩. ૧. ખ. કોં, પ્રદંગ. ૨. ખ. સીંહીઆસંન. ૩. ક. મહીપત્ય ધરી.
૪. ક. પોતાના મનમાં મત્ય ધરી.
૪૪. ૨. ખ. જાંબણુ પ્રતીપાલે, લખતે. ૩. ખ. વચંનથી થાયે. ૪. ખ.
'કેહિ કવીત કવીત' પછાનો ભાગ નથી. ૬. ખ. આગલો અંશ નથી.
૬. ખ. જાંમણુ ભોજ.
૪૫. ૧. ક. સુલ; ખ. ગંગોદીક, સીંહીઆસંન. ૨. ક. માં નથી;
ખ. પુબ્ધરક. ૩. ખ. ભોજ સોભા કીધી સરવાસે. ૪. ખ. બો લખ
પદીત સહુ તે પાસે. ૫. ખ. પરદક્ષણ, જાહેર. ૬. ખ. કેહિ માં માં
કહિતક, તરતીબતે ત્યાંહરે.
૪૬. ૧. ખ. રાજમહારાજ બુપતિ. ૨. ખ. શાસ્ત્ર મુખાંણુ. ૩. ખ.
આસંન, અધીપતી. ૪. ક. પુરાંણુ પ્રીત પ્રધાન.
૪૭. ૧. ખ. ઈદુમતી. ૨. ખ. બતરીસલક્ષણી. ૩. ખ. વચેક શુ. ૪. ખ.
શુરણુ રાજજી.
૪૮. ૧. ખ. તમો. ૨. ખ. આસંન પર આજ. ૩. ખ. વણુ ૪. ખ.
વણસસે.
૪૯. ૧. ખ. સાલપુ કહિતક. ૨. ખ. અચરત પાગી સરવે. ૩. ખ. ખેતી,
રાણો. ૪. ખ. મેહેલી મંનનો ગરવ.

૫૦. ૧. ખ. કેહે. ૨. ખ. મહીપત કેહે છે મુજ. ૩. ખ. વંનીતા, કેડો તમે. ૪. ખ. જેહે હુ પુછુ આજ.
૫૧. ૧. ખ. ઈફુમતી. ૨. ખ. સાબલ. ૩. ખ. 'તે' નથી. ૪. ખ. રાગસસદુ રુપ.
૫૨. ૧. ક. પ્રનાયે; ખ. અવનરો. ૨. ખ. ધગમ ધાન. ૩. ખ. સામદ-શીરામણી. ૪. ખ. વીક્રમ.
૫૩. ૧. ખ. નાગ્નો. ૨. ખ. જેહે બ્રાહ્મણ પ્રતીપાલ. ૩. ખ. અવિદા. ૪. ખ. ખાલ.
૫૪. ૧. ખ. વશુધા. ૨. ખ. કાક. ૩. ખ. પગતણ. ૪. ખ. અને જસ લાક્ષણો.
૫૫. ૨. ક. ગોપી હામેહામ. ૩. ખ. પ્રજમાંહે પડાવીયું. ૪. ખ. દુખભ-જાણ મુજ નામ.
૫૬. ૧. ખ. પરચી પરે. ૨. ખ. જમગત. ૩. ખ. આત્મન આપુ ઈદે. ૪. ખ. ફરવી.
૫૭. ૧. ખ. જુદીજટ જગતપત. ૨. ખ. ગજ જસનુ રૂપ. ૩. ખ. છતો ૭ તેહેનો. ૪. ખ. નેક વિક્રમ ભડ જુપ.
૫૮. ૧. ખ. સી-ગમનુ. ૨. ક. અદિઆત મત, ખ. 'આ' નથી. ૩. ખ. સગો. ૪. ખ. સતા પમાડો સોક.
૫૯. ૧. ખ. વીશે. ૨. ખ. નાવટ સાવટ. ૩. ક. લાચી ભોજ તે, ખ. ભાવ શું. ૪. ખ. આ સાસન અધીપ એહ.
૬૦. ૧. ખ. થસે. ૩. ખ. સંહીઆસન બેસસે. ૪. ખ. ભજણ.
૬૧. ૧. ખ. ગજ. ૨. ખ. સુ નહી. ૩. ખ. એવુ. ૪. ખ. ગંજત રજે.
૬૨. ૧. ખ. દાને સાબલી. ૨. ખ. સખેયે શુભ. ૩. ખ. વીસ્તારીને દહો ભો. ૪. તો પુછુ.
૬૩. ૧. ખ. કેવો, નરપતી. ૨. ખ. કીયા કીયા. ૩. ખ. કેવા મરણ પડીતલના. ૪. ખ. કેવુ ગુવંતુ.
૬૪. ૧. ખ. કેવી, ઉપાસના. ૨. ખ. વીધ કેથી વવેક. ૩. ખ. કેવુ ને જગતમા. ૪. ખ. જે આપ કેવણો.
૬૫. ૧. ખ. કંમ દુસથી. ૨. ખ. છતો સાહા કમ. ૩. ખ. હરી કુલ દેહેવટ કરી. ૪. ખ. પરમાથ.

૬૬. ૧. ખ. કાહો. ૨. ખ. હુસે. ૩-૪. અને ૬૭ ૧-૨. ખ. મા નીચે
પ્રમાણુ છે :
- તેવો પ્રાક્રંમ હુ કરે તે સરખા કરે એ સાથ
નાહી તો પ્રોતે પુજા કરે નીત નીત પુજુ પાપ.
૬૭. ૩. ખ. ચથારથ હોય તે કાહો. ૪. ખ. રીન્ને.
૬૮. ૧. ક. સ્ત્રાંણુ; ખ. કેહે. ૨. ક. વારુ વાણુ; ખ. વીધ. ૩. ખ.
સેષ્ટી, ખ માણ. ૪. ખ. પચાસ કોટી, ગણી.
૬૯. ૧. ખ. તેહમાહે. ૨. ખ. વીક્રંમસેન સરખો. ૪. ક. પરનારિ.
૭૦. ૨. ખ. તે વરણુ. ૩. ખ. પંનર એ ને સ્ત્રોત્રી. ૪. ખ. છ
અગની હોત્રી.
૭૧. ૧. ખ. ખીલે અપરંમપાર. ૨. ખ. વીધ વવેક. ૩. ખ. વેત્રારીઆ
અવખત. ૪. ખ. મહાઅધા લક્ષધા કોડાપતી.
૭૨. ૧. ખ. છપન, વાળે. ૨. ક. ઉ (ઈ)પરી, ખ. એયા. ૩. ખ. સી,
એ નગરી તણી ૪. ખ. રાજરીધ.
૭૩. ૧. ખ. પ્રધાન. ૨. ક. તે, નામ, ખ. મહીધત, માગાણુને. ૩. ક.
નેર, ખ. ધર, ઘડીઆલા. ૪. ક. કોર, ખ. દુખીઆ, પડે.
૭૪. ૧. ખ. મોહોલંથી. ૨. ક. ફેલે, ખ. મંન મનાયેં સકયે. ૩. ખ. સામે.
૪. ખ. સગવ.
૭૫. ૧. ક. દુતકે ૨. ખ. જુરી, નવ. ૩. ખ. અવજગ અપર મપાર.
૭૬. ૧. ખ. શુભાણુ. ૨. ક. કરે. ૩. ખ. ગાયે શુભુ ગીન. ૪.
ખ. યોહો.
૭૭. ૧. ક. ચતુરાઈ, ખ. ભાલવે. ૨. ક. ભાપ, ખ. અવવે અલવે.
૩. ખ. નાદત નહિત્ર ગાણુ ગાય. ૪. ખ. પુર જસ પરભાતે ભાયે
૭૮. ૧. ખ. વીધ. ૨. ખ. તસ્તર ગણુ વાજંત ૩. ખ. સીદુકેરા સાહુને
સંગ. ૪. ખ. ઘેરઘેર સીવપુજના લગ.
૭૯. ૧. ખ. પચંમ પરભાતે યાયે. ૨. ક. હરીકીર્ત, ખ. વીરનવજન
હરીકીર્તન. ૩. ક. થરિ, ખ. ઇંદ્રપુરી, નાહી નુન. ૪ ખ. જાદા પરમરથ.
૮૦. ૧. ક. વટેમારણુ, ખ. જતા. ૨. ક. વ્યાપારી તન ૪ ક. મન.
૮૧. ૧. ખ. ઉજેણુમા. ૨. ખ. દીડી લીલવલાસ ૩. ખ. અચરત ડીહુ
અવનવ. ૪. ખ. કરી ગહો પુર પાસ

૮૨. ૩. ખ. કંદ, કોહો. ૪. ખ. શુ.
૮૩. ૧ ખ. ઘડીઆલાં બાંધા. ૨. ખ. કુણુ અરથ કુણુ દાજ. ૩. ખ. કોહો. ૪. ક. જયેમ, જે રાજ્ય;
૮૪. ૨. ખ. જે માલવમુખ ધડ ધીર. ૩. ખ. ઉજેણુ અધીપતી. ૪. ખ. વીક્રમ.
૮૫. ૧. ક. દિસે. ૨. ખ. પ્રમાણુ નદી. ૩. ક. અરધ, એકલો; ખ. નીસાયે. ૪. ખ. શુણુ.
૮૬. ૧. ખ. દેશમાં. ૨. ક. ઘડીવાલી. ૩. ક. તેડી; ખ. રીઝમાં. ૪. ક. શાદ; ખ. શુણુતાં સવણુ.
૮૭. ૧. ખ. મન. ૨. ખ. વવેક. ૩. ખ. સેજાખંમા. ૪. ખ. એવો સરજ.
૮૮. ૧. ક. એકતું મુંણિને; ખ. જાયે. ૨. ખ. વણીક, મનમાલ. ૩. ક. દિધા; ખ. ઘડીઆલે ધાયો. ૪. ખ. રૂદે.
૮૯. ૧. ખ. જુકુ હસે. ૨. ખ. સંદે મનને નીચે થસે. ૩. ખ. વીક્રમમેન.
૯૦. ૫છી ખ. માં નીચેની પંક્તિ વધારે:
મત એકાદસીને દારણુ ચીત સમે પ્રીતે પાગણુ.
૯૦. ૧. ખ. અથણુ. ૨. ક. ભોજનવાત; ખ. ભોજનનીની વાત, તે તો. ૩. ખ. તેડવા. ૪. ખ. તેડાવો.
૯૧. ૧. ખ. પસાયે કરણુ. ૨. ખ. ઘણોડ. ૩. ખ. કાંકાથી, શુ તમ. ૪. ખ. શુ.
૯૨. ૧. ક. સુખી; ખ. છો. ૨. ખ. મન મુકીને કોહો. ૩. ક. દિછઈ; ખ. તેનો દીછયે. ૪. ખ. કીછયે.
૯૩. ૧. ખ. એવો, પ્રસન. ૨. ખ. યાં શુધાર. ૩. ખ. કડે. ૪. ખ. ખીતે ખીતે, કોહો.
૯૪. ૧. ક. માહરાજ; ખ. મોહોટા. ૨. ખ. કરીયે. ૩. ખ. શુણુ એમ ૪. ખ. કંયા અદકી.
૯૫. ૧. ખ. દરો ભોજ. ૨. ખ. મનની. ૩. ખ. કંદુ. ૪. ખ. નમ થેઉ નીચે.
૯૬. ૧. ક. મન. ૨. ક. અન; ખ. તારા ૫છી લેવાસે એન. ૨. ક. કુખી, ખ. કેહે સાલજ. ૪. ખ. મુજને.
૯૭. ૧. ખ. સનવાદી, કેમ. ૨. ક. સાનિધે ભેડે જમું; ખ. તમે સાધાનીધે ૩. ક. તાહર; ખ. ભાગીશું. ૪. ખ. સદાય તો ભાજજો બેદ.

૯૮. ૧. કં. ખ. મન. ૨. ખ. કં. ભોજન. ૪. કં. દેઈ; કર, ખેડ.

* અહીંથી આગળ ખ. પ્રતિના એવાં પાઠાંતરોની જ નોંધ લીધી છે, જે અર્થની, વ્યાકરણની, સંદર્ભની કે એવી કોઈ દૃષ્ટિએ અગત્ય ધરાવતાં હોય. પાઠ એાછો કે વધારે હોય તેવાં બધાંયે સ્થળો નોંધ્યા છે. પણ માત્ર હ્રસ્વ-દીર્ઘને લગતા, હ્રારને, યકારને અને શકાર-સકારને લગતા, અનુનાસિકને લગતા, સંયુક્તાક્ષરને લગતા અને 'સિંહીઆસન', 'અપરંમપાર' એવા જોડણી ભેદો—દૂંઠમાં ભિન્ન લેખનપદ્ધતિને લીધે નિબ્ધન થયેલાં પાઠાંતરો અને દેખીતી ભૂલો નોંધવામા નથી આવી. કવચિત કં. ના અસંગત જોડણીવાળા પાઠને સ્થાને ખ. માં સુસંગત જોડણીવાળો પાઠ મળ્યો છે, ('દિધી' ને બદલે 'દીધી', એાપાઈને અંતે 'જન' ને બદલે 'જનં') ત્યાં નોંધ્યા વિના જ. ખ. નો પાઠ સ્વીકાર્યો છે.

૯૯. ૧. ખ. નારુ હોય તે. ૪. ખ. ને.

૧૦૦. ૧. ખ. અનુપ. આ પછી નીચેની પંક્તિ વધારે; અંદાંનસેન છે તા તે. ભુપ. ૪. ખ. અભેચંદ સાહુ છુ આપ.

૧૦૧. ૧. ખ. નગરસેહ છે. ૨. ખ. મા નથી. ૪. ક ખ. નાટક. ૪ ખ. નાત, આવા, મુજ.

૧૦૨. ૧. ખ. મલો ભાટ તાહા દીધાં. ૩. ક. પેતે. ૪. ખ. વીવા કેરી વાત.

૧૦૩. ૩. ખ. તંન જેવી. ૪. ખ. ખાંપાણુ નાહી ખોડ.

૧૦૪. ૩. ખ. મુણુવંતી. ૪. ખ. એવી તનયા કો ઘેર તણી.

૧૦૫. ૧. ખ. ઉતંમ રહુ. ૨. ખ. ભાલ પરણાવુ.

૧૦૬. ૧. ખ. નાટક. ૨. ક. દવ્ય; ખ. °દમલ એક. ૩. ખ. દેવીસંધ. ૪. ખ. કરે.

૧૦૯. ૧. ખ. નીત. ૨. ક. કેરા. ૩. ખ. અગર. ૪. ખ. શીતની પગ તે ચોગ.

૧૧૦. ૧. ખ. જ ગયા. ૨. ખ. તાત-તણે મન. ૩. ખ. કરે નાહરી.

૧૧૧. ૧. ખ. એમ કહી, વરત. ૨. ખ. પામસે મરત. ૩. ખ. પકો. ૪. ક. કરતા, ખ. કર્તા.

૧૧૨. ૧. ખ. મેહ પ્રતીમના મનથી કરે. ૪. ખ. દાવો રહો કુઆરો. દેહ.

૧૧૩. ૧. ખ. યયુ. ૪. ખ. વનો, ભુધ વારી.

૧૧૪. ૧. ખ. ભરી કરી કોડ. ૪. ખ. પરીઆણુ.

૧૧૫. ૧. ખ. ધરય. ૨. ખ. ટંકા પંચજ તંણો. ૩. ખ. ચઉદ, ભરી. ૪. ખ. 'તીરી' સુધારીને 'તરી'.

૧૧૬. ૨. ખ. પાંખો આપ.
 ૧૧૭. ૨. ખ. નર દસી. ૪. ખ. સરવ.
 ૧૧૮. ૩. ખ. જોડી.
 ૧૧૯. ૧. ક. ઉડી. ૨. ખ. વેઠે.
 ૧૨૦. ૨. ક. મન પલકે કન્યા. ૩. ખ. ખાત. ૪. ખ. વાત.
 ૧૨૧. ૧. ક. તણી. ૨. ખ. બેસે બે સન. ૪. ખ. લક્ષ કોટી.
 ૧૨૨. ૨. ખ. સન બે તોઢે. ૩. ખ. સંઘાતે પથે. ૪. ખ. પેટી સંમરથ.
 ૧૨૩. ૩. ખ. 'માડ્ડે' નથી. ૪. ખ. તા જોત કર.
 ૧૨૪. ૧ ખ. ગુણકા. ૩. ખ. જુગની. ૪. ખ. દાંડુ.
 ૧૨૬. ૧. ખ. બેનુ એક. ૨. ખ. જોનુ. ૪. ખ. ગુણકા.
 ૧૨૭. ૪. અગ્રી શુ.
 ૧૨૮. ૩. ખ. પરણવે.
 ૧૨૯. ૧. ખ. દેવીન. ૩. ખ. ધીરન. ૪. ખ. ચક્રિ.
 ૧૩૦. ૩. ખ. ડોસ છંધામાં ધર. ૪. ખ. સંઘાતે ડર.
 ૧૩૧. ૧. ખ. જમું સર્થર શેઠણી ઘેર. ૨. ખ. જુગને. ૩. ખ. દલાસો.
 ૪. ખ. તેનો તો. ૫. ક. ક. માં નથી.
 ૧૩૨. ૧. ખ. વણિક જે વેપારિયો. ૨. ખ. માંડે.
 ૧૩૩. ૨. ખ. તો હુ દલાસો. ૩. ખ. નાહી.
 ૧૩૪. ૩. ખ. જોડે. ૪. ખ. કું.
 ૧૩૫. ૧. ક. વચે; ખ. ચેનમાં. ૨. ક. રહિ; ખ. તો હુ પાછું ચી.
 ૩. ખ. નાહી તો, લેવા નારીને. ૪. ખ. 'તે' નથી.
 ૧૩૬. ૩. ખ. તે. ૪. ખ. સાચે દલે.
 ૧૩૭. ૨. ખ. નરખે.
 ૧૩૮. ૧. ખ. ગુણકા. ૨. ખ. તે એ, જુગતે.
 ૧૩૯. ૧. ખ. ઉણવ, તમમા. ૨. ખ. જી વરગ વીદા તમ માંડે નથી.
 ૧૪૦. ૧. ખ. 'જે' નથી. ૨. ખ. તે તો. ૪. ખ. પલંમની.
 ૧૪૧. ૨. ખ. પરણાની. ૩. ખ. કામેનીયે.
 ૧૪૨. ૧. ખ. એવ. ૨. ખ. લેખે હુ જુ. ૩. ક. પ્રીત વેજાતો પાસ.
 ૧૪૩. ૧. ખ. વાલોતર. ૩. ક. જનજ; ખ. માંતર. ૪. ખ. મહુ દસ, જગ.
 ૧૪૪. ૧. ખ. મંમત. ૨. ક. નીસરો; ખ. સરવે. ૪. ખ. ગયો.

૧૪૫. ૨. ખ. દુખવાત. ૪. ખ. કુગ.
૧૪૬. ૧ ક. ગમ. ૨. ક. કરીને હામ ૩ ક. દુખી; ખ. દુખી, અરુણવમાં.
૪. ખ. તેનો.
૧૪૭. ૪. ખ. વનતા, વવેક.
૧૪૮. ૪. ખ. સમાઈ ક્યી.
૧૪૯. ૨ ખ. મટકે. ૩. ક. સાચી. ૪. ક. દેહ, ખ. 'છે' નથી.
૧૫૦. ૧ ખ. રૂપ દીસે રાજવીધ. ૨. ખ. નરખા કુલના કમ. ૩. ખ.
જનંત ચંતા. ૪. ખ. મુજ, મરંમ
૧૫૧. ૧. ખ. નાગ. ૩. ખ. કેહુ. ૪. ખ. લેસ ન કરસો લાજ.
૧૫૨. ૨. ખ. સાચો. ૪. ખ. ને નારી.
૧૫૩. ૧. ખ. અનંત, ૨. ખ. ખજાણો મોડ. ૪. ખ. નારી મુજમાં
એ ખોડ.
૧૫૪. ૧. ખ. એને, સ્થાનકે. ૩. ખ. 'કલિતક.' તેજ પ્રમાણે અન્યત્ર.
૪. ખ. હાથ.
૧૫૬. ૧. ખ. ની. ૨. ક. યોવન, ખ. વીનતા. ૩. ખ. ધણીક, તેનો ધણી.
૧૫૭. ૧. ખ. આસ્વાગત અદકી. ૩. ક. પર.
૧૫૮. ૨. ખ. કીધી કલિતક. ૩. ક. ખજાર, ખ. નીત. ૪ ખ. તુજમાં.
તેજ પ્રમાણે અન્યત્ર.
૧૫૯. ૧. ખ. જર કીધા. ૨. ખ. પાણુ પ્રીત. ૩. ખ. મુને. ૪. ક. સામ્યા તુ.
૧૬૦. ૧. ખ. અહીયા. ૩. ખ. મુજ. તેજ પ્રમાણે અન્યત્ર. ૪. ખ.
માનની તારુ મરત.
૧૬૧. ૧. ખ. ખરુ તુ. ૩. ખ. નાહી, ખેદ સુ.
૧૬૨. ૨. ખ. સવે. તેજ પ્રમાણે અન્યત્ર. માપ. ૩. ખ. રામદવા.
૪. ખ. પરદેશે પરલાતે.
૧૬૩. ૨. ખ. ઠીગ. ૩. ખ. તુજને બે. '૪' તો આમહતા.
૧૬૪. ૨. ખ. તુ તેહ. ૪. ખ. તમારુ જાણે મંન.
૧૬૫. ૧. ખ. કરસે તે. ૨ ખ. તારે. ૪. ખ. જોખાંનમાહથી છનથી.
૧૬૬. ૧. ખ. કામનીયે જોડા ક્યી. ૨. ખ. વાતમા હુમારર નથી. ૩. ક.
સાથે' સોઈ ન. ૪. ખ. મારે પ્રમેધર સાથે જહુ પ્રીત.

૧૬૭. ૧. ખ. નેનું. ૨. ખ. કુકુ કરમ કેમે ન કરુ. ૩ ખ. અદકો.
૪ ખ. અદકો નેક.
૧૬૮. ૩ ખ. તંમે કંમ માંનો માહારાજ. ૪ ખ. આણે.
૧૬૯. ૧. ક. તે. ૩. ખ. જે પરથીવીમાં. ૪. ખ. કંચ આગલ માહીને કહાં.
૧૭૦. ૨. ખ. કંચે મનમાં ન ધરી. ૩. ખ. ખોલે જીવો તો. ૪. ખ. નાહી.
૧૭૧. ૧. ખ. એણે. ૨. ખ. હવડાં ખેદુ.
૧૭૨. ૧. ખ. જુઠા, પ્રતિ. ૨. ખ. ખેદી, મરત. ૪. ખ. રજસુત.
૧૭૩. ૧. ખ. અફેણીમાને, અદકો. ૨. ખ. કાધ કરી તે.
પછી ખ. માં આટલું વધારે : ટીરી તેની છે વરણ માનની તારુ આવુ મરણ.
૪. ક. બાંધી સકલ અંગે યીર થંભ.
૧૭૪. ૧. ખ. માહાર.
૧૭૫. ૪. ખ. અફેણી તેણે કારણે.
૧૭૬. ૧. ખ. કાંમની. વચલા અક્ષરમાં ખૂણમાં ધક્કર હોય ત્યાં સર્વત્ર
ખ. મા આજ પ્રમાણે. ૩. ખ. હોયે.
૧૭૭. ૩. ખ. તારી.
૧૭૮. ૨. ખ. અમલ અધીપત.
૧૭૯. ૧. ખ. નાપેણી. ૩ ક. જો તે.
૧૮૦. ૧. ખ. કમાડ. ૨. ખ. ચીતવતે જમ ચોર.
૧૮૧. ૧. ખ. સર્ધવાર સાથ તે સનેસને. ૩. ખ. નવ. ૪. ખ. કેમ રહી
રાંમા રાત.
૧૮૨. ૧. ખ. જુવે જાંડા. ખ. માં ૨. આ પ્રમાણે : પ્રાણુ બંધાણે પ્રીતઃ
પછી ખ. માં આટલું વધારે : વચન ખુચે છે તાહારુ રહી નારી એ રીત.
૩. ખ. ક્રીમ નહી કે હે. ૪. ખ. હુ પરવશ. પછી ખ. માં આટલું વધારે.
બાંધાં બંધે અંગે અધીક હીકુ ચરણે હાય.
૧૮૪. ૨. ખ. જાને તુ.
૧૮૫. ૧. ખ. નાપેણી. ૪. ખ. કેમ ચાય.
૧૮૬. ૨. ક. કરી કરીને; ખ. કાડતાં. ૩. ખ. સમજાણુ હોય. ૪. ખ. પાસ
૧૮૭. ૨. ખ. તારી, 'લાખીણી' સુધારીને 'લાખેણી'. ૩. ખ. મરો.
૪. ખ. નાહી. તેજ પ્રમાણે અન્યત્ર.
૧૮૮. ૧. ક. નાપીણુ; ખ. નવ ખોલી. ૨. ખ. સાબલે.
૧૮૯. ૨. ખ. નાર પરદા. ૩. ખ. જાલી. ૪. ખ. માંમુલ ચાર.

૧૯૦. ૨. ક. નાગ-નારિ; ખ. મરીના ૩. ખ. બાંધ. ૪. ક. જે ક્યો તે
કહો; ખ. સોહો.
૧૯૧. ૧. ખ. રીસ. ૨. ખ. સવારે છેદુ તુજ સીસ. ૪. ખ. પોતે તેહ.
૧૯૨. ૧. ખ. સી આવી. ૨. ક. નાપીણિ; ખ. આપણી. ૪. ક. નાક
નીવારુ વારંવાર.
૧૯૩. ૧. ખ. 'કરમા' નથી.
૧૯૪. ૩. ક. પ્રીછિ, ખ. પ્રીછો, નાપેણુ. ૪. ખ. શીમ. પછી ખ. માં
આટલું વધારે : મારાને સંમજાવેસ હુ તારાને સમજાવે તુ.
૧૯૫. ૧. ક. રીસ ચઢાવી બોલી. ૨. ખ. ઉઠે હો મારા અકરમી ધણી.
૩. ખ. માં નથી. ૪. પછી ખ. માં આટલું વધારે : એહવો બોલનાપણે કહો.
૧૯૬. ૨. ખ. સોહરાવાં બાંધા. ૩. ખ. નાલ વધેરવાં.
૧૯૭. ૧. ક. ઉધાગલો નાઈ; ખ. ઉઠો નહી. ૨. કાહુ લોહુ. ૩. ખ. નાપુ.
૪. ખ. ન જાય.
૧૯૮. ૨. ખ. કહુએકજ ઘડી. ૩. ખ. છેદુ નારી પાપી તે. ૪. ખ. કંમ
જવેસે મે.
૧૯૯. ૧. ખ. હુ મરુ. ૨. ખ. દેહ કંમ.
૨૦૦. ૧. ખ. આસ્વાગત અદકેરી કરે. ૨. ખ. પાગે લાગુ નારી હુ તુજ તણે.
૪. ક. જાણુ કારીધરતુ.
૨૦૧. ૧. ખ. આગ પાડીને દીપક. ૨. ખ. બોલો અંમત વાક.
૨૦૨. ૧. ખ. લોભે લોપરી. ૩. ખ. કરુ. ૪. ખ. હઈડાનો.
૨૦૩. ૧. ખ. લાખેણુ. ૩. ખ. રહેતો. ૪. ખ. નાહી નરપત.
૨૦૪. ૧. ખ. સુદરી. ૩. ખ. જઈ બેઠો આજ. ૪. ખ. બીજા કામની
ભેલા કાજ.
૨૦૫. ૧. ખ. રણી, 'જવ' નથી. ૪. ખ. લાક્ષણે લીધ.
૨૦૬. ૧. ખ. પલંગપર જઈ બેઠો પતી. ૨. ખ. બોલીવી સેજ સુદરી.
૨૦૭. ૧. ખ. કીધુ. ૨. ક. મુસ્તકનો કરીસ તાજ્ય.
૨૦૮. ૧. ખ. માંનની કેહે મુરખા સુણો. ૨. ખ. મટે. ૩. ખ. કુનો.
૨૦૯. ૩. ખ. તો. ૪. ખ. જમ.
૨૦૯. પછી ખ. મા આટલું વધારે :
શ્રીય સંનમુખ છે માહારે	પગતગ દેવ છે પુક.
જે તુ કેહે તે હુ કરુ.	આગલ રહી બિહ.

૨૧૦. ૩. ખ. મુને. ૪. ખ. દેહ.

૨૧૧. ૧. ખ. હુકમ માંને ડાહો આજ. ૨. ખ. કાંમનીના. ૩. ખ. રે
રેંડ માનુ જો અમો. ૪. ખ. જ.

૨૧૨. ૪. ખ. પાગ.

૨૧૩. ૨. ક. દારીકા ગત્રી હજો બે કણ. ખ. ધરીકા બે હતી તે તણ.
૩. ખ. વ્યાઠ. ૪. ખ. સાચુ કસે પ્રમેશ્વર નાક.

૨૧૪. ૧. ખ. જુદા.

૨૧૫. ૧. ખ. નાહોલા. ૩. ખ. મુને. ૪. ક. ડાણ.

૨૧૬. ૧. ખ. દર. ૩. ખ. સોદેજમા, થાસે.

૨૧૭. ૧. ખ. થયુ સત્તાદમાં. ૨. ખ. સૌભાગ.

૨૧૭. ૫ઠી ખ, માં આટલુ વધારે :

સાજુ નાક ન પત્ર શુ

દીન સખિા દેહ

લરા રધીંગના ખાખડા

અચરત મોડુ એં

૨૧૮. ૪. ક. વીપરિત.

૨૧૯. ૨. ખ. પગે, પતી. ૩. ખ. અચરત. ૪. ખ. સામાનુ સતી.

૨૨૦. ૩. ખ. દગરી. ૪. ખ. ખેમા.

૨૨૧. ૧. ક. સુદગિ, ખ. મુદરી, સાચુ. ૨. ખ. એમાં તમાર. ૪. ખ.
ઉમયાતે.

૨૨૨. ૨. ખ. ખીક નાદી.

૨૨૩. ૧. ખ. 'તે' નથી. ૨. ખ. તેનો. ૪. ખ. અંદવી દેખાડું તેડ તો

૨૨૪. ૧. ખ. વાદી વેસ. ૨. ખ. લાપક નાદી હેસ. ૩ ખ. સમગ્ન છે.
૪. ખ. પેરે બજાવા.

૨૨૫. ૧. ખ. મયો. ૨. ખ. વાલેતરમાં જર. ૩. ક. માનની મથો જઈ.
ખ. જઈ મધીયો.

૨૨૬. ૧. ખ. ઉજુવ અંમમા તો. આ ૫ઠી ખ, માં આટલું વધારે મારે
મન વીકા વમી.

૨૨૭. ૧. ખ. કોટપતી. ૨. ખ. બેલી વાખ. ૩. ખ. મુખ વચન બે. નદી.

૨૨૮. ૨. ખ. યુજુમ નંમમ નામ. ૩. ક. વર.

૨૨૯. ૧. ખ. ધને ને. ૩. ક. અમે.

૨૩૦. ૨. ખ. ફની ફર. ૩. ખ. ધાબી. ૪. ખ. તો તુ જા યુજા ને.

૨૩૧. ૧. ખ. વેપારીયો.

૨૩૨. ૧. ખ. 'જો' નથી. ૨. ખ. નગર પરવેસ. ૩. ખ. નહીં તો આશા મુકે. ૪. ખ. વપરીયે પદેશ.

આ પછી ખ. મા આટલું વધારે :

ગમની કહે સાલલ શાલાપતી રડી તારી રેખ રતી
ત્રણ ખોડ નોહ જોહને પ્રેમદા એહ પરણે તેહને
નહીં જીવવીલા મન ઘણું ચત બક્ષણુ નહીં ચોરીતણું.

૨૩૩. ક. મા નથી. ૨ ખ. કરો ન કરે. ૩. ખ. ન્વે. ૪. ખ. જોહમા.

૨૩૪. ૧. ૨. ને બદલે. ક. મા : એ તણુંની હીમત ધરો, તો એ વનીતાને વરો.
૧. ખ. વના.

૨૩૫. ૧. ખ. નગમા. ૨. ખ. નારી પાસ ૩. ખ. સાચમા. ૪. ખ. કોલ, વચમા

૨૩૬. ૨. ક. તે. ૩. ખ. સુખણુ. ૪. ખ. ચહિદે.

૨૩૭. ૧. ખ. મરે. ૨. ખ. કરે.

આ પછી ખ. મા આટલું વધારે :

આગલથી એતવુ અમ્યો પછે દોસ ને દસો તમ્યો
અપનક્ષે તમમા હોય આજ ના ગમે કરેતો યે કાજ

૨૩૮. ૧. ખ. વની. ૨. ખ. વીનતા તારુ કાહાપણુ વેઠ

આ પછી ખ. મા આટલું વધારે :

તસકર જગ ને જુઠા કામ તે તો જાજ સેવિયે જે કામ.
૪ ખ. દસવીસ.

૨૩૯. ૧. ખ. આણી કાગલ લખીયુ પત્ર. ૨. ખ. સાચા.

૨૩૯. ૩-૪. ક. મા નથી.

૨૪૦. ૨. ખ. હુ પુગણુ પાદ.

૨૪૦. ૧-૨. પછી ખ. મા આટલું વધારે

સાગી સાખ એ વાતે દેહ તારે ઘેર સુત્ર એક ના લેહ.

૨૪૧. ૧. ખ. બણીતુ. ૨. ખ. ફરીને બોર.

આ પછી ખ. મા આટલું વધારે :

સહુસહુ કાને લાગુ કામ પાઠી વાત વીસારે કામ
નીરમે છે નીરમલનો તન નથી ખીક ધારતો કાઈ મન.

૩. ખ. હવે જાન તાગ નીતે કરે. ૪ ખ. મન નવ ધરે.

૨૪૩. ૧. ખ. વેપારીયો ૪. ખ. મુલ્ત તાલ્લો.
૨૪૪. ૧. ખ. 'ઝે' નથી ૨ ખ. ગમના. ૩. ખ. સાધી. ૪. ખ. દેવથી યે.
૨૪૫. ૩. ખ. પુરુષ વગર તે.
૨૪૬. ૧. ખ. મોટીવી. ૨ ખ. પહેરે. ૩. ખ. ને જાણુ. ૪. ખ. સગવી.
૨૪૭. ૧. ક. મી. ૨૪૭ પછી ખ. મા આટલું વધારે:
અમે આગી પડ ચડો માથે ભેરકે એક
વાહો મલ વહધ વડો તગીજ ભસેરી રેક.
૨૪૮. ૧. ખ. વાડી જુથે. ૨. ખ. પગર. ૩. ખ. અસ્વથી.
૨૪૯. ૨. ખ. બહુ.
૨૫૦. ૨. ખ. દોતો. ૩. ખ. ન્યાંતા. ૮. ખ. પજ ગજ તો.
૨૫૧. ૧. ખ. માન નો. ૨. ખ. મુ તમાઝ નામ ૩. ખ. લોહો કો.
૮. ક. નામ, ખ. નેલોડે છે' એ.
૨૫૨. ૧. ખ. પ-પમ દમાથે.
૨૫૩. ૩. ક. મહીલ, મંજનથી. ૪. ખ. ન દેખુ થાય.
૨૫૪. ૧. ખ. બહુ બે, 'તમે' નથી. ૨. ખ. પ્રમેયે બહુ કાંઈ શ્રીત.
આ પછી ખ. મ આટલું વધારે:
મ દોમાથે મનગા મીધ મન શ્રીત કી આગળ પાન.
૩ ખ. મીગડા. ૪. ખ. વડા મ વીધ વરેક.
૨૫૫. ૨. પછી ખ. મા આટલું વધારે:
દોહો દેવ દેવ સી દેવ નીમલમુનને સામે નેક
બીજે દોવડે વેળા આવજે વધે એકડા બે દો.
૪. ખ. મેલ મન મ દો.
આ પછી ખ. મા આટલું વધારે
એક દેવલ આપા તે કો શ્રીત આપજા નો.

૨૫૯. ૧ ખ. ગતન અમુલક બેડ. ૨. ક. જતને, ખ. ચેતામણીની.
૨૬૦. ૨. ખ. નીદ્રા. ૩. ખ. ગતન અગોચર આપ. ૪. ખ. જદા
ખાર જરૂરી હાલ.

૨૬૦. ૫ઠી ખ. મા આટલું વધારે :

૭ અગાસુ કુડે કાજ નમ તસર આવો હોય આજ.

૨૬૧. ૩ ખ. ઉપર આગાસુ. ૪. ખ. તે તસર કામ.

૨૬૨. ૧. ખ. ભેરો ઢરી. ૨. ખ. વસ્ત્ર વની તે. ૩. ખ. પેગ.
૪ ખ. રાધે.

૨૬૩. ૧. ખ. ખોલાની.

૨૬૪. ૧. ખ. ઝાનજી. ૩. ક. દ્યુ. ૪. ક. દેસુ, ખ. સુત્રી સામઢ સહુએ ને.

૨૬૫. ૧ ખ. કરો. ૩.-૪. ક. મા નથી. ૩. ખ. પાથે.

૨૬૬. ૨. ખ. રૂપ. ૪. ક. આવે.

૨૬૭. ૨. ખ. માહા. ૪. ખ. શા માટે, અહીંવાહા.

૨૬૮. ૧. ખ. રમીયે રમત. ૩. ખ. આહા ચંત.

૨૬૯. ૧. ખ. 'જોશ' નથી. ૨. ખ. 'જ' નથી ૪. ખ. હુ જાઉં

૨૭૦. ૧. ક. હુસીયી. ૨. ખ. હસી યોવ કહો. ૪. ખ. રાતે જવા.

૨૭૧. ૧. ખ. વીન તા. ૨ ખ. સુ છોકરા. ૪. ક. ગિત્ય, ખ. તાહા, રીત.

૨૭૧. ૫ઠી ખ. મા આટલું વધારે

માહારે ધેર સુ કવંક મહે કાઈ અપવાદમાથી નહી મહે.

૨૭૨. ૩. ખ. ન પ્રીછો. ૩. ખ. માચુંમ.

૨૭૩. ૧. ખ. 'તે' નથી. ૩. ખ. આજસ. ૪. ખ. પોહોડા.

૨૭૪. ૧. ક. ભરી. ૨. ખ. રૂઠી. ૪. ખ. બાધા ચાર જ.

૨૭૫. ૩. ખ. પાસેથી જ બાહાર.

૨૭૬. ૩. ખ. સેહેજમા.

૨૭૬. ૫ઠી ખ. મા આટલું વધારે

જેહેરી અવગા કો ઉવસી સીચરીન માઝ કણુ ઢસી.

૨૭૭. ૫ઠી ખ. મા આટલું વધારે

નીખસીજ સોલા સુદઝ એલ આજુસાણુ આગલ ન જદે દેલ.

૨૭૮. ૨. ખ. એ-ત સેધો બોદો છે જાંહા ૩. ખ. ધ ધોલી. ૪. ખ.

પગર રે, 'આ' નથી.

૩૦૩. ૧ ખ. જાઉં આપે. ૨ ખ. કવત લેયુ જઈ. ૩ ડ. ખ. મા નથી.
૩૦૪. ૧. ખ. સાલારે છે. ૨. ખ. કાટે લઈકુ જાય છે. ૩. ખ. કાસી જતોતો, 'એ' નથી.
૩૦૫. ૧. ક. દીઠિ, ખ. ઘડ સોભા દીઠી ઘણી. ૨. ખ. કિરત કાને મુણી તમ તણી. ૪. ખ. વાર કહુ રદયાની વાત.
૩૦૬. ૧. ખ. દુખ કહે દલ તાકુ થયુ. ૨. ખ. પાતીક ગયુ. ૩. ક. નીહપાય. ૪. ખ. છોડો.
૩૦૭. ૨. ક. કાસિઈ, ખ. જાસુ, કાસીયે. ૩. ખ. પાડીત્યુ. ૪. ખ. એક વનતા.
૩૦૮. ૧. ખ. નવ. ૨. ખ. પેટ ભવ તો પરલુ.
૩૦૮. પછી ખ. મા આટલું વધારે :
- પુગણુ વાચુ એ પ થીયે દલતા મંન ચઈ ધીર
એક ચંત કરી સાભયુ વાર વીકમ વીર
૩૦૯. ૧. ખ. સાહાપુત્ર હુ સાલસે. ૨. ખ. તો સેહેસ. ૩. ખ. દુન.
૩૧૦. ૧. ખ. નારી કો. ૩ ખ. કેહે. ૪. ખ. કેહે
૩૧૧. ૧ ખ. કેહે, સેના ૩. ખ. તે. ૪. ખ. તે.
૩૧૨. ૨. ખ. સાહા નમાવે. ૪. ખ. 'શ્રી' નથી.
૩૧૩. ૧. ખ. ખોયો તમો. ૩.-૪. ખ. સીવ આગનાથી તો હુ કરે, સીવસેવક મુજ નામ.
૩૧૪. ૪ ખ. સહેજે દરબે તે.
૩૧૫. ૧ ખ. થયો તે મુખી. ૨. ખ. દેસ તમારે નહી કો દુખી. ૪. ખ. તો પ્રથમ માદારો
૩૧૬. ૧. ખ. પરથમ. ૨. ખ. નીમેખમાહે પાતુ તેટલુ. ૩. ખ. હુ લાખ.
૩૧૭. ૧. ખ. ભાગો ૪. ખ. વાક અમારો, ખોયા.
૩૧૮. ૧. ક. જોગવરી, મુત્ર. ૨. ખ. હુ પવીનકેરો નીગમત પુત્ર. ૩. ખ. કાઠ વાગ કહુ ને ૪. ખ. કો.
૩૧૯. ૨. ખ. તો તે. ૩ ખ. જતાયે જ્યે. ૪. ખ. ચગીત એથી અદક.
૩૨૦. ૧. ખ. દગવે, પાડે ૨. ખ. તાહારે પોહોએ માહાર કોડ.
- આ પછી ખ. મા આટલું વધારે :
- જુડી આપ જતાયે કેહે ક જોડીને જુની રહે.
પુરુષચગીત જતા માટ કેહે સીચરીતમાં ઉડી વાટ.
૩. ખ. જાજા માવ પુગવે સાખ. ૪. ખ. મંનની ભાલે ભાખ.

૩૨૦. પછી ખ. માં આટલું વધારે :

કેમ કીધી, જ અન્યાયે કપટચક્રિ આવે કંન્યાય
પરાણે કહેસે પરણે તમ્બે તારે મનમાં હરખુ અંબે.

૩૨૧. ૧. ક. જોતલાં. ૨. ક. તે તો સમરધ.

આ પછી ખ. માં આટલું વધારે :

આખુ ગાંમ મુને સાચો કેહે જીવતી કર નેહી તે રેહે
નારી નરનો વેખ જ કરી મુજને છલ પાઠો છેતરી
નર રૂપ નારીતુ કરે હોડે ગરથ મુણકાનો હરે.

૩. ખ. ધરીને. ૪. ખ. રૂપે તમારી પેરે થાયે.

૩૨૨. ૧. ખ. માટે વાત રાખો એ હાંમ. ૨. ખ. લાગો. ૩. ખ. ન દેઉ.
૪. ખ. લોભે પાપ કેમ માંચે લેઉ.

૩૨૩. ૨. ખ. નારચરીત્ર તે દુખીયા થાય. ૩. ખ. આપણી ૪. ખ. કાઈ.

૩૨૪. ૧.-૨. ખ. મળમા હુતુ અદકે ગતાંન તે વેલા ગધ સધ ને સાંન.
૪. ખ. માં નથી.

૩૨૫. ૧. ખ. માં નથી. ૨. ખ. પ્રીતે પરણાવુ કંન્યા.

૪ ખ. તો દુખભાંજણુ જાણુ મુને.

૩૨૬. ૨. ખ. કરે પંથ સંમુઠ સીધ. ૩. ખ. નીચ નાઁ કપટે નાર.
૪. ખ. તાહાં તેવો કરવો વેહેવાર.

૩૨૬. ૧.-૨. પછી ખ. માં આટલું વધારે :

જાંહા જોવા દેવતા તાંહા તેવી પાતરી	ગરુ કુભાર ચેલા ખાતરી
ચેલા ખાંણુમાં લીધા તેલ	બીલ વીવામાં બેલાબેલ.
દસવીસ કુતે ખેસે દોસ	ગટે તાંહા ગરેડા જોસ.
ભંગી પોસતી ભાવી ભણે	જીગતે ગાણુ જોગીતુ ગણે
ચડપાદ જાહા વાગરીઆ તણી	તાહા લજ્જ સી મોકાંમ તણી.
ખાવા મહુડા વવેકે વાદ	તેમા જોવો ગલપાણુ સ્વાદ.
ખાતુ લસણુ ને જોવી ગધ	હિસખણી સાથે કરવો સંગ.
તાંહાં સેજ સાથે સંગ	બુપ ઉપાસન જોવો રંગ
રાજ ઉપાસન જે નર રેહ	નીચ સાથે કરે જે નેદ
લાંહાં દીવીની પેલી આ ના કહે	હારે ડાહપણુ સાચુ દેહ
ગાંમ ભાજવા જાયે ધણે	તાંહે ચાદ્યો કાજલ તણો.

જાહા રીત ઘટે જવી તાહા બુધ કવી એવી
જુહાને સો સાચો ચાલ વરી આગલ તે સો વાહાલ
પડીત આગલ સુ પાખડ દૈવ કાપ ઉપર સો ઠડ
વી આગલ ચતુરાઈ બસી વિક્રમ વાત એવી મન વસી

૩૨૭. ૧ ખ. ભરી ૨ ખ. તે પુરા ભરી

૩૨૮. ૧ ખ. અટારીઆ ૨ ખ. લેખે

આ પછી ખ. મા આટલું વધારે

બદાર બહુ બીજા મેનીયા વાહાણુ રાજ ગીતે તે ટેનીયા

૪ ખ. બીજે કામ

૩૨૯. ૧ ખ. આમ વાડીયે જઈ ઉતરો ૨ ખ. થયુ તે

૩-૪ ખ. વડો આવો વેહેપારીયો લાવો વહેસી વાહાણુ

૩૨૮ અ ૧ ક. સરીખા ખ. સરખો ૨, ૩ ૪ ક. મા નથી

૩૩૦. ૧ ક. મા નથી ૨ ક. માનો ૪ ખ તે મલવા ચાલો

૩૩૧. ૧ ખ. કાટવાત પ્રધાન પુર ૨ ખ. અમલવત અમીર ૪ ખ
તે અરથુની તીર

૩૩૨. ૧ ખ. હિંદ અતી આનંદ મરી ૩ ખ. રીંગો બેરો રાય તાહા

૪ ખ. સહુ આગલ રીરદાર

૩૩૩. ૩ ખ. ઉપજો ૪ ખ. ખાતેથી ચાની ખાત

૩૩૪. ૧ ક. આન શુભ તાહા ૨ ખ. તાય ૩ ખ. સોમે તે સભાથી
બે ૪ ખ. નારી કાઠી નાય

૩૩૫. ૨ ખ. અરેડી ૩ ખ. ઉપર ૪ ખ વાહાણુ

૩૩૬. ૨ ખ બેસારા ૪ ખ. પોતે આપે માહા

૩૩૭. ૨ ક. આમ બદલિ થાન ખ બદરી

૩-૪ ખ. ગોલા પચ ગોબર તણા, મહીપત કહે મન

૩૩૮. ૧ ખ પુરા બે પ્રધાનને ૨ ખ. અચરત ૪ ખ. ધાર નથી માહે

૩૪૦. ૧ ખ. વાંદ વસ્ત્ર જે આપ્યા ૨ ખ. વાહાણુ કંઈ વેહેપાર
૪ ખ. એહ

૩૪૧. ૧ ખ નરપત પદ્મન બોલા ૩ ખ. જાણી વાત ૪ ક
ગોવાનો શો ભાર

૩૪૧ પછી ખ. મા અન્યું વધારે

એ માવ આવો છે ભરી રલવા ધન મહ આસા કરી

એ અચરત માદારે દત વસો એ ગોલામા માલ સો કમો

૩૪૨. ૧. ખ. કે ગેઠ સાંભલ રે ભાઈ. ૨. ખ. વદેશીને. ૪ ખ. તેની કરીએ.

૩૪૨. પછી ખ. માં આટલું વધારે :

પ્રમેશ્વરને વાલાલ જને જની દેશી ચાલ.

ચંદરમા સાંમે તાંતણા તમ મન અમારો ગરથ ધણો.

વિદુર-ધેર માહારાજ, પોતે પધારાં રાજ

અદકી ધેર અનાથ, ભાવ ભોજનમાં ભાજ

વિગ્ર સદાંમા રીત, તાંદુલ લીધા

ગોકુલમાં ગેલીદ, ગોપીના ગોરસ પીધાં

જીવતી કેરાં જોર, જુઠાં બીલ કેરાં લક્ષ કરાં

જેને પુછ જે ધેર વસે, સાંમૂલ સને આગલ ધરે.

૩૪૪. ૨. ખ. રાજ સાંભાલની.

૩૪૫. ૧. ખ. સહુ ગયુ. ૨. ખ. તે પાસ. ૩. ખ. કરી સલામ ઉઠી.

૪. ખ. આપો ગેતો એક.

૩૪૬. ૧. ખ. સામા ગઈ નમાવી. ૩. ખ. દેકાણે થયા.

૩૪૬. પછી ખ. માં આટલું વધારે :

ગોપર ગોલા આપાં છાપ સકે હનુઆ પડીયાં આપ.

૩૪૭. ૧. ખ. ભાજો. ૨. ખ. અદકી દેઈ યાંચ. ૩. ક. નિકલ્યા.

ખ. તેા નીકલાં. ૪. ખ. પોતા મોતી પાચ.

૩૪૮. ૧. ખ. આપલા. ૨. ખ. અનુપ.

૩૪૯. ૧. ખ. પંચવિસ પુરા રામ ધેર. ૨. ખ. પુરાં દેશ જ ૪. ખ. મનમાં.

૩૫૧. ૧. ખ. ઉઠો અતારે. ૨. ખ. આપો. ૩. ખ. વેઠાવીયો.

૪. ખ. જાણી તે.

૩૫૨. ૧. ખ. લક્ષણ સહુ કો દલમાં લહુ. ૨. ખ. અકેકે આગલે કહુ.

૩. ખ. દેવ જ રૂપ. ૪. ખ. ભારે નગતણો કો જીપ.

૩૫૨. પછી ખ. માં આટલું વધારે :

મોતીના ભરીયાં વો વાંલાણુ એયી સાહ તે કુણુ સુભણુ.

૩૫૩. ૧. ખ. 'એ' નથી.

૩૫૪. ૨. ખ. રૂંડાં.

૩૫૫. ૩-૪. ખ. પગનાર સહેદરે વરત વવેકે નરનારી સહુ એને એક.

૩૫૬. ખ. માં નથી.

૩૫૭. ૨. ખ. હેત ઘણો.

૩૫૭. પછી ખ. મા આટલું વધારે :

ઋચરીત્ર ન જાણે જોડ અવતાગ અકલ મુરખનો તેડ
ઋચરીત્ર ભણો નાંદી કેડ અવતાગ તણી ઉઠી છે વેડ.

૩૫૮. ૧. ખ. મુજબરખી ૨. ખ. સોધી નહી મલે સંસાર. ૩. ખ. ઝંઘાપણ. ૪. ખ. ખાતે નાર ચરીત્રની.

૩૫૯. ૨. ખ. 'તે' નથી.

૩૬૦. ૩. ખ. પુરા. ૪. ખ. 'તો' નથી.

૩૬૧. ૨. ખ. અવની. ૪. ખ. જયારો.

૩૬૨. ૧. ખ. ખૂબડો. ૨. ખ. 'તીમ' નથી. ૪. ખ. કચુપ કરે.

૩૬૨. પછી ખ. મા આટલું વધારે :

સેરવ આગલ અવસીયા અને કચન આગલ કથીર
નગ આગલ નારીચરીત્ર સુ રાખે ધગ મ ધીગ.

૩૬૩. ૧. ક. 'જમ' નથી, ખ. જમ. ૨. ક. જમેદ, 'જમ' નથી; ખ. જરૂ.

૩૬૪. ૧. ક. નાગિચગિત્રને, ખ. નારીચરીત્ર. ૨. ખ. આવ થસે તુજ.

૩. ખ. આહા. ૪. ખ. જાણસે.

૩૬૪. પછી ખ. માં આટલું વધારે :

ભામની ને વીઘા ભણી તો કંજો જલદ આજ
પુરુષચરીત્ર પેદા થએ ખેસે ઋની લાજ
માહોમાહે લાગો હોડ જુગતે વીખાણુ કરે જે નેડ.

૩૬૫. ૧. ખ. કવગવ. ૨. ખ. માનની જલવને મનમાવ. ૪. ખ. ખીજી, 'અન્ય' નથી.

૩૬૬. ૨. ખ. કોલ પુરીયા કરો.

આ પછી ખ. મા આટલું વધારે :

સામસામા લખા ખે કરે મતા ઉપા પ્રીતિ ધરે.

૩૬૬. પછી ખ. મા આટલું વધારે :

દાયો કોવે દલેથી દીસ તેમા કો કરે નહી રીસ.

૩૬૭. ૧. ખ. સાચવો પોતાનો. ૪. ખ. તેહમા ખેદ કરે નહી કોયે.

૩૬૮. અ. ૨. ખ. 'તુ' નથી, માગ ઉછેગમા.

૩૭૦. ૧. ખ. સગખા સહુ રપ. ૨. ખ. લયપણમા. ૩. ખ. ધર્મ

૩૭૧. ૧. ખ, અવછરા.

આ પછી ખ, માં આટલું વધારે :

નખ સીખ સોજા સધરી સાર નોતાંમાં મુકા અંકાર.

૩. ખ, સાક્ષાત. ૪. ખ, મોહો પાંમે જ્ઞમ રાંમતરાંમ.

૩૭૧. પછી ખ, માં આટલું વધારે :

મંદ્રવદની મ્રગલોચની પ્રાણુ કાલ વ્રત મુખ બોલે વાંણુ.

૩૭૨. ૩. ખ, નારીનો ધણો. ૪. ખ, સ્ત્રીચરીત દેખે તે તણો.

૩૭૩. ૨. ખ, પ્રમાણુ. ૩. ખ, પરકાણા બહુ, 'પેર' નથી. ૪. ખ, સેકલ 'દેસે છે સાખી સહુ.

૩૭૩. પછી ખ, માં આટલું વધારે :

ધરમાં ધાંદ્રપના સુત જેહ નર નારી વ્રત કીધાં તેહ.

૩૭૪. ૨. ખ, જેની જુપતની બાંમિની. ૩. ખ, ગુણુકાયે જાણુ, ૪. ખ, 'છે' નથી.

૩૭૫. ૪. ખ, વાહીને લેયુ એનાં.

૩૭૬. ૧. ક, વ્યાપારિ. ૨. ખ, દેખાડવાં. ૩. ખ, વચ્ચ. ૪. ક, ગમાવો.

૩૭૭. ૧. ખ, લેવુ. ૨. ખ, બાકી. ૩. ખ, સોદો લો કાંઈ.

૩૭૮. ૧. ખ, ગુણુકાધર. ૨. ખ, વધારી.

૩૭૯. ૨. ખ, લે. ૩. ખ, ખસ રજાયે ખપ કરે તો. ૪. ખ, છુ લે તો મુગતાદલ મુલ.

૩૮૦. ૧. ખ, મહુ. ૨. ખ, ગાઠે બાધો રોક. ૩.-૪. ખ, દાડા હોય ને પાધરા, અજર કરે તે ફોક.

૩૮૧. ૨. ખ, ને ને તો. ૪. ખ, તારે ધરાક રહાં લાવલે.

૩૮૨. ૧. ખ, ને. ૨. ખ, અપાવીસુ. ૩. ખ, વચાર કરો ગુણુકાયે મનમાં.

૩૮૩. ૧. ખ, સેકને પાસ. ૨. ખ, હેત ધણેરે કીધી હાસ. ૩. ખ, અમો. ૪. ખ, દીશયે.

૩૮૫. ૧. ખ, વેહેપાર તણી, જાંણે. ૨. ખ, પુરુષ, બહુ પ્રીત. ૪. ખ, અમાર.

૩૮૫. પછી ખ, માં આટલું વધારે :

સોદો ઠરુ સહુ સાથમા ત્રીને નવ ધાણુ વાતમા

૩૮૬. ૧. ખ, કા પાસે નવે જાયુ.

૩૮૭. ૧ ક. ઉપર દેશ ખ. વાણવની કાઠો
આ પછી ખ. મા આપુ વધારે
ગોના સાટે મુ લેસ
૩ ખ. તે વાણ
૩૮૮. ૧-૨ ખ. મા નથી ૩ ખ. સ વે તો નથી ૪ ખ. એ વાત
ન ફેરવાયે મો નથી
૩૮૯. ૨ ખ. 'જ' નથી ૪ ખ. ખાતે પડે એમા
૩૮૮ પછી ખ. મા આપુ વધારે
એ ગોના તુ રઈ ગઈ, તે લાવચમા મુખણી થઈ
કુણ રીત ગોલાની હી એ વાતમા સદે નહી
૩૯૦. ૧ ખ. જાણે છે એમા ૨ ખ. એમ સરે નહી તારો ગમ્ય
૩ ખ. મને નહી મેલ ૪ ખ. ખોટા સાવે મે કુણ ખેન
૩૯૧. ૧ ખ. મા નથી ૨ ખ. ગોરો ન મુપુ તુજ હાથ
૩૯૨. ૧ ખ. વાણીયા ૨ ખ. તે ૩ ખ. મુનીયે ૪ ખ. સડુ
૩૯૩. ૧ ખ. લેઈ
૩૯૪. ૩ ખ. સેફ વચે મુનીયે ચદે ૪ ક. ખરો ખ્યાન સાઈ માલ
૩૯૫. ૨ ખ. માનની અણો ૪ ખ. લણાતુ
૩૯૬. ૨ ખ. સેફમા ૪ ખ. દીધા
૩૯૭. ૧ ખ. મુમડ ૨ ખ. માલડ લાડી
૩૯૮. ૪ ખ. માન કો કોડ
૩૮૮ પછી ખ. મા આપુ વધારે
મોતી મુધા મુનના લગ દતા ને વાહણ
તે ગયા મુણા ઘેર પુણ માલ પ્રમાણ
૩૯૯. ૨ ખ. સરો ૩ ક. ધાઈ રાગમા ૪ ખ. તો જાય
૩૮૮ પછી ખ. મા આપુ વધારે
કામા તો ન વી
૪૦૦. ૧ ક. એ ઉપાય એહવે નહી ખ એવો
૪૦૦ પછી ખ. મા આપુ વધારે
ગજ એની ગણીયા કર કુનો કોટ
ઉતરી અને હલ ની ર ચતુગઈની ચોટ
દે સમાહ દાવો ચો જા વેપારી વાહણ
અગારીયો અગમા નહી પ્રતે થયો છે પ્રાણ

૪૦૨. ૩. ખ. કર. ૪. ખ. છવત બેવુ.
૪૦૨. ૧. ક. હિતારિ. ૨. ખ. પુરણુ ડગી યે પ્રેમદાયે પ્રીત. ૩. ખ. મોહાલમા.
૪. ખ. નાટક રગ નીતે કરે.
૪૦૩. ૪. ખ. વીધાવસ જમ સુતલી.
૪૦૩. ૫ઠી ખ. મા આટલુ વધારે
શુદ્ધ શુદ્ધ કીધી હેતે હાથ કોની વાત ન હશે કાહોને સાથ.
૪૦૪. ૧. ખ. સહઅરપણાનો. ૨. ક. સપુ તમન વીરે અગ.
૪૦૪. ૫ઠી ખ. મા આટલુ વધારે:
પુજ વના રહે નહી ધીગ તુ કેહે તારે પીયુ નીગ
૪૦૫. ૧. ખ. કીધી વીન ૨. ખ. જમ વસ જલચર.
આ ૫ઠી ખ. મા આટલુ વધારે
— ખેસારી ખેસે ગમાડી ગમે સુવારી સુયે જમાડી જમે.
૪-૩ ખ. બોલે.
૪૦૬. ૨ ક. કરૂં. ૩. ખ. પુરુષને. ૪. ખ. રગ રમાડો.
૪૦૭. ૩. ખ. છુકું ઢમ ૪. ખ. જાયે મારા ધણીની લાજ.
૪૦૮. ૨. ખ. એ ઉપાય.
૪૦૯. ૧. ખ. એકજ દીસ. ૨. ક. જ.
૪૦૯. ૫ઠી ખ. મા આટલુ વધારે:
અચરત દીકુ છે એ ગામ ચીત રહેતુ નથી મુજ હામ
૪૧૦. ૨ ખ. વહી. ૩. ખ. મો નથી. ૪. ખ. કીધી વણી
૪૧૧. ૩. ખ. ભોગવાને.
૪૧૧. ૫ઠી ખ. મા આટલુ વધારે
જે દાહડે પામીમુ લાગ આવુ તેડરા આણી જાગ.
૪૧૨. ૧. ખ. 'તો' નથી. ૨. ખ. પીતે ખેરો. ૪. ખ. વીધાણ.
૪૧૩. ૧. ખ. વીધાણ ૩.-૪. ખ. મા નથી.
૪૧૪. ૧ ક. કીધા. ૨. ખ. કામાતુર ગા જાતે બેધ.
૪૧૫. ૨. ક. પ્રવશ ૩. ખ. પ્રીતે યે.
૪૧૬. ૨ ખ. કેહેરે.
૪૧૬. ૫ઠી ખ. મા આટલુ વધારે.
છવ જતે પ્રાણુ વચન નર જાયે છતુ તેનુ સંકેપ થાયે.
૪૧૭. ૩. ખ. આવજો. ૪. ક. દિન.

૪૧૮. ૧. ખ. ઓછવ. ૨. ખ. કાવ વડાઈ આંહાં. ૩. ખ. નાગ માત્ર નખે નહી. ૪. ખ. મોહોવમાંહા.

૪૧૯. ૧. ખ. લાવ. ૨. ખ. અમાર.

૪૨૦. ૧. ખ. અતુગ ચારને કુ. ૨. ખ. ચાપ આપે. ૩. ખ. કોહોની કુને નવ કહી.

૪૨૧. ૧. ખ. પછે રીજમા. ૨. ખ. તે શુણક ગદ. ૪. ખ. જાહ સાયશે તો યાવ.

૪૨૨. ૧. ખ. એકને. ૨. ખ. માનની જાય કુદુથે. ૩. ખ. ધડીની ૪. ખ. તેડી.

૪૨૨. ૫મી ખ. મા આટલુ વધારે :

જેને જે ઘટતો'તો હામ તેને તે સુધુ હામ.

૪૨૩. ૧. ખ. જ'ન જે જીવતી દરે જાયે ૨. ખ. પાણસ મનમા હોયે.

૪૨૩. ૫મી ખ. મા આટલુ વધારે :

વખાણુ કંતી સુધુ ધણા લમ સુ મનમાહો અમ તણા.

૪૨૪. ૧. ખ. જુખ હોય તો. ૩. ક. રામા અધુ.

૪૨૫. ૩. ખ. કગ્ગે.

૪૨૫ ૫મી ખ. મા આટલુ વધારે :

આપી દેહમા જ'મની વણી સુધ ન ગહી તે દેહ તણી.

૪૨૬. ૧. ખ. મડકી મોહોની ઘણી ૨. ૩. ૪. ખ. મા નથી.

૪૨૭. ૧. ખ. પાસાની પાટ. ૨. ખ. વાડ અન્ન.

૪૨૭. ૫મી ખ. મા આટલુ વધારે.

એક આગન હતીને જાય નથી મુઠ ખાધી કે માય.

૪૨૮. ખ. મા નથી, ક. અગીવાનુ.

૪૨૯. ૧. ખ. એક, યધુ. ૨. ખ. કુ. ૩ ખ. ખુંચીને. ૪. ખ. ચોલુખે

૪૩૦. ૨. ખ. હોડી ૪. ક. તણે, ખ. તેણે હામ.

૪૩૧. ૨. ૫મી ખ. મા આટલુ વધારે

પાછા વેા પુરુષના કી ખેઠા સખા હામે દગી.

૪૩૨. ૧. ખ. તમને. ૨. ખ. 'એક' નથી. ૩. ખ. 'જે' નથી, વેપા?

૪૩૪. ૧. ખ. તાગ ૨. ખ. સેઠ તણી ગણી સુ ખાય.

આ ૫મી ખ. મા આટલુ વધારે :

ગંધરોલ અગી ધગ ભરે સદુકાર થઈ નગમાં ફરે.

૩. ક. તમોરો; ખ. જનો છે ત્મારો દોયો. ૪. ખ. માંન નહીં તો.

૪૩૫. ૧. ખ. ચાર પેદા ધરમાહાં. ૨. ખ. હોં તતપ્પર જાયો તાંહાં.

૩. ખ. માંનું ચાંત. ૪. ખ. પોતે પાંત.

૪૩૬. ૧. ખ. ઓજવ. ૨. ખ. તાહાં

આ પછી ખ. માં આટલું વધારે :

હડી ખેદા યયાં લખ વરા મુલ કારજ લીયાં.

૩. ખ. ખોલો. ૪. ખ. ધરી મહાદુખ.

૪૩૭. ૨. ખ. તમ દેરામા છે મુજ ચોર.

૪૩૮. ૨. ખ. મોહોટા.

૪૩૯. ૧. ખ. અમ ઘેગ કકિતક એ ન હોય. ૨. ખ. મોહોય. ૩. ખ. એ.

૪. ખ. 'તે' નથી, સાંને.

૪૪૦. ૧. ખ. લખીયા. ૨. ખ. પલકમાં એક. ૩. ખ. 'તો' નથી.

૪. ખ. પાહાણુ સરવે ખુંચી.

૪૪૧. ૧-૨. ખ. માં નથી. ૩. ખ. કદાચ કાખેતર, 'મુઝ' નથી. ૪. ખ. તારે સી ત્મારી પેર.

૪૪૨. ૨. ખ. દેહ.

આ પછી ખ. માં આટલું વધારે :

મુજખરીદી હુ વેચાઉ જાંહા ત્મો મોકલે તાહા હુ જાઉ.

૪. ખ. સાખ સાહાનોધે એણે ધરુ.

૪૪૩. ૨. ખ. જ ગખી જોવામા. ૩. ખ. પ્ર, તા કોયે. ૪. ખ. વચાગ પડો મ ન સોય.

આ પછી ખ. માં આટલું વધારે .

નાગ નામ ડેરામા ન હોય મુહા આપ કેહ છે મોખ.

૪૪૪. ૧. ખ. સાચાને દીધો. ૨. ખ. ઘટસે. ૩. ખ. જોડી તે. ૪. ખ. ન.

૪૪૪. પછી ખ. માં આટલું વધારે :

યુનેગા તારો છુ અચ્ચો જે ગમે તે કરને ત્મો.

૪૪૫. ૩. ખ. વાહાણુવડી.

૪૪૫. પછી ખ. માં આટલું વધારે .

એહ સાચ દરેવો પરપચ સાહુકાર તણો તો એ સંચ.

૪૪૬. ૧. ખ. ડંડ. ૩. ખ. જઈ દેવને. ૪. ખ. સાચા.

૪૪૬. પછી ખ. માં આટલું વધારે :

તેને ગમસે તે કરે માહારે એવો વાર.

સહુકોનુ મંન માનીયુ વરતો જેજેદાર.

૪૪૮. ૧. ખ. 'બીધુ' સુધારીને 'બીડુ'. ૨. ખ. લખ ચારર સદુ હોક.
૪. ખ. સદુનો.

૪૪૯. ૩-૪. ખ. માં નથી.

૪૫૦. ૧. ૨-૩. ખ. માં નથી. ૪. ક. કીડાં મહિ ગય મદગત; ખ. કાંડાં.

૪૫૦. ૨. ૧-૨. ક. માં નથી. ૩. ખ. અચરત, સત્ત.

૪૫૧. ૧-૨. ક. માં નથી. ૩. ખ. પાચે પાટી. ૪. ખ. કલપાંત સદુ દાગેદાગ.

૪૫૨. ૧. ખ. કોણે માગ કોણુ દારા. ૨. ખ. વીધાપ ઘણી કાંમનીયે કાં.
૩. આપ દેખતો પેદા ગય.

૪૫૨. ૫ઠી ખ. માં આટલું વધારે :

'જુદા ઉપર ઈશ્વરનો કાપ કાધો સીવે પાંચેનો હાપ.

૪૫૩. ૨. ખ. સદુ બાધુ ગાંમ. ૩. ખ. માં નથી. ૪. ખ. 'રાજ પણ
મુકો પાંચમાં' લખી કાઢી નાખ્યુ છે.

૪૫૪. ૧. ક. એક, ખ. બોલે. ૨. ખ. ગમ સદુદાને બોલુ નીગ.

આ ૫ઠી ખ. માં આટલું વધારે :

મીવની આગના અંમને હોય રખે હવનાં મુકુ કાપ.

૩. ખ. તમ કરુન. ૪. ખ. ઉઘ પ્રકમાં નાણુ અંબો.

૪૫૫. ૧. ક. ચતુર દિશ.

૨. ૫ઠી ખ. માં આટલું વધારે :

ઈહ ઉપાસન હોયે આજ દીવસ ચાર કો તે કાજ.

૩. ખ. અપોચર.

૪૫૬. ૧. ખ. 'જે' નથી. ૨. ખ. તેહમાં ચાતુરી અદકી ઘણી. ૩-૪.

ખ. માં નથી.

૪૫૬. ૫ઠી ખ. માં આટલું વધારે :

હવે ઉનાર એનો નાદ પુરેપ સાથ કો જે વાદ

મીચરીત ને દાસી કો પુરેપચરીત પુરેપ પગર.

૪૫૭. ૨. ખ. વીચાર. ૩. ખ. મુપન. ૪. ક. દિન; ખ. યતે.

૪૫૭. ૫ઠી ખ. માં આટલું વધારે :

મલને મેઢા માંનની લખ કોટીયાં હોગ

નારાયણ નરખાં નહી તેનું કંડુ ફોટ.

૪૫૮. ૨. ક. તળી. ૩. ખ. અની ધણી.

૪૫૮. ૫ઠી ખ. માં આટલું વધારે :

વાલે વાલે મુકતાફલે અંગ અંગ અનુપ
પ્રતાપ એદ પદામની ગતીતણું એ રૂપ.

૪૫૯. ૧. ખ. બાંહા વેધારીયો. ૪. ખ. વાંહાણુવરી તે આપ
૪૬૦. ૨. ક. પુરુષ. ૩. ખ. તાંહાં અહુ. ૪. ખ. રૂડી કરવા.
૪૬૧. ૧. ખ. કેરે. ૨. ખ. અમારો પ્રદેશી સાત. ૩-૪. ખ. તેને ગમે
તે કરે, તેડાનો નથી લાગ.

૪૬૨. ૨. ક. ને તો. ૩. ખ. મુકીયે ૪. ખ. તેની દો આગેનાય.
૪૬૩. ૧. ખ. સોઠ કેહે રે. ૨. ખ. લાલે પધાગે ગામ ૪. ખ. એલ
અમારે કામ.

૪૬૪. ૧. ખ. ઘેર. ૩. ખ. નેટ કઠિતક. ૪. ખ. સહુકો રાજ.

૪૬૫. ૧. ખ. 'જ' નથી. ૪. ખ. દેહીને.

૪૬૫. પત્રી ખ. માં આટલું વધારે :

ખાયો પીયો ખાતે કરી જગ તમારી જગ
દસ'દીવશ રહેજે આરવા તેલ અમારે લાગ.

૪૬૬. ૨. ખ. માલે મંદીગ માહ.

૪૬૭. ૧. ખ. રૂવડી. ૨. ખ. વાડી. ૩. ખ. રમે જમે. ૪. ખ. ગેલ.

૪૬૭. પત્રી ખ. માં આટલું વધારે :

લક્ષણ સધલા તેલ લેલ 'લાવ લાવ લરપુર
કલમત કાંમની નક્ષત્ર સામાને ગુર.

૪૬૮. ૨. ખ. અતી રડો રંગ. ૩. ખ. મથુ તે.

૪૬૯. ૧. ખ. પુરણ કાધી તે મુ પ્રીત. ૨. ખ. રાણીમારગની જ.
૩. ખ. નવે રહે. ૪. ખ. મુખેથી કેહે.

૪૭૦. ૧. ખ. દેખારે. ૩. ખ. પ્રેમદા ગુણકા લાગી. ૪. ખ. એક જ રૂડી.

૪૭૧. ૧. ખ. પુરણ હોય જ પુરણ પેર. ૨. ખ. ઘણા હેતથી આવો ઘે.
૩-૪. ક. મા નથી.

૪૭૨. ૧. ક. તાકારી વાત ગુણમા અડે. ૨. ખ. ઘેર આવતા કલંક મુજ અડે.
૩. ક. મા નથી, ખ. તમ. ૪. ક. માં નથી.

૪૭૨. અ. ૧.-૨. ક. માં નથી. ૩. ક. મા નથી; ખ. ત્મો. ૪. ક. મા નથી

૪૭૩. ૧. ખ. રીસે ગુણકા હક લેધ રહી. ૨ ખ. કોડ વાત તેની કહી.
૩-૪. ક. મા નથી.

૪૭૩. અ. ૧. ખ. કાંમની આ જમાન હી કરે. ૨. ખ. તો અરથ આપણો
સરે. ૩. ૪. ખ. તો તેડ મુજને લેધ જાય તેહ માલે મંદીર માય.

૪૭૩. અ. પછી ખ. માં આટલું વધારે:

ખાપાંણુ નાવે હિની આંચ સેઠ કેહે પુત્રી સાચ.

૪૭૪. ૧. ૨. ક. માં નથી. ૪. ખ. ચતુરાષ કરે સા નેન.

૪૭૪. પછી ખ. માં આટલું વધારે:

રાખે રમાડી રાત પહોચાટે માટે પ્રલાત

પ્રીત તાલ પોડા પાણુ કમુ જાયો ને યેને દવ વસુ.

૪૭૪. અ. ૧. ખ. કદાય એ ને, તને. ૨. ખ. મુને. ૩. ૪. ખ.
ને એક ગતમાં મરસો તમ્યો 'તો તારે કામે જમુ અમ્યો.

૪૭૪. અ. પછી ખ. માં આટલું વધારે:

ઝાઝાં ઝાઝાયા સુ થાયો કરે હેત તેને ઘેર જાયો.

સ તોસી સહીઅર તે સાથ પ્રસ્પરસ તાલી દેધ હાથ.

૪૭૫. ૧. ક. નારિ. ૨. પછી ખ. માં આટલું વધારે.

જલકડુ જોત ચલકડુ જાર માલ ખજનો અપરંખાર

તે દેખી દેકાણે હરી આસ્વાગત અદેકરી કરી.

૩ ખ. આવા દેવ ૪. ખ. સમ્પર જાણી કીધી સેવ.

૪૭૬. ૧. ક. આવ્યો ઘેંગ; ખ. એટલે એક ચલકડા તણો. ૨. ખ. જાર.

૪. ક. લાવ્યો હુસે દાર.

૪૭૬. પછી ખ. માં આટલું વધારે:

મુલ માણુ મોતી તણો અમુલક કોઇ કોડ

આપો દાધે ચલકડા તણે મનનો મેલી મોડ.

૪૭૭. ૧. ખ. આજ માલે કદુ જમ. ૪. ખ. એલખાવી.

૪૭૮. ૨. ખ. ચતુગ કાષ રમાડે ૩. ક. લાખીણિ; ખ. વલી આપ.

૪૭૮. પછી ખ. માં આટલું વધારે:

એલ સાથે ગમાડે મુને તો તન મન ધન મુપુ ઘને.

૪૭૯. ૨. ખ. હરી. ૪. ખ. જોતામા, સહુકોના.

૪૮૦. ૨. પછી ખ. માં આટલું વધારે:

ને માગે તે કામ દીજયે મુલખરીદી માગી લેહ.

૪. ખ. કરતાં ન.

૪૮૧. ૧. ખ. તેની. ૨. પછી ખ. માં આટલું વધારે:

દીધો કેલ તેને હતી એ તો વાત મારે મન વસી.

૪. ખ. તે વાંચુ મુઝે પેહુગ હાર.

૪૮૧. પછી ખ. માં આટલું વધારે:

કેહે સેહાણી તાર કાંમ હુતો માગુ આપુ દામ.

ગુણક કેહે આપો તે ગરથ તે સાર સરે નહી અરથ.

એક વાર મલે સુ થસે જખ મારી હાર આપી જસે.

મનનાયે કીધાં બહુ મરમ એ વાતમાં સાની સરમ.

૪૮૨. ૩. ખ. આપે એકાંત. ૪. ખ. કરાં એકઠા હોતે.

૪૮૨. પછી ખ. માં આટલું વધારે:

એકાંત મેડી ઉપર જોખ કારો રાતે એકાંતે એ તાપ.

ચર વાંચુ આપી આધો ધરો કુમારને તો ગેહો કરો.

૪૮૩. ૨. ખ. સાચુ ન કોહો તો મારા સંમ. ૪. ખ. તેનો તો હારુ.

૪૮૪. ૨. ખ. વાહાલાસ કરુ ગુણકાને સાથ ૩. ખ. મારા ચીતવુ તેને કાંમ.

૪૮૪ પછી ખ. માં આટલું વધારે:

જલ કરી લેહી છેતરી ખુન હવા દસવીસ કરી

માણસ મારતાંમાં નવ બીહુ પ્રીતે પાંત મદીરાનો પીયુ

ગુણકાનો તો દાડી સંગ અભક્ષ ઉપર બહુ મન.

૪૮૫. ૧. ખ. અધીક પાર લીધો આકરો. ૨. ખ. ચંડાલ રુપ પાપી એ ચોરો.

૩. ખ. એહને મારતા ખુન જ હોય. ૪. ખ. બધા દેહેની વાધી જાય.

૪૮૬. ૧. ક. તેહને તો. ૨. ખ. લોહપાત્રી કમરથી. ૩. ખ. એતાડી

જગાડી માહારો ધીર. ૪. ખ. નાખો નવાંચુ નદીની થીર.

૪૮૭. ૧. ખ. અલોખ આપ દેકાણે થયો. ૨. ખ. વેધ પુરસ થઇ વાંહાંચુમા

રહો. ૩. ૪. ખ. માં નથી.

૪૮૮. ખ. મા નથી.

૪૮૯. ૨. ક. કાક દેખીને. આ પછી ખ. માં આટલું વધારે:

હધયે હામ દે કર દે કરમ કેમ મહીમા રેહેસે મુજ ધરમ.

૪. ખ. સાહાપુત્રીને.

૪૯૦. ૧. ક. ચે.

૪૯૧. ૨. પત્રી ખ. મા આટલું વધારે
 એ ઉપાયે કરી મુજાણુ ખોવા પડે સંના પ્રાણ.
 ૪. ખ. સાવે વાહાણુવટી
૪૯૨. ૨. ખ. મોટા. ૩. ખ. આપ
૪૯૩. ૩ ખ. મુજે તા ૪. ખ. ખાઉ, આપણુ.
 ૪૯૩. પછી ખ. મા આટલું વધારે
 ચીત્ર નાનુ અગવે એટ મુખી વંનીતા સર્વે વલેક
૪૯૪. ૨. પછી ખ. મા આટલું વધારે.
 વગાર ગઘ પાર ન થસે હવ આપણા સહુનો જસે
 ૪૯૪. પત્રી ખ. મા આટલું વધારે
 અવતાર ગહે અમારો પડો કનંડ ખુનનો દાવો ચડો
૪૯૫. ૩. ખ. હવળન તાર. ૪ ખ. વેપાર.
૪૯૬. ૨ પત્રી ખ. મા આટલું વધાર
 નારી પુત્રી જાત સમેત સર્વ તમારુ આણી હેન
 યગ્ય દુજે ગડે ગ્યે જોડી નીચુ જુયે.
૪૯૭. ૧. ખ. દીન દીન યજ. ૨ પછી ખ. મા આટલું વધારે.
 લકાતી કરી તેને લાવીયો મુનેગાર કરી આવીયો.
 ૩. ખ. બધું સગવડ
૪૯૮. ૪ ખ. ડડે ના
૪૯૯. ૨ દાનાહવત ૨. પછી ખ. મા આટલું વધારે
 ધાગાર ધરણી સમેત લખી આપીસે સરવ સમેત.
૫૦૦. ૧. ખ. આપો કાયે લખી તે પત્ર ૨. ખ. ધરધણી સમેત તત્ર
 આ પત્રી ખ. મા આટલું વધારે
 મુનામ મુનખરીદી અમે હવદાન દીધુ છે તમે.
 ૩. ખ. સાખ શ્રીમુરજની કરી ૪. ખ. સંકોનો કરી.
૫૦૧. ૨. ડડે.
૫૦૨. ૨. ખ. સગવે વાહાણુવટીનો. ૩ ખ. મુખમ ગામ
૫૦૩. ૨ પત્રી ખ. મા આટલું વધારે
 અમે તો આગ એના વેચાણ કાય અક્ષર દેદ નાણ.
 ૩. ખ. હવના. ૪ ખ. તે એ શેઠ તમે.

૫૦૪. ૩. ખુશાલી કરો.

૫૦૪. પછી ખ. માં આટલું વધારે:

રાજા રાજપાટ પ્રધાન માંને સહુ પોતાના માંન
માલ ખબતો ને જે ગરથ ના આવે એ અમારે અરથ.

૫૦૫. ૨. ખ. ખેલે છે બધુ. ૩. ખ. પાસ, રાય.

૫૦૫. પછી ખ. માં આટલું વધારે:

તારી સ્ત્રી તે મારી માત લાગુ પાયે જોડી બે હાથ.

૫૦૬. ૧. ખ. કહુ આપ અમારુ કરો. ૨. ખ. કહીને. ૩. ખ. મોહોલમાંથી.

૪. ખ. દીક્ષા પુરુષ હુતા તે નાર.

૫૦૭. ૩. ખ. અચરત, અદક. ૪. ખ. એ નગરનો.

૫૦૮. ૧. ખ. કરસે.

૫૦૮. પછી ખ. માં આટલું વધારે:

બાલક જાણી બાહિ ધરો અલક હેલુ અહો આપ
સાસુ નામ કોહો નહી તો , બંમહતાદીક પાપ.

૫૦૯. ખ. માં નથી.

૫૧૦. પછી ખ. માં આટલું વધારે:

વીકંમસેન ઉજેષ્યત આવા છો અહીયાં આજ
ધૃશ્વર આણુ સાસુ કોહો આવે પુછતાં લાજ.
કોટીકોટીયા કરગરે ત્વ લે જલ ને અંન
અમને આપ આલખાવ્યે માંને માશ' મંન.
અવતદાંન અમને દીયો કરો. વાક જે માપ
તમ માણુ એ આપીયે આલખાવો જે આપ.

૫૧૧. ૧. ખ. ભાવે ભગતી ડીઢી ધણી.

૫૧૨. ૨. ખ. નર ભુપ. ૩. ખ. 'જે' નથી.

૫૧૩. ૨. ખ. અદકો. ૪ ખ. પુછી વાત સચલી પ્રમાણુ.

૫૧૪. ૧. ખ. એણે, છેજ વાત. ૨. ખ. વીખાણુ કેહે વેચે વાત. ૩. ખ.
કંના વખાણુ થયુ આ ગાંમ. ૪. ખ. 'ધેગ' નથી, સુદર સુભ નાંમ.

૫૧૫. ૧. ખ. વરનો બાપ તો. ૨. ખ. તો અદકો રહો. ૩. ખ. પરણાવા.
૪. ખ. કસ્તુરીયે વોરા

૫૧૬. ૧. ખ. આદ. ૨. ખ. નારી પણુ કરે નેદ. ૩. ખ. વંનીતાને હાથ.

૫૧૭. ૧. ખ. ભગતમાં. ૨. ખ. જોચી.

૫૧૮. ૩. ખ. આવરદાયે બવવંત થયો.

૫૧૯. ૨. ખ. ઘણોક આમણો. ૪. ખ. લેયુ નહી.

૫૨૦. ૧. ખ. હેતર ગુણકાને. ૨. ખ. માલ એને હુ ખુશી.

૫૨૦. ૫છી ખ. મા આટલુ વધારે:

ગુનેગાર કરે સહુને આપ તે વાતે એસે નહી પાપ.

૫૨૧. ૧. ખ. 'જ' નથી. ૨. ખ. સીત તે પ્રકારે થસે. ૩. ખ. નણી.

૪. ખ. વેપાર કરજો.

૫૨૨. ૧. ખ. માંનનીચરીત્ર. ૨. ખ. 'જિમ' નથી.

આ ૫છી ખ. મા આટલુ વધારે:

પુરુષચરીત્ર તણો પ્રતાપ અધીક વધારો આપોઆપ

૪. ખ. બહુ કામે આવો

૫૨૩. ૧. ખ. પગે. ૩-૪. ખ. ધન કે ભવ તણુ પુરો પ્રવેસ.

૫૨૩. ૫છી ખ. માં આટલુ વધારે:

ધન આ સર્વ લોકને ધન પુર પીડ પ્રમન

છવત સક્ષ સહુનુ થસે દીકુ દેવ દનસન

સ્વાપોહોગ સ્તુતી કરી ઉભો ગહો એક ચરણ

મળી જોવા સહુ મેદની વીત્ર આદ સહુ વારણ

૫૨૪. ૧. ખ. જોજોકાર. ૨. ખ. જોકારે જોકાર. ૪. ખ. આવો.

૫૨૫. ૫છી ખ. માં આટલુ વધારે:

નમ્રતોને પુરપતી રાજા ને પ્રધાન

કંના કે કંકોતરી દૈને ઝાઝા માન.

૫૨૬. ૧. ખ. સમુદ્રજ. ૨. ખ. શીલમણી. ૪. ખ. સ્વપન નાહી.

૫૨૭. ૧. ખ. પીતમણી. ૩. ખ. રતાંન મણી સો સાત મણી ૪. ક. વાસ,

ખ. સુ એ વાત.

૫૨૮. ૪. ખ. આપે મન.

૫૨૮. અ. ક. મા નથી.

૫૨૯. ૩. ખ. દો. ૪. ખ. તો હાહુ.

૫૩૦. ૨. ખ. મરુ તેનુ મીસ. ૪. ખ. મહીયે.

૫૩૧. ૧ ખ. કે. ૨. ખ. આવો. ૩. ખ. સહુ લોક સુખીયા કરા

૪. ખ. કમ શુભકા દુખેણી થાય.

૫૩૨. ૧. ખ. મેદ. ૨. ખ. અર્ધમાં.

૫૩૩. ૧. ખ. યાપો ૪. ક. સરપાપો, ખ. ઉપર દીધ

૫૩૩. પછી ખ. મા આટલું વધારે

દુખીયો હોયે કે દસમા જેને જોઈયે ધાગ્ન ધન
તે મન મુખીને માગજો મુલ મનાવુ મન

૫૩૪. ૨ ખ. દેવરૂપનું દગ્ગસન થયું ૩.-૪. ખ. મા નથી.

૫૩૫. ૧ ખ. ખોલાવી ૩ ખ. પસાયે લોકો નાપીયો.

૫૩૫. પછી ખ. મા આટલું વધારે

જુગતે દેશ બધામા જાણુ ગડગડીયા નીરધોધ નીસાણુ

૫૩૬. ૧ ખ. વાહાણુપુત્રને નાહી વસવાસ ૨. ખ. પોતાને. ૪. ક. એહનો,
ખ. તો તો.

૫૩૬. પછી ખ. મા આટલું વધારે

એમ ડગમગે તેનું મન તે દુખે ન ભાવે અન

૫૩૭. ૧ ખ. જાણે જે કના. ૨. પછી ખ. મા આટલું વધારે

ગજવના રાજસરૂપ ભારે એ ભોગતારી ભુપ

૩. ક. 'તો' નથી, ખ. એક

૫૩૮. ૨ ખ. પાસ ૩ ૪ ખ. તો તો દીધુ જીવતદાન એટલું મહીપત દેને માન

૫૩૯. ૨ ખ. તેડો ૩ ખ. સગવી સમગ્ધ ૪. ખ. ગરસુત્ર

૫૪૦. ૧. ખ. આગના ૨ ખ. તરત ૩ ખ. અમુનક ૪. ખ.
સગવ સજાગત

૫૪૧. ૩ ખ. બાલાવ્યો ૪ ખ. સુલ કીધી સોભાવ

૫૪૨. ખ. મા નથી

૫૪૩-૫૪૪ ને બદલે ખ. મા નીચે પ્રમાણે છે

ચોખાણ

એના કામ કીધા કે કરોડ	કેહે પુતલી તે કરે બેડ
સાલલ ભોજ ભાર ભુપ	દીકો વીકે મ દેવસરૂપ
ચરીત્ર સુણુ તેનું મન માહે	પચ જનમના પાતીક જાયે
પાપ ભુધ ન આવે રૂદે	સાચી વાણુ વાયઠ વદે
પ્રમાથે ઉપર બહુ પ્રીત	રાજમારગની સાતચ રીત
એવું સાલની ધ્રેસે દાન	આ લોકે સરગ લોકે માન
પ્રધિમાહે મોટું છે પુન	એ વના સોભા તે સુન

દોહડા

સગ બાગણુ તે તો ધગમનુ વીકમમરીમાં સાલથે

મનસાથ યઈ પ્રમને પુન્ય આદ્રાણુ મતનુ મી રેવાનુ દગસન

૫૪૫. ૩. ખ. ઐ હયા.

૫૪૬. ખ. મા નથી.

ક. નો અંત ઇતિ શ્રી સિદ્ધાસનજત્રોસી વીકમચરીત્રે દ્વી સામવદસ

વીગ્યીતાયઃ વાર્તા વાહાણુની મપુર્ણે . ॥

ખ. નો અંત આ વાત વાહાણુની લખી છે.

[૨]

ક. નો આરંભ: શ્રી ગણેશાય નમઃ. અથ વાર્તા બાહારાંમની પુતલી પ્રથમનાની લખ્યતે ॥

ખ. નો આરંભ: શ્રી ગણેશાય નમઃ. વાત બાહારાંમની લખી છે.

ગ. નો આરંભ: શ્રી ગણેશાય નમઃ. અથ વાર્તા બાહારાંમની પુતલિ ૧૬સમિ નાંમ પ્રથમના લખિ છે.

ઘ. નો આરંભ: શ્રી ગણેશાય નમઃ. અથ વાર્તા બાહારાંમની લિખ્યતે ॥
દુદા ॥ ગણપલ ગુણનો આગણો, ગુણનાથક મંલિર ॥
ચુંદરો સોદામણો, ધર્મ ધોર ધર ધીર ॥

ચ. નો આરંભ: પહેલુ પાનું ખૂટે છે. ૨૩ મી દરીથી મંથપાઠ મળે છે.

૧-૧૦. ખ. ગ. ઘ. મા નથી. ૧૨. ૧. ખ. એક સમે ભોજનમથ;

૧. ઘ. એક સમે શ્રી ભોજનમથ. ૨. ક. મન, ખ. પીચાર, ગ. વિચાર;

૧. વિચારિ મન. ૩. ક. લેઈ; ખ. પૂછ્યુ, ગ. 'લેઈ' નથી, પુછ કરી;

૧. લેઈને પૂછ્યુ. ૪. ખ. સમુદ્ભૂતે સંહાસન, ગ. શુભ તે સિંહાસન;

૧. સમુદ્ભૂત સંહાસન. ૧૨. ૧. ખ. પુતલિ, ગ. કગિ; ઘ. પુણી કરિ.

. ગ. હામ્ય, ઘ. તિણે હામ્ય. ૩. ગ. ઘ. પુતલિ. ૪. ખ. પ્રથમના બેહેન;

૧. જેનું, ઘ. નિજ નામ. ૧૩. ૧. ખ. પાગ ન ધરેસ રે પુરપતી,

૧. ઘ. મા ધર્મ રે પુરપતિ. ૨. ગ. સુપ, ઘ. નલિ. ૩. ખ. એ સિંહાસન

દ્રવ, ગ. સિંહાસન દ્રવનું, ઘ. એ સિંહાસન દ્રવનું તે. ૪. ક. બેસે. ગ.

. બેશે વિક્રમરાય. ૧૪. ખ. ગ. ઘ. તે સખો દાતા થશે (અ. થસે).

ખ. ગ. કરે પ્રમાથ (ગ. પગમાથ) ગિલ, ઘ. કરે પગમાથ હામ.

. ખ. તે બેસે, ગ. તે બેશે, ઘ. પ્રીત્યે બેશે, ૪ ખ. બેહેને રામરાજ્યની

લ, ગ. ગમગાનિ ગિલ, ઘ. ગમગાન્ય ગિલ નામ ૧૫. ૧. ગ. તે

તગણ, ઘ. ને. ૨. ખ. ગ. ઘ. તાગણ તગણ. ૩. ક. પર સહોદર: ખ.

. નાર્યનો, ઘ. નાગનો. ૪. ગ. ઘ. દશ દિવ્ય દાતા. ૧૬. ૧. ખ. વપણ,

; ગ. વિના આસનપરે, ઘ. વિના સિંહામને. ૨. ખ. સ્પર્શ, ગ.

સ્પર્શ કરે સયોગ. ૩. ગ. અગ્રહી આપણા, ઘ. અદના. ૪. ક. રાગ,

. કેહે દદ વાપે; ઘ. વાધે. ૧૭. ૧. ગ. મહિપતી મન; ઘ. મહિપલ.

ખ. ગ. ઘ. પૂજ કરો કે પાગ (ગ. ઘ. પગ). ૩. ખ. ભોમ્ય રાય;

ગ. જોડિ ઝડો; ઘ. બોજરાગ, જોડિ. ૪. ગ. ઢડો; ઘ. પુનતિ.
 ૧૮. ૧. ખ. અંબલાવ્ય વીક્રમમેનનુ, ગ. સાંબલુ વિક્રમકેર; ઘ. વિક્રમસ્થેન્યુ.
 ૨. ક. ક્યાં; ખ. શા શાં ના, ગ. માં સા; ઘ. આ (દાં) સાં ક્યાં.
 ૩. ૪. ખ. માં નથી. ૩. ગ. વિસ્તારિને; ઘ. તે વિસ્તારિ કા તે મુને. ૪.
 ક. પ્રાપ્તો; ગ. ઘ. વાથ. ૧૯. ૧. ખ. યાહિ તો પાગ ન ધર;
 ગ. ઘ. તેવે યાહિ તો પગ. ૨. ખ. નહી તો, પૂળ (ગ. પુળ) કર,
 ઘ. નહિ તો તેનિ પૂળ. ૩. ૪. ખ. ગ. માં નથી. ગ. સંતમુખ હોકારો
 દિહ્યે, વપાંલુ વીક્રમનાં દિહ્યે. ૨૦. ૧. ખ. બોલી પુનગી પ્રિસથ;
 ગ. બોલી પ્રેમે પુનતિ; ઘ. પૂતતિ બોલિ પ્રિલ ગું. ૨. ખ. સુખ હો બોલ્ય,
 ગ. સાંભલ્ય બોજ, ઘ. શુભ ને. ૩. ખ. અંસપલ; ઘ. ઈંડ. ૪. ખ.
 પ્રતાપવંત પ્રમાણુ; ગ. પરતાપવંત પ્રમાણુ; ઘ. પ્રથવીપલ પરમાણુ. ૨૧. ૧.
 ગ. °લાઘવિ વિદ્યા; ઘ. °લાઘવ વિદ્યા. ૨. ખ. ગ. પરવેસ; ૩. ખ. આવડે,
 ગ. અદૃષ્ટવિદ્યા; ઘ. અદૃષ્ટવિદ્યા આવડે. ૪. ક. ગ. અખીવ; ઘ. અણુ.
 ૨૨. ગ. માં નથી. ૧. ખ. અદુરણિ અખની કિ; ઘ. અદુરણિ અવનિ
 કિ. ૨. ખ. શાદાશિક ધંડ ધિગ; ઘ. સાદમિક, ધિર. ૩. ખ. શોક, શાદાશ્રમાં,
 ઘ. ચાલો. ૪. ખ. તે તો વીક્રમમેન્ય વડવીર. ઘ. વિક્રમસ્થેન્ય વડ વિ.
 ૨૩. ૧. ખ. ચ. મનમા ધર; ગ. આકસ્માત મનમાં ધર; ઘ. આકસ્માત
 મનમાં ધર. ૨. ખ. અત્ય સિરોમણુ ગય, ગ. સતી મીરોમપય રામ, ઘ.
 અત્યસિરોમણિ ગય; ચ. સતિસિરોમણુ ગય. ૩. ખ. દિવસ ચાતુરમામના,
 ગ. દિવસ ચાતુર્માસના; ઘ. ચ. દિવસ ચાતુરમાસના. ૪. ગ. ચર્ચા.
 ૨૪. ૧. ખ. અંકન્યો અંગે ધરિ, ગ. અગરખો અંગે ધર્યો, ઘ. અગરણુ
 અંગે ધર, ચ. અંગખો અંગે ધરો. ૨. ખ. દોષ છે શિશ, ગ. કુપુમ,
 મીઠ, ઘ. ગરમ, શુભ શિશ; ચ. ગરમ, ગુણ સિશ. ૩. ખ. મહીપલ
 મહીમાં નિસર્યો, ગ. મહીપન્ય મેમા નીસર્યો, ઘ. મહિપત્ય મેદેમાં નિસર્યો,
 ચ. મહિપત્ય મેદમા નિસરો. ૪. ખ. દીશ; ગ. વિસમ દોડવા દિશ,
 ઘ. વિસમ દોડેલે દિશ, ઘ. વિખંમ દોડવા દિશ. ૨૫. ૧. ખ. વડે
 વાસમાં; ગ. ચ. વળું, ઘ. વાળો વળે. ૨. ખ. પૂર; ગ. માદ, ૩ ખ.
 દિવસ સર્વનિ, ગ. ચ. સર્વની, ઘ. એકેકો દિવસે કિ ગદિ. ૪. ખ. ચ.
 ચર્ચા (ચ. ચર્ચા) જોતો નાદે, ગ. જોતો ત્યાદ; ઘ. ચર્ચા જુલે છે.
 ૨૬. ૧. ખ. તાદા, ગ. ત્યાંદા વિપ્રનો; ઘ. ત્યા વિપ્રનો, ચ. તાં વિપ્રનો.
 ૨. ક. ખ. ગ. ઘ. આણિ. ૩. ખ. કિ, ગ. પ્રાતુસકાવમાં; ઘ.

પ્રાતસપ્રાણનાં; ૪. ખ. બાણતા વાણિ તે વેદ; ગ. ચ. બણે વાંણિ એ વેદ;
 ઘ. વાંણિ બોણે રે વેદ. ૨૭. ૧. ખ. અર્થ તે; ગ. ઘ. ચ. અર્થ. ૨. ખ.
 સાસિગ્રામ; ગ. ઘ. ચ. સાસિગ્રામ. ૩. ખ. ચ. પ્રસાદ; ગ. ઘ. પ્રસાદ,
 પોરમાં. ૪. ખ. નિલ કંરે રુલ કાંમ; ગ. કુંક કંરે નહી કાંમ; ઘ. કંરે તે
 રુકાં કાંમ; ચ. કુંક કંરે નહિ કાંમ. ૨૮. ૧. ખ. નાણે નિત્ય પરાદમાં;
 ગ. ચ. માં નથી; ઘ. નાણે નિત્ય અપુરુષિ. ૨. ૪. ખ. ગ. ઘ. માં નથી.
 ૨૯. ૧. ખ. ઘ. માં નથી; ગ. ચ. નાણે (ચ. નાણે) નીલ અખોટ અલ.
 ૨. ખ. અધિક ભિક્ષાને ધાય; ગ. વસ્ત્ય; ઘ. કોપ ભિક્ષા મન ધાય;
 ચ. ભિક્ષા. ૩-૪. ખ. માં નથી. ૩. ગ. શીવસેવાપુજન કરે; ઘ. શ્રાદ્ધ
 સેવા પૂજન કરે. ચ. સાધસેવા પુજન કરે. ૪. ગ. ઘ. ચ. 'કે' નથી;
 ચ. બોજન. ૩૦. ૧. ખ. કાંઈ; ગ. ઘ. કુપ, કોઈ; ચ. કો. ૨. ખ.
 ગ. ઘ. ચ. કમ; ઘ. અનુસરિ. ૩ ખ. શ્રીવતો; ચ. ક્રિતનાં. ૪. ખ.
 ગ. ચ. દેવિ રિજો; ઘ. દેવિ જિતે. ૩૧-૩૫. ખ. ગ. ઘ. ચ. માં નથી.
 ૩૬. પહેલાં ખ. માં આટલું વધારે: એકવી દિડી જાંતપૂરિ, તાંદાંથી આધો જાય.
 ૩૬. ૧. ખ. ગ. ચ. વાસ જોયો વણિકાં તણો; ઘ. વાસો જોયો વણિક
 તણા. ૨. ખ. ગ. ઘ. ચ. ખાય અવેજે આદા (ગ. આર). ૩. ગ. લોઈને;
 ઘ. લેખણમાં લેખુ નહિ. ૪. ખ. મીઠ ઉપાડે, ગ. ચ. સિદ ઉપાડે; ઘ. સિદને
 ઉપાડે. ૩૭. ૧. ખ. મોહોટિ કુલ; ગ. મોટી કુલ; ઘ. ચ. મોટિ કુલ, નહિ.
 ૨. ખ. ખેડા રહે હરિ; ગ. ઘ. ખેડો રહે હરિ હામ્ય, ચ. ખેડો રહે હરિ. ૩. ગ.
 સહુ કરે કહે; ચ. કહે. ૪. ખ. ને જોડે જાગજા; ગ. જાગા; ઘ. કરે શિદને કામ.
 ૩૮. ૧. ખ. ગ. ચ. ઓણુ; ગ. આગલા; ઘ. ઓણુ વેચે; ચ. આલવે.
 ૨. ખ. અઘકુ લેવે; ગ. અઘકુ લેવા; ઘ. અઘકો લેવે; ચ. અઘકુ લેવે.
 ૩. ખ. ગ. ઘ. ચ. માં આ ચરણ ૩૮. ૧ તરીકે આમ છે: ખ. મુલ
 કાહાડે માગ તાંદા; ગ. મુલ કાટે માગે તલા; ઘ. મૂલ કાટે માગે તપા;
 ચ. મુલ કાહાડે માગે તાંદા. ૪. ખ. ઘાહાણે હાલ; ઘ. ઉડોલમા લે આલ;
 ચ. ઉડલ. ૩૯. ૧. ખ. ગ. ઘ. ચ. માં આ ચરણ ૩૮. ૩. તરીકે
 આમ છે: ખ. કાલો દેવુ વાળવે; ગ. ચ. કાલો દેવુ વાલવે. ઘ. કાલો
 દેવું વાલતાં. ૨. ગ. ઘ. ચ. ગણવે લિન. ૩. ક. મોટો; ખ. મળી વતે;
 ગ. મળી વતે મોટા; ઘ. બોલાવે તે મોટે મને: ચ. મલિ વતે મોટા
 જનને. ૪. ખ. જ્યેમ જળ સાથે મિન; ગ. જ્યેમ જલ સાથે મીન;
 ૫. જમ જલ સાથે જ્ય મીન; ચ. જમ જલ સાથે મિન. ૪૦.

ગ. માં નથી. ૧ ખ. ઘણો; ૨. ખ. બહુ ને ગેટ; ઘ. ઘણોરો;
 ચ. હોટ. ૨. ખ. મિથ્યા મોડો; ઘ. મિથ્યા મોડ; ચ. મિથ્યા
 મોડો. ૪. ઘ. ક્રોધિ. ૪૧. થી પપ. ખ. ગ. ઘ. ચ. માં નથી.
 ૫૬. ૧. ખ. નીચા સેરેમાં; ગ. ચ. સોનિ નીચ્યા; (ચ. નિર્ખા) સેરે-
 માં; ઘ. સોનિ નિર્ખા સેરેમાં. ૨. ખ. ઘ. ઘણોરો. ૩. ખ. તસરું તે;
 ગ. ચ. નદિ; ઘ. તે સમે નદિ. ૪. ખ. ઘ. હુગી; ઘ. હુશે ધરિ લે હાટ;
 ગ. ચ. હંસ દરિ લે હાટ. ૫૭. ૧. ખ. પતરો; ઘ. પાપટારો;
 ૨. ખ. સન્દે નદિ દા સાથ; ગ. ઘ. ચ. સ્નેહ નદિ; ઘ. કોય. ૩.
 ગ. ચૂનું ક્રિ; ઘ. સોનું ક્રિ; ચ. સુનું ક્રિ. ૪. ખ. ઘ. દાથ;
 ગ. સોપે દાથ; ચ. સોપે. ૫૮-૬૦. ખ. ગ. ઘ. ચ. માં નથી.
 ૬૧. ૧. ખ. જોયા હંસાગ કુડીયા; ગ. ચ. જોયા હંસાકુડીયા (ચ. કુડિયા);
 ઘ. જોયા હંસાગ કુડિયા ૨. ખ. કુડાં ત્રાંચાકેગ; ગ. તોલો; ઘ. કરે.
 ૩. ખ. કરે; ગ. ચ. કરિ; ઘ. કરે. ૪. ખ. જમણા માણે મોલ;
 ગ. ચ. જમણુ માગે મુવ (ચ. મોવ); ઘ. જમણાં માગે મુલ. ૬૨. ૧. ખ.
 કરે આપિને ઉગલો; ગ. ઘ. ચ. ઓપિને. ૨. ખ. મરાથો હોય; ૩. ખ.
 થો મેકા અપખન કરે; ગ. થર્થ બેટો કરે બોલિયો, ઘ. થર્થ બેટો અપખેલ
 કરે, ચ. થર્થ બેટો કરે બોલિયો. ૪. ખ. 'જે' નથી; ગ. ચ. જે મર્જો;
 ઘ. તે મર્જો. ૬૨ પરી ચ. મા આટલું વધારે: મેરેના જોયા મુવકના,
 ચુગલના મેરેન, આગાને થો આટલો, આપ આગેને એન. ૬૩. ૧ ખ.
 શુભે, ગ. દર્શિનું, શુભે, ઘ. શુભે; ચ. દર્શિનું ૨. ખ. મોય દોગ દાથ,
 ગ. મુઘ ને દોગ દાથ, ઘ. દુટી છે દાથ, ચ. સોય ને દોગ દાથ.
 ૩. ખ. કરે બેટો ગંમમા, ગ. ચ. બેટો કરે ગંમમા; ઘ. કરે બેટો.
 ૪. ખ. ગ. ઘ. ધરમા સામાને (ગ. સામા, ઘ. રૂપામા.) માથા
 ચ. ધરમા સામા સાથ. ૬૪. ૧ ક. વીચના. ૨. ખ. ગ. ગાય અદંકાગિ,
 ઘ. ધાય અદંકાગે, ચ. યાયે અદંકાગિ. ૩-૪. ખ. : એ લશ્મણ
 પડિયત નજા, કર ધણે પાપ. ૩ ગ. ચ. મોટંમ, તણિ; ઘ. અતિ ધણિ
 ચ. મોટો. ૪. ગ. ગેય દેલ લાખેલો, ઘ. જાણે લાખેલ આપ; ચ. જાંમ હોય
 ૬૫. ખ. ગ. ઘ. ચ. નથી. ૬૬. ખ. માં આ પ્રમાણે:—અગ્રી એક
 પાસલી, પડે ન આધિ ભાલ, મોહોટપમ આગે હિ મનસ્થપી, નાપિતોરી
 નાપ. ૧. ગ. ધાંચળા નજા; ઘ. ધાંચળ; ચ. ધાંચળ. ૨. ગ. લગ
 જાણિ, ઘ. જાણિ. ૩. ક. એક હિજરી પાસલી. ૪. ગ. વખાણ વોગિ

વાત; ઘ. વધાંણે વડેરિ વાત; ચ. વિખાંણુ વડેરિ વાત. ૬૭. ૧. ખ. નચ્ચ;
 ગ. ચ. ખોલ્યો તે નવ; ઘ. અણખોલ્યો નચ્ચ; ચ. રહે. ૨. ખ. તરણુનો;
 ગ. તળણુનો; ઘ. તલનો; ૩. ખ. અણદિંદે અણસાંભલે; ગ. ચ. અણદિંદુ અણ-
 સાંભલું; ઘ. અણદિંદુ. ૪. ખ. સેણેજે ખોલ્યે ફર, ગ. સેજ્યે; ઘ. સણેજ્યે; ચ.
 શેર. ૬૮. ૧. ખ. મનચિ મણેનત નવ; ગ. ઘ. મનચિ મેનત (ઘ. મેનલ)
 નચ્ચ; ચ. મેણેનત નચ્ચ. ૨. ખ. ઘ. પ્રિલ; ગ. પ્રીલ; ચ. પ્રિત.
 ૩. ખ. ગ. ઘ. ચ. નારિવત નખગં ફરે. ૪. ખ. તે જાંણે રાતની રીલ;
 ગ. નઈરાતનિ રીલ, ઘ. ચ. રાતનિ ગિલ (ચ. ગિત). ૬૯. ૧. ખ.
 જાયા; ગ. ચ. કોકિલ, કાયમા; ઘ. કોકિલ, કાગમા. ૨. ગ. હોડે; ઘ. હોડે
 હરામિષોગ; ચ. હોડે હરામિષોગ. ૩. ક. ચઈ; ખ. ચ. ફરે; ગ. દિવસે, ફરે;
 ઘ. દાડે, થેને. ૪. ખ. રાત્યે પીતતાં; ગ. ગાત્યે ચિતથિ, ઘ. રાત્યે ચિતમા,
 ચ. રાતે ચિતથી ચોર. ૭૦. ૧. ૨. ખ. દિંદુ ફાટ મુકે નહી, ધાહાલે મોઢોટિ હામ.
 ૧. ગ. ઘ. ચ. દેખિ, નહિ. ૨. ઘ. ચ. નહિ. ૩. ખ. વદાણુ; ગ. વિઘાંણુ;
 ઘ. વાણુ; ચ. વીદાણુ. ૪. ખ. કુળના હામ; ગ. ઘ. ચ. કોકિલના એ.
 ૭૧.-૭૨. ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી ૭૩. ૧. ગ. નર્મ; ઘ. નારી નર્મ;
 ચ. પડાયનિ. ૨. ખ. મુઠે તે મુ મુગ, ગ. છટો ભાગે મુગ, ઘ. મુઠ્યો તારે;
 ચ. સોદો તારે મુગ. ૩. ખ. બાધ્યા તાહારે બાપડો, ગ. તારે, ઘ. ચ.
 તારે બાપડો; ચ. બાધો. ૪. ખ. નાહો જાયે દુર, ગ. ચ. તારે;
 ઘ. નાહો તારે. ૭૪.-૭૬. ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી.
 ૭૭. ૧. ખ. ગ. ચ. ગરાસિયા; ઘ. ગરાશિયા. ૨. ગ. પોપારા, ઘ.
 ખુખારા ખાંત. ૩. ખ. અતિધણો, ગ. ચ. આરોગે આલસુ (ચ. આલસુ),
 ઘ. આરોગે અતિ ધણા. ૪. ખ. હોડે, ગ. હોડે હડિલિ, ઘ. હાડ હડિલિ,
 ચ. હોડે હડિલિ જાત. ૭૮-૮૧. ખ. મા પાનુ ફાટેલુ હોવાથી કેટલોક અશ
 તૂટક છે. ૭૮. ૧. ગ. દાવો ડસ મુકે નહિ, ઘ. દાવો દંક મુકે નહિ; ચ.
 ડંસ મુકે નહિ. ૨. ગ. ઘ. ચ. આજા પેરે (ચ. પહેરે) અંગ. ૩. ગ.
 સમર્ધિ રાધે સોભતિ; ઘ. સમરધી, ગોભતિ, ચ. સ્મર્ધ, સોભતિ. ૪. ગ.
 ચ. રાગકેરા રંગ, ઘ. પણુ રાધે. ૭૯. ૧. ગ. ઘણા વધાંણુ ધરડાતણા,
 ઘ. વધણુ ધરડાતણા; ચ. ઘણા વિખાણુ ધરડાતણો. ૨. ખ. કાયમા કોજ,
 ઘ. કારમો કોપ; ચ. કારમા. ૩. ગ. ચાલો ફરે જગતમા;
 ઘ. જશ વાલો ફરે જગતમાં, ચ. વાલો. ૪. ખ. હુસે જીતે
 હોજ; ગ. ચ. જિતે હુસે (ચ. હોસે) હોડ, ઘ. જાતે હુસિ હોજ.

૮૦. ખ. ગ. ઘ. ચ. માં નથી. ૮૧. ૧. ખ. પસાયતાં.....ણાં; ગ. ઘ. ચ. પસાયતાં પ્રાસન (ઘ. પ્રાશન, ચ. પ્રાસન) કરે. ૨. ખ. કરે ક્ષત્રવટ ખેત; ગ. ચ. ક્ષત્રવટ જાણે ખેત; ઘ. ક્ષત્રવટના જે ખેત. ૩. ઘ. જનનન; ચ. જનને. ૪. ખ. હેડે નવ્ય આણે; ગ. હોડે; ઘ. હેડે ન આણે; ચ. હેડે. ૮૨. ૧. ખ. ગ. ભાલના; ઘ. ભલિભાલના; ચ. ભલિ ભાલના. ૨. ખ. મુજ માકામલ; ગ. ચ. માકામલ; ઘ. ચ. મુજ. ૩. ગ. ચ. ભોકનિ; ઘ. ભોકમા. ૪. ખ. ગ. ચ. બોલે; ઘ. લોકે. ૮૩. ૧. ક. કતકવ; ખ. આપુ ઓસકવ કરે; ગ. ચ. આપુ ઓસી(ચ. ઓસિ)કવ કરે; ઘ. આપુ ઓસંગવ કરે. ખ. વીવીધ વીવેદ વીવાણ; ગ. વિવિધ વિવેક, ઘ. વિવેક વિધ વપાણ; ચ. વિવિધ વિવેક વિખાણ. ૩. ખ. ગ. અમૃત કહે (ગ. ચ. કેહે) આદર કરે. ૩. ૪. ઘ. મા : કાવ્ય કવિતા વણુવે, એહેવા ચતુર મુળાણ. ૪. ખ. પ્રાપ્ત. ૮૪.-૮૬. ખ. ગ. ઘ. ચ. માં નથી. ૮૭. ૧ ક. ચ. જોઈ; ખ. ચાતુરી, તણિ; ગ. જે ચારણતણિ; ઘ. ચ. તણિ. ૨. ખ. ગ. ઘ. ચ. મિકા બોલે બોલ. ૩. ખ. માન્ય મહિપતિ; ગ. ચ. માને નહિ જે મહિપતિ, ઘ. કેવ મહિપતિ. ૪. ખ. ઘ. ટેક ઉતારે; ગ. તો તત્ત; ચ. તત્ત. ૮૮.-૯૦. ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી. ૯૦. ૧. ખ. નવ્ય; ગ. ચ. તો નાવે; ઘ. નહિ; ૨. ખ. એવા વરણુ જેવા અગદ; ગ. ચ. વણુ જેવાં છે હો (ચ. જ) ને જાર; ઘ. એવા વણુ જેવાં અદાર. ૩.-૪. ખ. ગ. ઘ. ચ. માં નથી. ૯૧. ખ. ગ. ઘ. ચ. માં નથી. ૯૨. ૧. ૨. ગ. મા નથી. ૧. ખ. થોડું, અલકું; ઘ. અલકું; ચ. અલકું. ૨. ખ. ઘ. ચ. જોતો જોતો; ૩. ખ. કૃષીદોષ જે; ગ. કસીવોષ જે; ઘ. કલ્પિયોષ જે પેતિ, ચ. કૃષીદોષ જે ખેતિ. ૪. ખ. ધણિપત્ત હેડે તો; ગ. ચ. ધણિપત્ત દેડામા; ઘ. ધરણિપત્ત જે હેડે ધરે. ૯૩. ગ. મા નથી. ૧. ખ. જુગતેયી, ઘ. જુગતેયિ જેવાં સર; ચ. જુગતેયિ; ૨. ઘ. 'તે' નથી. ૩-૪. ખ. ઘ. ચ. માં નથી. ૯૪. ૧. ખ. કણિ; ગ. કણ્ણિ; ઘ. કલ્પિ; ચ. કણ્ણિ. ૨. ખ. મુખદુખ આજ જોતુ; ગ. મુખદુખ જોઉ, ઘ. મુખદુખ આજ જોતું, ચ. મુખદુખ જોયુ. ૩. ખ. પજવાડ પુઠે ઉજેણિ હાંમ; ગ. પટલવાડે ઉજેણિ ગાંમ. ૪. ખ. ઘ. 'એક' નથી; ચ. કલ્પિ, ઘ. પલવટય, ઉરેણે ગાંમ; ચ. પલવાડ પુઠંગ ઉજેણે. ૯૫. ૧. ખ. ગ. ઘ. ધરકું; ચ. ધરકું. ૨. ખ. પોણાડા પ્રતાપિ; ગ. પ્રતાપિક પૂત, ઘ. પ્રતાપિ; ચ. પોણાડા; પ્રતાપિક.

૩. ખ. અહલ નાંગળ; અલખતનો ઠાઠ; ગ. ચ. અલખત્ય (ચ. ૧૮) ઠર ઠાઠ; ઘ. અલખે ઠાઠ ૪. ખ. ઢાઢાં, ખલ સા આઠ, ગ. અનિખલિયા; ઘ. અતગિ ખોલે છે શાહચ; ચ. અતલિખલ શા. ૯૬. ૧.-૨. ખ. ગ. ઘ. માં નથી. ૪. ગ. સહુ સુણ રાંમ ઉઠો તાહરે. ૩. ખ. જલહરે; ગ. રેણિ રલિ; ઘ. ચ. ધડિ, રેણિ. ૪. ખ. ઘ. ચ. સહુ સુતાં ઉઠાં તાહરે (ઘ. ચ. ઉઠે તાહરે). ૯૭. ૧. ૨. ગ. માં નથી; ખ. માં ઊલટાસૂટા છે; ૧. ખ. ગોખર ગાર ચોપગાં છોડીયાં; ઘ. ચ. ગવિર (ચ. ગોખર) ગાર ચોપાં છોડિયાં; ૨. ખ. પક્ષાસતણાં પાંત્રણુ ઓઢીયાં; ઘ. પક્ષાસતણાં પણુ પ્રેહરિયાં; ચ. પક્ષાસતણાં પાંત્રણુ ઓઢિયાં; ૩-૪. ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી. ૯૮. ૧. ખ. ગ. ઘ. ચ. કરિને જય; ગ. ખંજે, ચ. હલ. ૨. ખ. રહો નીરખી રીજો; ગ. રહો નિરખવા રીજો; ઘ. રહો નરખવા રિજિ; ચ. રહો નિખવા રિજે. ૩-૪. ખ. ગ. ઘ. માં ઊલટાસૂટા છે, ૩. ખરાખીને લીધે વાંચી શકાણુ નથી. ગ. ચ. જુમિ પેડવા હલ જોતર; ઘ. જોમિ પેડવા હલ જોતરે ૪. ખ. વૃક્ષતણુ મેહલાણુ જ ક્યાં. ગ. ઘ. વૃક્ષ, મેલાંણુ કરે (ઘ. કરે); ચ. વૃક્ષતણે મેહલાંણુ જ કરુ. ૯૯. ૧. ખ. ઘ. આવે ને; ગ. ઘ. ચ. કરતિ; ૨. ખ. કાણુ.....; ગ. ચ. કાણુ વાલે ને (ચ. નહિ) પ્રથવિ પાય, ઘ. કાણુ વાર વાલે નહિ પાય. ૩. ખ. વાહાટે ઝાંખર કંટક જ ધણાં, ગ. ઘ. ચ. કંટક ધણા; ઘ. વાડે. ૪. ખ. રક્ષણુ;.....; ગ. ઘ. ચ. રક્ષણુ કરે નહિ દેહ જ તણાં. ૧૦૦. ૧. ખ. ગ. ચ. સુડ કરિને; ઘ. સુડ કાડે ને વાડ જ; ૨. ચ. ગ. ઘ. જિવજંત થકિ નય (ઘ. નવ્ય); ૩-૪. ખ. ગ. ઘ. ચ. યુવર, (ગ. થાર) ખરસાણુ કુધ જ જોહ, (ઘ. યુવર વગસાડિ કુધ જ દેહ), લપટાયે લ પટે તે દેહ (ગ. ચ. લપટાય લપટ દેહે તેહ, ઘ. શરિરે લપટાણુ તેહ.) ૧૦૧. ૧-૨. ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી. ૩. ખ. વરખે ને ધુજે; ગ. ધુજે, ઘ. મેધ વરસાતે ધુજે; ચ. ધુજે. ૪ ખ. કાવા દે નહી વાડ; ઘ. વાદે ૧૦૨. ૧.-૨. ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી. ૩. ખ. આવે ખડખાન ખેનગ ખાય; ગ. ચ. આવે ખેતરમા ખડખ-ચ પાય; ઘ. આવે લાત ખેતરમા. ૧૦૩. ૨. ખ. ગ. ચ. 'ભારે' નથી; ખડુ ભાર; ઘ. ગણુવો માથે લે ખડુ ભાર. ૩-૪. ખ. ગ. ઘ. ચ. પડી ગત્ય ધડી પાચેક પેચ, બાબોરામ પધાર્યા ચેર; ૧૦૪. ૧. ખ. ઘ. પરણો જુદતે, ગ. ચ. પરણો નાડી જોય. ૨. ખ. સાંધી. ૩. ખ. ગ. ચ. તાંહાં પણુ; ૪ ખ. ખડુ અપરપાગ; ગ. ચ. અસંય અપાર;

ઘ. તે અપરંખપાર. ૧૦૫. ૧. ૨. ખ. ગ. ઘ. ચ. માં નથી. ૩-૪. ખ.
 ઝાઝાઝા મછરે ઝાઝા જુવા, રાગ જોઈ મન દુખિયા હુવા; ગ. ઘ. ચ. માં
 નથી. ૧૦૬. ૪. ખ. ઘ. ચ. જઈ જોવાળ્યા ભાભારામ. ૧૦૭. ૧. ખ. ગ.
 ઘ. ચ. કાકાજી દુખિયા છે. ૨. ગ. ચ. તે નજરે નગરુ છુ અમે. ૪. ૬.
 ધરે; ખ. ઝોડોડો; ગ. ચ. ઝોડો દાય જે. ૧૦૮. ૧. ખ. ગ. ચ. જે કાઈ
 મનમાં હોયે; ઘ. જે કાઈ મનમાં હોય. ૨. ખ. ઘ. માગી લ્યો ધણેરા;
 ગ. ચ. માગી જે (ચ. લો) મન ગમતો. ૩. ગ. દુપ દેખિને અમે આવિઆ;
 ઘ. તેહ; ચ. માં વધારે: દુખ દેખિને આવિ દ્યા. ૪. ખ. ચ. તમ્મે મુજ
 પાસે માગો તેહ; ગ. ચ. મા વધારે. માટે જોલ તમ પ્રત્યે કહા; ઘ. એવું
 લો સુપ પામે દેહ. ૧૦૯. ૧. ઘ. તમને દેયે; ૨. ખ. માં નથી; ગ. ઘ.
 જે માગો તે આપી જાઉં છું; ચ. જે માગો તે આપિને જાણુ. ૩. ૪. ખ. ગ.
 ઘ. ચ. માં નથી. ૧૧૦. ૧. ખ. જે માગો તે આપ જાણુ; ઘ. ચ. માં નથી.
 ૨. ખ. ઘ. ચ. તેડનો જોલ. ૪. ખ. ગ. ઘ. ચ. ભાભારામ જોલો તે દસ્યો.
 ૧૧૨. ૪. ખ. એવો કુણુ છે અદાય. ગ. ચ. તેવો કુણુ હોવાય,
 ઘ. એવો કુણુ છે કપાય. ૧૧૩. ૨. ૬. તે. ૧૧૪. ૩. ખ. ગાંમાંતરે;
 ઘ. ગામ તણા. ૧૧૫. ૧૧૬. ખ. ગ. ઘ. ચ. માં નથી. ૧૧૭.
 ૧. ખ. ગ. ઘ. ચ. ભાટચારણુ ને. ૩. ગ. સદુ અંમ. ૪. ખ. કોરા;
 ઘ. કોઝ, ચ. કોઝ. ૧૧૮. ૩. ઘ. સાચિ મનનિ. ૪. ગ. લક્ષ્મી તમારી.
 ૧૧૯. ૧. ગ. ઘ. ચ. સેવક થી. ૧૨૦. ગ. મા નથી. ૧. ઘ. માલે;
 ૨. ઘ. ચ. દુપજાનન કુપકામ; ૩. ઘ. રંજન સદા; ૪. ખ. ઘ. ચ.
 નીરમય. ૧૨૧. ગ. માં નથી. ૨. ખ. જોઈ વરણુ. ૩. ખ. ઘ. જોવા તુજ
 ધરે; ચ. જોવા તુ ધરે. ૪. ખ. ઘ. ચ. 'તુમ' નથી. ૧૨૨. ખ. વેડુ;
 ચ. વોડા. ૩. ખ. ગત્યમુધિ. ૧૨૩. ૨. ગ. ચ. તુજ જાણ. ૩. ખ. પ્રિયી તે,
 ગ. ચ. આવુ તુજને આ ધડી; ઘ. પ્રિયે નદિ પ્રસન્ન થયો. ૪. ખ. તાદારે
 મન ગમે તે; ગ. મનમા ગમે તે; ઘ. ચ. મન ગમે. ૧૨૪. ૧. ખ. ગ.
 રાખેશમા; ઘ. ચ. રાખેશમાં. ૨. ખ. ન; ગ. ચ. લેશ ધરે માં; ઘ. ધરે માં.
 ૩. ચ. પોપોએ જ મ. ૪. ખ. તે કોડો અમને કાજ્યા; ગ. ચ. હેડે (ચ. કોડો)
 તે અમને કાજ; ઘ. તે મો અમને આજ. ૧૨૫. ૧૨૫ ને સ્થાને
 ગ. માં દુ પિકમ પ્રસન્ન થયો, મનમા લાચા કાય, મન ઉત્સાસે માંજ તુ
 પુત્રપુત્રાદિક પાય. ૧. ખ. બીરદ, ઘ. ચ. બગદ. ૨. ઘ. ચ. મુજ. ૧૨૬.
 ૧. ખ. ઘ. મુજાં; ગ. ચ. મુજ અંમ. ૨. ખ. ગ. ઘ. દેવાઈ વંદ,

અ, દેવતાઈ વંદા. ૪. ખ, અમ કુલ માખ્યાતો ધર્મજ નથી. ૧૨૭. ૧. ખ.
ખીજી અષ્ટાદશ છે વણું; ગ, ઘ, અન્ય બિજિ (ઘ, બિજાં જો) અષ્ટાદશ
વણું. ૨. ખ, ગ, અ, તે સહુનાં અવલાં આચણું; ઘ, સર્વેનાં અવલાં આચણું.
૩. ગ, ઘ, થોડી. ૪. ખ, અ, તે અમ; ગ, સુખ નિખુ તે તો; ઘ, દુખ
સુખ, મે અમ. ૧૨૮. ૧. ખ, ગ, અ, તુ જોય. ૨. ખ, ગ, ઘ, અ, તાહારે
વર્ષ તો એક જ હોય. ૩. ૪. ખ, ગ, ઘ, અ, માં નથી. ૧૨૯. ૧.-૨. ખ, ગ,
ઘ, અ, માં નથી. ૩, ગ, ઘ, અ, ઘડી નહી. ૧૩૦. ૨. ખ, વેહેચી. ૪. ખ,
ગ, ઘ, અ, પ્રથીનો એકને શિર ભાર. ૧૩૧. ૧.-૨. ખ, ગ, ઘ, અ, માં
નથી. ૩. ખ, ગ, અ, નહીં યે પખે; ઘ, નહિ કાઈ પખે. ૨. ઘ, સ્વર્ગમાં
તરવા. ૧૩૨. ૩. ૪. ખ, ગ, ઘ, અ, માં નથી. ૧૩૩. ૧.-૨. ખ, ગ, ઘ, અ, માં
નથી. ૩. ઘ, જમુના. ૪. ઘ, 'પાવક' નથી. ૧૩૪. ગ, માં નથી;
૧. ખ, સદો ખીજો નાંમ; ઘ, એક કણુક સદો બિજો કાંમ; અ, બિજો નવિ
સંધો. ૩. ૪. ઘ, અ, માં નથી. ૧૩૫. ગ, માં નથી. ૨. ક, એક મન.
ઘ, મનરંજિત દ્રવ્યકાશિ. ૩. ૪. ખ, ઘ, અ, માં નથી. ૧૩૬.-૧૪૦.
ખ, ગ, ઘ, અ, માં નથી. ૧૩૬. ૪. ક, તેહ ન. ૧૪૧. ગ, માં નથી.
૧.-૨. ખ, ઘ, અ, માં નથી. ૩. ક, દોસી સ...વાયો ગના, ઘ, દોસી સાહેલિ
વારંગના, એહ માગે આઠે લાગના; અ, દોસિ તો લેવા લાગના. ૧૪૨. ૧.
ખ, ઘ, શુંબ મોચિ આઘે; ગ, અ, મોચી આઘે શુભ સુતા. ૨. ઘ, કલબિને
હાર. ૪. ગ, અ, તેહ તો. ૧૪૩. ૧.-૨. ખ, ગ, ઘ, અ, મા નથી.
૩. ખ, ગ, ઘ, અ, ટલાટી ગરાશિયા ઘોર. ૧૪૪.-૧૪૫. ખ, ગ, ઘ, અ, માં
નથી. ૧૪૬. ૧. ૨. ખ, ગ, ઘ, અ, મા નથી. ૧૪૭. ૧. ખ, ઘ, એ લોક
વણું; ગ, અ, એટલા વણું. ૨. ખ, ગ, ઘ, અ, કણુખી હિપર. ૧૮૯. ૨ ગ, માં
નથી. ૩.-૪. ખ, ગ, ઘ, અ, મા નથી. ૧૫૦. ૧. ૨. ખ, ગ, ઘ, અ, મા
નથી. ૩. ગ, મા નથી. ખ, ઘ, અ, મજુરિ કરે. ૧૫૧. ખ, માં નથી.
૧. ગ, જુગ લાકમ ને કરગરે; ઘ, કરજળ કરે; અ, જે કર કરે. ૨. ઘ,
બાલ પોતાના. ૩.-૪. ગ, ઘ, અ, મા નથી. ૧૫૨. ૨. ખ, બોલજો સધલો
સાય; ગ, અ, બોલો સધલો સાય, ઘ, સાયુ બોલજો સહકો સાય. ૪. ખ,
કહુ કરતુતે કણુખીનો ધર્મ; ગ, અ, કણુખીકલ કમ. ૧૫૩. ખ, ગ, ઘ, અ, મા
નથી. ૧૫૪. ૧.-૨. ખ, ગ, ઘ, અ, મા નથી. ૪. ખ, બોલે; અ, બોલ.
૧૫૫. ગ, માં નથી. ૧. ખ, ડોહાદા. ૨. ગ, માં નથી; ઘ, પુનપપે.
૧૫૬. ૧.-૨. ખ, ગ, ઘ, અ, માં નથી. ૪. ખ, લહે; ઘ, શિર ઉઘાડે.

૧૫૭. ૧. ખ. ઘ. કરે મેહેનત ન રાખે કુડ; ગ. ચ. ક્યારે. ૨. ગ. કાધ્ય
કાવાડો નેં કરવુ કુડ; ઘ. ખાંધે કાવાડો કાડે કુડ. ચ. ખાધ કાદાલો કંવુ
મુડ. ૩.-૪. ખ. ગ. ઘ. ચ. માં નથી. ૧૫૮. ૪. ગ. ચ. કરવા તણા.
૧૫૯. ૧. ખ. લોહ કટ; ઘ. લોહકુટ. ૨. ખ. ઘ. મેહેનત મથુરિ તણિ;
ગ. ચ. કળુણિ તણિ. ૩. ખ. ગ. ઘ. ખાવુ ખોટું ખડધાન; ચ. ખોટું.
૪. ખ. ગ. હલક (ગ. ઘ. ચ. દન) પરાલો હાથે રાસ. ૧૬૦. ૧.-૨.
ખ. ગ. ઘ. ચ. માં નથી. ૨. ગ. ચ. જે જોયે તે વાવે બીજ. ૧૬૧. ૩. ખ.
એટલે ગાજે; ગ. ચ. એટલે જાગ્યો અસાટી; ઘ. એટલે વશે. ૪. ખ. તે
ધન્યર દેહ. ૧૬૨. ૧. ગ. પુંજ, ઘ. બિજ તે. ૨. ગ. આગલ. ૩.-૪.
ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી. ૧૬૩. ૨. ખ. ગ. ઘ. ચ. તેહને મન અડી. ૪. ખ.
વળે ઉમેળે હુવે, ગ. ઘ. તો ઉમેલે પુવે; ચ. ઉમેલે પુયે. ૧૬૪. ૧.-૨.
ખ. ગ. ઘ. ચ. માં નથી. ૩. ખ. શ્રાવણ સોદાગ્યો એટલે; ગ. આવો જોટલે;
ઘ. શ્રાવણ મોહાયો જોટલે. ૪. ખ. ગ. તેટલે, ઘ. જામ એ તેટલે.
૧૬૫. ૪. ખ. એ મુખ પેયે મુખે મુવે; ગ. ચ. એ રીતેયે ધપ મુખે મુવે;
ઘ. એવે કુખે ગત્યે મુવે. ૧૬૬. ૧.-૨. ગ. ચ. માં નથી. ૧૬૭. ૧.
ખ. ઘ. ચ. બંટી; ગ. બંટજ. ૨. ખ. બાવત બહુ, ગ. બાબલ બહુ;
ઘ. ખડધાન ઈમ ખાચ છે સહ; ચ. બાબલ સહ. ૩. ખ. ખેતીની,
૪. ખ. ગ. ઘ. ચ. અતીસે કરે. ૧૬૮. ૧. ૨. ખ. ગ. ચ. મા નથી.
૩. ખ. ડોહોડો, ગ. ચ. ગલે, ઘ. દાડો. ૪. ખ. ગ. ઘ. ચ. આસા ઘઈ
૧૬૯. ૧. ગ. મુખે; ઘ. શુભ માલ ખેતરમાં. ૩. ખ. ગ. ઘ. ચ. હો હો
હો હો. ૪. ખ. ઘ. ચ. દે પખીને મોહાકંમ માર; ગ. પંચિને જાહો માર.
૧૭૦. ૩. ૪. ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી. ૧૭૧. ૧. ખ. ગ. ઘ. ચ.
ખાત્યે ખાચ. ૨. ખ. ગણુ નીત્ય શુવતી લઈ, ગ. ઘ. ચ. શુવતિ લઈ.
૪. ખ. ગ. ચ. આવીને ખેસે, ઘ. આવિ ખેડા. ૧૭૨. ૧. ગ. ધાવડ
મુ, ઘ. ધાડેગિ, ચ. ધાવડ શુ. ૩ ગ. ચ. માડ. ૧૭૩. ૧.-૨. ખ. ગ. ઘ.
ચ. મા નથી. ૧૭૪. ૪. ખ. સારુ આપાવે અંન; ગ. ચ. સારુ આપાવે
અન્ન, ઘ. જે આવે. ૧૭૫. ૩. ૪. ખ. ગ. ઘ. ચ. માં નથી. ૧૭૬. ૨.
ખ. ઘ. નહિ તો, ગ. નહિ તો, જામ ખલે. ૪. ગ. અંન સાંમુ. ૧૭૭. ૧.-૨.
ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી. ૧૭૮. ૧.-૨. ઘ. ચ. મા નથી. ૩. ઘ. લાગવા
વાડવા ને લેગવા. ૪. ગ. ને બાજગ, ઘ. ને હણવા. ૧૭૯. ૧. ખ. ઘ.
ખટુગિ; ગ. ખંટુલિ, કુટે; ૨. ગ. મા નથી. ૩.-૪. ખ. ગ. ઘ. ચ. માં નથી.

૧૮૦. ૨. ગ. કણુ દિં. ૧૮૧. ૧. ગ. ચ. તો બિવાલો અડે. ૨ ખ. ઘ. વળતા (ઘ. વલતો) બ્રામણુ પેદા થાય, ગ. ચ. હે વધતુ ને ઝાડું વઢે. ૩. ૪. ખ. ઘ. મા નથી. ગ. ચ. મા: હે રખવાલિ ગામ ગગસ, હવાવદા? પણ રાપે આશ, શરદારી સેરીધું જાય, પટલ તલાટિ પેદા થાય. ૧૮૨. ૧. ગ. ચ. બ્રાહ્મણુ ઝોર ખડ જગને કહે, ઘ. ખલ, તેહ, ૨. ખ. ઘ. મા નથી. ગ. ચ. આસરાગલ હલા થઈ ગહે. ૨. પછી ગ. ચ. મા આટલું વધારે: હુરસી બ્રાહ્મણુ આવે ધણા, વલવલે લિખારી ધણા (ચ. લુનાઢગાપણા). ૩. ખ. ગ. ચ. આવે દરવા નેહ, ઘ. દરવા એ નેહ. ૪. ખ. મા નથી, ગ. ચ. આપે આરસી તે હે એ. ૧૮૩. ૨. ખ. દરતા, ગ. ચ. કહે બાપો ભાટ, ઘ. ઢગિ. ૩. ૪. ખ. ઘ. મા નથી, ગ. ચ. ચારણુ ચાચવા આવિ અડે, ભાડ લવાયા આવિ નડે ૧૮૪. ૧. ૨. ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી. ૪. ખ. ગ. ચ. ખોખો ધરે, ઘ. તે સર્વે ખોલા. ૧૮૫. ૧. ૨. ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી. ૩ ખ. ગ. ઘ. ચ. જુટાવતામા. ૧૮૬. ખ. ઘ. મા નથી. ૧. ૨. ગ. ચ. મા વની પ્રાગણુ વેરો જાય, પેદા દર તે પૂરે (ચ. પરુ) થાય. ૩-૪. ગ. ચ. મા નથી. ૧૮૭. ૩.-૪. ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી. ૧૮૮. ૧. ખ. ઝાઢાઢ વાડખ, ઘ. ઝાડ ખેટમા જીવજ રહે ૨ ખ. ઘ. અગે સહે, ગ. હુ કે સે હે, ચ. ચૈતર તડકે તુ કે સેહે. ૩ ૪. ખ. ચ. મા નથી. ગ. ચ. મા. કોન્યા તાચા પોતે ખાય, પાઢને પાલો લેઈ જાય કે કાલિઅશવારી અડે, તો કરિ મજુરિ મિથ્યા પડે ૧૮૯. ૨. ખ. ઘ. પ્રથમીપલ મ ન દરો વીચાર, ગ. કોમ તો વેવા ખાવો માર, ચ. પોતા વેના ખાવો માર ૩. ૪. ખ. ઘ. ચ. મા નથી. ૧૯૦. ૩. ક. જ્યુખીતાણા, ગ. હો, કુટ મતણા, ઘ. કનખિતણા, ચ. કુટ જજ તણા ૧૯૧. ૨ ગ. ઘ. ચ. તમને (ઘ. હે) લેઈ માન ૩. ખ. ગ. સેન્યા, ઘ. સૈન્ય, ચ. સૈન્ય ૪. ગ. ચ. તમને આપ્યા જોય હૂં અમ્યો. ૧૯૨. ૩. ૪. ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી ૧૯૩. ૩ ખ. ઘ. સી કરણા ગ. ચ. સિ કિપા. ૧૯૪. ૧ ૨ ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી ૧૯૫. ૩. ક. ગ. ખડધન, ખ. ખાયે ખેઠે જો આણાય, ગ. ચ. પાય ખેઠે જે અનાય (ચ. અણાય), ઘ. ખાય ખડધન ખેઠે અનાય ૪. ખ. હોઢે નહીં જલુમી હાય, ગ. ઘ. ચ. મા નથી ૧૯૬. ખ. મા નથી. ૧. ૨ ૩. ગ. ઘ. ચ. મા નથી ૧૯૭. ૧ ખ. ગ. ઘ. ચ. ઘેર જાતો પ્રથમીપલ તમે ૩ ૪ ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી. ૧૯૮. ૨. ખ. એડ, ગ. ચ. તમે. ૩. ખ. થયો ૪ ગ. ચ. બના.

૧૯૬. ૧. ખ. ગ. ઘ. ચ. સહુ થકી. ૪. ખ. સાચિ, ગ. તો કહું સાચી પેપ.
 ૨૦૦. ૨. ખ. ખે. ઘ. શું. ૩ ખ. ચદે. ૪. ખ. ભાગલે સહુવે જાત્ય. ૨૦૧.
 ૪. ખ. ઘ. ન. ગ. ધગસો, ચ. મા ધગસો. ૨૦૩. ૧.-૨. ખ. ગ. ઘ. ચ. મા
 નથી. ૨૦૪. ૨ ગ. ચ. મન મામ ૩. ગ. ચ. કણખિકુચ એઠ એતુ કાન.
 ૨૦૪. પડી જ. ચ. મા આટલું વધારે: ખરો નીચ કે નવ્ય આચરે, એવુ કામ
 એઠ ટણખી કરે. ૨૦૫. ૧ ખ. ગ. જ વંશ; ઘ. શુદ્ર વંશ, ચ. વૈશ વંશ
 ૨ ૩. ખ. ગ. ઘ. મા નથી. ૪. ખ. જાલ એ વ્યાઠે અંશ, ગ. ચ. શુદ્ર
 જ્યાતિ (ચ. જાતિ) આચરે અંશ, ઘ. અહિં જાલ એ ચારે અંશ,
 ૨૦૬. ૧. ઘ. એનો તો ઉત્તમ અવતાર ૨. ગ. ચ. શાગિ બાધિ
 પાણે ચાગ ૩ ખ. ઘ. વગ ઠંચાતણુ, ગ. ચ. કરે ઠંચાતણુ
 ૪. ખ. ઘ. એક તો પુન્ય અદસ્તાવત (ઘ. અદસ્તાત્રમ) તણુ, ગ. ચ.
 તે તો પુન્ય અદસ્તાવત ધણુ. ૨૦૮. ૧ ક. અચણુ. ૨. ક. એવવી
 વાત માધરે, ચ. અચણુ માધાન. ૩. ૪ ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી. ૨૦૯.
 ૧. ખ. ઘ. પ્રતક્ષ પાતક, ગ. પ્રતક્ષ. ૨. ખ. ગ. ઘ. ચ. અગધ ભાગ તે તેદનો
 કક. ૨૧૦. ૨. ખ. ગ. ચ. પુષિ, ઘ. ભાગિ. ૩. ખ. ઘ. ચ. તાહંગ, ગ.
 મન તાહરો. ૨૧૧-૨૧૨. ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી. ૨૧૩. ૨. ઘ. અત
 નહિ આ શ. ૩ ગ. ગ્વી ચંદ્રમા, ઘ. ચદ્ર ગ્વી, ચ. ગ્વી ચદ્ર, ૪. ગ.
 પુરણુ તે પાસ, ઘ. પુષિ જાલ પ્રકાશ, ચ. પુરણુ. ૨૧૪. ૨. ઘ. આકાશ
 કે, ચ. આકામ. ૩. ખ. ઘ. અકન સ્વરૂપ કે એટરો, ગ. ચ. અકન
 સ્વરૂપ કેણે કરો. ૨૧૫. ૪. ખ. જાલ જાણકારે, ગ. ચ. જાલ જાણકારો,
 ઘ. જામજન કરે ૨૧૬. ૧ ખ. ઘ. આઘ. ૨. ખ. ગ. ચ. અનખન જ
 એક, ઘ. અનજ ૪ ખ. મરે ૨૧૭. ૨. ખ. નર નેહ, ગ. ચ. નર નારાયણ
 નેહ. ૩. ઘ. દાશિ થઈ. ૪. ગ. ચ. દાશિ પોતો તેહ ૨૧૮. ૧. ખ. વરણ,
 ચ. વરતે ૨. ઘ. કહે મુજને તુ કામ ૨૨૦. ૩ ખ. ગ. ચ. અકન તુ
 તો, ઘ. અકન હેતુ તો અધિપતિ ૨૨૧. ૪. ખ. માન્ય સન, ચ. મા-યુ રૂચ,
 ઘ. કહે સાચે મન ૨૨૨. ૧ ખ. ચ. એ (ચ. આ) ભસ્મક સી છે
 ભામ્પનિ, ઘ. આ ભસ્મ ક્યાં. ૩. ખ. ગ. તોહો તરણિ કાહો તે કરુ, ઘ.
 તારણિ કહો તે કરુ, ચ. તો તરણિ કહે તે કરુ. ૪ ગ. ચ. વચન
 મ્હ તો તેહ. ૨૨૪. ૧. ખ. ગ. ઘ. ચ. શીવ સક્ત સયોગથી. ૨૨૫.
 ૧. ખ. સહારે, ગ. ચ. સર્ગણ પાનણુ સહારણે, ઘ. સિદાર કરે
 ૪. ખ. ઘ. ચ. ઉપર કીધિ જળ ૨૨૬. ૨. ક. જીવા જન. ૪.

ખ. એ ઉપભવશે; ગ. અનં. ૨૨૯. ૧. ખ. કણ્ઠી કર્યાં. ૪. ખ.
 ગ. ઘ. ચ. ધરિને. ૨૨૮-૨૪૩. ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી.
 ૨૪૨. પછી નીચેનું ક. માં હાંસીયામા ઉમેરેલું : મુન્નવીણુ મેહેનત માણે,
 ઘણી રજભરીયાં ગાત, તે હાય ઉઠાવેં હલવતી જે સીર સોનાછત. ૨૪૩. અ.
 ને ખદ્યે ખ. મા : કણુ સોપા કણ્ઠી કરે, એક ઉપભવશે અનં, એથી
 સુદ ૪૭ છપસે, ખોટ્યા એક પચનં. ગ. ઘ. ચ. માં નથી. ૨૪૪. ૧. ખ.
 ભરણુપોસણુ કરે સુદૃઢ; ગ. કણુ ઉપાપ કણ્ઠિ કરે; ચ. કણુ સોપા કણ્ઠિ
 કરે. ૩. ખ. કણ્ઠી થકી; ગ. ચ. કણુ થકી, ઘ. કણુ થકિ. ૪. ખ.
 વસતી ગમિ. ૨૪૫. ૩. ખ. ગ. સુદ પેહેયા એક; ઘ. સુદિ દોઢ એ
 સગુથો; ચ. અંદ પેહેયા એ. ૨૪૬-૨૪૯. ખ. ગ. ઘ. ચ. માં નથી.
 ૨૪૮. ૨ ક. આપણે. ૩. ગ. એક કણ્ઠિ, ઘ. ચ. કણુ કણ્ઠિ.
 ૨૪૯-૨૫૦. ખ. ગ. ઘ. ચ. માં નથી. ૨૫૧. ૧. ખ. ગ. કદાચિત્તે ને
 કણુ; ઘ. કદાપિ ને કણુ. ૪. ખ. ઘ. ચ. જીવત ગત્ય, ગ. જીવન ગુણ
 ગત્ય થાય. ૨૫૨. ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી. ૨૫૩. ૨ ગ. ખ.
 ઘ. ચ. કરે જે આપ ૨૫૪. ૨. ઘ. અક્ષપ પુઠે અશ. ૨૫૪.
 ૩. ૪. થી ૨૫૭. ૧-૨. ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી. ૨૫૭. ૩.
 ગ. ચ. સિધી પામશે. ૨૫૮. ૧. ક. નાત; ખ. ગ. ચ. જે (ચ. તે
 નોતર) નુતર, ઘ. નાતર નહિ એ નુતર ૩ ખ. ચ. વાધે. ૪. ખ.
 રીઝો કરશે, ગ. ચ. કરશે, ઘ. કરશે. ૨૬૦. ૧. ખ. પોખાયે. ૩.
 ગ. ચ. કણુ રીઝીને, ઘ. અંતરખુમા રિગિયા. ૨૬૧-૨૬૩. ખ. ગ.
 ઘ. ચ. મા નથી. ૨૬૪. ૧. ખ. ગ. ઘ. ચ. એ નગ ની. ૩. ૪. ખ.
 ગ. : કુલ સુધ એ કણ્ઠીતણુ, જુગપતિ જુકતે જોય. ઘ. ચ. કુલ ગુધ દશપ
 તણુ, જગતપતિ જુગત્યે જોય. ૨૬૬. ખ. ગ. ઘ. ચ. પગમગ્યતુ ૨૬૭.
 ૧. ક. પોતાનું. ૩. ખ. ગ. ઘ. ચ. મેહેનત કોટીધા ૨૬૮. ૩. ખ. કેગ
 આગમાં; ગ. ઘ. ચ. કર્યાં, અવમા. ૨૬૯. ૧. ખ. વીશ્વપતિને; ગ.
 અશ્વપતિ ને ગગપતિ; ઘ. વિશ્વપતિ. ૨ ખ. કેરિ જોડ, ગ. જેવી, ઘ.
 દવપતિયિ જોડાં, ચ. જેયિ જોડ. ૩. ઘ. પ્રયવિપતિયિ. ૪. ખ. દળપત્ય
 કેરિ કેડ; ગ. ચ. હજપતિ કરી છોડ, ઘ. હજપત કરિ છોડ. ૨૭૦ ખ. ગ.
 ઘ. ચ. મા નથી. ૨૭૧. ૧. ખ. તે 'તમ્મે' ને રથાને 'તે', ગ. ચ.
 જે. ૨. ખ. હિતર એ છે આજ. ૪. ખ. કાટને. ૨૭૨. પછી. ગ. ચ. મા
 આટલુ વધારે; બ્રાહ્મણને સંધ્યા કહિ, ગણનેં જોમ સુર, વૈસને વ્યાપારમા, ત્યમ

એક નાનાયમ નુ ૨૬૨, ૧ ખ. ચ. મુગુતે જ. મુગુતા ૨ ખ. ઘ. માનુ
 જ. ચ. મલ માનુ ઘ. સાચો ૪ ખ. નીચ તમારે, ન. નિત્ય તમને
 ૨૭૩. ૨ જ. ચ. અધર્મન, ૩-૪ ખ. જ. ઘ. ચ. મા નથી
 ૨૭૪. ૧ ખ. જ. ઘ. ચ. તીના તન્વ વાદો ૩ ઘ. રેતા પાપ ન
 ૨૭૫. ૩ ખ. તીના તન્વ ગુસા, જ. જે ધગા, ઘ. ટળાડ, ૨૭૬. ખ.
 ઘ. મા નથી ૩ ૪ જ. ચ. મા વામના ને કુરી ને, કુકુ પેટ ને પાપે ભરો
 ૨૭૭. ૨ ખ. ૧ મુ નહી પાપિ, જ. ચ. નદિ પાપિ ૩ ૪ ખ. મા
 મ મની વચન ને ખોલ્યો તેડ, ભાનો ભ ખેડો છે નેહ મ. ઘ. ચ. મા
 નની ૨૭૮. ૨ ૬. પામ્યા લીપાણી ખ. પાપે લખધાણા, ઘ. અને કરે
 પાપ ચ. નિપાણિ ગ્રાણિ તમ દેડ ૨ ૫ડી ઘ. મા આટનુ વધારે
 દેડે ભાનો શુશો બુપચ ન ની વિદ્યા તુજમા સલ ૩ ઘ. પડો તારો
 ૪ જ. ચ. તમે પાપિ તે આડે આ- ૨૭૯. ૧ ખ. ભૂમિપલ
 ૨૮૦. ૨ ઘ. જે નનિનુ કે હુધને ૨૮૧. ખ. ઘ. મા નથી જ. ચ. મા
 અવર્મ ને અન્યા પ્રે, નના રે ૬૦ આપ (ચ. નાપ), તેને માથે મોડ છે,
 શુનિને નદિ પાપ ૨૮૩. ૧ ખ. રુડા છે ૨૮૫. ૪ ખ. જ. ઘ. ચ.
 મતાપિ જનુ દુ વાસ ૨૮૬. ૩ ૪ થી ૨૮૭. ૩ ૪ ખ. જ. ઘ. ચ. મા
 નથી ૨૮૮. ૧ જ. ચ. ધવન ધોગિ ૨૮૯. ૧ - ખ મા આવા
 દાનિ છે તુ / ધણિ તો આશા ની ૩ તમ તણિ જ. ચ. આશ
 (ચ. આ) દન્યાની મુને ધણિ તો શિ (ચ. સિદ) આમ કરે
 તમ તપિ ઘ. મા આપ દવવાનિ ઈછા મુ / ધણી ૩ ૪ ખ. મા નથી
 જ. ચ. સુનિ સખને આપે જેન અમને પણુ આપે છે તેડ, તમે માગીને
 મેનુ મ /, માગ્યામા મુ માગુ આજ ૨૯૦. ૨ ખ. જ. ઘ. ચ. ફરિ ખેવ
 ભાભાને લી ૪ ખ. મ્યેમ મિથા યાપ ૨૯૧. ૧ ૨ ઘ. મા નથી
 ૪ ખ. ન. જે વસ્ત ન હોયે તુજ જગવ જ. ઘ. જે વસ્ત ન હો ન તે તુ
 જાન્ય ૨૯૨. ૩ ખ. ભાજ થયૂ જ. ગમ ભ જન્મનુ ધયુ ચ. ગમ
 નામ જન્મનુ થત ૪ ખ. ભાભા તે જ. ચ. વનિ વિદ્યમે ભાભાને મ્યુ
 ૩ ૪ જ. મા ભાભાને વિદ્યમે ક્યુ ભાભા નામ તે જાને થયુ ૨૯૩. ૧
 ખ ઉપાવાનુ તમ વ. ઉદારે જમ ૨ ઘ. ભાભો નામ તો માટે તમ
 ૨ ખ જ. ઘ. તે ગમે તો ૨૯૪. ૧ ૨ ખ. ઘ. ન. મા નથી
 ૩ ખ. માનુ ચિ ઈધરે ૮ ખ. અનગા છે તુ તાહરે જ. ચ
 અવતાપા (ચ છે) જતુ તાહરે ઘ. અવનગ જન જત તાહરે ૨૯૫. ૧ ૨

ખ. ગ. ઘ. ચ. માં નથી. ૨૯૬. ૨. ખ. પાછો અન્યનીમાંહે પચાય.
 ૩. ખ. ઘેણ; ઘ. કુપમાલ તે રે'ટ' કરે. ૪. ઘ. પુનરપિ જન્મ આવી
 અવતરે. ૨૯૭. ૧. ખ. ગ. પદમી એ આપ, ઘ. પામે આજ આપ.
 ૨. ગ. પદપદમાં; ઘ. છે પાપ. ૪. ગ. ચ. દામજ. ૨૯૮. ૧. ઘ. વર્ષાગર.
 ૨. કં. લીલી; ખ. ચ. નીલી; ગ. ચ. વવરાવે; ઘ. રણિ વાવે કંડાણુ પેપ.
 ૩-૪. ગ. માં નથી. ૩. કં. યંત્ર જંત્ર, ખ. જંતુ; ઘ. ભિન્ન જાત્યના
 જીવ. ૪. કં. વૈષ્ણ વણુગાંણુ; ઘ. કરે કરે વૈકુના પિવેક. ૨૯૯. ૧.-૨. ગ. મા
 નથી. ૩૦૦. ૨. કં. ખ. આચારી; ઘ. ગળ્ય કુલ આચરિ એ રિત્ય.
 ૪. ખ. કુડા કુળ કરે; ગ. ચ. કુડ કરે; ઘ. કુડે કાવે. ૩૦૧. ૧. ૨.
 ખ. ઘ. મા નથી. ગ. ચ. બાપનો માલ એકાદી કિયે, ભઈ ભાગને
 (ચ. ભાગીને) જેરજ દિયે. ૩૦૨. ૨. ખ. ગ. ઘ. ચ. 'નર' નથી.
 ૨. પછી ગ. ચ. માં આટલુ વધારે: હથર મુરે અલુંક ખાય, પંચ પ્રપંચ
 કરે અંન્યાય, બલીયો ગરિખ જાંણિને નડે, કરે કમ તે નગે પડે
 ૩. ખ. ગ. ઘ. ચ. ભોજન હોય, ૪. ખ. ગ. અઘકરા શોય; ઘ. હોય.
 ૩૦૩. ૧. ખ. ગ. ચ. જાણે, ઘ. જોતા ૨. ખ. ઘ. ચ. માહા પાતક.
 તેણે હામ. ૩. ખ. ભોજ્ય. ૩-૪. ગ. ચ. મા નથી. ૩૦૪. ૧.-૨.
 ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી. ૩-૪. ખ. ઘ. ચ. કથાતર; ગ. કથારથ.
 ૩૦૫. ૧. ખ. ચ. જ્ઞાત્ય શાહા જુહા; ગ. વણિક સાલ પણુ જુહા;
 ૩. ખ. ફેગટ, મહેલ; ગ. ચ. ખોટા માડિ મેચ, ઘ. ધધાનો મેલવે.
 ૪. ગ. ઘ. ચ. 'ધણી' નથી; છે તેવ. ૩૦૬. ૧-૨. ગ. ઘ. ચ. મા
 નથી. ૩. ગ. ઘ. ચ. ધણિ. ૪. ગ. ઘ. ચ. મા નથી.
 ૩૦૭. ૧. ગ. ઘ. ચ. મા નથી. ૨. ગ. અલ જા ને અધકુ'. ૩૦૮. ૧.
 ખ. ઘ. ચ. સ્વર્ગ સમાન્યે નહી કાઈ મુખ. ૨. ખ. ઘ. નર્ક સમાને નહી
 કાઈ દુખ. ૩. ખ. ગ. પાપ કરંતા, ચ. કરતે. ૪. ખ. જ્યેમ શાનિધ્ય
 સચરે; ઘ. જન્મસગથે. ૩૦૯. ૧. ઘ. આધુપ ભોગવે. ૨. ઘ. તા દેહ
 ભોગવે. ૪. ખ. ગ. કહા ન જાયે કંટ ૩૧૦. ૨. ખ. મારે જ્ઞા. ૩.
 ઘ. મોકલે કાય. ૩૧૧. ૨. ખ. ઘ. ચ. સચરે; ગ. દેવ સચરે. ૩-૪.
 ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી ૩૧૨. ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી ૩૧૩. ૧. ખ.
 જનમાં જાત, ગ. ચ. જન માહા જાત, ઘ. જન્મ એ જાત. ૩૧૪. ૩ ૪.
 ખ. ગ. ઘ. મા નથી. ૩૧૫. ૧. ઘ. 'ધણુ', નથી. ૨. ઘ. ધણુ ધણુ
 પામે છે ત્રાસ. ૩૧૫. ૪. ખ. સાચુકિત; ઘ. મમંજડે ૩૧૬. ૧. ગ. ચ. બિભ.

૨ ખ. મોતપદ્મીનો ૩ છે, ગ. મોતપદ્મીનો જે મર્મ, ઘ. મોત પદ્મીનો
 ૩ છે ૪ ખ. મર્મપદ્મી પદ્મી અઘની ૩૧૭. ૧ ૨ ગ. મા નથી ૨
 ખ. ઘ. મર્મ ૩ ક. જ. જે ૪ ખ. ગ. ચ. મર્મપદ્મી, ઘ. મર્મપદ્મી
 ૩૧૮. ૧ ખ. પદ્મી ગ. તે પ્રિયુ જે આવે લાય, ઘ. જે હોય જ લાય,
 ચ. જે આવે લાય ૨ ખ. ઘ. ચ. ઓહોહુ લાય માયુ તે સાથ ગ.
 ઓહુ લાય માયુ તમ સાથ ૩ ૪ ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી ૩૧૯. ૨
 ગ. ઘ. એક નિચા ૩૧૯. ૩ ૪ ૩૨૧ ૩૨૩. ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી
 ખ. ઘ. ગમને યોન તે ગમે ન્યા, જ. ચ. ગિજ યોન તે ભાને
 (ચ. ગમે) ન્હો ૨ ખ. મા પાનુ જમજાને (જે પાક તૂ, ગ. ઘ. ચ.
 ગમ અચ ત જેન હો ૩ ખ. એ લાલા ૧ ૪ ખ. દોહો
 ૩૨૫. ૧ ૨ ખ. જ. ઘ. ચ. મા નથી ૩ ખ. ઓશન, જ. ઓમિગન
 ઘ. ઓશગન ચ. ઓમી ૧ ૩૨૬. ૧ ખ. પરાખમા ગ. પરમાણે ૨ ક.
 હે ખ. અમુમોરે ૩૨૭. ૧ ખ. જ. ચ. ગિદ શોચ્ય રો, ઘ. શિદ શો
 ૨ ૩ ૪ ને ૩૨૮. ૧ ૨ ખ. જ. ઘ. ચ. મા નથી. ૪ ખ. મોહોપમ
 ૩૨૯. ૧ જ. દુનના જાને એક ઘ. હિજ દાતા ૩૩૦. ૩ ખ. ગ.
 ઘ. ચ. દુનની આનસુ ને ધનનો અર્થ ૪ ખ. તો આપો ગ. ચ. તે
 માગે ત્યાદા આપો, ઘ. તેને માગે તે આપો નર્થ ૩૩૧-૩૩૫. ગ. મા
 નથી ૩૩૧. ૧ ૨ ખ. મા નથી ૩૩૨. ૧ ખ. ઘ. ચ. મિત્ર વારે
 આવે ૩ ઘ. ફોઈ કલજને નજરે ધરે ૩૩૩. ખ. ઘ. ચ. મા નથી
 ૩૩૪. ૧ ખ. ચ. આપો ઘ. આપણુ જ આપા ૨ ખ. ચ. પમાયતા
 ચ. પાનેતા ૨ ખ. દિવાલી મર ઘ. દ્વાનિ મધ ચ. મુખ મિત્રિ વાણિ
 ભાખને ૪ ચ. ઉમેદના આ ૨ ૪ પત્રી ચ. ના આપુ વધારે ૩
 દવાક્ષિમધને ન ડોમો નાચ, એ મર્મ છે તમમા આલય ૩૩૫. ૧ ચ. સવાઈ
 જમ વધે તમ વા ૪ ૫. મનવે ખ મન વેરે ૨ ન ચ તો વેરે
 ૩૩૬. ૨ ખ. જ. ઘ. ચ. માને લાય તમ પાને ધરે ૩૩૬. ૩ ૪ થી
 ૩૩૮. ૧ ૨ ખ. જ. ઘ. ચ. મા નથી ૩૩૮. ૩ ખ. ખોરો પાગ ભાર
 ગ. ચ. નાજ મોલો ઘ. પાવો ૩૩૯. ૧ ૨ ખ. જ. ઘ. ચ. મા નથી
 ૩ ખ. મોહોપિ વસ્ત્ર માગીને બે ગ. ચ. મારે મોહિ વસ્ત્ર ઘ. મોહિ
 વસ્ત્ર માયુ ને ૪ ખ. તથી નાવે ગ. તથી નાવ ઘ. તે નાહુ ચ
 જેથી નાવો ૩૪૧. ૨ ખ. નથી જવતો તાદારિ ગ. ઘ. ચ. નથી
 જવતો ૩૪૨. ૧ ૨ ગ. ઘ. ચ. મા નથી ૪ ગ. ચ. જુધી

જાતને ૩૪૩. ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી. ૩૪૪. ગ. મા નથી. ૧. ઘ.
 દુર રહે નહિ કોય, ચ. રહે ૩ ખ. ચીંગ' છવો કેક, ઘ. છવી જિવ
 ને ધણા એક જાન. ૩૪૫. ૧ ૨ ગ. ઘ. ચ. મા નથી. ૩૪૬. ૧. ગ.
 પ્રસન થયા. ૪. ખ. ઘ. એ પદમિ, ગ. એ મોટિ વાત ૩૪૭. ૨
 ખ. હીગ ૩૪૮. ૪. ખ. ગ. ચ. સી પગું હુ પેય', ઘ. શિ પરહું
 હવે પેય'. ૩૫૦. ૨. ખ. ગ. ઘ. ચ. તજ્યા જનહય. ૩૫૨. ૨ ખ.
 મન ભાગિ અનુલય, ઘ. પોથી લિધિ ૬૨ પુર. ૩. ખ. ગ. ચ. વીત નેયુ
 વેદાતનુ, ઘ. વિચાગ નેયો વેદાતનો. ૪ ખ. ગ. ઘ. શાહાજી તલુ ને મૂળ
 (ગ. ઘ. ચ. સુગ) ૩૫૩. ૨ ખ. મહામા સાભરો સાગ, ઘ. મહિમા સાચે
 મૂલ્ય ૪ ખ. કેહેના નાવે પાગ, ઘ. શોધતા સમતુલ્ય ૩૫૪. ૨ ઘ. તપવૃત
 ધીર ૪. ખ. તાગક, ઘ. કો જો ૬૬ મન ધીગ. ૩૫૫. ૧. ખ. પુજો
 પ્રતમા, ગ. પૂજો શિનને, ઘ. પ્રતમા ૩ ખ. ગ. ચ. સોધો, ઘ. શોધો
 શાસ્ત્રમા. ૪. ગ. સાધ્ય ૩૫૬. ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી. ૩૫૭. ૧ ખ.
 કહે નગપત્ય તમ્યો સાભરો, ગ. ચ. ન્યાય કોહો, ઘ. ન્યાયે જો ૨. ખ.
 બહુ કાંઈ ૩. ખ. દૈવત સર્વ એકા મની, ઘ. દૈવત તો સૌમા ખરુ,
 ચ. તત્તતતવતુ ૪. ખ. જો ધડીને વાટ ૩૫૮. ૧. ખ. કાહાયો પડીત
 બોલ્યો એક. ૨ ખ. આણિ નેડ, ગ. ઘ. ચ. આણિ ૩. ગ. અકલ,
 ઘ. અનલ ૪. ખ. ગ. પાગ નય, ઘ. ચ. પાગ ન ૩૫૯. ૧. ઘ. રુદ્ર જ
 તણ્ય ૩. ખ. ગ. ઘ. નય મો, ચ. સઠન, નવજો ૪. ખ. કાહે સ્થાનક
 કેહી જાગે મગો, ગ. ચ. કિયે ખ્યાને કેઈ જાગે મગો, ઘ. કોય એનાને
 કોય જાગે મગો. ૩૬૦. ૧ ખ. ઘ. ચ. સોધ્યા લાધો અમને ક્યાહા,
 ગ. મા નથી ૨ ખ. ભાવે, ગ. મા નથી ૪ ગ. ધરિને ૩૬૧. ૨.
 ખ. ઘ. ચ. નેશે, ગ. જ્યોત્તે ૩. ૪ ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી.
 ૩૬૨. ૧ ૨ ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી ૩૬૩. ૧ ૨ ખ. મા નથી,
 ૨ ગ. ઘ. કહું તે તો ૩ ગ. ઘણિ, ઘ. ઘણુ ૪ ગ. તણિ, ઘ. તણુ
 ૩૬૪. ગ. મા નથી ૩ ખ. નરમા છે નેહ, ઘ. નિર્મલ નેહ, ચ. ધાતમા.
 ૪ કં. માહારી દેવ, ખ. ઘ. દૈવત માહારા ચ. સર્વ દૈવત તે ૩૬૫. ૩.
 ખ. ને વાર, ઘ. તે વાર ૪. ખ. ઘ. માહરો દેહ તે, ગ. ચ. દેહ મારો
 તે ૩૬૬. ૧ કં. ઘ. ચ. નાગ તુ સાચ, ગ. વાર તુ સાચા જાણ્ય ૩. ૪.
 ગ. મા નથી ૪ ઘ. પુખ્ત નક્ષત્ર અમારો કામ, ચ. તે મુજ કામ. ૩૬૭.
 ૧. ૨ ગ. મા નથી. ૧ ઘ. અનેક વૃત જરાવે તરત. ૨. ખ. માહરો દેહ

ધણા તે ધન, ઘ. મારો દેહ તો અલ્યાગન, ચ. મારો દેહ તે જોએ ધત.
 ૩૬૮. ૧.-૨. ગ. મા નથી. ૨. ખ. ચ. સાચ પ્રગટે, ઘ. ચાગ પગકાટે.
 ૪. ખ. લાગ; ઘ. કાવા લાગ, ગ. પ્રીછો મુજને. ૩૬૯. ૩. ક. વણા,
 ખ. ગ. ચ. મુણ ગીત, ઘ. મુજ ગીત, ૪. ખ. ગ. ઘ. ચ. ગમનામ ઉપર
 પુરણ (ઘ. ચ. ખ.) પ્રિત્ય ૩૭૦. ૩. ૪. ગ. મા નથી ૩૭૧. ૧.-૨. ગ.
 મા નથી ૩. ક. માહર રપ તે નુદ શામ, ઘ. શ્યામ. ૪. ખ. ગ. ઘ. ચ.
 તેમા મુખ્ય પ્રણવ તે. ૩૭૨. ગ. મા નથી. ૧. ખ. ઉપાસન કરે બહુ. ૨. ખ.
 ઘ. મુજ સ્વરૂપ દીધે માહાદેવ, ચ. મુજ સ્વરૂપ તે તો માહાદેવ ૩. ૪.
 ખ. ઘ. ચ. મા નથી ૩૭૩. ૧.-૨. ગ. મા નથી, ૨. ચ. તેકમા
 પિપવ દેહ. ૩૭૪. ૧ ૨. ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી ૩૭૫. ૨ ગ. મુજ
 સ્વરૂપ ૩૭૬. ગ. મા નથી ૩. ખ. માહાગિ, ચ. સત્યવાદિ તે માહાગિ.
 ૩-૪. ચ. મા નથી. ૩૭૭. ૨.-૩. ૪. ખ. ઘ. મા નથી. ૨. ગ. ઘ. ચ.
 એ લક્ષ. ૩૭૮. ૧. ખ. મા નથી. ૩૭૯. ૨. ગ. ધર દેવિતુ ધ્યાન,
 ચ. ધર ધરણિપત્યતુ. ૩. ગ. ચ. પગસન ધર્મ ૩૮૦. ૪. ઘ. વેદાય.
 ૩૮૧. ૧. ખ. તુ જ તુઠાઈ ને તોતળા, ગ. ચ. તુલ્લ ને, ઘ. તુલ્લ
 ત્રિગણિ ત્રિલોચના. ૩ ક. પીગવા, ખ. પિંગળા. ૪. ખ. માહામાઈ.
 ૩૮૨. ૨. ઘ. ગપાણિ રપદાઈ. ૩. ખ. વસુવાહની. ૩૮૩. ૧. ખ.
 ઘ. સદાગણિ, ગ. શક્તિ તુ સદાગણિ, ચ. સંહાર્ણી. ૩. ખ.
 દત શક્તિ મુણ, ગ. તમ્બો, ચ. ત્રિમુણામા. ૩૮૪. ૨. ખ. વાર્તા. ૩.
 ખ. વશી ગદી ૪. ખ. નાગપણિતુ નેહ, ગ. ઘ. ચ. નારાયણિ તુ
 ૩૮૫. ૨ ખ. ગ. ઘ. ચ. અનની ને આકાશ. ૩૮૬.-૩૮૭. ગ. મા
 નથી ૩૮૬. ૧. ઘ. ચ. અનનિ અનિલ. ૩૮૭. ૧. ખ. ચ. જગત
 જનેતા તુ, ઘ. જગતપાવણુ ભેગણિ તુ ૪ ઘ. મુરતિમા છો. ૩૮૮. ૨
 ખ. માણહારિ, ઘ. માણહાગિ, ચ. માણહાર તુ. ૩. ખ. તણુ ૪.
 ખ. તમ્બો પ્રણુરૂપ તુ ચેષ, ઘ. પ્રણુરૂપતુ ચેષ, ચ. પ્રણુરૂપ તુપેર.
 ૩૮૯. ૨. ખ. રપ અનેક, ઘ. વાણિરૂપ, ચ. વિશ્વ દગ્તા. ૩૯૦. ખ.
 ત્રાપત સવગે જગત, ઘ. વ્યાપિક સવગે જગત. ચ. વ્યાપિક. ૩ ક. શક્તિ
 દોષ, ઘ. સ્માત દોષ, ચ. શિવલકિત તો, ૪. ખ. ઘ. શક્તિમાર્ગી શક્ત,
 સન્ત તણા કો. ૩૯૧. ૧ ખ. નામવાદિ તો વામ દે, ઘ. બ્રહ્મવાદિ
 ચ. બ્રહ્મવાદિ તે. ૩. ખ. ઘ. પંડીત પગમે, ચ. પંડિત પરમેશ્વરિ. ૩૯૨.
 ખ. ઘ. ચ. મા નથી ૩૯૩. ૧. ક. વીચારી ૨. ખ. કો પ્રગર. ૪ ક.

ઘણી; ચ. ધારણ. ૩૯૪. ૩. ખ. ખોજ્યતા; ઘ. ધોજા કરે. ૩૯૫. ખ.
 ઘ. ચ. માં નથી. ૩૯૬. ૨. ખ. મનકે તાંહાં વીશ્વાસ; ઘ. દશ્વતા; ચ.
 મન દ્રઢતા વિસવાસ. ૪. ખ. ઘ. ચ. પ્રિત્ય પરમેશ્વર પાસ. ૩૯૭. ૨.
 ખ. નાથ. ૩.-૪. ખ. જ્યમ રમાડે મકંટને, લેઈ લાકડી હાથ. ૩. ક. ચ.
 લકરી. ૩૯૮. ૧. ખ. લાજ પાલી. ૨. ખ. કરાં. ૩૯૯-૪૦૩. ગ. માં નથી.
 ૩૯૯. ૩. ખ. ચ. શક; ઘ. શાષો. ૪. ખ. લાવ્યો આડે. ૪૦૦. ૧. ખ.
 ઘ. જતાડિયો. ૨.-૩.-૪. ખ. ઘ. ચ. માં નથી. ૪૦૧. ૧. ખ. ઘ. ચ. માં
 નથી. ૨. ઘ. કરાં. ૪૦૨. ખ. ઘ. ચ. મા નથી. ૪૦૩. ૧. ખ. ઘ.
 જત્રપત. ૨. ચ. કરો અધિપત. ૪૦૪. ૨. ગ. ચ. સંતોખ્યો; ઘ. ને
 શોક. ૨. ગ. ભંજણ જે હવો. ૪૦૫. ૩. ખ. સર્વે દાનતણુ. ૪. ખ.
 ગ. ચ. 'વેદ' નથી. ૪૦૬. ૨. ખ. કેહેતો વસમી; ગ. ચ. કહી વસમી
 એ. ૩. ખ. સમરિ મેહે તુને. ૪. ખ. શાંભલ્ય મોરિ માત; ગ. ચ.
 શિવા મોટી વર માત. ૪૦૭. ૨. ગ. સીર હાથ. ૩. ગ. પરહર, 'તું'
 નથી. ૪૦૮. ૨. ગ. ઈંદ્રાસન તે જાવો; ઘ. ઈંદ્રાસનમાં; ચ. ઈંદ્રાસને.
 ૪. ખ. ચ. માને; ગ. માંચે; ઘ. તમને. ૪૧૦. ૨. ખ. ઘ. ચ.
 ખીજે કોપ. ૪૧૧. ૨. ખ. ગ. ઘ. ચ. મોહોટો માહરો. ૪. ઘ.
 લાપેણો કરે જુગ હાર. ૪૧૨. ગ. મા નથી. ૪. ચ. અધિપત્ય તુજ.
 ૪૧૩. ૧. ઘ. માં નથી. ૨. ઘ. એકાત્યે. ૩. ખ. તેડો વીર કારી
 શીઝહ થાઓ. ૪૧૪. ૨. ખ. સુર પાસે જઈ ઉભો; ગ. ચ. સુરપત્ય
 પાશ જૈ. ૩. ઘ. અંશુદો ભોમિ પર. ૪૧૫. ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી.
 ૪૧૬. ૧.-૨. ગ. માં નથી. ૧. ખ. ચ. મેહલ્યો મનથી મોહોટમ
 (ચ. મોટો) ગર્વ. ૪૧૭. ૩.-૪. ખ. ગ. ઘ. ચ. માં નથી. ૪૧૮.
 ૧-૨. ખ. ઘ. ચ. માં નથી. ૪૧૯. ૨. ખ. ઘ. કણખીકુળ લાભો
 એક રામ; ગ. ચ. કણખીકેલમાં લાભો રામ. ૩. ખ. તેહનિ. ૪. ખ.
 તે. ૪૨૦. ખ. ગ. ઘ. ચ. માં નથી. ૪૨૧. ૧ ખ. ગ. ઘ. ચ.
 માગી મોહોટમ. ૪. ખ. ગ. ઘ. ચ. લાવે ભુદરમા જઈ લાજે. ૪૨૨. ખ.
 ગ. ઘ. ચ. માં નથી. ૪૨૩. ગ. માં નથી. ૩. ૪. ખ. ઘ. ચ. માં નથી.
 ૪૨૪. ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી. ૪૨૫. ૧. ૨ ખ. ઘ. ચ. માં નથી.
 ૩. ઘ. આવ્યો તો. ૪. ચ. ખ. ગ. ઘ. વડ્યઓ છું તમારે ચરણ.
 ૪૨૬. ૨. ખ. અસંભવ; ગ. ચ. અચંભો; ઘ. અચંબો. ૩. ખ. મોહોટા
 ચે બહુ; ગ. ચ. મોટમ બહુ; ઘ. મોટો બહુ. ૪૨૭. ગ. માં નથી. ૧ ખ.

૪૬૯. ૨. ચ. રિત. ૨. પછી ચ. માં આટલું વધારે: મમતે ખોરે ચાલે
 પંચ, માંનનિને મુકાવે કંચ. ૩. ક. પત જે કુડાં; ઘ. સાચાં પત; ચ.
 ચુકાં કંચ. ૪૭૦. ૧. ખ. વર્ત; ઘ. મન; ૨. પછી ચ. માં આટલું વધારે:
 દરજ અપાવે જાંમિન ચાચ, તેહેનિ સાચે ઉઘરો ધાચ; વાજખિને એવાજખિ
 કરે, તે જન્મોજન્મ દગિદ્રિ અવતરે. ૩. ખ. ઘ. ચ. વીપ્ર દેવને જે.
 ૪૭૧. ૨. ખ. મારવો કસ્તી વાંનર વચ, ઘ. બાલિ નાંધે સેવા કે મન.
 ૪૭૨. ૧. ચ. પગદિ પેર. ૪૭૨. ૩. ૪. ૪૭૩. ૧. ૨. ૪૭૪. ૨.
 ખ. ઘ. ચ. માં નથી. ૩. ૪. ઘ. માં નથી. ૩. પછી ચ. માં
 આટલું વધારે: ચોરિ અકાવે જુદિ જાંચુ. ૪. ખ. કાંકાંન. ૪. પછી
 ચ. માં આટલું વધારે: કાદિ મુકે આવો ચણું. ૪૭૫. ૧. ઘ. લગાડે.
 ૨. ખ. ઘ. ચ. માં નથી. ૩. ૪. ને બદલે ખ. માં: વણુ કરડે મારે
 પહોણ પાપ. ૪. ઘ. ચ. માં નથી. ૪૭૬. ૨. ૩. ૪. ખ. ઘ. ચ. માં નથી.
 ૪૭૭. ૧. ૨. ખ. ઘ. ચ. માં નથી. ૪૭૮. ૧. ખ. જોગન મુકુ. ૪૭૯.
 ૨. ખ. ચ. અમર શ્રવ અણપ નવ્ય ચાચ; ઘ. અમર ન અણપ જ ચાચ.
 ૪૮૦. ૧. ક. પોનાનું; ઘ. પોતા તણુ. ૨. ૩. ઘ. માં આ પ્રમાણે: અધઘ
 કુપ અદેકે' ધણુ, કરે શ્રવ તે જ હોય. ૩. ખ. આધિ કુખ. ૪. ઘ. ચ. તાંકાધિ.
 ૪૮૧. ૧.-૨. ખ. ઘ. ચ. માં નથી. ૩. ખ. ઘ. ચ. પાપિ નર, મદપાન જ
 કરે. ૪. ખ. ઘ. ઘડી ન કરે, ચ. કરતાં નવ કરે. ૪૮૨. ૧.-૨. ખ. ઘ. ચ.
 માં નથી. ૩. ઘ. દયા નવ્ય ધરે. ૪. ખ. વપુ વેધ; ઘ. ભેષ. ૪. પછી
 ઘ. માં આટલું વધારે: તે પ્રાણિના પુગ ભોગ. ૪૮૩. ૧. ક. સ્ત્રી; ચ. સિ.
 ૨. ખ. ઘ. વૃત્તિક ને. ૩. ઘ. ગોઠરન; ચ. ગોઠાંન. ૪. ખ. હુદી ધગલ'ડાર,
 ચ. હુદિ નાહક ધરમા ભરે. ૪૮૪. ૪. ખ. અસ્નાત ઉતમ યર્ધ; ઘ. ઉચિષ્ઠ
 પાપ જે કોય ધાંન ૩. ઘ. દેવમતિકને જે કોય દંડ. ૪૮૫. ૪. ખ. ઘ.
 ભેખ ધરિ કરે પાખંડ. ૪૮૬. ૧. ખ. હોરમાઈ, કુચકેહર. ૩.-૪. ખ. ઘ. ચ.
 માં નથી. ૪૮૭. ૨. ચ. નાત મુકિ પરનાતે વરે. ૩. ક. ધરે, ને'મુકરી;
 ઘ. કોય નોકર; ચ. નેમુકરિ. ૪૮૮. ૧. ચ. કરે પટેલિ વિમ્બ જ તણી.
 ૨. ઘ. વેરાવે તય ગણિ તો ધણી. ૪. ખ. નાંધે દાંન નખેતર તરે.
 ૪૮૯. ૧. ચ. મિત; ૨. ચ. ન્યાય કરે અન્યાનિ રિત. ૩. ખ. 'સ્ત્રી'
 નથી. ૪૯૦. ૧. ઘ. પુસ્તક તોય. ૨. ખ. ઘ. ચ. પુસ્તક વેચિ.
 ૪. ક. ને' હોઈ અનાય. ૪૯૧. ૩. ખ. જે નથી. ૪. ખ. તે
 જે ક્વી. ૪૯૨. ૧. ચ. હેતરે. ૩. ૪. ખ. ઘ. ચ. માં નથી.

૪૯૩. ૧.-૨. ખ. ઘ. ચ. ખાતર પાડીને લે ચોર, એહવા, પાપ બીજા છે
 તો. ૪૯૫. ૨. ઘ. ગજ. ૪. ખ. ચ. નાકે નવ્ય છુટે તે દાવ, ઘ.
 વનાગને પામે નહિ દાવ. ૪૯૬. ૨. ખ. કાયાના કરે, ઘ. સાત કંટકા કાયાના
 કરે ૪. ખ. ચ. ભોગવે જુકતે જોય, ઘ. કહ્યું નો સાભયે જુકતે જોય.
 ૪૯૭. ૪. ખ. તે રહે સંગ, ચ. તે તો સગ. ૪૯૮. ૧. ખ. જ. ૨. ખ.
 ઘ. ચ. ક્યેમે નવ. ૪. ઘ. એ કાયાનો ધણી. ૪૯૯. ૧ ઘ. મિત્રીનો.
 ૨. ખ. બહુ કોપ, ઘ. બાહણ ઉપર. ૫૦૦. ૪. ખ. ઘ. ચ. ગોવધના
 કરે જે કર્મ. ૫૦૧. ૧.-૨. ખ. મા. ધાત કરતા કરે જે નેર, હણે ગર્થ જે
 ધર્મને ચોર. ૨. ઘ. હરી ત્રય હરે જે ચોર, ચ. હણિને ગર્થ હરે જે
 ચોર. ૩. ૪. ખ. ઘ. ચ. મા નથી. ૫૦૨. ૧. ઘ. ભગ્ની ભાણેજ મિત્ર.
 ૨. ઘ. રાખે મિત્ર. ૪. ઘ. અવનિ કરતા જગ, ચ. કરતે જગ ૫૦૩.
 ૧. ખ. વારી, ઘ. વાર્ય, ચ. વાર. ૩. ખ. માગી ત્રય ને બીજા કરે.
 ૪. ખ. ઘ. ચ. વિશ્વાસે થાપણુ જે હરે ૫૦૪. ૧. ૨. ખ. ચ. મા નથી
 ૩ ખ. વટેમારણુ માર ગમાટર ઘ. વડે મારો ગામતર, ચ. વડે
 મારુ મારે ગમાતર. ૪. ખ. ઘ. ચ. અદકા કણુ કલે કણુકલતર (ઘ. ચ.
 કલતર) ૫૦૫. ૧. ખ. પરતુ, ઘ. પટલ બાહણુ ઉપર કરે, ચ.
 પંડિત થઈ જે પુસ્તક હરે. ૨ ખ. ઇશ્વર ભાગો ને, ઘ. ઇશ્વર ભાગો તે,
 ચ. ઇશ્વર ભાગો ને. ૩ ખ. થઈ કરે. ૪ ખ. બીજાને વડે ૫૦૭.
 ૩. ચ. અવિશ નકંમા. ૫૦૮. ૨. ખ. કગે આગ્યમાહે તે વાસ, ઘ.
 ચ. તપ્ત આગ્યમા તે એ વાસ. ૩. ખ. ચ. ધિકે અલકેગ અગાર, ઘ.
 ધરે આગ્યકેરા અગાર. ૫૦૯. ૧. ઘ. નર વહે, ૨. ઘ. લહે. ૫૧૦.
 ૩. ૪. ખ. ઘ. ચ. અનેક બીજા એથી ઘણા. ૪. ખ. ચ. બમણે બમણુ
 કુખ તે તણા, ઘ. બ્રમના કુખ બમણા તે તણા. ૫૧૧. ૧-૨ ખ. ઘ. ચ.
 મા નથી. ૪ ખ. ભોગવે છે. ૫૧૨. ખ. ઘ. ચ. મા નથી. ૫૧૩. ૩.
 ખ. તેહને, ગ. તુને. ૪. ખ. ગ. ચ. સ્થાનક બેઠા હો ઘ. આ
 સ્થાનક બેશિ ગો. ૫૧૪. ૪. ખ. ગ. ઘ. ચ. સુપુ તુજને હુ. ૫૧૫.
 ૪. ઘ. સુધનો ધામ. ૫૧૬. ૩. ખ. ગ. ઘ. ચ. ભારે. ૪. ખ. ગ.
 ઘ. ચ. શુભ ૫૧૭. ૫૨૨. ગ. મા નથી. સગ. ૫૧૭. ૧. ક. ચ. 'સહજ'
 નથી, અગ્યાસી. ૨. ખ. વેણા વાહાય. ૫૧૮. ૨. ખ. ચ. મા નથી. ૪.
 ખ. ચ. મા નથી. ૫૧૯. ૧. ૩. ને ખ. ઘ. ચ. મા નથી. ૪ ખ. તે;
 ચ. તાહા છે. ૫૨૦-૫૨૧. ખ. ઘ. ચ. મા નથી ૫૨૨. ૧. ઘ. અગ્યાના,

આટલુ વધારે: ત્રિશુલાત્મક આપણુ છે નામ, એક એકને અનુક્રમે છે, ક્રમ. પદર. ૧. ખ. તે કહે તે વાત જ વશી. ૨. ગ. ચ. વિષ્ણુ યોધ્યા પ્રવતી દસી. ૨. પછી ગ. ચ. માં આટલુ વધારે: એકાદસી આનંદે દરે, દિન દયમીનું સાધન ધરે. ૩. ખ. ઘ. બાર માસ ચોવીસ પક્ષ જ તણી. ગ. ચ. વર્ષ એકે ચોવિસે ગણે. ૪. ખ. વીધધ્ય; ગ. ચ. સેવે વિષ્ણુ સાધુપણે; ઘ. વિધ્ય. પદ૧. પછી ગ. ચ. માં આટલુ વધારે: મદિમા જુજવા જુજવા નામ પુગણુ સર્વમાં પુછો દાંમ. પદ૨. ૧. ખ. દેવસને; ગ. દેવસેતી; ઘ. જ્યષ્ઠ માસ તણિ નિર્જલા; ચ. દેવસેવનિ. ૨. ખ. ગ. ચ. કે વીધ કથા. ૩. ખ. માનપ પાન; ગ. ને મુકે માંમ. પદ૩. ખ. ગ. ઘ. ચ. માં નથી. પદ૪. ૩. ખ. સયન; ગ. ઘ. ચ. સેન્ય. પદ૫-પદ૭. ગ. માં નથી. પદ૫. ૨. ખ. અન્ય ન બાણે મુખ અનંત; ઘ. અન્યા ન બોલે એ અનંત. ૩-૪. ખ. ઘ. ચ. માં નથી. પદ૬. ૧-૨. ખ. ઘ. ચ. માં નથી. ૩. ખ. બીજુ પિપળ; ઘ. બિન્ને પેપલ ૩-૪. ચ. મા નથી. પદ૭. ૧-૨. ચ. મા નથી. ખ. ઘ. માં: બ્રાહ્મણ ઉપર ભક્તિ વશી, નદા ન દરવી કોહોનિ દશી. ૩. ચ. વેદવચનનાં. ૪. ખ. પૂજે નીત્યનીત્ય ભાવે અંત; ઘ. પૂજે નિતિ ભારે અંત; ચ. પુજે નિતનિત નૌતમ અંત. પદ૮. ૧. ઘ. શ્રી ભગવતનાં મુણે ગાન. ૨. ખ. ચ. શ્રવણ કરે મનસા સીદ માન, ઘ. શ્રવણ કરે શિવ કરે ખ્યાન. ગ. શ્રાદ્ધ કરે દે બ્રાહ્મણ માંન. ૩-૪. ગ. મા નથી. પદ૯. ગ. માં નથી. ૧. ખ. મોહોટ મન કરે જે મોહાતી. ૩-૪. ખ. ચ. મા નથી. પદ૧૦. ૩. ખ. નર વાગીયે, ગ. ચ. વાસ વસે તિરથ વામીયે; ઘ. ન વાગીયે. પદ૧૧. ૧. ખ. ત્રવેણિમાં. ૨. ખ. ઉપર છે નેક. ૩-૪. ગ. મા નથી. ૪. ઘ. પ્રદક્ષણા. પદ૧૨. ગ. માં નથી. પદ૧૪. ગ. મા નથી. ૧. ખ. ઘ. નહી જેહ. ૨. ખ. ચ. વારુ જન તો વૈષ્ણવ દેહ (ચ. તેહ), ઘ. વારુ નર જે વૈષ્ણવ તેહ. ૪. ઘ. તે પરમેશ્વર પડે સંચરે. પદ૧૫. ૧-૨. ગ. માં નથી. ૨. પછી ખ. ઘ. ચ. આટલું વધારે: ખ. અક્ષેદાન કર ૩૩૩ ધરે; કૃષ્ણાર્ણુ તે પ્રિત્યે કરે; ઘ. અક્ષેદાન રહેમા ધરે, કૃષ્ણાર્ણુ નિત્ય ચે કરે; ચ. અક્ષેદાન ઉચટ શુ કરે, કૃષ્ણાર્ણુ પા પ્રિતે ધરે. ૩. ખ. ઘ. અધિક કરે; ગ. ચ. અધી: પરમાર્ય આપે અંન. ૪. ખ. ગ. ઘ. ચ. માગે નહી કાં વાસના અંન, પદ૧૬. ૧. ખ. ચ. નિસકામિકચિ સુપે સાર, ગ. માં નથી; ઘ. શિવકાંમચિ. મુપે. ૨. ચ. માયાગદિન અંનનો વેણવાગ. ૩. ખ. કષ્ટ તે જે દેહ મુખ; ગ. ચ. કાચ

કરે તજીને સુખ; ઘ. કાયા કપ્પ તજે તે સુખ. પ૭૭. ૨. ગ. ચ. કરે.
 ૩-૪. ગ. માં નથી. ૩. ખ. સાધુની સીસુકા કરે; ઘ. સાધુ શિશ સરિખા;
 ચ. સાધુનિ શ્રીશુખાં કરે. પ૭૮. ૧-૨. ગ. માં નથી. ૨. ખ. ઘ. વલ્યયુ
 હે ચતુરભુજ શુ ચિત્ત. ૩. ગ. ચ. કોય કાંમ જો. ૪. ગ. ચ. આપ
 અંતરકરણ અંતર; ઘ. તો પોતે મન્ય અલોકો કરે. પ૭૯. ૧-૨. ગ. માં
 નથી. ૧. ઘ. શુરુવચન આણે જોડ. ૨. ઘ. ભેખનો; ચ. પરનારિ નવ
 રાખે કોડ. પ૮૦. ગ. માં નથી. ૧. ખ. ઘ. સાચવે લહે; ચ. સાચા લહે.
 ૨. ખ. ઘ. ચ. ભુડા આપ મુખે નવ્ય કહે. ૩. ખ. ધ્યાન્ય ઉપર રાજે
 સાચે સાજ; ઘ. દશ ઉપજે સાચે સાજ; ચ. સાચે સાજ. પ૮૧. ૧. ગ.
 ચ. જો. વાતે નવ્ય ખેસે; ૨. ખ. તે સમિષે નવ જાયે આપ; ૨. ગ. ચ.
 તેહ સમિષે જાયે આપ. ૩-૪. ગ. માં નથી. પ૮૨-પ૮૩. ગ. માં નથી.
 પ૮૩. ૧. ઘ. ચ. જમતાં. ૩. ખ. તીલક છાપ વૃક્ષશીની માળ; ઘ. ચ.
 તિલક છાપ વૃક્ષશિ દલમાલ (ચ. ધરે) પ૮૪. ૧-૨. ગ. માં નથી.
 પ૮૫. ૧. ખ. ગ. જાગ્ય જુકતે; ઘ. જાગ્ય જુકતે જોગવે; ચ. જાગ્ય જુગતે
 જોગવે. ૨. ખ. વૈકુંઠ જોગવે. ૩. ખ. ઘ. ચ. વીઘ્ણુ મુધિ. પ૮૬. ૨.
 ખ. ગ. ચ. ખેસે આવી, 'આસન' નથી; ગ. આસ્ય; ઘ. ખેસે આયિ અવધી
 જોલ. ૩-૪. ખ. ઘ. સાધુજ પદજ સજોડે મલે, માહા ધમમા તે જોળે;
 ગ. ચ. સાધુજ્યપદ સોજયે જો મલે, માહા ધામ તેજે જો મલે.
 પ૮૭. ૨. ખ. ભાવે સંચરુ. ૪. ખ. ગ. ચ. જોઉં પાર કું તેહનો લેઉં;
 ઘ. જોઉં પાર તે દનનો લેઉં. પ૮૮. ૧. ગ. ચ. ગરૂડગરૂડ ગરૂડે ચઢા.
 ૨. ગ. ચ. દેવતણાં અધિદેવ. ૩. ખ. ઘ. ચ. 'પ્રીત્યે' ને બદલે 'તે'
 ૪. ખ. ગ. ચ. સહેજે ને બદલે 'જે'. પ૮૯. ૪. ખ. સુદર શોભા;
 ગ. સોભે; ઘ. જાં છે ધામ; ચ. સુદરસેન સોભે સાર. પ૯૦. ૪. ખ.
 ગ. ઘ. ચ. કોટી ઘણી કૈલાસ. પ૯૨. ૩. ક. લખી. ૪. ઘ. ચૌદ
 રતનિ પાંચ. પ૯૩-પ૯૬. ગ. માં નથી. પ૯૩. ૧. ઘ. અતિત,
 ૨. ખ. સીર. પ૯૪. ૪. ઘ. ઓંકારતણિ એ સાઘ, ચ. રાકત માતા ॥ સઘ.
 પ૯૫. ૧. ઘ. સ્વચક્ર જોલિ જુલુ ૨. ખ. ચ. અંભારાને લુપ; ઘ. અંભારાન
 ને લુપ. ૪. ચ. રામા રિધ સ્વરુપ. પ૯૬. ૩. ખ. ચ. શ્રી કહિ વીઘ્ણુ કહે;
 ઘ. વિઘ્ણુ કહા. પ૯૭. ૧. ઘ. અતિ ઘણી. ૨. ક. રાગતીરુપ; ઘ. રાકતીરુપે.
 ૩. ઘ. મરદ એ. ૪. ખ. પ્રાંજુરુપ; ગ. ચ. પ્રેમરૂપ પરકાસ; ઘ. નરરુપ મળાદ.
 પ૯૮-૬૦૦. ગ. માં નથી. પ૯૮. ૧. ખ. ચેક્ષ્યાતીથિ. પ૯૯. ૧. ઘ.

મમ. ૪. ખ. ગળો તે ધમ. ૬૩૨. ખ. ઘ. માં નથી. ૬૩૩. ૧. ૨. ખ. ઘ. માં નથી. ૩. ૪. ઘ. શિવચરણધિ શિવા વિધ્ય, હતા દિશે તેનિ વિધ્ય. ૪. ખ. કરતાં દિશે તે નવનીધ્ય ૬૩૪. ૧. ખ. પરમશ્વરની ૨. ખ. ટથે, ગ. ચ. પંચ જન્મનાં. ૩. ખ. પંચ શત પુત્રે નીપયાય, ચ. પુત્રે નિન પામ. ૩. ૪. ગ. માં નથી, ૬૩૫. ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી. ૬૩૬-૬૫૦. ગ. માં નથી. ૬૩૬-૬૩૭. ચ. માં નથી. ૬૩૬. ૨. ખ. અખંડ દીપક કરે જૈ તાહા; ઘ. અખંડ શિવ કરે જઈ ત્યાં. ૩. ખ. નિત્ય જમે. ૪. ખ. દગ્ગિન ગોવીષના મમે; ઘ. તે ગુણ હરી ગોવિંદને મમે. ૬૩૭. ૧. ઘ. દાંન કરે સર્વજિ ગાય. ૪. ખ. ઘ. કરે સર્વથા તેહની. ૬૩૮. ૧-૨. ઘ. ચ. માં નથી. ૩-૪. ચ. માહાજ્ઞ અતિરુઢ આચરે, સહચર્યાંડિ લક્ષ્ય હિ કરે. ૬૩૮. પછી ચ. માં આટલું વધારે:

સિનહિય સમરે સિય, તે કૈલાસે પાસે ઈશ
કૈક પુન્યનણા પટકાગ, વિસ્તાર વદતે બાગે વાગ.

૬૩૯-૬૪૦. ચ. માં નથી. ૬૩૯. ૪ ખ. તે તો પાપ. ૬૪૦. ૨ ખ. જુવની સમગ્રરે. ૩. ખ. મણ જંતુ ઉપર પ્રેમ પાસ; ઘ. સકલ જીવ મુ હોતે હાસ. ૪. ખ. ઘ. શિવ કૈનાસ. ૬૪૧. ૧-૨. ચ. મા નથી. ૧. ખ. હસા ચુ, ઘ. ભૂ. ૧. પછી ખ. ઘ. માં આટલું વધારે: ખ. તેથી દેવનુ દસનું દુગ, માલ પાપિ ધાતી જુદો ઘણો, ઘ. તેહને દેવનુ દસનું દુગ, લાચી મહા પાપિ ધાન ઘણા ૬૪૨. ૩. ક. સહી, ૪. ઘ. ગજાદાન. ૬૪૩. ૨ ચ. આખોયિ. ૩-૪ ખ. ઘ. ચ. માં નથી. ૬૪૪. ૨. ખ. કરતા. ૪. ખ. પડતો જે દીન જન. ૬૪૫. ૧-૨ ચ. મા નથી. ૧. ખ. ઘ. બહુ ગંગ. ૨. ખ. એ નેલે સંગ. ૩. ખ. ઘ. સત્ય તીથ; ચ. અડખ તિથ. ૪. ખ. પંદ ધિગ. ૬૪૬. ૧. ચ. સહ્યસ મીવપુજન રેદે. ૩. ઘ. કરે હા ઉદ્યામે શક્ત. ૩. ૪. ચ. મા નથી. ૬૪૭. ૧-૨. ચ. મા નથી. ૨. ખ. સત્તા વ્યખાને, ઘ. સ્થાપક રે સંધરે વાણ તે ૩. ઘ. બિલ્વવન ઘણા, ચ. વડ મિલિ વવરાવે ઘણાં. ૪. ખ. દગ્ગતે, ચ. પગ મડાવે પાંચિ તક. ૬૪૮. ૧-૨. ખ. ઘ. ચ. મા નથી. ૩. ચ. ગુપ્ત દાન દપિ દિયે. ૪. ખ. ઘ. નીમલ ગંગાજળ નિત્યે પ્રિયે. ૬૪૯. ૩-૪. ખ. ઘ. ચ. મા નથી. ૬૫૦. ૧-૨. ખ. ઘ. ચ. માં નથી. ૩. ઘ. મારે પાગે વાણ ચ. જેલે શિવજનનો વિસવાસ. ૪. ખ. વસવા તેને એ કૈલાસ, ઘ. વસવા તે આપ કૈવસ, ચ. કરે ક્યોવ તે ના કૈલાસ. ૬૫૧. ૧. ખ. મુધિ; ગ. મા

સહસ્રવક્ષ શિવપુજન રેહ. ૨. ગ. મા શિવ શિવ શિવ મુખેથી દહે. ૪. ખ. મને કહો એક ઉચાર, ગ. ચ. તમને તે ક્યો ઉચાર, ઘ. તેમ તેવો એક ઉચાર. ૬૫૨. ૪. ખ. ગ. ચ. સત્ય સ્વર્ગ સમુત્પત્તિ, ઘ. શત સ્વર્ગ સમુત્પત્તિ. ૬૫૩. ગ. મા નથી. ૧. ખ. સુખને વેહેવારે ગહે. ૨. ઘ. નિદ્રામા દિન જન્ય. ૩. ચ. ચતુ. ૪. ચ. તેહેનો કાહો મહિમાય. ૬૫૪. ૪. ઘ. વિવધ પાપ વિવે. ૬૫૬. ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી. ૬૫૭. ૧. ક. દેવ. ૧. ૨. ખ. તેહ દેહ ભાવે દળે, નામે નીમળ નેદ; ઘ. તે દેહ કુણે ટાલિ દયે, નામ રેકેને દ. ૨. ચ. ગ. યુદ્ધે. ૬૫૮. ૧. ખ. તેજથી; ગ. ચ. સર્વે જસે. ૩. ખ. જીવ મળે જઈ તેજમા. ૬૬૦. ૧. ખ. જીવડો વાધે તેજથી. ૬૬૧. ૨. ખ. મન્ય ન ગણે ભેદ. ૩. ખ. કુતુ લક્ષણુ લહે નહી, ગ. ચ. તુ તે ચહે, ઘ. લખ તે નહિ. ૪. ખ. ભેય, ઘ. જ્ઞાત્ય આણે ભેય. ૬૬૩. ૪. ખ. વાધિ કાઈ વીવેક, ઘ. વિદ્યા કવિ વિવેક. ૬૬૪. ૩. ખ. ગ. ઘ. ચ. સપને નહી. ૬૬૫. ૩ ખ. સાદ, નહી, ઘ. સાથ, નહિ, ચ. રહિત. ૬૬૬. ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી. ૬૬૭. ૧. ખ. જાહારે ઉપડે. ૨. ખ. અઝની કાટા. ૬૬૮. ૩. ખ. ઘ. ચ. થયો. ૧. ૬૬૯. ૨. ગ. મા નથી. ૧. ખ. ઘ. તે જીવ જોને (ઘ. જોને) અવતરે, ચ. જિવા જોને. ૩. ખ. જ્ઞાત તે સીધ, ગ. સાચી વાચે. ૪ ખ. મુનુષ્યની કાય, ગ. સાચી વાતે સ્વર્ગે જાય. ૬૭૦.-૬૭૧.-૬૭૨. ૧. ૨. ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી ૩. ખ. સવારથને કારણે, ગ. આપ સવારથને કારણે, ઘ. આપ સવારથ ગણે. ચ. આપ સવારથને કારણે. ૪. ખ. ગ. ચ. બાધે. ૬૭૩. ગ. મા નથી. ૨. ખ. જુહુ નવ્ય ધરે તે ચિત. ૩. ૪. ખ. ઘ. ચ. મા નથી ૬૭૪. ૧. ૨. ખ. મા નથી. ૩ ખ. જુહા સાચે. ૬૭૫-૬૭૬. ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી. ૬૭૭. ૧. ખ. ઘ. સાચથી જાય, ગ. જાય ૨. ખ. નવ્ય જોયે, ગ. નવ્ય આવે. ૩. ૪. ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી. ૬૭૮. ૧. ખ. દેહ તે, ગ. દેહિ અતર, ઘ. દેવ જ. ૩. ૪. ગ. ઘ. ચ. મા નથી. ૬૭૯. ૩ ખ. કરોડ. ૪. ગ. કારો જોવા મહિમા નયિ. ૬૮૦. ૩. ૪. ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી. ૬૮૧. ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી. ૬૮૨. ૪. ખ. તે કાદમા ગગાજ, ગ. ચ. તે કહે, ઘ. તે કહિ. ૬૮૩. ૨ ખ. ગ. ઘ. ચ. ઉપર રહે વાસી ૩. ખ. છે એ વાસી, ઘ. એક શિશ. ૪ ખ. ગ. ચ. તાહા શુધિ જલ આવે ધરી. (ગ. ચ. દિશ), ઘ. લહા સુધિ આવે એ દિશ ૬૮૪. ૧. ખ. ગ. ઘ. ચ. જલ જુડી. ૬૮૫. ૧. ખ. શીવપુરિમા, ઘ. સદાપુરિ.

૬૮૬. ૩. ૪ ૬૮૭. ૧. ૨. ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી. ૪. ખ. અદનીષ
 નેટ કમ આચરે, ૧. ચ. અદનિંશ મવકમ આચરે, ઘ. અહોનિશ
 મખમ મમ આચર. ૬૮૮. ૨. ક. ખ. કીકર. ૬૮૮. ૩-૪. ૬૮૯.
 ૬૯૧-૬૯૨. ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી. ૬૯૩. ૧. ૨ ગ. મા નથી.
 ૧. ચ. શ્રીનો. ૨. ખ. પગ ધગતીમા દે તાવથી જાય પાપ, ચ. તો પગ
 ધ-તિથિ આપ ૩. ખ. ઘ. પ્રમાણ પ્રમાણે પાપ જોગવે. ૪. ખ. ગ. ઘ. ચ.
 હસ મેઠ નેટુ જોગવે. ૬૯૪. ૧. ખ. ને ગામે, ગ. ચ. તે ગામે. ૨. ખ.
 એ વાટે. ૬૯૫. ૧. ૨. ગ. મા નથી. ૧. ઘ. હાલુમાત્ર, ૨. ઘ. હાલુમાત્ર.
 ૪. ખ. તાલા, ઘ. પશ્ચિ ધાય છે ત્યા જાય. ૬૯૬. ૧. ખ. થકો મજા
 તાહે, ગ. પાપ થકો મજે, ચ. નાંદ પાપ થકો ૨. ખ. મગલુ જુમ મહીમા
 માહે, ગ. મહિમિંગના ત્રમાહે. ૩. ગ. હોત વખ. ૪. ગ. ચ. આપે
 તાનનો મદામ ન, ઘ. તો આપિ તાકનો મ ન ૬૯૮. ગ. મા નથી. ૧ ખ.
 મ્હુ કથી. ૩. ૪. ઘ. મા નથી ૩. ચ. પડે. ૪. ખ. નિચે નગે, ચ. સડે.
 ૬૯૯. ૩. ૪. ગ. મા નથી. ૭૦૦. ગ. મા નથી. ૨. ખ. ચ. નિવહિટિ પ્રાણિ
 રીવ ધાય. ૬. ઘ. સિવ હો ન જાણુ અમો, ચ. સિવ હો તે જાણુ છુ અમો.
 ૭૦૧. ૧ ગ. ચ. કયાત. ૪. ખ. છે એવળી ની. ૭૦૨. ૧. ગ. ચ. પુછુ,
 ઘ. આવે. ૨ ખ. માટીને કેડે, ગ. ચ. તમને માડિ કં. ૭૦૨. ૩. ૪.
 ૭૦૩-૭૦૪. ૭૦૫ ૧. ૨. ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી. ૪. ગ. ચ.
 ગરુવાદ ન ચિ-લુચે. ૭૦૬. ૨. ખ. ગ. માટી, ચ. જાપી ૩. ઘ. નામ ૪. ગ.
 મન્ય ગમ્યા ઘ. શુભ્રામ. ૭૦૭. ૧. ઘ. પ્રજામ જાળ્યો, ૨. ઘ. તણે સાનિખ.
 ૩ ખ. જે, ગ. ચ. માટીને છે જે, ઘ. ક્યો મુખે માડિને મમ. ૭૦૮.
 ૧. ખ. ઘ. ચ. આચ્યો વાસ, ગ. આચ્યા પાસ ૨. ખ. કિ પ્રિત્ય
 બેઠો તે પાસ, ગ. ચ. પ્રિયે બેઠો મુપતી પાગ, ઘ. પ્રીયે મુપસ કેરે
 પાસ ૩ ૪ ગ. મા નથી ૪. ક. મચુકલિંદા. ૭૦૯. ૨. ખ. આ-યો
 ઈદ્ર જાવે જોરીન ગ. ચ. આચ્યો ઈદ્ર જોવેથી જોવન, ઘ. આ-યા એદ્ર
 જાવે જોવન ૩ ખ. એદ જાન, ગ. ઘ. ચ. જોહ જાન ૪. ખ. ઘ. ચ.
 'કારણ' નથી, વીક્રમસેનને, ગ. તે વિક્રમને ૭૧૦. ૨. ખ. તો તે
 જન પેકે નીંને જાય, ગ. ઘ. ચ. તે તો જન પેકે જાય ૭૧૧-૭૧૨.
 ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી ૭૧૩. ૪ ગ. માગી વાત ૭૧૪. ગ. મા
 નથી ૩ ખ. ઘ. ચ. તમ વીણુ કોણુ આદર કરે (ચ. કરિ) ૭૧૫.
 ૨. ખ. ગ. ચ. સરવે મન, ઘ. સરવુ માન્ય. ૭૧૬. ગ. મા નથી ૪.

ખ. ચ. તવ ચરણરેણુ પ્રતાપ; ઘ. ત્વમ ચણ્ પરાતાપ. ૭૨૭. ખ. ગ.
 ઘ. ચ. માં નથી. ૭૨૮. ૧. ખ. ગ. ચ. નીજ ધામ. ૨. ખ. ગ. ચ. કરો
 સર્વા. ૩. ૪. ખ. ઘ. ચ. માં નથી. ૭૨૯. ૩. ૪. ખ. ગ. ઘ. ચ. માં
 નથી. ૭૨૦. ૨. ખ. ધાયર; ગ. ધાવડ; ઘ. ધાડિ; ચ. ધાયડ. ૪. ગ.
 ઘ. ચ. માં નથી. ૭૨૧. ૧. ખ. અઘકુ એહનુ. ૨. ખ. ખીજુ અન્ય ના
 જાણે કાય; ગ. ઘ. ચ. માં નથી. ૩. ૪. ગ. ઘ. ચ. માં નથી. ૭૨૨. ૨. ગ.
 ચ. જસ ઝીત્યો. ૭૨૩. ૨. ઘ. વચિક જાવ એવો તા કિંધ. ૩. ખ. કહેજે
 વીકમરાયને; ગ. ઘ. ચ. કહેજ્યો. ૭૨૪. ૧. ખ. ગ. ઘ. ચ. દાદશી;
 ૨. ખ. ઘ. તજસે એ. ૭૨૫. ૪. ગ. પિતાને મનમાં; ચ. પીતાનો મનમાં.
 ૭૨૬. ૩. ખ. ગ. ચ. રાગયે તાંઘાં. ૪. ખ. ઘ. મહીપત્ય ઉમેણિમાંઘાં;
 ગ. ચ. મહીપત્ય ઉમેણિ જ્યહા. ૭૨૭. ૧. ૨. ગ. માં નથી. ૨. ખ. ઘ. ચ.
 અચરત એહવુ દિંદુ તેમ. ૩. ખ. 'કોરે' નથી, પુણ તો; ચ. ગ. ઘ. પુણ
 જૈ હરસિંધની. ૭૨૮. ગ. મા નથી. ૨. ખ. જોત્ય રતન સી. ૩. ૪. ખ.
 ઘ. ચ. માં નથી. ૭૨૯. ખ. ગ. ઘ. ચ. માં નથી. ૭૩૦. ૨. ગ. ચ.
 ભણ્યા વેદ વિદ્યા ભારતિ. ૭૩૧. ગ. મા નથી. ૨. ખ. ચ. જો જો કુણ
 કરાં છે કામ; ઘ. જોજ્યો કુણ કરશે કામ. ૩. ૪. ખ. ઘ. ચ. મા નથી.
 ૭૩૨. ૩. ગ. ચ. આવિ રહિ. ૭૩૪. ૩. ખ. રહે માલર, ઘ. માલરો.
 ૪. ગ. ઘ. ચ. દિવસથી. ૭૩૫-૭૩૬. ગ. મા નથી. ૭૩૫. ૨. ક.
 આગલમણુ ને; ઘ. આગમણુ કહેવાય; ચ. આહે. ૩. ખ. ચ. મન
 ધાયે. ૭૩૬. ખ. ઘ. ચ. મા નથી. ૭૩૭. ૪. ખ. ગ. ઘ. ચ. નહી
 ધરકાનો વાક. ૭૩૮. ૧. ખ. અસવારિ પણુ એકસો, ચ. ગ. ઘ.
 અસવારિ વિણુ એકસો. ૪. ખ. ગ. ઘ. ચ. જઈ ખોલાવ્યો. ૭૩૯.
 ખ. ગ. મા નથી. ૭૪૦. ૧. ક. પુછી, તણી, -ગ. ચ. પુછા, તણા.
 ૪. ખ. ચ. તે ખોલો; ગ. તો ખોલો મુજ સઘાત્ય; ઘ. તો ખોલો.
 ૭૪૨. ૧. ગ. અવતાર ગજો આનંદમા. ૨. ખ. જોખમા હર'તો જાય; ગ.
 ચહેરો જાય; ઘ. જોય; ચ. ઘણેરો જોય. ૩. ઘ. અવતારિઓ અવલેનમા;
 ૪. ગ. હોય; ઘ. તો તો. ૭૪૩. ગ. મા નથી. ૨. ઘ. મિટક જશ, ચ.
 જશ. ૩. ૪. ખ. કુણુ જાણે સી ગત્યે, અવતારુ આ પક્ષ. ૪. ઘ. વારુ
 વાધવા વક્ષ, ચ. વક્ષ. ૭૪૪. ૧. ખ. ગ. ચ. તેહની ગત્ય કુહુને નથી;
 ઘ. તે ગતિ કાયને નથી. ૨. ખ. ગ. ઘ. 'જે' નથી. ૩. ખ. ગ. ઘ.
 રૂણિ પોનાની ભોગવો (ગ. ઘ. ભોગવે). ૪. ચ. ઈજ્જનો. ૭૪૫. ગ.

ઘ. ચ. મા નથી. ૭૪૭. ૧. ગ. ઘ. ચ. દરાં થાસે તુને. ૨. ખ. ગ.
 ઘ. ચ. મિદ ધરો. ૩. ખ. દરા. ૭૪૮. ગ. મા નથી. ૧. ચ. વ્યાપુ છે,
 ૩. ચ. એ વાતથી ૭૪૯. ૩. ગ. ચ. લેલાંથી. ૭૫૦-૭૭૦. ગ.
 મા નથી. ૭૫૨. ૩ ખ. કુવ. ૪. ખ. સાચ ચાવણકાર
 ૭૫૩-૭૬૬. ખ. ઘ. ચ. મા નથી. ૭૭૦. ૧ ખ. પેડી થતી, ઘ. પેડી
 થતી, ચ. પગ પિડિ પિડા કરે. ૩. ૪. ચ. ઔશધ અગ લાગે નહિ, તો
 નિશ્ચે આવે મધુ. ૭૭૧. ૧. ૨. ગ. ચ. એવા ચેત અતમવત્તા, હવે મધુ
 પુન્યદાન (ચ. મમ). ૩. ખ. માટે સદુ સ્થો મુખ આગળે ગ. ચ.
 માટે મધુ લોક માદગે ઘ. તે માટે સદુ લોક માલ્યરો. ૭૭૨. ૩. ૪. ખ.
 ગ. ઘ. ચ. મા નથી. ૭૭૪ ૧ ૨ ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી. ૪ ઘ. દિવસ
 સાતે. ૭૭૫. ૧ ક. ખ. સાગવાન ઘ. સાગવા ન ૩. ૪. ખ. ગ. ઘ.
 ચ. મા નથી. ૭૭૭. ૨. ગ. ચ. સતી નાનિ પુ-ચે' તર, ઘ. સતિ મદિન તો
 નર તે તરે. ૭૭૮. ૧ ૨ ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી ૩ ઘ. વૈકુંઠ મુખના
 નામ. ૪. ઘ. બાવે ભેદે. ૭૭૯. ૧. ખ. ગ. ઘ. ૨. સસવાદિ પતી ૩. ખ.
 ચ. હવે જનુ સાગર, ગ. હવે જનુ સભાર, ઘ. જનુ તે સાગર. ૭૮૦. ૧.
 ખ. અ-ધ ન, ગ. ચ. અધ, ઘ. અધ ન. ૨. ગ. ચ. કોયક જન્મ
 ૭૮૧. ૧. ગ. ચ. આવો પ્રાસિયે, ઘ. પ્રાણ આ અવાસિ. ૨. ખ. ગ. ચ.
 પોપોયાકુ નમને કાશીયે ૩ ચ. ખ. ગ. નેદ, ૪. ગ. પાડો ૭૮૨. ૨
 ગ. ચ. જિવ જાત શિવ, ઘ. જીવ છે તે શિવમા. ૩. ગ. ચ. રકુ કામ
 થાય. ૪. ખ. મને ખતમવા. ૭૮૩. ૨. ગ. મા નથી ૩. ૪. ખ. ગ.
 ઘ. ચ. મા નથી. ૭૮૬. ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી. ૭૮૫. ૧ ખ.
 ગ. ઘ. ચ. તુ પ્રચરીત. ૨. ખ. પ્રજા તુજ નામ, ગ. મા નથી, ઘ. એ
 તો તો પ્રજાને કામ, ચ. પ્રજા સદુ કહે કામ. ૩. ૪. ગ. મા નથી
 ૭૮૬. ૧. ખ. વીંછ અક્ષ તે તો કહેવાય. ૧. ૨. ગ. મા નથી. ૩
 ખ. પુણ્ય સાદામ, ઘ. પુણ્યો. ૭૮૭. ૧. ખ. એઈ સાદામિયો, ગ. ચ.
 નેઈ સદી પોતાનિ તેદ, ઘ. ને સદાઈ ૨. ૩. ગ. મા નથી
 ૪. ઘ. પવનગે. ૭૮૮. ૧. ઘ. તો. ૨. ખ. ઘ. કીપમ્બરી નથી
 દરે, ગ. ચ. સિપથી તે નવ ૩. ૪. ખ. ગ. ઘ. ચ. મા નથી
 ૭૮૯. ૧ ૨. ગ. મા નથી ૧ ખ. પાંકે પાસ ઘ. પાંકે કાલ તે
 આવ્યા પચ. ૨. ખ. અસવાર ઘઈ આવ્યા તે પામ, ઘ. અપનિને અં
 નહિ અચ. ૩. ખ. સરા મુદૂરનમા, ગ. ચ. સરા પોટમા તેદ ઘ. સારા

મુત'માં. ૪. ક. પોતાની; ખ. ચ. ભરિ; ગ. ભરી; ઘ. પેટિ ભરી.
 ૭૯૦. ૧. ૨. ખ. ગ. ઘ. ચ. માં નથી. ૭૯૧.-૭૯૨. ખ. ગ. ઘ.
 ચ. માં નથી. ૭૯૩. ૩. ખ. એક પુત્રને. ૪. ખ. ગમાદે ધણિયાણિ
 આપ્ય; ગ. તરણિ જે આપ; ઘ. રામાદે અસ્ત્રિ તે હાથ્ય; ચ. રામાદે ધરણિ
 જે આપ. ૭૯૪. ૧. ઘ. ત્રીન્ને ભાભો ચોથો. ૨. ખ. સુકન ભલેરા જાય;
 ગ. ચ. ને' નિચે જાય; ઘ. જોયા સુકન ભલે' એ રાય. ૨. પછી ગ.
 ચ. માં આટલું વધારે; ચાર (ચ. કહુ) પૂત્ર જે ઘેરે રયા, જાણો સ્વર્ગ' જે
 ભાભો ગયા. ૪. ખ. વાગે; ઘ. દુંદવિ વાગે છે ગેબિ લહાં. ૭૯૬. ૧.
 ઘ. અત્રાશિયે' ૨. ખ. ગ. ઘ. ચ. લીધો પંચ ગયા. ૪. ખ. પુરા સકલ
 દિન થયા પાંચ. ૭૯૭. ૧. ખ. ઘ. મુર કમ' સધ્યા વીધ્ય સ્થાન; ગ.
 ચ. મુર કમ' કપાં' શુભ સ્નાન. ૨. ૩. ખ. ગ. ચ. માં નથી. ૭૯૮. ૧.
 ખ. નિસ્તરા આહાર દડ; ગ. ચ. ઘૂડ રાખ્યુ ધિર. ૨. ગ. ચ. વંઘા.
 ૩. ખ. તૃપ્ત તે. ૪. ગ. ભંજન થયા. ૭૯૯. ૩. ૪. ખ. ગ. ઘ.
 ચ. માં નથી. ૮૦૦.-૮૦૨. ખ. ગ. ઘ. ચ. માં નથી. ૮૦૩. ૧.
 ખ. ગ. ચ. છે પતી. ૨. ખ. ઘ. રામાદે શીરોમણ સતી; ગ. ચ.
 સાથે સતિ. ૪. ખ. શ્રવણ તે શીવમા ભલ્યાં; ગ. ચ. શિવરૂપ
 થઈ શિવમાં ભલ્યાં; ઘ. શિવ શિવરૂપ થઈ બ્રહ્મ ભલા. ૮૦૪. ૧. ખ. ચ.
 હેજ; ઘ. નેહ. ૨. ખ. ભલીયુ છે તેજ, ગ. ચ. તેજ થઈ માણ્યા તેહ
 (ચ. તેજ). ૮૦૫. ૨. ખ. પાલ્યુ વચન પોતે તેણિ વાર; ગ. ચ. ભાભોરાંમ
 કપાં ભવપાર; ઘ. મહિમા વાધ્યો અપરમ્પાર. ૪. ખ. ગ. ચ. નાદ
 દેવતાર્થ થયો (ગ. ચ. થયા); ઘ. ગેબિ વાજાં દેવતાર્થ થયાં. ૮૦૬. ૨.
 ખ. ગ. ઘ. ચ. સહુને જાણ્ય. ૩. ખ. માણ્યો મહીપત્યે; ગ. ચ. મંદિરલોકે
 જાણ્યો મમ'. ૪. ખ. ધર્મ; ગ. ચ. કરી ક્રિયા કુલાચારે કર્મ. ૮૦૭. ૪.
 ખ. ગ. ઘ. ચ. ઉજ્યેણિ વંશ. ૮૦૮. ખ. ગ. ઘ. ચ. માં નથી.
 ૮૦૯. ૨. ખ. ગ. ઘ. ચ. વંસ રાંમનો ચાલ્યો જસે. ૪. ઘ. નામ.
 ૮૧૦. ૧. ખ. ગ. ચ. કણ્ણી કુળકામ; ઘ. કરવા કુલનાં. ૨. ખ. ગ. ઘ. ચ.
 ધનધન એ ભાભોરાંમ. ૩.-૪. ગ. માં નથી. ૮૧૧. ૧.-૨. ગ. ઘ. માં નથી.
 ૮૧૨. ૧.-૨. ગ. માં નથી. ૧. ખ. ચ. ચીરથાવર થાય; ઘ. કાંમ
 રહેથી સ્થાવર થાયે. ૨. ખ. જન્મજન્મનાં. ૩. ખ. દાંન માન મયાથ્ય
 ને આપ. ૪. ખ. જોણુ મન કરતાંમાં પાપ; ગ. ઘ. ચ. કરતાંમાં. ૮૧૩.
 ૧. ગ. કહી પુતલીયે' જોગે' જયા; ઘ. કહિ પુતલિયે એ કયા. ૪. ખ.

કાસીખંડતણિ ચે કથા; ઘ. ભોજને જયા. ૮૧૪. ગ. મા નથી. ૧.
ખ. કહે શુભંણ; ઘ. એજ જાણુ. ૨. ખ. પ્રમાણુ. ૩. ૪. ખ. શુધ્ય
સાર ક્રીતા ચે કવી, હેવી જુધ્ય તેહવી તેહવી. ૩. ઘ. કરાવિ; ૪. ઘ. ચ.
તેવિ તિને નિરણે નવી (ચ. હવિ). ૮૧૫. ૧. ૨. ખ. ગ. ઘ. ચ.
પરદુખભંજન વીક્રમ દલો, તે ઉપર એ અંચ જ થયો. ૩. ખ. ગ. ઘ. ચ.
પરમારથતણુ ચે પુ. ૪. ખ. ગ. ઘ. ચ. ન્યાય વાત તણુ એ તુર.
૮૧૬. ૩. ખ. પંડીનને એ ઉપર પ્રિય. ૪. ગ. ચ. રાજસ ગુણુ ને' રકિ
રીસ, ઘ. રાજગુણુ તણિ તો રિસ. ૮૧૭. ૧. ૨. ગ. મા નથી. ૨.
ખ. ઘ. ચ. પુરુષ તણે મન ભોગ. ૪. ખ. ઘ. અદાતા સોમને તો દમે.
૮૧૮. ગ. માં નથી. ૧. ખ. પાપિને મન નહી રસાલ; ઘ. પાપિને તો
નહે પુરુષાતન. ૨. ખ. અકરમીને તો મન આલ; ઘ. અકમિ'ને નહે
વાલન. ચ. અકમિ' માને એ આલ. ૩. ચ. પાખંડિ જાણે પાખંડ.
૪. ખ. કુખિ, ઘ. દેષિ; ચ. દેખિ, જમ ડંડ. ૮૧૯. ૧. ગ. ચ.
જન જાણે વિદાયે, ૩. ખ. પુરુષતણુ ચરિત્ર; ગ. ચ. ચતુર ચિત
ધરે ચરિત્ર; ઘ. ચતુર પુરુષને મન્વચિત્ર. ૪. ગ. ચ. પુન્યવંત
કહે પગ્મ પવિત્ર. ૮૨૦. પંજી ગ. ચ. માં આટલું વધારે; સમુજને' સાર
લાગશે, અકમિ' ઉઠી ભાગશે. ૮૨૦. ૨. ખ. ગ. ચ. વિક્રમ ભોજ, ઘ.
શુપત્ય ભોજ વૈવાચ. ૩. ગ. ચ. કાડે' કરી. ૮૨૧. ગ. માં નથી. ૩-૪.
ઘ. કાવિદાસને ભોજનુ, રણુ નવ ખંડ નામ. ૮૨૨. ૧. ખ. ઘ. ચ. ગુણુ
સાગરે; ગ. શ્રી ગુજરાત્ય ગુણુસાગરે. ૧-૨. ખ. ગ. ઘ. ચ. આ દેસ.
૩. ગ. સાબરત્ર; ચ. સાબરત્ર. ૮૨૩. ગ. મા નથી. ૨. ખ. સત્ય ધર્મ,
ઘ. જે ધર્મ; ચ. તે ધાયે નિત્ય ધર્મ. ૮૨૪. ૨. ઘ. વેગનપુરમાં વાસ.
૩-૪. ઘ. પિના પુરુષોત્તમતણા, કહે' કવિ ચામનદાસ. ૮૨૫. ગ. માં નથી.
૨. ખ. ચ. 'શ્રીવ' નથી; ઘ. શુધિ તણો પ્રતાપ. ૩-૪. ખ. ક્રીરાક્ત તે
ઉપની, જોતર આપોઆપ. ૩. ઘ. પરતાપથી. ૮૨૬. ૧-૨. ગ. મા નથી.
૧. ખ. દોહો દશે. ૩. ગ. ચ. મોરવિ, ઘ. મોગની. ૪. ખ. થાણુ
જગતથી જાણુ, ગ. મુકેતથી; ઘ. યથુ જગતમા જાણુ. ૮૨૭. ૨. ગ.
તેજ પુન્યની વાણ; ઘ. પુણ્ય પ્રકાશ. ૩. ખ. ઘ. જાણુ; ગ. ચ. તીર્થ
ભોમિ ભલી. ૮૨૮. ૩. ખ. ઉત્તમ કહુ; ગ. ચ. કાણુ, ઘ. ઉત્તમ કુવો
૪. ઘ. માનજી. ૮૨૯. ૧. ખ. ગુભ વીધના, ગ. વ્યાસ; ઘ. માન
૩-૪. ઘ. કરુણાનિધ કરુણા કરી, ગુણુ તણા જાંડાગ. ૪. ગ. હેત દુસની

દાગ; ચ. તે હેત હોચિનિ હાર. ૮૩૧. ૧. ખ. પારખ; ગ. પારખુ,
પુરાણમા; ઘ. પારખુ; ચ. પરખુ, પુગંણને. ૪. ગ. જેવો ભોજ. ૮૩૨.-
૮૪૧. ખ. ગ. ઘ. ચ. માં નથી; ૮૪૨.-૮૪૫. ગ. માં નથી. ૮૪૨.
૨ ચ. ફૂખ. ઘ. રિદ્ધ રિલ. ૩. ખ. ઘ. ચ. કરા. ૪. ખ. ચ. પુન્ય
ઉપર મુજ મિલ; ઘ. પુણ્ય ઉપર બહુ ગ્રીલ. ૮૪૩. ખ. ઘ. ચ. મા નથી.
૮૪૪. ૨. ચ. પુન્ય બહુ પવિત્ર. ૮૪૫. ૩. ચ. મુલિયલ તેહેનો ગુણ ગ્રેહ.
૮૪૬. ૪. ઘ. ધર્મ ધર્મન બહો ધીર. ૮૪૭. ગ. માં નથી. ૧. ઘ.
પાલે મત; ચ. પોતાતણું. ૨. ખ. ચ. દેખિ; ચ. મા આ પછીનો ભાગ ખૂટે
છે, [ઘ. દે. ૩. ખ. ઘ. રહીપત પર રાજ સદા. ૮૪૮. ખ. ગ. ઘ. માં
નથી. ૮૫૦. ખ. માં નથી. ૨. ગ. પાવ. ૪. ગ. ફરિન દાવ, ઘ. ફરિ
ન. પછી ગ. માં, આટલું વધારે:

એહ ચરિત જે સાંભલે, મનમાં આંશુ ભાવ
ટાઢો ઉનો ચોચીયો, સુખે નાવે તાવ.
આખ્યાન રાજા મિરનું, સુણે નરનારિ જન
પુન્ય ચાંદ્રાચલુટનું, શ્રીરેવાનું હસન.

૮૫૧. ખ. માં નથી. ૧. ગ. ઘ. ઈમ કહિને પુતલિ. ૩. ગ. ઘ. એહ કથા,
૮૫૨. ખ. ગ. ઘ. મા નથી. ૮૫૨. પછી ગ. ઘ. મા આટલું વધારે:

શ્રોતા વ્યક્તા સાલહો, કહે કવિતા કર ભેડ
એક વાર સહુકો ખોલખો, (ઘ. સામલબદ કહે સહુ).

જે જે શ્રી રણુહોડ

ક. નો અંત: ઇતિ સીંહાસનનગરીસે વીક્રમચરીત્રે સામલલસ-નીરચીતાપા વાર્તા
ભાભારામની ઉગણીસમી સંપૂર્ણ. સમાપ્ત: ॥ શ્રીચોરુ: કલ્યાણમસ્તુ ॥

ખ. નો અંત: ઇતિ વાત સમાપ્ત.

ગ. નો અંત: ઇતિ શ્રી સિંહાસનનગરીશમ્યે વારતા ભાભારામની
સંપૂર્ણ શુભ સંવત્ ૧૯૦૬ ના વરષે માગસીર વદ ૧ વાર ચંદ્રે
લ. દવે રામચંદ્ર. ઘ. નો અંત: ઇતિ શ્રી ભાભારામનિ વારતા સંપૂર્ણ ॥
સંવત્ ૧૯૩૦ ના માર્ગશિર વદિ ૮ । લી. જોશિ હરિચંદ્ર વાહલજી
આત્માયે ॥ શિવેતિ મગલ ભગવાન, વિષ્ણુ નારાયણ હરે ॥ શ્રી ॥

ચ. નુ છેલ્લું પાનું ખૂટે છે.

[૩]

ક. નો આરંભ - શ્રી ગણેશાય નમઃ અથ સિદ્ધાસનબત્રીસીમધ્યે વારતા
વેતાલભાટની પુતળી સભારંજની લખી છે ॥

ખ. નો આરંભ શ્રી ગણેશાય નમઃ વાત વેતાલની લખી છે.

ગ. નો આરંભ : શરૂઆતના ત્રણ પત્ર વૂટે છે. એટલે ક. ની ૪૨ માં ઢીની
૨. ૫ કિંત ('તે શરવ વીગ્ય') થી ગ. માં પાંદ શરૂ
થાય છે. ગ. માં એ ઢીનો અંક ૩૯ છે.

૧. ૧. ખ. શ્રીમુખ આરાધુ. ૨. ખ. મતિ ૩. ખ. રસાનાયે. ૪. ખ.
બાલ્યેઃ બાહે ધરા. ૨. ખ. કાળ્ય. ૩. ક. સ્વરસ્વરતી. ૪. ક. વલ,
ખ. ઉણમ. ૩. ૧. ખ. કપાથી. ૨. ખ. જ. ૩. ખ. હધુરો. ૪. ખ. થસે
૪. ૧. ખ. જમ. ૨. ખ. ભરસે ૩. ખ. કિપા હસે તાલરી ૪. ક
તો તે, ખ. રહેસે માલરિ. ૫. ૧. ખ. મોહોટી. ૨. ક. સાખ્યાત,
ખ. સાહામુ. ૩. ખ. આયે ભુધ 'તુરગ. ૬. ૧ ખ. જગપાનની.
ખ. ઉમાપત્ય. ૪. ખ. રાજ્યગાન્યેધરી. ૭. ૧. ખ. આણુ દમારણિ
૨. ૨. ખ. કોટીક અવહારણિ. ૩. ખ. ગુરુ. ૪. ક. આજ, ખ. શ્રે.
૮. ૧. ખ. શ્રીય ૨. ક. ધરધામ. ૩. ખ. મીપત્ય. ૪. ખ. નરમત
૯. ૧. ખ. અવનવુ. ૨. ખ. ધગિયુ લાહા. ૩. સર્વ સૌભિ રહિ. ૪. ખ.
મહીપત, માહાય ૧૦. ૧. ખ. પોહોડા. ૨. ખ. લાખીતુ લગ્ન ૩. ક.
મુકુર મેના, ખ. મન સુ ૪. ક. મનમા મન ૧૧. ૨ ખ. પોખ્મુ
૩. ખ. સમર્પિયા. ૪. ખ. જસ જસ જગમા જલ્પ. ૧૨. ૧
ખ. ભતુ ૧૨ ક. ભાત ૩. ખ. ગુપલ, કરા. ૪. ખ. અધિ
પતીયે ૧૩. ૧. ખ. પદ્ધિલ્લા ૫૨. ૨. ખ. પ્રિયે ૪. ખ. મા મા રહે
૩ ૨૫. ૧૪. ૨. ખ. આણિ, ગિલ ૪. ખ. ગિલ ૧૫. ૧. ખ. દાતાર
દરે ગરીબા સમો. ૨. ખ. ગરવો ગ લિગ ૧૬. ૧. ખ. લગસિધ્ય લગુરિ
૨. ખ. તેહેને. ૧૭. ૧. ખ. પચડડ સિગ હત્ર ધરૂ ૨. ખ. આણુ દ
૩. ખ. અકલ્પી અચની ૪. ખ. સાહાસ્તમા. ૧૮. ૧. ક. મહીમા. ૩ ખ
માયે. ૪. ખ. સાસ્તમા અતિ સચ. ૧૯. ૧. ખ. પરો બોજ ભે
બે હય પાણુ ૨. ખ. વીખાણુ ૩. ખ. ભગતખડમા તણે
૪. ખ. નય. ૨૦. ૧. ક. લખણુ, ખ. ગોલા ધણિ ૨. ખ

લંકાંતણિ. ૩. ખ. વરણાવણુ જાંહાં વીધ. ૪. ખ. અધિકાં.
 ૨૧. ૧. ખ. અરજુનવત. ૨. ક. છતિ; ખ. સકે. ૪. ખ. ભરિ.
 ૨૨. ૧. ખ. જાચિક. ૨. ખ. કેહે નીત્ય કયા. ૩. ખ. અવજરા. ૪. ક.
 રૂડા ગાધ જ્યાન; ખ. ગાયે. ૨૩. ૧. ખ. માયે. ૨. ખ. તાંહાં, ભુપત્યવટ.
 ૩. ક. સઘ વીઘા; ખ. દલ દયલ. ૨૪. ૧. ખ. સરખો દીસે. ૩. ખ.
 આસિરવાદ. ૨૫. ૧. ખ. આયો અદકો. ૩. ખ. દિસો. ૪. ખ. મોહો.
 ૨૬. ૧. ખ. ઘેલો. ૨. ખ. હેલો, ના. ૩. ખ. દીદો. ૪. ખ. સેનેહ.
 ૨૭. ૧. ખ. જોજ્ય સુજ્ય લાંચ્યણી. ૩. ખ. પોહોડુ મુ પ્રાકમ ક્યૂં.
 ૪. ક. રૂડું; ખ. રૂડું, કેમ. ૨૮. ૧. ખ. જાચકો. ૩. ખ. માંચની,
 ક્યેમ. ૪. ક. ભીખારિને; ખ. ભીખારીને. ૨૯. ૧. ખ. કાહોનો ક્યાં.
 ૨. ખ. કોણુ, અંદા. ૩. ખ. વ્યપુ વીઘ વીનય કસો. ૪. ખ. કાહોને.
 ૩૦. ૧. ખ. કેવો, પ્રાકમી. ૨. ક. કેવાં; ખ. મૈપત્ય, માંચ.
 ૩૧. ૧. ખ. કામ્યની સાંલત્ય. ૩. ખ. હોસ હેડામા રહે છે ધણિ. ૪. ખ.
 ઉતપલ. ૩૩. ૩. ક. ભૌમ. ૪. ખ. કમક્ષિત્ર. ૩૪. ૧. ખ. કારમો.
 ૨. ખ. લંકાં, કાયનો. ૩. ક. મરમ; ખ. મૈદમા. ૩૫. ૨. ખ. નારિનાં.
 ૪. ક. લિમ. ૩૬. ૧. ખ. ધેય. ૩. ખ. સીરામણુ સાહાસક. ૪. ક. નીર.
 ૩૭. ૨. ખ. દોસીદી સેખ. ૩. ખ. ખાંન. ૪. ક. માન. ૩૮. ૧. ખ.
 કેવાયે. ૨. પછી ક. માં આટલુ વધારે: કરે છે તે ભારે મોટાં કામ.
 ૪. ખ. સરખા ૩૯. ૩. ખ. સમગધિ. ૪. ક. મતીમતા; ખ. પણ પેટ
 નહિ. ૪૦. ૧. ખ. મોહોટો વહે. ૨. ખ. દેહે. ૩. ખ. દસિ. ૪. ખ.
 વ્યાધી આવી વપુવે(યે) વસી. ૪૧. ૧. ખ. સિરામણુ. ૨. ખ. કે, પતિ.
 ૩. ક. સીવ સીવતો. ૪૨. ૧. ખ. ગાઠ તમારે. ૨. ખ. ઉઠેયે, વ્યથ,
 જ. તે શગવ વીરથ. ૩. ખ. ધર સેતુ મુખ, જ. પુત્ર વીના તે શાનુ શુખ.
 ૪. ખ. કેયમ; જ. વીના કેમ. જ. મા આ કડીનો આકંડ છે. પછીથી
 ૪૦, ૪૧ વગેરે. ૪૩. ૧. જ. પુત્ર વીના (તે જ પ્રમાણે અન્યત્ર, કોણુ કરે
 (તે જ પ્રમાણે અન્યત્ર ત્રીજા પુ. ના રૂપે, 'ધરે' વગેરેમા જ. મા અનુનાસિક
 નથી). ૨. ક. પેડ કર કુણુ, ખ. પીત્તળીના; જ. પીડ કોણુ (તે જ પ્રમાણે
 અન્યત્ર 'કોણુ'). ૩. ક. મુખ કો; ખ. નવ, જ. કાએ મોહો નવ જાએ.
 ૪. ખ. બાધિ; જ. શુકને નવ, કાર કાએ. ૪૪. ૧. ખ. વાઝીયા; જ. નથી.
 ૨. ખ. લાંચ. ૩. ખ. 'સી' નથી, અંસ; જ. અવજત. ૪. ખ. કેમ,
 જ. વાધે કેમ. ૪૫. ૧. ખ. પુત્રવી, માંચ; જ. તે શુ સળતાન. ૨. ક. લેવાં;

ખ. સાં વેવાં; ગ. શુ આલવાં. ૩. ગ. વાંજ કેદે ચઢુ. ૪. ગ. ધર નવ
આવે. ૪૬. ૧.-૨. ગ. નથી. ૨. ખ. તે મોટ નવ. ૩. ખ. ને નવ,
નાત્ય; ગ. નવ ખાને ન્યાત. ૪. ગ. સગાં ચણોદરની શી ભાત. ૪૭.
૧.-૨. ગ. નથી. ૨. ખ. જુગ્યામા. ૩. ખ. ગ. કેમ; ૪. ખ.
ચલ્યા, ક્યેમ; ગ. દેખી ચાકને પાછા. ૪૮. ૧. ક. દિજીઈ, ખ. કીજીયે,
ગ. વેણવા તે કાણેને કીજીએ. ૨. ખ. લાવો, લીજીયે (તેજ પ્રમાણે
અન્યત્ર); ગ. તૂટક. ૩.-૪. ગ. નથી. ૪. ક. ધારે; ખ. નવ્ય, ધીર.
૪૯. ૩.-૪. ગ. નથી. ખ. સમસાન. ૪. ખ. નવ દે દોઈ માન્ય.
૫૦. ગ. માં નથી. ૧. ખ. ધન્ય. ૨. ખ. સવધી. ૩ ખ. કોડ ૪. ક.
તોણે; ખ. પનોતો નવ કેદે. ૫૧. ૧.-૨. ગ. નથી. ૧. ખ. ના હોયે.
૩. ગ. ઉલેખ. ૪. ક. લખ્યજીથી; ખ. ચાકાએ લક્ષણિ. ગ. ચાકાએ.
૫૨. ગ. માં નથી. ૨. ખ. માન્યનીને. ૩. ક. હુડાવો. ૫૩. ૧. ખ.
મુખ્ય, ભામ્યની. ૩. ખ. ધાયે ગોવીંદુ. ગ. યાગે ગોવીંદુ. ૪. ખ. કાપણ;
ગ. કાકાપણ. ૫૪. ૧. ગ. ભાગ વધુભર ધર તણો. ૨. ગ. તે કાધો મંત્રથી
લાજ. ૩. ગ. ગઓ બીમ માકાવન વીખે. ૪. ક. તે તનપર; ગ. કપા
તપને કાગ. ૫૫. ૧. ગ. જાંજુલમાંન એકે ચીવ તાંદાં. ૨. ક. જુજુલમાંન,
ખ. જોત્ય; ગ. એક જોત. ૩. ખ. તેજ પુન્ય ત્રીલોકપત્ય; ગ. તેજ છે
ત્રલોકપત્ય. ૪. ખ. ઉદેકાલ ઉચોત્ય; ગ. ઉદોત. ૫૬. ૧. ખ. પુરુ; ગ.
પગતાપ ધંભો. ૨. ક. નારાયણ જે; ગ. નાગએજીવુ. ૪. ગ. ઉત ધંભો
હજુર. ૫૭. ૧. ખ. બીલપત્ર, ગ. બીલપત્ર વુપથી આકરે. ૩. ગ. અકર
નીલદીન કરે. ૪. ક. અધિકો. ૫૮. ૧. ગ. શુભ. ૩. ખ. જુગ્યા, ગ.
જીએ. ૪. ખ. ચકો, ગ. કરે લાવથી. ૫૯. ૧. ખ. ગુરુઆપણે; ૨. ગ.
જન્યની ૩. ખ. આપો. ૬૦. ૪. ક. ખ. જુગદિય, ગ. પાવણ. ૬૧.
૧. ખ. ખોટય, તાવરે, ગ. ધગ. ૨. ગ. નથી અશમરય આપ. ૩-૪. ગ.
મા નથી. ૬૨. ૨. ક. દાણુ. ૩. ગ. શુભ એક. ૪. ખ. પાંમુ જે વુગ.
૬૩. ૬૩ થી ૭૩ સુધીની કહીઓ ગ. મા નથી. ૧. ખ. જુગતમા. ૨. ખ.
વીખાણે મુદુ. ૪. ખ. જુપત્ય. ૬૪. ૧. ક. પરીયા; ખ. ત્રા. ૨. ખ.
નાત્ય. ૪. ખ. દરણાનિધ્ય ક્યાં. ૬૫. ૧. ખ. માગણ. ૩. ખ. કાથેક
૬૬. ૨. ખ. ચેષાં ૩. ખ. લાણિ. ૪. ખ. સેદ. ૬૭. ૧. ખ. વરિયા
ભાવયિ. ૩. ખ. કિ ૪. ખ. દક્ષણ. ૬૮. ૧. ખ. એકાદસ્ય કો.
૨. ખ. હુંદાન્યુ, ધન્ય. ૪. ખ. ઉપચ. ૬૯. ૨. ખ. ચાકાએતણિ જે

સાક્ષ. ૩. ખ. પારથેશ્વર ચીતામણી. ૪. ક. લખ લખ; ખ. નવલક્ષ.
 ૭૦. ૨. ક. સ્યુ હોય પાય. ૩. ખ. સો ૪. ખ. ઓસીકવ ના. ૭૨.
 ૧. ખ. સતોષો એને. ૩. ખ. જેણે વાલપુ. ૭૨. ૧. ખ. નિર્મલ,
 તેને. ૩. ખ. વતીને. ૪. તપ્ત, ઈયંમ. ૭૩. ૧. ખ. વેઠ્યે ઘણિ. ૨. ખ.
 સાધ્યે સગલા. ૩. ખ. સિવ બચ્ચારો સુ કરે જો. ૪. ખ. લખ્યો ના હોય
 ગમે પુત્ર. ૭૪. ૧. ખ. વર્ષ, ગ. કળા પીતૂ વરણ જ એક. ૨. ખ. ગ.
 વીવીધ વીવેક. ૩. ખ. ગ. આવ્યો હીમર એકે ઈશને પારા. ૪. ખ. તેણે
 ગ. તંણી. ૭૫. ૧. ગ. સમીપે. ૨. ખ. ધાર્યો, ખરો નારાએણ. પછી
 ગ. મા આટલું વધારે : મેલ્યા મછ ઉપર જ ઈશ, વલતી કહી શીવજીને વાત.
 ૩. ખ. ના આપે જુગધિસ, ગ. જો પુત્ર નહી આપ્યો જુગદીશ. ૪. ગ.
 તો મારી પાકું મછ દશવીશ. ૭૬. ૧. ગ. પ્રશન થઈને ઓલ્યા શાય.
 ૨. ગ. આખ્યા પુત્ર ફલ પુરા, પાય. ૩ ક. હેત, ખ. ઘેર, ગ. ઘણે
 હેતથી. ૪. ક. મન, ખ. મન્ય વીચ્યારુ પેર, ગ. શવે પ્રીછો ભીમ તે
 પેર. ૭૭. ૨. ખ. બતીયા, ગ. બનજન પામે જો. ૩. ૪. ગ. મા નથી.
 ૩. ખ. મેલે ક્યેમ ૭૮. ૧. ખ. ધરિ; ગ. કાળ જ પગ. ૨. ખ. જુદા,
 ગ. જુદા મરવા કોડે કરી. ૩. ખ. શિશ્ય, ગ. હેદે આમ હાથે કરી શીશ.
 ૪. ગ. કરીને. ૭૯. ૧. ખ. વ્યજુ મોહોત્યે, ગ. વણ, મોટે. ૨. ક.
 આતમ, ખ. સિદને, ગ. શાને. ૩. ખ. ભિમ, ગ. ભીમ જ ભણે ૪
 ગ. જો. ૮૦. ૧. ક. ખ. તે, ગ. વહીને. ૨. ખ. દશજી જ ના થયુ, ગ.
 સ્વપ્ન માહે દશજી નવ થઈ. ૩. ગ. માછી પાપી. ૪. ગ. તેને પાય
 આખ્યા છે તન. ૮૧. ૧. ખ. જુડો, ગ. એથી તો મુજને જુડો. ૨. ક.
 દિધ, ખ. નવ્ય દિધ, ગ. એક. ૩. ખ. ડેહેગ, જાવો, ગ. દેહેરા. ૪ ખ.
 થાવો, ગ. નેહરુ. ૮૨. ૨. ખ. ગાર્ય, ગ. દોહો. ૩. ક. ખ. દિદા, ખ.
 ગ. તાહા. ૪ ખ. પ્રત્યે સાક્ષાત્, ગ. પ્રતે પાખ. ૮૩. ૧. ક. નરખીયા,
 ગ. કોટી એકે જોયા મે તાહા કોટ. ૨. ક. પર, ખ. નહી પીછીયા, ગ.
 પંજુ શમજે નહી હુ તેહેમા દીદ. ૩ ખ. તજ સુ, સાચ, ગ. શાય.
 ૪. ખ. માયિ, ગ. આખ્યા કીટ. ૮૪. ૧ રગ. નથી. ૧. ખ. કુ તે
 ૨ ખ. પેટ. ૩. ખ. તુજ આપવા જોગ નહી કો તન. ૪. ગ. ગમતો.
 ૮૫. ૧. ૨. ગ. નથી. ૧ ખ. તાહારે, ૨. ખ. નવે ખંડ. ૩. ક. માથે
 સિર, ગ. મુજ માથે ઘણો. ૪. ક. ગ. તપ મત પુજ તંણો. ૮૬.
 ગ. મા નથી. ૧ ખ. પુરુષોત્તમ ૨. ક. વચન બાધા. ૩. ખ. તેમ, માલરે.

४. अ. तावरे. ८७. १-२ अ. नथी. १. अ. माहुरु छे; २. अ. क्येम,
 ह्याम. ३. अ. चेय; ४. अ. पुनरु. ४. अ. घेय, ४. पुन नठि तुम.
 ८८. १. अ. धयां अ; ४. अ. धर हू नेट. २. अ. यागे तारे चे.
 ३. अ. घेये भान तंष्टी. ४. क. लभमी; ४. अ. धंष्टी. ८९. १. अ. परत्ये
 लाभ्य; ४. लाभ. २. अ. लक्ष, लाक्ष; ४. लक्षमी धष्टी धमे अहु लाभ.
 आ पंजी ग. मां आटलु वधारे: दशदेययी आवे दाम, देवतंष्टो दशोदी नाम.
 ९०. १. ग. शीव डेहे आये अवतर. २. ग. अयं दर अहु चे.
 ३. अ. तावरे, ग. लारे नीय. ४. अ. धडीये नही उहे; ४. अ. तश्च तावष्टी
 धर. ९१. १. अ. पामि ते वत्यो. २. ग. शीध. ३. ग. आनंद छपनो
 अनी धंष्टो. ४. ग. धंष्टो अरय्यो गय. ९२. १. अ. योग अगल न
 छरी रलो; ४. अ. गल गल गल गल गल. २. अ. क्षम्यनी; ४. क्षमनी सजे
 ताम. ३. ग. प्रतापीक प्रगट ययो. ९३. ग. जेम यंद्र नीक्ये आभयी.
 २. अ. जम; ४. आंष्टी जेम. ४. ग. तनने नीरप्पा तेम. ९४. १.
 क. रुप, ग. मा १ ने स्थाने व. आ प्रमाले छे: दधं धंष्टो आभापने.
 २. अ. साहमीक के सीध; ४. शीवपग्याये शीध. ३. अ. दान दीध अहु
 धीप्रने. ४. क. करम, द्विध, अ. श्रीध; ४. ग. लतीक्षु. ९५. १. क. पभ,
 २. अ. न्यम, ग. वाधो छे जेम. ३. अ. वधे रुप वधताक्ष. ४. अ. अवनरो
 नेवो यंद्र. ९६. १. अ. ग. पुन. २. अ. स्तिरोमलु, ग. शीरोमलु
 ३. अ. अंसपल; ४. अवतरियो के अधीपती. ४. ग. नेवो धंष्टनो.
 ९७. १. अ. वग्ननो मेदेने; ४. शात वग्न रोडेने गय. २. अ. अने
 तेने मुन्यो नीयाण, ग. मुको नर नीयाण. ३. क. वलु सीधवी. ४. क. विद्या,
 अ. पीतात, ग. वग्न वधताक्ष. ९८. १. ग. पुगल दय्या. २. ग. भावद
 तागलु अहु मेद. ३. अ. लाभ्यामा, लले; ४. लाभा लंले छुपत ययो
 ४. अ. ने वाष्टि वीजाने, ग. जेम वीजाले. ९९. १. अ. भादोल्ले. ग.
 अहुगुलो. २. क. वेद, अ. वीवायो यील, ग. विद्या यीत. ३. अ. नीय,
 ग. गग आवाये रीहीजमा. ४. अ. प्यात, ग. वानमो क्षात. १००. ग. म
 नथी. १. अ. मुद्रायुं. २. अ. मीधयि. ३. अ. लुठ ना जोतु. ४. अ.
 १०१. १. ग. जेनंज गंष्टो. २. अ. राल्य गमनी, ग. गलर मनी
 ३. अ. जेपथी, ग. ललो जुगते जेगथी. ४. क. प्रीत, ग. अहु प्रीत
 १०२. ४. अ. अ. वीवीध. १०३. १. अ. वारी, ग. जेरी दधंष्ट
 देमनी २. अ. ग. लुवरे. ३. क. जिते. १०४. १. ग. लंडाजीने अ

શકુંના તેજ, મુતાર. પાડી મંન થકી, આવ્યો ઉજ્જરણી શહેજ. ૧૩૮.
 ૧. ગ. કુતકે જાતુ કામુ. ૨. ગ. જે શીવજી. ૩-૪. ગ. એ કુતક-
 પરતાપથી, કોડ સમરથી યાજો. ૧૩૯. ગ. માં નથી. ૧. ખ. યે. ૩.
 ખ. છે આપથી. ૧૪૦. ૨. ગ. ઉજ્જરણી ભણી. ૪. ખ. ભારે; ગ. ધર
 અંગ વર વીણત. ૧૪૧. ૨. ખ. કેઈક. ૩. ગ. મંત્ર ભણે શીવજી
 તણાં. ૪. ખ. 'તે' નથી. ૧૪૨. ૧. ખ. આસાનિ; ગ. અદ્ધકાર થકી
 અક્ષગો રહે. ૨. ખ. ત્રૈલ્ય; ગ. બ્રહ્મ રૂપ બ્રાહ્મણને કેહે. ૩-૪. ગ. જુદી
 વાત નવ ખાસે મુખે શદાશરવદા રહે તે સુખી. ૧૪૩. ૩. ખ. વરતામાં;
 ગ. માં નથી. ૪. ખ. કથુવો; ગ. માં નથી. ૧૪૪. ૧. ગ. ઉજ્જરણી;
 અન્યત્ર પણ તે જ પ્રમાણે કે 'ઉજ્જરણી.' ૨. ગ. લંકાશંમાંન. ૩-૪. ગ.
 ગુણવંતી ખીખા શુભ ગંગ, તાકાં વીકંમતુ રાજ શુભ શંગ. ૧૪૫. ૧.
 ગ. શાચી શીધ શગ્તી. ૩. ખ. ગામે; ગ. ગામમાં ગયો જ્યાદરે. ૪. ખ.
 મોઢાલ મોઢોટા; ગ. મોટો મોઢોલ. ૧૪૬. ૧. ક. ખ. અધિક હાંમ ઉચા
 આકાસ. ૨. ગ. ઉચી અટાલી જેવાં કઈકાશ. ૩-૪. ગ. નથી. ૩. ક.
 ને ગાંમ. ૧૪૭. ૧. ગ. ને રૂપા. ૨. ક. ખ. કોટે કનકતણા કાંચરાં;
 ગ. કેડે કક્કશ. ૩. ગ. હીરાવત જડા. ૪. ગ. વીવેક કરી વીશ્વકરમા અડા.
 ૧૪૭. ૫ઠી ગ. માં આટલું વધારે: સભા શોભે ઈદ્રાસન તંણી, જડાં મંણી
 માણેક બહુ મંણી. ૧૪૮. ૧. ખ. લહેર; ગ. નવલ દુકાન નવલા મંણી
 મેહેલ: ૨. ખ. બહેર; ગ. અનેક ખીખાં કસ્તુરી કેલ. ૩. ખ. ચોપાસ, ગ.
 પાસ. ૪. ક. ધણી. ગ. ધણા એક. ૧૪૯. ૧-૨. ગ. માં નથી. ૩-૪.
 ગ. નવલ મંણી મેહે જુગ વ શ, આદીતકોદીત જાણે બહુ અંશ. ૧૫૦. ૧.
 ગ. માણેક રવી મોતલ અંદ. ૨. ખ. મંગલ પરવાલાં જડાં છે મીંદ. ૩.
 ગ. પોખરાજ. ગ. રક્ષાત્રીક પરવાળાં જડાં છે તીંદ. ૪. ગ. લશણીઆં
 દીગ લાલમંણી શાજ. ૧૫૧. ૧. ખ. લાલ; ગ. રાદાલ. ૨. ગ. જડીત.
 ૩. ક. ભ રહે ગાંન; ખ. ન હેં ગાનાન; ગ. નવ રહે અનુમાન. ૪. ખ.
 ઉજ્જણિ અતિશે; ગ. ઉજ્જેશ રવી ખીખ શમાન. ૧૫૨. ૧ ક. ખ. વાસે,
 ગ. વાશો જઈને. ૧૫૩. ૧. ગ. શોનાનાં આસો કર મદી, બેદો સાંમદ
 મોખા ચદી; શી કંચુ તેજની શોભા: શેહેવ. ૨. ક. મદીપતિના; ખ.
 મદીપતનો; ગ. 'કો' નથી, મદીપતી કેરે. ૩-૪. ક. ખ. માં નથી. ૧૫૪.
 ૧. ખ. રહો; ગ. રોહો ઉભા અધક્ષણ આંધ. ૨. ગ. તમે જરો હાંધાં.
 ૩. ગ. તમે ભારે ૧૫૫. ૪. ખ. પ્રતીકાર બોલ્યા પ્રીતે પાસ; ગ. બોલો

પ્રીત પ્રતીહારી પાસ. ૧૫૬. ૧. ગ. ગુણરૂપી ગુણીકા કેહે. ૨. ક. લખલા
 લહે' સહુ લોક; ખ. લક્ષણ તેહ સહુ લોક. ૪. ખ. જાવુ; ગ. આવે.
 ૧૫૭. ૪. ગ. સંભળાવુ. ૧૫૮. ૨. ખ. અહીયાં પાસ; ગ. ધરીને
 પાસ. ૩. ખ. લણે; ગ. લાંડારી તેને લરે. ૧૫૯. ગ. માં નથી. ૧ ખ.
 હજાર સાત સહે. ૨. હિપરે પેય'. ૩. ખ. રહ્યું. ૪. ખ. ઘેય'. ૧૬૧. ૧.
 ખ. દેહ, બાહારણે; ગ. દેવ દળાંમુ. ૨. ખ. પોષોડો નાંક્ષો પીલ; ગ.
 પડદો લાખો પ્રીત. ૩. ગ. ડંકો ખ. દે સહુ દેખતાં. ૪. ખ. રહે; ગ. પ્રીત
 કરવાની રીત. ૧૬૨. ૧. ગ. ડંકે. ૨. ખ. બીજા જાએ; ગ. બીજે જાવુ. ૧૬૩.
 કે. આલંધન. ૧૬૪. ૧. ખ. માંણી જાએ; ગ. આપી જુએ. ૨. ખ.
 ધણા; ગ. જેની ગાંઠે હોએ ગય'. ૩. ગ. નાંહી તો જાએ પાછો વલી
 ૧૬૬. ૨. ગ. દેઈ દળાંમુ દેહ. ૩. ખ. ક્યો; ગ. ડંકો જઈ મકંમ કરે
 ૧૬૭. ૧. ખ. ધાવો; ગ. ધાએ કરા. ૨. ખ. ગ. પ્રાહાર. ૩. ગ. દળાંમો
 ધણુ જગાપીઓ. ૪. ખ. ચિત; ગ. ચિતથી ચંમકા શુર. ૧૬૮.
 ૧. ગ. અધીકે શબ્દ કરા ધણાં. ૨. ખ. સુણે સાલહે; ગ. શુણ
 શાંમાંએ શવ'. ૩. ખ. ગુણકા તેહ ગલી ગઈ; ગ. ગુણકા તે ગલી
 ગઈ. ૪. ૧ખ. ધણો મેહલી મન ગવ'; ગ. મેહલો. ૧૬૯. ૧. ક.
 કોપક; ખ. સીધ અખંડન, 'છે' નથી; ગ. કોઈ એક અખંડત તણો
 ૨. ખ. ક્યોંડી વરત; ગ. વીશ કોડી વતે'. ૪. ગ. ચુકાવા. ૧૭૦.
 ૧. ગ. 'જે' નથી, ગીલીશત. ૨. ખ. કે કામ. ૪. ગ. નાંહી દેશપતી
 ધર દાંમ. ૧૭૧. ૨. ગ. જે શાહા રાએ. ૩. ખ. દીયો, દદામે ધાએ
 બોહો; ગ. દીધો દળાંમો ધાએ બહુ. ૪. ખ. સો; ગ. છે પાશે શી રીધ.
 ૧૭૨. ૨. ગ. મળે મન'. ૪. ગ. ને આવે. ૧૭૩. ૧. ખ. કાહાને; ગ.
 કૂતી મુને. ૨. ગ. છે અંશ. ૧૭૪. ૨. ક. માનનિ; ખ. માન્યનીયે; ગ.
 માંતુનીએ. ૩. ક-ખ. રહી. ૪. ગ. આખ્યાં. ૧૭૫. ૧. ખ. અતોલ્યતા;
 ગ. અમુલ્યતા. ૨. ગ. જેવાં એહ. ૩. ખ. કયાં; ગ. રતન રકેબી મોહ
 ધરી. ૪. ગ. તરણીએ મેહલાં તેહ. ૧૭૬. ૧. ખ. ધરો; ગ. પાજ ધરો.
 ૨. ગ. હેનય. ૨. ખ. સુઝપાણેસ્વરુ; ગ. સમરી શ્રી ગુણપાણુને. ૪. ખ.
 સેહેજ્ય; ગ. શુતો જઈને શેહેજ. ૧૭૭. ૧. ગ. કરી. ૨. ક. ધણા એક
 બરાસ; ખ. બેદેકે; ગ. ધણો, 'બરાસ' નથી. ૩. ગ. કસ્તુરી તીલક
 બધાં. ૧૭૮. ગ. માં નથી. ૧. ખ. જે અતીકા. ૧૭૯. ૧. ગ. વઈનાળને
 ન, શેહેજ સખજ. ૩. ગ. ને મહીપતી. ૧૮૦. ૩. ગ. ભોગી યઈ. ૪;

ખ. ગ. લાખે, લાખ. ૧૮૧. ૧. ખ. ચીતની; ગ. ચીત થકી. ૨. ખ. આવીગત; ગ. આવીધન. ૩. ગ. ચીત થકી. ૪. ખ. મોહોટમ; ગ. મોટી. ૧૮૨. ૨. ગ. વાર જોઈન વેશ. ૧૮૩. ૨. ગ. ધાઈ આવી એક દાશ. ૩. ગ. જે વઈતાળ પામે વીને ગઈ. ૪. ગ. પ્રીતે તેને પાશ. ૮૧૪. ૧. ખ. નેહોર, ગ. કાંણ એક નેહોર ખગદા તાંહી. ૨. ખ. ન મુલ્યા; ગ. મુલ્યા તાંહી. ૩. ગ. પગપાન વાળે તાંહી. ૪. ગ. એ યજોગી તાંહી અનુમાન. ૧૮૫. ૨. ગ. જેમ ચઢે રાગર જોર. ૩. ખ. ડાહાપણ તો ન, ગ. ડાહાપણ નહી કાંઈ એણે. ૪. ગ. કાંઈ જોગી શરખી જોડ, ૧૮૬. ૧. ગ. એમ એ તપાચે. ૩. ગ. મન્દ રહો મરજદા થકી. ૧૮૭. ૨. ગ. તે હગ કામનાં કામ. ૧૮૮. ગ. મા નથી. ૩. ખ. બેન્યો. ૧૮૯. ૨. ગ. કંચુકી કેરા બધ. ૩. ગ. હેશ આત્રંણુ ખરયા નાંહી. ૪. ગ. કે ધંણીએ ન કરો ધંધ. ૧૯૦. ૧. ગ. વયો પ્રયવેદ હેશ નાંહી. ૪. ક. વસ્યો; નહી નેદ, ગ. નેદ હરો નાંહી નેદ. ૧૯૧. ૧ ખ. પાપ રસો; ગ. રહાં છે પાપગ. ૨. ગ. કમ્બાઆ. ૩. ગ. બોલો. ૪. ગ. એ અચરત હોએ. ૧૯૨. ૨. ખ. માંચુની, ગ. માનુની માણુવા. ૪. ખ. કોહોને, ગ. કોહોની. ૧૯૩. ૩. ગ. કામ ન જોગે કેમ કહુ. ૪. ગ. વીધાત્રી વાંકી. ૧૯૪. ૨. ગ. માન. ૩. ગ. કામવશ. ૧૯૬. ૨. ગ. ડોચે રોએ લોક. ૩-૪. ગ. રય ચાપે કો ગણ્યો, સ્વાદ ભણુવો કેલ. ૧૯૭. ૧. ખ. ઝાકાકલ. ૨. ક. ચારુ; ખ. વારુ દીસના; ગ. દીશે. ૩. ખ. ના; ગ. નવ. ૪. ખ. કે કુંડવ, કાંદાન. ૧૯૮. ૨. ગ. દીસતા, મલ કિજલા. ૧૯૯. ૧. ગ. કનકે નામ ધતુમ્. ૩. ક. હિપે; ખ. આબુકાણ; ગ. થાએ નાંહી. ૪. ગ. સરે નાંહી એક કામ. ૨૦૦. ૧. ગ. ચીત્રાંમણ ચીતરે. ૪. ખ. કેડે, અક્ષ, ગ. કંરવા ચવારી કામ. ૨૦૧. ૧. ખ. તપ્તવામ; ગ. લીર બાધે. ૨. ખ. જે બાધે સોને સામન મુ. ૩. ખ. રિસી નરે; ગ. દેખીને નાદારો થઈ. ૪. ખ. આવે નહી જોઈ નુર; ગ. નાદારીને જોડે નુર. ૨૦૨. ૧. ક. મસાંણ; ગ. શ મસાણના. ૩. ગ. થણો શા કામને. ૨૦૩. ૨. ગ. શાપાકા બદ્દ જાન. ૩. ગ. અંન. ૨૦૪. ૧. ગ. અની બલા. ૨. ગ. કીપા મોટાં નીર. ૨૦૫. ૪. ખ. જે મુદ્દા ના હોયે દેવ, ગ. જે નદી હોએ માટે માદાદેવ. ૨૦૬. ૨. ક. ખ. રિવટ; ગ. દીવટ. ૪. ગ. જે નાંહી હોએ માટે લેલ. ૨૦૭. ૪. ખ. જ. ન હોએ. ૨૦૮. ૧. ગ. મનોરથ અટો કરે. ૨. ખ. અદકા; ગ. અદકા. ૨૦૯. ૩. ક. ખ. ચોર વીનાં. ૨૧૧. ૪.

ગ. કરે યુગલ ગુ ડાજ. ૨૧૨. ૧. ક. સુરને; ગ. શેષેસ્ત્રને. ૨. ખ. જ્યોગ.
 ૨૧૩. ૩. ગ. વંણુરોગીને વર્ધ શુ કરે. ૪. ખ. અહંધાર; ગ. ગુણ-
 હીણને અંધાર ધાર. ૨૧૪. ૩. ગ. હેત નંહી તા આદર શુ
 રે. ૨૧૫. ૨. ખ. ગ. ગરધવ. ૩. ગ. રીહીને રેહેનારથી
 ૨૧૬. ગ. માં નથી. ૨. ખ. જ્યેમ. ૩. ક. વાયડ, ખ. ઘેઘેલા. ૨૧૭.
 ૧. ખ. ઝાઝુંવા; ગ. ઝવાશા કેરા જાઢવા. ૨૧૮. ૨. ગ. હરમંત આગળ
 હાર. ૩. ક. ખેડલા. ૪. ગ. આગળ. ૨૨૦. ૧. ખ. ગ. લંકાં. ૨. ગ.
 શાહે. ૩. ગ. કામદીપ જોડેને ઘણો. ૪. ક. નારિ તુર. ૨૨૧. ગ. શીધ
 સાથે જે આપડે. ૨. ખ. સલાહ; ગ. રોલે ભાજે શીશ. ૪. ગ. દીશે છત.
 ૨૨૨. ૩. ખ. હાલ, ગ. બાથ ભરે જઈ આલને. ૪. ગ. તે કેમ છતે
 ચતુરા ચાવ. ૨૨૨. ગ. મા નથી. ૧. ખ. નામ. ૨. ખ. નામ. ૩. ખ.
 જવણે જન. ૪. ખ. રાડ. ૨૨૩. ગ. માં નથી. ૨. ખ. દસુ. ૪. ખ.
 ગરધવે. ૨૨૪. ગ. મા નથી. ૧. ખ. વરતીયા વાડે કાસકો. ૨. ખ. ધરે.
 ૩. ખ. રાંડવો. ૨૨૫. ગ. મા નથી. ૨૨૬. ગ. મા નથી. ૩. ખ. માતુની
 ૪. ક. સ્થો કરે. ૨૨૭. ૧. ખ. ડાહા; ગ. કેહે. ૨. ગ. નારાંતાં.
 ૪. ગ. એ તારણી. ૨૨૮. ૧. ખ. વસીય, ગ. છંછેડો વરીએ. ૨. ગ.
 જોણીએ. ૩. ગ. બોચો. ૪. ગ. મરમ જાંણો મંનની કુલ. ૨૨૯. ૧. ગ.
 શદા હોએ ગઈની. ૨. ગ. દીલમો જેને બોલેલા દેવ. ૧. ગ. જોઈ વીનતાને
 કેમ હો. ૪. ગ. લજે. ૨૩૦. ગ. મા નથી. ૨૩૧. ગ. મા નથી. ૧. ખ. માને.
 ૨૩૨. ૧.-૨. ગ. મા નથી. ૩. ગેર લાવે તો. ૪. ગ. અતોલ મોહોશાગરથી
 તર. ૨૩૩. ૨. ખ. એવા આબુકાણુ; ગ. એવા આબુશંણુ છે. ૪. ગ. શ ધેહ
 ૨૩૪. ૧. ખ. તાહારિ. ૨. ગ. ભરા છે ભોગ. ૪. ખ. હાથીની, ગ.
 મારે મંન છે વશ રાખાની હોડ. ૨૩૫. ૧. ગ. મંન વશ જથી થાએ.
 ૩.-૪. ગ. મા નથી. ૪. ખ. જોતી કામ્યની. ૨૩૬. ૧. ખ. પ્રખાંત;
 ગ. એહેવા. ૪. ગ. 'તે' નથી. ૨૩૭. ૩.-૪. ગ. તારા મીણા શહુ નહી
 એમ, તો જુવંતી છતી કેમ, ૨૩૮. ૨. ગ. તેને તરણી કાણુ માત્ર. ૨૩૯.
 ૧.-૨. ગ. મા નથી. ૨. ખ. એહે કામની કારણુ ક્યે. ૩. ગ. જોડેને.
 ૪. ગ. પ્રીત કરી કેમ રાખે પાશ. ૨૪૦. ૨. ગ. તેનુ કેમ ચીત બાવલીએ
 જાએ. ૨૪૦. પછી ગ. મા આટલુ વધારે -

જગત વશ તમારે જેમ મંન વશ અમારે તેમ

જાંકાં મોહલીએ તાં મંન જાએ નંહી તો અટકી રહે મંન માંહે

વીવીધ પ્રકારે કરે તે વાત રંગ ધણેરે વીતી રાત
આલસ મરડી નર ઉડીઓ જ્યેમ મદગળ દાથી છુટીઓ
ખોસો ગુણીજન ગુણીકા સાથ રહી ગુણીકા જોડીને હાથ.

૨૪૧. ૩. ગ. નીરદે ન ગણે નેહ, દેહ મલીન લજન ખીન, ખ. મલીન
મજનવંત. ૪. ખ. તનુતંત; ગ. પક્ષ પરીવાર. ૫. ક. નમ્રતા; ગ. નિરમતા.
૬. ગ. આપમત આડી ધણી ધણી અદ્યતી માઆ આણવી.
૨૪૨. ૧. ખ. જાણ; ગ. સૌ રહાં સમાન જાણે. ૨. ખ. સણગાર;
ગ. સણગાર, જોર ચુડી. ૩. ક. લલલલ; ખ. ધલલલ; ગ. ધલલ એ.
૪. ગ. માં નથી. ૫. ગ. ભડ બોજ હરીચંદ્ર એ હરી હારનાં. ૨૪૩. ૨.
ગ. અંગ દેખાડે ૩. ગ. નદીન ચાંદામુ નવ જોએ શેઠજ પગમંદીર પેશે.
૫. ખ. જાતે જડે; ગ. મુરખ રાખે મિત્ર કંથ મુજો તે કુખ કુએ પડે.
૬. ગ. ચેતી જુઓ. ૨૪૩. ૫જી ગ. માં આટલુ વધારે: તજ સચર-ધરજન
માઆપની લગ્ન મંન નવ ધરે, એવી નીચની નાગ જાર-ધર જઈ પેટ ભરે-
ગુણીકા જોવાય. ૨૪૪. ૨. ક. ખ. મા નથી. ૬. ખ. નારાયણ નર નીરખ
તે, સાદા ઘેર તસો. ગ. માં આ જાપય નીચે પ્રમાણે છે.

જે ધરમા ધગના, તે પીડ પીડુ લેશે

નારી જુગત જે ધર માણે તેા શી મીઠીલુ દયશે

જે ધરમાં ધરનાર, તાંહ માંન શહોદર માલશે

નારી જુગત જે નર હશે તે ગાલે વન શીધ જશે

નારી વીનાં નર નીગળવ દીપક ખીના ધર કરશે.

૨૪૫. ૧. ક. રાત ભગ; ખ. અની ભગ. ૨. ગ. જોહું શરીર, દશાનન
વર્ણિય. ૩. ગ. શોભાઈ શમાઓ સાથે. ૪. ગ. ક્યંઝા ક્યંઝિક, ક. ખ.
વીધા ધુર. ૬. ગ. મા નથી, ખ. કામ નામ ન અટકે. ૨૪૬. ગ. મા આ
જાણે ૨૪૮. ૫જી છે. ક. ખ. માં સર્વત્ર 'વીનો' છે. ૨. ગ. જા જો.
૩. ખ. સમય ના રાખે સંજે, ગ. રખવ ગખે સંજે. ૪. ગ. ના દીન લેય.
૫. ગ. જુગમે ન રહે ત્યાહરે. ૬. ગ. ગુણીકા કેહે વર્ણતાવ ગુણો ચચાર
તજો ત્યાહરે. ૨૪૭. ૨. ગ. સાખે. ૩. ખ. મા 'મંન' નથી. ૬. ગ.
તેઓ નેક નવ માનીએ. ૨૪૮. ૧. ગ. જોનં માણે રાખે ગંગા સંગ ગુખ
આપે તનની. ૨. ખ. નીચ, ગ. નીત નીત. ૩. ખ. રાગસરદે. ૪. ખ.
મકા મદમાની. ૨૪૮. ૫જી ગ. મા આટલુ વધારે: તુ મયા સીની નીત કરે.

૨૪૯. ૧. ગ. રણુમોહો. પ. ગ. પરદારાથી રાહુ દેહ દંભી. ૬. ગ. વર્ધતાલ કુંદો.
૨૫૦. ૨. ખ. રંછક મોહો ત્રોડે; ગ. ક્ષણુમાં તોડે. ૩. ગ. વંણુસાડે મોટી
વાત લાવ કરી બોજન છડે. પ. ગ. ગરીબ ઘણી. ૬. ગ. આપ અકલ નવ.
૨૫૦. ૫છી ગ. માં આટલું વધારે;

વર્ધતાલ કુંદો ગુણીકા ગુણો જુહી નાર તે સરવદા.
ને શોષી દે પ્રાણ તે વીશ્વારા નંદી કરવો કદા.

*ગ. માં 'ચરેટ' નથી; ખ. હાંસિયામાં 'ચેહો'. ૨૫૧. ગ. માં નથી. ખ. વાંત
૧. ક. માંણીઈ; ખ. માંનીયે. ૨૫૨. ગ. માં નથી. ૨. ખ. જુતડક, ૪.
કરિયે. ૨૫૩. ૧. ખ. ખરિ; ગ. ખરી. ૨૫૩. ૫છી ગ. માં આટલું વધારે:

પરનારી પ્રગટ જરી નંદી લગાઓ અંગ
રાવંણુનાં દસ શીશ ગચ્છાં તે પરનારિના સંગ
પરનારી પ્રતક્ષ રાક્ષસી નંદી ભોગ ગુખ રંગ
કૌરવ રાત હંણ્યાં પાંડવે ને નેઈ દુષદી અંગ

૨૫૪. ૧. ક. પરભવ્યા; ગ. પ્રભવ થકી. ૪. ખ. શાહસ્ત્ર દેવ તુ સાક્ષ;
ગ. શાહસ્ત્ર પુરાણ શાખ. ૨૫૫. ૧. ખ. દીકચરી. ૨. ગ. ખેડી ગોખે
ગરવળ ધરી. ૩. અને ૪. ગ. માં નથી. ૩. ખ. જોખન. ૨૫૬. ૧. ૨.
ગ. માં નથી. ૨. ખ. હોરવા. ૩. ૪. ગ. માં આ પ્રમાણે છે: વરતીઓ
એક આવ્યો ભેટલે, શ્રીરાંમજી દ્રષ્ટે દ્રષ્ટ મલી તેટલે. ૨૫૭. ૧. ગ. સંમરવાએ
એકાંત તેડીઓ. ૨. ગ. આનદે. ૪. ગ. અપવાસ ખટ મસવાડા તંણાં.
૨૫૮. ૨. ગ. પાલા. ૩. ૪. ગ. માં નથી. ૨૫૯. ૧. ૨. ગ. માં નથી.
ખ. માં આ પ્રમાણે એક નાયતણે તે સંગે ચળો, ભારે વર્ત તે જુલી
ગયો. ૩. ૪. ખ. માં આ પ્રમાણે: રેણુ એક રાંમા ઘેર રહ્યો, કાએક
પાપે તેને ચીતે ચળો. ૨૬૦. ૧. ખ. થયા પછે આવ્યા; ગ. એટલે
ચવારે. ૩. ખ. તાજ્યખાનું; ગ. તાએતખાનું. ૪. ખ. જ. તે માંહાં.
૨૬૧. ૪. ગ. કુજે વરતીઆનો. ૨૬૩. ૧. ગ. પામે તેહ. ૨. ખ. ઉઠ્યો
અપાઝાએક; ગ. આવ્યો અસાડો મેહ. ૩. ગ. તંણા ઉખાધો. ૪. ખ.
કડે ચડી; ગ. હડશેલે ચડી. ૨૬૫. ૪. ગ. સાહાપુત આવ્યો. ૨૬૬. ૧.
ક. સાઓ; ગ. માં નથી. ૪. ગ. ગુતાં શેહાંણી શ્યાણાં ચઈ. ૨૬૭. ૪.
ખ. દિહો માહાંય; ગ. પેટીમાંહે ભાંહે. ૨૬૮. ૨. ખ. અહણુ; ગ. ઝોણુ.
૧. ગ. નારી તારી ચઈ માડી મતી. ૨૬૯. ૩. ક. 'વરતીક' નથી; ખ.

હોરના. ૪. ગ. ચાવ દેખીને કવડ મન. ૨૬૬. પછી ગ. મા આટલું વધારે.

પોતા દીકા પેટીમાહે લલે તમે આન્યા છો આહા
મને મારીને લેતો ગયું તમે દીકે તે શરીઆ અર્થ.

૨૭૦. ૨. ગ. મારા ખાસજા દશ વીસ. ૩. ૪. ગ. મા નથી. ૨૭૧. ૧. ખ.
તેજો છુ, ગ. તેડો હતો. ૩. ગ. શેકે નેહ. ૪. ગ. ત્યારે કાને. ૨૭૨. ૧.
ગ. વગતક થઈ કેહે જુદા વાડ. ૨. ખ. હેડુ, ગ. વાડુ. ૩. ખ. વાઘ્યા
લાકાન બે તેને દાર્થ, ગ. વાડુ નાડ તેણે દાર. ૨૭૩. ૧. ગ. સ્વામીને પાગે
મંદ્યુ. ૨. ગ. નાગીના ગુણ. ૩. ખ. લાખાકાડ, ગ. 'હું' નથી, લાખાકોક
૪. ખ. જુદું નહી કહું જુનતીનેક, ગ. જુદી નહી કા જુવંતીની નેક.
૨૭૪. ૧. ગ. તેડો હતો ચોતે પરગીને પ્રીત. ૨. ખ. રમાણો તો હવી
રીત્ય, ગ. ગુણજડો તેણે એ ગીત ૩. ખ. રાખે. ૪. ખ. મોડમ, ગ. પડો
રોવકાને બુ માગ. ૨૭૫. ૧. ખ. વીવીધ, ગ. વીનીધ. ૨. ગ. પ્રીત છાડી
આના પ્રભાત. ૩. ગ. આગળ મગડીને ઉઠીઓ. ૪. ગ. જેમ મદગવ છુટો
હાથીઓ ૨૭૬. ૪. ગ. વઈતાળ કેરે સાથ ૨૭૭. ૪. ખ. ના પામું.
ગ. નવ પામા. ૨૭૮. ૪. ખ. પસાયો લાખેલો, ગ. પંચાસ નાખેલા.
૨૭૯. ૧. ખ. ના, ગ. નવ ૩. ખ. ગદા ધણેરે. ૪. ગ. નીરખન
૨૮૦. ૨ ખ. ગ. આન નઈ ક્ષીઆમા. ૨૮૨. ૧. ખ. તુમ, ગ. પથી
હે તુ પામીય વાહાણી. ૨૮૪. ૨. ખ. પસાયો, ગ. બાહે પશાગી તાણી
બાપ ૩ ગ. નેઈ ચકીન થઈ તાલા થવે. ૪. ખ. મોહામ્યમ ૨૮૫. ૪.
ખ. હડ જે આવો, ગ. હે આવો આવ ૨૮૬. ૬. આવો તેર ધર લજ,
આવો રેર પુન્ય બહુ પ્રીતે, આવો સીન પુગન સિધ, આવો ઘેર પુન સપુતે,
આવો ઘેર વિદ્યા વિધવિધે, આવો મગલુ જાગીડ ઘેર, આવો પધારો કો
નિત્યે, સામલ ટવી વૈતાન હે, આવો ચતુરજી વીકમચીતે. ખ. તેમજ
ગ. મા ક. મા છો તે અને ઉપર આવો છો તે એમ નને બાપા કમે આવેલા
છે. ખ. મા બધે 'આલ્યો,' ગ. મા બધે 'આઓ' છો ૨૮૭. ૨. ખ.
દગખો, ગ. દગખો. ૨૮૮. ૨. ખ. દગમીધી, ગ. દરસીધી. ૨૮૯. ૨. ખ.
માન, ગ. મેડ ન માન. ૨૯૦. ૧. ખ. મનમાઈ, ગ. મનમાહે ગીદીગી
૨૯૩. ગ. મા સખ્યાઓ જુદી છે. ૩. ખ. દરાદા ૪. ક. અગાર ૬. ખ.
ઓગખપચાસ અટોત્તનિ. ૨૯૪. ૩. ગ. પરનાગી વાવશે પ્રેમ થગી ૨૯૫.
૧ ગ. કેગી હો, જગ પુગ જે મરતો. ૨. ખ. જર દેવત, ગ. જર ૬

અનંત. ૩. ખ. પરણ; ગ. નાંખ નીતે રહે, કરણ. ૨૯૭. ૪. ગ. છત્ર
તંણી નીત છાંહે. ૨૯૮. ૫. ગ. છલ. ૬. ગ. વર્ધતાલ રહે વીકમ
ગુણો, નીત નીત સાંમલો કરણા કરે. ૨૯૯. ૪. ખ. ગ. વીખાંણુ
૩૦૩. ૩. ખ. છવ દેવ. ૩૦૪. ૪. ખ. કણસા; ગ. કણસ. ૩૦૬. ગ. માં
નથી. ૩૦૭. ૧. ગ. લાંણુ. ૪. ખ. અસી; ગ. કેટલી અગની.
૩૦૮. ૧. ખ. બ્રહ્માહાની શ્રષ્ટમાં; ગ. પુછી-વાત બ્રહ્માની શ્રષ્ટમાં.
૨. ખ. બ્યાધિ. ૩૦૯. ૨. ગ. પુછાં. ૩૧૩. ૧. ખ. માટી; ગ.
ચાટી લાંડી ને અગાંતી. ૩. ક. બાથો. ૩૧૫. ૧. ક. માં નથી;
ખ. દયા દમણ; ગ. દાંન કરે. ૩૧૬. ૩. ખ. અરધ; ગ. સ્વર્ગ મીત
પાતાશમાં. ૪. ખ. દૈવ્ય. ૩૧૮. ૧. ખ. અધમ; ગ. નીગમ ન મધમાં
૪. ખ. દાહાપણુપણે. ૩૧૯. ૪. ખ. સાકર એ અનુમાંન; ગ. સાકર માંન
૩૨૦. ૧. ખ. ગરફણ; ગ. ગરગણ. ૩. ક. મરણ; ગ. જોળન. ૩૨૪.
૩-૪. ગ. મન છુધી ને અર્ધતાંન એ વાંણે બનાવ. ૩૨૫. ૩. ખ. ધરહલ
ધરધતુક ધરફસ; ગ. ફરશીધર બુલીલદ્રજ. ૪. ગ. ત્રીજ દશરથ રાંમ.
૩૩૦. ૧-૨. ગ. ચોથો પાત્ર મલે નંહી, ચોથુ મલે નંહી કાજ. ૩૩૧.
૪. ખ. તેજ પ્રાણિ માત્ર; ગ. તે પ્રમાણીક પાત્ર. ૩૩૨. ૨. ગ. માંને.
૩. ખ. તાત્ય તજે જે થકી; ગ. હંકાર તજે જે મનસ્થકી. ૩૩૩. ૪.
ખ. સંત સૂત્ર પાત્ર; ગ. સુપાત્ર વીકમ અવતાર. ૩૩૬. ૬. ગ. બીજુ
નામ નંહી કે તણુ. ૩૩૭. ૪. ખ. ખાણ ચારની; ફરો ચારની ખાણે.
૩૩૮. ૧. ખ. ગ. લીજુ. ૨. ખ. પાણિ; ગ. પાંણી. ૩. ખ. ફલો દીસે
બનરાય, ખખ્ખાતુર; ગ. પુણો દીસે વનરાએ. ૪. ક. જાંડયે ધણા; ખ. આવે
જયે ધણા; ગ. દાતાર દીસ દરીઆવ જાંહાં, ધંણાં. ૩૩૯. ૫. ખ. સંગદ્યકી;
ગ. સંધયકી. ૩૪૦.-૩૪૧. ગ. મા નથી. ૩૪૨. ૪. ખ. લાજનમ.
૫. ખ. હુવા. ૬. ક. તે તણી. ૩૪૩. ખ. નીધ્યાન; ગ. જુધયકી બ્યાબો.
૩૪૪. ૩. ખ. લક્ષણ મોહોતુ; ગ. લક્ષણ નોતુ આપે લહુ. ૩૪૫. ૨. ખ.
પોહોતા; ગ. પોહોતો. ૩૪૬. ૧. ખ. જાહાજા જે ઘેર પૂત; (સવંત્ર
'જાહાજા'). ૨. ખ. વેપાર; ગ. રાખોહી. ૩. ખ. ઉદવસ્તે; ગ. ઉદવસ્ત.
૩૪૮. ૧. ખ. ઘે ગાજતા; ગ. હયવર. ૩૫૦. ૧. ખ. આરણી અતુપ;
ગ. આરણી અમુલ. ૩. ખ. મોહોરડે. ૩૫૨. ૨. ગ. દોરી હીર તણી વીહી
જે પાસ. ૩૫૩. ૧. પંચાણુ કાટી. ૩૫૬. ૧. ખ. તે સુધ્ય. ૩. ક. સોટ.
૩૬૦. ૧. ખ. રાટલા, ઘણે; ગ. આધુ ધન તે મન નવ ગણે. ૩૬૭.

૨. ગ. માધુર એ આપ્યા બાગણે. ૩. ગ. દગે દયા બધાવી વાટ. ૩૭૧.
 ૨. ખ. ત્રીસે એક પુરુષ, ગ. પુગ્ય અતી પ્રમાણુ. ૫ ખ. સતાવીસનો,
 ગ. સતાવીસનો કમ્પતન જુગ ભેગવે. ૩૭૪. ૧. ખ. મેહે ૩. ખ. બેસી
 નીલ રે, ગ. એ ગુણીજા બેટી આવી ચહુટે. ૩૭૫. ૨. ખ. દેહેરથી,
 ૩૭૬. ૨. ખ. વ્યપુ. ૩૭૭. ગ. મા નથી ૩. ખ. આપો બવ. ૫. ખ.
 અકનું. ૬. ખ. બોધ. ૩૭૮. ગ. સર્વત્ર 'એ કરે જે બાપ.' ૧. ખ. એ
 વારે, ગ. વચન ફેર જે. ૫. ખ. મોહોત. ૬. ખ. મયે મોહો બોલનો,
 ગ. પાછો વચન મુખ બોલવો. ૩૮૦. ૩. ગ. જાગીકળ નને. ૩૮૧. ૩ ગ.
 રેતનો દડ ૩૮૨. ૧. ખ. દેવે બોખારા, ગ. દેતા ખખારા. ૩૮૪. ૨ ખ.
 ને જોવો જોગ, ગ. ને પાલવો જોગ. ૩૮૫. ૧. ગ. શુગ. ૨. ગ. કાઢી
 હઠી ને વેતુ પુર. ૩૮૭. ૧ ૨. ગ. મા નથી. ૨. ખ. જર જોડાવણુ. ૩ ખ.
 ને નહી ગગ્ધ, ગ. ને રાખવો ગર્વ. ૪. ગ. કવો ધર્મ ને સાચવવો કવ.
 ૩૮૮. ૧. ૨ ખ. ગ. મા નથી. ૩૮૯. ૨. ખ. કપાકાવા, ગ. કહેવાએ
 ભાટ. ૩૯૨. ૧. ગ. તોલ તુકારો. ૩૯૩-૩૯૫. ગ. મા નથી. ૩૯૩. ૧. ખ.
 માન્ય થકી માનુ ધણુ ૨. ખ. સીધા તે કાઠ ૩૯૫. ૧. ખ. કહે ૨ ખ.
 ગરુવાને. ૩૯૭. ૩. ખ. પોહોકે, ગ. પોહુ. ૩૯૮. ૧ ગ. ખાતલુ ૨. ગ.
 પાપ. ૩૯૯. ૨ ક. ગાણે. ૩. ગ. સાચરે. ૪. ખ. ભાટરિ ૩૯૯. ૫ઠી
 ગ. મા આપણું વધારે

પરધ ન પરનદા નહી	પરનાગ તણી નહી પ્રીત
બાપબાપ કરી બોલણુ	એ રાએ ભાટની રીત
કીરત કપોલ વીખાણુવા	ચોગી શુધ નવ નીત
આદગ શવ હિપગ કરે	એ રાએ ભાટની રીત

૪૦૦. ૧. ક. ખ. પગરુ. ૪ ખ. ભાટગી ૪૦૨. ૧ ખ. માન નહિ,
 ગ. માનુ નહી. ૨. ખ. ઉપમાન્ય તની રધવા, ગ. ઉપમાનની નવ ભેઉ
 વા ૩. ખ. ઉસીયો ૪૦૨. ૨ ખ. કેહે દરશોદિ ખાવ, ગ. એ કશો દો ખાએ,
 ૪. ખ. તે તો ગળ, ગ. તે રાજા ભા ૩૯૫એ ૪૦૩. ૧ ખ. કહે,
 ગ. કેહે. ૨. ખ. ઉપવ' રહે આપ, ગ. લય ૩. ખ. સામે ચહેલતણિ,
 ગ. શેહેજની. ૪૦૪. ૧. ખ. ગ. પલાવે ૪૦૬. ગ. મા નથી ૪૧૩. ૧.
 ખ. બલકોક, ગ. અવગોષ્ટ ખીગરે ૨ ખ. મોઢરુપ તે જાળ્યો, ગ. મોટો
 પાપ તે જાણ્યો થાખ. ૪૧૫. ૧ ગ. મહીપનીના માન. ૪૨૮. ક. ૨.

દરદોહ. ૪૨૨. ૧. ખ. હરાદ; ગ. અરાદ તંભો વીવેક. ૪૨૩. ૩. ખ. બંધિ
 છોડાવે; ગ. બંધીછોડાવું માહાજનનું નામ. ૪૨૪. ૪. ખ. પલે; ગ.
 વંણીકજનનો ધન અવતાર. ૪૨૫. ૩.-૪. ખ. ગ. માં નથી. ૪૨૬. ૫.
 ખ. કોઠી; ગ. હુડી. ૬. ગ. શુભતાન લેહે ૪૨૭. ૨. ખ. ક્યુત્ય કરે
 સાણો વૈતાલ; ગ. વાંણે વીદા કરા વર્ધતાલ. ૪. ખ. તોલવા. ૪૨૮. ૪. ખ.
 દિધા; ગ. દીધાં. ૪૩૧. ૨. ખ. ગ. વાન. ૪૩૬. ૧. ખ. સીજલ સર
 સોહામણાં; ગ. શુભ જલ ભરીઆં ચરેતર વીજે ૪૩૮. ૧. ગ. કટક ભેઈ.
 ૪૪૨. ૪. ક. ગ. ખોડ. ૪૪૬. ૩. ખ. અવ્યની. ૪૫૩. ૩.-૪. ખ. માં
 નથી; ગ. શુક્રોત શાત જનમનુ તે જાએ ચરવે શાય. ૪૫૪. ૩. મુસ્તક ધર્યું.
 ગ. મુખમા ધર. ૪૫૫. ૩.-૪. ખ. માં નથી. ૪૫૮. ૨. ખ. સુકે સાગર;
 ૩. ખ. ધુમધુમે; ગ. ધંમધમે. ૪૫૯. ૪. ખ. કાઠાંન. ૪૬૦. ૩. ક. તેણે
 સમે; ગ. તેણે શમે. ૪૬૧. ૧. ક. વખુ ખોલીયુ; ગ. વધતાલે મન
 વીમાશીલ. ૪૬૪. ૨. ખ. તંમ; ગ. શુભ પ્રકારે કીધી શેવ. ૪૬૫. ૨. ગ.
 પુરણ પરમાણુ. ૪૬૭. ૧. ખ. સ સારસમાને સાર. ૪૭૦. ૧. ખ. વરત;
 ૩. ખ. મહત્ત્વ દિક્ષરિ; ગ. મહત્ત. ૪૭૧. ૧. ખ. અંક્ષ. ૨. ખ. વંક્ષ.
 ૪૭૨. ૪. ખ. છુડતાં બળેને નહી વાહાલ; ગ. જે છુડા તેહેની છુડતે વાર.
 ૪૭૬. ૪. ગ. હસાદીક અધમ. ૪૮૭. ૧. ખ. પલ્લ, ગ. મંનમે! આણી
 આદરભાવ. ૪૮૯. ૩. ક. પ્રણવા. ૪૯૧. ૩. ગ. લાખ. ૪. ક. તુર, ગ. તુર.
 ૪૯૨. ૪. ગ. કોલ. ૪૯૪. ૨. ગ. શીધ. ૪૯૭. ૧. ખ. પીડ, ગ. પીડ.
 ૨.-૩. ગ. મોહો માગ્યુ હુ આપુ, નંદ તો મુજને બેશે પાપ. ૫૦૧. ૪.
 ખ. ગ. વીખાણુ. ૫૧૩. ૨. ગ. પીત્ત. ૫૧૬. ૨. ખ. લક્ષમી, ગ. લક્ષ.
 ૫૧૭. ૧. ખ. કાંમ. ૫૨૦. (૩.-૪.)-૫૨૩. ગ. માં નથી. ૫૨૫. ૨.
 ખ. માગો; ગ. મોઘણ. ૫૨૬. ૨. ગ. ઘેલેયા કહેને દીએ શીખ. ૫૨૭.
 ૩. ખ. મેહેને ૪. ક. નીરમલ નામનું. ૫૨૮-૫૩૧. ગ. મા નથી. ૫૨૮.
 ૩. ખ. પ્રવેસ. ૪. ક. ખ. સખીયા. ૫૨૯. ૨. ખ. ન્યાય ધણા. ૩. ખ.
 વેહેર. ૫. ખ. બલીયો જીત્યો. ૫૩૦. ૬. ખ. ફાકટ. ૫૩૪. ૧. ખ. ગરજે
 નહી, ગ. ઘટે નંહી. ૫૩૫. ૨. ખ. એવો ઉગ્યો પગલાત્ય; ગ. પછે થયો
 પરભાત. ૪. ગ. હેતે. ૫૪૯. ૨. ગ. કલો. ૫૫૨. ૨. ગ. શંકરટ.
 ૫૫૩. ૩. ખ. બ્રાહ્મણસસ્ત(૧), ગ. બ્રહ્મારપણુ. ૫૫૪. ૪. ખ.
 પિત્રીસહિત તે નરકે પડે; ગ. પીત્ત સહીત તે નરકે પડે. ૫૫૫. ૨. ગ.
 અષ્ટ અવતાર શુધી રોગીઓ ૩. ગ. બ્રહ્મહરતની જે લાય ખાએ. ૫૫૬.

૩.૪. ખ. ગ. મા નથી. પૃષ્ઠ. ૧. ખ. ધ્યન્ય ૪ ગ. નાકારી.
 ૫૬૫. ૧. ગ. રીદીઝઓ. ૫૬૯. ૨. ખ. તોરોપે, ગ. તુજ આગલ
 ૪. ખ. તંમ સાથ, ગ. તમ સાથ પૃષ્ઠ. ૨. ગ. જલુ પટોલાની પેર.
 ૩. ક. ભુપત્ય ભયો. પૃષ્ઠ. ૨. ખ. દરોડ, ગ. કોડ. પૃષ્ઠ. ૧. ખ. યોમ,
 ગ. શુભ. ૪. ખ. તેમને. પૃષ્ઠ. ૧. ગ. કરી લાલ પૃષ્ઠ. ૧. ક. તે
 સદુ, ખ. તે વીપરે, ગ. કીધા વસુન્નેપાઝ આજ સુધી માગે નંદી. પૃષ્ઠ.
 ૩. ન. ગામ જમાડુ જુગત શુ. પૃષ્ઠ. ૩. ગ. ખગ્યો ખાઓ વાપરો. ૪ ખ.
 ધગવ, ગ. દ્રવ. પૃષ્ઠ. ૨. ક. વત્ય. પૃષ્ઠ. ૧. ગ. વગસ્યેક. પૃષ્ઠ. ૩
 ખ. મી વીધે સાનીધે, ગ. જલ્લ ચઢાવે શીવને. પૃષ્ઠ. ૪. ગ. શીવવંગ.
 પૃષ્ઠ. ૩. ખ. પ્રીત્યે સદુ પૂન કડે. ૬૦૩. ૧. ખ. પાઠ કયો, ગ. વાત કહી
 ૬૦૩. ૫૪૧ ખ. મા અત ભાગ નીચે પ્રમાણે છે

વીક્રમચંદ્રિમા સાબરે મન દિ પગસન
 પૂન્ય આઠાયલુવનનુ રેવાતુ દરસન.
 દયા સાભની જો ને અનવલદાભા દાન
 આ લોકે જલ ઉપજે પગડો દિ માન્ય
 એમ મીને પૂનની આપે મર્ધ આગસ
 એ દયા પૂજા મર્ધ કેટલી સામગદાસ

છતિ સિદાસનમગીની વૈતાલભાટની મ્થા સમપૂન્ય

૬૦૩ ૫૪૧ ગ. નો અતભાગ નીચે પ્રમાણે છે

લીલોજગામ લીલોમુખી	માનગ પ્રગળા માટે
કલુમી માન્ય શમો વચ	તનનીય પલેગી તાલે
મવજગત કલ્પનગ	માનગ ગુન મેટેનાજી
ખીદાસજી મજ વડો	સમ્મ સાદાન્ય નુનનજી
વાલુ પગમાન્ય તેદને	પૂન્ય ઉપન જલુ પ્રીત
નીમગ નવાજી મગીઆ	અસે પૂન્ય ગીત ગીત
વીક્રમચંદ્રમા પટીનની	વાગ વીખાલે વાગ

અત છતિ મી વીક્રમચંદ્રિ સિદાસનમગીને વાગા વૈતાલભાટની વીરમી સપૂર્ણ ॥
 સન ૧૮૮૫ ના વર્ષે કાચુલ મુદિ પ રો લખીને મીથેનુ કન્યાજમરુ ॥

મને સાબતી મી તબી બોરે જલ પનતાપ
 ગુનગાગ ગુનગામ કી સામલ મી ક્રક

અંમદાવાદ અધીપતી
 ગુલ કીપાએ સારદા
 પ્રીત તે પરીબ્રંહ ઉપરે
 કીરત કવીની સાંભલી
 કવી તેડો કરણા યદી
 આસણુ અંન વસ્ત્ર ભલી
 પંનર કયા પેહેલી હતી
 પ્રીતથી પુરંચુ કરા
 અથ શક્ય છે કામનો
 કવીએ અંથ પુરો કરે
 દીવ્ય દેહ શુધા તેહને
 શોધો અથ તેહને
 વાવ્ય બંધાવી સામા
 શીષોજ તંણી શોભા યઈ
 ભગથખ ડમાહે ભલુ
 મદાવક્ષમી વાશે વશે
 શ્રી અંમદાવાદ અતી ભલુ
 બ્રંહરૂપ બ્રાહ્મણુ ધંણા
 શ્રીગોડમાવવી વીત્ર ગુલ
 સાંમળજી શુત તેહનો
 ગાએ શીખે ને સાભલે
 વીજ્ઞેગ ભાગે તે તણો
 હેત પ્રીતથી મન ધરે
 પુન્ય ચંદ્રાએણુ વર્તનુ
 એ કયા સાભલા પછી
 અબા આશ્યા પુરશે
 એમ ઢીને પુતવી
 એલ કયા પુરણુ યઈ
 ધંતી શ્રી વર્ધતાલની વારતા શંપુરણુ ॥

બેગંમપુર વીવેક
 ચદા પાંખે સતોશ
 દેહ નવ પામે દોશ
 રાખીદાશ તે કાન
 મંનસા શીધે દેઈ માંન
 બોલા તે ગખીદાશ
 ગહો અધુરો અંથ
 પુન્ય પરમાગ્ય પંથ
 અકલવંત શકુ આપ
 પટેલોનો પ્રતાપ
 ગુણસાગર ભાટ ગુમાન
 ગુણુ દીપ ગ્જાન
 પગમાગ્યની પ્રીત
 રહી કીરતના રીન
 ગુણુવત ગુજા દેશ
 પરીત્ર પુન પગવેશ
 વરણાવરણુ વીવેક
 એટથી અદકો એક
 વીરેધર તેહેનૂ નામ
 કરતા અથ એ લામ
 ભંણે ગંણે મનમાહે
 આશ્યા પુગણુ યાએ
 પ્રીત ધરે મંન પ્રશંન
 રેવાનુ દગશંણુ
 અન વસ્ત્ર દક્ષણા દાન
 કરો ગુલ જ્વાણુ
 આપે ગઈ કંઈલાશ
 કેહે કવી સામળદાશ
 શંપુરણુ ॥

[૪]

ક. નો આરંભ : શ્રીગણેશાય નમઃ, અથ સિદ્ધાસનખત્રી મધ્યે વાર્તા
પાનની, પુતલી કપૂરગૌરાની લિખ્યતે.

ખ. નો આરંભ : શ્રીગણેશાય નમઃ, વાત પાનની લખી છે.

ગ. નો આરંભ : ઠઠ નમઃ ॥ શ્રીમાહાગણપતયે નમઃ ॥ અથ વારતા
પાનની : પુતલી કપૂરગૌરા : ॥ છે ॥ ॥ દોહરા : ॥

ઘ. નો આરંભ : શ્રીગણેશાયે નમો ॥ અથ પાનની વારતા લખી છે ॥
પુતલી કપૂરગૌરા છે ॥ દોહરા.

ચ. શ્રીમંણેશાયે નમઃ ॥ શ્રીશારદાયે નમઃ ॥ શ્રીગરુડેયે નમઃ ॥
શ્રીશરસ્વતીયે નમઃ ॥ અથ વારતા પાનની લખી છે ॥ દુહો ॥

છ. આરંભની ૩૦ દહીનો સમાવેશ કરતાં પાનાં પ્રતમાં તૂટે છે.

૧. ૧. ખ. શ્રીપત્ન શીવચુત પગનમુ; ગ. પ્રથમ શીવ શ્રીપત્ન; ઘ. પ્રથમ
શીવ પ્રપત્ત પણામુ; ચ. પથમ શીવચુત પરણમુ; જ. શ્રીપત્ત શિવ.
૨. ખ. ગુણપત્ન ગુણનીધાન ગામ; ગ. ગણપત્ન ગુણનીધ નામ;
ઘ. ગણપત્ત ગુણનીધ નામ; ચ. ગણપત્ત ગુણનીધી ગામ; જ. ગામ.
૩. ખ. દુદાળો; ઘ. દુદાળો દુખલજ્જો; ચ. દુદાળો દુખલજ્જનો. ૪. ખ.
મન ચિત્તવા; ગ. વાંછીત; ઘ. મનવાંછીત; ચ. મનવાંચીત; જ. મન-
ચિત્તવા. ૨. ૧. ખ. શીધ; ગ. સત્તદાએક તું સારદા; ઘ. સત્તદાએક તું
શારદા; ચ. સત્તદાએક તું શાગદા; ૨. ખ. હંસવાહનિ; ઘ. હંસવાહની માંત;
ચ. હંસવાહેની. ૩. ખ. વેણાપુસ્તકધારણિ; ગ. વેણાપુસ્તક; ઘ. વેણા
પુસ્તક; ચ. વેણાપુસ્તકધારણી ૪. ક. વાણિ વિદ્યાત; ગ. વાંણી દે
વીદ્યાત. ઘ. વાણી દે વીખ્યાંત, ચ. વીદ્યાત. ૩. ૧. ક. કીપા; ખ. કશ્ણા-
નિધિ; ગ. કશ્ણાનીધી; ઘ. કીરપાલ કશ્ણાનીધી; ચ. કશ્ણાનીધી.
૨. ગ. ઘ. જ. નદનંદન, ચ. નંદનંદન. ૩. ખ. ગીરધર; ગ. ગીરધર
ગદાધર; ઘ. ચ. ગીરીધર ગદાધર. ૪. ખ. મુરલીધર; ગ. ઘ. હીત; ચ. હેતે.
૪. ૧. ખ. આઘ આરાધુ, ગ. આઘ આરાસુર; ઘ. આંદ આરાસુર; ચ.
આદ આરાસુર. ૨. ઘ. પ્રાવાધંડ પરચંદ. ૩. ખ. સંનખનપુરી સાચિ,
ગ. સવખંનપુર; ઘ. સવખંનપુર સાચી શદા. ચ. સવક્ષણપર સાચી શદા.
૪. ખ. નારાયણિ નવ; ગ. ચ. વ્યાપી રદી નવ; ઘ. વીપી રદી; જ.

નારાયણી નવ. ૧. ગ. બલવંત તું; ઘ. ભેરવ બલવંત; ચ. ભધરિવ
બલવંત તુ. ૨. ખ. સદાસરુપ; ગ. ગુણ સદાસ્વરુપ; ઘ. ચ. શદા સ્વરૂપ.
જ. સદા સ્વરૂપ. ૩. ખ. અજ કાલાવે; ગ. અજત; ઘ. અજત કાલાવે;
ચ. અજત કાલાવે એખલો. ૪. ક. ભ્રમ ન ન; ઘ. ભાંમણ ભાંણે; ચ. ભંભા.
૬. ૧. ખ. દેવ તું; ગ. ગુર ઈષ્ટ સહુ; ઘ. ગર ઈષ્ટ શહુ; ચ. ગર ઈષ્ટ તું;
જ. દેવ તું. ૨. ખ. જ. જગતપાવન જુગ ભેડ; ગ. ઘ. જગત જયોગણી
ભેડ; ચ. જાત જોગણી ભેડ. ૩. ખ. ઘ. કવી સહુ કો કરણા; ગ. કવી
સહુ કો કરણા; ચ. સહુ કો કરણા કરે. ૪. ખ. જ. કોય માં દેશો ખોડ;
ખ. ઘ. ચ. ભેડ. ૭. ૧. ક. વાંણિ રુકિ; ખ. વાંણ રુકી વરણુ; ગ. વાંણી
હોતે વરણુવ કરું; ઘ. વાંણી હોતે વરણુવ કરે; ચ. આણી હોતે વરણુવ.
૨. ખ. વીકમ; ગ. વાર વીકમચરીત; ઘ. વાર વીકમચરીત; ચ. વાર
વીકમચરીત. ૩. ખ. સોતા વક્તા સાંભલો; ગ. શોતા વક્તા; ઘ. શોતા
વીગતા શાભલો; ચ. શોતા વગતા શાંભલો. ૪. ક. મન; ગ. ઘ. પવીત્ર;
ચ. પુરણ મન પવીત્ર. ૮. ૧. ક. ધરણિ, ધાર ધર; ખ. ધગતી માળવ;
ગ. ચ. ધારાનગર; ઘ. માંલવ ધારાનગર. ૨. ખ. રહુ ભોજનુ; ગ. રહુ;
ઘ. ચ. રહુ ભોજનુ. ૩. ખ. દલ સાચો દાતા વડો; ગ. દલ; ઘ. દલ સાચો
દાતા ધણો; ચ. દલ સાચો દાતા ધણો. ૪. ખ. જ. કરે ધણા; ગ. પ્રીત્યે;
ચ. પીતે. ૯. ૧. ખ. જ. પુરણ પુન્યપ્રતાપથિ; ગ. ચ. પુરવ પુન્ય પોતાપકી;
ઘ. પુરવ પુન પોતાપકી. ૨. ક. સિદ્ધાસન; ખ. સારુ સિદ્ધાસન; ગ. લાધુ
સીદ્ધાસન ('લાધુ' ઉપર તેને કાઢી નાખવાનાં ચિહ્ન કર્યાં છે); ઘ. રહુ
સીદ્ધાસન; ચ. રહુ સીદ્ધાસન. ૩. ખ. જડીયુ; ગ. જડીયુ; ઘ. જહુકિ;
ચ. જહુ. ૪. ક. મન; ખ. મહીમા પામ્યો મન; ગ. મહીમા પામ્યો,
ઘ. મહીમા પાંમા મન; ચ. મહીમા પામો મન. ૧૦. ૧. ક. આ સભા;
ખ. આણુ, વીષે, ગ. આણુ, વીષે; ઘ. ચ. આણુ આપ શભા વીષે.
૨. ખ. હેડા; ગ. મનમાં કાણું હોત; ઘ. મનમાં કાણું હોત; ચ. મનમાં
જાણું હોત. ૩. ક. સુભ પુણ, ગ. પ્રેમલ; ઘ. પ્રીમલ પુણ; ચ. પ્રીમળ
પુણ. ૪. ઘ. શુભ અપ્યત શમેત; ચ. શુભ અક્ષત શમેત. ૧૧. ૧. ખ. જ.
ભોમ્ય રાજ્ય શુભ ભાવથિ, ગ. ભોજ નગર શુભ ભાવ સુ; ઘ. ચ. ભોજનગર
શુભ ભાવ ગુ. ૨. ખ. જુકતે; ગ. જયંગ; ચ. જુકતે કીધો જાગ. ૩. ખ.
નર મેળ્યા સહુ નરના; ગ. નરપત્ય મેલા નવ દેવા (!)ના. ૪. ગ. રડો;
૧. રાખો; ચ. રડો. ૧૨. ૧. ખ. મૂઠું, લખથિ; ગ. સુભ મહુરત સુભ;

ઘ. મુરત, લંગન; જ. લગનથી. ૨. ક. દિસ; ખ. દિશ; ગ. મુલ; ઘ. દીશ;
 ચ. દીન. ૩. ક. પંતિતે; ખ. જ. પ્રમાંલુ રૂડ પંડીતે; ગ. પ્રમાલુ કરું
 તે પંડીતે; ઘ. કરું તે પંડીતે; ચ. પ્રલાંમ કરા તે પંડીતે. ૪. ખ. જ. આપ
 ચડાવ્યુ શિશ; ગ. તે આપ ચડાવું; ઘ. તે આપ ચડાવુ શીશ; ચ. તે આપ
 ચડાવુ શીંગ. ૧૩. ૧. ખ. જ. ધન્ય દાદો; ઘ. ચ. ધન લાએગ એ ધન
 ધડી. ૨. ખ. ધન્ય આજ; ગ. ધન વેલા; ઘ. ચ. ધન, ધન. ૩. ખ.
 ધન્ય, ધન્ય; ગ. ધન ઈષ્ટ; ઘ. ધન ગર ધન ઈષ્ટ એ; ચ. ધન ગુર ધન
 ઈષ્ટને. ૪. ક. કરસ્થું રુડું દાજ; ગ. આસન ખેસુ આજ; ઘ. ચ. આસન
 ખેસુ આજ; જ. કથું. ૧૪. ખ. જ. માં નથી. ૧. ગ. સુભ આગન્યા તે
 સરવની; ઘ. શુભ આંગના તે શવની; ચ. શુભ આગના લેઈ શરવની.
 ૨. ગ. સુભ પરદક્ષણા; ઘ. શાત; ચ. દક્ષણા શાય. ૩. ગ. ગ્હો; ઘ. આંશન
 આગવ ઉભો ર્હો; ચ. આંગન, ગ્હો. ૪. ક. ભેડિ; ગ. ઘ. ચ. ભેડી હેતે.
 ૧૫. ૧. ખ. જ. પ્રીત્યે પાગજ પગીયો; ગ. પાગ, જળ પગીયો; ઘ.
 પ્રાગ દખ્યણા જવ પ્રગીઓ; ચ. આપી દક્ષણા જવ કાઢીઉ. ૨. ગ. જાચીક
 જયે જયે કેહે; ઘ. જાચીક જેએ જેએ કહે; ચ. જાચક જે જે કેહે.
 ૩. ખ. કપૂરગૌગયે કહુ; ગ. કપૂરગૌગયે કહું; ઘ. કપૂરગૌગયે; ચ.
 કપૂરગૌગયે. ૪. ક. હાંકા ગય, ખ. 'હાંકા'ને બદલે ગય, રેહે; ગ. ઘ.
 રેહે, ચ. રેહે ગયે. ૧૬. ૧. ખ. જ. નીગમળ કપૂરગૌગ નાંમ; ગ. ઘ.
 ચ. કપૂરગૌગ છે માહારૂ નાંમ. ૨. ખ. આવી છુ તાકાર; ગ. આવી કું
 તાકાર, ઘ. ચ. કરવા આવી છુ તાકાર કાંમ. ૩. ખ. કોડ વાર કહુ શું
 કયિ; ગ. કોડ તુ, ઘ. કોડ વાર કહુ કથી; ચ. કોડ વાર કહુ છૌ.
 ૪. ખ. એ આસન ખેસવા જોએ નથી; ગ. આસનને જોસવતો, ઘ. ચ.
 તુ આસનને જોસવતો નથી. ૧૭. ૧. ખ. કુ ગયો કાયે, ગ. કાયેક,
 ઘ. ગયો કેહે; ચ. ગયો કાયે. ૨. ખ. ઈદ્રાસન નયિ અઘકુ સાર;
 ગ. ઈદ્રાસનથી અઘકુ સાર; ઘ. ઈદ્રાસનની અંદકુ શાર. ચ. ઈદ્રાસનથી
 અઘકુ શાર. ૩. ખ. ગ. પ્રતાપ પરમેશ્વરને, ઘ. પ્રતાપ પરમેશ્વરને
 ધલો; ચ. ધલો. ૪. ખ. જ. તે હાથ આવુ તુજ તલે; ગ. ઈદ્ર,
 ઘ. આવુ હાં તે ઈદ્રતલે; ચ. આવુ, ઈદ્ર તલે. ૧૮-૨૦. ખ. જ.
 મા નથી. ૧૮. ૧. ગ. પ્રગટા એ રાયે; ઘ. તેને વંચ પ્રગટા એ રાયે,
 ચ. તેને વગે પ્રગટા રાયે. ૨. ગ. વીકમશેન મોહોટો મહીમાય; ઘ.
 વીકમશેન મોહોટો મહીમાએ; ચ. વીકમશેન મોટો મહીમાએ. ૩. ગ.

પ્રથવીમાહા, ઘ. પ્રતાપ, પ્રચંદ, ચ. પ્રથવીમાહે. ૪. ગ. ઝીત્યા છત્ર એણે
 પચડડ, ઘ. છતા છત્ર અને પેચડડ, ચ. છત્યા છત્ર જેણે. ૧૯. ૧. ગ.
 પરકાજ્યે દેતો તે પ્રાણ ઘ. પ્રકાજ્યે દેતો તે પાણ, ચ. પરકારજ્યે દેતો તે
 પ્રાણ ૨. ગ. ચીત ચતુર, ઘ. શાહાશીક ચત ચતુર ગુજણ, ચ. શાહાશીક
 ચીત ચતુર ગુજણ. ૩. ક. લાલ્યો, ઈદ્ર અધિપત્ય આપ, ખ. ઈદ્ર, ઘ. લાગો,
 (ચ. લાગે) ઈદ્ર અધીપતને. ૪. ક. એ દ્રાસન જેહવો એ માપ, ઘ. ઈદ્રાગ ન
 લે આપ, ચ. ઈદ્રાશન લીએ. ૨૦. ૧. ઘ. ચ. આશન મોકનુ.
 ૨. ગ. સરગપદમીથી, ઘ. શરગપદમીથી, ચ. સ્વગંપદમીથી. ૩. ક.
 કોટિધા લક્ષના, ખ. કરા, ઘ. લખ્યધા, કરા, ચ. લખધા કરા.
 ૪. ખ. દાવાદલ, હગા, ઘ. દાવાદલ શકટ કરા, ચ. શકટ કરા.
 ૨૧. ૧ ૨. ખ. મા નથી ૧. ગ. રૂઢ, ઘ. ગમગજથી રૂઢ હોએ, ચ.
 રૂઢ હોએ ૨. ગ. પામે નહી કેયે, ઘ. પ્રજા દુખ પામે નહી (ચ. નહી)
 કેએ ૩ ખ. જ. વિક્રમસરજો જે નગ ચાપ, ગ. તેહેવા, પાગ, ઘ. તેહેના
 થાએ જે પગ, ચ. તેહેવા થાએ તો પગ. ૪ ખ. જ. તે આસન પર
 પરઠે પાપ, ગ. નહીતર એહેની, ઘ. નહીતર એહેની પુજા, ચ. નહીતર
 એની. ૨૨. ને સ્થાને ખ. જ. મા આમ છે ઠહે ભોજન વૃષ વહુ છુ તુને,
 મહીમા વિક્રમનો કેહે મુને ૧ ગ. વાણી સાલલી ભોજે કરણ (ઘ. કણ,
 ચ. કણ). ૨. ગ. ચરણ, ઘ. તતખ્યણ, ચરણ, ચ. તતલણ પાછા
 લીધા ચણ. ૩. ગ. પવીત્ર, પાયે, ઘ. ચ. પવીત્ર, પાયે. ૪ ગ. મહી
 પલનો કેને મહીમાય, ઘ. મહીપત કેહેની (ચ. નહુ) મહીમાએ ૨૩. ખ.
 જ. મા નથી. ૧. ગ. તેણે, ઘ. તેણે કેહેવા પગજનજ કરા ચ. તેણે
 કેવા પ્રાક મ કરા. ૨. ગ. હેતે દુખ, વ્યમ હગ ઘ. હેતે દુખ પ્રતા કેમ
 કરા, ચ. હેતે દુખ પ્રજના કેમ હગ, ગ. ઘ. ચ. મા ૩ ૪ ઉનગમુવટી છે.
 ૩ ક. ભેડિ, ગ. પરણામ દડ, ઘ. પ્રણામ નરી નરી ચ. પ્રણામ નર
 ભેડી ૪. ક. સખેપે, ગ. ઘ. ચ. મા 'તે' નથી, ઘ. સખેપે, ચ. સખેપે.
 ૨૪. ૧ ખ. જ. કપૂરગૌરા કેહે ગુણ વાણ, ગ. કપુરગૌરા કેહે છે વાણ,
 ઘ. કપુરગૌરા, વાણ, ચ. કપુરગૌરા કેહે વાણ ૨. ખ. જ. સાલણ દાતા
 ભોજ્ય ગુજણ, ગ. સાલવ્ય દાતા, ઘ. ચ. દાતા ભોજ. ૩ ૪. ખ. જ.
 ગ. ઘ. ચ. મા નથી. ૨૫. ૧. ખ. ગ. માનવમુખ ઉજ્જિમા, ઘ. ચ. મુખ
 ઉજ્જિમામ. ૨. ક. રહેદાણ, ખ. ક્ષીપ્રાવદ, ગ. ક્ષીપ્રાવદ રહેદા ('દ' ઉપર
 કાઢી નાખવાનું ચિહ્ન), ઘ. ખીપ્રાવદ રહેદાણ. ૩. ક. કરે ઘણો, ખ. ભુપલ,

ઘ. ચ. ભુપત રાજ. ૪. ક. તે વિક્રમવિર; ગ. સુખ વીક્રમ; ઘ. શુભ
 વીક્રમ; ચ. શુભ વીક્રમ. ૨૬. ૧. ખ. શ્રી માહાંકાલેસ્વર સદા; ગ. શીવ
 માહાંકાલેસ્વર તીહા; ઘ. શીવ માહાંકાલેસ્વર તાહે; ચ. શીવ મંદાંકાલેસ્વર
 તાંહાં. ૨. ક. સાથિ, દરસિધ; ખ. શુભ ભક્તિ હરસિધ; ગ. રાક્ત હરસીધ; ઘ.
 શાચી, હરસીધ; ચ. સચી હરસીધ. ૩. ખ. પ્રતાપધ; ગ. ઘ. ચ.
 પરમેસ્વર પરતાપથી. ૪. ક. નિધ; ગ. નીપજ; ઘ. ચ. નીપજ છે નવનીધ.
 ૨૭. ૧. ક. ચોરાસિ; ખ. વાસ ચોગસિ સિધ પસે, ગ. સીધ તાહાં;
 ઘ. શીધ ચોરાશી તાહા (ચ. તાંહાં). ૨. ક. ચોગણિ; ખ. તે ચોસકે
 જોગણિ; ઘ. ચોસેક; ચ. ચોસેટ. ૩. ખ. ભુતાવળ; ગ. ભુતાવલ.
 ઘ. ભુતાવલ ભૈવ; ચ. ભુતાવલ, ધંણાં. ૪. ગ. બલવંતા બાવંન; ઘ.
 બલવતા બાવંન; ચ. બાવંન. ૨૮. ૧. ક. ખેત; ખ. મહીમા; ગ. મુક્તી,
 મંહીમા; ઘ. મુક્તખેત મહીમાંહા ધણો; ચ. મુક્તી, મહીમા ધંણો.
 ૨. ક. હર કામ; ઘ. ભોમ; ચ. ભોમ પ્રમાણ. ૩. ખ. કાસિ કાંતી
 દારાવતી; ગ. કામી કાંતી દારકા; ઘ. કાંતી કુવારીકાં; ચ. કાંતી દારીકાં.
 ૪. ક. અવંતિ; ખ. અવીતી; ઘ. એહે અવતી. ૨૯. ખ. માં આ પ્રમાણે:
 સિધ્યવડ શાખા ભલિ, સિદ્ધ ચોરાસિ લાખ, ગુણુ આધવ ગ્રહ આગળ,
 સામા તે સધળિ સખ (જ. દક્ષ) ૧. ગ. ગાંધુ; ઘ. મશાણુ છે ગાંધુ;
 ચ. મશાણુ છે તા આધવ. ૨. ગ. સૂલ સાધ; ઘ. શુભ શાખ, ચ. શુભ
 શાખ. ૩. ગ. આઘ વંતર ધણાં; ઘ. વૈતાલ આંદ વત્ર ધણા; ચ. વધતાલ
 આદવંતર ધંણા. ૪. ક. હો હો લાખ; ગ. સીવ; ઘ. શેના; ચ. શેન્યા.
 ૩૦. ૧. ખ. ગ. અસકે, તાહા; ઘ. ચ. અસેટ, તાંહા. ૩. ખ. પૂગમાં
 ધણુ; ઘ. પુનવત પુગમાહા ધણાં. ૪. ક. ઉજવ; ખ. ચ. અપરંમપાર;
 ગ. ઘ. અપરમપાર. ૩૧. ૧. ખ. અર, તાંહાં; ગ. તોહા; ઘ. તાંહાં;
 ચ. વરંણુ અસાઠ વસે તાહાં. ૨. ક. ભ્રમ; ખ. રુપિ મોહોડેરા, ગ. ઋષી
 મોહોટા મુલ ભ્રમ, ઘ. રૂપી મોતા શુભ ભ્રમ; ચ. રૂપી મોટા શુભ ભ્રમ.
 ૩. છ. 'હોતર'થી શરૂ થાય છે. ખ. અસીહોતર ને આવસ ધણા; ઘ. આવસતા;
 ચ. હોતર ને આવસન; છ. આવસ. ૪. ખ. 'ખસ' નથી, પાલે તે;
 ઘ. કરંમ; છ. ખરા, કરમ. ૩૨. ૧. ખ. વિવિધ ધર્મ; ગ. વીવીધ વરણ;
 ઘ. વીવીધ વરણ, ચ. વીવીધ વરંણ, છ. વીવધ વરણ. ૨. ખ. વિવેક વીધ
 વીચાર; ગ. વવેક ધરમવીચાર; ઘ. વવેક, વીચાર; ચ. વીવેક વરણ વીચાર;
 વીવેક, વીચાર. ૩. ખ. મુરજાદે કો; ગ. મુરજ્યાદો કો; ઘ. મુરજાં કો;

ચ. મરગદા કો મુકે નહી; છ. મરગદા. ૪. ખ. કુળ; ગ. ઘ. વાર; ચ. વાર, વેવાર; છ. કુર. ૩૩-૩૪. ખ. જ. માં નથી. ૩૩. ૧. ગ. ભુપત્યસમા; ઘ. ચારંણ ભુપત્યસમા; ચ. ચારંણ ભુપત્યસમા; છ. ભુપત ભેસા.
 ૨. ગ. ગાયે; ઘ. ગાંચે ગુણગાંચાં; ચ. છ. ગાંચે. ૩. ચ. પુગંણ. ૪. ઘ. શભાની; છ. છીભાની. ૩૪. ૧. ઘ. કેએ જલોપે; ચ. જુહુ, નહી; છ. કેએ જલ પીએ. ૨. ક. ચોરિ; ગ. ચ. નહી ચોરી નહી ચાડ (ઘ. છ. ચાંડ).
 ૩. ક. રાગ; ગ. રહીયત; ઘ. રહેત; ચ. રઈએત; છ. રહીએત. ૪. ગ. ઘ. ચ. પરગનાં પાલે; છ. પરગની; ઉપ. ૧. ખ. ભારે પૃથ્વીકેશ. ઘ. પ્રયવીનાં પત્ય; ચ. પ્રતી; છ. પતી. ૨. ક. સ્વરુપ; ગ. ધરમસ્વ; ઘ. ધરમ ધોરીધર ધરમ સ્વરૂપ; ચ. ધરમ ધોરીધર રાજસ્વરૂપ; છ. ધરમ, ધરમસ્વરૂપ.
 ૩. ક. યેહા; ખ. ભરિને; ઘ. યેહા, તાહી; છ. છીભા, તેવ. ૪. ક. દેવરૂપ; ખ. દેવાસિ; ગ. ચ. દેવરૂપ સોભે છે દેહ (ઘ. દેહ); છ. દેવશ્વરૂપ સોભે છે તેહ.
 ૩૬. ૧. ખ. તાંહાં, ત્રંબોસિ; ગ. તાંહાં; ઘ. તાહા, તબોળી આવીઓ; ચ. તાંહાં, આવીઓ; છ. તીહા, આવીઓ. ૨. ક. લાવિયો; ખ. ખીડાંપાંત ભરિ; ઘ. ચ. છ. લાવીઓ. ૩. ક. ભરી; ખ. કાથોચુને મેહલી કરિ; ગ. મેહલાં કાથો ચુને કરી; ઘ. મેલા; ચ. મેલાં; છ. મેલા કાથે ચુને કરી.
 ૪. ખ. ભરિ; ચ. કસ્તુરી. ૩૭. ૧. ખ. લવીંગ એલચિ માહે બગસ; ગ. માંહે બરાસ; ઘ. ચ. લવેગ, માંહે બરાસ; છ. લવીંગ, માહે. ૨. ખ. વિવિધ્ય પેરતણા મુખવાસ; ગ. વીવીધ્ય પેપંતણા મુખવાસ; ઘ. વીવીધ્ય પેરતણાં (ચ. તાંણાં); છ. વીધવીધ પેરતણા. ૩. ક. 'રાયે' ને બદલે 'છે'; ખ. બિડાં લિધાં રાયે લથમાં; ઘ. રાએ હાઠમાં; ચ. છ. રાએ.
 ૪. ખ. વેહેચિ; ગ. આપ્યાં છે સહુ; ઘ. વેચી આપા છે સહુ સાંથમાહા; ચ. વેચી આપ્યાં; છ. વેચી આપે છે સહુ સાંથમા. ૩૮. ૧. ખ. પંડીત જોશી પૂરપ્રધાંત; ગ. પંડીત; ઘ. પંડીત, પ્રને પરધાંત; ચ. પંડીત. ૨. ખ. મહીપત્યે આપ્યાં દેઈ માન; ગ. આપ્યાં ખીડી દેઈ; ઘ. આપો ખીડાં દેહીને માંન; ચ. ખીડાં; છ. ખીડા. ૩. ક. વસેષ; ખ. વેહેચિ, ભગિ; ગ. વીસેક. ઘ. વેહેચી, વીશેખ; ચ. વેચી, વીશેખ; છ. વેચા છાળ ભરી વીસેક. ૪. ક. બિહું; ખ. રહુ, બીહું; ગ. રહુ, બીહું. ઘ. રહુ આઠમાહા બીહું એક; ચ. રહુ; છ. રીહુ બીહું હાયમા. ૩૯. ૧. ખ. મહીપલમુખમાં લે નેટલે; ઘ. મુખે; છ. મુખ ધાલે. ૨. ખ. સખદ થયો; ગ. ચ. ઉડો; ઘ. ગેખી સખદ ઉડો તેતલે; છ. સખદ થીઓ. ૩. ક. માં માં મા મુખ;

ખ. નરપત્ર તમને મુ છું ન્યાઓ ઘ. મો મો મુખથી ના ર ના એ, ચ.
 મોમો મુખથી તારે નાએ, છ. મા મા મુખથી નારે ખાઓ ૪ ક. રાધો,
 ખ. ખે ગય છે બીકુ ખાઓ ઘ. ગખે રાએ એ બીકુ ખાએ, ચ. ગખે
 ગખે બીકા તું ખાએ, છ. ગએ, ખાઓ ૪૦. ૧ ક. વાણિ ખ. સદુ
 સભાયે વાણિ મુણિ ઘ. શદુ સખા તે વાણી બણી ચ. શદુ શભાએ
 નાણી મુણી છ. સે ૨ ખ. અચરત, ઉચ્ચેણિધણિ, ગ. અચરત ઘ.
 અચ ત પામે ચ. ઇ. અચરત પામે ઉનેણનો ધણી ૩ ખ. કોહો
 ભાઈયો થે બોતુ મુલુ ગ. કોહો ભાઈ બોતુ તે એ ચણુ ઘ. કોહો ભાઈ
 મોતુ તે ગ એ (ચ. મુણી) છ. મુ ભાઈ બો તે મુલો ૪ ખ. ભારે
 વચન એ કોહોને લણુ ગ. એહુ વચન એ કુલે ભણુ ઘ. એહુ
 વચન એ કુલે ભણુ ચ. એ ભણુ છ. એવુ, એ ભણુ
 ૪૧. ૧ ઘ. કોએ ન બોતુ ગળ શાય ચ. કોઈ બોતુ છ. કોએ નવ
 બોતુ શનને સાથ ૨ ક. મિકા, ગ. ગયા ઘ. ગહા, ચ. બીકુ રહા
 છ. બીકા કોહી મીકા ૩ ખ. પુછા પડીત ગ ચ પડીત ઘ. પડીત
 છ. પુછા પડીત ૪ ખ. કુલે ઉતર ન મો એ દાર ગ. નમ સુએ
 કોહોન વીચા ઘ. ચ. નવ મુએ કોહોને વીચા છ. નવ મુએ કોએને
 વીચા ૪૨. ૧ ક. બીજુ ખ. બીકુ ખાએ ગ. બીકુ પાયે ઘ. બીક
 ખાય ચ. બીકુ ખાએ છ. બીકા પાયે ૨ ક. વની ગેળી ખ. સખ
 ઉંઠો તટ્ટે ગ. સખ ઉંઠો ઘ. શમ ઉંઠો તેતરે ચ. ઉંઠો છ. સમ
 થીઓ ૩ ખ. કો મે માહે ભમિ મેહે ગ. કોએ મે માહી ઘ. કોએ
 હે હેમાહી ભરી નેર ચ. કોઈએ હે માહે ભગિહ નેરે છ. કે એ હે
 માહે ભગિહ ૪ ખ. કો કોખિ દુસમનકેગિ પેર ઘ. દખી દુશમન
 ચ. દખી દુશમન છ. લી દુસમન ૪૩ ૧ ખ. પુછુ ત બોળીને તાદાય
 ગ. પુછુ ત બોળીને તાહે ઘ ચ. પહે નથી ઘ. તાહે ચ. ત બોળીએ
 તાહે છ. પુછુ ત તીહાએ ૨ ખ. ભગિ માહાન ઘ. તેહમાએ છ.
 છીલ તે માએ ૩ ખ. મહાયિ તુ ગ. મ્યાહાથી ઘ. ચ
 મહાથી, નાવીઓ છ મીહાથી લાવીઓ ૪ ખ. કોહોનો માપ્યા
 આહા ગ. કોહોનો આહા ઘ. કોહોનો માપ્યા આહા આવીઓ
 ચ. કોનો મો લો આહ આવીઓ છ. મ્હુના મા તુ આવીઓ
 ૪૪. ૧ ક. વચને ખ ગ કહા ઘ વચન લ તમેલી ચ શદુ છ કહા
 ૨ ક. ચકિ ખ. અહા ભેજન છે ગ. આદા ન્યોજન ઘ અહા ભેજન

ચ. આહાંત્રી, નેજન; છ. આહીથી નેજન છે બાર. ૩. કં. ખ. માહારિ;
 ઘ. માહારી; છ. મારી. ૪. ખ. અદારે; ગ. ભાર અદાર તે કવીયે કલી;
 ઘ. ચ. તે કવીએ કલી; છ. અદારમાહે તે મલી. ૪૫. ૧. ખ. નાગરવેળ્યનો;
 ગ. નાગરવેલ્ય; ઘ. ઉગો; ચ. નાગરવેલ ને ઉગો છોડ; છ. નાગરવેળ્યના
 ઉચા છોડ. ૨. કં. કોડિ; ખ. તેલ નેતામાં પોહોચે કોહોડ; ઘ. તેહે, પોચે;
 ચ. પોચે; છ. પોચે મનનાં. ૩. ખ. ઉગ્યો તે વાંણ; ગ. વગર્ય; ઘ. ચ.
 વગર વાવો ઉગો; છ. વીગર વાવો ઉગો. ૪. કં. પાંણિ; ખ. ખેડા તે વેલ
 બહુ પાંત; ગ. વીણુવરસે; ઘ. વીણુ, વીણુવરસે; ચ. વંણુ પાણી વંણુવરસે;
 છ. વરસે. ૪૬. ૧. કં. ઉજલ, તેણે; ખ. ઉજલાં, વેલે લાગીયા; ઘ. ચ.
 ઉજવલ, તેણેને લાગીઆં; છ. ઉજલ વડા તેણે લાગીઆ. ૨. કં. માહારાં;
 ખ. દલદર; ગ. દરીદ્ર. ઘ. માહારા તો દલદ્ર લાગીઆ; ચ. માહારા તો
 દલડાં લાવીઆ; છ. તે દોઢે દુખડા લાગીઆ. ૩. કં. વંણી; ખ. પ્રથમ
 નવેલી ગદિ આજ; ગ. પ્રથમ વેલ્ય વેડી છે આજ; ઘ. પ્રથમ વેલ વેડી છે
 આજ, ચ. પરથમ વેલ વેડી છે આજ; છ. પ્રથમ પેહેલા કાઢીઆ આજ.
 ૪. કં. માહગજ, ખ. ગ. મહીપત્ત; ગ. ઘ. લાવો, મહીપટ માહારાજ,
 ચ. મહીપત, છ. લાવા, મહીપત. ૪૭. ૧. કં. જઈ નૃપતિને; ખ. દેઉ;
 ગ. પ્રથમ પાન રાજને; ઘ. પ્રથમ (ચ. પરથમ) પાન રાજને દેઉ;
 છ. પ્રથમ મન જોર મહીપતને દીણુ. ૨. ખ. સહજમા લાણુ લાખ્યેણો લેઉ,
 ગ. સહજમા, લાખેણું; ઘ. રોજમાહા લાણુ લખ્યેણી લેઉ; ચ. રોજમા લાણુ
 લાખેરો ખાઉ, છ. સેજ માલ લાખેણો લીઉ. ૩. ખ. નવ્ય જાણુ; ઘ. અમત;
 ચ. અમીત કે જેહર, છ. અમૃત. ૪. ખ. નથિ માહારે કોસાથે વેહર;
 ગ. કોયેસુ માહારે; ઘ. કોએ સુ માહારે; ચ. કોઈ સુ માહારે; છ. કોએ
 સુ મારે. ૪૮. ૧. ખ. સાચુ; ઘ. ખોસા અમે; ચ. ખોસા અમો; છ. ખોસા
 તે અમો. ૨. ખ. કરને, ગ. કરવુ ઘટે; ઘ. કરવુ ઘટે તે કરને તમે
 (ચ. તમે), છ. કરવુ જુએ તે કરને તમે. ૩. ખ. ના વચન તે કુણે કહ્યું;
 ગ. ન્યાવચન તમને જે કહું; ઘ. નાવચન તમે જે કહું; ચ. ન્યાવચન જે
 તમે કહું; છ. તે ના વચન તમને જે કહું. ૪. ખ. તેહવુ મમ અમ્યો
 નવ્ય લણુ, ગ. તેહનો મરમ, નવ્ય; ઘ. તેનો મરમ (ચ. મરમ) અમો નવ
 લણુ; છ. તેનો મરમ અમે નવ લીણુ. ૪૯. ૧. ઘ. ભખ્યં; ચ. ગમે,
 'જ' નથી. ૨. કં. પાછિ, ખ. નહીકર પાછા છાપે ભરો, ગ. ઘ. છ.
 નહીનર; ચ. નહીતર, 'જ' નથી. ૩. ખ. દેગો, સિશ; ગ. દેસો, સિશ;

ઘ. દોશ તો દોશો માહરે શીશ, ચ. મો દોશો મારે શીશ; છ. મ દોશો
 મારે. ૪. ખ. ગખે, નિસ, ઘ. ગળાં છ રીશ, ચ. રીશ, છ. રાળાં છ.
 ૫૦. ૧. ખ. માહોમાયમા સોમુ ભેય, ગ. માહોમાહીમા સાહામુ ભેય
 ઘ. મોહોમાહે મોહોશામુ ભેએ, ચ. માહોમાહામા શામુ જુએ, છ. માહારાજ
 મુસાતુ ભેવો. ૨. ખ. ખીડુ નવ્ય, ગ. ખીડું નવ્ય, કેએ; ઘ. ચ. છ.
 (છ. મુખથી) ખીડુ નવ ઘાલે કેએ. ૩. ક. સહમ સામા એમ વાતો, ખ.
 સમસ્યામા, ઘ. ચ. શામશામા, છ. સામસામવા વાતુ, કરે. ૪. ઘ. ચાલે,
 નીશે, ચ. તો નીશે, છ. પાએ તો પર. ૧. ખ. નાખ્યા પાછા, ૨. ખ.
 જ. જાળ પાડી હતી તે, ગ. ઘ. ચ. જાળ હેતી ત્યમની તમ, છ. જાળ
 હતી તેમ જ. ૨-૩. ખ. જ. આપિ. ૪. છ. જે કહેકે કહે. ૫૨. ૧-
 ચ. લાગ્યો પાછો. ૩ ઘ. છ. નવ. ૩. ૪. ખ. જ. મા ઉત્તાસુવદા.
 ૩. ખ. જમામુ તતક્ષણમા મુખ, ઘ. ચ. મા 'ચુ' નથી. ૪. ખ. ગ.
 ઘ. ચ. છ. જ. લાગ્યું તબોળીને. ૫૩. ૧ છ. નીસવાસ વરો નેહો,
 ચ. જ. નીગરા. ૨. ક. તગત રાયે. ૩. ખ. કેહેરે, પામે. ૪. ક. કહું છું.
 ગ. ઘ. વાત કેહે પુછું, ચ. વાત કહું ઠી. ૫૪. ૧. છ. તબોલી ખોટા
 ૩. ખ. આમ (ઘ. અમો) જીવણુ પ્રાણુ ગળ ગયો, ગ. આમે, છ. અમે,
 જ. શરિર ગળુ પણુ પ્રાણુ જ ગયો ૫૫. ૧. ખ. ખોનશુ, ગ. સધી વાત,
 ઘ. ચ. શામી વાત ૨. ખ. તોળશુ ૩. ગ. ચ. વાડીમા એજ, ઘ.
 છ. એજ છોડ જ. વાડીમા એ. ૪. ખ. મેહે જણ્યું તે, ગ. મેહે, ઘ.
 મેહે, છ. તે નેતા જે પોહોએ કેડ. ૫૬. ૧ ક. 'જે' નથી. ૨ ઘ. ચ.
 છ. જડારજ. ૪. ખ. મંત્રિ અમુલ્ય, તેહ, ગ. ઘ. ચ. કંગી અનુવં,
 છ. તો કંગી મુનપ વેસુ તેહ ૫૭. ૧. ખ. મરો માહારો અર્થ, ચ. એકે
 છ. એકે ન સરો ૩. ક. માહા, ખ. નાચો માહાગ હાથમા, ગ. નાચો.
 છ. નવ આવો હાથમા માન. ૩ ખ. જ. નદા જે, ગ. ઘ. નદાયા
 ખીળ, ચ. નદાઆ શ્યામા અહી, છ. નવ પાએ પાનના ખીડા આહી-
 ૪ ક. ખીડા કે આઈ, ખ. કે ખીળે ૫૮. ૧. છ. અપવજ થીઉ
 મારું મન, ગ. ઘ. ઝરે છે, છ. તે માટે ગું છું અન ૩. ખ. સિદ
 સખામાહે ગ. ઘ. ચ. 'હું' નથી, છ. સીદ છીલા ૪ ખ. અદા તે ખીડા શુ.
 ચ. આદા ખેદા જે ન લાવીઆ, છ. આહી ખીડા રીદ ૫૯. ૧ ખ. વેહે ભુખ,
 ભુખા. ૨ ખ. મોહોહું એક દીનમાહે દુખ, ગ. ઘ. ચ. છ. એહેતું
 માહારે હું ૬૦. ૩. ખ. હું લાગ્યો, છ. લાવો આહે ૪ ગ. ઘ. પુજી

[illegible]

ગ. ઘ. અચરત તો એ, છ. તો અચરત ૪. ખ. દવમા પાપુ, ગ. ઘ. ચ. પાપા મડ દુપ, છ. દીત પાપા તવ દુપ, જ. પ્રગપુ. ૭૬. ૧. ખ. પ્ર. વિશ્વાસ એમને થયો ગ. પ્ર. રીસનામ એમને થયો, ઘ. જ. ધડ વીશ્વાસ એમને થયો ચ. કુટ વીટવાસ એમને થયો (છ. થીઓ) ૨. ખ. વાડા પેજ દોય. ૩. ક. અધીકો. ૪ ક. સમો, ખ. 'પણ' નથી, પેજ મચ્ચ ચ. જ. 'પણ' નથી ૭૭. ૨ ખ. જ. 'પણ' નથી, છ. પણ ગાન ૪ ક. જુડી રીંગ ગાન, ખ. જ. અઘક વેકેનુ આલ, ઘ. જુધી, છ. જુડી ૭૮. ૨ ગ. ઘ. મહીપત્ત હોયે તે ૪. ગ. ઘ. તે અમો ચ. ૭ અમો ૭૯. ૨ ખ. ગ. ઘ. થાતી માધારી. ૩ ક. બીડા પાન ૪ ક. નમ. ગ. હરે એ, ઘ. હરે એ, ગમ, ચ. રાડુના. ૮૦. ૨ ખ. જ. નાગરવેનતલ વત્ત નહા, ગ. ઘ. વન તે માહે. ૩ ક. એ વેવાના, છ. એ વેવાની આર લઈ લાન ૪ ખ. ચ. જ. વેડેરા આવ્ય, છ. વેડેરા આવ ૮૧. ૧ ચ. તુ આશન, ૪ ચ. લાવ ૮૨. ૧ ખ. પસાય તબોળીયે, ગ. ઘ. ચ. પસાય ધાડ, છ. તબોલીએ ફેડ, જ. પસાય તબોળીને ૨ ખ. જ. સહુતુ ગ. ઘ. મુખમા બીડા, ચ. મુખમા બીડા ધર ૪ ક. સહુ સમાવે ભરી ખ. ગ. ઘ. ચ. જ. સહુ સમા જે ભરી, છ. છીલા તે ૮૩. ૨ ખ. જ. તિત્થયળી થયો, ગ. ઘ. ચ. છ. 'તો' નથી ૩. ખ. જ. સમામા સામદ, ગ. ચ. સમાયે સામદ છ. સામદ ૮૪. ૪. ખ. જ. સાદાડ સમામા ઘ. મા નથી, ચ. તબોલી આવ્યો તેટલે. ૮૫. ૧ ખ. જ. મહીપત્તીયે ચ. નથી ૨ ખ. જાન લરિને બીડા પાન ગ. ઘ. તે, ચ. તુ ૩ ચ. રાન ફેડે ૪ ખ. જ. ગુલ સરપાવ આપુ બહુ માન, ગ. ઘ. મુલ સીરપાયો, ચ. સીરપાયે છ. શુલ મુરવે આપુ ૮૬. ૨ ગ. ચ. ગયો તે ઘ. છ. 'તો' નથી ૩ ખ. જ. તે તો છા. સુકાર્થ ગયો ગ. ઘ. તે તો છાડ સુકી ચ. તે તો છ. તે છાડ ૪. ખ. જ. કાલ્પત તે (જ. છ) તાલ ૮૭. ૧ ખ. જ. ખરિ ગયા, ગ. પરી ગયો ઘ. ખરી ગયા, છ. પાસા પાન ૨ ખ. જ. સુકી ગયો તે ૩ ક. બેગર્ ખ. વેડા તે, ચ. વેડા તો વીટવાઈ ૪ ક. પોહોતિ, ખ. જમ પોહોતે તે કાડ ગ. જ્યમે ન પોહોતો, જ. ઘ. છ. કેમે ન પોતા ચ. કેમો ન પેતે ૮૮. ૧ ખ. અમો કરા ગ. ઘ. ચ. અમ્યો ૩૬ છ. જ. અમે કરા ૨ ખ. ચ. છ. 'પણ' નથી ના ગ. એકે નાવે ઘ. એકે નો આવે ચ. આવે ૩ ક. કુન ૪ ખ. જ. જોડ બો ના સહ સાથ

૮૯. ૧. ખ. ગ. ઘ. ચ. સાંમદ; છ. સમુદ્ર સખે પોલીએ. ૨. ચ. નરખો.
 ૩. ખ. ગ. જ. પાન બાધાં અમે પ્રાસીયા; ઘ. અમે પાસીઆ; ચ. છ.
 પ્રાસીઆં. ૪. ખ. જ. રુડા વાધ્યા રુપ; ગ. રૂદ્ વાધું દમ રુપ; ઘ. રૂડ
 વાધુ રૂપ, ચ. રૂડ વાર; છ. રૂડ વાધુ અમારુ રુપ. ૯૦. ૨. ખ. અમ્યો
 કરિયે, ગ. ઘ. ચ. જ. કરીએ; છ. નીત કરીએ; (ખ. બાંહા) પ્રથવીપત્ય
 પરસંત. ૩૪. ખ. ગ. ઘ. ચ. છ. પલક ઘોટ સી પાનની, જ. પછી
 ખોટ સી પાનની. ૯૨. ૧. ખ. જલ્લસ્થકી. ૯૨. ૧. ખ. જ. જવ આવતા
 ગ. ઘ. છ. આવતા. ૨. ખ. ઘ. જ. ઝાઝા માંન; ગ. 'ઝાઝા' સુધારીને
 'ઝાહારે.' ૯૩. ૧. છ. વીદાબલે. ૨. ઘ. જેમ ખેત્ર; ચ. તેમ. ૩. ખ.
 ઘ. તેમ. ૪. ખ. જ. નરખ્યા છો છ નેત્ર; ગ. ચ. નીરધો છો જ
 (ઘ. જો) નેત્ર; છ. નરખીએ છ એ નેતર. ૯૪. ૧. ખ. જ. દિન શોભે
 જેમ; ૨. ગ. સોભેજ્ય; ચ. જેમ રાત. ૩. ખ. જ. તમ કુરણાધિ, ગ. ઘ.
 ચ. લમ કરુણાધી; છ. તંભારી કરુણાધી. ૪. ગ. ઘ. ચ. છોછ, છ. છે
 ને. ૯૫. ૧. ખ. ગ. ઘ. ચ. છ. જ. સોભે. ૩. ક. રામ. ૨. છ. દેવલ
 માહે. ૯૬. ૪. ખ. ઘ. ચ. રુડા. ૯૭. ૧. ખ. જ. રીઝ રાવલી ધણિ છે;
 ગ. ઘ. રીઝ; ચ. રીઝા ગવલા; છ. રીઝો રાવત. ૪. ખ. પાર; ગ. ઘ. તણા સા.
 ૯૮. ૧. ખ. જ. નથી, ચ. અમે બોલીઆ. ૨. ખ. જ. મોટમ
 ચડાવો; ગ. ઘ. મુડે ચડાવે, ચ. મોઢે ચડવે; છ. મોઢે ચડાવો. ૩. ક. રામ,
 ખ. જ. રામ કહે, ઘ. દાહાઓ; ચ. છ. દુવાઈ. ૪. ખ. ચાવો;
 જ. ચાવ્યાં. ૯૯. ૧. ખ. વાતનો શો ખરખરો, ગ. ઘ. ચ. ખરખરો;
 છ. રીઢો ખરખરો, જ. વાત તણો છે ખરખરો. ૨. ખ. જ. કરણિ;
 ગ. કીરણી, ઘ. કરણી, ચ. કરણી, છ. તમે કર. ૩. ખ. પખા પોતે;
 ગ. ઘ. ચ. પાયમે પહે, છ. પાયે વીચે, જ. પાય સમય પાળો તમે. ૯૯.
 પછી ખ. મા આટલું વધારે: પાડ તમે ન પડે અમ્યો. ખ. મા ૯૮. અને
 ૯૯. સૌરહાના ૩૫મા છે. ૧૦૦. ૧. ઘ. શાલવે વીગ. ૨. ખ. જ. નેતામાં
 જયે મુજ નીર, ઘ. ચ. માહાર નીર; છ. મારે નીર; ૩. ખ. ગ. ઘ. ચ.
 જ. શીનજને, તે યસે, છ. ગમે. ૪. ઘ. માં નથી; ચ. હવડા માર
 વચન જ નરો; છ. સારે. ૧૦૨. ૧. ખ. બોલ; ચ. ફાલ, છ. વલી. ૨.
 ખ. 'તેજ'ને બદલે 'તો'. ૩. ખ. ચામડી લોહીને; ગ. ઘ. ચ. ચામડી
 લોહી. ૪. ઘ. ચ. દુરગંધ તે રેહે પાસ. ૪. ગ. ઘ. ચ. છ. નહીતર
 બાકી છવત (ઘ. ચ. છવતર). *જ. નાં પાસતર ઘણુંખરું ખ. ને

[illegible]

વસે છે. ૧૨૨૦. ૧. ખ. માગ્ગ. ૨. ખ. સાય; ગ. સાયે; ઘ. ચ. શાહે.
 ૧૨૨. ૩. ક. કહી ઉભો; ગ. ઘ. ચ. છ. નામદ નામ કહી. ૧૨૩. ૧. ખ.
 જ. મન્દ મુગથો થાય; ગ. ઘ. મન મરદુમી થાયે. ૨. ખ. લઈ જાય.
 ચ. મન્દાનો; છ. કોએ મરદુમા. ૧૨૪. ઘ. ચ. મા નથી. ૧ ક. વ્યારે
 પાત; ખ. પછે છે ચારજ; ગ. વ્યારજ. ૪. ક. છે વય; ખ. ધાય છે.
 ૧૨૫. ૧. ક. એક એક; ખ. એકને એક; ઘ. પ્રત્યેક; ચ. તેને એ;
 છ. એકએક. ૪. છ. ફેગ ફેવે. ૧૨૬. ૧. ખ. નાસીકા ફરણ. ૧. પછી
 ખ. જ. માં આટલું વધારે; અર્થા તો છે નાદિ ત્રઈણ. ૨. ખ. જ.
 જોઈયા પા પુછે પ્રમાણ; ગ. ઘ. ચ. લેસે પ્રાણ. છ. મા નથી. ૨. પછી ખ.
 જ. મા આપણ વધારે નવ કેહેવાય તો ય છે પ્રાણ. ૩. ખ. જ. તેલનો
 પગ જ લે ફે; ગ. ઘ. ચ. છ. પાર ફેડે. ૧૨૭. ૨. ખ. જોતામા તેલનો.
 ગ. ઘ. ચ. જોતા સાત્ર તેલનો; છ. સાત્રજોના સીઓ. ૪. ખ. શા માટે તમે
 દુઃખિયા; ગ. ઘ. ચ. છ. સાં મારે દુખીયા બહુ. ૧૨૮. ૧. ખ. આવ્યો છું. ૩.
 ક. નલવ તો કહું. ૪. ખ. છ. જોતામાયે લયું; ગ. લેયે મેં. ૧૨૯. ૩. ક.
 ત્ર ફે છે તે જોયુ કમની. ૪. ખ. જોગવે છે કેવી. ૧૩૦. ૪. ગ. ઘ. ચ.
 જોમ્પનને. ૧૩૧. ૧. ખ. મનમા ફસ છે, ગ. ઘ. ચ. છે મન. ૨. ક.
 પાય; ખ. ચ. પાગે લાગે; ગ. ઘ. વ્યારે લાગે; ચ. પગે; છ. ચાગે પગે
 લાગે. ૧૩૨. ૧. જ. પથી વડે. ૨. ખ. જો, એણે; ૧૩૩. ૧. ઘ. ઘેણે;
 ગ. ઘેડે. ૧૩૪. ૨. ચ. જોગ માને ૩. ઘ. ચ. થઓ ૪. ઘ. જો અવુ તમારે;
 ચ. તો આવુ તમારે. ૧૩૫. ખ. હમ્મરાયે. ૧૩૬. ૧. ખ. વિક્રમ. ૪.
 ઘ. શાકી શન વચનની સાથ; ચ. હું વિક્રમ છું નગ્નો નાય. ૧૩૮. ૧.
 ઘ. જોણુ તાવરી શાયે શાય. ૨. છ. માં નથી. ૪. ઘ. ચ. દેખાડો. ૧૩૯.
 ૩. ખ. જાઓ; ગ. જાયો. ૪. ખ. લાલ લાહવો માટે ખાઓ; ગ. ખાયો;
 જ. લાલ લાહવો ખાતે ખાઓ. ૧૪૦. ૧. ક. જોલને; જ. તમને. ૧૪૧.
 ૨. ખ. જ. નિશા નિ, ગ. છ. નીસા ફરી; ઘ. ચ. નીસાં કીધી. ૩.
 છ. મંમમંધગને. ૪. ખ. જ. આયો ખાપનો અમૃત ૧૪૨. ૩. ક.
 પેણેયા; જ. પથીએ જો. ૪. ખ. જોહા. ૧૪૩. ૧. જ. પથીના લાં.
 ૨. ખ. ચ. જ. જાણુ. ૩. ખ. ગવગચિ, ગ. ગલવી, ઘ. ગવગલી;
 ચ. ગ ગલી; છ. મરેડી; જ. ગજેળા. ૧૪૪. ૧. ખ. તુ જ માગ્ગ. ૨.
 ખ. હું તો મેગીસ ૧૪૬. ૧. ખ. અધધિ જાવુ જો આપ. ૨. જ.
 તુજને અભવ્યાનું પાપ. ૩. ક. સમ ખાઈ ગાખ્યો રાંનમા. ૧૪૭. ૧.

ખ. દુરસ્થા; ચ. ચાલીઓ. ૨. ખ. ચોડીવાલાયે બાહે. ૧૪૮.
 ૨. ઘ. મેહન; ચ. મેનન. ૪. છ. પુતી. ૧૫૧. છ. માં નથી.
 ૧૫૨. ૨. છ. ભડયાર. ૩. ઘ. અદ્ય કહે નો યાએ અગાંલુ;
 ચ. અચ નવ યાએ જો અગાંલુ; છ. કરે. ૧૫૩. ૩. ખ.
 જુડી ખોટાં, દાડસે. ૧૫૪. ૩-૪. ખ. જ. ઘ. ચ. છ. જ. માં નથી.
 ૧૫૬. ૧. જ. તેડી સમીપે. ૩. ખ. જ. કહો અમતલુ. ૪. ખ. જ.
 કામનાને એકાલ. ૧૫૭. ૧. છ. સીદીર. ૩. ખ. ગ. ધણો; જ. કદાચવતો
 કેમ આવશે. ૪. ખ. ઉતરે એકલો આલ્ય; જ. આપે ઉતરે એ આલ્ય;
 ઘ. ચ. આપે ઉતરે આલ; છ. ઉતરે જશે એક આલ; જ. ઉતરે અનો
 આલ. ૧૫૮. ૩. ક. સેવક સાધ થે જઈ કહી; ઘ. શેવકે પ્રદેશ એઈ કહી;
 ચ. શેવકે મેલો જઈ કહુ. ૧૫૯. ૧. છ. સાબલ રે તુ મારી માત, જ.
 માનની સાબળ માહારી માત. ૧૬૦. ૨. ઘ. ચ. છ. માં નથી. ૧૬૧.
 ૧. ક. સો વાતના; ક. ખ. લાગસ્થ; છ. સરવે. ૨. ક. ખ. છ. જ.
 ગળ. ૧૬૨. ૨. ખ. ચિતડાં ગળાં. ૧૬૩. ૩. ખ. ઉલટલે ધણો; ઘ. ચ.
 પ્રેમ પ્રાત ને ઉતે ધણો. ૧૬૪. ૧. ક. માલ; ખ. ખોલ એ તે અપરે
 પાગ; ૨. ખ. પૂરિની સગ; જ. પુરી ક્રાસ, ઘ. ઝોલે ચેડુ કર્યે દલાશ
 ચ. જાંલે શીવનલુ ઢળાશ ૧૬૬. ૨. ખ. મુખ ભરિ રાતા ન બોલ; ગ. ઘ.
 મુખ બોલોલા દીસે તંબોલ ચ. મુખ બળાં દીસે તંબોલ; છ. મુખ બરા
 બોલોરા તંબોલ. ૪. ખ. જ. જ. કરે તૃત્ય નારી તે તણા (જ. નવનવા);
 ઘ. કરે નારી તરત તે તણા ૧૬૭. ૩. ખ. જાજરે; ગ. ઘ. ચ. જ્યાદરે.
 ૪. ખ. તાલરે; જ. ઘ. ચ. ભારેભૂપ દીડો તાલરે. ૧૬૮. ૨. પછી છ.
 મા આટલું વધારે : ૩૫ સોબે છે અનંત આપ. ૩. ખ. ગ. ઘ. અતનવો;
 ચ. અત્યોતવો. ૪. ક. મહામાં તારા; ખ. ગ. ઘ. મહ તાગ કે; ચ. કહે
 તારામાં અંદ. ૧૬૯. ૨. ખ. ભારે લક્ષ ધણો તે; જ. ધણો તે; ઘ. ચ.
 ધણો; જ. ભારે લક્ષણવંતો મુપ. ૪. ક. છ. જુગુટિ અંગ તે; ખ. જ.
 જુગુટિ અંગમ દિસે; ચ. જુગુટી ચઢતી. ૧૭૦. ૧. ખ. જ. ચતુર
 શિરોમણ સત્યમુખજી. ૨. ખ. વનીતાને વાઝા મેડનાં જાંબુ. જ. વનિતાને
 વાઝાં. ૧૭૦. ૨. પછી જ માં આટલું વધારે : આરે એ ત્યા અ ખડી
 બરી, કચરીની લાંબાં વિનાત કરી ૧૭૧. ૪. ઘ. પ્રતંગના. ૧૭૨.
 ૨. ક. ખ. સોનાને. ૪. જ. ચારે એ દ્રેશણ પાન. ૧૭૩. ૧. ક. ૬૫
 પાંખા; ખ. ૬૨ખુ છુ; ૪. ક. તે ચારે હું પણ કરું; જ. ઘ. તે ચારે કંઈ કંઈ

(અ. કં. ઊ). છ. તે વાતે હુ કરુ સેન. ૧૭૪. ૪. ક. ચારે વારુ દેહમાં ભરી.
 ૧૭૬. ૨. ખ. જ. વાનનો છેહ એ નવ્ય આપિયે; ગ. ઘ. ચ. અન્ય નહી યાયે.
 ૪. ખ. સ્થાપિયે; ગ. ઘ. ચ. દેવાયે. ૧૭૮. ૨. ખ. ગ. ઘ. ચ. છ. જ. વેહવાગ. ૧૮૦. ૧-૨. ખ. ગ. ઘ. ચ. છ. જ. માં નથી. ૩. જ. પ્રથમ
 કાણ્ય મોલે મુજ સાથ. ૧૮૧. ૧. ક. દીકરી. ૨. ખ. નંદનંદ, ગ. નંદમતી;
 છ. જ. નંદનંદની. ૩. ખ. આવી ઉભી રદિ; ગ. ઘ. તેદને; ચ. રાએને.
 ૧૮૩. ૨. ખ. દાસિ. ૩. ખ. દાસીહુ. ૩-૪. જ. વણુમૂલની દાસ હું,
 વેચે લાં વેચાઈ. ૧૮૪. ૨. ખ. જ. આ વેલા આ દિશ્ય; કં. ખ. ગ.
 ઘ. છ. જોડા. ૧૮૫. ૩. ક. ધગતણા. ૧૮૬. ૧. ખ. જ. પૂછવું
 હોય તે પૂછ વું. ૨. ખ. મન વિચારિ. ૪. ખ. કાટિક. ૧૮૭.
 ૧. જ. પાલવે તેને. ૩. ખ. તો પૂછુ; ગ. તો પુછો. ૪. ખ. છે અરજ.
 ૧૮૮. ૧. ખ. કનકધઓ; ચ. અંગોટો; છ. અકોટડો; જ. કનક વેસર
 અકોટી. ૧૮૯. ૪. ખ. જ. પ્રેમદાને શોભે છે પ્રાણ. ૧૯૧. ૧. ખ.
 નેહપૂર; ગ. ઘ. ચ. નેહોગ; ગ. રૂપાંતણા; ઘ. રૂપાતણા; ચ. રૂપાતંણુ;
 જ. વિહિયા છે ધાવું જ તણુ. ૩. ખ. ગ. ઘ. ચ. છ. સ્થાનક. ૧૯૨.
 ૨. ખ. જ. એકનું ધ્યાન જ ધરે; ગ. આધા ધરે; ઘ. આધા. ૪. જ.
 ચીત ધરે. ૧૯૪. ૧. ખ. ધરણિ ધણિ. ૨. ખ. જ. ગણે છોછ.
 ૩. ખ. જ. કોય માંનનિવું ન જીવે મુખ. ૪. ઘ. તેડ; ચ. લેશે મુખ.
 ૧૯૫. ૧. ઘ. ચ. જ શહુ; જ. કડે સનિધાનું સયજ ગહુ. ૨. ઘ. ચ. જ.
 કહે; છ. કહે. ૩. ખ. સાલ, જ. શાલા. ૧૯૬. ૩. ખ. હેલ; છ. છોત.
 ૧૯૭. ૩. ક. પુરુષ પ્રાકમ; ગ. ઘ. ચ. ધડો મ એકનું. ૪. ઘ. ચ. ખેઠો.
 ૧૯૮. ૨. છ. આપીજો. ૨. ૧૯૯. ખ. ગ. ઘ. ચ. જ. ચતુરનણી
 વું તંન. ૩. જ. પ્રમદા પ્રજા પ્રુથુ. ૨૦૦. ૩. ઘ. ચ. પ્રેમચક્રી; છ.
 પ્રેમચયંન. ૪. ખ. ગ. છ. તે શાવાલ વચન સાક્ષાત. ઘ. શાખ્યાશાત; ચ.
 ખ્યાત. ૨૦૨. ૨. ખ. જ. પ્રિત્ય જોલેવિ બપૈયા મેહ. ૪. ખ. જ.
 વિઘા; ગ. ચ. વીઘા; ઘ. વીઝાં, છ. વીઘ. ૨૦૩. ૧. ચ. મા નથી.
 ૨૦૪. ૨. છ. જેમી સજદ થીઓ તેટલે. ૨૦૫. ૨. ચ. મદલરી, જ.
 ભામની મોહ ભરી. ૩. ચ. રૂપે તે રૂડી; છ. દૈઈવ રૂપ. ૨૦૬. ૩. ક. સુધ.
 ૨૦૭. ૧. ખ. જ. ચાર જણે જોઈ; ગ. છ. ચારે જણે જોઈ. ૪. ખ. જ.
 અદ્યથયુ જોતાંમા તમ; ગ. ચંલ નરખવા ચોલા ચંલ; ઘ. ચળા નરખવા
 ચોલા ચંલ; ચ. શાંમાં નરખવા ચોલા જેમ; છ. ચંબી નીરખવા જોઆં

તેમ. ૨૦૮. ૧. ઘ. ચ. વીવવ, છ. વીવવવા, જ. વીવ્વળ. ૨. ખ. જ. ચાલા
નરખવા સ્થાનક ત્રમ. ૨૦૯. ૪. જ. પ્રેમ વ્યાપે. મનમા ધણો. ૨૧૦.
૧. ઘ. ચ. છ. 'આપ'ણો. ૨. ખ. ન દિડી નાથ, ઘ. કાએ વગ ચ. નવ
આવી એડેડી નાગ, છ. નવ કો દીડી નાગ. ૨૧૧. ૨ ઘ. ચ. માડો. ૪.
ક. ખ. જ. અંત ઉત્ત ને. ૨૧૨. ૨. ઘ. મન ઈશ, ૨. ચ. 'મુખ' નથી.
૨૧૩. ૧. ક. ખ. ગ. છ. 'હો' નથી. ૪. ખ. ગ. ચ. વેચાથા; જ.
વેચાતા. ૨૧૪. ૩ ખ. ગ. ચ. ડં.મરત. ૨૧૫. ૬. ક. છ. દુખ.
૨૧૬. ૧., ખ. ગ. ઘ. ચ. સંભુ માદાગજ, છ. સભલો માદાગજ. ૩.
ક. પયોધર ઉપરિ તેતણ; છ. ઉપર તણ, જ. ઉપર જોઈ ૪. ખ. તેહેને
મ્હોદ પામ્યો છુ ઘણુ, જ. તેજે રજો છુ મોહી. ૨૧૭. ૧. ખ. તેહ
મનમા, ગ. છ. તે મનમા. ઘ. ચ. તે મનમા પન્થાની હોશ. ૩. ક.
સી કહું. ૪. ક. જી નીન્ખી મેં જોઈ પાણિ, ગ. પ્રેમદાના નાખ્યા એ
પાલાય, છ. અંગના મે નીરખ્યા છે પ્રાણ. ૨૧૮. ૧. ખ. જ. તાલ
રજાનિ, ગ. ઘ. ચ. તેહે જવાની, છ. ગ્રેહવાની ૩. ક. જહેવી, છ. મહે
ચક્રી, જ. તે વેળાથી. ૨૨૦. ૨ જ. સામા સાથે લાગો. ૩. ખ. જ.
નાગવગુ મ્હાદા છો નાથ. ૪. ક. જોડું, ખ. જ. હારવીના યા હોડું.
ગ. ઓડું; ઘ. કોહો પારો, ચ. કોણ પારો; છ. તમારી પાસે. ૨૨૧.
૪. ચ. વનચીત આપોની દેવ ૨૨૩. ૪. ખ. જ. જ્યેમ માને ત્રમ ર.
૨૨૫. ૧ ખ. જ. અઘ મધ્ય અચ લગ. ૨. ખ. જ. મજાણ, ગ. ઘ.
ચ. છ. નીરમાય. ૨૨૬. ૩ ખ. ઉગરલી ને અવગ. ૨૨૭. ૪.
ખ. કુલમા ખાપણ લાજ, ગ. ઘ. ચ. છ. ખગે લાજ. ૨૨૮. ખ. પ્રેતલ,
ગ. પરતીગ, ઘ. પ્રતેગ, ચ. અમને, છ. પ્રતક્ષ લાગુ ૨૨૯. ૧. ગ. તમ
સુષે દુ. કોયે, ઘ. તમને શુખ દુખ, ચ. તમને શુખ દુખ. ૨. ક. આગન
ધરે, ચ. હેનચક્રી, છ. હેનચક્રી. ૪. ખ. જ. આભુપણ, ગ.
આભુપણ, છ. આભુતણ. ૨૩૨. ૧. ખ. ગ. ઘ. છ. કરા ધરેજો
આપે વાસ, ચ. રે ધરેજા આપોઆપ. ૧ પછી ચ. મા
આટડ વધારે તેમા જઈને પુરો વાથ. ૨. ક. સીરને, ઘ. ચ. શાદામ.
૨૩૩. ૩. ક. ખ. ઘ. ચ. તેને સગ, છ. તેને સંગ. ૪. ઘ. દુષ્ટ
૨૩૪. ૧. ઘ. ચ. જોડેલી. ૨. ઘ. મા નથી. ક. ચ. બેડો; છ. ખતે.
૩. ખ. જ. આપુ મુજ આપ, ગ. ઘ. ચ. છ. પાસા મુજ આપ. ૪
ક. ગુગ, ખ. ગુગ, ૨૩૭. ૨ ઘ. ચ. ૩૫ કા. ૪. ખ. બીજન. ૨૩૮. થી

૨૪૦. કડીનો કેટલોક ભાગ ગ. માં પાનું ખવાઈ ગયું હોવાથી તૂટક છે.
 ૨૩૮. ૧. ખ. ચરણસંધાયે. ૨. ક. હીમ; ચ. એમ; છ. દાંમ. ૩. ખ. વિધુવા
 ફેરા રંગ. ૨૩૯. ૨. ખ. કરે મનથિ એહ પીત્રાસ; ઘ. ચ. મનમાંહે; છ.
 કરવા મનમાં રૂપ પીત્રાસ. ૩. ખ. આધે; ગ. આધે; છ. અગે ઘેર આભુક્ષણ;
 જ. પ્રથમ. ૨૪૦. ૨. ઘ. ચ. અગે; છ. ઘરે. ૪. ક. હું; ગ. હું; છ. કેહ.
 ૨૪૨. ૨. ખ. છ. પુરાણમાં એ છે કથા; જ. પુરાણમાં કહી છે કથા. ૩. ગ. છ.
 સાંભલસે. ૪. ક. ખ. ગ. તેલમાં તો. ૨૪૩. ૨. ખ. જ. ગુણની વાત રહેમાં
 ગમી. ૨૪૪. ૨. છ. ચરણમાં. ૩. ક. વલતી બોલ્યો જુગતે જન; ગ. ઘ. ચ.
 તાપાર પછી બોલ્યો રાજન. ૪. ક. ખ. હવે સાંભલ. ૨૪૫. ૩. ઘ. વંદુકિ
 પુત્રીની ૨૪૬. ૨. ચ. પુછવો છે પીચાર. ૨૪૭. ૧. પછી ખ. જ. માં
 અટલું વધારે; નિત્યે કરે છે રૂઝાં દામ. ૨. પછી ખ. જ. માં આટલું વધારે;
 જાણતી છે કોટિક દાંમ. ૨૪૮. ૧. ખ. જ. વાત કહિતાં વિવાદ થયો;
 ગ. કરતે વાદ જ થઈ; ઘ. કરતે વાત જ; ચ. છ. કરતાં વાદ જ. ૪. ગ.
 ઘ. ચ. પુણ્ય મનમાં; છ. 'પણ' નથી. ૨૪૯. ૧. ગ. ઘ. ચ. છ. હું તો
 આવી. ૨. જ. પ્રીતપટ્ટી વિદ્યારી ઘેર. ૨૪૯-૨૫૪ નો કેટલોક ભાગ ગ.
 માં પાનું ખવાઈ ગયું હોવાથી તૂટક છે. ૨૫૦. ૨. છ. બીજા માન મુદ્રાને ખાઉ.
 ૨૫૧. ૧. ઘ. ચ. પોણેચે મુજ આય; છ. પોણેચે મન. ૩-૪. ખ.
 ગ. ઘ. ચ. છ. જ. મા નથી. ૨૫૩. ૪. જ. પ્રથમ ક્યું મલામુલ્ય.
 ૨૫૪. ૩. ઘ. ઉપનું કહું ન હોયનું; ચ. છ. ઉપરનું કહું ને હોયનું કહું.
 ૨૫૫. ૧. ક. ખ. છે દાન. ૨૫૬. ૧. ખ. છ. સુતારે આપ; ગ. સુતારે
 આપ. ૨. ક. ગ. ઘ. ચરક; ચ. છ. ચરકે; ખ. છે ડાપ; જ. મારી
 ડાપ. ૨. પછી આટલું વધારે; ખ. જ. થડ કે દાળ એવમાં તે કીધું,
 રોચ્ય પૂછ પુછ તે બીકું; ગ. ઘ. ચ. થડ ને ડાલ તેણમાં કીધું, રોચ્ય
 પુછે પૂછતા બીકું; છ. થડ કે ડાલ મા કીધું, ચોટ પૂછ તે પુછી બીકું.
 ૨૫૮. ૧. ક. ખ. ગ. પ્રથમ. ૨. ખ. અચળ પામો નહી કાય; ગ. દ્રાંતાં
 ન કંસો કાયે; જ. એમા અચળ ગણે ન કોઈ; છ. એમા પેદ ન કંસો કાયે.
 ૨૬૦. ૩. ક. બાલા. ૨૬૧. ૨. છ. રણતણા. ૨૬૨. ૪. ક. વ
 મેંસ; ગ. ઘ. ચ. જ. તુજ મેંસ; છ. તુજ મેવ. ૨૬૩. ૧. ખ. જ.
 આપંગી; ગ. ઘ. આલાંડી; છ. આલાડી. ૩. ખ. ગ. ઘ. ગબો. ૨૬૪.
 ૨. ખ. અહ એંધાણ. ૨૬૫. ૧. ક. ચ. ભાગો સદે. ૨. ક. તમારું મંદ.
 ૨૬૬. ૨. ક. છે; ઘ. જે હઉં થણી; ચ. ને ચાએ થણી ૪. ખ. જ.

ગુગતાગુમતી છે. જોડણા; ઘ. ચ. છ. શરખાશરખી છે (છ. બે) નેડવી.
 ૨૬૭. ૨. ઘ. ચ. છ. જ. મરમ. ૨૬૮. ૩. ક. ન કર્યો ૨૬૯. ૧.
 જ. જળ 'પાવાં સરોવર. ૨. ખ. છ. વગર સવારે. ૨૭૦. ૪. ખ. જ.
 અરભક તણુ. ૨૭૧. ૨. પછી ખ. જ. માં આટલું વધારે : જાનિમાનિ
 દિડે જોડ, જનુની તેલનિ જાણો તેલ. ૨૭૨. ૩. છ. સાહેડી. ૪. છ.
 બેવડી. ૨૭૩. ૨. ક. બોલ્યા તબોલ; ખ. બોલો તાંબોળ, ગ. પોહોલા
 તે બોલ; છ. માં નથી. ૨૭૪. ૩. ઘ. ચ. આગતી. ૨૭૫. ૩. ઘ. ચ.
 એકએક રાતનુ બેને ગુખ; જ. એક દલાડાનુ. ૨૭૬. પછી જ. મા આટલું
 વધારે : એક ગત ભોગવિયો પતિ, બીજી નારિ છે અણજતી. ઠેરા પારખ
 તેનુ આજ, તો તો ચાપ આપનુ ઢાજ. ૨૭૭. ૧. ખ. ગ. ઘ. ચ.
 છ. જ. નારે નર ભોગવ્યો. ૨૮૦. ૩. ખ. જ. પ્રિત્ય મિ પગલુ ટૂને;
 છ. મા નથી. ૨૮૨. ૨. ખ. ગ. ઘ. સમજો તો; ચ. ને શામશામો;
 છ. ને સંમજો તો હિન. ૨૮૩. ૧. ઘ. ચ. તણી છે. ૨૮૫. ૪. છ.
 ગઈ પીવર પીતાને; જ. રહી પીવર પિતાને. ૨૮૬. ૨. છ. નાજ હો તે.
 ૨૮૮. ૪. છ. રાજ ચીતા વાહે તેલ તણો, જ. રાય ચિતવળે હો તે ઘરો.
 ૨૮૯. ૨. ક. સુખુ છે; ખ. છ. રાજ રાજ્ય સોપુ છુ; ગ. જ. રીઝી
 રાજ્ય; ઘ. ચ. રીજી ગજ પ્રજા અમો. ૨૯૧. પછી ખ. જ. મા આટલું
 વધારે : પુત્ર પ્રધાનવડ પામિયા, દુખ દલીદ દેવના પામિયા. ૨૯૨. ૧. છ.
 પોહીઆ. ૨૯૪. ૪. ક. છ. ચિન્ધ. ૨૯૬. ૨. ક. નગપતને બાણ, છ.
 નરપતાનુ નામ. ૨૯૮. ૩. ખ. ગ. જ. ને આગય એડે, ઘ. ને આંગલ
 હોડે, ચ. આગય ને હોડે, છ. ને આગલે વહે. ૪. ખ. અખંડ તન કયેમ એથી
 રહે, ગ. ઘ. ચ. અખંડ રત કીમ એથી રહે. છ. અખંડ તન કેમ એથી રીએ.
 ૩૦૦. ૩. ખ. રો છે; ગ. ઘ. ચ. રો ને. ૩૦૧. ૧. ખ. છ. રીશઈ
 રહ્યો; ગ. તે ર્યાનક રહ્યો; ઘ. તે ચાનકે રહ્યો, ચ. કે ર્યાનક
 રહ્યો; જ. રીશઈ કરી રહ્યો. ૩. ક. પડિતે દુખ્યા દિહી નાગિ.
 ૩૦૨. ૧. ખ. જ. લક્ષ્મી રપમાડે નદી મળ્યા; ઘ. લક્ષ્મી રપમાંકાં ર
 મળ્યા; ચ. લક્ષ્મી રપમાડે ને લાણુ; છ. લક્ષ્મી રપ મનોવર મળ્યા. ૨.
 ચ. ઉભા જાંબુ. ૩૦૩. ૨. ખ. જ. પાન્યો; ગ. ઘ. છ. દેર પામ્યો
 માવાડુપ, ચ. પાંપી દેવમા પામો દુખ. ૩૦૪. ૩. ઘ. કોરોડી યમો
 ચ. કાલીયી યાએ, છ. કોએ ઉપાએ કોડી નવ યાએ. જ. કાડ પ્રયે
 કોડી નવ યા. ૩૦૬. ૨. ખ. ચ. જ. રો; ગ. ઘ. છ. રો.

૪. ક. ઘ. જ. સાચી તે સૂધ્ય; ચ. તે સાચી જુધ; છ. સાચી
 સોધ. ૨૦૭. ૧. ખ. જ. પઠી પેય. ૨. ખ. નગરનાયેકને.
 ૩૦૮. ૪. ખ. પ્રિત્ય છે; ગ. અજરજ કરી; ઘ. અજર તે કરી;
 ચ. લગ કરી; જ. ખ.મી કરી. ૩૦૯. ૨. ચ. શોખ. ૩.
 ઘ. ચ. દેખાડ; છ. દેખાડસો. ૪. ખ. જ. 'ચણ' નથી; ગ.
 તરણી; ઘ. ચ. તરણી રંભાડ; છ. રંભાડસુ. ૩૧૦. ૪ ખ. પાલિને:
 ૩૧૧. ૪. ખ. રક્ષાં વડવા સહુ સંમુખ સાચ; ગ. ઘ. ચ. ગઢ વડવાડ.
 સંનમુખ થઈ સાચ; છ. નહીં સંનમુખ વડવાને કાજ; જ. પાત કરે જાલજુની
 સાચ. ૩૧૨. ૧. ઘ. કરી; ચ. કરી રાખો મે પાસ. ૨. ખ. કેમ
 જુહુ બોલ પ્રમાન્ય; ગ. પોહોડે પગલાત્ય; ઘ. પ્રોહોડે; ચ. પ્રોહ પ્રનાપ.
 ૪. જ. રાવ લઈ. ૩૧૩. ૧. ખ. ગ. ચ. છ. જ. પડીત તણી.
 ૩૧૪. ૧. ચ. ગુણવંતી. ૩. ચ. જુહંજુની પેર. ૪. ખ. જ. આ વીપ્ર આવ્યો
 રાત્ય મુજ ઘેય. ૩૧૬. ખ. અહાર આંક; ગ. ઘ. ચ. સાચો આંક.
 ૩૧૭. ૧. જે પઠી અખોજુ. ૨. ખ. ચઢે ખરે; ગ. ઘ. ચ. ચડે.
 ૩૧૮. ૧. ૨. ૩. ઘ. ચ. માં નથી; ખ. જ. વિપ્રનુ માન્ય એ વાતે મટે;
 ગ. છ. વીપ્રનુ માન તો એથી મટે. ૧. પછી અટલુ વધારે; ખ. જ.
 તંમને કંપુ એ નવ્ય ઘટે, રૂડા દિસો છો કહુ તે માટ, કલંક તમારા
 કુળમાં ચડીયુ, કાલપણ સમુજુ કુપે પડીયુ. ગ. છ. એહ કામ તુમને કરવુ
 નવ્ય ઘટે, રૂડા દિસો છો કહુ તે માટ. ૪. ઘ. ચ. તો પરઠવા પડશે પ્રાણ.
 ૩૧૯. ૧. ચ. રાજદા આગ્યામાં જાણ, આવડો અન્યા ક્યો માદાગજ.
 ૩૨૦. ૨. ખ. નહીકર; ગ. ઘ. છ. નહી તો; ઘ. ખોચી; ચ. ખોચીને;
 છ. ખેચીને. ૪. ખ. લાગ્યુગામ્ય નાંખ્યુ છે કુપ. ૩૨૧. ૩. ઘ. ચ. ખાંજો.
 ૪. ખ. તોખજો. ૩૨૨. ૩. ઘ. એહવો વીચાર આપે કરો; ચ.
 છ. જ. એહ વીચાર આપે કરો. ૪. ચ. મેમે; છ. મે વીચાર.
 ૩૨૩. ૨. ચ. કાચે. ૩૨૪. ૩-૪. ઘ. ચ. માં નથી. ૩૨૫. ૨. ચ. પછે
 દો મુને પાસ. ૩. ચ. અ-ધો અરધ બનોએ બોગવુ. ૩૨૬. ૧. ખ. માનિ;
 ચ. પ્રાણી જુઓ. ૩. જ. ન્યાય કાવો. ૩૨૭. ૧. જ. નારીનુ મન ચિતમાં
 ધરો. ૩૨૮. ૨. ખ. જ. નાખ્યો, ગ. ઘ. ચ. આપો; છ. ગખો. ૩૨૮.
 ૨. પછી જ. માં આટલુ વધારે; જે પહોરનુ મૂળને સૂખ, એમા ચાના
 દાવો કુ:ખ. ૩૩૧. ૨. પછી ખ. જ. માં આટલુ વધારે;

શામા કપે નવ્ય ગાળું વાનનો સ્વાદ, કેમ આશુ હું તાદાગે વાદ,
 નારિમા કે નારમા ઘણો, મર્મ ન જાણું હુ તે તજો
 એ વાતમા હુ જાણુ આપ તે સાદા દિમિ તેથી જમણુ પાપ.

૩૩૩. ૨. છ. માં નથી. ૪. ખ. જ. તો કોટિ કોટિ જમદત્યા તુને; ગ. ઘ.
 ચ. છ. કોટી કલ્યાદીક (ચ. પ્રાતીક.) ૩૩૫. ૧. ખ. ગ. ઘ. ચ. છ.
 જ. વક્ત્રી વાત બીજી. ૩૩૬. ૨. ખ. આપ્યા અર્થ પ્રત્યાસ. ૪. ખ.
 સત્યનણિ. ૩૩૭. ૨. ખ. ઘ. ચ. એકને. ૩૩૮. ૨. ખ. ગ. ઘ. ચ.
 જ. વદવાક; છ. વીદવાક. ૪. ક. ઘ. મંદાક; ચ. જ. કોટ કો છે.
 ૩૪૦. ૧. ઘ. ચ. નાંતુ મુખ; છ. નાંતુ રૂપ. ૩૪૨. ૨. ઘ. 'મલી' નથી;
 ચ. 'વલી'; છ. જ. ભલી. ૩૪૫. ૨. ઘ. ચ. વીખાણી ૩. ખ. ગ.
 ઘ. જ. પંથ અમારે; ચ. પંથ અત્યારે; છ. અમારે જાંવુ પંથ. ૩૪૬. ૨. ક.
 ધણી વાત. ૩૪૭. ૪. ચ. શુક શનકાદીક. ૩૪૮. ૧. ૨. ગ. ઘ. ચ.
 છ. મા ઉત્તાનુસરી છે. ૩૪૯. ૧. ક. સરજીક પીપ્પક. સંવારક; ખ. સરજીક
 પ સિક નિવાસન, ગ. ઘ. ચ. સંજન પાસક સોંદાગીક; છ. સંજત પસક
 સંવાર જ કરે. ૨. ઘ. ચ. તામ રૂપ; છ. માલ પ્રાતીક કરે. ૩૫૨. ૧.
 ઘ. ચ. કહો મુને જાગો તેવુ. ૩૫૩. ૨. ખ. મોલો. ૩૫૪. ૨. ચ.
 સ્વરગ માગ મન હોએ. ૩૫૫. ૨. ખ. પૂજા મન પ્રસન્ન. ૪. ક. તેહને
 રેવાનુ; ચ. દેવનુ. ૩૫૬. ૨. ગ. ઘ. ચ. મુકે. ૩૫૭. ૧. ઘ. ચ. શુભ,
 ગંગોદરી; છ. શુભ, ગંગોદરી; જ. ભરે. ૩૫૮. ૨. છ. હેમાલ. ૪. ખ.
 પૂજે; જ. પૂજનનો પાક. ૩૫૯. ૩. ક. તે મધ્યે ૪. ક. કિંમ ધણેરી;
 ખ. જ. પૂજા આણિ પ્રિય; ગ. ધણેર. ૩૬૧. ૧. ક. વદ વૈકુંઠ; ખ.
 ગ. ચ. વદે તે. ૨. ખ. ન્યામ કરી. ૩૬૨. ૨. ગ. ઘ. ચ. આઘ ચકી જે
 અંત. ૩. ખ. અંતસ્થકી. ૪. જ. સુશુભ નાંત, ઘ. ચ. રાત. ૩૬૪. ૧.
 ખ. જ. કંચે પૂજન ને સેવ, ગ. ઘ. ચ. હ. કરે છુ. ૪. ખ. જ. ભોડે
 શિખ શિરોમણ, ગ. છ. સીરોમણ; ઘ. શોધી શીરોમણ; ચ. શીખ શીરોમણ.
 ૩૬૫. ૩. ખ. ગ. ગવા છે. ૩૬૭. ૪. ખ. જ. માંનવ સહુ પજે છે લંગ.
 ૩૬૮. ૩. ખ. જ. શિવે વિજીના કિંમિ સંગ; ગ. ઘ. ચ. મહાન
 વાખાયે રો જ સંગ. ૪. ખ. જ. વિજી પણ પૂજે છે લંગ. ૩૬૯.
 ૧. જ. સ્વર્ગ મૃત્યુ હોમનિ માલ. ૧. પંડી કં. માં દામિયામાં આપણું
 વમારે; ૨મ વામારે પુણ્ય પ્રસન્ન. ૩. ક. માં નથી ૩ ઘ. ચ. 'ગલ'
 નથી; ગ. સ્વર્ગસ્થકી. ૪. ને બદલે ક. માં અસણું સ્વર્ગદોષે ત્યાલ.

૩૭૦. ૧. ખ. જ. આઘો ઈશ; છ. નવ આવે. ૪. ખ. મહાદેવતણા
 નહી કલા. ગ. ૧. મંહીમામાંહી દેવતા ન; ચ. મહીમા મહાદેવજનાં નંહી
 કલા; છ. દેવ તણા. ૩૭૧. ૧. ઘ. ચ. પાતાલ પંનંગ. ૨. ચ. ગંગ.
 ૩. ક. કેહે સ્યુ જેવને મીહ; ઘ. ચ. કેરી; છ. બેની પીહ. ૪. ક.
 તો કહે; ઘ. તો કુપે. ૩૭૨. ૪. ક. વાત તે દિહીને; ક. ખ. કયા
 તે દાહાદાનિ; ગ. ઘ. ચ. મેં તો કહી; ચ. તેડાવીને મેહે કહી.
 ૩૭૪. ૧. ખ. જ. શોભાવે; ગ. ઘ. ચ. સોભાની. ૩. પુરાણસ્થકી.
 ૩૭૫. ૧. ઘ. ચ. દેવ. ૨. ખ. જ. ભવાંનિ ભૂપ; ગ. ઘ. ચ. ભવાંની
 ભૂપ; છ. ભાંમની ભૂપ. ૩૭૭. ૩. ઘ. ચ. આંતી ઓવારે છે. ૪. ખ.
 જ. નિલાવટ માહે; ગ. નીલાવટ; ચ. લીલવટે; છ. જાકે છે. ૩૭૯. ૨.
 ખ. ગ. ઘ. ભજુતી; ચ. ભગતી. ૩. ગ. ઘ. ચ. કરપુગૌગ; છ. પુ. ભકત.
 ૪. ઘ. ઉકાર ઓહોરાત્રી વેદ વખ્યાણ; ચ. અહોરાત્રી કરે વેદ વાખ્યાણ;
 છ. ઓહકાર અક્ષર વેદ વખ્યાણ; જ. આકાર મંત્ર વંદિત વખ્યાણ. ૩૮૨. ૪.
 ક. પરવસ્યું; ખ. પંડે બાપા. ૩૮૩. ૨. ખ. જાણિ; ગ. ઘ. ચ. જાણીને.
 ૩૮૪. ૩. ખ. જ. તપધિ નારમજ સજી નથી. ૪. ગ. સુખે તમે તો કહુ
 છુ કથી; જ. કામની તમને કહું છુ કથી. ૩૮૬. ૪. ક. દેહમા; છ. મેરેમાં
 ૩૮૭. ૨. ખ. જ. ભાગે તપ કેરા જે ભંગ; ગ. ઘ. ચ. છ. ભાગે તપ કરે જઈ.
 ૩૮૯. ૪. જ. પંચધ્વિ દેખી મન ના કરે. ૩૯૦. ૧. ગ. લેપે. ૩૯૦.
 પછી જ. માં આટલું વધારે : અજી નામ તે માયાનણુ, જીતા ન શકે
 મોક્ષમપણું. ૩૯૨. ૨. ક. રનિ; ગ. ઘ. ચ. રતુ. ૪. ખ. સપગણ; જ.
 પંમાણ. ૩૯૩. ૪. ખ. જ. ભોધાન; ગ. ઘ. છ. ભોધાનાથ. ૩૯૪. ૪. ક.
 તેવને; ખ. શામાને. ઘ. ગાવજીને; ચ. તે મારો; છ. શીવજીનાં; જ. શામાનો.
 ૩૯૭. ૨. ક. ખ. જગતપીતા ૪૦૧. ૨. પછી ખ. ગ. ઘ. છ. જ. માં
 આટલું વધારે : મહાપુરુષને માયા મલી, ધ્યાન રેક હતી તે ટલી ૪૦૩.
 ૧. ખ. ચ. ઘણુ. ૨. જ. અધદગ્ગ. ૪૦૬. ૧. ગ. ઘ. ચ. છ. વદની
 ૪૦૮. ૨. ગ. ઘ. ચ. પટકલ; છ. નવકલ ૩. ખ. મન ઈછા દગ મળવા
 તણો; ગ. ઘ. ચ. મન ઉછવ રમવા તણો; છ. મનમા ઉછંગ; જ.
 મન ઈછા વર મળવા તણે. ૪. ખ. જ. રામા કેરો ગંગ; છ. મેવા.
 ૪૦૯. ૪. ઘ. ચ. ગુણગુણ; છ. સંભુગુણ ગીત. ૪૧૦. ૧. ખ. અરે;
 ગ. કરયે. ઘ. ચ. સરે સર; છ. સરપેશ્વરે ઉવાધા, જ. વૃત્ય કરે
 જાતબાતનાં. ૪૧૧. ૧. ખ. ચ. જ. કરે દે; છ. દે પુરે. ૨. ક. દવોડા

દે; ઘ. આવોદા લે; ચ. ઝોતોડા લો; જ. અંખોડો લે; છ. દંખો લીએ
 હાય ૪. ખ. સખિસખિમા સાથ; ગ. ઘ. સખીયો સહુમાં સાથ; ચ. સખીઓ
 સહુ મળી સાથ. ૪૧૨. ૧. ખ. આશ્વિ ત્રિત્ય; ગ. અતઃસ્ય આશ્વિને
 પ્રીત્ય; ઘ. અતઃસ્ય આશ્વિને પ્રીત. ચ. આવ્યા તે સહુ અહી પ્રીત. ૨.
 છ. કામ. ૪. ઘ. જાંઘા રાંત; ચ. જાંઘાં ગમ; છ. છહી શી ગમ. ૪૧૪.
 ૩. ગ. પેડા દ્વ, ઘ. નેત્ર યદી તેા પેથો દેદ; ચ. નેત્ર યદી તે પેડો દેદ.
 ૪૧૫. ૨. છ. શીતજી તેણે. ૪૧૬. ૩. ઘ. ચ. છ. વીમુત, જ. વિમુત.
 ૪૧૮. ૧. ઘ. ચ. છ. ભોલાવો. ૨. છ. જ. મોલોમાઆ. ૪. છ. મોલો-
 માઆ. ૪૧૯ ૨. છ. ધરી. ૪૨૧. ૧. ખ. જ. કેડે પડે; ઘ. કોડ, છ.
 પુડે. ૨. ચ. તાવનગત. ૪. જ. રિંધુ. ૪૨૩. ૨. ખ. જ. તાવિ
 દેઈ સહુને સાથ; ગ. ઘ. તાવી ૨ (ઘ. દેઈ) સહુ કાને સાથ; છ. તાવી
 હીએ સહુકોયેને હાય. ૪૨૪. ૧. ક. આપીયે; ખ. ગ. ઘ. મેકા; ચ.
 છ. લોભે, જ. લાગ્ન આણીએ. ૨. ક. જાતંયે, ગ. ઘ. ચ. ભાલીએ.
 છ. મા નથ. ૪૨૬. ૨. ક. વિભસ, ચ. વીવણ, છ. વીવસ, જ. ગિહવણ.
 ૪૨૭. ૧. ખ. ગ. જ. ગયા; ઘ. ચ. ગયા; છ. ગીઆ. ૨. છ. ગંભાએ
 ખાત. ૩. ખ. ગ. ગયા છે; છ. ગીઆ છે. ૪૨૮. ઘ. ચ. માં નથી.
 ૪૨૯. ૨. ખ. છ. પૂનાણુ શાવલ જ યયા; ગ. ઘ. ચ. સાલ જ યયા
 ૪. ખ. છ. મનમય. ગ. મનમાયે. ૪૩૦. ૨. ખ. જ. તેડી લાવીયે;
 ઘ. ચ. છ. તેડી લાવો. ૩. ગ. ઘ. ચ. આલીગારી. ૪૩૧. ૧. ખ. ગ.
 ઘ. ગણે. ૨. ખ. ગ. ઘ. મુત્તી ભણે; ચ. કહે. ૩. છ. ગંગાને તીર.
 ૪. ખ. હરી મતા સસારી. ૪. ક. હાંગ, ખ. દગિ દગા તા દિહ
 આમ; ગ. જાંઘાં શીતજી, ઘ. ચ. કનાતા. ૪૩૫. ૧. ક. વિગાંન-
 ૪૩૬. ૩. ક. ખ. ગ. જ. તાવસ, છ. નામમી. ૪૩૬. ૩ ખ.
 જ. મામા પાગતીયે, ગ. ઘ. મુમથી, ચ. મોદમાઆથી, છ.
 મુત્તી. ૪૪૧. ૩. ક. અમર્યા. ૪૪૧. પછી ખ. જ. આગુ વધારે વેદ
 કરે વગણવ જેનું મિતુ છે દમન તેવનું. ૪૪૨. ગ. મય; છ. મયા.
 ૪૪૩. ૩-૪. ઘ. મા નથી. ૪૪૪. ૩. ઘ. ચ. જ. ખુટા. ૪. ખ.
 જ. મુખ ગાત્ર સહુ પવનનજી, ગ. છ. મુખ ગાત્ર પવનનાં ધણ;
 ઘ. મુખ ગાત્ર પાગતીના ધણ, ચ. મુખ દાડ પાગતીનાં ધણ.
 ૪૪૫. ૧. ખ. સવકો લેવને મુજી. ગ. ઘ. ચ. છ. સવકો, મુજી, જ.
 ત્રિલોક શેષ. ૨. ખ. ઘ. ચ. છ. જ. મુજ; ગ. મુજ, ચ. નક્ષત્ર જ ધણ.

૪૪૬. ૩. ખ. ગ. ઘ. ત્રીદસ, ચ. તેત્રીસ કોટી; છ. ત્રીયોદશ. ૪૪૬. અ. ક. મા નથી. ૧. ખ. જ. સધલે આવી ઝાલ્ય. ૨. ખ. જ. વાપ્યો અસી કોપ્યો કાળ. ૪. ખ. જ. બાહે ઝાલાલો. ૪૪૭. ૧. ચ. શંકર. ૪૪૮. ૨. ખ. વાંકે અમારો. ૨. પછી ખ. જ. માં આટલું વધારે : કરનાહતા સર્વે ઈશ, નથિ દોષ રૂપને શિશ. ૪૫૦. ૧. ખ. ગ. ઘ. ચ. છ. ધરં. ૨. ખ. ગ. ઘ. ચ. છ. કરં. ૪૫૨. ૪. ઘ. મા નથી. ચ. શક્તી એમા આ વાશતરી. ૪૫૩. ૪. ની જગા છ. માં ખાલી છે. ૪૫૩. પછી ખ. જ. મા આટલું વધારે :—

જનાધારિ તે યોનિસંગ
યે ન્યરૂપ તે પ્રથવીતુ પાસ
ઉઠ કોટ રોમાવલી સંગ
કોડ વાર કહુ શ કથિ
શ્રીકાર તે શક્તિનામ
શ્રીનાથ તે શક્તિરૂપ
નાદક પૂરૂપ થકી છે દુર
અણુમાત્ર ઠાલો નહી ઠામ

આપ સ્વરૂપ તે પોતે અંગ
લીંગરૂપ આપે આગશ
જાંહાં જીવો તાહા યોનિલીંગ
શિવશક્તિ વિના બીજી કે નથિ
શિવરૂપ તે ગમતો ગમ
કપાળ કપાળ તે બોલો ભુપ
દરિજન તે શિવશક્તી હજુર
હલ્યાભરૂપ તે શિવનુ નમ

૪૫૫. ૨. ખ. જ. સાક્ષાતકારે શિવજીનો ઠામ. ૪૫૫ પછી ખ. માં આટલું વધારે.—

પ્રથમ તો બાલ્યો છે અમ્યો
એટનાને તો પ્રલે દરે

ના ખમાય તો રાખ્યો છે તમ્યો
દગપહંકાર એહનો ભરે.

૪૫૬. ૪. ક. અગ્નિ; ખ. કહીને તેઓ કાંમ. ૪૫૬. પછી ખ. જ. મા આટલું વધારે : ઠામને તો કરેણા કીધ, અનિત એ વગદાનજ દિધ. ૪૫૭. ૪. જ. મશ કાધો આપનાથ તે કાળ. ૪૫૮. ૨. ખ. થાય પૂરકો કીહે ઠામ; ગ. ઘ. ચ. છ. થયે પૂરકો દહો તે ઠામ. ૪૫૮ પછી ખ. જ. મા આટલું વધારે. શિવના શિવ તે બ્રામણ આપ, તેમને તે કેમ દેહિ આપ. ૪૫૯. ૨. ખ. જ. જેમ તમાન પોચે; ગ. ઘ. ચ. પોચે સહુના મનમા કોડ; છ. આપો બન્દ મુઝ પોહોચે કોડ. ૪૬૧. ૧. ખ. નિગથકી વખા ને વચ્ચ; ગ. જ. વંગ થકી મવાની મચ્ચ; ઘ. લીંગથકી મવાની મચ્ચ; ચ. લીંગથકી મવાની મચ્ચ; છ. લીંગથી વન્ધા ને વીચ્ચ. ૪૬૩. ૨. ખ. નિગ ભગ એ અટી ઠામ. ૩-૪. ખ. જ. મા નથી.

૪૬૪. ૨. ચ. જાનર નરકે પડે, છ. સચરે. ૪૬૫. ૧. છ. પૂજા નર
યાઅ. ૨. ખ. ગ. ઘ. ચ. છ. તેદને પુણ્ય મિત્રુ શુ -લ્ય. ગ. ઘ. તેહે
પૂન ખીજુ શહુ નર જ. તેને પૂજવ. ૪૬૬. ૧. ખ. જ. નિગ પૂજે તે
સખે ૬૫. ઘ. ચ. છ. પૂજવુ ૪૬૭. ૧. ખ. જ. એવિ માન. ૨.
છ. એથી આપણે એથી ક્ષીન. ૪૬૮. ૨ ખ. જ. અલ પૂજન છે નિગ જ
પણુ, ગ. ઘ. ચ. છ. વાહુ ૪. ઘ. એનાવીગ પ્રદા પૂજણ;
ચ. નોતીનીગ પગલા પુ-રપુગણ. ૪૬૯. ૩. ૪. ગ. ઘ. ચ. છ. મા
નથી. ખ. જ. નિશ્ચ માધા તેલ વેલ, અનેનિ તે શિવ જ એક.
૪૭૨. ૨. ક. જહાડ. ૩. ઘ. પૂજે શહુ લાગરી, ચ. તેહેવુ શહુ કે લાગરી.
૪. ઘ. -લ, ચ. શહુ. ૪૭૩. ૨. ખ. નહી માહ આપા સુ મેવ, જ. નહી
માવ શુ મેવ. ૩. ખ. શખો નહી, ઘ. શાયો કરી, ચ. જ. શખે રી,
છ. સી-પો નહી. ૪૭૪. ૩. ચ. નહી નહી મુખ ઘા નહી. ૪૭૫. ૧.
જ. ગોળમટોગ. ૨. ઘ. ચ. પૂજયા, જ. પૂજનનુ. ૪૭૫. ૫છી ખ. જ.
મા આપણુ વધારે

વિલુ સમાન્ય મહોગ નરી વિલુ સમાન્ય નહી દેવ
પરમેશ્વર પરિ પાંચમ એ શખાતલિ શિ શેવ.

૪૭૬. ૨. ખ. પૂજયાયિ, છ. પુણુ તે. ૪૭૭. ૨. ખ. જ. વરણુ વેદમા
કર વખાણુ, ન. ઘ. ચ. છ. ને વેદ વરણુ વાપણુ. ૪૭૮. ૩. ઘ. ચ.
અનપ્રરખ, છ. એતપુ-સ. ૪. ક. પુજ, ખ. પૂજવ. ૪૭૯. ૧. ગ. ઘ.
ચ. તેવનુ મહુકા કા છે ખાન. ૪ ખ. જ. એદ ના, ઘ. ૩૫ ન, ચ. નીચુ ન.
૪૮૦. ૨. ખ. જ. સુમા નહી, ચ. શહુમા શહી. ૪૮૦. ૨ ૫છી ખ. જ.
મા આપણુ નાર જમ જળમાદિયે ની ઉલોત, સળનાપા છ કોઈ એતપ.
૪૮૧. ૨ ચ. માઆ જે આકાર, જ. માજો આગ. ૩ ખ. વણુમા
કેમ રે વવ, ગ. ઘ. વણુમા નાવે કર પીરક, ચ. વરણુમાદા ન આવે
કેરે વીવ, છ. વણુ માનર ને. ૪૮૨. ૪. ખ. છ. જ. પૂજા આલ
(જ. આ.) તેજ નહી પાસ, ગ. ઘ. પ્રયા અપ તેજ નહી પાસ, ચ.
પ્રયા આપ જ ન હોએ પાસ ૪૮૩. ખ. જ. વેનિના બિજ. ૪૮૪ ૧.
ક. અપરમા, ખ. જ. અવ કા છ, ઘ. અધી હંદ, ચ. અધી- હંદ.
૪૮૬. ૩ ક. તણે જણે, ખ. જ. તિણુ મવિ. ૪. છ. સેન સુનસ સેવ.
૪૮૬. ૫છી ખ. જ. મા આપણુ વધારે હીવા તેલવા (જ. અમમ છ-૧)

ધાસે સહુ, હેન દેહધિ હોય; નિરંજન નામ નારાયણુ, તેલને નન્ય ત્રિછે
 કોય. ૪૯૦. ૨. છ. આદાકાર. ૪૯૨. ૨. ઘ. ચ. છ. બ્રંમા. ૪. ઘ. ચ. દોહો;
 જ. મામા. ૪૯૬. ૧. ખ. ગ. ઘ. ચ. જ. તે કરા; છ. સુધી ત્રી. ૩. ખ.
 ત્રિગુણ દેવ. ૪. છ. લેહું. ૪૯૭. ૪. ક. ગ. ઘ. ચ. છ. તેણે નિગદાર
 (ધ. તાંકાર). ૪૯૮. ૪. ક. તિમ; ઘ. વાચારે મરમ; ચ. છ. મંન; છ. વાચારે
 મન. ૪૯૯. ૨. છ. માં નથી. ૪. ખ. પતિબ્રમ કેડિ. ૫૦૦. ૨. ઘ. ચ.
 શરવે; છ. સ્વરૂપ. ૩-૪. ખ. જ. માં નથી. ૩. ઘ. ચ. શરવે. ૪. ઘ;
 વસ્ત; ચ. ત્રી; છ. વગત. ૫૦૧. ૨. ખ. જ. નારાયણ નિગુણ નિરા-
 કાર. ૪. ખ. જ. સકળ રૂપ બ્રહ્મામાં સરી. ૫૦૩. ૨. ખ. ગ. છ. જ.
 બ્રંમાકાર પૂજે એ બ્રમ; ઘ. બ્રમકાર પૂજે એ બ્રમ; ચ. બ્રંમ આ-રે જે
 બ્રંમ. ૫૦૪. ૧. ખ. ગ. ઘ. પૂજે જોડ; ચ. શરમય શઉ પૂજે જોડ; છ. પૂજે
 દેવ; જ. નમય એ -હુ પૂજે જોડ. ૨. ખ. ત્રીગુણ ચેદ; ગ. સાક્ષાતે એહ;
 ઘ. શાંખ્યાશાન તે એહ; ચ. શાજાન તે એહ; છ. સખા તેહ. ૩. ખ. જ.
 નંદે નડ; ગ. ઘ. ચ. જે કે નડે. ૫૦૬. ૧. ઘ. ચ. સમો જે દેવ.
 ૨. ઘ. ચ. સમી જે શેન. ૪ છ. સમોવડ કે દેવના. ૫૦૭. ૨. ક.
 ખ. ગ. થયો; જ. અક્ષણ એમે તે ગયો. ૩ ખ. પૂજા નડી માટ; ગ. ઘ.
 ન પુજ્યા માટ. ૪. ખ. જ. ત્રણ વેદ; ઘ. લણે; ચ. છ. દેવ લણે.
 ૫૦૮. ૧. ૨. પછી ખ. જ. માં આટલું વધારે; શાક્ષિઆમની પૂજા થાય,
 ધન્ય કુખ તેહાન તો માય. ૩. ક. ઘ. ચ. શાક્ષિઆમને; ખ. જ.
 શાક્ષિઆમની ન સુણિ કયા. ૪. ખ. જ. અવતાર તેલનો જાણે વૃથા, ગ.
 ઘ. ચ. અવતારે માનવી તે સહુ પ્રથા; છ. અવતારે માનવી સરવથા.
 ૫૦૯. ૩-૪ ખ. જ. મા નથી. ૫૧૦. ૨. ખ. ઘ. વવાયો; ગ.
 વવણો; ચ. વવાઆ; છ. નથી; જ. વાણા ૫૧૧. ૨ ખ. જ.
 ઉવડ ગયો; ઘ. તેણો; ચ. તેલને. ૫૧૨. ૨. જ. કહો. ૩. ક. મહુરત,
 ખ. ગ. ઘ. મહુગત. ૫૧૩. ૩. ઘ. પ્રતમા; ચ. પરતમા. ૫૧૪. ૧.
 જ. કંતાવરના. ૨ ક. દેવ એ દેવ; ખ. જ. આર દેવનો દે; છ.
 આ દેવ એ દેવ. ૪. ખ. જ. મોહોહું અચગત ચેદ. ૫૧૬. ૩. ૪.
 ઘ. ચ. માં નથી. ૪. ક. મુકી; ગ. મેદલી. ૫૧૮. ૩. ખ. ગ. ઘ.
 ચ. છ. જ. દેવી કમવાથી. ૫૧૯. ૧. જ. સત્ત સગ્ગે અવનીતણું.
 ૫૨૦. ૧. ખ. આઘી આઘ એ ડંભુનિ ગાત; ગ. ઘ. ચ. છ. આઘ
 આઘ થમા; જ. આઘની અઘ નરણ એ ગાત. ૨. પછી ખ. જ. માં

આટલુ વધારે : જાંઘા વેદ પેહેલી છે એહ, શાસ્ત્રાત્કર શકિતનો દેહ. ૩. ખ. ૭. તેણિયે; ગ. ઘ. એણિયે. પરર. ૨. ખ. ૭. જ. કમ મે. પોડે મેડે તો; ગ. ઘ. ચ. મુખી મે. પો. તો. પરર. ૧.-૨. ગ. ઘ. ચ. માં નથી. પરર. ૨. ક. બાવનિઈ; બ્યાંબ્યાંનયે. ૪. ઘ. ચ. આંવી બેઠા જાંઘાં; ૭. આંવી બેઠા; જ. આંવી બેઠી. પરપ. ૧. ઘ. ચ. આક્રમમાત્ર. પરર. ૩. ખ. પ્રાંત ગાન રહુ મન ધીગ; ગ. ઘ. ન ગહુ ધ્યાને મનમાં ધીગ; ચ. ને ન ગહુ ધીગ. પર. ૭. ૧. ક. અવગુંણના; ખ. જ. અવક્રના. પરર. ૨. ક. ૭. ગાંન વિચાર; ખ. જ. વ્યપુ વિચારતાં કુખ માલા થયુ. પર. ૧. ઘ. ચ. શ્રાપ આજ દેહ છુ અમો; ૭. અંગ સગતીને દીહ. પરર. ૧. ખ. જ. કલપિને. પર. ૪. ખ. જ. મુકા કાપવન એહ; ગ. ચ. ૭. મુકા કાપ. પર. ૭. ઘ. ચ. માં નથી. ૩. ખ. ગ. જ. મુખતુ મુક તે સાંદા, ૭. મુખતુ મુક તે સાંદા. પર. ખ. જ. વિલામુક. પર. ૫. પછી ખ. જ. મા આટલુ વધારે : યસમુજ તુ સારદા, ધાન્વ મુત તુ ધર્મ; મંત્ર મુજ તુ માવદી, દરત મુજ તુ કર્મ. પર. ૧. ખ. જ. સારદા. ૧-૨. ચ. માં નથી. ૨. ૭. સાંદા પીદા. પર. પછી ખ. માં આટલુ વધારે : ગાયત્રિના મુજ ધણા, લ-ણવ (જ. અણવ) કેરા બેદ, બાવન રહિ માત્રિકા, તે તુ વિદ્યા વેદ. પર. ૨. ખ. અમૂન એ અવદંશર; જ. અમરીખ. પર. ૪. ખ. કે સદા ધાત પીતળ તે યાય; ગ. કે સાંદાધા પીતાકતુ યાયે, ૭. કેએ સદા પીતલના; જ. સાદી ધાતુ પીતળ જે યાય. પર. ૨. ક. ગ. ઘ. ચ. ૭. દેવની પુન. ૪. ઘ. ચ. માં નથી. પર. ૧. ૨. ૩. ઘ. ચ. માં નથી. ૨. પછી ખ. જ. માં આટલુ વધારે : વરણ ચાગ ખદ દરજન મર્મ, જાંઘસ્વરૂપ તે જાહણુ જમ; વિણુ સિવ જાહણુ પૂજસે, સદાં કારણ તે શુભ જ થસે. ૪. ઘ. ચ. ૭. જામણુ શ્રી જાંમા જુગદીસ. પર. પછી ખ. જ. માં આટલુ વધારે :

જાંઘણુ પિત્ર ને જાહણુ ગંગ
જાહણુ પ્રથમ ચાપે જામ
સિવ વિણુની પ્રતિમા ધરે
જાહણુ જાહણુ ને જાહણુ દેવ
છયે સાદાજની જ્યા ધરમ
વિપ્રવચને વગડંચા વરે
જાંઘણુધિ તિરથ નદી પુન્ય

જાહણુ નર્મદા જાહણુ શ્રીંગ
તાદારે કમ જગતનું યાય.
જાહણુ મંત્રપતિના કરે.
સ્વર્ગ મુત પાતાણે સેવ.
જાહણુ વિના નદી રૂડાં કર્મ.
તેવીસ કોડ તો સમ્ય જ દરે.
જાહણુધિ ખીણુ નદી અંન્ય.

પપ૧. ૩. ચ. અજ્ઞા. પપ૨. ૩.-૪. ખ. જ. મા નથી. પપ૩.
૩. જ. પ્રત સંકળ. પપ૪. ૪. ખ. તે પૂ-ણ થાય જો. પપ૪. પછી ખ.
જ. મા આટલું વધારે ; બ્રાહ્મણ શકિતશીલ સ્વરૂપ, બ્રાહ્મણ તે વિષ્ણુ રૂપ.
પપ૫. ૨. ખ. જ. ઇશ્વરનિ. ૩. ખ. મસે; ગ. ઘ. જ. મસમસે, ચ. યશે;
છ. વસે. પપ૬. પછી ખ. જ. મા આટલું વધારે ; જે બ્રાહ્મણુયિ
રૂથો હસે, વંદ્યુણ સમુદો જસે. પપ૭. ૧. ક. છ. નદે બ્રામણ
દીધિ ગાન; ઘ. ચ. નંદા બ્રામણ દીધી ગાલ. પપ૮. ૧. ખ. જ.
બ્રાહ્મણિ ને બ્રાહ્મણિ જોય. ૨. ઘ. બીન ન રાખે; ચ. બીન ન જાણે.
૩. ખ. જ. સરંચરી તે મ્હોરો બ્રાહ્મ. પપ૯. ૧. ૨. ખ. જ. મા નથી.
પપ૧૦. પછી ખ. જ. મા આટલું વધારે :

જે (જ. જૈન) નંદા વિપ્ર મન ધરે, તાહા પ્રતિષ્ઠા બ્રામણ કરે
પરણાવા પૂજનનૂ નહી કામ, જોઈએ બ્રામણ તેણે હામ.
પપ૧૧. ૨. ઘ. ચ. છ. તે દેખાડી ન શકે કાએ; જ. તેવા એક દેખાડો
કે ૫. પપ૧૨. ૨. ખ. વાસેકે ભૂમીપ્રદાન, ઘ. ચ. વાસખ. પપ૧૩. પછી
ખ. જ. મા આટલું વધારે :

દેહ તણુ જે સાધન ચાહાયે
વિપ્ર-સાથ દ્વંદ્વે નય
હરિ ભાગીરથી બ્રાહ્મણ.જેહ
એ ત્રૈપયેમાં બ્રાત્ય જ યશે
જે કોઈ જુગમા રહેવું ચાહે

તો બ્રાહ્મણના પૂજો પાયે
સાધન પુન્ય પાતાવું ખાય.
એ ત્રૈણ એક તે દલ.
તેહના પિત્રિ નરકે જ યસે.
નિર્મળ જળ તીરચમા નાહે.

પપ૧૫. ૩. ક. ખ. ઘ. ચ. યઆ; છ. ચાતે વીચાર પુરા થીઆ.
૪. ક. ખ. ઘ. ચ. સુણી. પપ૧૦. ગ. ઘ. ચ. રાજ રામ, છ. સાર જે
રામ. પપ૧૧. ૪. ક. દેહ. પપ૧૨. ૪. ગ. ઘ. ચ. છ. બ્રમાનો પુત્ર.
પપ૧૩. ૪. ઘ. છ. જ. થાએ, ચ. રે થાએ. પપ૧૫. ૧. ગ. ઘ. ચ.
છ. ધનુખવા. ૨. ઘ. ચ. છ. રામચંદ્રને. પપ૧૭. ૩. છ. રીણુ. પપ૧૮.
૧. પછી જ. મા આટલું વધારે : ત્યારે દર્શન દેશ, નિહિતર સ્પર્શ
નહી યશે, રામજી રૂડા વેશ, લાગ્યુ પાપ નહી નિકળે. ૨. જ. લાગ્યુ
જન તમ ત્રણુ. પપ૧૦. ક. ખ. ગ. ઘ. ચ. મંન. પપ૧૨. ૨. ઘ.
શરવ શશાર; ચ. શરવે શશાર. પપ૧૩. ૩. ખ. જ. કરે અવગાહન
ગંગાનુ; ૪. ગ. ઘ. ચ. કરો. આપ ગ્રીવણુ ગંગમાં. પપ૧૪. ૨. ગ.

ઘ. ચ. અનગ. ૩.૪. ખ. મા નથી. ૫૮૫. ૩. ખ. ગ. ઘ. ત્રકુટી,
 ચ. છ. ત્રીકુટી, જ. ત્રિકુટી. ૫૮૭. ૨. ઘ. શાધ, ચ. શાધુ.
 ૫૮૮. ૨. ઘ. હુનાદ, ચ. આહોલાદ. ૪. ખ. પુન્ય તણુ તે શાધ, જ.
 પુન્યતાણુ તે. ૫૮૯. ૨. ૩. ઘ. ચ. મા નથી. ૫૯૦. ૪. ક. તે લાગ્યો
 હું સર્વ. ૫૯૨. ૩. ખ. પુન, છ. પલવતાણુ, જ. પૂર્વ લાતાણુ.
 ૫૯૪. ૩. ઘ. ચ. છ. પીડ ૫૯૪. ૨. ઘ. ચ. છ. જ. ત વ
 ૫૯૭. ૩. ક. ગ. ચ. બાળે કેનખ, ઘ. બાળે અગની છે, છ.
 બીજી કેનખ ૫૯૮. ૮. ક. એક પુગણુ ૬૦૧. ૩. ખ. ગ. ઘ.
 ચ. છ. જ. મદા ૧૪ રખ્યે મન સદેહ રો. ૬૦૩. ૧. ક. રાજ. થનિ.
 ૪ ખ. જ. સતાનો તોવ, ગ. ઘ. છ. સીતાનો. તોલ, ચ. શીતાને.
 ૬૦૪. ૪. ક. ભુખ્ય ઉત્તરો. ગ. ઘ. ચ. છ. મુષ ઉપમવો. ૬૦૫.
 ૪. ખ. જ. દહી દામ સામગ્રી લ્યો, ગ. ઘ. ઉઠો દ્રવ્ય સામગ્રી લો,
 ચ. મા નથી, છ. એ દરબ સામગ્રી લીઓ ૬૦૬. ૨. ક. જો મૂળ,
 ખ. જો મુજ. ૬૦૭. ૧. ૨. ક. મા નથી. ૧. ચ. કાગ કેનકી. ૩. ખ.
 ગ. ઘ. ચ. છ. જ. નો પગમાલને. ૬૦૮. ૨. પછી ખ. જ. મ
 આટલું વધારે. ચારે પેના જાના રહ્યા, તારારે સિતાને જુદા રહ્યા.
 ૬૦૯. પછી ખ. મા આટલું વધારે ગયા ૧૫૩૧ દહી તે ગયા, શીખમચંદ્ર
 તો જામા થયા. ૬૧૧. ૪. ખ. જ. ભુજામાહે ભમતી રો. ગ. ઘ. ચ.
 ભુજામાહે જઈ પવરો. ૬૧૨. ૩-૪. ખ. ગ. ઘ. ચ. છ. જ.
 મા નથી ૬૧૩. ૨-૩. ઘ. મા નથી. ૨. ચ. ૧૮૧ રહાનો દામ.
 ૩. ચ. આન્યા ગવે તીકા ૬૧૫. ૨. ઘ. ચ. પૂગી શાન. ૬૧૭.
 ખ. ગ. ઘ. ચ. છ. જ. સલ વાત માનાજી નચ્યો (છ. માનજો).
 ૬૧૮. ૪. ખ. ગ. જ. અક્ષ. ૬૨૧. ૩ ૪ ખ. ગ. ઘ. ચ. છ.
 જ. મા નથી ૬૨૪. ૨ ઘ. ચ. છ. રૂગી બોલા એકે, જ. રૂગી એ
 જો દોડ ૪. ખ. ચોખડ, ગ. ઘ. ચ. છ. નવ પડને. ૬૨૫. ૩. ખ.
 શાધ દિવસ સતોપનો, ગ. ઘ. ચ. છ. શાધ દીસે સતોપીયે, જ. શાધ
 સંતાપી આપિયે ૪. ચ. દીધામા જાણી માન ૬૨૬. ૨. ક. વાદની પુ
 ગ. ઘ. છ. પ્રવાહ નદી પુ, ચ. પ્રભા નદી પુ ૪ ખ. જ. કલક
 નીમળ તૂ ન. ઘ. ચ. કુલ તુ ચ. ની. ૬૨૭. ૪ ખ. અનિદા નહીયે
 દામ, ગ. અધીનગળ એ દામ ઘ. ચ. અધીન ૧-૨ દામ, છ. અધી નગ
 એ દામ. ૬૨૮. ૨. ઘ. ચ. શીના. ૬૩૦. ૧. ગ. ઘ. ચ. સ. સડું

૬૩૧. ૪. ઘ. ચ. તો પશુરૂપ મેહેવાએ; છ. પાખતરૂપ. ૬૩૨. ૪. અ. માહારૂદ્ર છ નીલાવાઈ પાસ; ગ. માહારૂદ્ર ને જાગરે (ઘ. ગારે) મસમસે; ચ. માં નથી; જ. લેવાવટ પાસ. ૬૩૩. ૨. ખ. જ. અડસઠ તીરથ પૂછે મસમસે; ગ. અડસઠ તીરથ થાપ્યો છે પાસ; ઘ. ચ. યયાં છે પાસ. ૬૩૪. ૧. ક. છ. ઉરમાં. ૬૩૫. ૨. ઘ. ચ. છ. જ. ચગલ ખરીએ. ૪. ગ. ઘ. ચ. છ. જ. દેવી. ૬૩૬. ૪. ચ. પ્રાતીક. ૬૩૭. ૨. ખ. જ. નિરુપપાપ કરે પોતાને કાવ. ૬૩૮. ૪. ખ. ગ. ઘ. છ. જ. ગૌરી ધેતુમાં; ચ. ગવરી ધેતુમાં. ૬૪૦. ૨. ખ. જ. ધેતુ ઉચર ધેતુ સંમ; ગ. ઘ. ચ. છ. ધેતુ સીતા ધેતુ રામ. ૬૪૧. ૨. ખ. ગ. ચ. જ. આસન; આસન; ઘ. આસન કરે. ૩. ગ. ગંમાનક; ચ. ગવાંનીક છ. ગવન. ૬૪૩. ૧. ખ. કોડ કરમથિ છુટે; જ. કોડ જનમનાં છુટે કર્મ. ૬૪૪. ૩-૪. ગ. ઘ. ચ. છ. જ. માં નથી. ખ. અંભાવિષ્ણુરદ્રાણી દેહ, સકિતગત તે ધેતુ એહ. ૬૪૫. પછી. ખ. ગ. છ. જ. મા આટલું વધારે; વરો મુજને વિનય કરિ, પ્રીતિ રાખે પાસ; જો ગમે તો વેચજો, મુલખરીદી દાસ (જ. માં પહેલું ચરણ: 'અંગીકૃત મુજને કરો'). ૬૪૮. ખ. સર્વ 'કવણુ'. ૬૫૦. ૩. ખ. ચ. મણિ થકી; છ. માણસ થકી. ૪. ઘ. છ. જ. ઉળ. ૬૫૧. ૨. ખ. સિમંત. ૬૫૨. ૨. ક. સૌમ્ય પ્રકારે સુલ; ગ. ઘ. ચ. મુલ પરકારે સાલ; છ. મુલ પ્રકારે સાર. ૪. ક. તાહરું મુલ; ગ. ઘ. ચ. તાહારે માલ; છ. તો માણું તારો પાડ. ૬૫૩. ૨. ખ. પૂછું પ્રેમદા પાર. ૩. ક. ગ. ઘ. ચ. કાકાપણુ હોઈ તો દાખવો. ૬૫૫. ૧. ક. ગ. ઘ. વડો. ૬૫૭. ૩. છ. માણસ થકી. ૪. છ. જ. ઉળ. ૬૫૯. ૪. છ. માં નથી. ૬૬૦. ૨. ઘ. ચ. વાતોનો. ૪. જ. પિતાને જે હલી ૬૬૨. ૧. ખ. પૂજો; ગ. ઘ. ચ. સમર્થ; જ. પ્રાછયો; ૬૬૬. ૩-૪. ક. માં નથી. ૩. ગ. ચ. નાણીસ ખીલીક; ૪. ગ. ઘ. ગયો વેચલે વાહીને તાહે; ચ. ગયો વેચશે વાહી છે તાહે; છ. ગીઓ વેલ વાહી હતી તીહાએ. ૬૬૬. અ. ૨.-૨. ક. મા નથી. ૩. ખ. ગ. ઘ. ચ. છ. જ. કારજ કમચ થાસે અચ વલ્લુ. ૬૬૮. ૩. ખ. નિરુપલવ; ગ. નીરુપલવ; ઘ. નીરુપલવ; છ. નીરુપલવ. ૬૬૯. ૪. ક. નીરુપલવ; ખ. નિરુપલવ; છ. નીરુપલવ. ૬૭૦. ૨. ખ. જ. મોઢે બેઠા છે તેહને મલો; ચ. તે પલો. ૪. ખ. ગ. ઘ. ચ. જ. સુકી જસે; છ. સુકાઈ જસે. ૬૭૧. ૪. ખ. ગ. ઘ. ચ. છ. પડાવી. ૬૭૨. પછી પછી ખ. જ. માં આટલું વધારે; હરસીધિયે સપને કલું, લક્ષણુવતે સર્વે લલુ.

૬૭૩. ૧. જ. સાથે હોતો. ૨. પછી ખ. માં આટલું વધારે : ઇલાં બેઠા
રેહને રે તમ્બો, દિવસ ત્રેણમાં આવુ અમો. ૪. ખ. ગ. ઘ. છ. વીરતણ;
જ. વીર વેતાણનું ક્યું. ૬૭૪. ૧. ખ. પાવાડ; ગ. પરવતની પાડ; છ. ખાટ.
૩. ખ. ગ. ઘ. ચ. છ. જ. ગુફા વાધની ઝાઝી હોય. ૬૭૪. પછી ખ.
જ. માં આટલું વધારે : પમથે વાધતણે પંથી ગયો, જલવંત બોજ ઉપર
જઈ રહ્યો. ૬૭૫. ૨. ક. પેલાં. ૬૭૬. ૨-૪. ઘ. ચ. મા નથી. ૬૭૬.
પછી ખ. જ. માં આટલું વધારે : જ્યો માંનવી લઘુઓ લાગ, વિર કહે
સાંભલ્ય કે વાધ. ૬૭૭. ૧. ક. ભલ્યો; ખ. જ. ભુદરના ભજનમા ભલ્યો;
ગ. ઘ. ચ. ઈસ્વરના ભજનમાં; છ. ઈશ્વર ભજન માએ. ૨. ક. ખ. મલ્યો.
૬૭૮ ૨. ઘ. ચ. હીમત નેર એવડું લાવીઓ; છ. હેમત નેર એવડી;
જ. હિંમત નેર ક્યાંયી લાવિયો. ૬૮૦. ૪. ઘ. પ્રાનગ; ચ. પ્રાતીક; છ.
પ્રાહત. ૬૮૩. ૩. ખ. જ. તે કુઃખભંજન દેવતા; ગ. છ. તે (છ. તુ)
કુપભંજન દાવો ધરે; ઘ. ચ. તેણે કુપભંજન દાવો ધરો. ૪. ખ. માર્યાનું
નહી મન; ગ. ઘ. તો ન કરે મારવા મન; ચ. તે ન કરે. ૬૮૫. ૪. ખ.
જ. તો પ્રેક્ષણનું પાપ. ૬૮૬. ૪. ખ. જ. આલ્યો છુ તે કાન્ય.
૬૮૬. પછી ખ. જ. માં આટલું વધારે :

પરકુખભંજન દારણે	ચેયે ભણિયે પ્રભાત
શીવઆરા સાચુ કહુ	વાધ સાંભલ્ય તુ વાત
પપ આપો ને તુજ માયતુ	તો જીવો આ કાંમ
નહીતર જન્યેને હણુ	નીમેખ ના રાખુ નાંમ.

૬૮૮. ૩. ખ. જ. જ મુકું છુ જીવતો; ઘ. ચ. મુકું; છ. મુકું પાછો કરી.
૬૯૧. ૨. છ. મોરત. ૬૯૧. પછી જ. મા આટલું વધારે :

પાટ ધાવ દેતાં પાપ છે	અધિપત હણે અતીશ.
માટે મુકું જીવતો	શિવ આરા મુજ શીસ.

૬૯૨. ચ. છ. મા નથી. ૧. ક. પપ લેવા; ગ. ઘ. પુછું અમ્યો. ૬૯૩.
૩. ઘ. ચ. માંક. ૬૯૫. ૩. ખ. કે વાધ વટ' બીહુ તુ. ૬૯૫. પછી
ખ. જ. માં આટલું વધારે :

વાર કેટલી મારતા	દાણુ છુ આ દિસ.
ખણુ વાવર ખાલથી	પડે ભૂમિયે શિસ.

ફલેફ. ૧. ખ. જ. આવીષ તુજ આવી ગુલે, ગ. છ. વાર જેમ સમ
રોડતે; ઘ. વાર જેમ શુભ મરોડતે; ચ. વાર જેમ કો શાંમ મરોડતા.
૨. ખ. જ. જોધ તુ સાચુ જાંણ. ૩. ક. પહુ; ખ. જ. પાછો
ધાવ કરે નહી. ફલેફ. ૩. ખ. લેંડી થાય કેમ લુડીયા, જ. લોક
ચાય, કેમ લુડીયા. ફલેફ. ૪. ઘ. ચ. મુજ જીવત મીથ્યા યાએ,
ફલેફ. પછી ખ. જ. મા આટલું વધારે : પ્રયત્નીપલ પૂરપતી, તે પલ માહારો
પૂત; એ મૂવે અન્યની જસે, તુજ મુવે ધગસુત. ૭૦૧. ૧. ખ. રાજા કહે
સુણ્ય પગિસપત્ય, ગ. ઘ. ચ. છ. જ. રાજા કહે સુણ્ય વંનપતી. ૭૦૧.
પછી ખ. જ. મા આટલું વધારે : (ખ. સવા) સેર સવાયો સેરથિ, નિમેષ
ન રાખુ પુન્ય; વાત કરવા દેહ છુ તુને, તે જાંણુને ચેતે (જ. તુજમા) પુન્ય.
૭૦૨. ૨. પછી ખ. જ. મા આટલું વધારે : મહારા સંમ જે કો ધાત જ
કરો, બ્યલુ મ્હોતે સા મારે મરો, મહારે તો જે સરખા તમ્હો, સાચો ન્યાય
ચુકવીએ અમ્હો. ૭૦૨. ૩. ખ. જુકતે જોઈ, જ. જુગતે જોઈ, ૭૦૩. ૪.
ક. પાવ ગાલુ. ૭૦૪. ૩. ઘ. ચ. મલે. ૭૦૫. ૨. ખ. જ. રાજા કહે ચલુ
મુજ કામ. ૩. ખ. જ. નિસા જાળ રાયે સ્થાપિયુ; ગ. ચ. સાધી યાપીયુ; ઘ.
શોધી યાપીયુ; છ. સુધી યાપીયુ. ૪. ક. રહેસુ ધરી રુધીર; ખ. જ. પપ
રખાયિ તો; ચ. રહેસુકી. ૭૦૭. ૧. ખ. જ. રાત્રિ માન; ગ. ઘ. ચ. છ. રાત્રે
માન ૨. ઘ. ચ. લેડાં તે. ૩. ચ. વંણુપાણીએ વેલ ઘઈ ધણી. ૭૦૮. ૧. ખ.
સહજ. ગ. ઘ. ચ. સો. ૨. ખ. ગ. ઘ. ચ. જ. વલતી તેહને સી ચિંતાય;
છ. વલતી તેની ઈછા યાએ. ૭૦૯. ૩. ખ. ગ. છ. જ. દેવરુપ દાતા; ઘ.
દેતા; ચ. રૂપે એ તો પુતપુ. ૭૧૦. ૨. ખ. આવે દરબાર; ઘ. રહા
શહાર, ચ. રહા શહુ હાર. ૭૧૧. ૨. ખ. જ. ચારે કામ; ગ. ઘ. ચ.
ચાર કામ, છ. ચોરીએ ખેડા. ૩. ખ. કહે જીત્યો, ગ. કહે ઝ; ઘ. કહે ઝીતાં;
ચ. જોતા. ૭૧૩. ૨. ખ. ગ. જ. જુખ, ઘ. ચ. તમારી જુખ. ૩.-૪.
ખ. ગ. મા નથી. ૭૧૪. ૩. ઘ. પરણે પથી તમો; ચ. પરણે પથી તે
મુને. ૭૧૬. પછી ખ. જ. મા આટલું વધારે

કાંમસરિખિ કાયા ઘઈ
ઈદચંદ્ર સરિખડો
નરખિ હરખિ નારિયો
ભાગ્ય ભણું કહે ભાંચની

જેનવતો વેસ
દિવક જાંણે દેસ
જાણે તળ એ હોય
જેન કરંતી જોય.

૧. છ. રામાને કહે. ૭૧૭. ૩. ચ. 'જમાત્ર ગળાએ તાહાં કશે. ૭૧૮. ૩. ખ. ગ. ઘ. છ. જ. મુખ ભોગવો. ૭૧૯. ૩. ક. ખ. ઇમ. ૭૨૦. ૩. ખ. જ. એક પૂછુ છું વાર વાત. ૭૨૧. ૧. ખ. ગ. ઘ. જ. ગળ કહે એમાં સુ કાંમ; ઘ. ગળ કહે એ માહાત્ર કાંમ; છ. અંમે જામુ ગામ. ૨. ખ. જ. પૂછુ હેવ તે પૂછો આ કામ; ગ. ઘ. ચ. પુછ પુછુ આણે કાંમ. ૩. ૪. ઘ. ચ. છ. જ. માં નથી. ૭૨૨. ૩. ઘ. ચ. ચારે જીવધડી જીવે ક્યુ; છ. ચીઆરે જીવેથી. ૪. ખ. પ્રિછો રૂડી પે, ૭૨૩. ૪. ગ. નોલ વીધાણી વુજુ, ઘ. તોલ વીધાણી વુજુ, ચ. તે વીધાણી શુ કરેજી. ૭૨૪. ૬. ૧. ખ. નિઃસ્થડી. ૩ ખ. કાજુકાજ. ૭૨૫. ૧. ખ. દાનસ્થડી. ૨. ખ. પુનસ્થડી. ૪. ખ. મ્હીમા કહે. ૭૨૬. ૪. જ. શ્રીપતિ ગણે ધર્મ. ૭૨૭. ૩. ખ. છ. જસજીવો; જ. જસ કીજી, ઘ. ચ. જસ જીતો ચરંભજવીધી. ૪. જ. જસજીવો. ૭૨૮. ૧. ખ. નીગમાસ, ગ. ઘ. ચ. નગમાસ; જ. નગમાઈ. ૭૨૯. ૨. ખ. જ. પગમાસ પુન્યપવીત્ર; ગ. ઘ. પુન્યથી પગે પવીત્ર; ચ. પગ પવીત્ર, છ. પૂરો પવીત્ર. ૭૩૦. ૪. ખ. ઘ. જ. લાખેજી, ચ. છ. લા લાખેજી. ૭૩૧. ૪. ખ. જ. વાત, ગ. ઘ. ચ. રજા ગયે. ૭૩૨. ૧. ખ. ગ. જ. જામની. ૩. ૪. ૬. ઘ. ચ. છ. તાલે કુખમંજન મયો (ચ. કશે), નવ ખંડ માહે ચાતુ નાંમ. ૭૩૩. થી ૭૪૯. ખ. જ. મા નથી. ૭૩૮. ૪. ક. નાગવજીને. ૭૩૯. થી ૭૪૧. ગ. માં નથી. ૭૪૦. થી ૭૪૧. ઘ. ચ. માં નથી. ૭૪૦. થી ૭૪૯. છ. માં નથી. ૭૪૪. થી ૭૪૬. ઘ. ચ. મા નથી. ૭૪૬. ૩. ગ. ન્યાયે કા. ૭૪૮-૭૫૦. ઘ. ચ. મા નથી. ૭૪૮. ૩. ગ. દેવધાને. ૭૫૦. ૧. ખ. જ. એક ચરિત્ર જે સાંભરે. ૭૫૧. થી ૭૫૫. ખ. જ. મા નથી. ૭૫૨. ગ. ઘ. ચ. મા નથી. ૨. છ. તગત એધરે. ૭૫૩. ૨. ઘ. શુભ, ચ. શુભ અશુભ. ૭૫૫. પછી છ. જ. મા આટલુ વધારે : ઓતા વીતના સાંભરો, કહે ક્ષીતા કા ભડ, (સેટ) જે જે થી પુછો. ૭૫૫. ૧. ક. કહીને ઉતપતી. ૨. ક. પુત્રી મઈ. ૪. ચ. શેવડ. ૭૫૫. પછી ચ. મા આટલુ વધારે : ક્ષીજન ચામળની મુખ પાણી, વીકંમડા રસ અમીત-ખાણુ; કહેતાં શ્રવણે શુભ ઉપજે, હેએ દાતાર કંપણાઈ તને.

ક. નો અંત : ઇતિ સીદાસનજતીમ્હી-મધ્યે કથા પાંનની સપુજ : શુભં વં લખીતં પરોપદેશાય ચોરજી મીતા-મીત્ય જીવજી-લખીતં શુભં.

ખ. નો અંત : ઇતિ શ્રી શીલાસનજત્રીસી । વાત પાનની સંપૂર્ણ : ૧૨૧ મી । લ.
મે. ખા. ર. અ. સ. અં. કા. માં.

ગ. નો અંત : ઇતિ શ્રી વીક્રમચરીત્રે સિદ્ધાસનજત્રીસેઃ કવી સાંમલદાસવીરચીતાં
પાનની વારતા સંપૂર્ણ સમાપ્ત ॥ શ્રીરસ્તુ । કલ્યાણમસ્તુ ॥
મુલં ભવતુ ॥ શ્રીરસ્તુ ॥ સંવત ૧૮૩૪ ના વરમે કારતક વદ ૬
વાર ગુર, લખીતગ અખ્યારં સંશુરામસુત સરપશમેણુ
ઈદં પુસ્તકં લખીત્વા પદનાથ આત્માથે । લેખકપાઠકયો મુલં
ભવતુ ॥ ॥ ૭ ॥ ॥ થી ॥

ધ. નો અંત ઇત્રી શ્રી વીક્રમચરીત્રે શીલાસનજત્રીસી ॥ કવી સામલદાસ વીર-
ચીત્રા પાનની વારતા સમપૂર્ણ ॥ સંમાપ્ત ॥ લખતંગ
મેાડ વાણીઆ શા. ખુમાલ કીકાસાએ લખી છે, પોતીકે
હાકે, સવત ૧૮૩૬ ના ચઈત્ર ગુદ ૧૩ બોમે સમપૂર્ણ
ચઈ છે ॥

ચ. નો અંત . ઇતી શ્રી વીક્રમચરીત્ર શીલાસનજત્રીસે કવી સામલદાસવીરચીતે,
એવીસમી પુતત્રી, પાનની વાત સપુર્ણ લખી છે.

આ પત્રી શુદ્ધ દસ્તકમા : શહી કથા (૧) ઈસવગઘણી મોપડી જે
કોઈ વઈ જા વાચવાને આરવે તેને બ્રમહતાનો પાપ, અસ્વીકતાનો
પાપ, તેને.....

છ. નો અંત . ઇતી શ્રી શીલાસનજત્રીસમીધે ॥ વીક્રમચરીતે કવી સાંમલદાસ ॥
વીરચીતા ॥ પાનની કથા ॥ વારતા ॥ ૨૪ એવીસમી
સંમપુરણ ॥ લે । જોસી. ૭ બાણુજના જે વાંચે તે જે મારા
જ...વળે ॥ દીકા પરમાણે લીધા હૈ ॥... ૧૯૦૦ ના
ચઈત્ર ગુદ ૧૦ વાર...વારે સદામાપૂરી મધે સંમાપતે શ્રી
શ્રી શ્રી શ્રી.

જ. નો અંત : માત્ર આટલુ જ આપ્યું છે : પાનની વાર્તા સમાપ્ત.

[૫]

ક. નો આરંભ: શ્રી ગણેશાયનમઃ । અથ સિદ્ધાસનખત્રીસિમધ્યે
પુતલી ગુલગા: । વાર્તા કામધેનુની લખ્યતે: ।

ખ. નો આરંભ: શ્રી ગણેશાય નમઃ ॥ શ્રી સારદાય નમઃ ।
વાત: કામદુરગાની । જાપો :-

૧. ૧. ખ. સીવસરખ્યો છે તાત, માતલિમઆ છે જોડેની; ૨. ખ. લખ,
રીધ મીધ, તેહની. ૩. ક. હલ દાસી; ખ. ખેમકાંણ, સીધી; ૪. ખ. સેવે નવ
નીધ ધરેવાસી; ૫. ખ. પ્રભુ કલ્યાણ કરે અતી ધણુ; 'આધે' ને બદલે
'ખાતે' જોઈએ; ૬. ખ. ગળનંદ, પ્રથમ ધાન ધરે તે તણુ. ૨. ૧. ખ.
ગીરજનંદ ગુણનીધી; ૨. ખ. ભુધસાગર; ૩. ખ. દાતા દીવ, દશે; ૪. ખ.
ધાન, ૩. ૧. ખ. 'શ્રી' નથી, સ્વરસ્વતી; ૨. ખ. મતદેવણુ તુ; ૩. ક.
વ્યાપિ; ખ. રહા; ખ. વાણી વહે વીખાત. ૪. ૧. ખ. ભુધ
આગણો; ૨. ખ. વીરજીત; ૩. ખ. ધમકે ભુધરી કટી પરે; ૪. રે.
ખ. ૧. ખ. આઠ સીવ હિમઆપતી; ૨. ખ. જયતપતી ગુગદીસ; ૩. ખ.
સેવક સાલક તુ સદા; ૪. ખ. ઇસ. ૬. ૨. ખ. કલ્યાણ કોટ; ૩. ખ.
કારણ કાટી બ્રમાડનો. ખ. મા સર્વત્ર 'ક'નો વળાંક 'ક' જોવા છે
એટલે હવેથી એની નોંધ નથી લીધી. ૭. ૧. ક. સુદગિ; ૨. ખ. હીંગસાજ
હરસીધી; ૩. ખ. તુ સમરે મુખ હિપજે; ૪. ખ. નીત નવી નવનીધ.
૮. ૧. ખ. પરણામ પ્રીતેથી કરે; ખ. માં સર્વત્ર 'પ્રીતે' જોવા તૃતીયા
સપ્તમીનાં તથા રૂપોમાં, 'કરુ' 'કરે' જોવા વર્તમાનનાં રૂપોમાં અનુનાસિક નથી
આધી. વળી 'રુ' ને બદલ ધણુખરુ' બધે 'રુ'જ મળે છે. આવા જોડણી-
જોડોની આધી આગળ નોંધ નથી લીધી. ૨. ખ. થાઉં પવીત્ર, ૩. ખ.
પુણ પરમાર્ય કાગલે, ૪. ખ. વીક મચરીત્ર. ૯. ૧. ખ. રી ધાગધરાનો;
૨. ખ. વીદા ઘણી; ૩. ખ. ભતખડે; ૪. ખ. કોટીધા, કરમ. ૧૦. ૧.
ખ. જે દે માખ, ૨. ખ. લેસ માત્રમા પામે લાખ; ખ. મા સર્વત્ર 'શ' ને
બદલે 'સ' છે. તેની આગળ નોંધ નથી લીધી, ૩. ખ. કેા નવ મલે; ૪.
ખ. 'એ' નથી. ૧૧. ૧. ખ. જમણો આપે દલઈ દામ, ૨. ખ. જમણો
બોજ પડાતુ; ૩. ખ. નીત નીત કડિતક જુવે, ખ. મા ધણુ ખરુ' 'ય' શ્રુતિ
નથી. આવા પાદાંતરોની નોંધ આગળ નથી લીધી. ૧૨. ૧. ખ. હીંગાજ,
૨. ખ. ગચ્ચા; ૩. ખ. મોકલાં; ખ. માં ધણુ ખરુ સર્વત્ર ભૂતકાલિક

રૂપો યકાર વિનાના છે. તેમની નોંધ આગળ નથી લીધી; ૪. ક. સુકરી, ખ. નાસુકરે. ૧૩. ૧. ખ. માહોમાહે; ૨. ખ. ના કરાવા; ૩. ખ. ચીત. ૧૪. ૨. ક. દિહો; ખ. કારમો; ૩. ક. ચઈ; ખ. ખેસેતાં એક; ૪. ખ. ઘણી ચાતુરી વીવધન એક. ૧૫. ૧. ક. જતન; ૨. ક. રતન; ખ. આપાં; ૩. ખ. તે; ૪. ક. માંની ખોળ; ખ. પછી વાતની. ૧૬. ૧. ક. કીધિ; ૨. ખ. સરવ કરાંમત; ૧૬. ક. રાજન. ક. માં કડીને અંતે આવતા 'રાજન' 'આસન' જેવા શબ્દોમાં ઉપાંત્ય અનુસ્વાર નથી. આની આગળ નોંધ નથી લીધી. ખ. ભુમી તાં રાજન; ૪. ખ. અવનવુ. ૧૭. ૧. ખ. સીંહાસન; ૨. ખ. 'હાથે' નથી; ૩. ખ. હેત ભુપત; ૪. ખ. સમામધે લાયક લાવીએ. ૧૮. ૧. ખ. પંડીત, ૨. ખ. ખેસવાનું મન; ૩. ખ. તોરણ બારણે મોતીતણાં; ૪. ક. 'છાં' છેકીને 'છટણાં'; ખ. માં પાનાનો એ અંશ ખવાઈ ગયેલો છે. ૧૯. ૧. ક. દિધાં; ખ. ખેરખેર, માન; ૪. ક. હોંથી. ૨૦. ૧. ખ. પ્રદખણા બોળ કરે, ૨. ખ. પાગ સીંહાસન ધરે; ૩. ખ. ઝાછ; ૪. ખ. તારે એક. ૨૧. ૧. ખ. સીંહાસન ન ધરેસે; ૨. ખ. એ આસન બેઠે; ૪. ખ. સુભગાની. ૨૨. ૨. ખ. તે નરપત્નું કેહે વૂ નાંમ. ૩-૪. બેઠો ગચ્છ બેઠી બે હાથ, સુભગા બોલી બોજસંધાન. ૨૩. ૧. ખ. કેહે; ૨. ખ. સુદીગ; ખ. વીખાંણુ કરુ વીકંમ તણા, ૪. ક. કરિ. ૨૪. ૧. ખ. ઉખાંણુનો અધીપતી. ૩. ખ. ચતુરા રાજ ચક્રબે કરી, ૪. ખ. સદ્યુર રૂડી સેવ. ૨૫. ૨. ખ. પરકાગજ; ૩. ક. નારિ, ૪. ખ. 'તે' નથી, વીકંમ. ૨૬. ૧. ખ. સીંહાસને. ૨૭. ૧. ખ. કેાટી; ૨. ખ. નીલ નીત પુરાણ. ૨૮. ૧. કેહે ૩, ૨. ખ. માર. ૩. ખ. વાસીએ; ૪. ખ. અમો, કાસીએ. ૨૯. ૨. ક. મન વણારસ ઉપર; ૩. ખ. ગએ સીંહલ, ખ. મા 'રાઈ' જેનાં રૂપોમાં અંત 'ઈ' ને સ્થાને 'એ' હોય છે. તેની આગળ નોંધ લીધી નથી, ૪. ખ. પુણુ સભા. ૩૦. ક. ચીતામણને; ખ. ચીતામણી; ૩. ખ. કાંઈક. ૪. ખ. માહારે. ૩૧. ૧. ખ. બાહણ, 'ને' નથી; ૨. ખ. બીછ ગા અને ગંગ; ૩. ખ. એથી બીજુ અધીક નથી, ૪. ખ. કરે. ૩૨. ૧. ખ. ગામોતર, ૨. ખ. ગામ લાગી રીજ; ૪. ખ. બધી સ્ટાટુ બીજ. ૩૩. ૧. ખ. પંચ સદસ્ય વવરાવા, ૨. ખ. ઘેર ઘેર. ૩. ખ. પુજુ; ૪. ક. તન મન ધન, ખ. સાખી. ૩૪. ૧. ખ. 'નીત' નથી, ૩. ખ. અનખત ઉખાંણુ વીએ. ૩૫. ૩. ખ. કગવી; ૪. ખ. દાકો સહુનો. ૩૬. ૨. ખ. નવાંણુ, ૩. ખ. સદઅત; ૪. ખ. ધેન પ્રમાણ. ૩૭. ૧. ખ.

ચાકરી કરે; ૨. ખ. ધમધામ; ૩. ખ. રાજદારથી; ૪. ખ. રહેવા. ૩૮. ૧. ક. ઘણી; ૨. ખ. સીધ; ૩. ખ. ચઉદ લખ એ વીયરે; ૪. ખ. ઉભાંણી. ૩૯. ૧-૨. ક. ધેનુ આવે તાહરે, ધેનુનું કરે દરસન; ૩. ક. મોતી, ખ. મહીપતી; ૪. ક. પ્રીત, ધરી. ૪૦. ૧. ખ. વાંણે વધાવે; ૨. ખ. સાંજે સાંકામો; ૩. ખ. કા. ૪૧. ૧. ક. રહીવ; ખ. રહીઅત; ૨. ખ. સોલા સાર; ૪. ખ. સોનાના. ૪૨. ૧. ક. મોતિ; ૩. ખ. ઝાંઝરી; ૪. ખ. પવીત્રે. ૪૩. ૧. ખ. ઓપતા; ૨. ખ. કરાવાં સમનુસ; ૩. ખ. ઝાઝા; ૪. ખ. ગુલ. ૪૪. ૧. ખ. 'તે' ને સ્થાને 'એવી'. ૪૫. ૧. ખ. ચઉદ લખ; ૩. ખ. દીવસ સીરામણસાર; ૪. ક. માગર; ખ. માગસર સુદી ચોથને. ૪૬. ૧. ખ. વરત સુવેશ; ૨. ખ. સહુ ઉભાંણી; ૩. ખ. પરદોસે તે સીવ; ૪. ખ. લખ પુન્ય માનો. ૪૭. ૧. ખ. પરદોપપુજનનો મહીમા; ૨. ખ. કો કેહેવાવા; ૩-૪. ખ. મા નથી. ૪૮. ૧. ખ. સોમપ્રદોપનણુ ફલ; ૩. ખ. એવી, મહીપતશ્રી; ૪. ખ. સાંજે. ૪૯. ૧. ખ. પરીશ્રમ સંતોખા; ૨. ખ. જત્રા, ૩. ખ. કાઈ નથી સંધાય; ૪. ખ. કોઅપુ. ૫૦. ૧. ખ. એવે; ૨. ક. તીરે, ખ. બરાડી ખીત્રા, ૪. ખ. તેતણુ. ૫૦ થી આગળ નોંધણીના નિર્ગથક હોય તેવા બેરોની નોંધ લીધી નથી. ૫૧. ૧. ખ. ગઝો ગાઅ, ૨. ખ. 'તે' નથી; ૩. ખ. બહુ, ૪. ખ. શુભ ગંગ. ૫૨. ૧. ખ. દીદી ગાઅ; ૨. ખ. તેહ તણી...વા સાદાઅ; ૩. ખ. પોતો. ૫૩. ૨. ખ. કાદવમાથી કાઢી; ૩. ખ. દોહો દામણો તેનો દેહ; ૪. ખ. નરપતને ઉપનો બહુ. ૫૪. ખ. મા ૩. ને ૪. નો વ્યત્પ, ૪. ખ. ઉસ્ત કરાં ગંગોદક નીર. ૫૫. ૧. ખ. છુછુ અંગ; ૩. ક. સેજે તણાં; ખ. થેથે પથરાવાં; ૪. ખ. ખાણુ દાણ પાવા જલ ધણાં. ૫૬. ૧. ખ. અમુલક; ૨. ખ. ધણા મુલ હેતેથી; ૩. ખ. પાંખમુખી; ૪. ખ. ઉપનો બહુ. ૫૭. ૧. ખ. સીધરી; ૩. ખ. રહીઆપુ. ૫૮. ૧. ખ. વાણી છે ગાઅ; ૨. ખ. નીતે પ્રીતથી. ૫૮. ૫. ખ. થઈ છે, ૬. ખ. પરીત્રે પાત્ર. ૫૯. ૩. ખ. સહુ. ૬૦. ૨. ખ. ચાવી દેસ; ૩. ક. ખડ; ૪. ક. ધન્ય નિરમલ. ૬૧. ૧. ખ. સ્વરગમાલા; ૩. ખ. વીખાંણુ થયાં છે. ૬૨. ૧. ખ. કો કેહે, અવતાર; ૨. ક. કો કેહે કરણુ અપક; ૩. ક. નર છંદ છે. ૬૩. ૨. ખ. પ્રતા નહી મન ધીગ; ૩. ક. સમંદ; ૪. ખ. 'એ' નથી. ૬૪. ૧. ખ. ભગની; ૩. ખ. પ્રાણ ધરે. ૬૫. ૪. ક. જઈ બેદી, ખ. જઈને. ૬૬. ૧. ખ. કામધેનુ; ૨. ખ. અંત્રખ; ૪. ખ. સેજે દેલ. ૬૭. ૨. ખ. મોણી, ૩. ખ. કરે; ૪. ખ. સન સુકે. ૬૮. ૧. ખ. સુશ્રી

આપ દે; ૨. ખ. લે. ૬૯. ૨. ક. લાલ; ૩. ખ. જોધો. ૭૦. ૧. ખ. આપડી
 હડીઓ. ૭૧. ખ. માં નથી. ૭૨. ૧. ખ. 'બહુ' નથી; ૩. ખ. 'ધર' નથી;
 ૭૩. ૧. ખ. દસ દીન તણો; ૪. ખ. પાઈ. ૭૪. ૧. ખ. કાલકવર; ૩.
 ખ. તલવણે; ૪. ક. માટ. ૭૫. ૨. ખ. 'તે' નથી; ૩. ખ. મારાં મેહે; ૪.
 ખ. 'તે' નથી. ૭૬. ૩. ખ. રહે જો; ૪. ખ. તો લખધા લીધી લાંકાંણ. ૭૭.
 ૧. ખ. એ વાતથી; ૨. ખ. અભી સતીથી બીજુ; ૩. ખ. ખીજો સો. ૭૮.
 ૧. ખ. ખીજુ સુ; ૨. ક. આગલ સી. ૮૦. ૨. ખ. ત્રીજાતમા; ૪. ખ. પુન્યની
 જોડ ખીજુ સુ કાંમ. આથી આગળ પ્રતના ઉલ્લેખ વિનાનાં પાઠાંતર ખ. પ્રતના
 સમજવા. ૮૧. ૨. તેમાં સો ભાગ; ૪. વીમ્ર આગલ ખીજુ સી જાત.
 ૮૨. ૧. આગલ ઓસધ; ૨. ખરાસ આગલ. ૮૩. ૧. ક. સુપ; ખ. વેણુ; ૨.
 જોડ ના. ૮૪. ૪. તેને કારણે. ૮૫. ૨. કરી આપો દાંત. ૮૭. ૨. તે કંમ જુઓ;
 ૩. ત્રશા. ૮૮. ૨. કપુતથી રહે કંમ; ૩. કંમ રહે; ૪. જુડીથી કંમ રહે.
 ૮૯. ૨. ચોક્કી આગલ કંમ રહે ચોર. ૯૦. ૧. કરપીપાસ કીરતી કેમ રહે;
 ૨. માનને પાયક અગની દેહે. ૪. નંદા પાસ. ૯૧. ૧. મોટુ સુ; ૩.
 ગજ કંમ; ૪. વાધ હાથથી છુટે કંમ ગામ. ૯૨. ૨. ઓડી અકલ
 કરે છે અરજ; ૩. ભાંમની; ૪. તુજને જાંમની. ૯૩. ૨. પાછી જઈ.
 ૯૪. ૧. તે સાખ. ૯૫. વચમાં ઈસ્વરને, ૩. આણે. ૯૬. સનાંત કરા
 વીના; ૨. ક. થઇને જેહને દમે; ૩. જઈ આવડીએ ચાડી. ૯૭. ૨. ઈસ્વર
 જીપર ન રાખે વાહાલ; ૪. 'જે' નથી. ૯૮. ૧. વચનને; ૨. કરે ધાત.
 ૯૯. ૨. વીચે વચમાં રાખે ઈસ. ૧૦૦. ૧. જોરાવર કરે તે જર;
 ૪. અદોકેરા. ૧૦૧. ૧. દેદ, ૩. પ્રીતે કરે; ૪. અનરથ. ૧૦૨. ૨. પાપી
 જુહોનો; ૩. ચોરે તલી; ૪. નથી. ૧૦૩. ૧-૨. નથી; ૩. ખેતરમાં
 જે વાવે ગલી; ૪. નથી. ૧૦૪. ૧. ભાડી ધાંતે, ૨. નથી; ૩.
 હરી ભજતાં જો આણે લાજ. ૧૦૫. ૧. જે કરે; ૨. ખેડે જુમી
 જે પડતર વાંન; ૩-૪. નથી. ૧૦૬. ૧. સોલાસેણો; ૪. કેટલાક.
 ૧૦૭. ૧. પ્રાતક; ૨. ઘડી એકમાં નવ આવુ તુજ કને; ૩. ગરાસ
 કારણ વાલે ધાટ; ૪. ખ. પટલાઈનો. ૧૦૮. ૪. પારક ઉડી તાકે ધન.
 ૧૦૯. નથી. ૧૧૦. ૧-૨. નથી. ૧૧૨. ૩. જોતાં; ૪. લેખાંમાંહ.
 ૧૧૩. ૨. આપો આપ; ૩. સાંકુલ. ૧૧૪. ૨. દીડી; ૩. હજા જાત દે
 ગાઅને પાપીજ. ૧૧૫. ૧. કાડી; ૨. કાદિ; ૩. 'તિહાં' નથી; ૪. ચેતન
 કરવા. ૧૧૬. ૨. રાખ મનમાં લાજ; ૩. જે તાહર. ૧૧૭. ૩. સી ધાડ.

૧૧૮. ૧. કાલમાં તે સી; ૨. ઉગડ ધરતીમાં તે સી આડ; ૪. પુરસ્પાસે.
 ૧૧૯. ૨. નામ્રદેહે; ૩. 'મુખ' નથી. ૧૨૦. ૪. ક્ષીત તે જે ચુલુ...ઈ
 ગાઅ. ૧૨૧. ૨. ખરામોલો તેમાં નહી ખોલ; ૪. જે રાખે વીદાનુ પત.
 ૧૨૧. પછી આટલું વધારે: જુવો આખ એવાની ધણી, દયા
 આંલો તો સડુનો ધણી. (સરખાવો આગળ ઉપર ૧૨૬. ૧-૨.).
 ૧૨૨. ૧. જોરાવર હોએ જે જાન; ૨. તે મરદ સાંદાંમે કરે ધાત;
 ૪. આવે. ૧૨૩. ૧. કુતીજઓ; ૨. ધેનુની; ૩. ઉગરે; ૪. મરે.
 ૧૨૪. ૧-૨. નથી; ૩. વણીઃ એસરે નવ વેપાર. ૧૨૫. ૧. મરતાં
 માર; ૧૨૫. ૨. પછી આટલું વધારે: આદારી એસરે થોડું ખાઅ. ૪.
 ચુંગલ. ૧૨૬. ૧. લોહ દેખીને; ૨. નહી મુરો તે કાઅર કેહે. ૩.
 છટ્ટુ આવે. ૧૨૭. ૩. ક. દુરજેધનને. ૪. બંધવ સમાવા(!) કાંમ.
 ૧૨૮. ૧. નવ છતીઓ; ૨. રાજ ધડ લંક; ૪. રાખી પાંડવકેરી.
 ૧૩૧. ૧. સાંદુલ રાઅ ગુલ; ૩-૪. પાટધાવ કંમ દીછએ, પ્રજાતજા પ્રતીપાલ.
 ૧૩૨. ૨. ધરીને ચોટ; ૩. જોજે; ૪. ક. તાદારી જોડ. ૧૩૪. ૩. એને
 માગતાં મુજને. ૧૩૫. ૨. જુજ વડાંથી વેર; ૪. વધારસો વેર. ૧૩૬.
 ૩. કંજો. ૧૩૭. ૧. ધરી એકે તો રધજ(ગ); ૪. ગરલ પુરા પેટ. ૧૩૮.
 ૩. પામા નહી આદા(ર); ૪. તલો સો કડુ વીચાગ. ૧૩૯. ૨. અન
 સરવતી, ૪. ક. બાવજાણાં. ૧૪૦. ૧. ધર્ષનાં ભરે; ૨. તેવનું જીવતગ;
 ૪. પુરણ. ૧૪૧. ૧. દેખતા; ૪. તેને મરલ ગયેલી ધાત. ૧૪૨. ૨. જીવન
 મૃત્યુ થઓ તે પાંડાંધુ; ૩. 'ન' નથી; ૪. તે પીનાને વંન ઉગે ગાડ.
 ૧૪૩. ૨. ખોલ; ૪. ક. ભલે મરૂ મરન. ૧૪૫. ૨. જઈ નીગ; ૩. ચોર...
 કીધી સુવીએ; ૪. વડે. ૧૪૬. ૧. ગામા(તગ); ૨. માદાં કરમ કરે પેટ
 માટ. ૧૪૭. ૩-૪. નથી. ૧૪૮. ૨. પેરેગ; ૩. રક; ૪. આડો અંક.
 ૧૪૯. ૧. પપંચ સો કામને માકે; ૨. પ્રજાતજા છે પાપ; ૩. કો ગ્રાઅ;
 ૪. ક. મુકે પરદેએ નાર; ખ. અંચ દેસ જઈ પેમે; ૫. ભારથી દીવસ
 વે મદુ દુખના; ૬. ક. સાંચ કહે જીભેદ કરે, એ સરવે લુટી લુખના.
 ૧૫૦. ૧. તેડેનો ચુકે; ૨. ક. કણધિ ધરમ કુમલ; ખ. પચુરસ તે કુકે;
 ૩. 'ભર' નથી; ૪. ઉસ્તકાલ ને ટાલ; ૫. કુકુ જડનુ, નાદ નીધી એ નેટના;
 ૬. કેહે સાગ સડુ, એ પપંચ એ પેટનાં. ૧૫૧. ૧. નવી જાલો. ૧૫૨. ૨.
 દાસ યઈ રેડે ધરમાહે; ૩. ગાખ, કુવમરગદા ખોઈ; ૪. ક. કંઈ જતા;
 ખ. સોઅ, કોઈ કરે જાણવાં જનોઈ; ૫. ક. જાંતના; ખ. ધીક જીવતર એ

વેઠનાં; ૬. છાપ પાપ. ૧૫૩. ૧. એહેવાં કહાં; ૪. તો નીરાહાર મુકે છે મુને.
 ૧૫૬. ૧. આઠ દીવસની. ૧૫૭. ૨. ૩. કં. કહીના; ૪. કે કેને તે આપા
 રાજ. ૧૫૮. ૧. સદાવરત ચલાવે; ૨. પાંણીના; ૩.-૪. નથી. ૧૫૯. ૧.
 ધણાં; ૪. અમારી. ૧૬૧. ૧. રાજાને સંકટ પડું; ૪. પ્રાણત કંમ લેવાઅ.
 ૧૬૩. ૧. ધરે; ૨. મેલ મનનો મોડ; ૩. કરો મુજને; ૪. તારો પોએ મનનો
 કોડ. ૧૬૪. ૧. અમરત દેહ અતી ધણો; ૨. ત્રપત, તુજ; ૩. ન કરીએ.
 ૧૬૫. ૧. રાઅ સુણ; ૨. ધેનુમાં. ૧૬૬. ૧. ભુખાં તરપીએ. ૧૬૭. ૧.
 માંસ ખાએ ને નાર; ૨. એ વાત તે. ૧૬૮. ૨. ભુખા છે જથ ત્રણ.
 ૧૬૯. ૧. એક એક જથ; ૨. ભાગે ભુખને સુખીઆ થાવે. ૧૭૦. ૩. કં.
 થી; ૪. વાધ સંધાથે બોલો બોલ. ૧૭૧. ૨. સપત જનમનુ; ૩. એક જોણ;
 ૪. કં. સલવાદિ. ૧૭૨. ૧. 'પછે' નથી; ૨. દલથી દેઈસુ તુજને સાપ;
 ૩. કં. વચનમાં; ૪. જો જે ધડીમાં નાં સાંપુ મીસ. ૧૭૩. ૨. પલ એકમા;
 ૩. કં. ધેનુ મુકી દેકાણું. ૧૭૪. ૨. મંન ફેરી ભરાત; ૪. કુવરને થઈ.
 ૧૭૫. ૪. મંન પોતે ચીત ચઢી. ૧૭૬. ૧. પછવાડે, ૪. અદક મંન
 ૧૭૭. ૧. કં. કહિ તે; ૨. તે નરપતી રહો. ૧૭૮. ૧. ધડીનો આપ; ૨.
 વચમાં, સાપ; ૩. દર પગે રહે વનીતા વરણ; ૪. ચાલી ચતુગ. ૧૭૯. ૧.
 કં. વાત કહીને, ખ. કોણોને; ૩. દોણો; ૪. જોણે ધન. ૧૮૦. ૧. કં.
 ચંદ્રવદન, ખ. ચંતની; ૨. કં. રામ રૂપ; ખ. રંભા નીતની; ૪. ભામની
 કો ભલપણને ભુપ. ૧૮૧. ૨. જોઅંનવેસ. ૧૮૨. ૧. સુદીર; ૩. અવનવો.
 ૧૮૩. ૧. કે કુબેર, ૪. કણ. ૧૮૪. ૧. કેણે વાધણ તાહા જઈ આજ.
 ૧૮૫. ૩. અંત્રીક્ષધકી દેવ સરવે જોઅ, ૪. કં. સલવાદિ. ૧૮૬. ૪. અતી
 રહીઆલાં. ૧૮૭. ૨. ખાતે અમે કંમ ખવાઅ, ૩. પસુવરધ દગતા. ૧૮૮.
 ૧. માલ; ૨. આપ સ્વહસ્તે અંગ. ૧૮૯. ૧. નહીકર; ૩. ભુપતે અમે
 મરી; ૪. સુ કહીએ ધણી વાત. ૧૯૦. ૧. ભલ જુ, ૨. ખત્રીતણો; ૩.
 પંડ. ૧૯૧. ૧. કોને આપીએ, ૨. પોતાનું; ૪. કાહાકું ખગ તરત.
 ૧૯૨. ૧. 'જ' નથી; ૧૯૩. ૧. સાદુલ; ૩. કં. ન; ૪. પોતાને ધેર.
 ૧૯૪. ૩. માહરે દરખ વીવાઅમો, ૪. મગસ. ૧૯૫. ૧. કોટી વરસ.
 ૧૯૬. ૨. નાસ પાંમતે હોઅ; ૪. સ્થીર રહે નહી કોઅ. ૧૯૭. ૧.
 કહીને વીકમે; ૨. મેલે પુત્રને સીસ; ૪. આપે ઉમઆપત. ૨૦૦. ૨.
 કામધેનુ પ્રગટી શુભ. ૨૦૩. ૪. ધન પવીત્ર જ પુત્ર. ૨૦૪. ૩. ક્લીજુગમાં
 કપતર. ૨૦૫. ૨. આજ ઈજા હોઅ તે માગ, ૪. જોઈ રડો લાગ.

૨૦૬. ૨. કાંદુરગાની; ૪. અક્ષત નહી ખાલુ એ ખોટ. ૨૦૭. ૨. અક્ષત તમે છે આપ. ૨૦૮. ૨. આપું આજ. ૨૦૯. ૧-૨. નથી; ૩. દ્રષ્ટે અડી; ૪. ક. આપો. ૨૧૦. ૨. થાસે; ૩. એ ગાંધુ ને ઘી. ૨૧૧. ૧. મેહલીને મોડ; ૩-૪. ૨૧૨ પછી મળે છે. ૨૧૨. ૨ સત જનમનો અધી દલે; ૪. જેની સેવસે. ૨૧૩. ૧. સેવાકારણુ ખારણે; ૩. અણકીક; ૪. અંત્રીખ માતા કીધા સીધ. ૨૧૪. ૩. લાગે કહેતાં; ૪. આવો ઘેર તાંહા આધી રાત. ૨૧૫. ૪. ખીચુ સુ લેહે. ૨૧૬. ૪. સવાઆ. ૨૧૯. ૨. મલીન વસ્ત્ર અંગ; ૩. ક. લાહી કરમા; ૪. ક. સમઢ. ૨૨૦. ૩. કહી. ૨૨૧. ૧. ગંગાપુંગ; ૨. નરમદા; ૩. ક. જવત (ક. માં બધે 'જવત') હીનકર ઈંદુઆન; ખ. ઈંદુ. ૨૨૨. ૨. અથ આકાસ; ૪. પરચવીપત તરમાસ. ૨૨૩. ૩-૪. કીગત કરમ કુનહીણુ થકી, એ સરવે ખોડો ખેલ. ૨૨૪. ૧. ભોગીસાથે લાવ હોઆ, ૨. ભોગી સાથે; ૩. હીન હીન પ્રતે વટવાટીઓ; ૪. વસો નીત ચોર. ૨૨૫. ૨. ક્યના સાબકી, ૪. વંદા. ૨૨૬. ૨. કોણુ. ૨૨૭. ૩. કારીઆ હોઆ તો કાહો મુને. ૨૨૮. ૧. ચોરતો; ૩-૪. નથી. ૨૨૯. નથી. ૨૩૦. ૩-૪. નથી. ૨૩૧. ૩. વસા આપે. ૨૩૧ પછી આટલુ વધારે: ગજ કહે સીધુ લીજીએ, પ્રજાતમાં ચીકી કીજીએ. ૨૩૨. ૧. સંતોખીને ગખો; ૨. ક. પરમાતિ. ૨૩૩. ૧. અરથી તે મેની પાસ; ૨. વીષ તોડે અનાસ; ૩. મેલો કરવત કણુ કાંમ; ૪. ક. હમો સાસતી. ૨૩૪. ૧. તેમાં જે જુદા સમ ખાવો; ૪. ખોલો જામણુ સત ચોચરી. ૨૩૫. ૧. ક. 'ના' નથી; ૩. કનકદુલ માહર ગામ. ૨૩૬. ૨. અદકો. ૨૩૭. ૨. અંન્યા તનથી તાજ, ૩. ક. કામા એક. ૨૩૮. ૪. ક. સ્વય. ૨૩૯. ૨. ક. દેહીનુ; ખ. ઘણુ સુ વખાણુ કંડ દેદનુ; ૪. ઝંડુખાં ઝંડુ રહે. ૨૪૦. ૧. જમ આખણુમા; ૨. વાહીની; ૩. મગઅવતા. ૪. જુવતી રૂપ તણો નહી પાગ. ૨૪૧. ૨. ક. જોઈ. ૨૪૨. ૧. ખોલીઓ; ૪. ભરતો. ૨૪૩. ૨. લાવે પ્રીણુ; ૩. જ-મ થકી. ૨૪૪. ૧. ઝેરી. ૨૪૫. ૪. ...માતપીનાની જોડ ૨૪૬. ૧. વસ્ત્ર આવતા; ૨. નહી અનની આય, ૩. ખોઆ, ૪. ની આપુ. ૨૪૭. ૧. કટીકંક, ૨. એ નામા જતે બહુ રક; ૩. ખોલ ડંટક એ કહા; ૪. કુવારા રહાં. ૨૪૮. ૧. ફકડો ફરતો; ૨. જનની કરે; ૪. લણુતાં દાઅ નથી બેદીઓ. ૨૪૯. ૧. ક. ભરે બે ધોરી સી ગાગરિ, ૫. થામે. ૨૫૦. ૬. જુડો પગનારીઅંગ. ૨૫૦. ૧. રહે, ૨. ક. વીવેક, ૩. સંજ છે તેનાં રડાં; ૪. કાગજ પગામે કડાં

૬. નીતે કરે, હાંડાર ખરચીને ભરે; ૬. તે કોટ કોટ કુંવારા મરે. ૨૫૧.
 ૧. ઓછી જાત ને ઇતરાઈ ઘણી; ૨. સી અવગણના; ૩. નાત નાં; ૪. સોને
 ભરી. ૨૫૨. ૩. આગે સતવાદી બહુ થયા. ૨૫૩. ૩. કરતાં; ૪ માગવાનું
 ૨૫૪. ૧. બોટો રાખ પોતે માહરાજ; ૪. જીવ જીવ રાખ.
 ૨૫૬. ૧. ચાર અડધી ચોથણા; ૨. ફુણી દાખ; ૩. અરધ જે આઠધણી;
 ૪. કં. દાખ; ખ. સદા સમુધે સાખ. ૨૫૭. ૪. જે માગાનું ૨૫૮. ૧.
 કાર વેપાર, લાખેણી; ૨. મટે માંન સમાન; ૩. મરમ ઘટે; ૫. દાખીએ;
 ૬. કહે સાંમલ મોતજ ભણુ, પણ ભુડી બીખ ન માગીએ. ૨૫૯. ૩. એવું
 માગીએ; ૪. ધણેરી ભાગીએ. ૨૬૦. ૧-૨ નથી; ૪. તારે તે હું સાને
 રાખ. ૨૬૧. ૩. તુ લે; ૪. ખોલ. ૨૬૨. ૩. કહિતક. ૨૬૩. ૨. ના-અખર
 ન ખોલુ આપ. ૨૬૪. ૨ હેતે ધરી-સો દીછએ; ૪. તો તો. ૨૬૫. ૧.
 ઈદાંણીના કોટ; ૨. સેખનાગની ઝાલ. ૨૬૬. ૩. પાલવુ હોઅતો પગણુ.
 ૨૬૭. ૧. કં. ના કહેતાં; ૨. હસારથ. ૨૬૮. ૪. કરવત મુકાવા. ૨૭૦.
 ૨. હાસીએ; ૩. તાંહાં મે નાહીને કહુ. ૨૭૨. ૪. કરવત મુકાવા કાલ. ૨૭૩.
 ૪. આવો છું તે કરેખ. ૨૭૭. ૧. માસતમો આંહાં રોહો; ૨. મનગમતુ; ૪.
 ચીઠી કર આજ. ૨૭૮. ૧. આંહાં રોહો વાસીએ. ૨૭૯. ૧. સુખ કુખ
 જીવ; ૨. કં. ચીતા. ૨૮૦. ૧ હરે વાધી; ૨. હરે મુશરૂપ ગનાન, ૩. હરે
 રૂપ રસ ગંધ, હરે કામ સકલ-તી ૬. કહે હું સુ કહુ. ૨૮૧. ૨. ધડી
 એકમા ધાએ રેત; ૩. એમ કહીને શુરે ધણુ. ૨૮૨. ૩. ભાગે ને ધડે.
 ૨૮૩. ૧.-૨. પુરે આસ સરવ મનંતણી, મારે આસ તો તેની ધણી. ૨૮૪.
 ૧. બાલપણે તો મીત્ર જોખનમાં જીવતી જાણુ; ૩. દલ દાએ; ૪. જરૂ
 આવતાં શોક, માન પાંમે મનં જાએ; ૫. આગલ આવે અલખત; રાખે
 પોતાની માંમને. ૨૮૫. ૧. સકત; ૪. બોલી. ૨૮૬. ખ. જંદ પાધડી. ૨.
 જમકાર કરતી ઝાંઝરી પાએ; ૩. મોહનમદન માતી માં; ૪. સેવક ગાતી માં.
 ૬. કં. સાહક સારી મા; ખ. ભરતી સકલવાપી સોઈ માં. ૨૮૭. ૧. જે
 પરદેણી જાણુ તુને; ૪. કં. અધિપ. ૨૮૮. ૧. સાચી બેલી સકલ સરૂપ.
 ૨૮૯. ૪. કામ જ. ૨૯૧. ૨. કં. દિપ; ખ. ધણેરો. ૨૯૩. ૨. રાખેસ.
 ૨૯૪. ૩. જઈને આ. ૨૯૬. ૪. કં. જયાગ ઐંદ્ર તણો; ખ. અગન ઈંદ્ર તણો.
 ૨૯૭. ૨. ગુજતણી; ૩. કં. જિમ; ખ. નાગઅગન. ૨૯૮. ૨. કં. સવાઈ સાકર
 ધોલો; ખ. સાકલ ધોલો; ૩. મોટાં; ૪. નાગનું. ૨૯૯. ૨. નાગઅગન જે.

૩૦૦. ૨. આદ સક્ત તે અંત્રીખ યઈ; ૩. ગાળ રૂડો જોઓ લાગ. ૩૦૧.
 ૧. વીપ્ર વરાં; ૨. ભરાં; ૩. એક હળાર. ૩૦૩. ૧. દસ હળાર; ૨. મુરીઅ-
 સરીખી જોત. ૩૦૪. ૨. ધંતણી; ૩. કનકસ્થાન સમાવે ધાંત; ૪. સનમાંન.
 ૩૦૫. ૧. નાગઅગન; ૨. એકવો થઓ. ૩૦૬. ૧. પુત્ર ફલ; ૪. લખણ
 લાગ, ધાગ હોઅ ફખનાં બેદે; ૫. પુન્યે પુન્ય શુધી; ૬. ક. 'નદી' નથી.
 ૩૧૨. ૪. આપીસુ મુસ્તગ. ૩૧૩. ૧. જાવા દો; ૨. મુખે બોલ, ૪.
 જાલજોડા. ૩૧૪. ૨. માનપીતા આગલ પેગ; ૪. મહીપત ગોમતણાને મહો.
 ૩૧૫. ૧. સમા સરવ ભરી છે; ૩૧૬. ૨. આવમે. ૩૧૭. ૨. અધીક;
 ૩. એપતાં. ૩૧૮. ૧. ક. દરી એવડી, ખ. દેવ સરવે; ૨. સહતી એવને
 સાદાઅ; ૪. ક. નીત્યે. ૩૧૯. ૨. દીકુ હાંસી હાગ. ૩૨૦. ૧. લખવસા;
 ૨. માદા મુદ; ૩. ક. જોઈ. ૩૨૧. ૧. અંત્રીખ ફરે; ૪. મગમ ન જાણે.
 ૩૨૨. ૨. નીતનીન નવ ઓછવરંગ; ૩. કુવરી વીવાકાણે. ૩૨૩. ૧. ક.
 કંકાતરીયો; ખ. ઘણી એક લખી; ૨. દેસપની; ૩. નોખન સરણાઈનાં
 ચેચાટ. ૩૨૪. ૧. ક. નટ પ્રજુત દરી; ૨. સમગ્ર નગર. ૩૨૬. ૨. વીવાને
 દામ. ૩૨૭. ૪. ક. જલખીણ; ખ. અનેક પગારનુ ફુખ વાંમ; ૫. ધર
 ધરમને; ૬. ફુખ છુ તે સોભા સદ. ૩૨૮. ૧. વીદા વાદ; રહે છે જોડત;
 ૨. તન શુભ; ૪. નથી. ૫. તો તેમાં જુગત; ૬. શાઅસંધેપ કહે, દરમે દર.
 ૩૨૯. ૨. બાંધાં તોરણ પુરણ પ્રીન; ૩. વાળે ધંટ. ૩૩૦. ૧. બહુ
 મધાં, ૩-૪ નો ખ. માં વ્યસય. ૩૩૧. ૪. એ હવડાં. ૩૩૨. ૧. આંણતાં;
 ૨. જોઓ જાવ જોડા; ૩૩૩. ૨. મોટો મનમાં છે સદેહ; ૪. એટલી નહી
 જાગ. ૩૩૪. ૪. સમારા. ૩૩૫. ૧. ઉગો કોડ; ૪ સાંમે સાથ સહોદર.
 ૩૩૬. ૧-૨ ને બદલે ખ. મા, પાસે વેદીઓ છે મરમ. ૩. આવીઆં;
 ૪. લાવીઆં. ૩૩૭. ૪. તારે જાવસો કંન્યાનો હાય. ૩૩૮. ૨. તો કંતા
 નહી પામે નીગધાર. ૩૩૯. ૨. કોઈ ના આવે સીસ, ૩. જોતાંમાં વીચારો
 તમો. ૩૪૦. ૧-૨. નથી; ૪. તાર પછી તો. ૩૪૧. ૧. જાંણુ તુ એ કાજ,
 ૪. નીકરજય મારીને જાવો. ૩૪૩. ૨. મુહુડું બોલે આપ; ૪ હાથે મસ્તક કાપ.
 ૩૪૪. ૧. વે પણ. ૩૪૬. ૨. પય; ૩. હાથે લીપાઅ ઓ કર; ૪. અધીક
 લામે. ૩૪૭. ૧. ચીનમાંદે ચેનો; ૨. દર અગણે કાજ. ૩૪૮. ૩. દામ
 એકે નવ યકે. ૩૫૦. ૧. વનીના ને વલી વાલ; ૩. નંદી જંગી ને; ૪.
 જોગી જંગને ગંદી; ૫. સાચી પરપંચ; ૬. જ. ૩૫૧. ૨. લાયનો લેનાર,

૩. ક. માં નથી. ૩૫૨. ૧. સોનાર જ્વર સમખાવ્ય; ૨. સેઠ પટલાઈનો
 શાંનો ન્યાઅ. ૩. જુહાની નહીં સાચી; ૩૫૩. ૧. કાગ કીઆ દાહાડાનો.
 ૩૫૪. ૨. ક. ભુપતિ. ૩૫૫. ૧. ક. માડો જાણો; ૨. ક. સુત નંદો
 અધિકી થાયો. ૩૫૬. ૧. પાપી કરે તુ. ૩૫૭. ૨. આવડો નાં.
 ૩૫૮. ૩. કપોલ; ૪. ભુપ છે ભરજેજાંન વાંન. ૩૫૯. ૨. કલ સુભ વંશ;
 ૪. ક. પ્રમા; ખ. એકો. ૩૬૦. ૧. ચીત્રજીત રહી. ૨. સુધ સહુ; ૪.
 તેજપુત્ર. ૩૬૧. ૩. આજાનઆહુ અરજુન.....રો, ૪. કપોલ નયઅ કરણ
 ખીજે ખરો. ૩૬૨. ૨. દ્રિયકાં; ૩. કોઈક દેવ. ૩૬૩. ૨. બોલો; ૪.
 વેચાયો. ૩૬૪. ૧. મુખમાગા આપા છે; ૨. મુજને કરવા કાંમ; ૪. લાવ.
 ૩૬૫. ૧. અચરત; ૨. મુવાનણો. ૩૬૬. ૧. ચંદ્રસેન તે બોલીઓ. ૩૬૭.
 ૨. ફોગટ; ૩. તે કારણે; ૪. આપવા આવો સીસ. ૩૬૮. ૧. કાઢી કટાર
 કોટે ધરો; ૩. કહી નમતણે. ૩૬૯. ૧. બોલખા અમે; ૪. ભંજનહાર.
 ૩૭૦. ૨. પરકોઠે પરે પ્રાંણ; ૩. મે બોલખો. ૩૭૧. ૨. મે હોડ. ૩૭૨. ૪.
 કહુ. ૩૭૩. ૨. ક. જુગમાં ૪. ચક્રી કહુ ચોર. ૩૭૪. ૧. પગે લાગી; ૪. પરણી
 ચઈ. ૩૭૫. ૪. સરાં સધલાં કાજ. ૩૭૬. ૩. સાત રજાં સહુ; ૪. આશાં.
 ૩૭૭. ૧. ભોજન; ૩. ધણો. ૩૭૮. ૨. તેડો ૪. પ્રતીક. ૩૭૯. ૨. અહીં;
 ૪. દુખમાં. ૩૮૦. ૧. અતીથીઆને. ૪. પ્રાણી સરવ સગાની પેર. ૩૮૧.
 ૧. કહો તાંને. ૩૮૨. ૪. દુઝે. ૩૮૩. ૧. માને તો માનતી; ૪. સાસુપામે.
 ૩૮૪. ૨. સમખ ધરમુજ. ૩૮૫. ૩. દેહિ. ૩૮૬. ૪. ગાઅ સરીર.
 ૩૮૭. ૩. કહી. ૩૮૮. ૧. આંધલા; ૨. પાગલો તો પગ પલાઅ.
 ૩૮૯. ૧. ૨. સસરો તે તો સમઝીઓ, આપુ રાજપાટ તે ગામ. ૩૯૦.
 ૨. લવણ; ૪. છુટો કરજ. ૩૯૧. ૧. તે ભાલી; ૨. જાંન સહુ સાથ;
 ૩. ક. મનાવીયું. ૩૯૨. ૪. એક પલકમાં. ૩૯૩. ૧. કરણતુ કહીએ;
 ૨. હરીચંદ્ર, સતવાદી એહવો લહીએ. ૩. નથી; ૪. નાંમ તે પાઅ પાડતું
 આપે; ૪. પછી ખ. માં આટલું વધારે; નાંમ તે શ્રી કદમ, સમરણ કરતાં
 જાઅ વાપે; ૫. ફરસુરામતુ; ૬. કવીતણુ, હરે તે જગતતુ ૪૦૦. ૨. તેણે
 રાખુ નામતુ નર; ૩. કેહુ પુતલી વીકમ વખાણુ. ૪. પંડીતે પુરસ પુરાંણુ.
 ૪૦૧. ૧. ક. સમર; ખ. સમક; ૩. ચોતે હાથે જીતી; ૪. કવીએ પ્રાકમ
 કોડ. ૪૦૨-૪૦૩. ખ. માં નથી. ૪૦૪. ૧. શુભ વેસ; ૩. વીરવેસ્વરકેરો
 છે, ૪. નીમલ નામ કવીઆ. ૪૦૫. ૨. બાધીહ. ૪૦૬. ૩. કારણે; ૪. પ્રોહો

પુત્ર રડો. ઠરપ. ને જલ્લે ખ. મા : એમ કહી છકી આક્રાસ, રૂંધે કન-
જેડી સામવદાસ. આ પછી ખ. નો અંત ભાગ : પુરે મંનના ઈશ્વર કોડ,
ને ને બોલો થી રણછોડ.

ઈની કામદુગ્ગાની વાગ્તા બાવીસમી સંમપુગ્ધુ શુભં ભવતુ કલ્યાણમસ્તુ ॥

સંવન ૧૮૮૭ ના આઝાદાદી ૨૮ શકે ૧૭૫૨ ના ચૈદતર સુદી ૩
વાર શનીવારે સપુગ્ધુ ॥ લા. પંડા કાવીદાસ દઆગમ દઆગમિ લખુ છે
(પાદાંનઃ ચોતે લખુ છે). ચોપડી ચોતાની છે.

શબ્દસૂચી

[આંક વાતી, કડી ને ચરણના ક્રમે સમજવા. સં. = સંસ્કૃત; પ્રા. = પ્રાકૃત; અપ. = અપભ્રંશ; દે. = દેશ્ય; હિં. = હિંદી; મ. = મરાઠી; અ. = અરબી; શા. = શરસી; પ્રા. ગુ. = પ્રાચીન ગુજરાતી]

અકળ ૨૧૫૮૧, ૨૧૫૬૮.૩ બ્યથ
[સં. જવાયે].

અકાચીન ૧૯.૫૫૮.૨

અકોર ૧૮.૪૩૨.૧, ૧૯.૭૬.૨.
૨૧.૧૯૫.૪ અકોર, મૂળ, મમ',
૨૬૨૫, બેદ.

અધગમ ૨૦.૩૧૮.૧ આગમ ને નિગમ
સાથે ગણાવેલા એક શાસ્ત્રપ્રકાર.
[અધ + ગમ = પાપવિનાશક]

અચીરીજ ૧૮૮૧.૩ અચરજ [સં.
આચર્ય, પ્રા. અચરિજ].

અજ ૨૨. ૧૦૩. ૧ ?

અજર ૧૮.૪૪.૫, ૧૮.૩૮૦.૩, ૧૯.
૫૨૬.૪, ૨૨.૧૬૪.૩, ૨૨.૧૭૮.૧
દીલ. [અ. હજ]

અડવું ૨૦ ૫૩૦.૬ વળગવું, ઘોંટવું.

અણવણ ૨૨.૧૭૮૪ અડવાણું. [સં.
અન + ઉપાનહ, પ્રા. અણવાણહ]

અણાથ ૧૯ ૧૯૬.૩, અણાથ ૧૮.૩૨૪,
૧૯.૪૯૦.૪ આથેનો અભાવ,
ગરીબાઈ. [અણ + આથ, આથ]

અતલીબલ ૧૯.૯૫.૪, અતુલીબલ
૧૯.૭૧૬.૨ અતુલ બળ વાળો.

[સ. અતુલિત + બલ]

અધાર ૧૮.૩૫૯.૨ અધ્યાપક [સં.

અધ્યાપક ને અધ્યયુક્તો સંકર ?]

અનુપરાંથ ૧૮.૬.૬ અનપૂર્ણ.

અનરત ૧૯.૫૬૫.૨ અનૃત, અસત્ય.

અખોખણ ૧૯.૨૯.૧ અપોશણ,

અપૂરાણ [સં. અપોશાન]

અમુલીક ૧૮.૨૫૯.૧ અમુલ્ય.

અરાપરી ૨૦.૩૯૦.૩ આધીપાણી

[પ્રા. ગુ. અરહ પરહ]

અલખત ૧૯.૫૮.૩, ૨૨.૨૦૬.૪ પૂંછ,
દોલત.

અલેખ ૧૮.૧૧.૪, અલેખે ૧૯.૩૬.૨,

૧૯.૧૫૬.૪ હિસાબ વગરનું, ખેશુમાર,

અસંખ્ય. [સં. અ + લેખ્ય]

અલોકિત ૨૨.૨૧૩.૩ અલૌકિક

અવારી (દાન) ૧૯.૪૩૨.૨, અવેરી

(દાન) ૨૦.૬૮.૩ અવિરત (દાન)

[સં. જવાયે]

અસખો ૨૭.૧૯૧.૪ અચખો [સં.

અસમવ અને અત્યદ્મુત (પ્રા. અચ્ચમુજ)

નો સંકર]

અસંભમ ૧૯.૪૨૬.૨, અસંભવ

૧૯-૭૩૯.૨ અચખો, હેરતલયુ.

અહુરણી ૧૮.૫૫.૧, ૧૯.૨૨.૧

૨૦.૧૭.૩ ઋણ-મુક્ત, દુઃખમુક્ત ?

[સં. હદ + ઋણ ?]

અડેલી ૧૮.૮.૪ હુવી.

આગલ ૧૮-૧૦૪ ૩ અમણી [સ. અમલ, અપ અમલ]

આપ ૧૯.૩૧૮.૧, ૧૯.૩૨૭૪ (વગેરે) પૂછ, યાપણ [સં. અસ્તિ, પ્રા. અસ્તિ]

આણ ૧૯.૧૭૮.૪

આણે ૧૮.૭૭.૨ આણે, ગાય. [સ. આ+લ્પ, પ્રા. આલવ યોણુ, વાત કરવી].

આણીધન ૨૦.૧૬૩.૧, આનીધન ૧૮. ૨૮૩.૩, આણીધન ૧૮ ૨૮૫.૩ આણિગન

આવરદા (ન) ૧૮.૫૧૮.૩.

આવાસીઈ ૧૯.૫૭૦ ૩, ૧૯ ૭૮૧.૧, ૨૨.૨૭૮.૧ આવાસમા, ધર. (સરખાવો, 'વાસીઈ')

આસનાવાસના ૨૨.૨૬૩.૩ સુશ્રુષા [સ. આસ્વાસના ઉપરથી]

ઉટ ૨૦.૧૧૨.૨ આટ.

ઉડ ૧૯.૩૮.૪ ઉડળ, બાથ

ઉડુ ૧૯.૧૦૭ ૪, ૧૯ ૩૧૮.૨, ઉડુ ૧૯.૧૫૨.૧, ૨૦ ૫૬૯.૨ માગવા માટે (હાથ) લખાવો, ધરવો.

ઉણમ ૧૯.૧૨૪.૧ ખામી [સ. ઝળ, પ્રા. ઝળ, ઓમ અત્યય].

ઉણમણ ૧૮.૧૩૯-૧ ખામી

ઉણસ ૧૯.૪૨૪, ૨૦.૫૧ ૩, ઉણસ ૨૦. ૩૪૬.૩ ઉણસ [સ. ઉણસ]

અપમાને ૧૯ ૪૮૪ ૩, ૨૦.૪૦૧.૨ અપમાન

ઉપગમે ૧૯.૫૮૦.૩ ઉપામે.

ઉશરો ૨૧.૧૧૦.૩ વિમુખ, અવળ.

ઉશ ૨૦.૫૩૦.૫ સેના [દે. યોલ્લા]

ઉશાદ ૨૦.૨૪ ૪, ઉશાદ ૨૧.૫૮૮.૨ ઉશાસ [સ. યલ્લાસ અને માહલાદને સંદર્ભ]

ઉશક ૨૦.૭૦.૪, ઉશક ૧૯ ૪૭૨ ૪. યજ્ઞમુક્તા [સ. યજ્ઞમુક્તા, પ્રા. યજ્ઞમુક્તા]

ઉસરુ ૨૨.૧૨૪.૪, ૧૨૫ (થી) હુ સાગવુ, ચગમાવુ.

ઉણ ૨૦.૨૬૮.૨ અત્યારે [સં. અણના, પ્રા. અણના]

એજ ૨૧.૬૫૦.૪ ગગમ?

એસરુ ૨૨ ૧૨૪. ૩ (જુઓ ઉસરુ).

કમલકળ ૨૧.૨૯૧.૩ કમલકળ [અ. કજા આશ્ત, હાથ]

કમાખર ૨૨.૧૫૨.૩ કમાખ વસ્ત્ર?

કમુપક ૨૦ ૩૪૬.૫, ૨૦.૩૮૭ કદીક [સિ. કમુપક]

કરુણ ૧૯.૭૪ ૩, ૧૯.૧૫૨.૪ આચરણ ૨૫ પ્રવૃત્તિઓ [સ. વર્તુલ કે કર્તુલ]

કરણ ૧૯ ૨૭૫ ૩, ૨૧ ૬૩.૨ કપણ, ખેતી ઉભો મેળ

કરી લકની ૨૨.૨૩૮ ૧ લાથી (૧) જેવી કમર વાળી.

કવતર ૧૯.૫૦૪.૪ ધાન્ય કળનાર (લીના) કંઝાર ૧૯.૨૭૫ ૩ (લીલા)

કમ [કમુપર ઉપરથી]

કારિમા ૧૮.૪૧ ૪, (કારિમા) ૧૮.૩૭૪ ૧

२०.१३८.१ अक्षुत. [प्रा. कारिम=
कृत्रिम].
अरीपी २२.६०.१ कृपण [सं. वृषण,
द्व्यारभा कृपण, किरपणने 'कृपण',
='अपण', 'अरिपण'ना संकर]
कुतको २०.१३८.१ दंडको (अक्षी
'मोणडी'?) कुतको २०.३६८.३ कुतको,
भाग भांडपानो साकडानो दस्तो.
[पुर्वी कुतको]
कुतको १८.६.५ करुणा
को २०.१२४.२?
को (स्त्री.) १८.२७३.२
को २२.४६.४ दास.
अरीदार १८.३७६.१ अरीदार.
भीमा १८.५०६.१ क्षमा.
पेदु १८.१७१.२, १७२.२ पेदु.
पे २०.२०५.२ नखी (के पेनाथी,
गणपथी?)
पे २१.१०७.२ धृण.
गळी २०.३१३.२ अनागळी, धाणो.
गमातरुं २२.१४६.१ गमातरुं.
गरकळ (गरकळ) २०.३२०.१० गणपदु?
गयलव २१.१४३.३ दीला यव.
गयानक २१.६४१.३, गयानीक १८.
६३७ १ गोआस. [सं. गवाहिक]
गिस्त २०.१७८.१, २०.३७६.६,
२२.२६०.३ निष्कण, दोगट [क्षी.
[नशत]
गुन्य २१.३६०.२, गुन्य १८.७४५.३,
गुन्य पात [सं. गुह्य, प्रा.गुज्ज].

गुन्य २०.१४१.२ गुन्य (श'क'नो).
गुदरापणुं १८.२६६.३ मोडलापणुं [क्षी.
गुदराना]
गुनड १८.३६७.१ गुनड.
गौरी २१.६३२.१ गौरी गाय.
घड १८.८३.१, २०.२०.२ गड.
घडवी १८.८६४ गडवी.
घडीवाल १८.८३.१ कंसानो गोण
सपाट घंटे, आक्षर.
घरसुत्र १८.२.२, १८.१०५.१ घरने
वडेवा.
घाय १८.३०५.१, २०.२१६.३,
२१.२६६.२, घाक १८.७२०.२.
१८.८४.१ गलिष्क, शरीर.
घार १८.७५८.२ घारणु
घाक-गुआ 'घायड'.
घे'मर २०.४१६.३ दाथी [सं. गजवर].
घेय'वर २०.३४८.१ दाथी (गुआ 'घे'मर').
घेर २२.११३.४ घेरीने.
आन २०.३३४ २ आतरीने, गुप्त,
संयत.
अितनी २०.१८१.१, अितनी २२.१८०.१,
१८.१०६.४ अितनी, स्त्री.
अे'न १८.७४६.२, २१.४०१.४ अित
आपा १८.३४.४ अतुपद, दोर.
छावु २२.२३३ ४ स्पर्श करे
[प्रा. छिव]
छाहा (स्त्री.) १८.७५१.२ पडछाये [सं.
छाया, प्रा. छाहा, छाही]
छीपड १८.३२८ २ लागरवु.

છેલ્લું ૨૧.૧૭૬.૩ છેડો [સં. છેદ, પ્રા. છેડ].
છોળી ૨૦.૨૪૭.૬ ઓળી [સં. તુચ્છ,
પ્રા. છુચ્છ]

જડીત ૧૮.૩૬.૨ જડિત.
જયવરણ ૨૦.૨૨૨.૩, ૨૨.૨૪૫.૪,
જવરણ ૧૬.૭૪.૪, જવણ ૧૬.
૬૦૦.૩, ૧૬.૬૨૬.૪ જવરણ,
વિરણ, વિરણ. [સં. જગતિ વિરલક,
પ્રા. જણ વિરલકો. અપ. જણ વિરલક].

જગજગ ૨૦.૩૨૦.૩, જગપ્રાપ્તિ?
જગદોષ ૨૦.૩૫૨.૨, ૨૦.૪૧૮.૨
કમમી કરતકામ વાળું (કા.)
જગદો-જુઓ 'જગવગદો', ૨૦ ૧૧૫.૪
પાસે.

જગીક ૨૨.૧૦.૩, જગીક ૨૨.૧૬.૨
પાસક.

જગ ૨૦ ૧૬૪ જગ.
જગુઆ ૧૮ ૨૭૩.૪, જગુઆ ૨૧.૧૭૬.૪
જુદાજુદા.

જેડ ૧૬.૨૬૬.૨, ૧૬.૫૭૬.૧ નક્કી?
જેખ ૧૬.૭૪૨.૨, ૨૦.૧૦૩.૩,
૨૨ ૨૮૪૪ જુખ, આનંદ [સં. જોખ].
જેવણ જગ ૧૮.૩.૧ જેવો જેવી જાગત.
જનમ ટોપ ૧૬.૨૪.૨ એક પ્રકારનું
સિરજાણ.

જનમદાનંદ ૨૦.૫૮૬ ૩ ખૂબ આનંદ.
ઝીનતુ ૧૬.૩૦.૩ નકાતુ [દિ. જિલ્લ].
ઠેડું ૧૬.૨૬૬.૨ એવો મળતિયો,
વાટપાડું.

૧૬.૨૬૬.૪ કામ, ઠેડાણ.

ડાહડા ૧૬.૭૨૫ ૩, ૨૧.૨૦૪.૩, ડાંવર્ત
૨૧.૪૦૮.૧ ડાંવર્ત (મણામ)

ડાહડા ૧૮.૪૫૦.૧ વધારે ડાહડા લોકો.
ડાહડા ૧૮.૨૬.૨ ડાહડા.

ડાહડા ૧૮.૨૭૩.૧ ખૂબી [અ. રીત-
ભાત, વ્યવસ્થા]

ડાહડા ૨૨.૧૬૫.૩ સાવ નાનું
ડાહડા ૨૨.૪૪.૪?

ડાહડા ૧૮.૩૩૪.૨ સાથે આપનારી
મંડળી?

ડાહડા ૨૦.૨૨૫.૪ સાથે [સં. તથ્ય?]
ડાહડા ૨૦.૨૬૦.૩ પાપખાનું

ડાહડા ૨૨.૧૫૦.૪ ટાપ
ડાહડા ૨૧.૨૫.૨, ૨૧.૪૦૩.૧ ટા.

ડાહડા (ન.) ૧૬.૭૫૬.૩ ટાપાનો ટાપ.
ડાહડા ૨૦.૬૪.૧ ટાપ.

ડાહડા ૧૬.૩૩૪.૩ ટાપવાર ટાપ-
વતનો આડો પટો જેવો પટો
છે તેવો સિપાઈ [કા.]

ડાહડા ૨૦.૩૦૬.૪ નિયમે ડાહડા
[કા. વસ્તુ]

ડાહડા ૧૮ ૬૫.૩, ડાહડા ૧૬.૭૬.૧,
૨૦.૧૬૭.૩, ૨૧.૪૪૭.૨ જડખૂંટી
નાથ.

ડાહડા ૨૨.૨૫૮ ૨ ડાહડા

ડાહડા-જુઓ 'ડાહડા'.
ડાહડા ૧૮.૪૩૪.૧ ડાહડા, ડાહડા.

ડાહડા ૧૮.૧૨૫.૪, ૨૧ ૨૦૨.૨ ડાહડા
[સં. વર્દુર, પ્રા. વર્દુર]

ડાહડા ૧૮.૪૩૪ ૩ ડાહડા, ડાહડા [સં. ડાહડા]

- हावाहव २२.३५६.२ हावानल.
 ह्रिं २२.३८.३ ह्रिंसे (१).
 हुल्लो १८.४४.५ जमल्लो [सं. द्विगुण.
 प्रा. हुल्लण]
 ह्व (पु.) २१.११०.३
 हौ १८.८.१ जे.
 ह्य (पु.) १८.२४३.३.
 धन (पु.) २१.५६१.३.
 धध २०.१८६.४ तोक्षन, धाधन, वाधो.
 ध धालवु १८.२७८.३ ददोणवु
 धूड १६.२२.२, धूड १६.३६६.२ दद.
 धूडता १८.४६८.४, १६.७२६.२ ददता.
 धे'ल्लु २०.१८६.४ नायिका, प्रियतमा,
 धेय २२.३३३.२ दीक्षरी.
 नभे'री १८.२४२.४ निहंय
 नरतुं २२.२५१.६ नग्भु.
 नग्या २०.१०७.२ नारीयो.
 नवतेरी (नगरी) १८.७० १ नवतग.
 नवीस'हो १६.१३४.१ काङ्कुन, नदियो.
 नागड १८.१०१.४, १८.७७.३ नग्गुडि,
 आरथु, लाटविशेष.
 नापीक १८.१६६.२ नापी, लम्भ.
 नापील्लु १८.१६२.२ लम्भमडी.
 नाशीका (न.) १८.१८६.४.
 निरमुण २१.५६२.२, नीरमुण १६.
 ५६३.३, २२.१०.३ विमुण
 नीस्या २१.१४१.२ भातरी ? [सं.
 निश्चित, प्रा. निच्छि ?]
 नेडर २१.१६१.१ नूपुर.
 नेट १८.१३८.२, १६.६१२.२, २१.७२.२
 नक्षी
 नेसेक २०.१२४.२ निःशंक, नक्षी ?
 नेडुर २०.१८४.१ नूपुर.
 पजे' १६.१५५.२ विना.
 पट'तर १८.२०४.३, १६.५५४.२, १६.
 ७२३.१ छुपु', रक्षस्य, भेद.
 पट'तरो १६.६६२.१ अंतर.
 परठयु' २१.३१०.४ कग्यु' [सं.
 परिम्बाप, प्रा. पठिव]
 पगतापीक १८.५२.१ प्रतापी.
 पलवाड १६.६४.३ वाड.
 पाप्पी १८.१६६.२, १६.२५२.३, २२.
 १०६.१ विना [सं. पक्ष, प्रा. पक्क].
 पाछल्लो १८.१६६.४ सग्नयो.
 पाटघायो २२.१३१.३ गणपी छपर धा.
 पाड २१.१७४.१ समीपमा
 पातिक २२.१०७.१ पातक.
 पीर १८.१६४.४ पीयर, आश्रयस्थान
 [सं. पितृगृह, प्रा. पिडहर]
 पुभराग २०.१५०.३ पुभरराग,
 पोभराग.
 पुआधन २०.२६३.३ आण ?
 पु'ण २१.६४६.४ ऋषी ?
 पे'ड २२.१६०.३ रिंड, पंड, शरी.
 पोछोती २१.५२.२ पछोथी, प्ररी यध.
 [सं. प्रमूत, प्रा. पहुत्त]
 प्रणत २२.३६१.४ पय'त.
 प्रेमल २१.१०.३, २१.११८.३ परिमल
 प्रलल्लु २१.७१८.१ पंडल्लु ?
 आधुर २२.१६१.३ अदादुर.
 आदि २२.११६.३ आवडु [सं. बाहा,

અપ. વાહિયા]

બુધ ૨૨.૪૭૨.૪ અંબ, પોલી ચીઝ?

ભેંડ ૨૦.૨૧૬.૪?

બુગનારિ ૨૦.૫૧૦.૪ ભોડતા

ભેન ૧૯.૨૧૨.૪, ૧૯ ૬૬૧.૪ ભેદ, સં.

ભખ્ખ ૧૯ ૭૪૩.૪ વૃષ, બળદ.

બ્રમસ્ત ૨૦.૫૫૩.૪, ૩૫૪, ૩૫૫.

બ્રમસ્ત, બ્રમસ્ત, બ્રાહ્મણુ ધન,

બ્રહ્માપણુ કમ્પુ દ્રવ્ય.

મળગ ૨૧.૨૦૫.૨ મદમરી [સં.

મત્સર, પ્રા મત્સર]

મલુચી ૧૯.૧૬૭.૧ એક અડધાન.

મગ્ગો (પુ.) ૧૯.૧૪૬.૨ મગ્ગુ.

મધલ ૨૧.૭૧૮.૧?

માગમ ૧૮ ૨૭૨.૩ ભાગના સત્ત્વમાં

બીજા વસાબા નાખી બનાવેલા કેરી

પદાર્થ [મ માગમ, અ. મગ્ગુન].

માત્રીમ ગલ ૧૮ ૨૮૫.૭ મધગન

[સં. મગ્ગમ, પ્રા. મગ્ગમ].

માફી ૨૦.૩૧૩.૧. માફી, ધોડી

[સં. મુલ્લ, પ્રા મુલ્લ].

માદ્ય ૨૨.૩૮૦.૨ મદગ [દે મદલ].

માગ ૨૦.૧૮૬.૩ મેથો [સં. માર્ગ,

પ્રા. મગ].

માતગ ૧૮.૧૪૩.૩ મત્તમાત્ર, મદેનાથ

મુના ૨૦.૧૩૫.૩, મુનાગ ૧૮ ૭૬.૩

મોનરી, ભોડા.

મમન (પુ.) ૧૮-૧૮૮.૧ મમન.

મ. ૧૮.૮૫૦.૨ મનુષ્ય.

મા ૧૮.૪૨૬.૪ મેખ જેવા, ખીસા

મેના ૪૪૬?

મેંદ્ર ૨૦ ૧૫૦.૨ મહેંદ્ર?

મેલલીમ ૧૯.૧૦૨.૨?

મોળ ૧૯.૧૨૦.૧ ઇચ્છિત વસ્તુ.

મોટિમ ૨૨ ૧૦૦.૩ મોટાઈ.

મોદ ૨૨.૨૧૭.૩?

મોદકમ ૧૯.૧૭૦.૩, મોહકમ

૨૦.૧૬૬.૩ ખૂબ, સખત [મ.

મોહકમ, અ. મુહવમ]

મોહોગવી ૧૯.૮૨૬.૩ મોખરાનુ, આગળ

પડતુ.

અત ૨૨.૧૪૩.૪ મુલ્ય.

રૂલી ૨૨.૨૮૦.૫ આનંદ.

ગગગ ૨૨.૧૩૭.૧ ગગગ.

રબ્બ ૧૯.૧૦૫.૧, ૨૧.૨૪૪.૨, ગન

૨૧.૪૧૨.૪ અગ્નય.

ગ્યગ ૨૧.૩૦૬.૪, ગ્યગી ૧૯.૯૬.૩ ગમ.

નધ્યુ ૨૨.૩૮૨.૪ ગંધુ, નમ્ધુ

[સં. રગ 'ગીખયુ'].

ગા ૧૮.૨૫૦.૪, ૧૯.૭૧૪.૩ અ.પ.

ગદ ૧૮.૧૬૮.૧ કનિયો.

ગમલ ૨૨.૧૬.૨ ગમ.

ગીખવીખ ૧૮.૨.૪ કદિદિદિ.

રબ્બી ૧૮.૪૧૭.૧ રબ્બી.

લિગ ૨૦.૫૧૬.૨ ભક્ષી.

લક ૧૯.૭૪૬.૩?

લાવજો ૨૨.૧૩૮.૨ મુંદ [સં. જાવજ

'સંદ્ય'].

ભોલક ૧૯.૧૫૬.૧ હોલનો સ મ ન.

વધનું ૧૯.૭૮.૧ વાધો, વિધ.

વછોડ ૧૯.૪૮૫.૧ વિયોગ.

વડકથ ૧૮.૧૫.૪, ૧૮.૫૨.૪
આગ્નિપ્રાણ.

વનકુલ ૨૧.૪૦૮.૨ વલ્કલ.

વરસાત ૨૦.૨૦૩.૪ વરસાદ.

વરાં ૨૧.૧૩૪.૩, ૧૮.૩૯૩.૩ વાર.

વસેક ૨૧.૩૮ ૩ વિશેષ.

વંદની ૨૨.૨૩૮.૨ વામા, સ્ત્રી?

વાસિઈ ૨૨.૨૮.૩, વાસીઈ ૧૯.૭૯૬.૧

વાસમાં, ધરે (સરખાવો, 'આવા-
સિઈ').

વાહવુ ૧૮.૧૩૫.૩ છેતરવું.

વીણાણુ ૧૯.૭૦.૩, ૧૯.૭૪.૧ પાખંડ,
કપટ.

વીજલ ૨૧.૨૦૮ ૧, ૨૧.૪૨૬.૨ વિદ્યલ.

વીરવી ૨૦. ૨૬૨.૩ વરવી, ખરાબ.

વીહાણુ ૨૦.૪૯૫.૩ ગયું [હિં. વિહાના
વીતવું, યજ્ઞરવું].

વુંણુ ૨૨.૮૩.૧ વણુ.

વૃત્ત ૨૦.૩૩૪.૨ વૃત્તિ.

વૃથા (મથા) ૨૧.૪૪૨.૪ વ્યથા.

વૃક્ષ ૧૮.૧૧૯.૨ વિરહ.

વેચાથી ૨૧.૨૧૩.૪, ૨૨.૩૬૩.૪ વેચાતો.

વેદ ૧૮.૩૦૩.૧, ૧૯.૪૦૫.૪ નક્કી.

વેસ ૨૦.૩૧૬.૨, ૨૧.૬૮.૨ વય, ઉમર.

શગત્ય ૨૦.૧૩૩.૪. સગત ૨૧.૪.૧

શક્તિ.

શનિશનિ ૧૮.૧૮૧.૧. શનૈઃ શનૈઃ,

ધીમેધીમે.

શ્રષ્ટ ૧૮.૪૨૮.૪ શ્રષ્ટિ.

શ્રીપાત ૨૦.૩૮૭.૧ સંન્યાસી, ત્યાગી

સકાલમાં ૧૯.૨૬.૩ સવારમાં.

સકોમલ ૨૨.૧૮૦ ૩ મુકોમલ.

સખો ૨૧. ૪૭૩.૩ શાલિગ્રામનું નામ

[સકો=પત્યરની લખોટી]

સગરાં ૨૧.૧૪૧.૩ સંઘર્ષાં!

સધરે ૨૦.૩૩૯.૫ મુધરે.

સઝ ૨૦.૩૩૩.૪ સઝ, તૈયાર?

સપરસ ૧૯.૧૬.૨ સ્પર્શ.

સમંધી ૧૮.૨૪૯.૪ સંબંધી.

સમારથ ૨૧.૫૦૪.૧, સમારથી

૧૯.૬૨૮.૩ ?

સમીસ ૨૨.૨૨૦.૨ ?

સર્વસ્ત ૨૧.૩૨૦.૨ સર્વસ્વ

સવંછી ૧૯.૫૩૨.૧, સવત્સા, વાછડા

સાથે.

સવાર (પુ.) ૧૮.૨૧૭ ૧

સહીયારણી ૧૯.૩૮૩.૧ સંહારણી.

સંધાર્થે ૧૮.૧૨૬.૨, ૧૮ ૧૩૦.૪

સંધાતે, સાથે

સાકો ૧૮.૫૫.૨ શક, સંવત.

સાજ ૧૯.૫૮૦.૩ સાધન

સાંતરું ૧૯.૧૮૮.૩ તૈયાર, સગજ ?

સામદ ૧૮ ૫૨.૩, સામદ ૧૮.૨૬૪.૪

સામંત.

સીકુલ ૧૮.૨૧.૧, ૩ સિંધુલ.

સાયરું ૧૯ ૭૭૯.૩ ?

સુતલી ૧૮.૪૦૩.૪ પાતળી, સીધી ?

સુરત ૨૦.૨૬૬.૪, સુરતા ૧૯.૬૬૫.૩,

૧૮.૬૦.૧ સુધ, ભાન, સતેજપણું.

મુંબુ ૧૯.૭૮૨.૩, ૧૯.૭૩.૨,૨૦.

૪૯૬.૩ સજ્જા યતુ, બિપદ્યું.

મુંબ ૧૯.૮૧૭.૪, ૨૧.૬૫૬.૩ કૃપણ.

સોરગી ૧૮.૨૪૭.૧ ક્ષુદ્ર?

હુરગર ૨૨.૧૭૮.૩ ગભરાટ.

દંબીડા ૨૧.૪૧૨.૨?

દાવર ૧૯.૩૯૭.૩ ?

હાલરું ૧૯.૧૭૮.૩. ઠણુ છૂટા પાડવા

બગામાં બગદ ફેરવવા.

હુસ ૧૮.૨૭૦. હોંચ.

હે-૪ ૧૮.૫.૨, ૧૮.૬.૩, ૨૧.૩૯૪.૧ હેત.

હેત ૨૦.૧૯૧.૪ (એ) હેતુથી, (એ) કારણે.

હેતક ૨૦.૫૬.૪ દિતુ, કિનસી.

